

Марија Јововић
БЛАГОЈЕ ЈОВОВИЋ
Српски херој у вучјој јазбини
Књига 2

Уредници
Зоран Колунџија
др Небојша Кузмановић

Марија Јововић

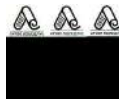
БЛАГОЈЕ ЈОВОВИЋ

Српски херој у вучјој јазбини

Књига 2

ПРОМЕТЕЈ
Нови Сад

АРХИВ
ВОЈВОДИНЕ

УВОД

Одлучила сам се да напишем и у овој књизи продубим отворену рану коју многи радије игноришу или забораве, рану политике геноцида Анте Павелића над српским народом и мањинама попут Јевреја, Рома и оних који се нису слагали са садистичком политиком и истребљењем у Независној Држави Хрватској током Другог светског рата.

Уверена сам да народ не може напредовати ако није искрен и помирен са својом прошлошћу и ево једног дела историје коју многи, због маршала Тита, игноришу и деценијама прећуткују, а који је важно преиспитати. Толика је била Титова воља да из политичких разлога сакрије оно што се дешавало у НДХ, од 1941. до 1945. године, да је било потребно да се јаме у које су усташе гурале Србе, зацементирају са мртвима у њима, након што су пронађене. Није им обезбеђен ни пристојан гроб. Тек почетком 1991. године, педесет година након убистава, многи од тих бунара су отворени а људски остаци су извађени да би били достојанствено сахрањени. Имала сам прилике да видим неколико оваквих јама у Херцеговини крајем 2023. године, као што је јама Јагодњача у Рожном Долу, где су усташе за време НДХ мучиле, побиле и 223 Срба из Поповог поља и околине бациле у те јаме. Посетила сам и Корићку јаму, где су 4. и 5. јуна 1941. године усташе бациле 134 људи српске националности. У тим тренуцима могла сам да измерим количину ужаса који су доживели: бачени у јаме одмах би умирали или патили у агонији док нису умрли,

окожени лешевима комшија, пријатеља, сопствене родбине, браће, деце, родитеља, трудница, бака и дека и, у многим случајевима, мале деце и беба. Читаве породице су страдале на различите начине у НДХ. Бунари су били само једна од техника и начина којима су усташе убијале Србе.

За оне који не знају ништа о овој хорор причи, откривам неке од тих догађаја, да могу да ставим у контекст, црно на бело, појављивање Благоја Јововића, човека рођеног крајем 1922. године у Косићу, у једном црногорском селу, који је током Другог светског рата видео страдање многих својих рођака, иако нико од њих није страдао од усташке руке; што додатно увеличава лик овог српског хероја XX века, јер показује да његови поступци нису били мотивисани осветом, нити интересима славе или личне добити, што показује педесетогодишње ћутање и његово одбијање било каквог предлога за лично богаћење. Атентатом који је починио 9. априла 1957. године, заједно са Милом Кривокапићем, на Анту Павелића, прекинут је живот усташког поглавара, због два метка која су продрла у његово тело и од чега је преминуо 1959. године.

Јововић је врх леденог брега једног историјског периода који описујем, од почетка Другог светског рата у Европи, до доласка ратних злочинаца, нациста и усташа у Латинску Америку различитим путевима које су осмислили злокобни људи попут Крунослава Драгановића и Ватикана.

Благоје Јововић је, као Србин из Црне Горе, морао да се бори и брани своју земљу и границе од нацистичких и фашистичких насртаја, све до пред крај Другог светског рата, прво као војник у краљевској војсци, затим као део мешовитих снага, комуниста и четника, и коначно, у саставу четничких снага. Септембра 1947. Одлази из ђеновске луке у Аргентину, тражећи будућност, сигуран да се, док је Тито на власти, неће вратити у своју земљу. Оно што у то време није знао је да ће он бити део историје. Док је био у Италији 1947. планирао

је да изврши атентат на Павелића, пошто је добио информацију да се крије негде у Ватикану. Међутим, није успео да спроведе план. Никад није ни слутио да ће му судбина, када се укрцао на брод *Санџа Фе* који је ишао за Буенос Ајрес, пружити нову прилику да га пронађе у Аргентини, неколико километара од места где ће се настанити. Нити је знао, дуго низ година, да је Поглавник стигао у Аргентину 1948. године, годину дана после њега. Када му се пружила нова прилика, није је протраћио. Кренуо је за Павелићем и рука му није задржала приликом испаливања два метка која су ушла у тело хрватског фирера и довела га до агоније, која му је уз дијабетес била погоршана, све док није у тајности преминуо, уз заштиту Франсиска Франка и Цркве, у Мадриду.

Благоје Јововић се појављује као херој у једном историјском периоду, послератном периоду, у ком су се у свету одвијале велике размене на пољу културе. Многи су емигрирали из својих земаља у потрази за бољом будућношћу. Други су бежали од правде због злочина које су починили током рата. То је случај са нацистичким и усташким вођама који су након рата стигли у Аргентину. На путу разумевања идеолошког и политичког позиционирања Благоја Јововића приликом атентата на Анту Павелића, битно је поставити питање не само да ли је Јововић припадао Удби и да ли је то чинио у нечијој служби, недоумицу коју у овој књизи раскринкавам, или који су били мотиви за ликвидацију хрватског Поглавника; али је потребно прво пажљиво погледати и другу страну медаље, зашто је Павелића режим Хуана Доминга Перона у Аргентини тако штитио, као и толико других усташа који су сачињавали његову владу, зашто им је Перон дао станове и послове на јавним позицијама, који је био његов разлог да их склони у Вртни град Ломас дел Паломар, неколико километара од центра Буенос Ајреса, као и у друге аргентинске градове, као што су Барилоће или Кордоба, и зашто је Перон изабрао Анту Павелића за једног од својих главних саветника за застрашивање људи и државно насиље.

Такође је важно размислити о томе из којих разлога влада маршала Тита није предузела никакву одлучну акцију да га ухвати. Важно је напоменути да не само да је Перон изабрао једног починиоца геноцида, да га подржи у његовој структури контроле и репресије над грађанима, као и против његових противника, већ и да су неколико диктатора у Латинској Америци, попут Пиночеа у Чилеу и Алфреда Стреснера у Парагвају такође у те сврхе користили ратне злочинце. У Боливији, Клаус Барби је успео да се афирмише као бизнисмен, након што је био Цијин шпијун и коме су помогли да се склони у ту земљу. У одсуству је у Француској осуђен на смрт. Јосеф Менгеле, анђео смрти, добио је личну карту у Парагвају 1959. године, након што је поднео доказе да има пет година боравка у земљи. У случају Чилеа, Валтер Рауф, један од најтраженијих ратних злочинаца, радио је за Пиночеа у ДИНА-и, Управи националне обавештајне службе, одакле је истребљивао противнике. Разлика између Павелића и ових других ратних злочинаца је у томе што је он био идеолог српског геноцида, етничког чишћења и верског прочишћавања, шеф марионетске државе нацистичке Немачке, а не само извршилац злочина, што наравно не ослобађа ниједног њихове изопачености, одговорности и осуде.

У свој овој игри стратегије и саучесништва, Ватикан и доминантна улога коју је имао у прикривању убица и ратних злочинаца не могу се оставити по страни. Да бисмо разумели како је могуће да је Павелић имао толику подршку у вршењу геноцида у НДХ, као и у етничком чишћењу и верском прочишћењу које је смислио, морамо разумети кључну улогу коју је имала црква, као саучесник и починитељ у овим масакрима. Занимљиво је посматрати, као идеју, како је Пије XII дочекао Поглавника и његове усташе у Ватикану када је формирана његова марионетска држава.

Тешко је разумети питање зашто је Перон играо тако подлу улогу у својој државној политици. Како је описано у овој

књизи, Павелић и његове усташе су у колонама аутомобила напустили Загреб, натоварени небројеним украденим богатством. Поред тога што је Перон своју државу фашистички устројио, пошто га је Мусолинијев фашизам фасцинирао још откад је путовао Италијом пре почетка рата, као и Немачком током рата, Перон је био још више запањен бројним богатством које су нацисти и усташе на различите начине уносиле у Аргентину, што је годинама трајало. Тај посао преноса капитала одвијао се полако и још пре завршетка рата, из дана у дан.

Перон се ослањао на две личности из аргентинске католичке цркве за сигуран трансфер ратних злочинаца у земљу: један је био Антонио Кађано, који је био бискуп града Росарија, и који је крајем 1945. именован кардиналом, послат у Италију и кога Перон именован за представника своје владе пред Светом столицом, што је значило да је он свој план за пребацивање и одабир злочинаца представио у Риму Папској комисији за помоћ. За кратко време успео је да препоручи подугачку листу злочинаца који би требало да уђу у Аргентину. Друга личност на коју се ослањао је био Сантјаго Копело, кардинал у Буенос Ајресу, који је 1947. именован за представника аргентинске владе пред Ватиканом.

Што се тиче усташа, Доминик Мандић се побринуо да се новац сакрије, да га расподели и да приступа богатству које је Павелић понео из Загреба у виду огромног накита и новца.

Успостављање нивоа подршке ратним злочинцима и саучесништва Ватикана и Пија XII током Другог светског рата и после њега је тежак задатак. Међутим, након толико деценија и даље се појављују докази који не помажу Римокатоличкој цркви да се ослободи мрље која је и даље прати.

По одлуци папе Фрање, 2. марта 2020. скинута је ознака тајности са архиве Понтификата Пија XII, који је изјавио да се Црква не боји Историје, и да има поверења у своје претходнике, због чега је то наслеђе и предао истражитељима.

Међутим, истраживање документације омогућило је откривање кључног дела, писма које је немачки језуита написао секретару папе Пија XII, а које је пронађено међу папиним приватним папирима. У писму се види да је Његова Светост 1942. године била упозната са кремирањем људи у пећима СС-оваца, нарочито Пољака и Јевреја, који су свакодневно убијани у пећницама Белзеца, нацистичког концентрационог логора у Пољској. У писму је поменуо и шта се дешавало у логорима Аушвиц и Дахау.¹

Постоје кључни документи које је Степинац припремио у Загребу како би изразио подршку Анти Павелићу. Павелић је 13. априла 1941. из Италије стигао у Загреб. Дана 14. априла примио га је надбискуп Степинац да му честита. Степинац је 28. априла објавио пастирско писмо у ком је од свог хрватског свештенства тражио да подржи и брани нову Државу Хрватску. У једном одељку тог писма, он позива свештенство да се без оклевања одазове његовом позиву да учествује у узвишеном делу одбране и унапређења НДХ. Ово писмо је прочитано у свим парохијама као и на радију. Међутим, Павелићу црквена испомоћ није трајала само током рата, већ и након њега. Павелић је водио своје крижаре из скровишта у Аустрији против Титовог режима. Почетком 1946, ови крижари су започели своју диверзантску тактику. Склонили су се у манастире, под заштитом Степинца. Свака каснија прича о овом црквеном НДХ поглавару заснована је на забораву.

Један хрватски политичар током рата написао је писмо упућено Алојзију Степинцу у којем га позива да се као поглавар католичке цркве у НДХ покаје за злочине које су чиниле усташе.

У писму које је хрватски политичар, др Првислав Гривогино, истакнути адвокат у Београду, који је био министар и посланик Националне југословенске партије, 8. фебруара 1942. из Земуна послао надбискупу Алојзију Степинцу навео је да

¹ www.clarin.com/new-york-times-international-weekly/carta-hallada-archivos-vaticanos-confirma-iglesia-sabia-campos-exterminio_0_fCU7iD157X.html

„их више ништа не може сасвим ’опрати““, што се односило на чињеницу да ништа није могло искупити Хрвате за злочине које су починили у НДХ. У писму га је подсетио шта се догађало од првог дана проглашења НДХ: обезглављивање Срба, убиства људи, жена и деце, дивљачка мучења којима би претходно били изложени. Недужне Србе набијали су на колац, живе пекли, палили им куће и цркве, њихове становнике поливали врелом водом, драли им кожу, бацали со на живо месо, вадили им очи, уши, носеве, језике. Везали би их за камионе и вукли ломећи им кости, главе су им пробијали ексерима, разбијали о зид, боли им очи различитим врстама оштрица; децу би бацали у кључалу воду, у живи креч, раскомадали би их, разбијали би им главу о зид, ломили кичму, међу свим осталим зверским мучењима.

Гризогоно је описао још језивих сцена у писму. Хиљаде лешева однеле су реке Сава и Дунав, уз натписе попут „Прималац, Београд. Шаљем краљу Петру“. У чамцу је пронађена глава жене, заједно са дечјим главама, са следећим натписом: „Месо за Иванову пијацу“. Још једна сцена коју је немогуће замислити због ужаса који изазива је проналазак посуда пуних српске крви у Босни, из којих су у многим приликама Србе приморавали да пију – крв своје обезглављене браће.

Што се тиче силовања жена и девојака, Гризогоно се у неколико пасуса свог писма позива на зверска понижења која су усташе спроводиле над Србима и Јеврејима. Мајке су силоване пред својим ћеркама, а ћерке пред мајкама. Одвођене су у усташке логоре и примораване на проституцију. Жене су силоване и на олтарима у православним црквама. Младић је био приморан да силује своју мајку. У писму је Степинца подсетио на ужас који су злочини које су починили Хрвати изазвали у Немцима и Италијанима а који су те грозоте фотографисали као сведочанство.

Приликом анализирања ситуације, овај политичар није пронашао сличан случај у историји Европе и објаснио је да

је писао надбискупу о овим злочинима јер је Католичка црква активно учествовала преко свештеника, монаха, клера и омладинских организација, претворивши се у чуваре концентрационих логора и усташких активиста, наређујући и одобравајући одсецање глава. Сазнање или одобравање сличних злочина, није могло промаћи његовом епископу. Закључак је био врло једноставан. Да су то радили без дозволе, али пошто им није суђено и нису смењени, имали су његово одобрење. Друга тачка за коју оптужује Католичку цркву јесте присилно преобраћање из православне вере у католичанство. С тим циљем прогонили су Србе. Писмо је закључено подсећањем на оно што су учинили православним црквама: оне су порушене, претворене у католичке, православни манастири експроприсани, њихова имања савњена, њихова историјска добра уништена. Сви ови гнусни поступци пали су на душе Хрвата и срамотили њихова имена. Он је тврдио да је то била последња прилика коју као Црква имају да дигну глас и завапе за невиним и хришћанским Србима, који су били прогоњени више од Јевреја у Немачкој. Сврха писма, као што је изражено у последњем параграфу, била је да спасе њихове душе.

Поводом страдања деце у концентрационим логорима, када су се у Загребу прочуле вести о окружности према њима, Црвени крст је интервенисао да се преживели предају. За тај задатак је 1942. године постављен др Камило Бреслер, све док им то даље није забрањено. Годинама касније, др Бреслер је испричао те догађаје. Неколико дана након пријема те деце могли су да се увере да су имали последице претрпљене тортуре и да су отрована каустичном содом пре предаје. Др Катичић, председник Црвеног крста, уложио је протест претећи да ће свету проказати шта се дешавало у логорима, а резултат је био да је бачен у концентрациони логор Стара Градишка.

Речима се не може описати беспомоћност коју изазива слушање и читање онога што су усташе под Павелићевом ко-

мандом радиле у НДХ од 1941. до 1945. Више од годину дана слушала сам стотине сведочења потомака на својим конференцијама у Србији, Црној Гори и Републици Српској, 2023. и 2024. Свака српска породица има шта да исприча. Сведочанства су прекривена сузама и болом.

Одлучила сам да ову причу испричам у знак сећања на све страдале жртве НДХ, причу о изопаченом вођи и његовим „крижарима“, у примеру примене декрета и закона о истребљивању и расном и верском прочишћењу у потрази за аријевски чистом, католичком државом, која је сасвим умрљана крвљу и ужасом. Очи Срба, које су извађене и у корпи биле поклон хрватском фиреру, како је то известио италијански ратни новинар Курцио Малапарте, приликом његове посете Павелићевом кабинету у Загребу током рата, показује до које крајности су ове изопачене усташе поштовале лик свог вође. Међутим, те српске очи никада нису изгубиле сјај. Само се надају да ће њихова светлост засијати кроз признавање истине и ничег више од истине: геноцид над српским народом у НДХ.

Поглавље I

БЛАГОЈЕ ЈОВОВИЋ И УДБА МИТ И ИСТИНА

Ни Удбин агент, ни терориста

У мојој домовини сунце је умрло.

Ово је реченица Благоја Јововића, идеја коју истиче и продубљује у песми коју је написао о ономе што назива „срамним Титовим злочинима“.

ДОМОВИНА

*Некада је наша домовина мила дивна,
сада је њосћала хајдучка њећина.
Широм ње орџија Тићова дружина,
затио их њићамо из ових даљина.*

*Зашићо уџризаће њсине маниће
огузимаће живоће њлемениће
када на њих њправо има ко живи
све оно шићо се роди и које живи.*

*Ви бездушне аждаје механизоване
ви јамари бацачи људи у бездане,
убице и оној које њек њоче да живи,
на чије јауке дјесте неумољиви.*

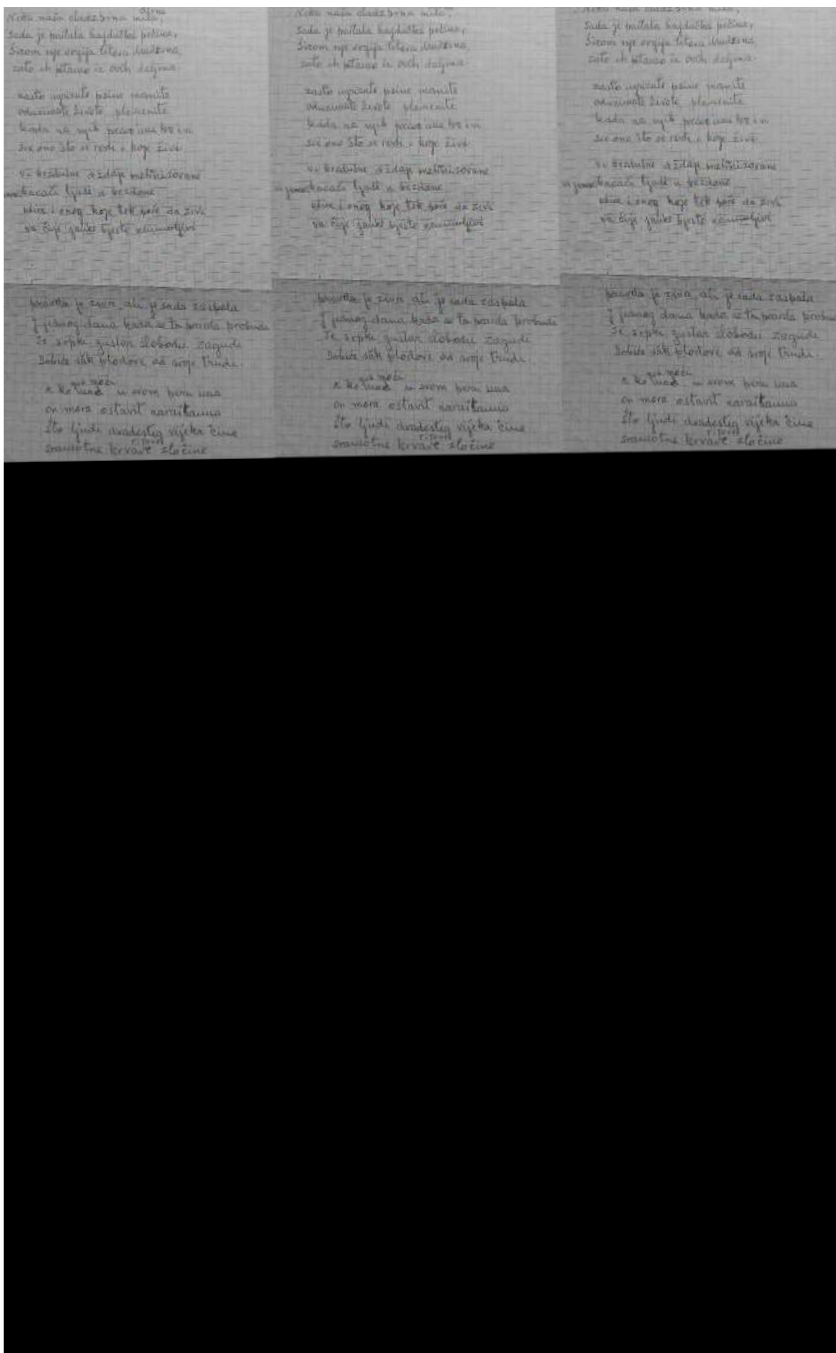
*Правда је жива, али је сада засјала
и једног дана када се ња њправда њпробуди
ње срјски њуслар слободу зајуди
добиће жак њлодове од своје њтруди.*

*А ко њод моћи у свом њеру има
он мора остјавињи нарашњима
њињо људи двадесетњи вијека чине
срамњне кржаве Тњњове злочине.*

Блајоје Јововић

Ова поезија је пуна осећајности, захтева и оптужби, и отворено показује супротстављање Благоја Јововића комунистичком режиму у Југославији, и изнад свега, деловању Титове тајне полиције, и њеним бруталним методама. У својој поезији најављивао је да ће једног дана доћи слобода уместо режимског угњетавања, које спроводе „механички змајеви“, речи којима указује на насилно деловање и отуђење људског бића оданог тиранину. Такође је указивао на обавезу коју има свако ко је „лак на перу“, да будућим генерацијама укаже на срамне и кржаве Титове злочине.

Овакви записи не само да су излазили из дубине његове душе, већ су такође бацали светло на оптужбе оних који су немо гледали из даљине, који су посматрали како се њихова дивна домовина претвара у пећину *црвених манњија*, у којој су они који би се супротстављали, бивали мучени, „прева-спитавани“ или убијени.

Песма Домовина. Аутор: Блајоје Јововић.
Приватна архива породице Блајоја Јововића.

Можда они који погрешно извештавају о Благоју осећају чежњу за Титовом прошлoшћу, па би га радо „сместили“ у савез са режимом или у службу Маршалу, како је он то називао, као дивљег пса, као „аутоматизованог змаја“ који извршава наређења из даљине; и самим тим је у вези са Удбом.

Далеко, веома далеко је Благоје Јововић од те личности коју неки несвесни или злонамерни људи покушавају да подметну у историју; који још више желе да митологизују свог вођу искоришћавајући ову историјску личност. Сва његова жртва и борба далеко од дома била би безначајна ако би се његовом животном причом манипулисало. Та потреба одређених људи да га сместе толико далеко од онога што је он заправо, само искривљује истину и историјска објективност од тога нема користи. Његова личност, а самим тим и његова дела посвећена слободи и слободној мисли, потпуно су супротна Титовом деловању и његовом *modus operandi*.

На четрдесеттругодишњицу Титове смрти, искоришћавање Јововићевог лика за „потпаљивање“ југоносталгије делује као најлакши и најочигледнији пут за носталгичара, али не и као исправан циљ за неког ко има књижевне критеријуме. Реченице попут „један познаник ми је испречао“ или „рекли су ми“ или „прича се да“ потпуно су неозбиљне и више личе на неки трач или манипулацију информацијама, него на историјску веродостојност.

У животу Благоја Јововића не постоје недоследности. Није било много ствари за које га окривљују. Заузврат, цео свој живот био је човек од снажних идеала, велике довитљивости, храбрости и чврстине, исправан и поверљив, а понајвише стратег чија су дела оставила траг на дуге стазе.

Упркос лажном представљању идеала, идеологије и најинтимнијих Јововићевих уверења кроз штампу – чак и онима који објављују лажне фотографије које нису његове – у овој књизи приказане су фотографије, архивска документација и приче у првом лицу, да би побиле лажна сведочења. Нису му

блиске биле комунистичке идеје. Штавише, животно искуство и оно што је видео у својој земљи чврсто га је определило да осећа изразиту одбојност према тридесет и пет година једнопартијског Титовог система.

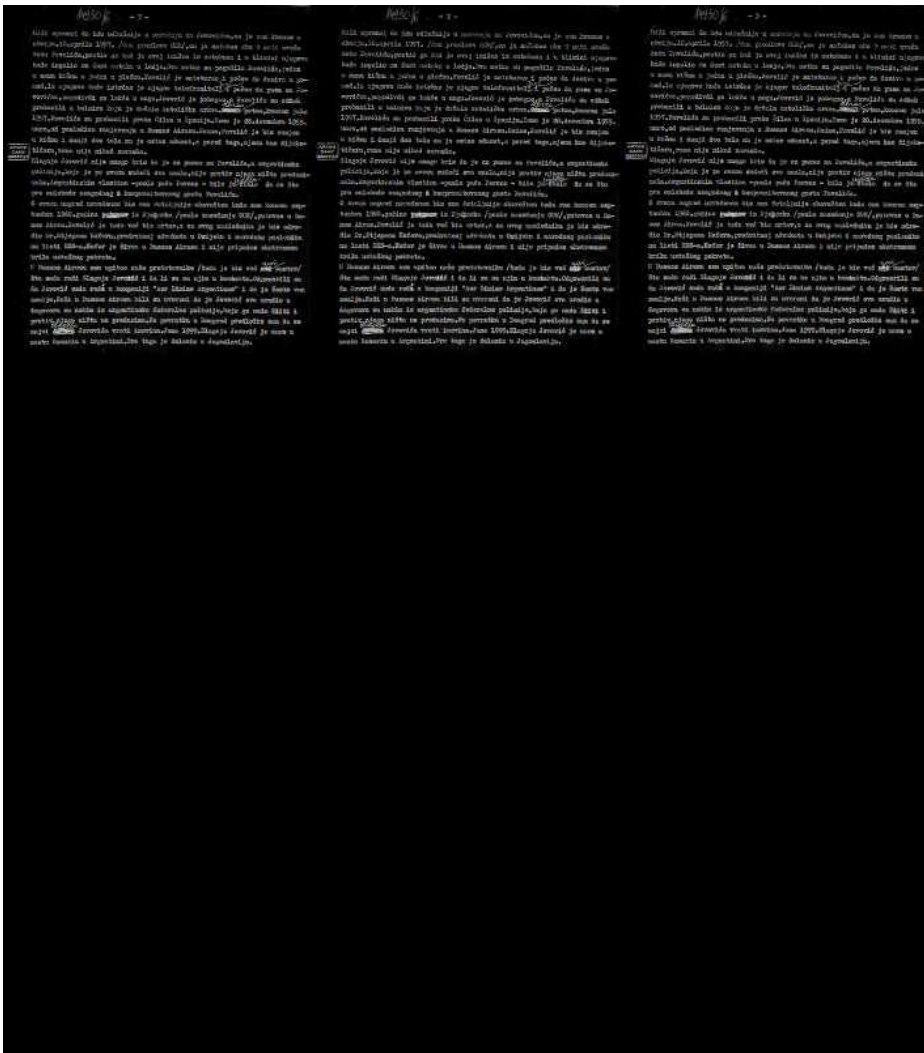
Истина је да су тајне службе биле превише заузете надметањем моћи између истока и запада да пронађу Поглавника. Ни ЦИА (CIA), која је имала неке информације, није ништа учинила, ни Мосад није успео да пронађе где се налази Павелић, а Удба је одиграла сасвим небитну улогу у покушају да га ухвати.

Слободан Борисављевић, један од лидера тајних служби у Југославији, написао је архивски документ бр. 14.950, много времена након што је извршен атентат на Павелића и након смрти Јововића 1999, када је прича о атентату већ изашла на видело. Према изнесеном у том документу, Борисављевић се налазио у Амбасади у Берну као представник тајне југословенске службе, у тренутку када је Благоје извршио атентат на Павелића, због чега је и јасно да су му све информације из Аргентине долазиле из „друге руке“. Према писменим изјавама, изложеним у документу, наредба Александра Ранковића била је да се ниједан југословенски исељеник не убије, да се не би стварала лоша слика о земљи. Наредба је била да се контролише њихова активност, али не да се убију. Међутим, историја показује да је тајна Титова полиција убијала своје непријатеље на свим континентима. Што се тиче Павелића, за кога су југословенски надлежни органи знали да је у Аргентини, наредба је била да буде отет да би му се судило у Југославији, а убиство је било искључиво последња опција. Овај човек из тајне службе говори да је било јасно да је у Аргентину дошао 1948, под заштитом Перона (Juan Domingo Perón), и Ватикана. Такође су знали да после Пероновог пада 1955, ни војна влада није била спремна на екстрадицију починиоца геноцида, али недостатак храбрости амбасадора деловао је као разлог због ког се Павелићева отмица никад није

догодила. Прича овог човека из тајне службе заправо „чисти“ Титов и Ранковићев углед. У поменутом документу такође се помиње да су имали сазнања да је живео у месту Ломас дел Паломар, провинцији Буенос Ајреса, у миру и сасвим удобно, захваљујући другом усташи са којим је основао грађевинску фирму. Касније објашњава различите верзије за које је чуо о Благоју и његовом политичком опредељењу, и закључује да је био партизан, неколико месеци – члан СКОЈ-а, за шта Благо је није ни знао шта је – крајем 1941. и у фебруару 1942. постао је четник, захваљујући напредном поморском официру Јакову Јововићу, као и због убиства неког рођака од стране партизана. Касније додаје да је био четнички командант до краја рата, и да су га означили као ратног злочинца. Ове, сасвим нетачне информације, само износе на видело насиље којим је комунистички режим дискредитовао било кога ко би му се супротставио.

Досије 14950/6. Слободан Борисављевић. Архив САНУ, Београд.

Борисављевићеве изјаве у вези са Благојем Јововићем су, углавном, подмукле или нетачне и недоследне.

У Прилогу се може видети да је југословенски конзулат у Риму Благоју Јововићу, 30. августа 1946, издао копију извода из матичне књиге рођених, чему је као прилог издата потврда о добром моралном, грађанском и политичком понашању, где је такође наведено да није починилац кривичних дела,

што је достављено од стране римских органа за спровођење закона, да би могао да емигрира у Аргентину, а према информацијама достављеним од стране југословенског Конзулата. За Благојем Јововићем у Аргентини никад није поднесен захтев за изручење у својству ратног злочинца.

Ипак, у Косићу, Благоја су партизани изабрали за команданта у јулу 1941. да би ујединили снаге различитих страна краљевске војске са партизанском милицијом, и победили италијанске фашисте који су опсели Црну Гору. Већ је показао јаку одважност и храброст када се са Немцима суочио у Струмици, због чега је и одликован. Партизанима је момак са таквим карактером био веома користан, због чега су чинили све што је у њиховој моћи да пређе на њихову страну и да, у неколико наврата, изда своје. Благоје је наставио да уједињује те непомирљиве струје, све док комунисти, кроз неколико месеци, нису започели братоубилачки рат. То је била граница која је сасвим пољуљала његову веру у њих. За то није морао да се састаје са Јаковом Јововићем. Много раније је знао који пут је требало следити.

То да су комунисти Благоју Јововићу убили неког рођака у рату – није новост, с обзиром на то да је углавном реч о породици четника националиста. Током рата су убили бројне Јововиће. Од стране комунистичке руке изгубио је чланове породице, комшије, другове, рођаке и стричеве, важне националне борце. Први убијени били су Саво Јововић, Ђуро Јововић, његова три сина и жена једног од њих, као и Петко Јововић. Наредног дана, од шока због сазнања за та убиства, преминуо је и његов деда Лазар. После тога, комунисти су убили оца Љуба, његовог оца лично – Јова, као и једног од његове браће, Димитрија. Његовог оца Јова, регионалног вођу, народног борца, учесника у Првом и Другом светском рату, убили су комунисти током антикомунистичке револуције 1944. Његовог милог брата Димитрија, младог студента од двадесет година, такође су убили комунисти. Човек који је

толико био привржен свом Бјелопавлићком братству, никад није то заборавио и није преговарао са онима који су његовим најмилијима одузели живот. Благојевог драгог стрица, свештеника Љуба Јововића, оца његовог брата од стрица – Страхиње, који је пре неколико година канонизован и проглашен свецем (свети свештеномученик Љубомир), убили су комунисти.

Јововић се разметао атентатом, као што то наводи Борисављевић, који је држао да су његове изјаве о чињењу самог дела због бахатости, стигле до државне полиције Аргентине. Да се за то заиста знало, истог тренутка би био убијен, као што је бескрупулозно убијен и свештеник Поповић. Благојев случај се може упоредити са неким чињеницама које су утицале на југословенске држављане 1948. Као што је у једном допису изразио Фрањо Пирц, југословенски амбасадор, под истрагом су били бројни југословенски држављани, били су испитивани, а у неким случајевима би их и аргентинска полиција мучила да би од њих добила информације и да би их застрашила, јуна 1948, у вези са догађајима почињеним због оптужби и клевета криминалаца усташа који су недавно дошли у земљу.¹ Да је усташа Стјепан Хефер, аутор књиге *Комунизам или слобода*, написане у Буенос Ајресу 1964, знао да је Благоје Јововић починилац атентата, не би се распитивао само за њега. Полиција би га можда мучила, у потрази за информацијама и усташе би га убиле пре цика зоре. Све усташе су водиле активан живот и често би били починиоци терористичких злочина у Аргентини и иностранству. Нико не би оклевао да оружје упери у Јововића. Заправо, 1955, две године пре атентата, штампа и аргентински медији су оптужили усташе, усред Ослободилачке Револуције да су спалили Метрополитанаску надбискупију, четири цркве и *Jockey Club*. Годину дана након тих кривичних дела и годину дана

¹ Погледати анегдоту у осмом поглављу.

пре атентата, Хорхе Серано (Jorge Serrano), директор Одсека за Западну Европу послао је један строго поверљив документ, под ознаком тајности и хитности, 30. априла 1956, подсекретару спољних послова Аргентине, Едуарду Аугусту Гарсији (Eduardo Augusto García), којим је скретао пажњу на посету саветника Амбасаде Федеративне Републике Југославије, који му је саопштио да је његова влада из поверљивог извора обавештена да ће поводом очекиване посете Маршала Тита Француској, у првој половини маја, терористичка усташка група приредити атентат на њега, предвођена ратним злочинцем Антом Павелићем и његовим сарадницима, међу којима су и др Вранчић и инжењер Асанчаић, из Буенос Ајреса, Аргентина, где су живели. Помињао је да су имали важне терористичке групе у Немачкој и Шпанији, као и друге, мање, у Француској и Белгији. Овај документ још једном доказује да је југословенска влада била обавештена о Павелићевој локацији и његовој терористичкој групи у Аргентини и свету, као и о сваком њеном деловању, укључујући и могући атентат на Тита. Ипак, не постоји ни један једини документ из тог времена у ком се помиње Јововићево име, што указује на то да му разборитости није недостајало.²

Борисављевићеве изјаве ни приближно не описују Јововићеву личност. Никад, четрдесет и једну годину касније, није поменуо ниједну реч о ономе што се догодило, ни он, ни остатак групе. С друге стране, није побегао из Југославије. У октобру 1944, тајно је путовао са једном четничком делегацијом да преговара са савезницима; преговори су пропали због преокрета у причи. Јововић је представљао младу делегацију четника, са 22 године. Врло је јасно да када Борисављевић говори о бекству четника, то се односи на чистку коју је Тито починио након рата, према својим непријатељима, бацајући огроман број људи у заједничке гробнице, о чему је Благоје такође писао.

² Фотографије на страни 203.

Што се тиче захтева за повраћај имовине, која је породици одузета као четничкој, а који је наводно Јововић поднео Амбасади, и наводног захтева за повраћај који је поднео Борисављевић након атентата, такође је лаж.

Када сам отпутовала у Црну Гору 1991. године, Благојев брат, Вељко, показао ми је имања породице Јововић која су одузели комунисти, и обавестио ме је да ће у вези са тим иницирати захтев за повраћај. Ни породична кућа Јововић, као ни суседно земљиште, нису били одузети, због чега је породица након рата имала земљу за обрађивање. Сви су 1945. знали да је непријатељима режима имовина одузимана у име народне воље.

С друге стране, у Борисављевићевој писаној изјави, он потврђује да је аргентинска национална полиција сматрала да је тешко лоцирати Благоја Јововића, јер је радио за авио-компанију *Aerolíneas Argentinas*. Иако је ова авио-линија постојала од 1950, он никад није радио ни за једну. После атентата отпутовао је у Куракао. Сместио се у Куракао и тамо је отпочео свој бизнис извоза у трговачкој морнарици. Увек је у свом предузетништву тражио начин да буде самосталан.

Благоје није испланирао убиство 9. априла и тог 10. априла истрчао сам за Павелићем, јер га амбасада није подржала, већ је доста времена раније припремао овај атентат са својом групом. Његове одлуке су биле методичне и промишљене. То је једини начин на који су могли успешно да прођу поред усташког чувара. Благоје је годинама био пријатељ са четничком групом. Већ 1954. и 1955. Кривокапић и Јововић су се заједно преселили у Мар дел Плата.³

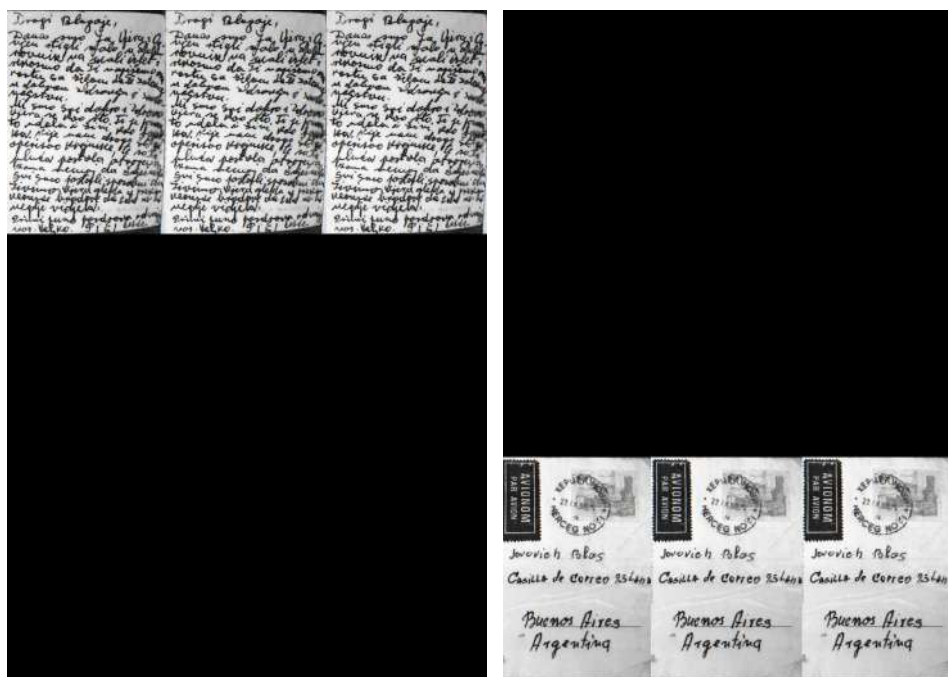
Група је вежбала своје кретање и прикупљала информације о Поглавнику веома вешто и стрпљиво. То је био кључ успеха атентата.

Нема никаквог смисла то да се Борисављевић сећа неких Јововићевих реченица, нарочито не речи некога кога никад

³ У Прилогу фотографија Јововића и Кривокапића у Мар дел Плати.

нити је видео, нити упознао. У реду је тражити мотив извршења атентата, али он није имао разлог за покајање. Показао је величину своје храбрости и хероизма као војник током рата.

Такође је важно разјаснити да Благоје Јововић није могао тражити финансијску помоћ од Амбасаде за своју мајку, да би извршио атентат 1957, јер је она много година раније, 1949. године, већ преминула од последица канцера.⁴ Такође није могао тражити помоћ за своју браћу, којима је редовно слао новац, и од којих је у исто то време добио писмо у ком му траже да не шаље више новац, јер су сви финансијски стабилни.

Писмо Благојевој браћи Вељка. Приватни архив породице Јововић.

У овој Борисављевићевој изјави врло је јасно да Удба није преузела одговорност за атентат. Приче Милеве Гаћеше подржавају речи Благоја Јововића и употпуњују многе епизодне

⁴ У Прилогу споменик Радуши Делибашић.

приче, као што су разлози који су покренули одређене људе да учествују у атентату на Павелића, што није имало везе са искупљењем. Осим тога, Милева није изражавала само своје мишљење, већ мишљење мале групе, мишљење свога мужа и брата.

Када је магазин „Око“ на РТС-у, интервјуисао Милеву Гаћешу Пићан за емисију *Благоје Јововић и Анџи Павелић*, у јануару 2020, Гаћеша је испричала да „је један од мотива који их је навео на планирање Павелићевог убиства, био дубоки бол који им је узроковала чињеница да знају да Павелић сасвим слободно шета улицама Буенос Ајреса у пратњи свог чувара, док они нису знали ни где су њихови преминули сахрањени“.

Усташки вођа је био врло добро заштићен Пероновим режимом, и након Пероновог пада уживао је још две године пасивности захваљујући онима који су били на власти у Аргентини од 1955. до 1957. Такав криминалац није могао бити смештен у срцу аргентинског ратног ваздухопловства, у Паломару, провинцији Буенос Ајреса, а да се током те две године ништа конкретно не предузме у вези са захтевом за изручење, нарочито имајући у виду да је војна влада била та која је била на снази. Када је 1955. почињен државни удар против Перона, обавештајне службе су заплениле сву документацију о ратним злочинцима, због чега су знали где се свако од њих налази.

За разлику од равнодушности показане наспрам идеје хапшења усташког вође, било је оних људи који нису били слепи за зверства којима су оркестрирале и које су починиле усташе. Једна мала, врло мала група четника-исељеника, без много финансијских и оперативних средстава, осим сопствених вештина и интелигенције, неуморно је тражила Павелића, и нашла га је. Ти људи сковали су план, ризиковали животе и починили атентат на Поглавника. Свако од њих, у већој или мањој мери, својим учешћем је допринео да се тај атентат оствари. То су били свештеник Радојица Поповић, Благојев исповедник и посебан повереник, Милева Гаћеша,

Милан Гаћеша, Јово Пићан, Мило Кривокапић и Благоје Јововић. Четничка група није припадала ниједној тајној служби. Да је Јововић био агент Удбе, били би и Гаћеше, Кривокапић, Пићан, и цела четничка група, укључујући и свештеника Радојицу Поповића. Било им је јасно да Удба неће ухватити Поглавника. Јововић је, захваљујући својој одважности и снажном патриотском осећању, привео правди сећање на милион жртава убијених у застрашујућем усташком режиму, током Другог светског рата. Цела група успела је да сачува пакт ћутања пола века. Кључ њиховог преживљавања био је да се узајамно штите и чувају тајну коју су делили.

Др Дмитар Тасић, писац бројних књига као што је *Парамилитаризам на Балкану*, дипломирао на Филозофском факултету у Београду и сарадник-истраживач на Универзитету Храдец Карлове у Републици Чешкој, у интервјуу са новинаром Николом Крстићем, осврће се на личност Благоја Јововића и контекст у ком је одрастао и доноси закључак да његово ћутање има везе, не само са безбедношћу, већ и са скромношћу. Пита се да ли би југословенска јавност крајем 50-их година, толерисала да им је речено да су Павелића убили четници-исељеници. Са сигурношћу закључује да његов покретач да почини атентат није био циљ да једног дана има улицу у Београду, и доноси интересантан закључак: такође му није био циљ да се његовим ликом и делом толико манипулише у политичке сврхе.⁵

Историчар Дејан Ристић, који је такође интервјуисан за наведени чланак, изражава мишљење да је Јововићев циљ био „праведан и патриотски“. Наглашава да не сумња да је он био починитељ атентата, а потврђује и да се о овом атентату, који је убрзао Павелићеву смрт, може говорити као о правом задовољењу правде.

⁵ www.vreme.com/cms/view.php?id=1808384

Андреј Млакар је написао један чланак о Јововићу, после свечаног отварања улице у јулу 2020, у ком говори о томе да је новинар Перо Златар написао историјски роман *Павелић: жив или мрт* (*Pavelic: alive or dead*), у којем, на крају једног поглавља прича како је Јововић успео да пронађе Павелића, осујетивши план хрватске Удбе, коју је предводио Иван Крајчић да ликвидирају Поглавника.⁶

Александар Раковић, доктор историје, дипломирао на Филозофском факултету у Београду, аутор бројних књига о политици и религији у Југославији, међу којима и *Рокенрол у Југославији 1956–1968*, описује ову четничку групу и мотиве који су их навели да почине атентат. Наглашава да су то већином били Срби из Црне Горе који су деловали у име „Косовског пакта“.

Раковић објашњава да:

„...се освета за Косово у Црној Гори сматрала као 'света освета' због патње српског народа 'од Косова па надаље'. Светој освети се прибегавало на подручју где су живели динарски Срби, када су се све могућности за достизање правде политичким и/или правосудним средствима исцрпили, када више не постоји начина да се криминалци третирају на основу порука из Новог Завета. Затим се приступа светој освети на начин на који се сукоб решава у Старом Завету, да би се задовољио закон и правда.“⁷

Још једна интересантна чињеница коју Раковић износи је она о контроверзи која је настала у једном друштвеном слоју због промене имена улице која се звала Загорска у – Благоје Јововић. Раковић ту прави интересантно поређење Јововића са немачким официром Клаусом фон Штауфенбергом (Claus von Stauffenberg), који је починио атентат експлозивом да би убио Хитлера у јулу 1944, због чега је погубљен заједно са завереничком групом. У Немачкој, уместо да буде озлоглашен,

⁶ nova.rs/vesti/drustvo/dva-hica-u-pavelica-ko-je-bio-bлагоје-jovovic/

⁷ www.danas.rs/dijalog/licni-stavovi/ulice-bлагоја-jovovica-i-klausa-fon-staufenberga/

због херојског акта њему су додељене медаље за храброст, одата му је почаст, а добио је и улицу у главном и осталим градовима. То поређење је прикладно и исправно.

Историчар Чедомир Антић, такође, писац књиге *Историја Србије и Неутралности као независности*, изражава своје мишљење о личности Благоја Јововића, изричито негирајући пејоративни епитет „терориста“ који неки желе да му припишу. Насупрот томе, држи да је он само био „борац за слободу и демократију“ што је сасвим у складу са Јововићевим профилем и личношћу, и сматра да тај назив више одговара Павелићевој личности, као привременом представнику владе, шефу терористичке организације која је починила геноцид како над српским, тако и над јеврејским и ромским народом.⁸

С друге стране, у својим изјавама Раковић говори да се у атентату на Павелића није радило о крвној освети. Ни Јововић ни Кривокапић нису имали рођаке које су убиле усташе. Како каже Раковић, тамо где се више није могло очекивати да Павелић буде осуђен могућим правосудним средствима, пошто је са свих страна био заштићен, прибегли су Старом Завету.

Ако се обрати пажња на Јововићеве речи у поезији коју је писао, говорио је о томе да „је правда била жива, али успавана“ за време Титове тираније. Њему је било јасно да је правда била слепа и везана за партијску вољу и њеног лидера. Слобода, правда, право на живот и личне жртве за више циљеве, то су Јововићеви идеали, тако како је то и изразио на папиру, насупрот крвавим и срамним Титовим злочинима.

⁸ www.blic.rs/vesti/beograd/atentator-na-pavelica-je-dobio-ulicu-u-beogradu-a-debata-i-dalje-bukti-ipak-jedno-je/c68ljkt

Поглавље II

ОДМАЗДА ЦРВЕНИХ

Као што је Благоје Јововић у разним списима и говорио, Тито је дубински уклањао и слао у масовне гробнице сваког непријатеља и противника, о чему није било воље за поменом, а о чему је Благоје сматрао да се мора говорити, за добро будућих генерација. Стигао је тај тренутак за разоткривање сирове истине, и о томе постоје бројни докази.

Срђан Цветковић, историчар на Институту за савремену историју у Србији, у свом магистарском раду о одмазди у Србији од 1944. до 1953, објавио је различите радове о државном терору, угњетавању у Србији по завршетку Другог светског рата, тајним гробницама и насилном деловању тајне полиције.⁹

Са Немањом Девићем написао је књигу под називом *ОЗНА: рејресија комунистичког режима у Србији 1944–1946*, која садржи велики опсег документације и сведочења. Аутори говоре да је до недавно било веома тешко видети

⁹ Срђан Цветковић је, поред својих бројних истраживања, написао и: *У име народа: политичка рејресија у Србији 1944–1953* и *Између Срба и Чекиња: ликвидација народних непријатеља 1944–1953*.

Немања Девић је, међу својим делима написао и *За партију и Тито: партизански покрет у Србији 1941–1944*, *Српска прича: сећања из рата и револуције 1941–1945*.

напредак у истрази репресије комунистичког режима и државног терора у Србији, као и број жртава, пошто је то била забрањена тема, поред тога што је материјал био веома ограничен и под полицијском заштитом. Такво стање је изнедрило бројне препреке у истражној процедури масовних злочина. Под комунистичким једнопартијским системом, тема државне репресије и тајних гробница била је табу, уз ризик да се могло завршити у затвору, због чега је врло мало објављено историографских истраживања поменутих догађаја све до осамдесетих, или се објављивало парцијално, и под надзором тајне полиције. Тек након средине осамдесетих почело је да се говори о неким темама, као што су Голи Оток или чистка противника која се догодила 1944. и 1945. Насиље је правдано као начин ликвидирања страних шпијуна, буржоазије и свакога ко је радио против Револуције. Државна репресија се повезивала са операцијама неопходним у борби против издајничких и колаборационистичких снага. Чак и данас, аутори пишу, постоје прокомунистичке групације које минимизирају или поричу наведена убиства.

Према објашњењу Леона Коена приликом писања пролога за књигу, многи људи су бивали убијени без правичног суђења, под изговором да су колаборационисти окупатора, издајници домовине или државни непријатељи. Невини људи су убијани због начина на који су живели, радило се о вери, политичком опредељењу или друштвеном статусу, што је довело до тога да се у року од годину дана уништи политичка и културна елита Србије. Многи од оних који су поседовали имовину били су пријављивани од стране људи који су као мотив имали завист или похлепу и њихова имовина би на крају била конфискована. Београд је био организован у дистрикте и тако би одмах приступили стрељању оних који би се појављивали на списку. Озна, која је по својим бруталним методама и планирању акција предњачила, представљала је и суд и закон.

Број убистава која су починили комунисти почео је да се обелодањује тек недавно, 2009. године, када је формирана ова комисија која је на располагању имала списак погубљених.

Цветковић је био члан Државне комисије за проналажење гробница погубљених од стране репресивног комунистичког режима из тог периода. Према истраживањима које је спровео Историјски музеј Србије у Београду, процењује се да је било 60.000 жртава одмазде између октобра 1944. и маја 1945. Године 2014, заједно са остатком истраживачке Комисије, овај историчар је приредио изложбу у наведеном музеју, где су изложене фотографије, документација и разна сведочења десетина хиљада људи који су убијени и мучени на почетку Титовог режима, да би се очистио терен од онога што је он сматрао „идеолошким непријатељима“.

Цветковић, један од организатора ове изложбе, сматра да је чистка спроведена у Србији била усмерена пре свега на цивиле, а да се репресија састојала од одузимања имовине и присиљавања сељака на колективизацију, због идеологије која је била противник приватне својине.

Ликвидирани су не само Немци и усташе колаборационисти, већ и сви који су сматрани непријатељима режима, било монархисти, четници или антикомунисти. Битно је било да се очисти терен од противника за деценије у којима ће Маршал владати.

Дана 28. јуна 1948. дошло је до раскола између Стаљина и Тита, због одступања од марксистичко-лењинистичког модела у вези која је већ била напукла. Многи чланови партије нису подржали ово раздвајање. Односи су били потпуно затегнути Титовим одбијањем да присуствује Другој конференцији Коминформа, што је довело до избацивања Југославије са те конференције. На оптужбе изречене на том скупу, Тито је одговорио у свом говору на 5. конгресу Комунистичке партије Југославије. Он је навео да то није био само атак на руководство, већ и на јединство Партије, њеног народа, освојено

крвљу и да је то био позив на деструкцију и уништење свега што су до тог тренутка изградили као и на уништење земље.

Тим расколом и тим говором појачао се *лов на вештице* против сваког рушилачког фактора.

Тито заповеда да се територија „очисти“ од противника и непријатеља

Током деведесетих, већина онога што се догађало у Југославији током Хладног рата, почело је да излази на видело. Проговориле су како жртве, тако и починиоци злочина. Изнедриле су исповести о мучењима и масовним убиствима која су почињена током Титове владавине.

Године 1990, партизан Симо Дубајић признао је да је док је био командант, уз генерала Богдановића, у првој половини јуна 1945. послао снаге на Кочевски Рог, када је рат већ био завршен, да изврше масакр над трупама војника који су се предали, и над цивилима, поступајући по наредби Тита лично. У различитим медијима, Дубајић је испричао да су „људи после рата били масовно убијани“. Признао је да су данима убијали без милости, а после би бацали експлозив у бунаре, и да су многи након тих масовних убистава одвођени у душевне болнице, одакле је и настао назив „партизанска болест“, али о томе није смело јавно да се говори, и сва документација је себично чувана.

Симо Дубајић је 2006. године написао аутобиографску књигу *Животи, трих и покајање – од Кисџања до Кочевског Рога* у којој је у првом лицу причао о почињеним масакрима. У једном одломку књиге навео је да никада неће заборавити партизанске злочине и убиства несрећних српских родољуба оданих краљу, отаџбини и сопственим друговима комунистима. Такође је зажалио и над партизанским покољима

комунистичких другова, фракциониста и троцкиста, ликвидираних под изговором чишћења партије.¹⁰

За њим је расписана међународна потерница због злочина, како у Блајбургу, тако и у Кочевском Рогу, и то од стране припадника партизанских јединица у бившој Југославији; оптужен је да је организовао погубљење 13.000 ратних затвореника од маја до јула 1945. Преминуо је 2009, у 86. години у стану у Београду.

У Словенији је пронађено више од 500 гробница, прекривених бетоном, у којима су се налазиле кости огромног броја цивила и војника убијених након рата. Грбови су затрпани да не би остало доказа о ономе што се тамо догодило. Многи који су тамо бацани, били су живи и умирали су покушавајући да побегну са тих места која су одмах бивала запечаћена. Године 2020, када се обележава 75. годишњица масакра у Кочевском Рогу, ексхумирано је приближно 700 масовних гробница хиљада људи који су по Титовом наређењу ликвидирани без суђења, када је рат већ био завршен.

Голи оток, срам Титовог режима

Није било речи само о масовним гробницама за противнике и непријатеље, постојала су места где су се људи затварали и мучили, затвори и канцеларије тајне полиције и логори за преваспитање који су се истицали по бруталности техника, како се то догодило и на острву Голи оток, познато као хрватски Алкатраз, а кога су његови заточеници звали „пакао“ и, нажалост, памтили по мучењима која су се тамо дешавала.

Овакве околности доста су подсећале на Кубу за време Фидела Кастра. Од шездесетих па надаље, у сваком блоку је био по један представник партије, који је био доушник, чији

¹⁰ Дубајић, Симо. *Животи, грех и покајање – од Кисџања до Кочевског Рога*.

задатак је био да пријави комшију који је слушао „империјалистичку“ музику, или читао стране новине, или недозвољену литературу, који је био хомосексуалац, или имао *буржоаске идеје*, или зато што се није уклапао у револуционарне оквире, и зато је морао бити „преваспитан“. Никада се није могло знати ко је доушник, због чега су људи и научили да ћуте, из страха да не буду ухапшени. Логори за преваспитавање на Куби нису имали много разлике од логора за преваспитавање у Источној Европи.

Јово Капичић, шеф државне безбедности, генерални директор Удбе, био је један од оснивача Голог отока. У телевизијским интервјуима објаснио је своју улогу: вршио је дужности страних обавештајних служби према локалним странцима, свештеницима, усташама, четницима, Белој гарди. Према његовим речима, морао је да их филтрира као кроз рибарску мрежу.

Капичић је испричао да му је један дан Александар Ранковић, трећи најјачи човек Титове владе, који је чврстом руком управљао Службом безбедности, рекао да има један посао за њега. Мисија се састојала од тога да неке људе одведе са геологом на Голи оток, мало острво у Далмацији, да изграде затвор. Када су стигли, посматрали су структуру острва – недостатак шума, неплодно земљиште, сам камен – што им је омогућавало неопходне елементе за станиште и безбедност затвора. Касније је хрватска Удба добила наређење да пронађе затворенике, а који нису били људи из Коминформа, да би оформили тај логор, направљен за политичко преваспитавање и успостављање поверења међу друговима.

Овај логор на јадранском острву је до 1956. био дом 16.000 нових непријатеља режима. Већина затвореника су били комунисти који су подржавали стаљинистичке идеје. Рушевине овог ненасељеног острва до данас чувају трагове затвореничког логора.

Дмитар Кастратовић, који је био локални омладински лидер комунистичке партије, затворен је у Црној Гори 1949.

године јер је код себе имао совјетске новине. Године 2009, присећао се ужасавајућих тренутака његовог пребацивања на Голи оток, где је био затворен скоро три године. Дуго би радили по сунцу без капи воде. Једва да су јели, а ако би се неко пожалио, добијали би батине какве нису памтили. Неки другови су се убијали бацајући се са литица, други су умирали од исцрпљености и били би приморани да их сахрањују сопственим рукама.

Затвореници су се смењивали између каменолома и мучења. Морали су да туку друге затворенике. Преваспитавање се састојало од тога да су другове морали да повређују на најнасилнији могући начин, да не би били оптужени да их недовољно туку и да тако сами не би постали жртва кажњавања. Многи су умирали због мучења или од глади. Нови затвореници би били дочекивани плувањем и ударцима од стране њихових другова. Трпели су неиздрживе физичке и психичке тортуре које су имале за циљ да преваспитају оне који су желели да буду одани совјетском комунизму. На тај начин, ломећи их на моралном плану, желели су да сломају и оданост стаљинизму. Касније би се могли реинтегрисати у политички и друштвени живот у земљи.

Број затвореника на овом острву варирао је између 15.000 и 50.000. Године 1989. тај ужасавајући затвор је закључан, падом Берлинског зида када почиње отопљавање односа међу државама.

Православне владике, још једна мета тајне полиције

Српска православна црква била је још једна Титова, и мета његове тајне полиције. Бројна сведочења указују на то да је црква била део дугачког списка Титових државних непријатеља и када би се преко његових доушника сазнало за неку директну или индиректну критику онога што је режим заступао, када би се преиспитивала комунистичка политика, или би се само излазило из оквира владиног сценарија, сти-зала је казна.

Владика Сава Банковић, који је био политички затвореник у комунистичким затворима, написао је књигу *У њредворју њакла*, у којој прича о животу политичких затвореника у Ти-товој Југославији и тај режим назива најрепресивнијим ре-жимом Источне Европе после Другог светског рата.

Сава је сматрао да су Срби били одани савезници запад-них струја против нацистичких окупатора, али су те струје издале и пре завршетка рата прешле из окупираних наци-стима у окупиране од стране Титовог комунизма, а када је Титова Озна починила бруталан масакр против Срба, ни Рузвелт ни Черчил се нису окренули. Сава у својој књизи прича о ужасима које је, током петнаест година заточени-штва, видео да су починили млади залуђени комунистич-ком идеологијом.¹¹

Банковић је испричао да је од децембра 1944. до јуна 1945. био пребациван у различите затворе Озне, на места пуна за-твореника у недостојним животним условима. Године 1944. одвели су га у затвор у Врњачкој Бањи, где су комунисти ликвидирали људе, наводно осуђенике, које би излагали на јавним местима, под изговором да су убили одређен број ко-

¹¹ Банковић, Сава. *У њредворју њакла*, стр. 28-29, Catena Mundi.

муниста током рата. Према ономе што је говорио Банковић, свакога дана су некога убијали. Било ко је могао бити убијен „у име народа“. Кроз прозор затвора, Банковић је могао да види како су односили имовину коју би одузимали народу. На почетку његове робије, тражио је да одржи литургију у цркви, јер његова пресуда још увек није била донета. У цркви је видео много жена у црнини за убијеним мужевима и схватио је да је то та наводна слобода о којој су говорили комунисти. Смрт и још смрти..

Године 1945. почела су интензивна испитивања и оптужбе против Саве. У марту 1945. одвели су га у затвор Војног суда у Нишу. Сава у својој књизи говори како је Озна користила затворенике да добије информације, у замену за обећања о слободи, због чега нико ником више није веровао. У тој згради људе су убијали свим могућим врстама оруђа. Постојала је једна празна соба, под бројем шест, док су затворенике гурали у остале, по чему је закључио да су их тамо убијали. У априлу 1945. суд је убрзано радио како би доносио по једну пресуду дневно. Војни суд је успоставио две врсте смртне казне: стрељањем или вешањем, а дужина казни је варирала од једне до петнаест година, док је с друге стране био присиљан рад, од једне до десет година. 13. септембра 1945, Саву Банковића су преселили из затвора у Нишу у Сремску Митровицу.

У јуну 1976, делегација екипе *Amnesty International* допутовала је у Југославију да посети политичке затворенике. У информативном гласнику из августа 1976. ове организације описан је тај пут и брига делегације с обзиром на то да је већина политичких затвореника осуђено, а критиковани су и поједини чланови југословенског Кривичног закона, нарочито члан 118, који се односио на „непријатељску пропаганду“ по којем је одређивана затворска казна онима који би критиковали владу. Такође су навели да су, током посете Сремској Митровици, узели изјаву од Саве као и осталих политичких

затвореника, које су испитивали о условима и критеријумима у затвору.

Одбор за спољне послове Сената САД-а у јуну 1984. на увид је дао извештај у ком је детаљно описано непријатељство и прогон Саве Банковића од стране југословенског комунизма. У њему је наведено да је двадесет година провео у затвору јер је био симпатизер некомунистичких герила током рата као и да је у јуну 1973. поново ухапшен, оптужен да је спроводио „непријатељску пропаганду“. Када су га ослободили, комунисти су га пратили и водили пропаганду против њега, да не би могао да се врати у своју парохију. Неколико пута полиција је упадала у његову кућу, претресала му ствари и стално га надгледала.

Многи који су већ одслужили своју казну, бивали би малтретирани. Званично, њихова казна је одслужена, али не и прогон који је над њима спроводила југословенска влада, која би их преко своје тајне полиције надгледала.

Српски православни владика Василије из Жиче, био је још један од оних које је режим прогонио. Завршио је Православни богословски факултет у Београду, а своје теолошке докторске студије у Атини. Као ученик Николаја из Жиче, био је учитељ у монашкој школи манастира Острог. Када је избио рат, ухапшен је. Имао је много проблема због комунистичког режима, који га је оптуживао да се меша у политику, због чега је 1961. пребачен у Жичу. У октобру 1971. на тридесет дана је затворен „због тога што је уздизао национализам“ приликом држања проповеди пред приближно хиљаду људи, од којих су већина били старији. Режим га је оптужио да је прешао границе религиозног, да је певао песме којима је додавао националистичке слогане и да је држао проповед која је уздизала српство и критиковала образовни систем.

Владика је од просветних радника тражио да удаље младе из цркве и да им забране да присуствују литургији. Због ове проповеди, оптужен је за доношење недопустивих закључака

у супротности са законом. У Жичи је био епископ од 1961. до 1978, када је и преминуо у Краљеву.

Два свештеника која су пратила владику Василија из Жиче, затворени су са њим јер су учествовали у Равногорском четничком покрету.

Варнава Настић, свети српски владика, имао је тешку животну причу. Родио се у месту Гери, Индијана, САД, 31. јануара 1914. Војислав, касније је добио монашко име Варнава, имао је девет година када су се његови родитељи вратили у своју земљу. Основну и средњу школу завршио је у Сарајеву. Завршио је Богословски факултет у Београду 1937. и 1940. се замонашио у манастиру Милешева, у близини Пријепоља, на југоистоку Србије. Након завршетка Другог светског рата, био је у Сарајеву. Био је један од малобројних српских свештеника који је преживео рат у НДХ, заједно са српским народом. Једном приликом, Павелић му је понудио да води православну цркву у Хрватској, што је категорично одбио.

Варнава је, 1947. године, постављен за викарног епископа хвостанског. Наредне, 1948. године, био је ухапшен и осуђен на једанаест година затвора, оптужен да је „спроводио непријатељску пропаганду, вршио терористичке активности и шпијунажу, и ослабио економску и војну моћ комунистичке Југославије“. Ову пресуду је донео Сарајевски суд 1. марта 1948. Један од разлога због којих је оптужен за шпијунажу био је тај што је своју сестру подучавао енглеском језику, да би, наводно, постала шпијун. Још једном, како се догодило свим овим побожним људима, били су осуђени због својих уверења. Своју казну је одслужио у затвору у Зеници, на истоку Босне, у потпуној изолацији. Био је изгладњиван, остављан жедан и у самици да би га морално сломили, техником коју су користили са осталима, као и са затвореницима Голог отока. Одређено му је да изучава браварски занат, упркос његовим здравственим слабостима. Скратили су му браду и ошишали. Ипак, његова вера није могла бити уништена. Управници затвора су одбили и његову молбу да се причести.

Варнава Настић је на принуде, мучење и понижавање које је доживљавао у затвору, одговарао песмама. Сваког дана певач је тропаре и друге химне, а недељом и празницима црквене песме, због чега је бивао још строже кажњаван.

Циљ те окрутности над политичким затвореницима био је да се доведу до границе људске издржљивости, како физичке, менталне, тако и духовне, да им се слома најинтимнија уверења и убеђења, тако што би их одучили од тога у шта су веровали, укротивши или уништивши их.

Начин који су одабрали за то било је мучење, присилан рад, изолација, изгладњивање, жеђ и насиље, и када то не би „помагало“ – убиство.

Српски патријарх Викентије је, када се састао са маршалом Титом, у два наврата у септембру 1950. од њега тражио да се побрине о стању, како владике Варнаве, тако и митрополита Јосифа из Скопља. Упркос томе што је Тито обећао помиловање, не само да Варнаву нису ослободили, већ су му се услови у затвору погоршали. У октобру исте године, опет је поднео захтев за ослобођење, путем писма, у име Светог архијерејског синода, који је такође игнорисан.

Пошто су га затвореници јако поштовали, Варнава је пребачен у Сремску Митровицу, заједно са осталим интелектуалцима. Приликом преласка, затвореници су били остављени у вагону са којим се у поноћ сударила локомотива, којом приликом је већина заробљеника погинула. Настић је задобио тешке повреде, обе ноге су му биле поломљене, због чега је пребачен у болницу у Сремској Митровици, са остатком повређених. Ово необјашњиво остављање затвореника у напуштеном вагону у који удара локомотива, још је један комунистички злочин. Одбијено им је пружање медицинске помоћи док се нису појавили представници Озне а када су стигли у болницу, тајна полиција је забранила докторима да им посвете пажњу, због чега је у журби Варнави пробушена пета да би му се уградила метална шипка. Преживели, тешко повређени, били су као стока стрпани у камион да би се пре-

везли до затвора, због чега је њих неколико преминуло од последица удараца. На концу, Варнава Настић је месецима боравио у болници и одатле је послат у Београд, где је био приморан да остане у манастиру Ваведење. Опет се због његове искрености и посете верника Озна предомислила и наредила да га пребаци у манастир Гомионица у Сарајеву, где је остао до почетка 1959, када је пребачен у манастир Крушедол, на Фрушкој гори. Иако је 10. јануара те године добио обавештење да се његово хапшење у домовини завршило и да је био слободан грађанин, стварност није била таква. Једном недељно га је посећивао представник Удбе, са намером да га приволи да потпише изјаву којом би подржао званичну владину комунистичку политику. После три месеца посећивања, хтели су да га приморају да потпише ту изјаву. Под притиском Удбе, 1963. године пребачен је у манастир Беоцин. Све чешће га је полиција пратила и све му се више приближавала. Влада је наставила да брани владици да се врати активној служби, приписујући његов физички инвалидитет „несрећном случају“.

У телеграму који је Варнава послао Титу јула 1963, питао га је зашто за шест месеци није нашао времена да одговори на његов захтев да се врати у активну службу. Чини се да су његове изјаве све више иритирале и причињавале непријатност влади. Чак је и амбасада САД у Београду почела да брине због владике. Активно учешће Српске православне цркве помогло је да се ослаби контрола над Варнавом.

Владика Настић преминуо је 12. новембра 1964. у педесетој години, након посете зубару. Његова изненадна смрт, после јаких болова, и даље је под знаком питања, иако бројни извори указују на то да је Владика био жртва тровања. Његов живот је био пример врлине и духовног отпора пред спотицањем и узнемиравањем комунистичке владе, које је системски спровођено од стране службеника Удбе.

Без сумње је насиље у државном апарату Титове Југославије било свирепо, што је Благоје добро и приметио.

Интелектуалци и често осуђивана „непријатељска пропаганда“

Насиље, кажњавање и затворске казне, државни апарат је такође примењивао и против интелектуалаца и признатих грађана, који нису прихватили комунистичку доктрину и који су оштро критиковали друштво.

Један веома важан пример је Михајло Михајлов, љути противник Тита и једнопартијског система који је владао Југославијом. Професор књижевности на Филозофском факултету у Задру, Хрватска, специјалиста у проучавању и превођењу руских писаца, од којих му је омиљени био Достојевски.

Године 1965, академик је први пут ухапшен због објаве есеја *Лейно московско* 1964, што је изазвало веома насилан Титов одговор и оптуживање тужиоца да није довољно брзо реаговао против Михајлова, који је повезиван са затвореником Милованом Ђиласом. Млади писац је осуђен на девет месеци затвора због својих критика и свог става о Октобарској револуцији. Захваљујући поменутом есеју постао је међународно познат; у земљи је одмах био забрањен, али објављивање у страним медијима није могло бити спречено. На изричит захтев Амбасаде Совјетског Савеза заплењено је издање магазина *Дело* из Београда.

Михајлов је у телефонском интервјуу 10. септембра 1966. изјавио да је он тријумфовао и да је његова мисија завршена, те да неће коментарисати оптужбе, јер би то, ако буде осуђен, представљало доказ за тврдњу владе да је поистоветио социјализам са једнопартијским системом.

Ухапшен је због сумње да је прекршио Закон о одржавању јавног реда, јер је са мањом групом намеравао да оснује покрет и часопис против једнопартијског система.

Неколико недеља након суђења, он је званично оптужен за ширење лажних информација и објављивање забрањених

чланака, мислило се на париско објављивање његових *Руских тема* и његовог есеја *Лейто московско* 1964. који је био забрањен у Југославији. За ове текстове које је објављивао у иностранству осуђен је на три и по године затвора.

Суд у Београду му је 19. априла 1967. изрекао нову казну од четири и по године затвора. Ова оштра казна одређена је овом интелектуалцу због његових идеја и политичке критике. Назив његовог кривичног дела је био „спровођење непријатељске пропаганде“. Судија који је прочитао пресуду сматрао је да се мисао може изражавати слободно у домовини, али да слобода није дозвољена онима који изражавају мржњу или неуставне идеје. Услови под којима је овај интелектуалац затворен додатно су поштрени, а уз то му је јавно деловање ускраћено на четири године.

Милован Ђилас је 14. новембра 1974. написао чланак који је објављен у *Њујорк тајмсу* (*New York Times*), у којем је известио да је југословенски писац и друштвени критичар Михајло Михајлов ухапшен 7. октобра те године из политичких разлога, оптужен за ширење непријатељске пропаганде и повезивање са организацијама које су емигрирале у друге земље. Отворено је замерао правосудном систему што преко невидљивих судија осуђује и спроводи казне према својим интересима и идеологији, кријући се иза фасаде судова и правде. Ђилас је наглашавао да је Михајлов осуђен због критике совјетског и југословенског система у иностранј штампи. Истицао је да је овај писац два пута био у затвору, у трајању три и по године, јер су преовладале његове слободарске идеје. Као дете чији су родитељи били пореклом Руси, описивао га је као интелигентног и префињеног човека, који поседује квалитете, као што су пожртвованост и осећајност. Такође га је описивао као изузетно религиозног хришћанина. Ђилас је, упркос свом атеизму, нашао заједничку тачку са Михајловим: тражити слободу појединца у отвореном друштву, а не поробљавање појединца зарад савршеног друштва. Закључио је да

су за Михајлова благостање и будућност Русије и Југославије незамисливи без слободе и достојанства.

Тог 7. октобра 1974, Михајлов је ухапшен у својој кући у Новом Саду. Његов адвокат је навео да су се публикације, његових пет есеја, појавиле у страним новинама, како америчким, тако и у часописима и новинама руске емиграције, у тренутку када је његовом клијенту већ укинута забрана писања.

Михајлов је 1979. емигрирао у Сједињене Америчке Државе, где је предавао филозофију и руску књижевност на Јејлу. Овај писац је седам година свог живота провео у затвору због својих политичких ставова и критике Титовог режима. У Београд се вратио 2001. где је 2010. и преминуо у својој 76. години живота.

Инострани Титови непријатељи

Титови противници нису били само унутар Југославије, већ и ван њених граница, посебно у Немачкој. Где год је постојала претња, он је слао своју тајну полицију да елиминише непријатеље и унајмљивао насилнике који су извршавали убиства. Убиства су се такође догађала у земљама попут Аустралије, Канаде и Сједињених Држава. Наређења су стизала из југословенских конзулата. Стално се улазило у траг прогнаницима, као што је то био случај у Југославији. Године 1967. и 1968. биле су интензивне у потрази за противницима.

Хрватски свештеник Крунослав Драгановић, који је командовао и управљао читавом линијом Пацовских канала из манастира Свети Јеронимо у Риму, био је још један од Титових непријатеља.

У једном документу отвореног типа чији је власник ЦИА, о Хрватима у Северној Америци, наводе се подаци да је у јануару 1968. Џон Живковић упознао једног Еф-Би-Ај (FBI)

агента о Групи којом је председавао – Клуб Хрвата из Сан Педро, у Калифорнији, да би му доказао да је то једна организација вредна поштовања, и, према његовим речима – није била фашистичког профила и, иако посвећена антикомунистичким активностима, није деловала насупрот закону Сједињених Држава.

Живковић му је објаснио да је хрватска групација у САД редовно слала писма председнику Линдону Џонсону (Lyndon Baines Johnson) како би привукла његову пажњу и да је намера групе да једног дана Хрватску претвори у слободну државу.

Тај отворени документ садржи писмо које је Живковић упутио тадашњем америчком државном секретару Дину Раску (David Dean Rusk) у којем га је замолио да помогне Крунославу Драгановићу, „угледном професору“ емигранту и „великом хуманитарцу“ који је мистериозно нестало из Трста, у Италији, 10. септембра 1967, како је наводио. После двомесечне потраге коју су спровели његови пријатељи, Титова влада је саопштила да Драгановић од 17. септембра 1967.¹² године својевољно живи у Југославији. Оптужио је Титову владу да га је насилно удаљила из Трста, супротно међународном праву, с обзиром на то да је, како је навео у писму, „увек био противник комунистичког система у Југославији, због чега га је Београд сматрао својим непријатељем“, а „судећи по методама послератног комунистичког режима којима се обрачунава са непожељним противницима свог система“, „сигурно је био физички и психички мучен од стране југословенске тајне полиције“.

Јасно је зашто је изабрао Раска да окриви Тита у случају Драгановић. Овај државни секретар је био веома утицајан човек, на веома одговорним позицијама, који је, у својој борби против комунизма, предлагао распоређивање оружаних снага, а не дијалог и дискусију.

¹² www.cia.gov/readingroom/document/519a6b2a993294098d51171f

У другом пасусу писма Дину Раску навео је да је нелогично да се Драгановић својом вољом изненада вратио у комунистички режим чији је био противник. Осим тога, увек је страховао од убиства или киднаповања од стране агената тајне полиције у Југославији, због чега је свештеник 1965. године, пред адвокатом у Риму, написао изјаву у којој је обавестио јавно мњење да су му менталне способности у пуном капацитету, и док је још био на слободи, изјавио је да је претрпео неколико покушаја отмице, па ако нестане или буде пронађен убијен, кривица би пала на југословенски режим, а ако би дао било какву изјаву режиму у Југославији, то би било против његове воље.

На крају писма Живковић је затражио од Раска да интервенише како би свештеника Драгановића, којег је описао као „патриоту“, спасио од даљег физичког и моралног страдања, или чак смрти у југословенском затвору.

Како се наводи у извештају, у Немачкој је убијено много прогнаних Хрвата. Тито је наредио ликвидацију и фашиста и демократских противника. Дуги низ година ови злочини су остали неразјашњени све док се у Минхену није почело судити важним југословенским тајним агентима. Године 1968. у Минхену су убијена три човека у канцеларији хрватских новина у егзилу. Како је у извештају „Убити у име Тита“ за *Дојче Веле* рекао бивши полицијски истражитељ Гинтер Текстор, убице су успеле да се врате у Југославију. Убити и вратити се. То је био задатак који се обављао ради уништавања противника у иностранству. *Дојче Веле* је тврдио да је „социјалистичка Југославија прогањала своје дисиденте широм света: у Канади, Аустралији, Великој Британији, Сједињеним Државама, али да је главна мета била Савезна Република Немачка“.¹³

У Савезној Републици Немачкој, у градовима попут Штутгарта или Франкфурта, осамдесетих је било више од три-

¹³ www.dw.com/es/matar-en-nombre-de-tito/a-17971144

десет убистава противника. Неки од тих противника су се радикализовали. Покушали су да нападну владу антикомунистичком пропагандом.

У јануару 2014. бивши хрватски агент изручен је Немачкој на суђење, захваљујући упорности Роберта Загајског да пронађе кривце за убиство његовог оца Ђура Загајског 1983. године. Загајски и његова група су бомбама желели да ослабе немачки туризам на хрватској обали, са циљем да нападну приходе режима.

Још један Хрват којег је убила југословенска тајна служба био је хрватски бизнисмен и политичар дисидент Стјепан Ђурековић. Дипломирао је на Економском факултету и докторирао економске науке у Београду, био је извршни директор Ине, државне нафтне компаније, у Сиску. Са те функције имао је приступ највишим државним органима и великом броју информација о држави и управи фирме. Побегло је у Западну Немачку 1982. године, након што је написао књигу *Југославија у кризи*. За неколико месеци написао је и уредио у Сједињеним Државама књиге *Ја, Јосип Броз Тито* и *Велика обмана комунизма*, поред других књига и разних чланака против комунистичког режима. *Ја, Јосип Броз Тито* је роман који, према аутору, садржи истините анегдоте, преко сексуалних скандала до Титових ексцентричности и корупције у области обавештајне делатности, а да је објављен у Југославији следило би му десет година затвора или смрт. Није послат у затвор јер је побегло у Немачку, али је убрзо након тога убијен. Годину дана након бекства, 1983, убила га је група плаћених убица, у такозваној *Операцији Дунав*. Када је ишао у забачену штампарију која се налазила у старој гаражи убили су га.

Немачки суд је 2016. године за његову смрт прогласио кривим двојицу агената Службе државне безбедности – Јосипа Перковића и Здравка Мустача, који су осуђени на доживотну казну затвора. Крајем 2018. године хрватски суд је казну за Перковића преиначио у 30 година, а од средине 2019. он казну служи у затвору у Хрватској.

У априлу 2019. године, суд у Хрватској смањио је доживотну казну затвора Здравку Мустачу, који је био шеф тајне службе у Југославији, на 40 година затвора.

Свих тих година док је Тито владао и предводио Југославију, немилосрдно се обрачунавао са својим непријатељима. Када би хтео да их пронађе, увек би их нашао, а када би хтео да их ликвидира, издејствовао би да то ураде или плаћене убице или његова тајна полиција. Када његова тајна полиција није успевала да пронађе ниједног од њих, било би то зато што је Маршалова наредба била да се не предузимају никакве конкретне акције, што показује Борисављевићев извештај о Павелићу. Знали су где је живео, чиме се бавио и шта је радио у Аргентини, а како се може видети и у интензивној преписци коју је Амбасада Југославије у Аргентини слала аргентинској влади годинама док Јововићев атентат није разоткрио вучју јазбину. Павелић је уживао апсолутну некажњивост, не само захваљујући аргентинској влади, већ и југословенској. То је нешто што се савршено може видети и из даљине, шездесет седам година након поменутог напада.

Поглавље III

АНТЕ ПАВЕЛИЋ ГЕНОЦИДНО НАСЛЕЂЕ

Змија и дрво

Благоје Јововић је имао обичај да прича једну анегдоту из свог детињства. Причао је да је сваки дан ишао у школу са својом браћом, пешачећи по неколико километара, и да би понекад срели и змију скривену међу камењем. Затим би он узео камен, и јако би је ударио њиме у главу, пошто, како је објашњавао, ако се змија удари у реп, лакше се регенерише, преживи. Причао је како је једино ударац у главу био тај који ће је сигурно убити, тако да змија више није у стању да науди. Сигурно је тако доживео и напад на нацистички настројеног вођу усташког покрета, Анту Павелића. Само је један атентат на његовог лидера могао урушити криминалну организацију која је деловала у Аргентини и која је ликвидирала више од милион људи у НДХ. Иако би змија очајнички побегла у заклон испод другог камена, смрт би је убрзо сустигла, од последица повреда које је задобила.

Поводом геноцида који су усташе починиле над српским народом, Милорад Тулафић се осврће на идеолошку и политичку основу коју је Павелић наметнуо јула 1941, са циљем стварања чисте хрватске нације, убрзо након што су Немци бомбардовали Београд. Да би је спровео и омогућио, земља

је морала бити „очишћена“ од Срба, Јевреја и Цигана, уз помоћ ножа и револвера. Тулафић се присећа Павелићевих речи за постизање тог циља: „Ја сам посекао дрво“ – односи се на убиство краља Александра I – „а ви сте ломили гране“; на тај начин покренуо је усташе на уништење српског народа, чиме је отпочео и прогон и масакр у крајевима Хрватске, Босне и Херцеговине и Срема.¹⁴

Павелић се побринуо да одсече дрво, али је змију убио Србин црногорског порекла.

Након атентата, хрватски поглавник је морао да побегне из Ломас дел Паломара, прво се сакривши на југу Чилеа, где је у то време постојала велика хрватска колонија у Пунта Аренасу, да би убрзо побегао у Шпанију. Иако су неке усташе побегле за поглавником 1957, када се крио у Шпанији, захваљујући заштити диктатора Франсиска Франка (Francisco Franco Bahamonde), његова терористичка организација је наставила да делује у Аргентини и широм света, једнако насилно као и раније, током и после Другог светског рата.

Поглавник је преминуо у Немачкој болници у Мадриду 28. децембра 1959, од последица метака које је задобио од Благоја Јововића 9. априла 1957, који су полако тровали његово иначе крхко тело. Парадоксално је да је диктатор преминуо 28. децембра, на Дан Светих невиних – празник Римокатоличке апостолске цркве, у знак сећања на дан када је краљ Ирод I Велики наредио да се у Витлејему побију сва деца млађа од две године.

¹⁴ Тулафић, Милорад. *Арђенђински освейници*, стр. 15, Буенос Ајрес, 2018.

Перон и Павелић, пут од помоћи цркве до власти

Постоји низ подударности између резона Анте Павелића и Хуана Доминга Перона, које објашњавају њихово блиско пријатељство и које их препознаје као политичке актере, као што је повезаност и подршка Римокатоличке апостолске цркве са њиховим постављањем на чело власти, њихова аверзија и прогон левичарских идеолошких група и чињеница да сама структура њихових влада лежи на ултранационалистичким темељима, екстремној мржњи према одређеним деловима или друштвеним групама, које су се обојица трудили да избришу са мапе. У случају Перона, однос са Католичком црквом је на крају био хаотичан и шокантан. Павелића је Римокатоличка апостолска црква пратила и подржавала у његовом пројекту истребљења током Другог светског рата. После рата уживао је апсолутну заштиту Ватикана. Када је дошао у Аргентину, одређени делови Католичке цркве у земљи су га подржали. У Шпанији је последње дане свога живота провео у манастиру.

Перон је постепено дошао на власт, прво кроз активно учешће у GOU,¹⁵ Групи уједињених официра, који су подржавали нацизам и који су учествовали у државном удару приликом свргавања конзервативног режима 1943. Од тада је настојао да буде што више присутан на водећим политичким позицијама, онеспособивши сваког противника, имплементирајући фашистички модел власти. Осим што се користио овим средствима, католичке премисе су се савршено допуњавале са тоталитарним идејама војске која је извршила државни удар, што је омогућило веће учешће цркве и њено мешање у живот грађана.

¹⁵ Скраћеница на шпанском језику за Групу уједињених официра – Прим. прев.

Павелић је стицао власт походом на непријатеље који му нису дозвољавали да оствари своје планове: његов пројекат је био стварање фашистичке државе, чисте хрватске нације, која би се ослањала на постулате римокатоличке вероисповести. Да би постигао овај циљ, Павелић је свој политички живот започео предводећи екстремно десничарске групе које су одговарале његовим идејама о независности.

Павелић је 1927. морао да побегне из Хрватске због напада које је заједно са екстремистима починио против владе Београда. Путовао је кроз различите земље док се није настанио у Италији, у Верони. Као избеглица у тој земљи, своје идеје о независности је представио Бениту Мусолинију (Benito Amilcare Andrea Mussolini).

До 1929. је основао своју хрватску терористичку групу *усташи* (побуњеници), која је деловала из иностранства. Ова терористичка организација је од свог настанка примењивала екстремно насиље на основу заповести које је Павелић лично издавао, а којима се морало заклињати над распећем, пиштољем и ножем. Један од оснивача био је Славко Кватерник, Павелићев човек од поверења и отац Дида Кватерника, шеф Павелићевог кадра, који је током рата био задужен за територијалну чистку Срба, Јевреја и Цигана. Други оснивач терористичке групе био је Андрија Артуковић, министар унутрашњих послова који је уточиште нашао у САД.

Да би покрет учинили видљивим, почели су да врше атентате и да бацају бомбе, чиме би придобили следбенике који су се придруживали усташама.

У Италији, Дуче је Павелићу пружио подршку, финансирао га и плаћао трошкове приликом стварања усташког покрета, као за одржавање куће у Болоњи, која је дуго служила као главни усташки штаб. Католички свештеници који би их подржавали, полагали би заклетву пред две свеће, распећем, ножем и револвером.

Као и немачки нацисти, и усташе су имале симболе који су их обележавали. Поздрав подигнутом десном руком, у

нацистичком маниру, црне униформе и њихов поздрав лo-јалности „За дом спремни“ којим су оправдавали чињење разноразних монструозности у име домовине.

Током тридесетих, Павелић је своје идеје изложио у пам-флету *Нейријашељи хрвајској ослободилачкој йокреџа*.

Године 1933. извршили су први атентат на краља Алек-сандра, из династије Карађорђевић, који је спречила тајна полиција.

Дана 9. октобра 1934, након самопроглашења за вођу, Па-велић је организовао убиство краља Александра, приликом његовог пута за Марсеј, да би пружио отпор власти која је ујединила Србе, Хрвате и Словенце у Краљевину Југосла-вију, формирану после Првог светског рата. У овом атен-тату, који је извршио македонски екстремиста по Павели-ћевом наређењу, погинуо је, како краљ Александар, тако и министар иностраних послова Француске, Луј Барту (Louis Barthou). Павелић је у одсуству у Француској осуђен на смрт као и у Југославији, док се крио у Италији, под Мусолиније-вом заштитом.

Павелић и његово командовање геноцидом: НДХ

Дана 6. априла 1941, Хитлер је напао Краљевину Југосла-вију. После бомбардовања Београда, Павелић је добио Хи-тлерово одобрење да постане поглавник НДХ, марионетске државе Немачке, коју савезници никад нису признали и која је имала једну партију. На састанку између Павелића и Хи-тлера у јуну 1941, Хитлер му је дао пуну подршку да настави са етничким чишћењем.

Анте Павелић је 10. априла 1941. потписао Декларацију о формирању НДХ. Проглас Влатта Мачека објављен у свим новинама и прочитан на загребачком радију тог дана, по-

зивао је народ у Хрватској да подржи нову владу, и тражио сарадњу и подршку свих чланова Хрватске сељачке странке, чији је био председник.

Тог 10. априла 1941, пуковник Славко Кватерник, суоснивач усташког покрета са Павелићем, као вођа националног покрета у земљи, на Радио Загребу прогласио је стварање слободне и независне државе Хрватске. Славко Кватерник је био министар одбране НДХ.

Дана 14. априла 1941. хрватски надбискуп Алојзије Степинац састао се са Павелићем да му честита. Прославу су пратила звона католичких цркава. Степинац је именован за генералног апостолског викара усташке војске.

Пије XII (Pius XII) је 17. маја 1941. у Ватикану примио поглавника у својству поглавара НДХ.

У новембру 1941, бискупски сабор у Загребу, који је организовао Степинац, канонизовао је присилно покатоличавање православних Срба. Часопис сарајевске архиепископије објавио је спорне речи у којима се тврди да је до тог тренутка Бог говорио кроз папске енциклике, али да ће од сада Бог користити друге методе. Објашњавало се да ће се проповеди слушати уз помоћ топова, оружја, тенкова и бомбардера.

За време НДХ, личности попут свештеника Ива Губерине, промовисале су расно и верско прочишћење као теоријску премису. Етничко и верско чишћење је било пут ка прочишћењу.

Истребљење сваког јеврејског, српског или циганског фактора, немилосрдно уништење православних свештеника и епископа и њихово присилно преобраћање, и, коначно, уништење и прогон сваког комунистичког елемента, представљало је слободарску идеју са католичким утемељењима. Павелић не само да је добио подршку од важних чланова хрватске католичке цркве, већ је она чинила део носећег стуба НДХ.

Реалност је показала да су многи црквени поглавари и свештеници из различитих парохија подржали Павелића и његову

геноцидну државу, како пристанком на сарадњу, тако и својим учешћем. Штавише, већина католичких бискупа је подржавала усташе на разне начине.

Толика је била посвећеност Католичке цркве усташама, да се сваког 15. јуна у црквама славио Поглавников рођендан. Кардинал Степинац је 15. јуна 1942. писмом затражио од свештеника црква да отпевају *Te Deum* за Павелића у недељу, 17. јуна, у време када су они сматрали прикладним.

Важно је истаћи неопростиву улогу коју су фрањевачки свештеници играли у НДХ.

Фрањевачки свештеник Божидар Брало се посветио убијању Срба држећи оружје у рукама. Шарић је овог убицу именовао за председника Сарајевске надбискупије и постао Павелићев повереник за Босну.

Фрањевац Радослав Главаш, који је припадао манастиру Широког Бријега, постао је Павелићев високи функционер у Министарству правосуђа и богоштовља.

Фра Дионизије Јуричев био је један од начелника Министарства богоштовља НДХ и Павелићев лични исповедник.

Свештеници попут оца Антона Ђурића, не само да су отворено подржавали Павелићев марионетски режим и његове масакре, већ су и својим рукама убијали Србе у Босанској Костајници, под усташком паролом „позив на крв“. Овај отац који је био један од извршилаца присилних преобраћања, као усташки дужносник водио је лични дневник у којем је описивао наређења која је давао усташама, попут паљења села Шегестин или депортацију људи у Јасеновац.

Отац Амброзије Монак, монах Капуцинског реда у Вараждину обавестио је Србе да су осуђени на смрт ако не прихвате католицизам.

У Лици, отац Морбер предводио је напад чекићима. Касније би људи били бацани у масовне гробнице, многи од њих још живи.

Фрањевачки свештеник Мато Могуш имао је задатак да организује усташку милицију у Удбини.

Још један који је организовао усташку милицију и за њу добијао оружје, био је отац Божо Шимлеша, као начелник дистрикта Ливно. Када му је на састанку, 27. јула 1941. саопштено да су сви српски мушкарци побијени, позвао их ја да не чекају ноћ да би убили и жене и децу. У Дувну су извршени масакри тако да ниједан Србин није остао жив.

Отац Срећко Перић, из манастира из Горице, поред Ливна, слао је усташе да побију све Србе. Када би завршили тај посао, тражио је од њих да оду у цркву, а он би их исповедао. Невероватно, прво је наредио да му убију сестру, јер се удала за Србина. Овај позив усташама да почине што више убистава кулминирао је покољем преко 5.000 православних Срба у Ливну 10. августа 1941.

Отац Бранимир Жупанић организовао је масакр Срба у Босанској Градишки. Он је командовао приликом сече 400 Срба у Рагољу.

Фрањевац Мирослав Филиповић, припадник усташа још пре почетка рата, добио је надимак Фра Сатана или Мајсторовић, због ефикасности с којом је вршио своје страшне злочине секирама и ножевима. Године 1932. у Ливну добија верско име Фра Томислав, а 1940. постаје капелан манастира у Петрићевцу. Овај фрањевац је 7. фебруара 1942. учествовао у масакрима у месту Дракулић, поред Бањалуке, као и у местима Шарговац и Мотике. У овим масакрима, убијено је 2.315 Срба, мушкараца, жена и деце. Заједно са Филиповићем, у масакрима су учествовала још три фратра, Матковић, Брекало и Бркљанић. У једној школи, отац Сатана убио је 52 српске деце пред целим одељењем. Управа фрањевачког реда у Ватикану га је избацила из цркве због масакра које је починио, а Немци су га извели пред војни суд. На захтев усташа и посебне подршке коју је имао од Макса Лубурића, као заробљеник пребачен је у Јасеновац. Међутим, касније је са још већом окрутношћу накратко

командовао концентрационим логором. У мају 1945. предали су га Британци и суђено му је у Београду. Фра Сатана умро је обешен у фрањевачкој униформи.

Отац језуита, Драгутин Камбер је у Добоју наредио убиство 300 људи, а многе и послао пред војни суд, од којих је већина касније убијена.

На том путу „верског прочишћења“, Павелићев министар просвете, Миле Будак, изјавио је: „За Србе, Јевреје и Цигане имамо три милиона метака“. Будаков план је био да побије трећину и протера још трећину српског становништва и да покатоличи 1/3 милиона Срба, 45.000 Јевреја и 20.000 Цигана који су тамо живели, те да нова Хрватска за мање од десет година постане сто посто католичка. У једном јавном говору тврдио је да је усташки покрет био заснован на вери. Успех овог плана је био толики да је за време НДХ у Хрватској погубљено 80% јеврејског становништва.

Министар правде НДХ, Милован Жанић, одржао је говор у којем је рекао да је Хрватска само за Хрвате и никог више, да ће је свим потребним средствима и методама очистити од Јевреја и православних Срба, као и да они који су се ту доселили пре 30 година треба да нестану. Осим што је био министар, обављао је и дужност председника Законодавне комисије НДХ. Др Жанић, адвокат у Новој Градишки и Загребу, био је човек коме су се усташе дивиле.

Андрија Артуковић, министар унутрашњих послова, а касније и министар правде и богоштовља НДХ, био је један од главних идеолога закона који су имали за циљ постизање „расне чистоће“. Био је на челу Министарства унутрашњих послова у периоду великог етничког чишћења, од априла 1941. до октобра 1942. Артуковић је на јавним местима постављао плакате на којима је писало да је Србима, Јеврејима, Циганима и псима забрањен улаз; истовремено је и најавио да Срби и Јевреји који живе у Загребу морају напустити град у року од дванаест сати, и да ће, ако им неко пружи уточиште, бити погубљен. Одмах је спровео политику концентра-

ционих логора, њих двадесет. Као и у нацистичкој Немачкој, Јевреји и Срби су морали да носе наруквицу којом су могли да буду идентификовани, Јевреји са ознаком – Ж, као Жидов, а православци П. Тирилица је била забрањена. Отворено је дванаест полицијских служби које су хијерархијски биле под Министарством унутрашњих послова (Усташка надзорна служба) у циљу контроле свих грађана.

Да би народ остао покоран, упозорили су га да ће у случају напада на било кога од усташа бити убијено десеторо људи које одабере полиција, одричући се законске одговорности. Убрзо је на снагу ступила и одмазда.

Чинило се да је смрт двојице усташа покренула један од првих масакра над Србима. У граду Гудовцу, 28. априла 1941. убијено је око 300 људи. Постројили су их, а затим је вод пуцао. Преживели су били приморани да бацају тела преминулих у масовну гробницу, а затим их поспу живим кречом како би се тела брзо распала.

Јадовно је био први усташки концентрациони логор који је почео са радом у мају 1941. на неколико месеци, све док није формиран комплекс Јасеновац.

У периоду од маја до августа 1941, град Глина био је једно од првих места где су усташе спровеле геноцидне планове верског чишћења и прочишћавања.

У српској православној цркви у Глини, усташе су мачетама, моткама и ножевима вршиле крваво крштење, погубивши све осим једне особе која је успела да побегне. Након масакра, цркву су запалили. Једини преживели, Љубо Једнак, сведочио је о томе шта се догодило као кључни сведок у поступку против Артуковића и Алојзија Степинца деведесетих. Након што је био сведок тог масакра, његов живот није био лак. Године 1995. је протеран из Глине. Кућа му је срушена и спаљена, па је морао да се склони у Београд.

Једнак је испричао како су усташе у цркви убиле 1.500 људи, узастопно убијајући тако што би им пререзали гркљан ножем-рукавицом, коју су звали „србосјек“, само због тога

што су били православни Срби. Са разних локација су вагонима одвезени у Глину, где су их натерали да сиђу и да стану у врсту. Усташе су их чекале. Усташа Видаковић је наредио да се отвори Српска православна црква да би се сви у њу нагурали. Прво су их тукли свећњацима, а затим су уништили све иконе. Увече је почело убијање. Лобању би им разбијали о проповедаоницу. Наставили су да доводе људе камионима из других градова, и тада је почело непрестано крвопролиће. Преживели, који је легао међу убијене да би се сакрио, могао је да види спаљивање очију једном Србину. Његова стратегија је успела да га сачува у животу. Након што су им пререзали гркљане, бацали су их у камионе и одводили у поље да их баце у јарке. Једнак је одатле успео да изађе жив. Када је сведочио, био је у стању да обележи тачну локацију тих јама.

Мило Бабић, Павелићев човек од поверења, био је командант задужен за надзор свих концентрационих логора које су усташе створиле у НДХ. Овај командант је већ 1932. писао да ће „исећи“ и „очистити“ труле делове од здравог тела хрватског народа. После Бабићеве смрти, у лето 1941, ту функцију преузима Вјекослав (Макс) Лубурић, „месар“ Срба, зет Динка Шакића. Почевши од маја 1943. контрола логора је предата Канцеларији за ред и сигурност.

Када би затвореници стигли у различите концентрационе логоре, све што би поседовали било би им одузето. Деца су трпела тешку неухрањеност, што се може видети на бројним фотографијама кошчатих тела са отеченим стомацима. У заточеништву су такође патили од више болести, као што су богиње, трбушни тифус и скорбут, а многи би остајали практично и без зуба.

Од јула до августа 1942, часне сестре хрватског Црвеног крста допутовале су из Загреба да одаберу децу из логора Стара Градишка, Јабланац, Млака и Горња Ријека, да би их одвеле у логор Јастребарско, који је отворен 12. јула 1942. Деца која су одвођена у тај логор нису имала више од четр-

наест година, а укупан број пребачене деце је био око 3.300. Управа над тим местом додељена је Реду милосрдних сестара Светог Винка Паулског. Управница Јастребарског, које су се деца нарочито плашила, била је монахиња Берта Пулхерија, снаха Мила Будака.

Логор није био решење у случајевима оних који су из њега успели да се спасе. У намери да српску децу покатоличе, и у случајевима када би стражари били кажњавани због непослушности, били би приморани да иду у цркву на молитву и да салутирају усташким поздравом „За дом спремни“. Намера је била њихово преваспитавање у усташком духу, и удомљавање у хрватске породице. Часне сестре углавном нису биле хришћанке које су им пружале бригу и заштиту, већ би, како су сведочења преживелих говорила, децу систематски тукле, окрутно се према њима понашале; како оне, тако и усташки стражари. У августу 1942. године, партизанска војска је напала логор и ослободила део деце. Многа су стигла у веома лошем здравственом стању и умрла у првих неколико недеља. Друга су била толико слаба да нису могла бити ослобођена. Пред крај рата, Пулхерија је побегла у Аустрију, где је умрла 1981. Никада није изручена за своје злочине.

У августу 1942. НДХ је у Сиску изградила концентрациони логор за децу и одрасле. Делом намењеним деци, управљао је доктор Антун Најзер, задужен за спровођење експеримената и метода мучења које су довеле до смрти око 20.000 деце.

У логору Стара Градишка затвореници су тровани каустичном содом коју су усташе стављале у храну, помешаном са гасом Циклон-Б, пестицидом који су измислили нацисти, који је садржао цијанид а коришћен је за брже и ефикасније убијање људи.

Ако нису одмах убијени, затвореници су свакодневно били подвргнути мучењу које је, пре или касније, доводило до њихове смрти. То је био терор који су им усташе приређивале, стрељањем и одсецањем глава којима су сведочили,

као и премлаћивањем и „васпитним“ ударцима, које би им свакодневно задавали. Насиље на које су осуђени, многе је довело до лудила. Осим тога, морали су да трпе и поља која не доносе плодове, смрзавање због недостатка одеће, нехигијену, болести, принудни рад, недостатка воде за пиће и тешку неухрањеност услед оскудне исхране. Жене, ако би и преживеле ове ужасне животне услове, биле су жртве систематског силовања, као и многа деца.

Усташе су у мањој мери користиле гасне коморе за убиства заробљеника, више су волели алат, веома користан и пријатан за сечу Срба, тзв. „србосјек“, који је изгледао као рукавица из које је излазио нож. Набијање на колац, стрељање и одсецање глава биле су омиљене технике ових убица. Андрија Артуковић се побринуо за одликовања и напредак за најбоље и најефикасније „целате“ Срба у Јасеновцу, као што су Макс Лубурић и фрањевачки монах Филипковић-Мајсторовић.

Злогласност бруталности којом су усташе убијале и окрутности којом су ликвидирале своје жртве стигао је и до Химлера (Heinrich Luitpold Himmler). Немачке обавештајне службе бележиле су извештаје где се описују методе којима су ови дивљаци убијали, посебно беспомоћну децу, жене и старце. Ово крвопролиће је имало толико одјека, да су, пред крај рата многи злочинци морали да напусте Хрватску и траже уточиште. Један од оних које је Химлер избацио био је и Дидо Кватерник, задужен за Канцеларију за ред и сигурност.

Италијански фашисти, који су у рату имали контролу над делом Хрватске, били су толико ужаснути злочинима усташа да су помогли многим Јеврејима и православним хришћанима да побегну.

Већ 1943. Павелић је почео да купује пасоше за слање усташа у Аргентину. Драгановић је те године послат у Рим и тамо је започео његов задатак. Припремали су се пацовски канали.

Године 1944. НДХ се гасила под двоструком претњом: напредовањем Црвене армије с једне стране, и Титовим снагама из унутрашњости.

Алојзије Степинац проглашен је кривим за принудна поктоличавања. По затварању Југословенске комисије за ратне злочине, утврђено је да је Степинац био једна од главних личности у завери за рушење Југославије. Оптужен је за издају и сарадњу са Павелићевим усташким режимом. Изведен је на суд у септембру 1946. године, а Титов режим га је осудио на 16 година затвора са принудним радом, али је одлежао само шест година. До смрти 1960. године био је заточен у манастиру Крашић.

Артуковић је после рата из Ирске побегао у САД, где је уживао четрдесет година слободе. Овај ратни злочинац, чија депортација је 1959. године била обустављена, али је 1984. ухапшен и изручен у фебруару 1986, а осуђен 14. маја 1986. године пред судом у Загребу, за злочине против човечности, за убиство 700.000 људи. Овом човеку, званом Балкански Химлер, суђено је тек у 87. години живота, када је и осуђен на смрт, иако на крају казна није спроведена. У својим изјавама се декларисао као пријатељ кардинала Алојзија Степинца.

Након рата, Милу Будаку је Војни суд Титовог режима пресудио смртну казну 6. јуна 1945, а следећег дана је обешен.

Наслеђе НДХ било је пуно насиља, предњачило је у поређењу са свим осталим државама. Како је пренео шпански лист *Ла Расон (La Razón)*, Анте Павелић важи за најкрвожеднијег диктатора у историји. Како прича Миле Фригановић, у првом масакру усташа 1942, у ком је убијено 2.000 људи са намером да се докаже ко може да убије највише Срба, једном сељаку су пререзали гркљан, ишчупали му уши, очи, срце и бацили га у бунар, јер је одбијао да изговори: „Живео Павелић“.¹⁶

Тај догађај, од 29. августа 1942, дочарава ужас и грозоту које су жртве у концентрационим логорима доживљавале од стране изопачених усташа. Миле Фригановић је ту чињеницу навео у извештају и признао да је само он убио 1.100 заробљеника.

¹⁶ www.larazon.es/sociedad/20200128/zhk4jgg7rnea3guatk52owxy64.html

Др Никола Николић, који је био члан организације *Млада Босна*, активан учесник у Октобарској револуцији и професор медицине на Универзитету у Сарајеву, био је затворен у Јасеновцу, а након рата био је заробљеник на Голом отоку. Доктор Николић упамтио је све чињенице и датуме масакра које су усташе починиле, и о њима је и писао, кад год је могао, ризикујући да буде убијен ако би га открили. Др Никола Николић је у својим списима описао шта се догодило 7. септембра 1942, једне крваве зоре. Тог дана, у рано јутро су их пробудили врисци и јауци логораша у болници 11-Б, које су усташе тукле палицама. Погубљења су тог јутра почела рано. Ту су били страшни отац Сатана и Маричић. Николић је посматрао како је Сатана са задовољством стрелао његове саврогуге својим карабином. Унакажена и крвава тела лежала су свуда. Николић је приметио да отац Сатана ноћу убија у својој фрањевачкој мантији.

Тај 7. септембар је, како се годинама касније присећао др Николић, за преживеле био отворена рана која се никада неће затворити.

Као да им није био довољан злочин који су починили, усташе би се фотографисале са лешевима као са трофејима сопственог садизма, држећи главе у рукама, са одорама убијених православних свештеника, приказујући зверства која су починили жртвама, онима којима су и органи били изван тела. Усташе су приморавале жртве да сами себи ископају гробове, па би им показивали ножеве којима ће их убити. Позирали су и пред унакаженим телима, обешеним жртвама и мајкама којима су ножевима секли стомаке да би им извукли нерођену децу. На фотографијама је било приказано и њихово оруђе за мучење: србосјек, нож прилагођен за пресецање гркљана Србима, тестере, чекићи, ножеви и друго хладно, шиљато оружје. Усташе су позирале за успомену, усхићене и поносне на такве грозоте.

План бекства

Павелић је 1946. године стигао у Рим. Када се сместио у граду, селио се и крио у разним манастирима и местима у Ватикану. Из колеџа *Pio Pontificio*, преселио се у палату Кастенгандолфо, летњу резиденцију папа. Крајем 1946. доселио се у Сан Ђироламо.

Потом је дошао у Аргентину 6. новембра 1948. са пасошем Међународног црвеног крста, под лажним именом Аранхос Пал, бродом *Sestriere*, који је долазио из Ђенове. Павелић и његова пратња су из Ватикана у Аргентину ушли обучени као католички свештеници, захваљујући детаљно припремљеној рути, коју су усташе осмислиле. Чекао их је чамац, који их је одвезао до луке Буенос Ајрес. Бранко Бензон, Перонов лични лекар, чекао је Павелића у аутомобилу са владиним регистарским таблицама, да га одвезе до његове прве куће, у улици Олазабал између улица Сиудад де ла Пас и Аменабар, у насељу Белграно, где се Павелић редовно састајао са својим усташама и где је живео пре него што се настанио у Ломас дел Паломару. Његова супруга и ћерка стигле су у земљу неколико месеци раније. Динко Шакић је по доласку постао шеф Павелићеве личне гарде.

Антон Елез, који је посебно помогао Павелићу у бекству, био је још један од криминалаца који су у Аргентину ушли у априлу 1947. бродом *Philippa*. Живео је четрдесет година у анонимности на аргентинској обали, а да није био изручен нити му је суђено. Заједно са Динком Шакићем био је један од команданата Јасеновца.

Други усташки ратни злочинци успели су да побегну другим бродовима. Јосип Берковић је стигао у Аргентину 12. јуна 1947. бродом *Eugenio С* из Ђенове, са бесплатном дозволом за искрцавање и пасошем одобреним од аргентинског конзулата.

Марко Чолак је у Аргентину ушао 20. марта 1947. возом који је дошао из Асунсиона у Парагвају. Пасош му је издао Међународни црвени крст са бројем 29.318.

И Мирко Етеровић и Винко Николић стигли су у Аргентину 8. јуна 1947. бродом *Сатрана*, из Марсеја.

Динко Шакић ушао је у Аргентину 22. децембра 1947. бродом *Тиситап*, из Ђенове, са пасошем издатим од Међународног црвеног крста.

Иво Хајнрих, јеврејски преобраћеник, Павелићев главни преговарач и финансијер, стигао је у Аргентину 31. јула 1947. на броду *Vulcania*.

Хајнрих је био задужен за финансирање усташке руте за бекство у Аргентину. За штампање докумената са лажним идентитетом задужен је био Доминик Мандић. Злато које је Павелић делио са својим министрима у егзилу, Хајнрих је продао у Буенос Ајресу да би Павелић и његова пратња могли да наставе живот у луксузу.

Почетком 1946. упућена су четири дописа председнику Перону, којима се тражило одобрење масовног усељавања Хрвата, што је и омогућило улазак тридесет пет хиљада Хрвата. Четрдесет хрватских свештеника стигли су као избеглице. Фрањевац Лино Педишић омогућио је оснивање хрватског удружења *Кардинал Стейинац* у Аргентини.

Велика помоћ коју је католичка црква пружила усташама приликом њиховог бекства, након Другог светског рата, последица је делимичног прикривања сопствене улоге у уништењу милион жртава у НДХ. Требало је избећи могућност да се, између осталог, сазна и за присилно преобраћање православних Срба у римокатоличку апостолску вероисповест, нарочито свештеника, као и крштења у крвопролићу која су се одигравала у црквама. Сачињавањем плана бекства била је осигурана тишина и заштита информација које су могле изаћи на видело ако би починиоци тих кривичних дела после рата морали пред суд. Ако би то удруживање било раз-

откривено, постојао би јасан доказ повезаности римске католичке цркве и усташа. Ипак, овај план бекства, осмишљен у Ватикану, у уском дослуху са државним секретаром Хуан Баутистом Монтинијем (Juan Bautista Montini) и куријом Сан Хиролама, са Худалом и Драгановићем на челу, само је потврђивао колико је био умешан Ватикан у геноциду милион жртава у рукама разулареног усташког режима диктатора Анте Павелића.

Монтес де Ока (Ignacio Montes de Oca), аргентински писац и новинар, тврди да је Монтини као државни секретар био одговоран за именовање Крунослава Драгановића за папског визитатора 1941. године, па је његова мисија била да директно извештава Монтинија о дешавањима у НДХ, који се због државних питања свакодневно састајао са папом Пијем XII, због чега је тешко посумњати да су Монтини и Драгановић радили папи иза леђа, с обзиром да је морала постојати послушност.¹⁷

Из Ватикана је затражено да усташе, које су се налазиле у логорима у Таранту, Ферму и Напуљу, буду пуштени на захтев Драгановића, како не би били враћени у Титову Југославију да им се суди.

Постоје докази и да је Ватикан заштитио чак и део златног плена, украденог од жртава, и државне ресурсе које су усташе испразниле бекством из Хрватске.

Акту који је написао Емерсон Бигелоу (Emerson Bigelow) 1946. године, у Операцији *Safe Heaven*, америчко Министарство финансија уклонило је ознаку тајности у јулу 1997. Овај извештај открива да је усташки режим преко Ватикана успео да сачува злато и накит које су украли од 900.000 Јевреја, Срба, Цигана и нелојалних Хрвата. Овај документ је такође открио да су им трећину плена на граници Аустрије и Југославије одузели Енглези. С друге стране, Бигелоу је истакао

¹⁷ Монтес де Ока, Игњасио. *Усташе. Перонова нацистичка војска и Ватикан*, Sudamericana, Буенос Ајрес, 2013.

да је Ватикан задржао 150 милиона швајцарских франака за чување усташког злата и да је, иако се говорило да су му крајња дестинација Аргентина и Шпанија, у стварности то могао бити и сам Ватикан.¹⁸

Обавештајци Сједињених Држава су после истраге закључили да су усташе након рата украле чистих 350 милиона швајцарских франака. Од 1944. године усташе су почеле да пребацују своју имовину у швајцарске банке. У августу 1944. године, Швајцарска народна банка је од усташа примила велику количину злата, које су касније понудили да пребаце у Немачку.

Извештаји америчке Канцеларије за стратешке услуге (OSS), која је деловала од 1942. до 1945. године, извештавају да је до краја 1944. више од 500 кг злата продато и одвезено у Швајцарску из Загреба. Према овим извештајима северноамеричких обавештајних служби, Павелић је током свог бекства кроз Аустрију понео 5 до 6 милиона у злату, као и готовину, благо за које се мислило да су запленили Британци. Други извештаји показују да је злато враћено да би Павелић остао у егзилу у Аргентини, уз његову претходну заштиту у Италији у Ватикану, а и да би се могла финансирати кампања против комуниста.¹⁹

Стивен Курџијан (Stephen A. Kurkjian), амерички новинар и писац, двоструки добитник Пулицерове награде за истраживачко новинарство, написао је чланак за *Босџион глоуб* (*Boston Globe*), на основу докумената Контраобавештајног корпуса америчке војске, написаних после рата, који су открили кретање хрватских усташа током њиховог бекства. Обавештајна служба северноамеричке морнарице и безбедносна Команда у Арлингтону је, на основу слободног приступа информацијама, јавности омогућила приступ 500 страница ових докумената. Након тога су их доставили *Босџион глоубу*.

¹⁸ https://elpais.com/diario/1997/07/24/internacional/869695204_850215.html

¹⁹ https://1997-2001.state.gov/www/regions/eur/rpt_9806_ng_ustasha.pdf

Та документација се односила на Анту Павелића, вођу НДХ, хрватске марионетске државе нациста, од 1941. до 1945. године, као једног од најзаштићенијих људи у колеџу Сан Ђироламо у Ватикану, где је добио уточиште у више стамбених објеката, најраније до краја 1947. Назначена је такође могућност да су британске снаге штитиле усташе, откако је рат завршен.

Ова документа откривају да је 500 хрватских злочинаца месечно бежало преко мреже настале у Италији, планиране из Сан Ђиролама, где су се скривали и где им је обезбеђиван лажни идентитет. Секретар поменутог колеџа, свештеник Драгановић, организатор Пацовских канала, у рату је био усташки пуковник, као и официр Хрватског министарства унутрашње колонизације које је било задужено да Србима одузме имовину на територији Босне и Херцеговине.

Ова документа такође јасно указују на то да су савезници знали где су се крили ти ратни злочинци, углавном хрватски официри, али су се одлучили да по том питању ништа не предузму, јер би рација на Богословију могла бити протумачена као комунистичка пропаганда. Уз све то, Павелић је био компромитован у вези са римокатоличком црквом, због чега је препоручен опрез у сваком покушају тражења изречења усташког поглавара. У документима се тврдило да нема сумње у Павелићеве злочине и да је 800.000 Срба, Јевреја и Цигана убијено за време његовог режима; при чему Павелића карактеришу као међународног гангстера који је испланирао атентат на југословенског краља Александра I, са циљем дестабилизације земље 1934, и као неког ко је пре доласка на власт био познат терориста и брутални шеф државе.

Извештај који су сачинила три северноамеричка контраобавештајна службеника, крајем 1947. године, објашњава разлоге због којих су одустали од рације на Сан Ђироламо, једину школу у којој су се обучавали свештеници који нису били из Италије, која је била ван покровитељства Ватикана, а ипак под директном контролом папе. Извештаји су се фо-

кусирани на однос између Павелића и државног секретара Ватикана Хуана Баутисте Монтинија, будућег папе Павла VI, који га је често посећивао у Сан Ђироламу. Чак у једном телеграму северноамеричке амбасаде стоји да Секретаријат ради на томе да усташки официри не буду враћени у Југославију на суђење.

Јасно је да нису само Ватикан, свештеник Драгановић и обавештајне службе сарађивали да омогуће бекство Павелићу, да му се никада не суди за зверске злочине. Перон је успоставио политичку структуру у земљи готову да угости велик број ратних злочинаца, од којих је већина ушла под лажним идентитетом, многи обучени у свештеничке мантије. Велики број злочинаца је прешао границу преко суседних земаља које су, попут Аргентине, имале добро успостављен механизам да их приме и заштите. Ништа није препуштено случају у овој мрежи увоза злочинаца. Перон је припремао бројне послове у грађевинарству и на разним државним положајима за Хрвата који су бегали, уз помоћ Драгановића, али је и чекао Павелићев долазак да му пружи уточиште и смештај да би се могао стабилизovati и наставити прикривено да спроводи своје терористичке активности. Држава и црква су још једном показале близак однос и повезаност са злочинцима.

На тему овог саживота цркве и државе, Уки Гоњи (Uki Goñi) пише:

„У Буенос Ајресу су улазна врата за хрватске злочинце које је послао Драгановић отворили Перон и Копељо. Црква и држава су деловале заједно у мисији која би била пример и немачким нацистима. Дана 13. октобра 1946. године, озлоглашени усташки злочинац, фрањевачки свештеник Владимир Билобрк, написао је писмо председнику Перону тражећи 'дозволу за улазак за тридесет хиљада Хрвата који се тренутно налазе у Аустрији и Италији. Сви су они католици и антикомунисти, чији су животи угрожени, а њихова имиграција ће допринети увећању Аргентине.“²⁰

²⁰ Гоњи, Уки. *Изворна Одеса*, стр. 268, Ариел, Буенос Ајрес, 2017.

Перон је послао писмо Служби за миграције, које се налази у досијеу 72513/46. Уки Гоњи истиче подршку Сантјага Копеља – аргентински кардинал првосвештеник, надбискуп Буенос Ајреса и главни кардинал цркве Сан Ђиролама од 1935. до 1959. године – да би бекство из Сан Ђиролама успело. Он такође тврди да су фрањевци из Буенос Ајреса били ти који су спровели план бекства. Хрватско удружење у Буенос Ајресу имало је задатак да Миграцијама достави списак људи којима су морали одобрити искрцавање. Нешто касније, задатак саветовања Миграција у вези са југословенском имиграцијом, Перон је доделио Бранку Бензону.

Један акт ЦИА-е, са којег је скинута ознака тајности 23. августа 2010. године, открио је кретање хрватских емиграната у различитим деловима света. У њему је детаљно наведено да су хрватске екстремистичке групе имале један циљ, уништење тадашње југословенске Титове државе и успостављање независне државе Хрватске. Такође се у њему указује да хрватска опозиција долази од вође Анте Павелића, који је 1929. године у Италији створио националистичку организацију звану усташе, и који је починио најспектакуларнији терористички акт, атентат на краља Александра 1934. године.

Извештај открива да су усташке вође, које су побегле из Југославије после рата, чиниле језгро усташких терористичких група у избеглиштву, а да су се Павелићеви следбеници током педесетих груписали у четири главне групе: Хрватски национални одбор, основан у Минхену 1950. предвођен Бранком Јелићем; Хрватски народни отпор, основан 1955. у Шпанији од стране Вјекослава Лубурића; Хрватски ослободилачки покрет, који је 1957. формирао сам Павелић након његовог бекства, у Шпанији и Хрватско револуционарно братство, које су у Аустралији 1961. формирали Мирослав Вароша и Геза Пашти. У допису се наводи да су ове четири организације, заједно са мањим хрватским организацијама, учествовале у честим терористичким актима против југословенских званичника и објеката, али да су почетком 1960-их изгубиле снагу.

Поглавље IV

УСТАШКА ВЛАДА У ЕГЗИЛУ

Досије бр. 11 Аргентинског министарства спољних послова и вера

У склопу досијеа заведеног под бројем 11, који чини део историјског наслеђа Службе за спољне послове Аргентине, налази се велики број докумената које је Титова влада доставила преко својих представника у Аргентини, 1946. године, после Другог светског рата. Југословенска влада је у неколико наврата захтевала изручење ратних злочинаца, на шта је Аргентина одговорила преко свог представника из Министарства спољних послова, државног секретара Министарства др Карлоса Десмараса (Carlos Desmaras).

Фрањо Пирц (France Pirč), словеначки официр који је напредовао у чин генерал-мајора партизанског ваздухопловства 1944. године, више пута се путем писмене ноте обраћао аргентинској влади, као амбасадор ФНР Југославије у Аргентини, од 1946. до 1949. године.

Пирц је у писму од 13. августа 1947. поновио захтев за изручење неколико злочинаца, који је већ поднео 13. фебруара 1946. године. У њему је цитирао међународне уговоре на тему рата и мира на којима је захтев заснован, и уз захтев

издаја народа, учешће у усташкој терористичкој организацији, пљачка, паљење, мучење у концентрационим логорима, учешће у оружаном борби против Народноослободилачке војске, позивање на мржњу против Срба и антифашиста путем радио-станице Загреб и дистрибуција богохулне пропаганде против НОВ у корист окупационих снага. У септембру 1942. Павелић је у логор Јасеновац послао комисију новинара *Осовине*, међу којима је био и Иво Богдан, шеф штампе у НДХ, како би обмануо јавно мњење. Када је Комисија завршила обилазак, Богдан је Павелићу предао тражени извештај у коме је навео да је у логору све у реду. Богдан је оптужен и да је учествовао у деветодневној борби у Сплиту у јединицама које су помагале немачку СС дивизију „Принц Еуген“ против партизанске војске, за шта га је Павелић одликовао. Наведено је да је након те борбе основао дневни лист *Ново Доба* у којем је успоставио усташка начела.²¹

Одлуком број 21.843 Комисија је професора Мирка Етеровића класификовала као ратног злочинца због тога што је био начелник усташког концентрационог логора на Брачу, као службеник Усташког центра у Новој Градишки и као директор Обука у Централном усташком дому у Загребу. Оптужен је као издајник народа, велики ратни злочинац и активни сарадник окупатора. За своје злочине морао је да одговара пред Народним судом Југославије.²²

Винка Николића, Одлуком број 3.300, Комисија је третирала као ратног злочинца чланом 13. Правилника војних судова од 5. 5. 1944. године, због вређања части народа радом против његових интереса, ширењем националне мржње, правдајући окупацију, осуђујући народну борбу за ослобођење и слабљење отпора у ослободилачкој борби. Као средњошколски професор и борац у усташком центру у Загребу, објављивао је политичке чланке и стихове у *Хрватском народу*

²¹ У Прилогу део из досијеа о Иви Богдану.

²² У Прилогу део из досијеа о Мирку Етеровићу.

у којима је величао лик Павелића и глорификовао га као носиоца усташке идеологије.²³

Данијел Увановић, као политички и главни уредник листа *Хрвајски народ*, оптужен је Одлуком број 3781/І за: издају народа, придруживање усташкој терористичкој организацији, одобравање и подстицање на одрубљивање глава. Оптужен је и за масовна убиства, пљачке и паљења, малтретирања и мучења у концентрационим логорима, слање логораша на принудни рад у Немачку, правдање окупације и активну сарадњу са њима и помагање у борби против савезника и Народноослободилачке војске. Као главни уредник листа *Хрвајски народ* оптужен је за пропагирање политике тоталног уништења Срба, Јевреја и осталих антифашиста.²⁴

Што се тиче Јосипа Берковића, као потпредседника Павелићевог парламента и опуномоћеног министра НДХ у Братислави, као и посланика Хрватске земљорадничке странке, Одлуком бр. 9139, осуђен је као: издајник народа, политички сарадник непријатеља, за учествовање и организацију небројених усташких злочина. Такође се наводи да је др Берковић пружио најзначајнију подршку Павелићу, када је његова влада извршила планирано уништење српског народа у Хрватској и Босни.

У досијеу се налази транскрибован Берковићев говор од 10. августа 1941. у загребачком парламенту, који је уживао значајну пажњу штампе у медијима усташке оријентације, да би допрео до широких народних маса.

У једном делу тог говора, Берковић се обраћа Поглавнику и поздравља га у име својих колега из Хрватске сељачке странке, који су му понудили помоћ у изградњи НДХ, и признали га као Првог шефа Независне Државе Хрватске. Берковић је изразио жељу да хрватски народ буде доследан при-

²³ У Прилогу део из досијеа о Винку Николићу.

²⁴ У Прилогу део из досијеа Данијела Увановића.

ликом Павелићеве борбе, да активно учествује и помаже у утврђивању, изградњи и консолидацији НДХ.²⁵

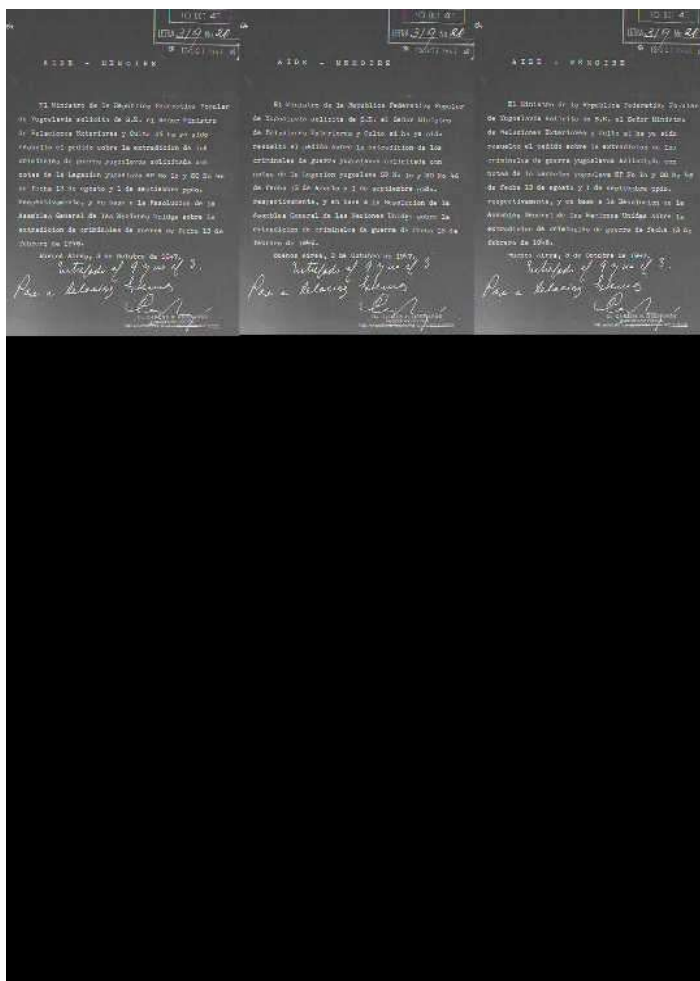
Приликом класификације злочина Марка Чолака, помиње се чињеница да је он био први начелник Даруварског усташког концентрационог логора 1941. Одлуком бр. 21.834, оптужен је за хапшења и слање људи у логоре, мучење и убиства у Дарувару у јуну 1941. Био је такође оптужен да је у августу 1941. ухапсио 59 јеврејских мушкараца и 93 јеврејске жене, а затим их послао у концентрационе логоре. У досијеу се наводи да је само двоје преживело. Надаље, наводи се да је Марко Чолак 1942. унапређен у Загребу у ветеринарског саветника у Министартву пољопривреде, што му је омогућило да у лето 1942. на подручју Козаре и Просаре одузме сву стоку становницима ових подручја, због чега су они морали да напусте своја насеља, на који начин је онемогућио снабдевање Народноослободилачке војске ресурсима.²⁶

Што се тиче Естебана Лацковића, који је био секретар загребачког надбискупа и усташа, професор хрватске домотранске школе у Загребу 1942, Одлуком бр. 23.955, оптужен је за: издају народа, политичко сарађивање са окупатором и његовим саучесницима, за подржавање, подстицање, прихватање и одобравање слања грађана у концентрационе логоре на погубљење. Осим тога, такође се напомиње да је за време окупације као секретар загребачког надбискупа одржавао везе са усташким ратним злочинцима – генералом Сертићем, са Цвитановићем, Штитићем и осталима – као и са Немцима и Италијанима, и да је политички сарађивао са свима њима. Године 1943, као члан делегације Међународног црвеног крста посетио је концентрациони логор Јасеновац, када је објавио неславни извештај у ком се наводило да је тамошњи живот добар. У извештају се такође наводи да је Лацковић од 29. јануара до 1. фебруара 1943. био у Италији, пред-

²⁵ У Прилогу досије Јосипа Берковића.

²⁶ У Прилогу досије Марка Чолака.

стављајући НДХ, како би трагао за усташама затвореницима који су се налазили у различитим избегличким логорима, позивајући их да се врате у НДХ и придруже Домобранству – усташкој војној организацији која је деловала током рата и помагала непријатељу.

Метоире. Писмо Карлоса Десмараса, њоводом захтјева за изручење рајних злочинаца. Историјски архив Минисџарсџива иносџираних џослова, Арџентџина.

Као одговор на захтеве Фрања Пирца, Пасквал де ла Роса, директор за имиграцију, написао је 15. новембра 1947. др Карлосу Десмарасу опширно писмо на осам страница у којем је изложио захтеве за екстрадицију које је Југословенска Народна Федеративна Република, преко њеног дипломатског представника, поднела.

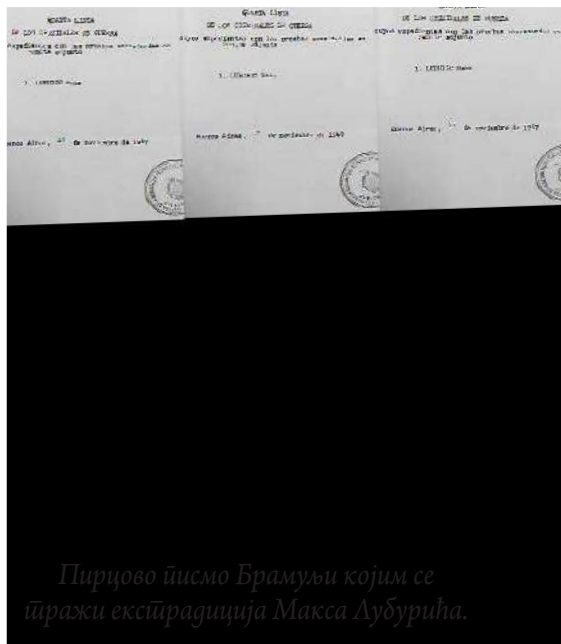
Ла Роса је у уводу писма изложио разлоге и правне основе које је потребно испунити да би један захтев могао да се размотри. У њему је објаснио да је југословенска влада послала поменута писма у којима је тражила да аргентинска влада преда одређене особе, да би им надлежни органи њихове земље могли судити, позивајући се на Генералну скупштину Уједињених нација, у вези са изручењем и кривичним гоњењем ратних злочинаца, по резолуцији VI о ратним злочинцима, коју је 6. марта 1945. одобрила Међуамеричка конференција у Чапултпеку и, на крају, позивајући се на прописе међународног права. Ла Роса је детаљно објаснио разлоге због којих је препоручио да се не одговори на захтеве југословенског конзулата за изручење. Разлози су били правно-политичког карактера: правно, препоруке дате чапултпечким Актом да се злочинцима не обезбеди уточиште у земљи нису имале исту вредност као и Споразуми, јер је то подразумевало морално обавезивање, што их је чинило дискреционим, што је значило да у сваком случају зависе од дотичне државе. С друге стране, „ратни злочин“ је новонастали правни појам, под којим се могло подразумевати политичко, а не кривично дело обичајног карактера. Пошто је аргентинско законодавство забрањивало екстрадицију када су у питању политички или злочини повезани са политиком, како је и утврђено Законом бр. 1612, где су садржане смернице поступања у случају екстрадиције, вредност препорука у вези са ратним злочинима је са правне тачке гледишта ништавна. Ипак, тврдио је да постојање међународних норми није могло изменити аргентински правни поредак. Такође је разјашњавао да Ар-

гентина није потписала никакав Споразум о екстрадицији са Југославијом, и да поменути закон не прихвата екстрадицију из разлога који нису уобичајени. Закључује да југословенски Конзулат није уз захтеве за екстрадицију приложило потребну документацију, тако да се захтев не може разматрати и да не би требало да ступи на снагу.²⁷

Југословенски конзулат је 17. новембра 1947. саставио нови списак ратних злочинаца, тражећи екстрадицију Макса Лубурића. Да би то остварио, Пирц је, заједно са оптужним досијеом Лубурића, ког је описао као једног од највећих и најокрутнијих ратних злочинаца које је Југославија икад познавала, послао ноту Хуану Атилију Брамугли (Juan Atilio Bramuglia), тадашњем министру спољних послова. У њему се осврнуо на Резолуцију Генералне скупштине Уједињених нација од 13. фебруара 1946. о предаји и кажњавању ратних злочинаца, којом је прописано да чланице Уједињених нација

усвоје неопходне мере како би ратни злочинци, одговорни или активни учесници у злочинима, били послати у земље у којима су их починили како би им се судило и кажњавало.

Фрањо Пирц је у ноти подсетио аргентинског министра да је Резолуција Уједињених нација обавезна за све њене чланице с обзиром на то да је ова зе-

Пирцово писмо Брамугли којим се изражи екстрадиција Макса Лубурића.

²⁷ У Прилогу писмо које је Пасквал де ла Роса послао Карлосу Десмарасу о захтеву за екстрадицију.

мља, почетком 1945. године одговорила афирмативно на позив великих сила – да не дају уточиште ратним злочинцима. Што се тиче Лубурића, он је обележен као Павелићев човек од поверења за све концентрационе логоре НДХ, од 1941. до пролећа 1943, и од 1. 1. 1944. до краја рата. У досијеу бр. 3374, оптужен је за своје деловање у Јасеновцу у периоду од 1941. до 1945. године за: одузимање имовине жртвама концентрационих логора, вршење тортуре и убиства логораша, изгладњивање логораша, уморства услед принудног рада у шуми, наањивама и у радионицама; због ликвидирања старих и немоћних у наведеном логору, стрељање 85 затвореника по налогу Макса Лубурића у логору Крапље у октобру 1941. због захтевања боље исхране, јавна погубљења, масовна убиства 24. 12. 1941, сече православаца 25. 12. 1941, убиства секирама, батинањем, убиства мушкараца, жена и деце кремирањем у пећима, убиства око 40.000 Цигана, убиства нагих затвореника од руке Хинка Пићилија (Dominik Hinko Piccili) и његових саучесника – чекићима, ножевима и масовна убиства, а касније и бацање у реку Саву, убиства затвореника примљених на негу у усташкој болници у Јасеновцу, убиство на хиљаде мушкараца и жена у предграђу Јасеновца пререзивањем гркљања, ударцима чекића, од пролећа до краја јула 1942, убиство 600 до 700 Јевреја у Градини средином 1942; мучење Јевреја крајем 1942. у магацинима концентрационог логора у Јасеновцу, убиство деце, мучење пендрецима, дрвима за огрев, ножевима и песницама, неколико дана уочи дана Светог Јосифа 1943, између осталих злочина за које је оптужен.²⁸

Др Карлос Десмарас је 24. новембра 1947. послао допис, као и захтев за Лубурићево изручење Пирцу, уз тврдњу да је у одговору на њега Министарство спољних послова Аргентине, поновило услове које је законодавство поставило по том питању. Другим речима, одбио је његов захтев.²⁹

²⁸ У Прилогу Лубурићев досије.

²⁹ У Прилогу Десмарасов допис Пирцу у вези са екстрадицијом Лубурића

Пирц је 24. децембра 1947. путем ноте тражио од Карлоса Десмараса да изручи Вјекослава Вранчића, да би га предао надлежним органима ФНРЈ на суђење и казну пред судом његове земље. У опису његовог досијеа стоји да је учествовао у масовној депортацији и поробљавању југословенских држављана. Оптужен је за: издају народа, служење окупатору и борбу против народноослободилачке војске и савезника. Такође је био и на високим положајима у усташкој поставци пре рата и за време окупације. Док је био министар Павелићеве владе у НДХ, дешавала су се масовна убиства и прогони Срба, Јевреја и Хрвата који нису подржавали усташе. Сматран је одговорним и за депортацију једном 17.000 Словенаца, а други пут 84.000 Словенаца; депортације које су планиране заједно са његовим истакнутим учешћем на конференцији у Загребу 6. априла 1941.³⁰

Амбасадор Фрањо Пирц је 25. јануара 1948. нотом затражио да буде обавештен да ли је аргентинска влада донела одлуку у вези са захтевима за екстрадицију које је до тад поднео, а на које није добио одговор.

Пирц је 26. јануара 1948, упутио нову ноту Карлосу Десмарасу, којом је тражио изручење ратног злочинца Николе (Никише) Видаковића, пуковника усташке војске у НДХ, и представника усташке војске у области Глине. Поред ноте, приложен је и досије отуженог где је сврстан у шесту листу злочинаца.³¹

Пирц је 5. фебруара 1948. новом нотом тражио изручење Вјекослава Вранчића и Николе Видаковића, који су нашли уточиште у Аргентини.³²

У досијеу бр. 17170 Никола Видаковић је оптужен за следеће оптужбе: служење окупатору, убијање и масакр над не-

³⁰ У Прилогу Пирцово писмо Карлосу Десмарасу о екстрадицији Вјекослава Вранчића.

³¹ У Прилогу писмо Фрања Пирца Карлосу Десмарасу од 26. јануара 1948.

³² У Прилогу писмо Пирца у ком тражи екстрадицију Вјекослава Вранчића и Николе Видаковића.

моћним становништвом, затварање хиљаде грађана у концентрационе логоре, депортовање читавог становништва, дизање у ваздух и уништавање светиња, убиства и масакр у Глини 1941. године где су Срби одвођени камионима у православну цркву где су били погубљени. Како је детаљније наведено у досијеу, Никола Видаковић је учествовао у организацији овог масакра у друштву свог најмлађег сина. По његовом наређењу, црква је касније уништена. Видаковић је пре рата уживао пуну власт у Глини и околним местима, као члан терористичке усташке организације, и од Поглавника је добио овлашћење да очисти подручје од Срба. Због свега наведеног, оптужен је за издајника отаџбине и народа и опасног ратног злочинца.³³

Пирц је 5. фебруара 1948. примио ноту аргентинског Министарства спољних послова, у вези са захтевима за екстрадицију југословенских ратних злочинаца, на које је одговорио 18. фебруара, опширном нотом на девет страница. У њој је југословенски амбасадор изразио своје неслагање и незадовољство одговором који је добио од Карлоса Десмараса, а који је као аргумент навео да захтеви за екстрадицију нису у складу са аргентинским законодавством, због чега они до тада нису могли бити узети на разматрање. Пирц је подсетио Карлоса Десмараса да постоји међународна процедура, које државе морају да се придржавају, и да се међународно јавно право, у којем постоји законска обавеза изручења ратних злочинаца, не може мешати са међународним приватним правом, у којем је судска процедура о изручењу злочинаца обухваћеним обичајним правом. Штавише, јасно је стављено до знања да су о предаји ратних злочинаца одлучивале административне и извршне власти (односно генерал Перон), а не судске. С друге стране, сматрао је да захтев треба упутити дипломатском нотом уз коју су приложени подаци о злочину и докази, као што су то учиниле све велике силе и друге чла-

³³ У Прилогу део из досијеа Николе Видаковића.

нице Уједињених нација. У ноти су такође наведене све међународне резолуције потписане на ту тему до тада, на које се већ у другим дописима позивало – Московска декларација од 1. новембра 1943. и посебно Резолуција Скупштине Уједињених нација од 15. децембра 1946, о мерама које су чланице Уједињених нација биле дужне да предузму у односу на расељена лица, избеглице, затворенике и ратне злочинце. Он је подсетио и на Шесту резолуцију Чапултепечке конференције о рату и миру и на обавезу изручивања ратних злочинаца.

У закључку ноте, југословенски амбасадор је изразио жаљење што су његови напори за изручење тих људи до тог тренутка остали нерешени, као и што су злочинци добили уточиште у Аргентини, наставили да уживају у слободи, као и са својим криминалним деловањем на америчкој територији, и даље се исмевајући правди, уверени да ће њихови злочини остати некажњени. Пирц се залагао за одговор аргентинске владе по питању изручења које би допринело миру у свету и омогућило да злочинци буду изведени пред правду и буду кажњени за своје злочине.³⁴

Пирц је 27. марта 1948. тражио од Десмараса да изручи следећа лица: Др Анту Никшића, бившег гувернера града Карловца, министра унутрашњих послова НДХ и његовог опуномоћеног министра пред краљем Италије; Ферда Кнеза, бившег начелника полиције Сремске Митровице за време окупације и Драгутина Рупчића, генерала авијације НДХ и команданта загребачког аеродрома, сви избегли у Аргентини.

Анте Никшић оптужен је за: издају народа, убиства, систематско спровођење терористичких активности, пљачку и масовна убиства цивилног становништва у концентрационим логорима. Пре рата био је председник Карловачког суда, када је и био интензивно активан у усташком покрету. Као Павелићев верни следбеник, посветио се оснивању усташких

³⁴ У Прилогу писмо Фрања Пирца Карлосу Десмарасу од 5. фебруара 1948.

организација. Дана 10. априла 1941, како је у досијеу и забележено, усташе предвођене Никшићем, нападе су карловачке гарнизоне и канцеларије, а након оснивања НДХ побринуо се да Павелићу приреди свечани дочек, уз почаст. Павелић га је 3. јуна 1941, именовоа за карловачког гувернера .

Што се тиче Ферда Кнеза, у досијеу је наведено да је овај човек био шеф полиције у Сремској Митровици, а касније и шеф Одсека за привредни криминал у истом месту. Стоји и да је током рата, као начелник полиције приликом формирања НДХ, био одговоран за убиства, пљачке, налоге за хапшење Срба који су живели у том месту и депортације у концентрационе логоре. Касније као шеф Одсека за привредни криминал, 1942, наредио је да се ухапси 18 особа које су послате на Војни суд. Шест од њих је стрељано, а остали су послати у концентрациони логор.³⁵

Фердо Кнез је оптужен за ратног злочинца, за хапшење грађана, за тортуру над затвореницима, за убиства, пљачку и слање грађана у концентрационе логоре из којих се никада нису вратили.

Драгутин Рупчић, као начелник хрватског ваздухопловства, кога су усташе прозвале витезом и командантом Зрачне луке Загреб 1941, као саветник загребачких судова, оптужен је за: велеиздају народа, навођење на бомбардовање цивилног становништва у циљу уништавања Ослободилачке војске Југославије, наређивање паљења и пљачки кућа, стрељање и изрицање смртних казни Титовим војницима. У извештају му се, као члану Ратног савета са седиштем у Загребу, приписивала одговорност за стотине смртних казни које је тај суд изрекао непријатељима усташког режима.

Амбасадор Пирц је у ноти од 10. маја 1948. године затражио изручење Еугена Дида Кватерника, бившег начелника

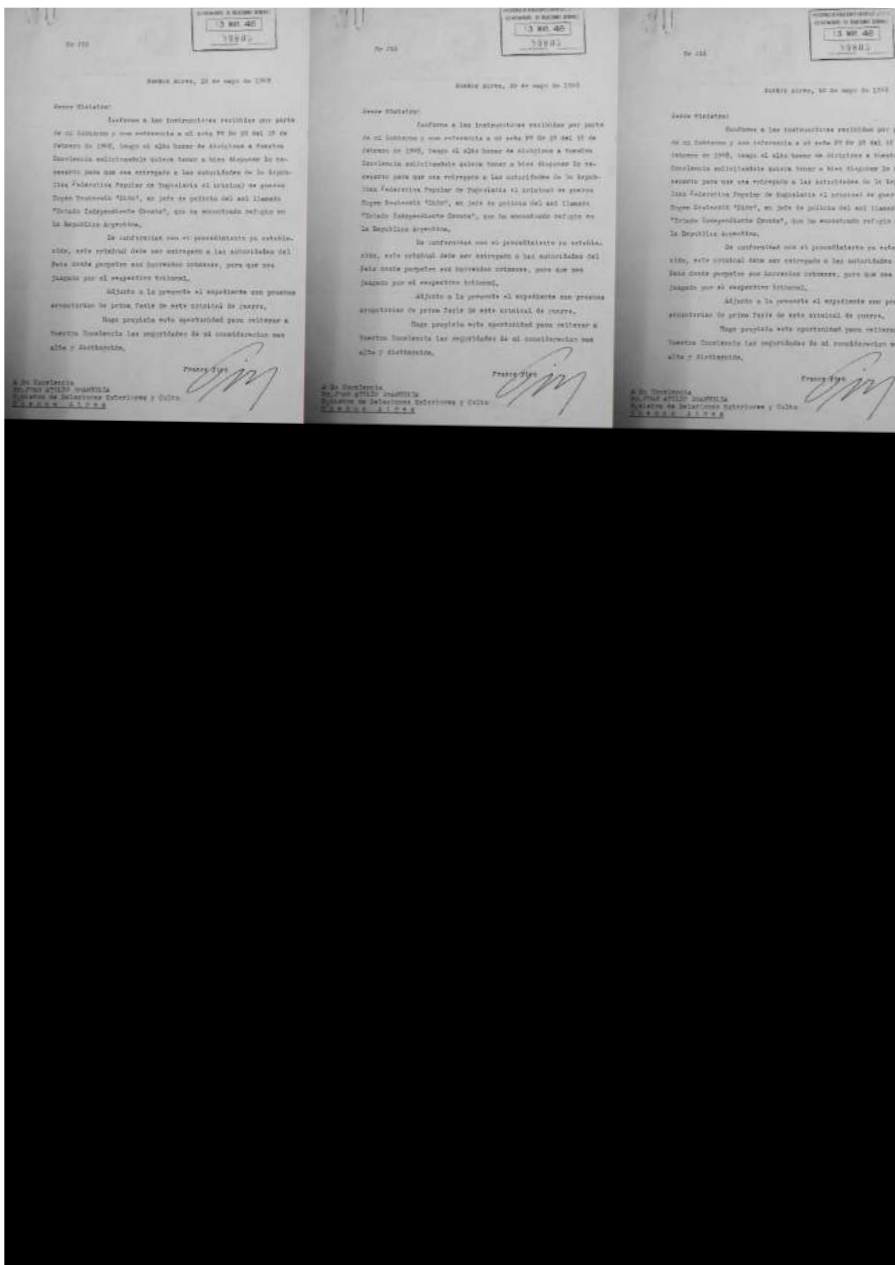
³⁵ У Прилогу захтев за екстрадицију коју је Пирц послао Десмарасу 27. марта 1948. за Ферда Кнеза, Анту Никшића и Драгутина Рупчића.

полиције НДХ, да му се суди у Југославији за злочине, уз које је приложио и досије са његовом криминалном историјом.

У документу који је југословенска влада доставила под-секретару аргентинског Министарства спољних послова, Едуарду Гарсији 30. децембра 1955, описани су злочини које је починио Еуген Дидо Кватерник. Ту стоји да се он борио против антифашизма и демократије. Као и да су усташки злочини, чији је он био организатор поред Анте Павелића, 1941. и 1942. изменили поимање цивилизованог света. Искључиво ради задовољења сопственог инстинкта, лично је мучио и убијао људе. У децембру 1941, присуствовао је мученичким страдањима заточених графичких радника у Загребу, након што их је послао на стрељање у Максимир. Био је сведок и пуцњаве на сремскомитровачком гробљу, где је ексхумирано 2.180 тела и где је из револвера убио десет људи. Народ се, страховито исцрпљен, једва кретао. Многи су живи закопани, а на њих је бацан живи креч. Директна и лична одговорност Еугена Кватерника види се у масакру противника усташког режима, истакнутих јавних радника који нису били ни Срби, ни Јевреји или комунисти и које су усташе убијале због њихове „високе политике“. У многа од тих убистава спада и оно популарног песника Мишкина и народног посланика Хрватске сељачке странке – Карлоса Ковачевића. Обојица су убијени у концентрационом логору Јасеновац, после много мучења. Извештај такође износи да је концентрациони логор Јасеновац изграђен 1941, према налогу Еугена Кватерника, чије је наређење било да се тамо примењује највећа могућа сила. Смрт као последица гладовања такође је била спровођена према Кватерниковом наређењу. За све наведене злочине, државна Комисија је Кватерника осудила као ратног злочинца.³⁶

С друге стране, југословенски амбасадор је 10. маја 1948. године послао писмо Луису Иригојену (Luis Irigoyen), тех-

³⁶ У Прилогу југословенски извештај о ратном злочинцу Диди Кватернику.

*Захтев за изручење Еуџена Квајтерника који је
амбасадор Пириц упутио министру Брамужи.
Историјски архив Министарства иностраних послова, Арјенђина.*

ничком и административном подсекретару Министарства спољних послова, кога је обавестио да у Буенос Ајресу излазе новине на југословенском језику које су уређивали недавно пристигли ратни злочинци, у којима су писани увредљиви чланци и изношене лажи о политици њихове сопствене земље. Те новине су биле *Прошесџ*, *Слободна Словенија*, *Хрвајска* и *Глас Сан Антонија*, последње су биле хрватских фрањеваца. Он је објаснио и да су ове новине о самом амбасадору Пирцу и његовим сарадницима говориле као о „петом црвеном стубу у Републици Аргентини“ и истовремено га оптуживали за апсурдне догађаје, чиме се наносила штета пријатељским односима између Аргентине и Југославије. Амбасадор је остао при ставу да ова врста штампе заслужује да буде забрањена и да, иако је у Аргентини постојала слобода штампе, она треба да има своје границе пристojности и достојанства, као што је то био случај у његовој земљи, где слобода никад није превазилазила границе пристojног. Због свега наведеног, Пирц се надао да ће Аргентина предузети неопходне мере за спречавање подстрекачке активности листова које је навео.³⁷

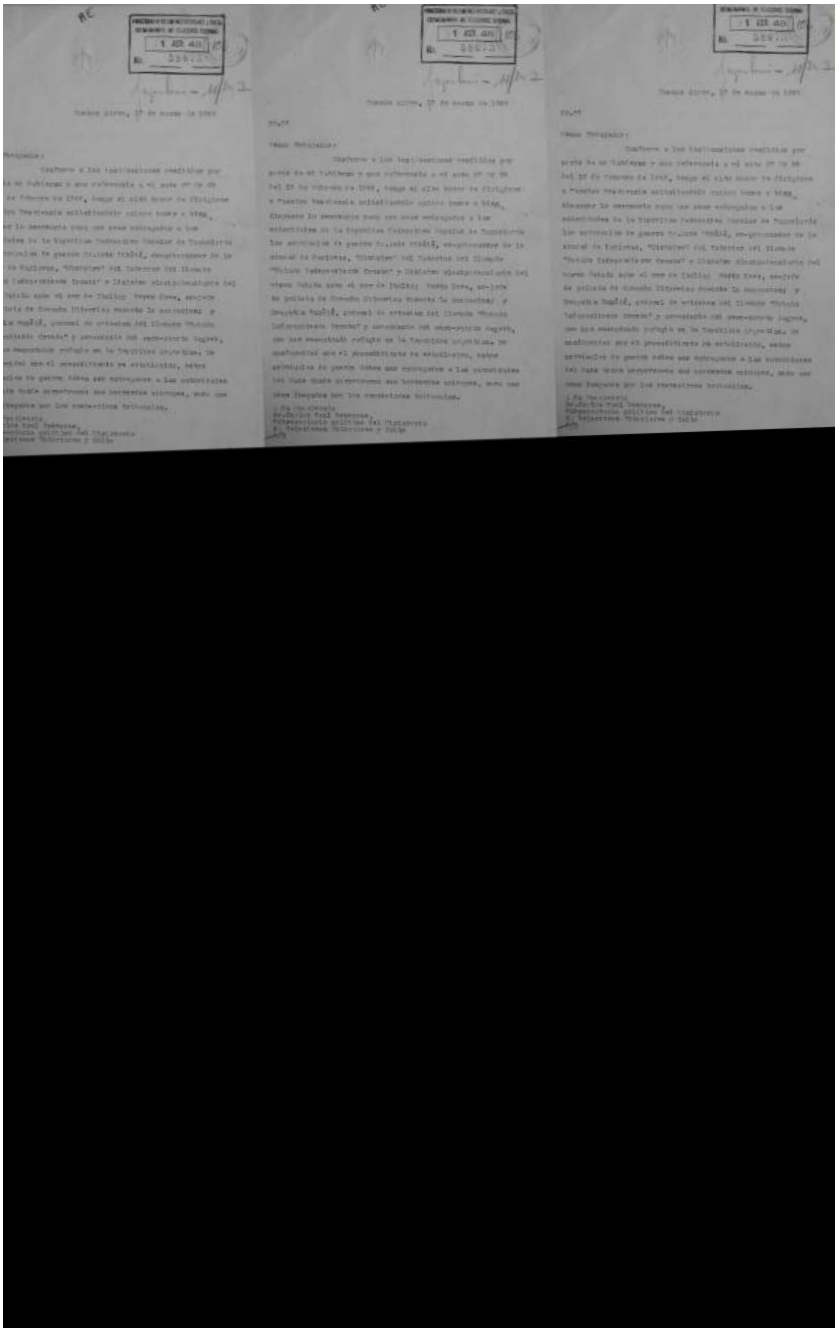
Али, то нису биле једине објаве усташа у Аргентини. Друге публикације су излазиле прво на српскохрватском, а затим и на шпанском, као што су *Домобран* и *Слобода*. Стјепан Хефер, још једна усташка избеглица у Аргентини, објавио је 1979. године *Хрвајску борбу за слободу*.

Дана 13. маја 1948. године Фрањо Пирц је од Хуана Атилија Брамуже, аргентинског министра спољних послова, затражио екстрадицију Јосипа Балена, бившег министра такозване НДХ, који је нашао уточиште у Аргентинској Републици. Уз ноту приложио је његов досије и фотографију.³⁸

6. јуна 1948. године Пасквал де ла Роса, политички подсекретар аргентинског Министарства спољних послова, од-

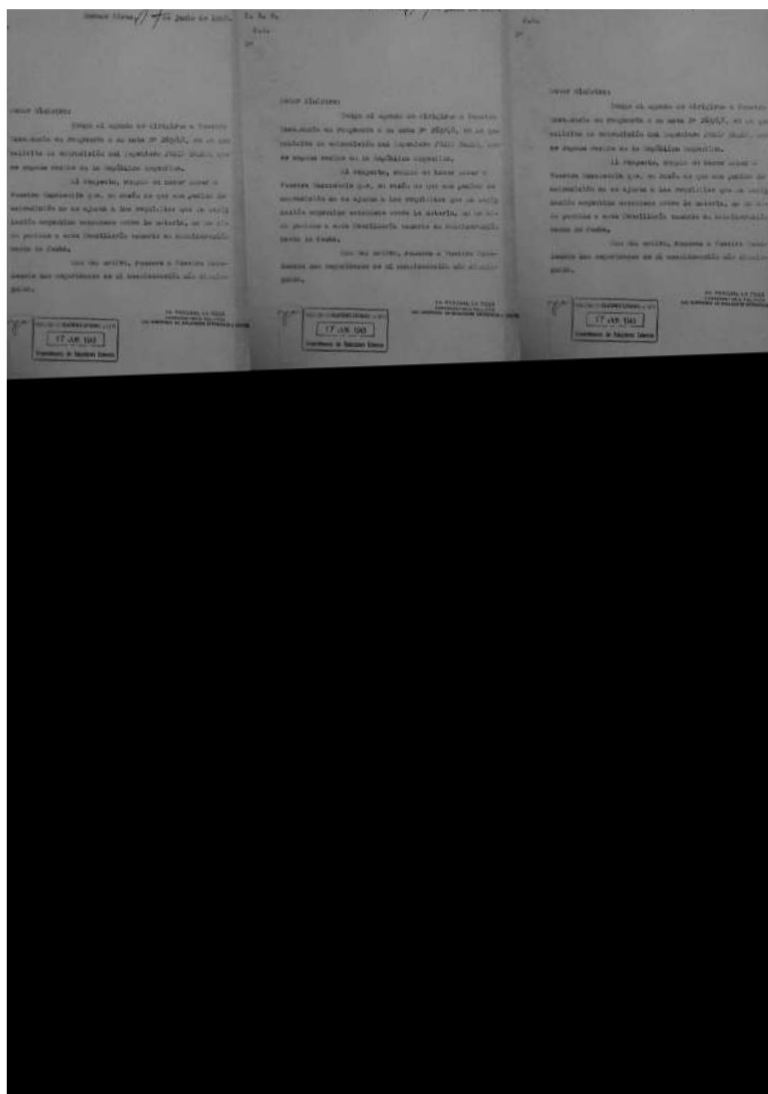
³⁷ У Прилогу Пирцово писмо Луису Иригојену у вези са листовима на југословенском у Аргентини.

³⁸ У Прилогу Пирцова нота Брамужи за изручење Јосипа Балена.

Захївє јуџословенкој амбасадора Карлосу Десмарасу за изрученє рајних злочинаца.
Истїоријски архив Министїарстїва иностїраних јослова, Арїенїїна.

говорио је на захтев за изручење инжењера Јосипа (Хозеа) Балена који је упутила Влада Југославије, одбивши га, уз образложење да није био у складу са условима које је аргентинско законодавство утврдило по том питању, тако да Министарство спољних послова то није могло узети у обзир.

Писмо Пасквала де ла Росе којим је одбио експирадицију Јосипа Балена

Одлуком број 13850 утврђено је да је Јосип Бален, Хрват, рођен у месту Крмпоте, у округу Новог Винодолског, бивши министар Председништва Павелићеве владе, а потом министар привреде НДХ који је последњу функцију у тој влади имао као министар шумарства и рударства, а последње бора-виште у Загребу, крив за: издају, систематски терор, мучење цивилног становништва и њихово затварање у концентраци-оне логоре, пљачку, уништавање приватне имовине, активну сарадњу са окупатором и саучесницима политике систематског и поступног истребљења.

По чл. 2 Закона Савезничког контролног савета, од 2. децембра 1945, злочин против човечности био је злочин приписан сваком ко је био крив, извршилац или саучесник у поменутом злочину, ако је извршавао наређења, пружао помоћ, пристајао или био повезан са плановима извршења злочина. Бален је првобитно био окривљен због обављања јавних функција у Павелићевој влади, сматрао се одговорним за депортације, обезглављивање и масовна убиства народа, путем формирања различитих концентрационих логора у НДХ по нацистичком моделу немачких Логора смрти (*Vernichtungslager*), као што је био Јасеновац, онај у Старој Градишки, Паг, Јадовно, Даница, као и они у Лоборграду и Јастребарском, који су били намењени за децу, где су људи на крају масовно ликвидирани, ватреним оружјем, вешањем, утапањем, кремирањем у пећницама и на друге начине. Током извршавања своје дужности министра економије, нарочито је оптуживан да је на располагање нацистичкој Немачкој ставио све изворе државних прихода, како би ојачао њен ратни потенцијал у борби против Народноослободилачке војске. У самом досијеу детаљније је објашњено да је пре рата био професор на Пољопривредном факултету у Земуну и да га је Павелић потражио да би се, као активни усташа, бавио политиком, доделивши му функцију са изузетном одговорношћу, у својству секретара Председништва на положају Поглавни-

ковог министра, 13. фебруара 1942. Од 10. октобра 1942. био је у саставу Павелићеве владе као министар привреде до 12. априла 1943, а од тада министар шумарства и рударства.³⁹

Дана 8. новембра 1948, сада већ то више није био Фрањо Пирц, већ отправник послова ФНРЈ, Богдан Поповић, затражио је од министра Брамуже новим захтевом изручење, овај пут, Леона Гривичића. У досијеу је стајало да је оптужен као издајник домовине и ратни злочинац. Осим тога, истакнуто је да је овај Хрват, и пре рата поседовао радионице и фабрике, средства којима је помагао усташку организацију, нарочито организацију Павелићеве усташке групације „Народна Узданица“. Описиван је као човек од изузетног поверења и веома близак Павелићу. За време рата такође је оптужен да је био народни већник НДХ и као председник усташких преких судова крив за убиства становништва по кратким поступцима. Друга функција коју је у то време обављао била је, како се наводи у досијеу, веома важна улога у Специјалној комисији за утврђивање аријевских права и решавање проблема у вези са Јеврејима, која је доносила одлуке и налагала „истребљење“ Јевреја, Срба и Цигана у концентрационим логорима. У досијеу је такође појашњено да је Гривичић одлучивао о расподели имовине ових људи, која је прослеђивана трезору на располагање.⁴⁰

Овај велики прилив ратних злочинаца, које су штитили Ватикан и Перон лично, изазвао је јака неслагања између аргентинске и југословенске владе, што је било очигледно, не само у сталној размени нота и захтева, већ и у имплицитним и експлицитним оптужбама о нереаговању аргентинске владе у вези са овим злочинцима и, у неким случајевима, уз оптужбе за саучесништво и прикривање, као што се може закључити из белешке коју је Пирц упутио министру Брамужи 8. јуна.

³⁹ У Прилогу досије Јосипа Балена.

⁴⁰ У Прилогу досије Леона Гривичића.

Фрањо Пирц је тог 8. јуна 1948. године аргентинском министру спољних послова Атилију Брамљуи послао ноту бр. 339/48, у којој је изнео да су ратни злочинци, издајници своје домовине, који су успели да избегну у Аргентину недавно спроводили кампању засновану на клеветима против НР Југославије и против њега, што би могло наштетити и омести добре односе између две земље. Он је неке чланове локалне аргентинске власти оптуживао да су пружали подршку, потпомагали и придружили се овој бестидној кампањи блаћења угледа. Зато је и испричао неке немиле догађаје против југословенских држављана који живе у Аргентини. Између осталог, навео је да је 2. маја те године, у граду Ла Фалда, покрајина Кордоба, Иван Зоричић био приморан да се пријави у полицијску станицу, где је био испитиван о Фрању Пирцу, да би пријавио да ли је министар СФРЈ боравио у његовом дому и да ли је присуствовао митингу који је одржан у Фалди 1. маја. Испитиван је и да ли је био на ручку Комунистичке партије 2. маја и да ли је знао где се налази Фрањо Пирц. Истовремено се у граду Зарате, у покрајини Буенос Ајрес у мају такође одвијао један догађај. Том приликом, полиција тог града је у полицијску станицу позвала све припаднике Југослованске групе из подружнице у Заратеу. Саслушано је око седамдесет људи, како Пирц наводи у ноти. Емилију Бумбаку су показали оружје и питали га да ли му је познато, у вези са пуцњавом која се догодила на Тргу Италија у том граду. Најтежи је био случај Антуна Богуновића, који је 12. маја приведен у полицијску станицу, удаљен са посла и приликом хапшења му је на главу стављена црна врећа, везан је и мучен „електричном палицом“; задржан је два дана кад му се претило и смрћу, како би и завршавали „сви југословенски комунисти Док Суда“. То је била претња. Рекли су му и да знају да Југословени скупљају новац за маршала Тита за нови рат. Коначно, оставили су га у удаљеном месту. С обзиром на све ове догађаје који су имали за циљ идеолошки прогон, Фрањо

Пирц је протествовао и у ноти тражио од министра да аргентинску владу обавести да ће, ако се ови догађаји у будућности понове, наштетити добрим односима између ове две земље. Пирц је закључио да су ова испитивања испровоцирале пријаве ратних злочинаца, кроз њихову усмену пропаганду и штампу која је директно штетила лојалним југословенским грађанима са боравком у Аргентини.⁴¹

Аргентина, плодно тло за починиоце геноцида

У Буенос Ајресу усташе су нашле подршку у Хрватској групи перонистичког покрета. Прва организација коју је створио хрватски поглавник била је „Хрватска влада у егзилу“.

Према изјавама аргентинских новинара Едуарда Ангите (Eduardo Anguita) и Данијела Секинија (Daniel Seghini), када је Павелић стигао у Аргентину, успоставио је „владу у егзилу“, која се бавила међународним терористичким активностима. Неке од терористичких активности били су атентати, отмице авиона, убиства и дизање у ваздух железничке пруге. Ови напади дешавали су се како у Сједињеним Државама, тако и у разним земљама Европе. Њима су управљали они који су били део његове владе у НДХ: злочинац Вјекослав Вранчић, Владимир Крац, бивши начелник Ратног ваздухопловства, Горг Врантић, бивши шеф тајне полиције, генерал Јосип Томлиановић, бивши командант војске и Радомил Верговић, бивши начелник државне полиције.⁴²

Што се тиче Павелићеве улоге коју је имао у Аргентини, обављајући прљаве послове обавештајне службе, тероризма и саветовања генерала Перона о овим дешавањима, у новинском чланку Луиса Грегорића у аргентинском часопису

⁴¹ У Прилогу нота Фрања Пирца Аталију Брамуљи од 8. јуна 1948.

⁴² www.infobae.com/sociedad/2020/10/10/los-nazis-protegidos-por-peron-y-aramburu-que-instalaron-un-gobierno-en-buenos-aires-y-armaron-un-red-terrorista-internacional/

Хумор помињу се обавештајни задаци који су се обављали у земљи од 1930. у смислу састављања спискова забрањених лица и цензура у штампи из идеолошких разлога, за које су биле задужене државне обавештајне службе као и војска. Грегорић објашњава да је идеологија која је у струјама тог времена преовладала у Аргентини била ултрадесничарска фашистичка, као и професионална ултрамонтанистичка. Такође је појаснио да су људи који су радили у државним и војним обавештајним службама, а који су били задужени за прављење „црних листа“, били људи који су се истицали „по својој идеолошкој чистоти“, односно по припадности екстремној десници. Аутор текста истакао је да су појединци, који су ушли у земљу после Другог светског рата, били политичке избеглице, које су обављале ове прљаве послове, нацисти, италијански фашисти и остале придошлице из средње Европе, сарадници сила Осовине. У том смислу наводи пример Анте Павелића, квислинга из Хрватске, крволочног усташког вођу који је дошао у Аргентину и украдени новац из Хрватске искористио за изградњу предграђа Ломас дел Паломар и деловао као доушник за различите војнообавештајне службе. Такође се осврнуо и на једну личност, Милоша, који је служио Павелићу, а кога је касније пуковник Трухиљо у Доминиканској Републици унапредио за пуковника.⁴³

Та личност, Милош, који се називао лажним именом, Мило де Богетић, заправо је био Миле Равлић, проглашен ратним злочинцем, који је извршавао наредбе окупатора за време НДХ у својој земљи. Миле Равлић рођен је у Мостару и био је члан Хрватске сељачке странке. Као острашћени католички националиста, редовно је посећивао загребачку катедралу, где је надбискуп Алојзије Степинац служио мису. За време НДХ, Равлић је радио у Министарству унутрашњих послова код Андрије Артуковића. Служио је усташкој тајној служби и био је официр у Одсеку за „инспекцију“. Сарадник

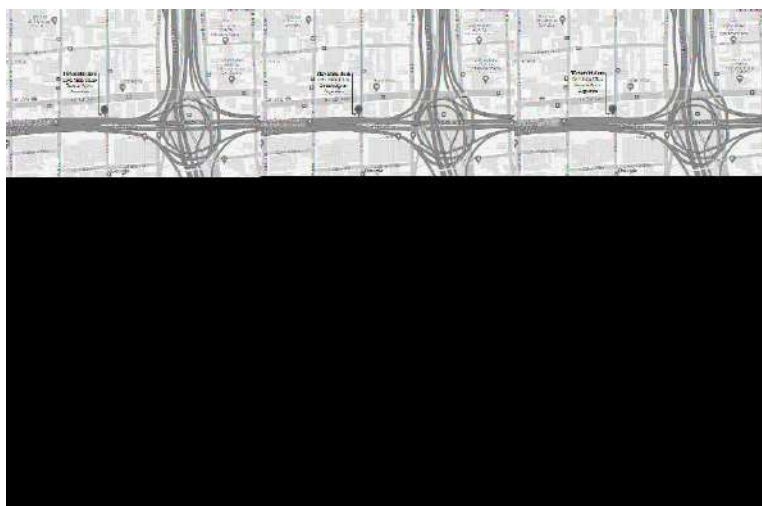
⁴³ Грегорић, Луис: „Црне листе“, стр. 32, 33, часопис *Хумор*, бр. 111, 1984

Макса Лубурића, учествовао је у масакрима у граду Сињу и стрељањима партизанских талаца.

После рата, Равлић је био преводилац за Американце у Трсту. Године 1948, након што му је папинска Помоћна комисија доделила пасош и нови идентитет, избегао је у Аргентину заједно са осталим усташама, где је сарађивао са усташким свештеницима приликом успостављања Хрватског духовног центра и био суоснивач *Хрвајскої дома* који се налазио у улици Салта 2148 у Буенос Ајресу.

Фотіографіја и план Хрвајскої дома у іраду Буенос Ајресу. Извор: Гуіл майа.

Када је побегао из Аргентине, настанио се у Доминиканској Републици, где је обављао послове за доминиканског диктатора Трухиља – који се за време своје владавине користио мучењима и сечама – и посветио се регрутовању хрватских емиграната како би успео да састави личну гарду диктатора. Након атентата на Трухиља 1961, Равлић одлази у Шпанију, где се дружи са Максом Лубурићем. Тамо се посветио пословима обезбеђивања диктатора у свету. Један од његових контаката био је диктатор Стреснер (Alfredo Stroessner Matiauda) у Парагвају, где је њихов пријатељ Динко Шакић водио преговоре, вршио преваре и терористичке активности на, како је он то називао, једној „фарми“, што је заправо било место за регрутовање терориста.

Од 1970, Равлић (Богетић) био је чувар генерала Перона у Мадриду. Када је Перон стигао у Аргентину, након свог изгнанства, опет се повезао са усташом Милом Богетићем, једним од идеолога „Triple A“, паравојне терористичке групе екстремне деснице, задужене за нестанке људи и убиства, коју је створио Лопес Рега (José López Rega), тада приватни секретар председника Перона у његовом трећем мандату. Перон је на тајним састанцима омогућавао члановима синдиката и политичарима да подржавају марксисте. Тада су се појавиле и црне листе и цензура.

Годинама касније, Равлић је био шеф пратње треће супруге Хуана Доминга Перона, Изабел Мартинес де Перон (Isabel Martínez de Perón), аргентинске председнице од 2. јула 1974. после Перонове смрти, у његовом трећем мандату у својству председника од 1973, после дугог егзила у Шпанији. Позната је и, нажалост, запамћена паравојна група на коју се Изабелита ослањала да би била на власти, „Triple A“ (Аргентински антикомунистички савез Аргентина), у кратом периоду у ком је владала пре него што је 1976. ухапшена. Ову злогласну екстремно десничарску организацију – која се издржавала средствима Министарства социјалног старања и чија је свр-

ха била да прогони и елиминише комунисте, студенте и подржаваоце левице – осмислили су Мило де Богетић и „маг“ Лопес Рега, као министар социјалног старања.

Осамдесетих, ратни злочинац Богетић постао је помоћник Изабел Перон, током њеног егзила у Мадриду.

Чланак из аргентинског часописа *Сомос (Somos)*, који су написали Табаре Ареас (Tabaré Areas) и Роберто Фернандес Табоада (Roberto Fernandez Taboada), осврнуо се на улогу коју је имао Мило де Богетић у политичком животу Изабел Перон, посебно у својој улози везе између садругова перониста у Аргентини и Изабелите у Мадриду, што се звало *Ойераџија њоврајџак*. Сврха ове операције је била да се Изабел врати у Аргентину између августа и септембра 1983, и укључи се у политичку игру са повратком демократије у Аргентину. Лидери Хуан Лабаке (Juan Labake) и Хосе Алерто Дехеса (José Alberto Dehesa), од којих је овај последњи лични Богетићев пријатељ, састали су се с њим у Асунсиону у Парагвају, где је имао приватне послове, како се наводи у чланку да започну *Ойераџију њоврајџак* и пређу план активности. Мило (или боље речено Миле) не само да је успоставио важне политичке контакте са ове две важне личности, већ и са аргентинским синдикалистом аргентинске металургије, Лоренцом Мигелом (Lorenzo Miguel), са којим је имао неколико састанака у кључном тренутку политичког живота Аргентине.

У чланку се наводи да Богетић није изгледао као Изабелин потрчко, који се шепурио улицама Мадрида својим мерcedesом, ни као њен чувар, како су неки говорили. Пре је изгледао као пријатељ брачног пара Перон, који је имао утицај на Изабелитино политичко деловање. Такође је тврдио да, баш као што га је Павелић фасцинирао, такође се дивио Перону, његово гвоздено антикомунистичко држање и теорија о борби против марксизма. Када је перон 1955. свргнут, де Богетић је био у затвору три месеца, па је по пуштању побегао у Доминиканску Републику, где се поново састао са Пероном

1956. Једно време је живео у Мадриду са генералом Пероном у кварту „17. октобар“ током новембра 1972. После Перонове смрти, Мило де Богетић је свуда пратио Изабел Перон; а чак се може истаћи и његово добро финансијско стање захваљујући пословима у Шпанији, за које није било могуће прецизно утврдити шта су, као и његовим пословима у Парагвају, где је често путовао и где је одржавао блиско пријатељство са диктатором Стреснером.⁴⁴

Са своје стране, Павелић је слао новац из Буенос Ајреса на различита места широм света за подршку хрватској терористичкој мрежи, углавном да подржи напад на Титову владу и њене званичнике.

Један од терористичких напада које су усташе починиле, био је атентат на југословенске званичнике у различитим земљама. Међу многим нападима које су извршили Хрвати, био је и напад на Бада Голберга, у Западној Немачкој 1962. године.

Још један догађај догодио се 7. априла 1971. Двојица усташа напала су југословенску амбасаду у Стокхолму, смртно ранивши амбасадора Владимира Роловића. Убице су ухапшене и осуђене у Шведској. Ухапшено је њих петоро, које је предводио усташа Анђелко Брајковић. Један од њих, Миро Барешић, ослобођен је 1972. године, захваљујући уценама отмицара једног авиона.

На путу из Стокхолма за Београд, 26. јануара 1972. године, на лету 367 ЈАТ-а (Југословенски аеротранспорт) авион је експлодирао изнад Хермсдорфа (Немачка) и срушио се у Чехословачкој. Узрок несреће је бомба која се налазила у пртљажном простору. Сви, осим једне стјуардесе, су погинули.

На аеродрому Ла Гардија у Њујорку, 29. децембра 1975, експлодирала је бомба, при чему је једанаест људи погинуло, а шездесет повређено. Иако је напад остао неразјашњен, сумња се да је то дело хрватских усташа у избеглиштву.

⁴⁴ Табаре Ареас и Роберто Фернандес Табоада „Мило де Богетић, Изабелин поручник. Хрват“, *Сомос*, стр. 6–11. 22. јула 1983.

Усташе су 1976. године у Франкфурту у Немачкој извршиле атентат на југословенског конзула Едвина Здовца.

Лист *Ел Паис (El País)* је у чланку од 9. јуна 1976. известио о убиству уругвајског конзула у Парагвају, др Карлоса Абдале (Carlos Abdala), у граду Асунсион у Парагвају. Убица конзула био је Хрват Јозо Дамјановић. Злочинац, којег је полиција ухватила, у изјавама је открио да је у земљу стигао у марту, како би извршио атентат на југословенског конзула у Парагвају Момчила Вучековића, али да је у конфузној акцији убио погрешну особу.⁴⁵

Усташе су извршиле још један терористички акт 11. септембра 1976. године. Терористичка група се укрцала на лет 355 TWA (Trans World Airlines) на аеродрому Ла Гардија у Њујорку, преузевши контролу над летом убрзо након полетања, користећи лажни експлозив. Истовремено су поставили бомбу која је усмртила полицајца на Гранд централ терминалу. Тај терористички акт предводили су усташа Звонко Бушић и његова супруга. Бушић је осуђен за ваздушну пиратерију и провео је у северноамеричком затвору 32 године док није депортован у Хрватску 2008. и извршио самоубиство у својој кући 2013. године.

Један чланак листа *А-Бе-Це (ABC)* из Шпаније, који се ослањао на извор Игњасија Монтеса де Оке, наводи да су припадници терористичке групе која је преузела контролу на лету 11. септембра 1976, били усташки следбеници Анте Павелића који су деловали из Валенсије у Шпанији. Усташе су биле прва глобална терористичка група. Чланак је објашњавао улогу Вјекослава Лубурића у Шпанији, који је врбовао терористе, а ког су нацисти описали као болесног и монструозног, због чега су тражили да се он смени са дужности начелника концентрационог логора Јасеновца током рата. Штампарииа коју је Лубурић имао у Валенсији служила је као

⁴⁵ https://elpais.com/diario/1976/06/09/internacional/203119207_850215.html

параван за регрутовање и пропагандне активности против Титове владе.⁴⁶

Деловање Макса Лубурића из Шпаније састојало се од врбовања терориста за улазак у бившу Југославију, где су минирали железничке пруге, биоскопе, као што се у Београду догодило, дизали авионе у ваздух, бомбардовали амбасаде и југословенске компаније у различитим деловима света... Како у Аргентини, тако и у Аустралији, усташе су имале кампове за обуку својих терориста.

⁴⁶ www.abc.es/historia/abci-ustashas-organizacion-terrorista-funciono-desde-valencia-decada-antes-nacimiento-laden-201602100130_noticia.html?ref=https%3A%2F%2Fwww.google.com%2F

Поглавље V

ОПТУЖНИЦА У СЛУЧАЈУ ПАВЕЛИЋ

Оптужница против Павелића

Окружни суд у Загребу је 10. јула 1951, под бројем 124/51 сачинио оптужницу против Анте Павелића, по члану 35, став 5. Закона о кривичном поступку и члану 11 Закона о државном тужилаштву. Оптужницу потписује Јосип Брнчић, јавни тужилац Народне Републике Хрватске. У њој је суд доставио све релевантне податке о Анти Павелићу и описао геноцид који је починио у НДХ у периоду док је био поглавник те државе – сателита земаља Осовине.

У оптужници је забележено да је др Анте Павелић, син Мила и Марије, рођене Сојат, рођен 14. јула 1889. у Брадини, општина Коњиц. Ожењен, отац троје деце, Хрват, дипломирани правник, бивши адвокат, у то време живео у Буенос Ајресу, Аргентина.

У одељку А истакнуто је да су оптуженог Анту Павелића, тј. шефа фашистичке терористичке организације „Усташе“, основане у иностранству, након окупације Југославије априла 1941. године, Хитлер и Мусолини поставили као шефа (поглавника) квинслишког покрета, тзв. Независне Државе Хрватске, која је по његовом налогу створена на подручју Хрватске, Босне и Херцеговине и на овој територији предводила апаратуру фашистичког тероризма на који начин је

починила највеће злочине над југословенским народима, против човечности и међународног права.

Објашњено је да је Павелић, почев од априла 1941. године лично био одговоран за Усташку организацију, преко територијалних организација као што су „Усташки стожери“, „Логори“, „Табори“ и „Збирови“, преко којих је директно вршио терор и злочине против човечности. Преко ове Организације успео је да примора све војне и административне органе да почине или помогну у извршењу злочина геноцида, убистава, мучења, илегалних пљачки као и да шаљу народ на принудни рад у Немачку.

У тачки 2 Одељка А стоји да је у априлу 1941, по узору на нацистички Гестапо и фашистичку ОБРА (OVRA), Павелић организовао полицију која је њему одговарала, а под називом „Усташка надзорна служба“ која је управљала са тринаест полицијских служби.

Априла 1941. Павелић је лично наредио стварање и учествовао у организацији и деловању система концентрационих логора. У овим логорима на најокрутнији начин мучено је и убијено на стотине хиљада затвореника, укључујући велики број деце, жена и старих људи.

У априлу 1941, по узору на нацистичке СС војне организације створио је и подредио под своју команду колаборационистичку војну формацију под називом „Усташка војница“.

Током прва три месеца окупације основао је специјалне судове – „Пријеки судови“, „Покретни Пријеки судови“, „Изванредни народни судови“ и „Велики Изванредни народни судови“.

У оптужници се такође појашњава да су по наређењу Павелића организована два велика концентрациона логора, у Јасеновцу и у Старој Градишки, девет логора за децу: у Лобору, Јабланцу код Јасеновца, у Млаки и у Брошћици, у Уштици, у Старој Градишки, у Јастребарском и у Горњој Ријеци. Затим, још три логора за Јевреје и Србе у Копривници, Пагу и Тењу

и на десетине других логора, као што су Госпић, Крушчица, Лоборград, Ђаково, за жене и децу, и други. Павелић је 25. новембра 1941. године извршном наредбом наложио слање на принудни боравак у концентрационе и радне логоре „непожељне људе“, „опасне по јавни ред и безбедност“, који би могли угрозити тековине ослободилачке борбе усташког покрета (Став 1 и 3). Он је 20. јула 1942, извршном наредбом наложио депортацију читавих породица у логоре – жена, очева, браће, сестара, деце, људи који су за усташе били непожељни.

У оптужници је детаљно описан рад концентрационих логора. Павелић лично Максу Лубурићу, заповеднику свих логора, наредио је да погуби све протеране људе који су одлуком усташке полиције упућени у логор на три године. Начини на које су људи мучени и стрељани у овим логорима били су следећи: вађење очију, одсецање ушију и носа, мучење врелим гвожђем и паљење коже, силовање жена, убијање секирама и ножевима, забијање ексера у лобању, пререзивање грклања, бацање живих људи са везаним камењем у реку, изгладњивање, намерно ширење полно преносивих болести, убијање отровним инјекцијама. На овај начин, само у логору Јасеновац, за четири године окупације, погубљено је између 500 и 600 хиљада југословенских држављана, укључујући велики број жена, деце и старих људи. Уз знање и одобрење оптуженог Павелића, у свим полицијским затворима вршена су понижавања, мучења и убиства ухапшених грађана.

У одељку Б оптужнице именоване су различите извршне наредбе Павелића, које су довеле до убиства цивила у разним местима. Дана 2. октобра 1941, на основу једне извршне наредбе, оптужени Павелић наложио је погубљење, без икакве законске процедуре, десет особа које је полиција одредила, и то као одмазду за нападе у којима је убијено једна или више особа, а извршилац напада није ухапшен у року од десет дана. На основу ове наредбе, погубио је, слао на стрељање и без спровођења икакве законске процедуре, послао у логоре

мноштво грађана, и то за дела која нису починили и у којима ни на који начин нису учествовали. Прописани број од 10 талаца је у пракси био много већи. Дана 30. октобра 1943, једном извршном наредбом наложио је да се стрељају, вешају и пошаљу у концентрационе логоре таоци које је у те сврхе избрала полиција, као и њихове родитеље, децу и супружнике. Дана 30. јуна 1944, овластио је посебног повереника да доноси одлуке у вези са овим начином одмазде, и послао га и на лице места. По наређењу оптуженог Павелића, у Руми је у једном дану, 14. августа 1942, стрељано 90 талаца; 19. августа 1942. у Сремској Митровици 90, 25. августа 1942. у Вуковару 140, а у Сарајеву је по таквим наређењима убијено 55 талаца.

У Одељку Б наводи се да је због функционисања судова, Павелић поменути наредбама прописао поступак којим се оптуженима одузимају сва права на правично и непристрасно суђење. Наложито је скраћени поступак, прописао смртну казну као једину коју су ови судови могли да изрекну, без обзира на почињено кривично дело; изричито је укинуо право жалбе на пресуде ових судова и наложио да се казне изврше у року од три сата након њиховог изрицања, чак и у случајевима када је осуђени тражио помиловање. Оптужени Павелић је ове судове учинио надлежним за сва кривична дела, па чак и за обичне полицијске прекршаје.

Штавише, ови судови су у већини случајева изрицали колективне казне. У оптужници се може видети много случајева у којима су пресуде ових судова примењиване у различитим градовима. Наводим за пример један од случајева. Посебни мобилни суд у Загребу у мају 1941, на смрт је осудио Продановић Ђорђа, јер је купио и продавао „фалсификоване годишње поштанске маркице“ а то није пријавио надлежнима када је схватио да су могле бити фалсификоване.

Што се тиче одузимања имовине жртвама, у оптужници се наводи да је извршном наредбом од 9. октобра 1941, а која се односи на подвођење под државну имовину јеврејске имови-

не и фирми, оптужени Павелић наредио одузимање свих непокретности и личне имовине јеврејских држављана и свих других лица проглашених Јеврејима, путем Одредбе о расној припадности. Такође је издао извршну наредбу 7. августа и 20. октобра 1941, за одузимање све имовине онима који су емигрирали пред терором или су били присилно расељени са територије Независне Државе Хрватске. Почетком окупације, у лето 1941, у највећим селима, у којима је био знатан број јеврејског становништва, уз знање и одобрење Павелића, додељена су значајна средства које је усташка полиција успела да прикупи. Павелић је такође одобрио и дозволио пљачку становништва од стране припадника Усташке организације, усташке војске и полиције УНС (Усташке надзорне службе). Приликом хапшења грађана и њиховог одвођења у логоре, уз Павелићево знање и одобрење, одузете су све њихове драгоцености. Жртвама су чак избијени златни зуби. На тај начин је опљачкана сва имовина око 200.000 Срба насилно протераних са територије НДХ, а јеврејским држављанима одузета сва имовина вредна више од 20 милијарди динара.

У вези са присилним преобраћањима у католичанство које је Павелић наредио током четири године свог председавања НДХ, у оптужници је назначено да је он, као оптужени, непосредно након окупације земље, предузео низ мера у циљу формалног преобраћања српског становништва на територији Хрватске и Босне и Херцеговине, из православне у католичку вероисповест, како би се део српског становништва који није био жртва масакра или пак депортован, што лакше и брже денационализовао. У те сврхе, оптужени Павелић је 3. маја 1941. објавио извршну наредбу о преобраћању из једне вероисповести у другу. Истовремено је, по наређењу и уз одобрење оптуженог Павелића и појединих усташких министара и усташких поглавара, вршен отворени терор у циљу присилног упућивања Срба да се одрекну своје вероисповести. За кратко време 240.000 Срба било је принуђено

да се одрекне своје православне вероисповести и пређе у католичанство. Усташка полиција је према Србима који нису пристали на преобраћање примењивала казне и друге насилне мере, неке од њих пославши и у концентрационе логоре где би касније били стрељани. Отворена обећања усташких званичника, уз Павелићево одобрење, да ће се Срби који пристану на преобраћање поштедети масакра, имала су за циљ да спрече српско становништво да масовно бежи преко планина, изван НДХ, да би их жртвовали у што већем броју. У безброј случајева и Срби који су под тим терором и применили вероисповест, бивали су масакрирани. Оптужени Павелић је у договору са Немцима наредио да се, од почетка августа до краја 1941, насилно исели 200.000 Срба из такозване Независне Државе Хрватске, у Србију.

Тачка 7 Одељак Б оптужнице против Павелића, бави се радњама и одлукама које је Павелић спровео у обезбеђивању финансијских средстава и војне подршке, како нацистичкој Немачкој, тако и фашистичкој Италији. У те сврхе, Павелић је Немачкој послао 30.000 Срба из Хрватске и Босне и Херцеговине, који су након пораза бивше југословенске војске у априлу 1941. одведени као ратни заробљеници у Немачку. Припадници југословенског народа били су приморани да раде за немачку ратну машинерију против своје воље и у жалосним условима. Да би подржао ратне напоре непријатеља, омогућио је Немцима и Италијанима експлоатацију најважнијих предузећа, рударске и шумске ресурсе. Римским уговорима од 18. маја 1941, фашистичкој Италији уступио је велики део хрватске територије, Далмацију са острвима и део хрватског приморја (Хрватску обалу).

У оптужници се наводи да је оптужени Павелић, поред бројних ратних злочина почињених над цивилним становништвом Југославије, крив и за издају своје странке, пошто је ратовање наставио сарађујући са непријатељем против сопственог народа и његових савезника.

Срби су били жртве масакра, како групних, тако и појединачних, не само у концентрационим логорима, већ и на разним местима. Осим што си били масакрирани, српска насеља су паљена и уништена, а њихова имовина опљачкана. Иако је пропаганда против Срба имала карактер кампање насилног преобраћања, она је веома брзо прерасла у окупне масакре, у многим случајевима у истим црквама у којима је то преобраћање требало да се врши.

Што се тиче Јевреја, оптужени Павелић донео је низ одредаби, скоро идентичних расистичким нацистичким законима: извршну наредбу о „расној припадности“ од 30. априла 1941, истог дана извршну наредбу о „заштити аријевске крви“, 4. јуна 1941. извршну наредбу о „заштити аријевске културе хрватског народа“, као и читав низ законских одредаби којима је Павелић лишавао свих права грађане „не-аријевског порекла“, подстичући да се народ подели на „држављане“ и „поданике државе“ на основу чега су само они „аријевског порекла“ требали и могли да уживају политичка права. Оптужени Павелић је примењивао многе дискриминаторске мере према Јеврејима и припадницима народа који су на основу разних одредаби закона сматрани Јеврејима. У самој оптужници наведене су мере које су по том питању предузимане: понижавајуће жуте ознаке које су оптужени морали да носе приликом депортације у логоре, максимално ограничење права на кретање, принудно исељење. Они су потпуно искључени из јавног живота и приступ свим институцијама и организацијама био је за њих ограничен, синагоге уништене, а сва њихова имовина конфискована. Оптужени Павелић је 26. јуна 1941, посебном извршном наредбом и Уредбом, прогласио све Јевреје колективно одговорним за ширење лажних вести и кршење снабдевања народа храном и том приликом наредио одмазду, пославши их у концентрационе логоре на отвореном, с обзиром на то да их је сматрао кривично одговорним. На тај начин је погубљено око 30.000, односно 95%

од укупног броја Јевреја који су живели у том делу окупиране Југославије.

Павелић је разним законима и другим извршним наредбама налагао и спровео тотално истребљење Цигана који су живели на територији такозване Независне Државе Хрватске. Масакрирани су на најбруталнији начин, углавном у концентрационим логорима. Тако је, осим неколицине изузетка, на територији НДХ погубљено приближно 40.000 Цигана.

Оптужени Павелић је током рата и окупације, радњама описаним у одељку А, организовао групе за чињење ратних злочина и истребљење грађана из националних, религиозних и расних разлога (геноцидни злочини). Чињењем злочина описаних у одељку Б, организовао је и издавао наређења у супротности са нормама међународног права, у циљу убистава и мучења цивилног становништва.

Овом оптужницом нису обухваћени сви злочини за које је одговоран оптужени Анте Павелић. Почињени злочини су бројни, извршени су у периоду од четири године и у условима који нису увек дозвољавали да буду забележени и документовани. Међутим, она је омогућила да наведени злочини обезбеде довољно чињеница да се утврди злочиначко деловање оптуженог Павелића и његова кривична одговорност, пруживши увид у његово деловање и криминалну природу, поред тога што приказује значај и тежину последица. У време Хитлерове агресије на Југославију, након што је народ Југославије спречио његове планове за мирну окупацију земље придруживањем силама Осовине, Павелић је са својом терористичком организацијом послужио Хитлеру као једини ресурс који је могао бити успостављен у окупираној и распарчаној Југославији, гушећи власт са циљем разједињавања народа и слабљења снага отпора према окупатору. Оптужени Павелић је употребио све своје снаге да постигне овај циљ и да одржи власт, и то је основа његовог злочиначког деловања усмереног против свог народа, против човечности и против међународног права.

У поступку истраге Павелићевих злочина, ради утврђивања природе концентрационих логора које је основао, преко Усташке надзорне службе, загребачки Окружни суд ослонио се на констатацију да је од укупног броја концентрационих логора било девет у које су се депортовала само деца, док је онај у Ђакову био намењен само женама. Управо су у тим логорима за жене и децу почињени најтежи и најокрутнији злочини, према изнесеним доказима.

На суђењу које се водило пред Врховним судом НР Хрватске у Загребу, командант логора Јасеновац, Љубо Милош, одговорио је зашто су логори основани.⁴⁷

Поводом ликвидације заробљеника у логору Јасеновац, Љубо Милош је приликом усменог поступка 9. јуна 1948. пред Судом изјавио да је од Лубурића добио наређење да одмах ликвидира свакога за кога још није донета никаква одлука. Лубурић је, са своје стране, о томе добијао наређења од Дида Кватерника и Павелића, када је отишао у Загреб да представи свој извештај.

У овој оптужници је као доказ представљен Званични извештај Комисије НР Хрватске о истрази ратних злочина окупатора и њихових сарадника НДХ, од 15. новембра 1945. године, у којем су описане све криминалне активности у концентрационом логору Јасеновац, који је заснован на исказима бројних сведока, оригиналној документацији и фотографијама. Сведочења су забележена стенографским путем.

Како се наводи у оптужници, најтежа оптужба су докази о бескрупулозном, бруталном и ужасавајућем поступању током истребљења деце у овим концентрационим логорима.

Др Никола Николић је сведочио у Врховном суду НР Хрватске. Испричао је да су „сваког дана у логор долазиле жене са децом (Стара Градишка). Деца су се држала и привијала уз своје мајке и било их је страшно видети како се плаше. Након

⁴⁷ Изјава Љуба Милоша пред Врховним судом Хрватске Републике, 9. јуна 1948.

што би била одвојена од мајки, деца су остављена на ливади где су остала целу ноћ. Тамо су спавала, током ноћи су се прехладила, док су била мокра од росе. Нисмо знали ком детету прво прискочити у помоћ. Док смо ми прали децу, други затвореници су их, по Врбановом наређењу, одвели голе и оставили да седе на мокром. То су била деца од 6 месеци до 2 године. Сувишно је рећи да су се од изложености хладноћи целе ноћи, разболела. Следећег дана нису имала шта да једу. Радили смо све што је у нашој моћи да спасемо децу која су почињала да умиру. Након четрнаест дана, Врбан је наредио да се болесна деца изолују у једну собу, која се налазила близу куле где су биле њихове мајке. Нас десеторо смо добили задатак да носимо децу у ћебадима у за то предвиђену просторију где бисмо их остављали. Деца би се растрчала по соби, а једно од њих провукло је руку и ногу кроз врата, што је онемогућавало њихово затварање. Врбан је викнуо: – Залупи их. Није га твоја мајка родила. Пошто ја нисам хтео то да урадим, Врбан је залупио вратима и пригњечио дететову ногу. Ја сам томе присуствовао. Касније је зграбио дете за другу ногу и ударио га о зид собе. Дете је преминуло. Наставили смо да доводимо децу. Када је просторија била пуна, Врбан је донео гас којим је сву децу угушио.⁴⁸

Када је реч о крематоријумима намењеним људима, др Никола Николић такође је сведочио и препричао један дантеовски призор, пун ужаса и крајње суровости, када су се људи претварали у бездушне звери и када им више није остала ни трунчица емпатије и самилости пред људским животом: „На пролеће 1942. у Јасеновцу се обавила кремација. Хтели су да опонашају нацистичке концентрационе логоре у Немачкој и Пољској. Извесни Пиољи добио је идеју да фабрику плочица трансформисхе у крематоријум где је успео да изгради четрнаест пећи, по седам на свакој страни. Издато је наређење да се људи живи

⁴⁸ Изјава др Николе Николића пред Врховним судом Републике Хрватске.

спале, на тај начин што су отворили огромна гвоздена врата да би живе људе гурали у пламен. Међутим, то је изазвало жестоку реакцију људи који су требали да буду спаљени. Они су вриштали, урлали, опирали се, а жене су гребале усташе. Да би избегли овакве сцене, одлучено је да се прво сви људи убију, а затим кремирају. Малој деци су пререзали гркљане и у колицима их превозили до крематоријума (...)⁴⁹

На усменом суђењу од 6. марта 1947, Славко Кватерник, доглавник и војсковођа (заменик начелника и главнокомандујући Ратне морнарице), током испитивања потврдио је да је Павелић лично наредио формирање концентрационих логора, вршио надзор над тим логорима и да је он издавао наређења за масовне покоље и истребљене читавих националних, расних и верских група.

Командант Јасеновца, Љубо Милош, на расправи у Врховном суду НР Хрватске, 12. јула 1948, објаснио је следеће: „Када су убиства почела, нарочито Срба, Лубурић је дошао да ми каже да он то није радио на своју одговорност, већ да је имао налог с врха. Знам да је Лубурић стално подносио усмене извештаје Павелићу о стању на терену.“⁵⁰

У оптужници је констатовано да је за све те злочине одговоран оптужени Павелић, а одговорност је пала и на све оне који су му помагали и учествовали у извршењу свих тих злочина.

Сведок Славко Радеј је у својој изјави о масакрима десет хиљада Срба и Јевреја у Јадовну испричао: „Међусобно повезани гвозденим жицама стављени су на ивицу бунара. Први је био гурнут у провалију и повукао остале за собом. Усташе су на њих бацале ручне бомбе.“⁵¹

Такође је у оптужници наведено да је оптужени Павелић у оквиру своје терористичке организације у циљу истребљења

⁴⁹ Исто.

⁵⁰ Изјава Љуба Милоша пред Врховним судом Републике Хрватске.

⁵¹ Изјава Славка Радеја пред Комисијом за ратне злочине.

читавих група становништва, извршном наредбом 163/42, формирао специјалну војску под називом „Усташка Војница“. Уз помоћ ове формације, успео је да изврши низ масовних злочина, уништивши и спаливши читава села и градове, уз масакр и пљачкање становништва. У неким од ових случајева оптужени Павелић је лично учествовао и издавао наређења за њихово извршење.

Злочини који се приписују оптуженом Павелићу представљају најтеже злочине против човечности и међународног права на које се позивају чланови 124, 125 и 128 Кривичног закона.

У оптужници су именоване међународне конвенције и чланови Кривичног законика у којима се разматрају Павелићеве злочини. Ови злочини су, у време када су извршени, предвиђени и изречени као злочини у складу са правним нормама Кривичног закона Југославије из 1929. (ставови 34, 167, 178, 187–189, 326, 329, итд.), као и у складу са кривичним законодавством свих уређених држава. Оваква дела представљала су највеће ратне злочине и злочине против човечности према међународном праву Закона бр Х Немачког контролног савета и члану 6 Статута Међународног војног суда. Наведени члан 6 Статута, одељак Б и Ц, наводи да су они по садржају идентични одредбама Кривичног закона. Одељак Б наведеног члана 6 односи се на оно што се сматра ратним злочинима и изричито каже да они представљају кршење закона и обичаја ратовања. Ова кршења укључују убиство, малтретирање или депортацију на присилни рад, или у било коју другу сврху, цивилног становништва на окупираној територији, убиство и злостављање ратних заробљеника, погубљење талаца, пљачку јавне имовине или приватног власништва, неоправдано уништавање градова и насеља или пустошење које није оправдано војним потребама.

У оптужници против Павелића наводе се различите међународне конвенције које осуђују Павелићеве злочине, као

злочине против човечности. Једна од њих била је Хашка конвенција која се односи на законе и обичаје ратовања у свету од 1907, у циљу борбе против ових злочина и у циљу међународне правне заштите човечанства. Такође се наводи: Ђеновска конвенција која се односи на заштиту цивила у време рата од 12. августа 1949; Конвенција за спречавање и сузбијање злочина геноцида, усвојена 9. децембра 1948. на заседању Генералне скупштине УН на пленарној седници, на основу које су ови злочини проглашени злочинима по међународном праву.

Копија оптужнице написане на француском језику, која је послата аргентинској влади са циљем тражења изручења Павелића, у свом последњем параграфу указује да је кажњавање таквог ратног злочинца захтевано због потребе за међународно-правном заштитом човечанства уопште.

Након навођења неких битних тачака оптужнице, закључујем да је такав ратни злочинац, као што је Анте Павелић, који је био поглавник НДХ – сателитске државе нацистичких и фашистичких снага, створене 1941, која је немилосрдно вршила етничко чишћење, врбовање жртава у концентрационе логоре, присилно преобраћање у католичанство, дивљачко мучење, обезглављивање, изазивала изгладњивање људи до смрти, ширење зараза које доводе до смрти, малтретирање, мучење и убиства деце, старца и жена, систематско силовање српских жена и девојака, уништавање, одузимање и спаљивање јавне и личне имовине, истребљење готово целокупног јеврејског становништва, велики број убиства, понижења и мучења и многих других злочина против човечности, док је он сам починио, испланирао и надгледао геноцид над милионима жртава под његовом потпуном одговорношћу и кривицом. Геноцид који је од 1941. до 1945. године починио Анте Павелић, који се сматра једним од најокрутнијих и најкрвожеднијих диктатора у историји, може само да представља срамоту за државе које су склопиле толике конвенције

међународног права у циљу осуде ратних злочина и геноцида и које су након њихових потписивања, или гледале на другу страну како је Ватикан, после 1945. године, штитио велике кољаче и криминалце избегле углавном у Латинску Америку, углавном у великодушну Аргентину, или су увезли поменуте криминалце да њихове војске „дресирају“ против комунизма. Можемо се осврнути и на срамоту наводно успешних тајних служби, које су имале детаљне информације о геноцидном Павелићу од његовог бекства до откривања његовог скровишта 10. априла 1957. године, а нису се потрудиле да те информације обелодане и да он буде ухапшен. Аргентина је имала гору улогу, улогу апсолутног саучесника, захваљујући фашистичком генералу Перону, који је доласком толиког броја ратних злочинаца у земљу стекао знатну зараду, а чија је највећа срамота обезбеђивање склоништа и заштите свом пријатељу и саветнику за државни тероризам – Анти Павелићу у Ломас дел Паломару. Југославија је преко своје тајне службе и своје амбасаде, која је имала прецизне податке о локацији Поглавника од његовог доласка у Аргентину, а што се може прочитати у документима које прилажем, одиграла јадну и жалосну улогу. Морали су да пронађу малу групу четничких имиграната које су обележили као геноцидну, а чији припадници су сваког јутра устајали да би својим пристојним радом омогућили свакодневни живот у новој земљи, а који су имали ограничене економске ресурсе и храброст као једино средство за извршење напада.

Потребно је урадити озбиљан преглед историје, нарочито о томе на који начин су многе историјске чињенице испричане. Милиони душа још увек траже правду, да би биле упамћене и признате у свету као жртве ужаса почињеног на Балкану током Другог светског рата, посебно над српским народом, од руке и дела као и спровођењем крвожедног геноцида, бездушног и нечовечног, под именом Анте Павелић.

Поглавље VI

ТЕМАТИКА ПАВЕЛИЋ

Између Буенос Ајреса и Београда,
од пада Перона 1955. до атентата 1957.

Године 1955. и 1956.
у случају ПАВЕЛИЋ

Дана 18. маја 1955, Министарство спољних послова Федеративне Републике Југославије послало је допис, под бројем 45959/2, Амбасади Републике Аргентине у Југославији, како би аргентинска влада предузела неопходне мере за спречавање бега Анте Павелића из Аргентине.

У допису је наведено да се, према информацијама које је југословенска влада поседовала, Анте Павелић, шеф организације коју су основале Силе Осовине, НДХ, познати ратни злочинац налазио у Аргентини. У земљу је стигао италијанским бродом *Sestriere* у новембру 1948, под лажним именом Арањош Пал, са пасошем број 74.369, који му је омогућио Међународни црвени крст. Два месеца после доласка у Аргентину, добио је личну карту са лажним именом. Године 1949. неко време је живео у провинцији Кордоба, док се није преселио у близину Буенос Ајреса, у место Касерос.

Министарство је, уз допис, послало различите Павелићеве фотографије из Аргентине, са састанака у граду Санта Роса,

у граду Ла Плата и као госта на разним посетама, попут међународне филателистичке изложбе у Буенос Ајресу, 11. 11. 1954. године.

У допису су навели да је Павелић током Другог светског рата био шеф сателитске творевине НДХ у којој је учинио све што је у његовој моћи да допринесе војном тријумфу сила Осовине. Као вођа НДХ био је одговоран за бројне ратне злочине против мира и човечности као и геноцида, због чега је сврстан међу највеће злочинце последњег рата. Ужаси масовних убистава требало је да буду изнети у оптужницама против Павелића, од стране јавног тужиоца Федеративне Народне Републике Југославије. Министарство спољних послова Југославије затражило је хитно хапшење и изручење Павелића како би га југословенски суд осудио.

Дана 15. октобра 1955, из болнице у којој је Иван Шарић био смештен у Мадриду, у улици Сан Бернардо 101, он је Павелићу упутио писмо, а у вези са захтевом за изручење који је следио, након пада Хуана Доминга Перона. У том писму, он га ословљава као „леgitимног шефа Независне Државе Хрватске и драгог пријатеља“. Изражавао је да је напад непријатеља Свете Цркве и измученог хрватског народа против њега, био последица политичког преокрета који се догађао у Аргентини.⁵²

Шарић је истакао да је, пред клеветатама и оптужбама на рачун Павелића, који је деловао у корист католичанства и интереса Цркве, у сваком тренутку и пред било ким бранио и гарантовао за његова дела. У том писму он је отворено изјавио да Католичка црква никада није била тако заштићена као за време Павелићеве владе, који је током свог политичког живота морао да трпи прогон од стране својих непријатеља јер је живео за то да католичанство заступа своју веру. Тражио је од аргентинских власти да игноришу речи Павелићевих вечитих непријатеља, претећег комунизма који је хрватску домовину гурнуо у ропство.

⁵² У Прилогу нота југословенског Министарства спољних послова аргентинској амбасади у Југославији.

Писмо Ивана Шарића Анђи Павелићу.
Историјски архив Министарства иностраних послова, Аргентина.

Madrid, 15 de Octubre de 1901.

Excmo. Sr. Dr. Anto Pavelić
Jefe Legación del Estado Independiente de Uruguay.
Buenos Aires

Excmo. Sr. y querido amigo:

Como era de esperar, el Consejo de la Santa Iglesia y de nuestro adorado Pueblo Cruzado se ha llamado el mismo contra V. a. aprovechado el momento de ausencia por el que se encontraba la Legación y gran Santa Argentina. Acorda de que "a sus venidas quedará en paz" sino siempre una realidad en la historia de la otra humanidad.

Como Arzobispo Obispo de Buenos y Montevideo, cuando el vez autorizada contra las calumnias e injurias que son cometidas entre dichos sea llamado contra la persona de S. S. de cuya existencia, en pro del Catolicismo y de los intereses sagrados de la Iglesia, según defender y guardar en todo tiempo y en todo quien sea.

Declaro ante el mundo entero:

Que como la Iglesia Católica es una vez privilegiada y sus miembros de alzar la voz por tanta parte más perjudicada que durante el gobierno de S. S. I.

Que las persecuciones que durante su vida sufrí, he tenido que sufrir S. S. obediencia a la Iglesia de nuestros amigos de ver que por fin, después de tantos años de ausencia, había llegado la hora para el Catolicismo, profeso por la Iglesia, en apoyo de nuestro Pueblo.

Que se completamente falso el que S. S. tiene poder sobre

Madrid, 15 de Octubre de 1901.

Excmo. Sr. Dr. Anto Pavelić
Jefe Legación del Estado Independiente de Uruguay.
Buenos Aires

Excmo. Sr. y querido amigo:

Como era de esperar, el Consejo de la Santa Iglesia y de nuestro adorado Pueblo Cruzado se ha llamado el mismo contra V. a. aprovechado el momento de ausencia por el que se encontraba la Legación y gran Santa Argentina. Acorda de que "a sus venidas quedará en paz" sino siempre una realidad en la historia de la otra humanidad.

Como Arzobispo Obispo de Buenos y Montevideo, cuando el vez autorizada contra las calumnias e injurias que son cometidas entre dichos sea llamado contra la persona de S. S. de cuya existencia, en pro del Catolicismo y de los intereses sagrados de la Iglesia, según defender y guardar en todo tiempo y en todo quien sea.

Declaro ante el mundo entero:

Que como la Iglesia Católica es una vez privilegiada y sus miembros de alzar la voz por tanta parte más perjudicada que durante el gobierno de S. S. I.

Que las persecuciones que durante su vida sufrí, he tenido que sufrir S. S. obediencia a la Iglesia de nuestros amigos de ver que por fin, después de tantos años de ausencia, había llegado la hora para el Catolicismo, profeso por la Iglesia, en apoyo de nuestro Pueblo.

Que se completamente falso el que S. S. tiene poder sobre

Madrid, 15 de Octubre de 1901.

Excmo. Sr. Dr. Anto Pavelić
Jefe Legación del Estado Independiente de Uruguay.
Buenos Aires

Excmo. Sr. y querido amigo:

Como era de esperar, el Consejo de la Santa Iglesia y de nuestro adorado Pueblo Cruzado se ha llamado el mismo contra V. a. aprovechado el momento de ausencia por el que se encontraba la Legación y gran Santa Argentina. Acorda de que "a sus venidas quedará en paz" sino siempre una realidad en la historia de la otra humanidad.

Como Arzobispo Obispo de Buenos y Montevideo, cuando el vez autorizada contra las calumnias e injurias que son cometidas entre dichos sea llamado contra la persona de S. S. de cuya existencia, en pro del Catolicismo y de los intereses sagrados de la Iglesia, según defender y guardar en todo tiempo y en todo quien sea.

Declaro ante el mundo entero:

Que como la Iglesia Católica es una vez privilegiada y sus miembros de alzar la voz por tanta parte más perjudicada que durante el gobierno de S. S. I.

Que las persecuciones que durante su vida sufrí, he tenido que sufrir S. S. obediencia a la Iglesia de nuestros amigos de ver que por fin, después de tantos años de ausencia, había llegado la hora para el Catolicismo, profeso por la Iglesia, en apoyo de nuestro Pueblo.

Que se completamente falso el que S. S. tiene poder sobre

estado de actividades culturales a los deseos de la Iglesia, ya que la colaboración con la Jurisdicción Obrera fue siempre de absoluta reciprocidad en una misma medida a cumplir frente a nuestro Pueblo que es la Justicia y el bien.

Repero firmemente que el cristiano sentir de las nuevas Autoridades Argentinas harán caso oído de las petitorias propiamente por los sucesos de siempre contra V. E. y dando además garantías al que, con la ayuda siempre de nuestro Pueblo argentino, fué el núcleo y portabandera del Catolicismo en los Balcones, frente a un comunero asesinado y que se logró escapar en la esclavitud a nuestra Patria Obrera.

Queda, al querido amigo, presentar estas mis últimas ideas de una oportuna, para su defensa y sea que, se olvidando el que suscribe, ante todos los Trabajadores Obreros en el edificio de la verdad y de la Justicia, en nuestro caso particular, el momento en la egregia personalidad de V. E.

Con el bendicido episcopal, vaticano a todos los católicos en el edificio, sea vicio por la salud y el bienestar de V. E. y para que el hospitalario Pueblo Argentino convenga una época de prosperidad espiritual y material.

J. Juan de Nolasco
Arzobispo de Santiago
Santiago, Chile, 1900

estado de actividades culturales a los deseos de la Iglesia, ya que la colaboración con la Jurisdicción Obrera fue siempre de absoluta reciprocidad en una misma medida a cumplir frente a nuestro Pueblo que es la Justicia y el bien.

Repero firmemente que el cristiano sentir de las nuevas Autoridades Argentinas harán caso oído de las petitorias propiamente por los sucesos de siempre contra V. E. y dando además garantías al que, con la ayuda siempre de nuestro Pueblo argentino, fué el núcleo y portabandera del Catolicismo en los Balcones, frente a un comunero asesinado y que se logró escapar en la esclavitud a nuestra Patria Obrera.

Queda, al querido amigo, presentar estas mis últimas ideas de una oportuna, para su defensa y sea que, se olvidando el que suscribe, ante todos los Trabajadores Obreros en el edificio de la verdad y de la Justicia, en nuestro caso particular, el momento en la egregia personalidad de V. E.

Con el bendicido episcopal, vaticano a todos los católicos en el edificio, sea vicio por la salud y el bienestar de V. E. y para que el hospitalario Pueblo Argentino convenga una época de prosperidad espiritual y material.

J. Juan de Nolasco
Arzobispo de Santiago
Santiago, Chile, 1900

estado de actividades culturales a los deseos de la Iglesia, ya que la colaboración con la Jurisdicción Obrera fue siempre de absoluta reciprocidad en una misma medida a cumplir frente a nuestro Pueblo que es la Justicia y el bien.

Repero firmemente que el cristiano sentir de las nuevas Autoridades Argentinas harán caso oído de las petitorias propiamente por los sucesos de siempre contra V. E. y dando además garantías al que, con la ayuda siempre de nuestro Pueblo argentino, fué el núcleo y portabandera del Catolicismo en los Balcones, frente a un comunero asesinado y que se logró escapar en la esclavitud a nuestra Patria Obrera.

Queda, al querido amigo, presentar estas mis últimas ideas de una oportuna, para su defensa y sea que, se olvidando el que suscribe, ante todos los Trabajadores Obreros en el edificio de la verdad y de la Justicia, en nuestro caso particular, el momento en la egregia personalidad de V. E.

Con el bendicido episcopal, vaticano a todos los católicos en el edificio, sea vicio por la salud y el bienestar de V. E. y para que el hospitalario Pueblo Argentino convenga una época de prosperidad espiritual y material.

J. Juan de Nolasco
Arzobispo de Santiago
Santiago, Chile, 1900

Директор Одсека за Источну Европу и Блиски исток, Хорхе Серано Редоне је 20. октобра 1955. године послао допис број 221 подсекретару спољних послова са циљем да извести о Павелићевом случају. У њему је известио да је у мају 1951. године, на предлог Министарства спољних послова Југославије, аргентинско посланство у Југославији послало ноту, којом се тражило изручење Анта Павелића, а који је био избеглица у Аргентини, да би му се судило као „ратном злочинцу“. Директор је објаснио да је др Павелића, који је био председник Владе Слободне Државе Хрватске током окупације Југославије од стране сила Осовине у последњем светском рату, Влада маршала Тита прогласила „ратним злочинцем“ а после бекства у своју земљу, стигао је у Аргентину новембра 1948. под именом Пал Арањош.

У допису је назначено да је југословенска влада свој захтев засновала на правном и политичком преседану у корист екстрадиције, узимајући у обзир да је Аргентина, као чланица Уједињених нација, потписница међународних уговора који су је обавезали да преда „ратне злочинце“. Југословенско посланство у Буенос Ајресу објаснило је Павелићево деловање у Аргентини, као шефа хрватских избегличких организација. Ово би могло указати да је посланство имало обавештајне службе инфилтриране широм земље.

У одговору на захтев за изручење Павелића, Одељење за правне послове Министарства спољних послова је одговорило да изручење није примерено јер не постоји уговор између Аргентине и Републике Југославије, па се овај случај може подвести само као неполитички злочин и злочин обичајног права. Штавише, ово Одељење је навело да дефиниција „ратног злочинца“ не постоји у аргентинској правној терминологији. За поређење, као илустративан пример може се навести чињеница да у Сједињеним Државама захтев за изручење Андрее Артуковића који је тражила југословенска влада није успео, због тога што је споразум о екстрадицији потписан

1902. између Сједињених Држава и Краљевине Србије, који није важио код тадашње југословенске владе (Извештај аргентинског представништва у Сједињеним Америчким Државама 1952).

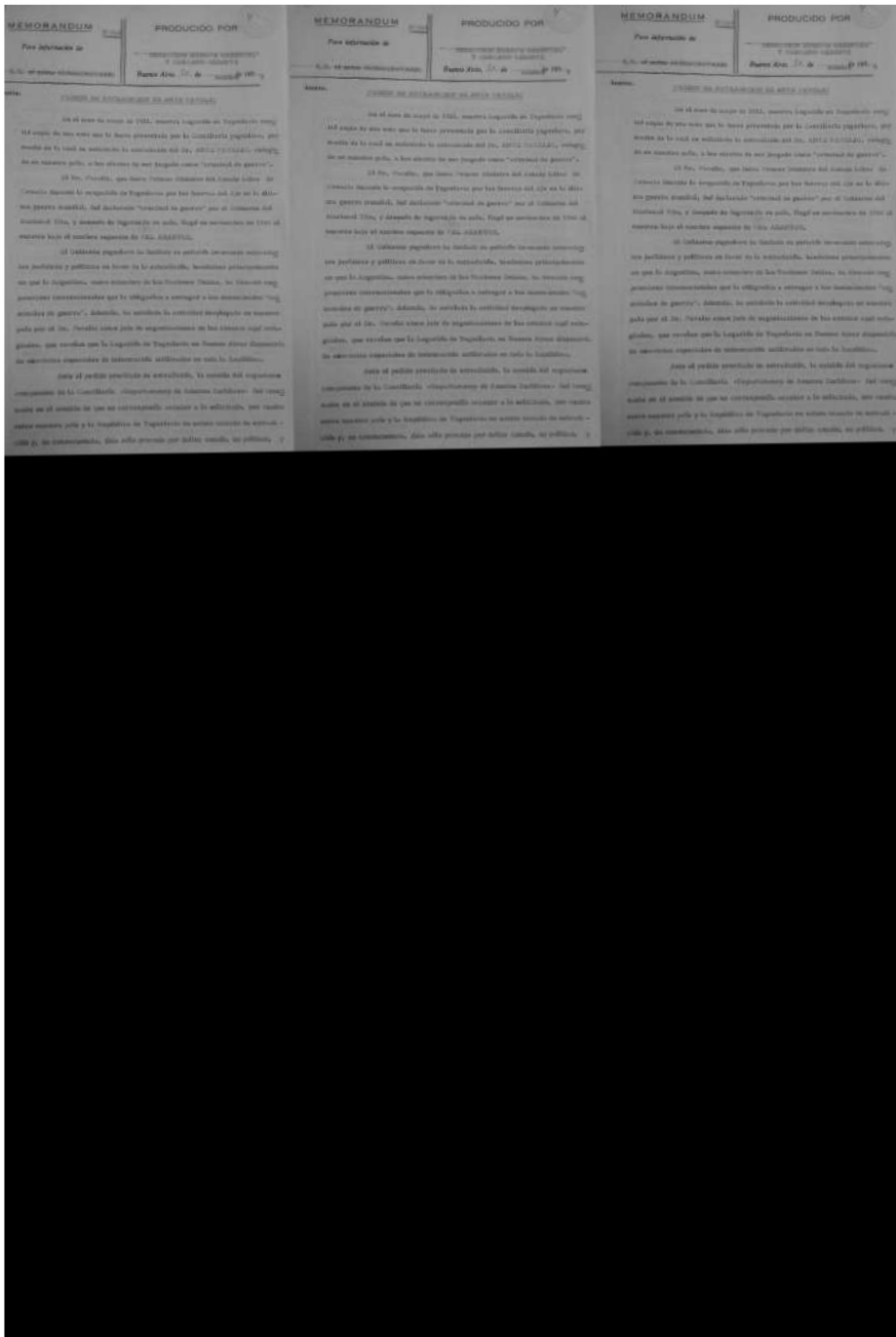
У допису је назначено да случај Павелић није био једини након што је уз записнике које је југословенско посланство представило у августу и септембру 1947. године, достављен и списак усташких хрватских држављана, чије је изручење затражено са циљем да им југословенски судови суде као „ратним злочинцима“. Том приликом је на сличан начин одговорило и Министарство спољних послова да се из политичких разлога не слаже са изручењем.

Подсекретар спољних послова Аргентине је од Управе за Источну Европу и Блиски исток 2. јануара 1956. године, путем дописа број 14 затражио информацију о постојању налога за хапшење Анте Павелића.

Подсекретар спољних послова Едуардо Аугусто Гарсија, слао је писма подсекретарима за ваздухопловство, морнарицу и војску у којима је тражио информације о активностима Анте Павелића у Аргентини. Он је 11. јануара 1956. године подсекретару за ваздухопловство – капетану Федерику Руису (Federico Ruiz) послао кратко писмо под бројем 198, категорисано као Поверљиво-Хитно, преко ког је од тог министарства тражио податке о активностима бившег начелника НДХ, Анте Павелића у земљи. Истовремено се са њим консултовао да ли сматра да би било прикладно применити Закон 4144⁵³ на починиоца. Јануара 1956. послао је ноту број 199 подсекретару војске Виктору Хорхеу Ариби Гонзалесу (Víctor Jorge Aribi González), тражећи информације о Паве-

⁵³ Закон 4144 или Закон о боравку странаца, укинут 1902, омогућавао је аргентинској влади да избаци имигранте „чије понашање компромитује државну безбедност или узнемирава јавни ред“. У чл. 1 стајало је да „извршна власт има надлежност да нареди напуштање државне територије сваком странцу који је осуђен, или кога стране судске власти кривично гоне за кривична дела или злочине“.

Меморандум број 221. Захтјев за изручење Анђе Павлића;
написао Хорхе Серано Редоне.
Историјски архив Министарства иностраних послова, Арјентина.

MEMORANDUM

PRODUCIDO POR

Para informacion de

Ramos Area, de de 1951

Asunto: (1)

Resumen que muestra de necesidad judicial intervenida y por ende que se...

Este memorando, como anteriormente se menciona, es el resultado de...

con posterioridad a la presente que sea mejor, en el año 1951, la...

Por otra parte, al caso de Florida en la sede de Miami, en caso de...

MEMORANDUM

PRODUCIDO POR

Para informacion de

Ramos Area, de de 1951

Asunto: (1)

Resumen que muestra de necesidad judicial intervenida y por ende que se...

Este memorando, como anteriormente se menciona, es el resultado de...

con posterioridad a la presente que sea mejor, en el año 1951, la...

Por otra parte, al caso de Florida en la sede de Miami, en caso de...

MEMORANDUM

PRODUCIDO POR

Para informacion de

Ramos Area, de de 1951

Asunto: (1)

Resumen que muestra de necesidad judicial intervenida y por ende que se...

Este memorando, como anteriormente se menciona, es el resultado de...

con posterioridad a la presente que sea mejor, en el año 1951, la...

Por otra parte, al caso de Florida en la sede de Miami, en caso de...

лићевим активностима у земљи и, као у претходном писму, питао га да ли верује да треба применити Закон 4144. Јануара 1956. послао је ноту број 200 подсекретару морнарице Артуру Риалу (Artur Rial), тражећи информације о активностима Анте Павелића у земљи. И њега је питао да ли сматра да на њега треба применити Закон 4144.

Директор Управе за Источну Европу и Блиски исток, Хорхе Серано Редоне, 4. јануара 1956. одговорио је на допис Подсекретаријату, обавестивши га да у тој Управи не постоји евиденција о захтеву за хапшење хрватског вође Анте Павелића. Он је 9. јануара 1956. упутио допис број 6 Директорату за координацију и везу са савезном полицијом, којим је затражио да Федерална полиција прибави податке о активностима бившег поглавара Независне Државе Хрватске, др Анте Павелића, у земљи. Питао је и да ли му следује примена Закона 4144.

Јануара 1956. начелник акције *S.I.A.*-е (Обавештајна ваздухопловна служба), командант Густаво Алтамира (Gustavo Altamira), доставио је главнокомандујућем аргентинског ратног ваздухопловства, строго поверљив и тајни допис бр. 8183, на осам страна, који је заправо садржао досије Анте Павелића. Што се тиче примене Закона бр. 4144 на починиоца, сматрао је да ова Служба не може дати мишљење јер нема довољно основних информација.

Дана 6. фебруара 1956. капетан Федерико Руис, подсекретар за ваздухопловство, Министарству спољних послова послао је као одговор на допис бр. 198, допис бр. 2519 и поверљиви извештај који је сачинила Обавештајна ваздухопловна служба. Руис је навео да Министарство ваздухопловства није дало мишљење о томе да ли се Закон бр. 4144 може применити на починиоца, пошто нису имали довољно доказа, како је закључила *S.I.A.* У досијеу од осам страница, командант Алтамира је објаснио шта су усташе и како су настале. Он је тврдио да је покрет у својим почецима имао

националистички карактер и отпор угњетавању српско-југословенског режима, и да је током рата тај карактер изгубио када је постало јасно да је Павелић Мусолинијева марионета и да је, крајем године та организација имала незнатан број плаћеника. Алтамира је у извештају навео да су после рата и руског напредовања и Средња и Источна Европа биле подвргнуте комунистичком режиму, због чега је дошло до великог расељавања и до десетина хиљада Хрвата из свих политичких партија које су побегле од Титовог режима, те да су се уз помоћ Међународног црвеног крста и Папске помоћи ове групе распршиле по западним земљама, укључујући и Аргентину, користећи чињеницу да је перонистички режим карактерисала подршка страних група са тоталитарном националистичком тенденцијом. У извештају је објашњено да је Павелић, када је 1948. стигао у Аргентину, око себе окупио изванредан број бивших сарадника, искористивши присуство готово заборављене организације „Хрватски домобран“. Они су је реорганизовали уз званичну подршку, готово монополизирајући активности заједнице. Основали су или реорганизовали друге сателитске организације културног или спортског карактера и, пре свега, новинарске куће које су их уздизале и давале им одређене количине папира, субвенције, званична саопштења итд.

Штавише, у извештају се наводи да су се Павелићеви послушници, захваљујући својим везама са свргнутим перонистичким режимом, посветили опструкцији демократске штампе. Приликом јавних догађаја или у штампи, као што је био лист *Избор*, били су уско стручни за антирелигиозну и проперонистичку кампању. Истиче се да је ове кампање режирао Хосе Субашић, бивши агент нациста и Коминтерне, који се користио свим могућим средствима да клевета људе. Павелићеве организације су имале велики број следбеника из два разлога: његови следбеници су били скромни расељени људи, жртве комунистичког терора, и у таквим организа-

цијама су видели једини отпор у случају новог светског рата, а са друге стране, везе са перонистичким режимом, са имиграционим властима, са Федералном полицијом, са перонистичким организацијама и репресија над онима који нису били Павелићеви следбеници, условили су да се људи прикљоне оваквим организацијама. Штавише, статус ових људи био је веома крхак у иностраној земљи, уз врло слабо познавање језика, без дипломатске заштите и без присуства добро организоване амбасаде.

У извештају Обавештајних ваздухопловних служби наведено је да су они који су идентификовани као Павелићеви противници тешком муком добили уверења о добром понашању, држављанство, пасоше и послове у Аргентини. Претње су се одвијале и током верских празника, када су усмено или писмено, као што је то био случај са листом *Избор*, организовани отворени бојкоти под слоганом „Боље Москва него Ватикан“. Кампање застрашивања су се спроводиле и писмено и телефоном. Извештај је указао на неколико нерешених смрти људи блиских Павелићу: човека по имену Грим, каменован до смрти, другог човека презимена Година, међународног терористе и шверцера оружја, Павелићевог изасланика у Боливији, мистериозно преминулог становника Мендосе, човека по имену Сисус, становника Кордобе, који је мистериозно преминуо у Монтевидеу, и смрт шверцера по имену Приморац, наводно Павелићевог партнера. Овај човек је погинуо у Росарију, где је наводно боравила опасна терористичка група, на чијем је челу био Еладен Парбелић, шверцер оружја.

Павелић је имао две институције за спровођење својих терористичких активности у Аргентини: прва је била централа под називом „Хрватски дом“ у улици Салта 1241, у граду Буенос Ајресу, на имању чији су власници били акционари заједнице, али је њиме располагао искључиво Павелић. Осим ресторана и преноћишта, у тој кући седиште је имала и Ор-

ганизација „Обрана хрватског дома“, чија Комисија је послужила као параван за њеног начелника Анту Павелића. Једна од просторија куће била је резервисана за састанке самопроглашене Хрватске владе у егзилу, где је Павелић наведен као шеф државе. Одлуке, наредбе и прогласи његове владе објављивани су у листу *Хрвајска*, којим је из тог седишта управљао лично Павелић.

Друга институција коју је Павелић водио преко бившег фратра Фелипеа Билобрка био је Хрватски дом у улици Монте 2066 у Буенос Ајресу, на имању које је функционисало као добротворна фондација и чији је директор био Билобрк, којег је црквена служба Курије Буенос Ајреса суспендовала са црквене функције. У том месту је живело много људи са ограниченим финансијским средствима. За останак у њему, услов је била слепа послушност Павелићу, још једном коришћење застрашивања перонистичким везама, обавеза присуствовања сваком чину подршке свргнутој перонистичкој влади. У извештају се истиче да су покушаји да се тој институцији да друштвени и хуманитарни карактер били у супротности са ауторитарним и неконтролисаним понашањем Билобрка, који је деловао у име свог шефа Павелића, изазивајући и обрачунајући аргентинске власти у погледу природе те институције. Како је објашњено у извештају, Билобрк је суспендован јер се није потчинио ауторитету Курије. Био је један од Павелићевих присталица. Дана када је застава уништена, довео је групу људи који су навијали за Перона у Конгрес.

У погледу конкретно терористичких активности, Павелић је искористио религиозно и антикомунистичко осећање хрватских прогнанника, жртава Титовог режима, размећући се као вођа антикомунистичке борбе, иза које је крио свој прави идентитет и оправдавао своју прошлост. Његове активности на јужноамеричкој политичкој сцени долазиле су у директну везу са боливијским емигрантима, посебно са Пасом Естенсором (Paso Estensor). Павелић је регрутовао леги-

ју за Боливијску револуцију и активно се посветио трговини оружјем, уз активну сарадњу са Гоудином – који је мистериозно погинуо у Боливији – Матеом Чутурићем и Драгутином Путицом, његовим секретаром и партнером у комерцијалним активностима у згради Атласа. Што се тиче веза између Павелића и његове групе са перонизмом, доказано је да је у старој згради Хрватског домобрана у улици Лима одржан чин учлађења у перонистичку партију, којем су присуствовали народни посланици и перонистичке вође, 1950. године, када је почело глобално укључивање Павелићевог покрета у Перонистичку партију. Када је организована Перонистичка странка за странце, Павелић је за њеног секретара именовано свог верног сарадника Субашића, уредника *Избора*. Антирелигијска и перонистичка пропаганда Павелићевих институција ишла је заједно са перонистичком пропагандом. Служба за ваздухопловство је такође имала доказе да су Павелић и његови јатаци формирали ударну групу у служби перонизма и у сарадњи са Ослободилачким савезом. Његов главни човек у томе је био Путица. Као податак о Павелићевој локацији у граду Буенос Ајресу, наводи се место састанака Хрвата – бар *Cibeles*, који се налазио у самом центру града у Авенији Мајо 1225, место које су посећивали интелектуалци и истакнуте личности Друштва, а које је било познато као место свакодневног окупљања хрватских имиграната; други бар за састанке био је *Café croata (Хрвајтски кафе)* – који се налазио на углу улица Сан Мартин и Парагвај, а који је био свакодневно место састанка хрватских имиграната, где су се спремала типична хрватска јела и где се говорило хрватским језиком. Треће место окупљања био је Штаб у улици Салта. Када је Перон пао, одржали су говор који је представљао отпор властима и којим су саветовали да групе буду уједињене у случају да се деси перонистичка контрареволуција.

У извештају је истакнуто да га је Павелићево дугогодишње конспиративно искуство научило да се користи свим могућим средствима. Као пример, наводи се Субашићев *modus operandi*, који је претио људима, уз изговор да је код себе имао писма и снимке високих официра жандармерије и војске. Тврди се и да је Павелић за своје потребе користио присталице са црквеним инвестицијама, као што је то био монах Методије Келава, прокламовани перониста и усташки капелан. Дуга је листа Павелићевих људи од поверења на које се ослањао приликом обављања својих терористичких активности у Аргентини. Један од њих је био др Бранко Бензон, Павелићев амбасадор у Берлину, СС агент у Шпанији, 1948. био је високи функционер у Управи за миграције у Аргентини, када је и Павелић стигао у земљу, као и Фројдеов човек од поверења, умешан у скандал у вези са кријумчарењем, приликом ког је и Федерална полиција интервенисала. Још један такав човек био је Ивица Ерковић, министар и Павелићев човек од поверења. Његов син је био шеф омладинске организације „Хрватски домобран“, коју је предводио Павелић за припрему ударних група. Још један са листе: Емил Клаић, шеф пропаганде и бивши шеф концентрационог логора. Ретимир Цаса је наведен као један од главних Павелићевих терориста и бивши припадник СС. Хосе Субашић је био новинар и уредник часописа *Избор*, Павелићеве незваничне институције, секретар Перонистичке странке, хрватског Одсека и главни човек за везу са перонизмом. Фелипе Билобрк, бивши фратар, у то време секуларизован, био је директор Хрватског дома у улици Монте 2065. Био је један од главних Павелићевих присталица. Сматрали су га нарочито опасним пошто је своје деловање вршио под окриљем свештеничке одоре. Влахо Рајић, новинар у Павелићевој служби и Стојадиновић, који је такође сматран Титовим шпијуном, због посредовања његовог брата, саветника Југословенске амбасаде у Мексику. Иван Стир је био на позицији Шефа војске у егзилу за Јужну Америку.

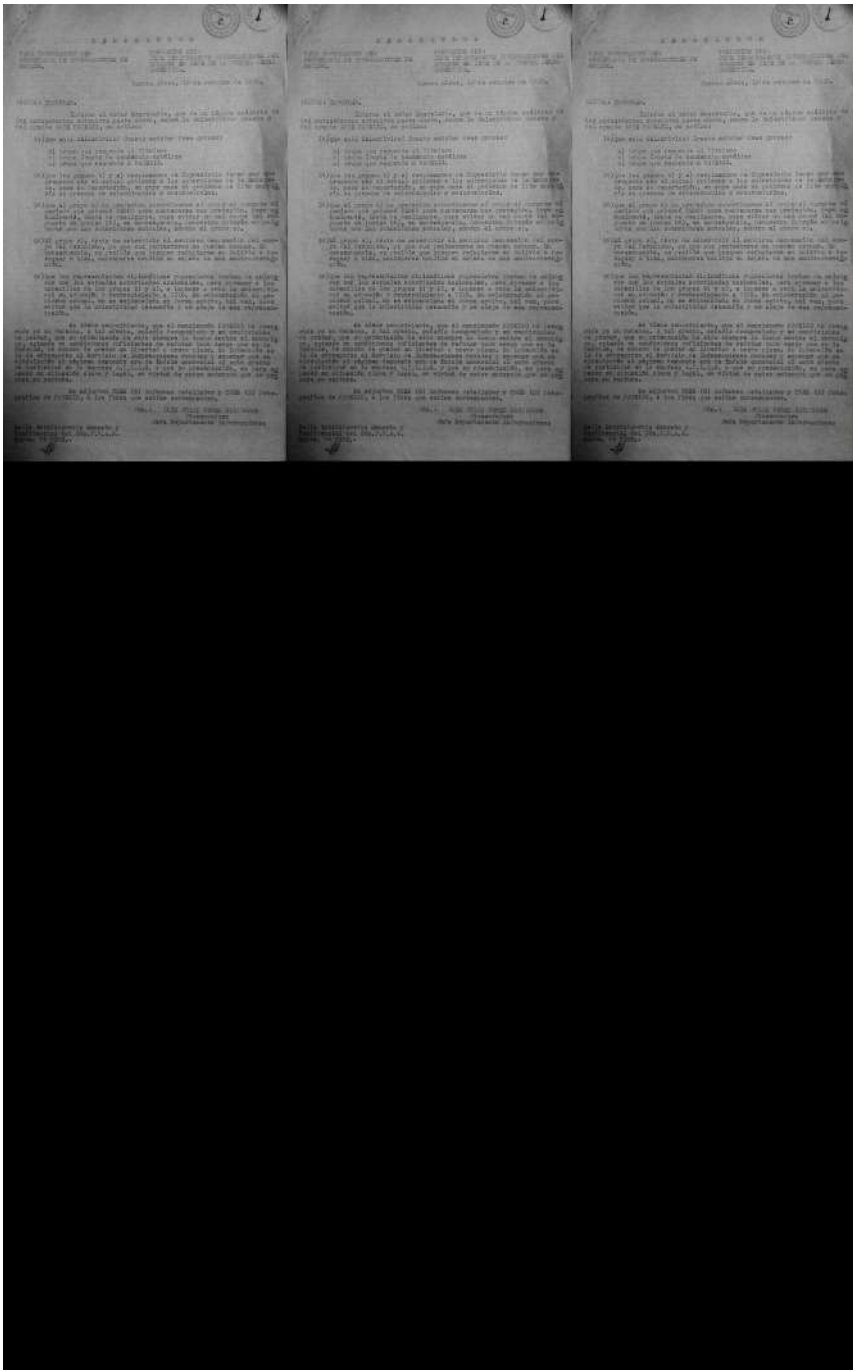
Марија Гудељ је била главна Павелићева спона са Федералном полицијом. Драган Мирковић, бивши Павелићев конзул, сматрао се шпијуном Федералне полиције. Мигел Кризман, био је бивши партнер у Павелићевим комерцијалним активностима, посебно у изградњи Атлас зграде. Николас Перић био је главни Субашићев сарадник.

Први секретар амбасаде дао је информацију која се односила на Павелићеву адресу, и то да је Павелић лоциран и да ће боравити у кући једног од полицијских службеника. Искористили би Вранчића да се Павелић преда и да га потом изведу из земље, а да ли би то тадашња власт одобрила, у том тренутку се није знало.

Овај комплетан извештај који је написао командант Ваздухопловне обавештајне службе, Густаво Алтамира, открива Павелићеве терористичке активности у Аргентини, места на којима су се састајали и организовали своје терористичке и претеће активности, кријумчаре са којима је радио и Хрвате који су га подржавали.

Заменик команданта, Луис Хулио Перес (Luis Julio Perez), начелник Одсека за обавештајне службе аргентинског ваздухопловства, под ознаком строге тајности и поверљивости, у извештају који је сачинио на захтев подсекретара спољних послова Едуарда Аугуста Гарсије навео је следеће: „Група из заједнице Хрвата коју је Павелић узео под своје, покушавала је да опстане, пошто су се осетили ускраћеним за перонистичку подршку, јер након пада перонизма, његове присталице нису имале никакву улогу, па је сматрао да могу да потраже уточиште у Боливији или Парагвају или да остану скривени док чекају контрареволуцију. Он је такође тврдио да су југословенски дипломатски представници покушавали да сарађују са националним властима да ухапсе усташке вође и натерају заједницу да се приклони Титу. Тврдио је да има информације да је Павелић већ припремио своју одбрану, засновану на антикомунистичкој борби, тражећи да ускоро буде ослобођен“.

Белешка о уручењу Досијеа, укључујући Меморандум број 8183
са зајисником Анџе Павлића, који је јојийисао Густаво Алтамира,
јавни командант Службе за ваздухоловство.
Историјски архив Министарства иностраних послова, Аргентина.

111

112

113

114

115

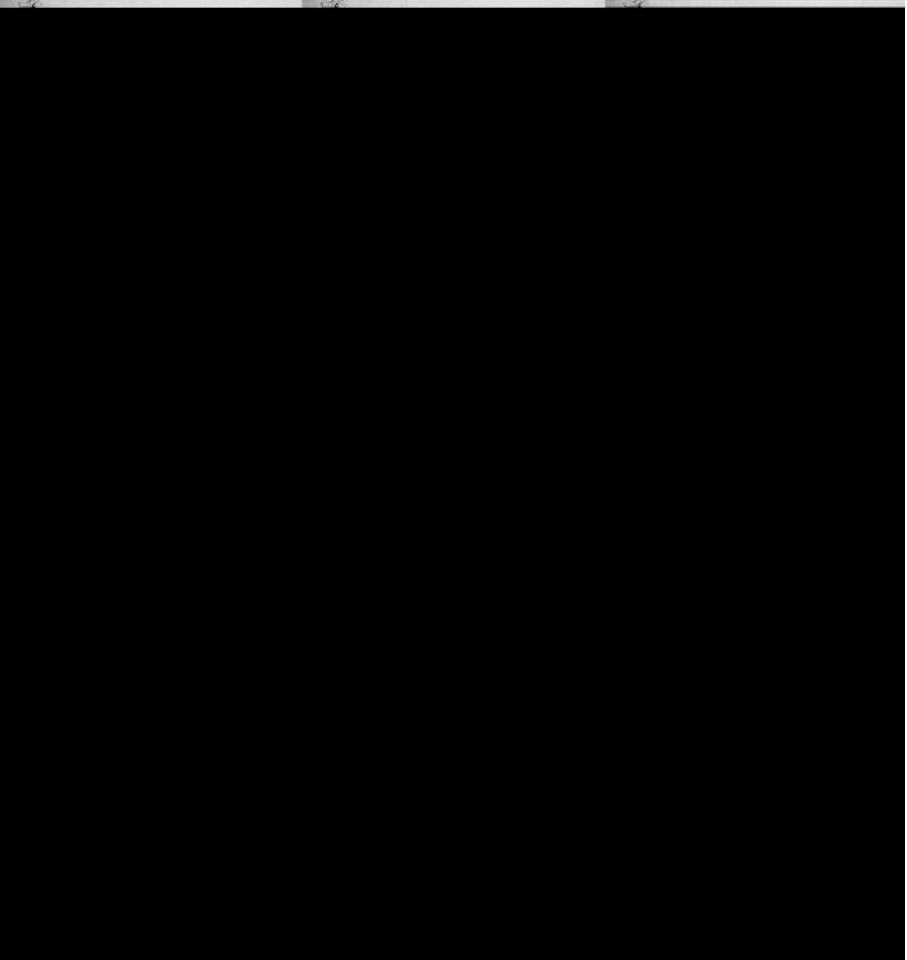
116

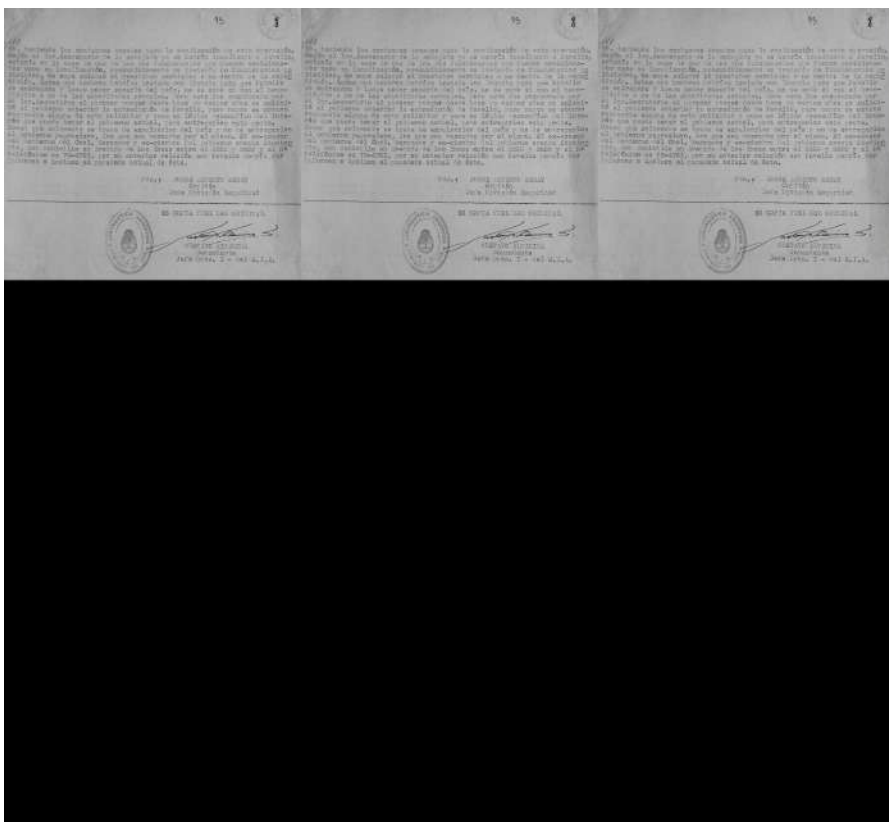
117

118

119

120

Управа за координацију и односе Министарства спољних послова са Федералном полицијом издала је 6. марта 1956. године ноту упућену Хорхеу Серано Редонеу, као одговор на ноту број 6, од 9. јануара исте године, са циљем достављања досијеа Анте Павелића коју је имала Федерална полиција. У извештају се наводи да је Анте Сердар Павелић стигао у Аргентину италијанским бродом *Sestriere* са пасошем Међународног црвеног крста број 74369, издатим у Риму, 5. јуна 1948. године под именом Арањош Пал, уз визу аргентинске имиграционе делегације (DAIE) у Европи. Он појашњава да је у то време Међународни црвени крст издавао пасоше са лажним именима свим странцима из земаља које се налазе иза „гвоздене завесе“ како њихови власници не би допели у руке комунистичких организација. Овим пасусом Федерална

полиција је оправдала прљаве послове које је та организација вршила давањем пасоша са лажним идентитетом ратним злочинцима, као што се десило и са Павелићем.

У извештају је такође појашњено да је 1950. године у Аргентини, за време Пероновог председништва, донет Закон о амнестији за све оне који су илегално стигли у земљу. Да би легализовао свој боравак у земљи, Павелић се појавио пред надлежним органом и као своје право име навео име Антонио Сердар, презиме које је било у сродству са презименом „Павелић“. Федерална полиција је још једном у свом извештају заузела став у корист Павелића тако што је дословно навела да је Павелићево приватно презиме изостављено од заинтересоване стране, како не би стварало потешкоће аргентинским властима, као резултат сензационалистичке пропаганде коју су ширили титоистички комунистички кругови у иностранству и у нашој земљи.

У другом пасусу извештаја, Федерална полиција се осврнула на активности Хрватске у земљи, откривајући једну велику превару. Наводи се да се хрватска заједница генерално, а посебно Павелићеве присталице, нису мешале у аргентинске политичке странке и да су показивале поштовање према властима у земљи, али и да нису имале контакт са високим званичницима свргнутог Пероновог режима, као што нису имали ни документацију која би могла показати везу групе која их је окупљала – „Обране хрватског дома“ и њених партнера са људима из Националистичко-ослободилачког савеза.

Полицијски извештај такође се бави и указивањем на то одакле Павелићу средства да купи своју кућу од грађевинске компаније *FINCA* у градићу Ломас дел Паломар. У њему се наводи да је кућу Павелићева супруга, Марија Комбол, купила средствима од продаје куће коју је она поседовала у Фиренци, у Италији. Додаје се да је та информација у супротно-

сти са оним у којима се тврди да је Перон дао Павелићу кућу у којој је живео у Ломас дел Паломару.⁵⁴

Једини извештај који је дао одговор да ли Закон 4144 треба применити на починиоца је извештај Федералне полиције, који је остао при ставу да због разоткривеног досијеа, Павелић није био подобан за укључивање у овај закон.

Овај Извештај Федералне полиције је у различитим становиштима у супротности са детаљним извештајем Ваздухопловне службе за обавештајне информације о кључним питањима, као што су повезаност Павелића и његове групе са свргнутим перонистичким режимом, у вези са терористичким активностима и застрашивањем људи и група у земљи коју су Павелић и његова усташка група користили. Штавише, полицијски извештај је једини извештај који је оправдао порекло Павелићевих средстава за стицање имовине у Ломас дел Паломару.

Дана 7. марта 1956. године, Министарство спољних послова запримило је кратку ноту коју је написао Артуро Риал, подсекретар морнарице, из аргентинског адмиралитета, као одговор на ноту бр. 200. Он је тврдио да адмиралитет није доказао криминалне активности починиоца током његовог боравка у земљи. С друге стране, навео је да је због очигледне сарадње са свргнутим режимом у Европи био опасан појединац за јавни мир. Закључио је да би, у случају да не може бити осуђен за злочине, било препоручљиво применити Закон 4144. Предложио је да се питање консултује са Народном жандармеријом, јер је она била та која је водила кампању против Националистичког ослободилачког савеза.⁵⁵

Постоји тајни досије који је у марту 1956. године припремила Управа за Источну Европу и Блиски исток, са подацима и досијеима о ратним злочинцима који су ушли у Аргентину после 1947. У вези са Павелићем, у досијеу се налази нота бр.

⁵⁴ У Прилогу Извештај Федералне полиције у вези са Павелићем.

⁵⁵ У Прилогу Извештај подсекретара морнарице у вези са Павелићем.

1476, од 26. септембра, 1951, коју је директор Федералне координационе управе доставио шефу за координацију обавештајних података државе, у којој га је обавестио да у тој организацији нема података у погледу постојања хрватске владе у Аргентини коју чини Павелић. У ноти је утврђено да је Анте Павелић у новембру 1948. године бродом *Sestriere* ушао у Аргентину под именом Пал Арањош, мађарске националности и брачног статуса удовца. Јануара 1949. био је лоциран и од тог тренутка је вршено редовно и пажљиво праћење његових кретања и политичких активности које је спроводио над неким словенским антикомунистичким групама. Процењује се да је Павелић контролисао шест хиљада бивших припадника хрватске националистичке Ослободилачке војске, који су били груписани у: *Хрвајтски домобран*, *Хрвајтски сјоритски клуб Борац*, *Хрвајтски одбор*, *Хрвајтски здор Јагран*, *Хрвајтску католичку унију*, *Академски хрвајтски културни клуб*, *хрвајтски Карийас* и *Хрвајтски католички сјуденци*. Појашњава се да су и Павелић и други хрватски лидери ушли у Италију са лажним документима, одакле су путовали у Аргентину по колективним дозволама које је национална Управа за миграције издала свештеницима Степаничу и Билобрку и др Бензону. С друге стране, у Риму и уопште у Италији поступке пред властима водио је Драгановић, који је у Аргентину ушао заједно са Павелићем.⁵⁶

⁵⁶ У Прилогу нота 1476 од септембра 1951, у вези са Павелићем у Аргентини.

Поглавље VII

ПРАТЕЋИ ВУЧЈЕ ТРАГОВЕ

Пут за Аргентину Почнимо од почетка

Важно је разјаснити да је Благоје Јововић први пут потражио Павелића са циљем да га убије 1947. године, док је био у Риму. Подаци које је имао били су тачни – Павелић, као и његова породица, налазио се у Италији. Преко Мише Поповића, човека ког је упознао у Риму, Благоје је хтео да затражи помоћ од британске обавештајне службе – за коју је кратко и сам радио, захваљујући Миши – да ухвати Поглавника, пошто је већ добио информације да се крио негде у Ватикану. Међутим, понуду да помогне једној Јеврејки, жени одређеног високог званичника, на граници Аустрије са Италијом, добио је од Јевреја, а заузврат би му они помогли да пронађе Павелића. Благоје и Миша нису успели да помогну тој жени, и самим тим, помоћ им није стигла и нису успели да ухвате Поглавника, који је уживао јаку заштиту у Риму, у месту где се сместио заједно са својим усташама, углавном у Заводу Светог Јеронима, и у манастирима.

Папински хрватски Завод Светог Јеронима на свом актуелном сајту признаје да су му након Другог светског рата стигле бројне избеглице које су описане као жртве рата, које су пристигле из своје домовине. Како тамо стоји, ученици су се,

осим што би се посветили свештеничким студијама, бавили и прикупљањем и дељењем хуманитарне помоћи. Сајт наводи имена неколико уметника који су у Завод стигли после Другог светског рата, али изоставља да наведе огroman број насилних усташких убица, силоватеља и ратних злочинаца који су пронашли уточиште у тим зидинама, па се чак забораваља и прича о боравку самог Поглавника и његове породице који су тражили документацију за емигрирање, као што је то и навео шеф римске полиције у својој ноти бр. 224/86I20, која се детаљније описује у овом поглављу. Веб сајт такође описује да су неки од њих свој свештенички живот и делатност посветили хрватским избеглицама и исељеницима, о чему такође говорим кроз ову књигу, о кључној улози коју су хрватски свештеници имали у приливу усташа у Аргентину и америчке земље, по Драгановићевом налогу.⁵⁷

**Прво питање које треба расветлити је:
Где се налазио Павелић и његова породица после рата,
и да ли постоји документација која поткрепљује
чињенице о његовом кретању.**

Постоји разна документација са које је скинута ознака тајности из италијанског Министарства унутрашњих послова, као и новински чланци који су дали неке назнаке о кретању и месту боравка Павелића, његове жене и троје деце од 1946. до 1948. О томе сведочи бројна документација начелника римске полиције која је стигла до Кабинета италијанског Министарства унутрашњих и спољних послова.

Један допис, што је за предмет имао Анту Павелића – Југословена – од датума 22. маја 1946, упућен Кабинету Министарства унутрашњих послова, од стране римског шефа полиције, наводи да је италијанска Амбасада у Лондону, 12. фебруара пријавила да је 5. истог месеца, на захтев послани-

⁵⁷ Погледати <https://www.sveti-jeronim.org/>

ка Јегера, проверавала да ли су се предузеле неопходне мере за проналажење ратног злочинца Павелића који је, по свему судећи, боравио као бегунац у британској зони Корушке,⁵⁸ са циљем да га преда југословенској влади да му се суди. На то је министар Хајнд одговорио да су учињени сви могући напори да се тај човек приведе правди. С друге стране, саветник Копини, шеф Трговачке мисије у Бечу, заинтересован да обелодани шта је у вези са тим сазнао, 6. маја известио је следеће: да је од једне аустријске личности, која је савршено упозната са ситуацијом, сазнао да Анте Павелић више није био у Корушкој, где се до тада крио, већ да се преселио негде и да је то са сигурношћу била Италија. Шеф полиције сматрао је могућим да је ова вест, иако поверљива, имала једини циљ да потврди да аустријска Влада нема никакву одговорност према антиитовским агитаторима у иностранству, а не да имплицира да ће га поново наћи у Италији.⁵⁹

Павелић је без проблема био у Аустрији, у америчкој и енглеској окупационој зони, до марта 1946. Како се наводи у извештају, у Италију је стигао у априлу 1946. Дошао је пешке и кретао се кроз различите италијанске градове под лажним идентитетом, а да није био откривен, све време обучен као свештеник. Када је стигао у Рим, боравио је у различитим ватиканским резиденцијама, па чак и у неколико станова.

О локацији Павелићеве породице у Италији, допис под бројем 224/86120 начелника римске полиције, упућен Кабинету Министарства унутрашњих послова, под називом „Ловренчевић Мара, супруга Анта Павелића, бившег поглавара хрватске државе, и деца“, пружао је информације о локацији Павелићеве супруге и његове деце крајем 1946, који су били у потрази за скривањем, без документације, у Фиренци, Ита-

⁵⁸ Корушка је најужнија савезна држава Аустрије, чији су званични језици немачки и словеначки.

⁵⁹ Нота из Протокола бр. 25358, римског шефа полиције Кабинету министра унутрашњих послова. Државни архив Рима.

лији, док су бежали од правде. Шеф полиције је обавештавао Министарство, да је Управа полиције Чечина,⁶⁰ путем телеграма од 14. септембра 1946, упозорила на локацију г-ђе Маррије Мартини, удовице Антонелија, ћерке Ђузепеа и Ане Роси, која је рођена у Тренту 3. марта 1896, настањена у Фиренци, у улици Вјале деи Миле број 23, и Антонелијеве деце, Марија Пјетра, старог 21 годину и Кларе, 20 година, који су боравили у овом граду, без докумената. У истрагама спроведеним у Фиренци, констатовано је да су наведена лица непозната, и да их нема ни у регистру грађана, ни на назначеној адреси. Након даљих истрага, утврђен је прави идентитет људи који су боравили у Чечини, а који су идентификовани као Мара, супруга Анте Павелића, бившег поглавара хрватске државе, и њена деца Вишња, Мирјана и Велимир. У допису се наводи да се, у августу те године, поменуто непознато лице појавило са својом децом, касно поподне у кући извесне Олге Лићини, Занонијеве удовице, из Фиренце, у улици Војводе де Акосте број 2, молећи за гостопримство, пошто је поменута жена дошла из Аустрије, а деца су јој дошла из Рима. Павелићева супруга је изразила забринутост због одмазде одређених Хрвата. Госпођа Занони је 1937. године имала прилику да упозна породицу Павелић, када су били избеглице у Италији, а она им привремено издала стан, сажаливши се због *жалосној сџања јосџође Павелић*, како је рекла. Жена је пристала да је угости само једну ноћ, али не у својој кући, већ у кући њене мајке, госпође Мороци, Лићинијеве удовице, која је живела у стану на Вјале деи Миле бр. 23. Следећег дана, госпођа их је саветовала да напусте Фиренцу и отпратила их до Чечине, где се побринула да се сместе у стан у улици Цезара Батистија бр. 1. Иако госпођа Павелић и њена деца тада нису имали документа, одбили су да приме лажна, из страха да би Хрвати могли сазнати за њихово присуство у Италији. Госпођа

⁶⁰ Чечина је град у провинцији Ливорно, у Тоскани, 158 км удаљен од Фиренце, Италија.

Павелић и њена деца, у време овог извештаја шефа полиције, напустили су Чечину и упутили се у Рим да обаве процедуре са хрватским удружењем *Свети Јероним*, ради прибављања личних докумената. Шеф полиције је тврдио да ће спровести даљу истрагу како би се ушло у траг овим лицима.⁶¹

Павелићева супруга и деца побегли су из Загребa, преко Аустрије према Италији, како је рекла Марија Павелић, штитећи се од одмазде самих Хрвата. Тражили су да се сакрију и нађу уточиште док се поново не уједине у Италији, увек користећи лажне идентитете. У то време, августа 1946. године, Марија се представљала као италијанска удовица Марија Мартини, с обзиром на то да су већ навикли да се крију под лажним презименима, од када су се склонили у Италију, пре него што је 1934. Павелић наредио атентат на краља Александра у Марсеју. Једно од презимена иза којих се Павелић крио 1936. године, у Риму, било је Бауер. Павелићева најстарија ћерка Вишња је у интервјуу⁶² признала да је, када је са мајком, сестром и братом стигла у Италију 1929. године, у сваком граду у ком су боравили, као што су Верона, Ливорно, Арецо, Модена, Болоња, Бреша, Фиренца итд., мењали идентитет, име и лична документа, па нико нигде није могао да их препозна. Павелић их је успевао добити захваљујући својим хрватским контактима.

Од раног детињства, сви чланови породице Павелић живели су у лажи, превари, саучесништву и прихватању терористичког живота њиховог оца. У интервјуима које је Вишња дала, може се уочити недостатак осећаја за стварност и апсолутно извртање свих чињеница у вези са њеним оцем. За њу, кривци су били сви остали, луди Дидо Кватерник, који је био присталица СС-оваца, који је остао луд до последњих дана,

⁶¹ Допис бр. 224/86120, шефа римске полиције, од 15. октобра 1946, Министарству унутрашњих послова о боравишту Маре Ловренчевић и њене деце. Државни архив Рима.

⁶² Погледати интервју новинара Вјекослава Магаша са Вишњом Павелић, од 12. априла 2015, у новинама *Хрвајски тједник*.

црква која је увек била против њеног оца. Чак је тврдила да сам Степинац никад није лично волео њеног оца и да је Ватикан радио против Хрватске. Ипак, најлицемернија Вишњина изјава је била она да њен отац није имао ништа против Срба. Постоји још важнија тема за анализу, а то је њена изјава да, док је трајао рат, она није знала ништа о Јасеновцу, упркос томе што је била главна особа од поверења свом оцу, како се изразила. Као ни да га није чула да је много говорио о Јасеновцу после рата. Или је лагала да би наставила да прикрива свог геноцидног оца, или је саму себе покривала јер му је била саучесник. Било како било, била му је саучесник током целог живота. Заправо је деценијама живела повучено, све до своје смрти у стану у Мадриду, ревносно водећи рачуна о очевој документацији, као и његовом гробу, како је открио новинар Пабло де Ђано.

Њен отац је, по Вишњином мишљењу, био ништа друго до јагње које је свима помагало, чак је и сарађивао достављајући лекове оболелима од тифуса. Њени описи њега су били крајње апсурдни. Све усташе су функционисале и деловале на основу Павелићевих наређења, поглавника НДХ, од 1941. до 1945. Павелићева оптужница⁶³ држи да је он сам наредио формирање, и сам учествовао у организацији система концентрационих логора. У наведеном документу помиње се и изјава команданта Јасеновца Љубе Милоша од 12. јула 1948. године, где је испричао како му је Лубурић рекао, када су убиства почела, да то ради по налогу са врховног положаја и да је редовно подносио усмене извештаје Павелићу о свему што се дешавало у концентрационом логору.

Што се тиче Вишње Павелић, шпански новинар Пабло де Ђано Неира⁶⁴ говорио је о томе како је 2009. почео да истражује Вишњин живот и годинама је посећивао у њеном дому у Мадриду. Описао ју је као оронулог духа из доба ужаса и

⁶³ Погледати изјаву Љубе Милоша у Павелићевој оптужници.

⁶⁴ <https://x.com/pablodellano/status/1241669660757630977>

нехуманости, који је увек бранио свог оца. Мислим да не постоји тачнији начин да се она опише. Ја мислим да је, осим што је била дух, била и саучесник свога оца.

Римска полиција је, када је било у питању кретање Павелића у Фиренци 1947, разним дописима упозоравала Министарство спољних послова на догађаје који су упућивали на продају Павелићеве имовине у Фиренци, коју је он приликом куповине преписао на име своје жене.

Начелник римске полиције је 21. јануара 1947. године послао допис са називом предмета: „Анте Павелић. Вила Сан Доменико де Фиесоле“, Министарству спољних послова, који је прослеђен Министарству унутрашњих послова 30. јануара 1947. године. У допису је нагласио да је градска управа Фиренце, пре овог захтева, известила да је вила која се налази у новој општини Сан Доменико де Фиесоле, улица Салватино бр. 6, продата 1942. др Анти Павелићу за 750.000 лира. Купопродајни уговор заведен је на име Мара Павелић, рођена Ловренчевић. Вила је била ослобођена хипотеке и чинило се да нису предузети никакви кораци да се она прода. Шеф полиције је додао да породица Павелић и Хрват Вилко Печникар још нису лоцирани.⁶⁵

Павелић је купио велику вилу у близини Фиренце, док је био поглавник НДХ, сигурно као могуће уточиште приликом бекства за њега и његову породицу. Није очекивао да ће после рата ситуација бити толико неповољна за њега и да неће бити безбедан ни слободан у Италији, па је иницирао продају. Поменута општина, која се налазила у близини Фиренце, место је велике површине са огромним вилама, баш попут оне коју је Павелић купио.

У листу *Коријере де информационе (Corriere de 'Informazione)*⁶⁶ објављени су различити чланци који говоре о кретању Павелића и његових усташа током 1947. и 1948. го-

⁶⁵ Нота из Протокола бр. 224/51004, римског шефа полиције, Министарству спољних послова. Државни архив Рима.

⁶⁶ Лист је излазио у Милану од 1945. до 1981.

дине у Риму. Павелић се крио под лажним идентитетом, док су његове усташе вишеструко хапшене и изручене у римској престоници, скривајући се у Заводу Светог Јеронима или у различитим самостанима у којима су били склоњени. Међутим, многи су ухваћени.

У вечерњем издању листа *Коријере де информационе* је 27. марта 1947. објављен чланак под насловом „Војна полиција хвата усташке епископе“. У чланку се наводи да су дан раније у Риму енглеска војна полиција и италијанска полиција извршиле изненадни напад на хрватски Завод Светог Јеронима, у улици Томаћели.⁶⁷ Операција је изведена уз велико ангажовање снага и имала је за циљ хватање југословенских ратних злочинаца који су се склонили у Завод. Енглески и италијански агенти који су деловали по наређењу енглеског официра и италијанског позорника, привели су око стотину гостију, углавном југословенске националности. Операција је била сасвим успешна. У чланку се наводи да су бројни јерарси Анте Павелића, озбиљно повезани са усташким режимом и одговорни за разне злочине, пали у руке правде. Међу ухапшенима је био и потпуковник Томлиноф, један од најпоузданијих сарадника бившег шефа државе, вође хрватских фашиста.⁶⁸

У вечерњем издању листа *Коријере де информационе* од 5. маја 1947, објављен је кратак чланак под насловом „Павелић у Риму?“, у ком је писало да се тражи „Отац Гомес“ који се упутио према Аргентини. У чланку је писало да је римска полиција била опрезна и да је приводила крају активне истраге о Анти Павелићу, бившем хрватском шефу државе, након бројних штурих и контрадикторних вести од последњих недеља, а који је очигледно поново стигао у италијански глав-

⁶⁷ Адреса хрватског Завода Светог Јеронима је у улици Томаћели 132, у Риму.

⁶⁸ Погледати чланак у *Коријере де информационе*. Архив Централне националне библиотеке Рима.

ни град. Анте Павелић, који би требало да је недавно стигао у Рим, обучен у свештеника, намеравао је да добије визу за Аргентину. Поседовао је, према ноти, један пасош, а остале исправе су заведене на име такозваног Оца Гомеса, из Лисабона. Заједно са бившим Поглавником, био је и генерал Владимир Керћ, бивши командант и шеф усташких ваздушних снага, који се крио под именом Марко Рубини или Рубин.⁶⁹

Павелић није мрдао никуда без свог усташког обезбеђења. Добио је пасош на име Оца Гомеса, да би могао да побегне из Шпаније према Аргентини, али је био упозорен да је могуће да буде ухваћен, због чега је одбацио ту руту за бег и вратио се у Ватикан, где је уживао сигурну заштиту.

Друга вест из листа *Коријере де информационе*, од 22. маја 1948, откривала је боравиште три ратна усташка злочинца, који су се крили у манастиру у Риму. Под насловом „Усташе из манастира били су окуртни злочинци“, а чланак је говорио о томе да је политички биро полицијског штаба у Риму ухапсило троје усташа, након терористичког напада који су починили против југословенског представништва, што је бацило злогласну сенку на њихову прошлост. Југословенске дипломатске власти биле су задужене да обавесте полицијски штаб о лажним именима која су користили, и место где се крило ово троје усташа, који су боравили у самостану. Један од њих био је Бранко Рукавина, који је поседовао исправе набављене у Трсту под лажним именом Бранко Рутић. Рукавина је био шеф тајне службе УНС, Анте Павелића. Он је неко време управљао загребачким затвором, пославши у том периоду четири стотине политичких затвореника у смрт. Још један од заробљених усташа био је Дивиза Циачић, усташки подофицир који је у бројним одмаздама опустошио села личког и кордунског краја. Он лично убио је шездесет људи у ме-

⁶⁹ Погледати чланак у *Коријере де информационе*. Архив Централне националне библиотеке Рима.

сту Синилија, укључујући и једно двогодишње дете. С тим у вези, показао га је један рођак масакриране породице, који је стигао у Рим 1947, и сазнавши да се овај мучитељ налазио у самостану, пријавио га. Трећи ратни злочинац, Херенда Вид, био је шеф Округа усташке омладинске организације на једном острву, где је ухапсио три стотине људи, а затим их послао на убијање у концентрациони логор Јасеновац. Југословенска влада ће тражити екстрадицију и предају ова три злочинца.⁷⁰

Ови новински чланци сведоче о томе како је огроман број ратних злочинаца покушао да се камуфлира лажним идентитетима, преко пацовских канала, док траже или чекају документацију у Риму како би побегли преко неке луке.

Почетком 1948, Тито је знао да је хапшење Павелића ризично. Према анализи аргентинског новинара Игњасија Монтеса де Ока, није морао да брине само о хапшењу Поглавника, већ је било неопходно да ликвидира и његове присталице да би смањио колатералну штету за Југославију као и политичке последице које су могле настати због онога што се налазило унутар једног црквеног здања, а постојао је и ризик да, уколико би га и убили, буде запамћен као херој, што би могло ојачати његово терористичко наслеђе. Насупрот томе, постојао је план да се он изручи Београду на суђење.⁷¹

Овај закључак новинара био је исти који је имао и Борисављевић у свом допису број 14950 где је навео да је наређено да се он киднапује како би му се судило у Југославији, а како би на крају и био убијен.

⁷⁰ Исто.

⁷¹ Монтес де Ока, Игњасио. *Усташе. Нацистичка Перонова војска и Ватикан*, Издавач Sudamericana.

Долазак у јаздину

**Следеће питање које је потребно истражити је:
Где се налазио Павелић када је стигао у Аргентину
и шта су били његови први потези?**

Пре свега, важно је разјаснити да се Павелић није скло-
нио у Аргентину 1946. године, како тврде неки писци. Анте
Павелић је, сходно постојећој документацији, у Аргентину
стигао са лажним идентитетом у новембру 1948. године на
броду *Sestriere*.

Павелићево прво скровиште по доласку у земљу било је
у насељу Белграно у Буенос Ајресу, у двоспратној згради, у
улици Олазабал 2500. Он се врло кратко настанио у великој
кући у коју су долазиле многе усташе.

*Прва Павелићева адреса у Буенос Ајресу, Аргентина.
Извор: Гуџл маје.*

У завршном извештају *CEANA-e*⁷² 1997–99, Карлота Џе-
киш, чланица поменуте Комисије, припремила је један део
извештаја у коме је истраживала о нацистима и њиховим са-
радницима. Што се тиче Павелића, она наводи да је у Арген-

⁷² Комисија за раскривање нацистичких активности у Аргентини, коју је основао бивши аргентински председник Карлос Менем.

тину ушао 6. новембра 1948. под лажним именом Антонио Сердар, чамцем из Бразила, са пасошем Међународног црвеног крста, иако у регистру уласка у земљу стоји као Арањош Пал. По мишљењу Џекиш у њеном извештају, 4. јануара 1950, секретар хрватског Каритаса је изјавио да је Антонио Сердар био грађевинар и да се налазио у земљи од 1948. Од 1948, Павелић је под идентитетом Сердара правдао своје боравиште печатираним потврдом коју је одобрио архиепископ Буенос Ајреса. Дана 20. јануара те године, једним документом се потврђивало да су фирма под именом *Madelem*, комерцијално и индустријско удружење, као и такозвани Антонио Сердар изводили зидарске и радове цементирања и монтаже машина. Његова лична карта, као Антонио Сердар, била је под бројем 4.304.761 а издата је 1. фебруара 1950.⁷³

Треба запамтити да је 1950. године у Аргентини донет Закон о амнестији за оне који су незаконито стигли пре те године, а исправе су им добављене врло брзо. Чињеница да постоји потврда фирме да Павелић обавља зидарске радове био је добар начин да се он прикрије интегришући се у друштво као обичан радник, али то није било ни близу истини. У НДХ је зарадио непроцењиво богатство. Поглавник је цео свој живот посветио издавању наређења, а да притом не упрља руке.

Аргентински историчар и новинар Абел Басти⁷⁴ говорио је да Павелић поседује низ зграда које припадају његовој грађевинској компанији, не само у Буенос Ајресу, већ чак и у граду Мар дел Плата. Басти је обавио интервју са извесним столарским радником, Ернаном Ансимом, који је био Павелићев човек од поверења, пошто је за њега обављао послове на изградњи зграда у граду Мар дел Плати. Басти и Ансиново

⁷³ Финални извештај *CEANA*. Џекиш, Карлота. Учесталост присуства ратних злочинаца према аргентинским изворима.

⁷⁴ Абел Басти, признати аргентински писац, аутор књига *За Хитлеровим корацима*, *Хитлеров друји живои*, *Хитлерове фототографије* и *Нацистички Барилохе*, између осталих. Током деценија бавио се реконструкцијом нацистичке историје у Аргентини. Погледати интервју канала *C5N* Абела Бастија на <https://youtu.be/-j1qDDy6StQ?feature=shared>

сведочење поуздани су доказ о Павелићевом грађевинском пословању, не само у граду Буенос Ајресу, већ и у другим градовима у земљи.

Кућа у којој се Павелић налазио, према неким индицијама, за време његовог кратког боравка у Мар дел Плати изгледа се налазила у улици Ла Мадрид бр. 2472, у склопу насеља Виља Такул, огромних размера и са много просторија, а срушена је 2018. године, али њена фотографија је забележена.⁷⁵ Милева Гаћеша је за медије испричала да је једног дана супругов рођак, који је био полицајац, идентификовао Павелића, 1956. године, по повратку из Мар дел Плате, под лажним идентитетом, што додатно потврђује да се Павелић кретао дуж обале.

Што се тиче активности у Павелићевом грађевинском послу, обавештајна служба аргентинског ратног ваздухопловства је у свом допису бр. 8183, из јануара 1956. године, навела да је Павелић био партнер Мигела Кризмана у изградњи Атлас зграде, симболу града Буенос Ајреса. Кризман се појављује као његов партнер у различитим трговачким активностима.

Када говоримо о изградњи зграде Атлас, чини се да цео један свет саздан од прича и укрштених веза плету нити историје на невидљив начин. Зашто то кажем? Зато што је зграда Атлас у Буенос Ајресу изграђена из јавних фондова из доба перонизма. У задњем делу ове зграде изграђена је зграда Алеа, у улици Бушар 710. У вези са потоњом кружи урбана прича да су је саградили нацисти на крају Другог светског рата. Алеа је изграђена за издавачку кућу АЛЕА, што је било Пероново пропагандно средство. Постојало је и складиште Генералових рекламних кампања. У његовом подруму изграђен је бункер од 110 м², који је годинама касније срушен, као склониште за Перона у случају новог рата и заштиту од непријатеља. Што се тиче особе задужене за изградњу ових зграда, појављује се Карлос Алое, на челу Удружења синди-

⁷⁵ <http://fotosviejasdemardelplata.blogspot.com/2019/12/ante-pavelic-en-mar-del-plata.html#:~:text=Villa%20Tacul.,durante%20su%20estad%C3%ADa%20en%20Argentina.>

калних латиноамеричких радника, Перонов функционер који је водио рекламни апарат, и контролисао писане медије. Са своје стране, Перонова влада уложила је велике квоте папира за штампу Павелићу и његовим усташама, захваљујући чему су и поседовали велики број новина које су се продавале у Буенос Ајресу, коришћених да одговоре на нападе на Павелића као и да континуирано прогоне своје непријатеље. Павелић је чак држао говоре и поруке преко новина као што је био лист *Хрвајска*, у Буенос Ајресу.

Има ли смисла повезивати изградњу ове две зграде перонизма са нацистима и са Павелићем? Постоји неколико конкретних индиција из којих извлачим закључке. Зграда Атласа почела је да се гради 1951. године. Павелићева грађевинска фирма радила је од 1950. Првобитни планови су изгубљени када је аргентинско ваздухопловство 1955. године експроприсало зграду и променило јој име у Алас, тако да грађевинар, или грађевинари ове зграде који су, према историчарима, у изградњи били Немци, остају непознати. Оба објекта су подрумом повезани. Атлас, тренутно Алас, је на адреси Авенија Леонардо Алем 700, у Буенос Ајресу.

Директорат за координацију и везу Министарства спољних послова, је преко свог представника, дана 6. марта 1956, издао Извештај 480/558, где помиње однос зграде Атлас и Павелића. Као и овај други извештај, тврди се да је Павелић био предмет неких неоснованих оптужби, међу којима и да је малтерисање прочеља зграде Атлас доделио фирми архитекте који се презива Међоне. У извештају се наводи да овај посао није наложила Павелићева компанија, већ компанија *Geone*. На овај или онај начин, оба извештаја, и онај од Ваздухопловне службе и овај Директората за везу Министарства спољних послова, повезивали су зграду Атлас са Павелићем. Очигледно је то била тема о којој се отворено причало, да би је оповргли у тајном извештају. Чинило се да је Павелићев однос са Пероном био повезан различитим каналима и путе-

вима током боравка поглавника и његове хрватске државе у егзилу у Аргентини.

Чланак у Франкфуртер алгемајне (Frankfurter Allgemeine) новинама из 1950, њоказује како је Павелић њуишовао њо свеиу авионоу да би орианозивао своје усиаише и њихове касијанке. Hamburgisches Weltwirtschafts Arhiv, Немачка.

Просперитетан живот и неочекиван преокрет судбине

Важно је разјаснити где је био Благоје Јововић када је сазнао за Павелићево присуство у Аргентини.

Благоје Јововић није отпутовао у Аргентину септембра 1947. јер је знао да је Павелић тамо, већ зато што му је то предложио Јаков Јововић. Током Титове владавине, више се нису могли вратити у домовину. Лов на вештице на све присталице опозиције и на све четнике у избеглиштву био је активан, па им је једино преостало да наставе живот у другој земљи. Такво је стање било за све четнике, тако да су мало-помало њихови пријатељи пристизали у Аргентину. Јаков је као поморски официр имао загарантован посао.

Прво место у које је Благоје стигао, бродом *Санџа Фе*, био је Хотел за имигранте, у луци Буенос Ајрес. Пре свега, један од контролних одбора на броду утврдио је да је документација путника истинита. Лекар је обавио здравствене прегледе, и када је потврђено да је све у реду, они су сишли. Проверили су им пртљаг који се налазио у једном од магацина и потом су смештени у Хотел. У приземљу се налазила огромна трпезарија у којој су се наизменично сервирали доручак, ручак и вечера. Постојао је чак и простор за прање веша, где су могли да перу одећу коју су донели са собом. Постојао је биро рада, где су се имигранти пријављивали када су стигли да траже посао. На спрату су биле спаваонице, по 250 особа. Добили су број за излазак и улазак у хотел. Могли су пет дана да остану у Хотелу за имигранте, а да у међувремену траже посао.

Када су прошли ти први дани од када их је Миграторна служба примила, започела је авантура прилагођавања новој култури, у огромној земљи са тако другачијим језиком и традицијом. Благоје је успео да се запосли практично чим је

стигао. Његов имигрантски живот је почео. Био је спреман за нови свет. Пошто није успео да добије помоћ за хватање и лоцирање Павелића у Италији, одлучио је да оде у Аргентину. Благоје је имао разне послове, све док није одлучио да оде у град Мар дел Плата, где су му рекли да има много посла.

Све је почело једним новинским чланком. Благоје је читао новине када је случајно наишао на вест која је изазвала неочекивани преокрет у његовом животу. Новинар и председник Југословенског клуба у Буенос Ајресу Јосо Дефранчески написао је белешку која се односила на деловање усташа и Павелића у Аргентини. Благоје је тада већ неколико година живео у бањском граду Мар дел Плата. Заједно са два партнера поседовао је хотел *Айланџико*, у лучкој области Мар дел Плата, у улици 12. октобар бр. 3185 на 3.180 надморске висине.⁷⁶

Педесетих година прошлог века, Мар дел Плата је био окарактерисан као град са великим приливом туриста због своје простране морске обале, где се аргентинска виша класа насељавала током целе летње сезоне, која је трајала и до шест месеци, што је обезбеђивало много посла за раднике који су пристизали из Европе. Велики прилив имиграната окупио се и отворио ресторане са специјалитетима и јелима из земаља порекла у том бањском граду.⁷⁷ Захваљујући промоцији туризма за народне масе које је Перон подстицао својим петогодишњим планом, Мар дел Плата је био пун нових ресторана и предузећа у лучком подручју и широм града, који су напредовали невероватном брзином, што је Благојевом пословању користило, јер је он пре куповине хотела имао ресторан који је неко време добро функционисао, али је онда клијентела престала да долази, па су морали да га затворе.

⁷⁶ У Прилогу слике хотела *Айланџико*, чији власник је био Благоје Јововић у Мар дел Плати.

⁷⁷ У Прилогу слике Благоја Јововића са пријатељима у Мар дел Плати за време 50-их година.

Много пре него што је управљао сопственим подухвати-ма у Мар дел Плати, почетком 1950-их, Благоје је стигао на морску обалу као ентузијастичан и културан радник, екстрo-вертне природе, отворен за дијалог и са добрим манирима, што му је донело користи и отварало многа врата. Радио је као конобар и шеф сале у разним ресторанима и за то је добијао добру плату и још боље напојнице, тако да је уштедео довољно новца да почне да ради самостално. Људи су му слали одличне напојнице на крају дугих сезона годишњих одмора, пошто је одбијао да прими напојнице на свом послу као конобар.

Благоје се, пред породицом, присећао својих пословних подухвата, посебно оних из области гастрономије, али га је највише радовало сећање на то што је успео да има мали хотел са два партнера, у Мар дел Плати. Пријатељи су отворили мали троспратни хотел са неколико соба у области луке Мар дел Плате. Захваљујући приливу туриста и доброј локацији, увек је био пун. На једној страни, у приземљу, налазио се познати бар и ресторан *Ајлланџико*, у улици 12. октобар бр. 3185, са специјалитетима од рибе и морских плодова, а посећивали су га позоришни уметници који су при одласку, тамо ишли на вечеру. То место им је обезбедило веома добру зараду. Ови послови су се одвијали између 1952. и 1956. Очигледно није било у плану да га продају када се појавила вест о Павелићу у Аргентини. За неколико година је постигао економску стабилност, тако да је напуштање сигурности и напретка оствареног радом и трудом било непотребно и није било најбоља опција за његов живот.

Била је година 1954. Анте Павелић и Милан Стојадиновић⁷⁸ састајали су се у Буенос Ајресу да би успоставили тајни договор о подели Титове Југославије. Стојадиновићев дола-

⁷⁸ Милан Стојадиновић био је премијер Краљевине Југославије, три пута министар финансија и министар спољних послова. У Аргентини био је власник дневног листа *Ел Економиста* (*El Economista*).

зак у Аргентину, неколико година раније, испоставио се као прилично скандалозан.

Истражитељка Беатрис Гуревић⁷⁹ указује на огромну моћ коју су поверљиви саветници Имиграционе службе имали у Аргентини после рата да омогуће улазак Милана Стојадиновића у земљу. Ови саветници су уживали велику аутономију и могли су мењати донете одлуке. То је био случај са Стојадиновићем, који није добио дозволу за бесплатно искрцавање, поткрепљену дописима из Амбасаде Сједињених Америчких Држава. Међутим, интервенција Бранка Бензона, саветника који је био министар у НДХ и хрватски амбасадор у Трећем рајху, омогућила је Стојадиновићу и његовој породици да уђу у Аргентину 22. септембра 1947. године.

У међувремену, у пуном пословном развоју, млади Благоје, са 32 године, редовно је шетао шеталиштем Мар дел Плате са сународницима и пријатељима, попут Мила Кривокапића, уживајући у прелепом бањском граду пуном могућности.⁸⁰ Међутим, просперитет га није претворио у неозбиљног или деполитизованог човека. С једне стране, повремено је помагао својој породици, како би се изборили са тешкоћама послератног периода. С друге стране, размењивао је писма са својим српским пријатељима, који су живели у Буенос Ајресу и Кордоби, где су препричавали свакодневне изазове и перипетије и бавили се политичким питањима Аргентине и његове домовине. Била је то мала, али веома сложна заједница, у којој су некада подржавали једни друге у свему што су могли, што се може прочитати у многим писмима. Сусрети су били стални и током година су их заједно држале различите институције, попут Прве српске православне цркве Светог Саве у Буенос Ајресу, чији је био и суоснивач, и Културног

⁷⁹ Погледати: Гуревић, Беатрис. „Државне агенције и актери који су интервенисали у имиграцији ратних злочинаца и колаборациониста у периоду после Другог светског рата“, Трећи извештај *CEANA*.

⁸⁰ У Прилогу фотографије Благоја Јововића, у Мар дел Плати.

центра „Његош“, чији је Благоје био један од оснивача и чланова. Секретар Српске православне хришћанске заједнице у Буенос Ајресу Вукић Кувелић, са којим је изградио велико пријатељство, послао му је у августу 1954. године писмо у вези са конгресом пољопривредника који је требало да се одржи у Њујорку. У њему му је рекао:

Dragi Blagoje,

Nijesi održao riječ, koju si bio dao, da ćeš doći kod Fragate, kako si bio obećao. Čekao sam te, ali bi sve uzalud. Bio sam dobio neka pisma od zemljoradnika, pa sam hteo da ti ih pokažem.

Šaljem ti ovo pismo od Tripkovića, da vidiš kako pišu, a drugo u kome su upustva za rad dacu ti ga kada dođeš ovamo.

Sad jednu stvar u pogledu Zemljoradnika, drži se međunarodni zemljoradnički kongres u Njujorku 22-10-1954 godine pa im treba poslati jedan telegram, sa što više potpisa. Ti prikupi tamo od tvojih prijatelja, ne moraju da su zemljoradnici, dosta da su prijatelji. Možeš i ti ih potpisati, samo pazi da ne potpišeš nekoga ko vi javno mogao protestovati. Ovo mi pošalji do 1 septembra. Telegram ću ja ovde napisati, jer treba da bude na engleskom. Da li ćeš dolaziti ovamo? Voleo bih da porazgovaramo o ovim uputstvima. Imam jedan broj zemljoradnika, najbolje da te čekam kada dođeš, pa ću ti ga dati. Dovodi koju devojku.

Odgovori mi po ovome pismu odmah. Kako si ti? Ja sam dobro.

Mnogo te pozdravlja tvoj sekretar Vukić

Након овог писма, Вукић је послао телеграм Конгресу у Њујорку, датума 18. 12. 1954, у ком је писао:

Dragi Brate Gavrilovicu,

Tebi i tvojim kolegama iz *International Peasant Union* želimo potpuni uspeh u vašem teškom i plemenitom radu, koji da brzo bude krunisan sa donošenjem slobode našim rodoljubivim i slobodarskim narodima. Da Svevišnji Bog dade da ovaj kongres bude poslednji u inostranstvu i idući da se održi u našem gostoljubivom i namučenom Beogradu.

Mi, Srbi, pristalice Saveza Zemljoradnika, nastanjeni u Republici Argentini, kao i oni po ostalom slobodnom svetu, čvrsto smo povezani jedinstvom zemljoradničke ideje i ostajemo joj verni do kraja, kao i tebi,

verni tumaču naše političke ideologije, nacionalne borbe za slobodu i socijalnu pravdu.

U potpisu – Predsednik Odbora Saveza Zemljoradnika.

Друга писма, неколико година касније, између Благоја и његових сународника, бавила су се свакодневним проблемима кроз које су пролазили као досељеници и местом и истакнутошћу коју су приписивали Благоју у заједници. Различита писма означавала су друштвену и политичку посвећеност, усидрену у вредностима слободе, правде, сарадње и солидарности. Изнад свега, могла би се ценити та невидљива веза заједнице уједињене и окупљене због припадности истом пореклу и истој вери.

Два пријатеља која су живела у Виља Румипал, у Кордоби писала су му истог дана.

Један пријатељ који се звао Слободан, говорио је:

Dragi Blagoje,

Kod mene se nalazi kao *huésped de honor*⁸¹ jedini crnogorac, koji mi priznaje da sam hercegovac. (...) On ovde kod mene ima mogućnosti i da piše, i da koregira i da prepisuje na mašini, ali on sa time nije još zadovoljan, nego ponekad. (...) U prilogu ti šaljem dve molbe za zajam: jednu moga prijatelja, koji živi ovde, Čedo Dimitrijević, biv. Oficira. I drugu moje malenkosti. Ja se nadam da ćeš sve moguće učiniti da se ove dvije molbe dobro preporuče i da se upute dobrim kanalom tamo gde bude trebalo, ne bi li se, bar neka crkavica, primila. (...) Ja sam ti u dosta teškom položaju, jer kuću još nisam prodao. Imam kupaca, ali niko neće da plaća u gotovom, već svak traži *plazo largo*⁸². To je i razlog što ne dolazim tamo u Buenos Aires. (...) Dakle ništa više novoga što bi interesovalo, pa cu završim uz prijateljski pozdrav i zagrljaj.

SLOBODAN

У другом писму, још један његов пријатељ Аца, писао му је истог дана на исту тему.

⁸¹ Почасни гост – Прим. њрев.

⁸² На рате – Прим. њрев.

Dragi burazeru

Doputovao sam ovdje još u četvrtak ujutro ali tek danas stižem da ti se javim. Žao mi je što nisi bio došao prošlog utornika navečer sa g. Gasicem, kako smo se bili dogovorili, ali sad svejedno. Ja sam tvrdio da si tačan na sastanke, i da te je priječila neka slučajnost, i tako dalje. Ovdje mi je kod Slobodana, kao u svojoj kući, ali svemu ima kraj. Čekam novu audienciju u sudu, odnosno poziv za istu i tada moram deci i ne bih želio da se opet vraćem u Villa Rumipal, ukoliko ovdje nešto Slobo ne svrši preko svojih prijatelja. I ovdje je teško kao tamo, ali ipak ima razlike. Ne zaboravi da bdiješ nad našim prijateljima u odnosu na moje zaposlenje: Duško, Marković, Todo, Bogdan i drugi, jer ako zaista nema ništa, ja moram ići kod Tita. A kako mi je, ne moram ti naglašavati. Da mi je neko ranije rekao da će doći do ovakve situacije, je ne bih verovao, i smatrao bih je više za nacionalnou tragediju našega naroda nego neku ličnu. Ovoliko sad o meni. Ako bude kakve novosti, javi odmah preko Sloba i ja sam tamo za 24 casa. Šaljem ti i molbe dvije za onu asistenciju, Slobovu i g. Čedo Dimitrijevića, takođe Srbina, ovdje u Rumipal. Mislim da su dobro napisane i ti si tu za dalje korake. Radi nečega te zovemo "konsul general". Slobo je dobro, zagazdio, iako u dugu. Živim i spavam u njegovoj kući za koju bi tamo koštao *alquiler*⁸³ najmanje 10000. Ja hoću da kupim bar hljeba i vina, kad već imam gratis stanovanje, ali on ne da, pa ne da. Stara hercegovačka sujeta, koju imamo i mi Vasojevići i vi iz Bjelopavlića. Narod na sve to kaže pamti pa vrati. Ali ja nezaposlen ne mogu vratiti. Ovoliko samo za sada, sa ovog plavog jezera gdje završavam zbirku kraćih lirskih pesama "Sa lire odmora", jer dok živim ja moram pisati, to mi je duhovna hrana, bez koje ne postojim. U očekivanju tvog odgovora, i ovom prilikom primi puno mojih iskrenih i bratskih pozdrava. Od tvoga. Aca Kikovic.

P.S. Ne zaboravi da sam knjige za Kuvelića ostavio kod Lale, ukoliko ih već nisi povukao i predao.

У децембру 1954. Српска православна хришћанска заједница аргентинске Републике, преко свог председника и секретара, предложила је Благоју да буде главни повереник Српске православне цркве за Мар дел Плату, Мирамар и околна места, све бањске градове Покрајине Буенос Ајреса.⁸⁴

⁸³ Издавање – Прим. прев.

⁸⁴ У Прилогу погладати писмо..

Све се одвијало веома брзо и планови за остајање у Мар дел Плати брзо су пропали, па је као таква избледела и ова понуда цркве у том региону.

Октобар 1955. је био у току, док су друштвена питања у земљи била врло бурна, када је Благоје прочитао да се Павелић налази у граду у близини града Буенос Ајреса, под заштитом генерала Перона, да живи потпуно слободно и некажњено са својом групом усташа. Када је до њега дошао тај податак, одлучио је да напусти Мар дел Плату и све што је постигао. Од тог тренутка није имао о чему да размишља осим да пронађе највећег касапина Срба, Анту Павелића.

Нова прилика за хватање хрватског Поглавника

Важно је напоменути турбулентан политички контекст у коме је Благоје Јововић добио информацију о Павелићевом присуству у Аргентини.

Године 1955. и 1956. биле су кључне, јер су означиле почетак краја за Павелића. Током те две године он се интензивно појављивао на аргентинској јавној сцени, због разних притужби против њега и његових усташа и због захтева за истрагу аргентинског Подсекретаријата за спољне послове о његовом кретању, што је био процес који се након Пероновог пада убрзао, услед Ослободилачке револуције 1955.

У данима који су пратили Ослободилачку револуцију, у септембру 1955, различите новине, као што су били *La Pascon*, *La Nacion* (*La Nación*), *Noticias Gráficas* (*Noticias Gráficas*), *El Argentino* (*El Argentino*), *La Voz del Interior*, итд., писали су чланке у којима би порицали сарадњу Павелића и његових усташа са Пероновом владом.

У четвртак, 20. октобра 1955, лист *Ла Расон* објавио је садржај једне ноте коју им је доставио Јосо Дефранчески, председник Југословенског клуба из Буенос Ајреса. Ова новинарска белешка, коју је Јововић током 43 године чувао међу својом документацијом, је упозоравала на Павелићево присуство у Аргентини. Овде је био почетак краја диктатора. У новинском чланку под насловом „Извештава се да је југословенска терористичка организација деловала у служби свргнутог режима: њени лидери су сада бегунци“, преносила је да је у данима када су становништву Буенос Ајреса претиле кржаве одмазде⁸⁵ због одлучног става опозиције, на услузи режиму била терористичка организација југословенских избеглица,⁸⁶ која је имала велико искуство у последњем светском рату и војну дисциплину која ју је чинила застрашујућом. Дефранчески је у тој белешци, као председник Југословенског клуба,⁸⁷ говорио и извештавао да, због онога што је објављивано у штампи и на националном и међународним радио-станицама, аргентинске власти трагају за Антом Павелићем, шефом хрватске групе екстремиста, којима се приписивала блиска веза са Националистичким ослободилачким савезом и активно учешће у догађајима који су дубоко потресли аргентински народ,⁸⁸ а изјавио је и да је Анте Павелић, као југословенски народни посланик, 1926. тражио уточиште изван своје земље, основао терористичку групу звану усташе, у чије редове је регрутовао хрватске екстремисте који су се бавили изазивањем атентата и терористичких аката, а које су подржавали, одржавали и штитили тадашњи тоталитарни режими Немачке, Италије и Мађарске. Током последњег рата, када је Хитлер поделио југословенску територију својим са-

⁸⁵ Односи се на прогон присталица опозиције, за време Хуана Доминга Перона.

⁸⁶ Односи се на челнике усташког покрета који су били уз Павелића.

⁸⁷ Југословенски клуб, из улице Сан Мартин 640, у Буенос Ајресу, 1955, било је друштво које је постојало дуже од три деценије у земљи и укључивало српске, хрватске и словеначки имигранте.

⁸⁸ Односи се на паљење цркве и уличне nerede.

телитима, усташама је доделио власт над територијом у вештачки формираној марионетској држави Хрватској, где су они успоставили владавину терора. Дефранчески је тврдио да су се Павелићеви пријатељи бавили истим активностима против аргентинских интереса, скривајући се у друштвима као што је *Хрвајски домобран*. Истицао је да су се усташке избеглице у Аргентини чији су идеали били тоталитаризам и терор, осећале угодно у редовима Националистичког ослободилачког савеза, као и Перонистичке странке за странце, где су заузимали високе позиције. Павелић је нестао након недавне победе револуционарних снага. Како он, тако и његови послушници, имали су велико искуство у животу у прикривању, под лажним именима, на непознатим адресама, у преласцима граница са унапред припремљеним пасошима, и увек спремни да изазову nerede, у своје име или за рачун оних који би им плаћали услуге.⁸⁹

Постоји низ чланака објављених у листу *Хрвајска* који приказују подршку усташа Пероновој влади.

Дана 5. 5. 1954. у листу *Хрвајска* у једном делу се говори: „Хрвати у Аргентини, чим добију прилику, и у складу са својим могућностима, подржавају мудре и великодушне напоре генерала Перона, ценећи његов велики рад, велико домољубље, осећање за социјалну правду и разумевање за потчињене народе. Захваљујући том разумевању, синови и кћери Хрватске, по завршетку Другог светског рата пронашли су искрено и топло уточиште у Аргентини генерала Перона, коме не дугујемо само крух свагдашњи, већ и услове за свеукупни развој нашег културног и националног живота. Придржавајући се најлепших жеља поводом одлучујуће изборне победе коју је председник Перон управо остварио, Хрватска заједница у Аргентини, уз сав свој ентузијазам, искрено и од срца узвикује: Присутни!“⁹⁰

⁸⁹ У Прилогу чланак од 20. октобра 1955. из листа *Ла Расон*.

⁹⁰ *Хрвајска* од 5. 5. 1954.

Лист *Хрвајска* је 1. 4. 1955. објавио да су састав Хрватске заједнице Перонистичког покрета за странце сачињавали: председник Едо Булат, секретар Јосип Субашић, вокалес Ратимир Гађа, Недим Салбеговић, Милан Грубић, Николас Перић, Маријан Гудељ. Поред позивања људи да се учлане и буду део заједнице, поменути проглас су завршавали наводећи да „Хрвати, због својих осећања и захвалности не би требало да изостају из других националних група које су се већ придружиле покрету 'Правда, Слобода и Рад'“.⁹¹

Председник *Хрвајској домобрана* у Буенос Ајресу, Вјекослав Вранчић,⁹² 28. јула 1956. године послао је писмо председнику Аргентине, Педру Еухенију Арамбуруу, заведено под бројем 02762, којим је хтео да га упозна и обавести о забринутости хрватске заједнице због „неправедних инкриминација и јавних оптужби чије су били жртве. Овим оптужбама они су окарактерисани као да су деловали пре, током и после Ослободилачке револуције по наређењу свргнутог Пероновог режима, да су учествовали у паљењу цркава, уличним нередима и да су се интегрисали у активности и организацију Националистичког ослободилачког савеза“.⁹³ Вранчић је тврдио су ове оптужбе измишљене из политичких мотива, невезаних за догађаје у Аргентини.⁹⁴ Заступајући *Хрвајски домобран*, писао је аргентинском председнику тражећи од њега да објави саопштење у ком би изразио невиност Хрватске заједнице поводом ових оптужби.

Бивши посланик Радикалне странке и новинар Силвано Сантандер, 13. септембра 1956. објавио је у листу *Ел Плаша*

⁹¹ *Хрвајска* од 1. 4. 1955.

⁹² Вјекослав Вранчић је био министар Павелићеве владе, заменик министра спољних послова који је за заслуге у планирању масовне депортације добио Хитлерово одликовање, а распоређен је у 342. дивизију.

⁹³ Паљење цркава је догађај од 16. јуна 1955, који се догодио у центру Буенос Ајреса, на Тргу де Мајо. Између Перона и Католичке цркве постојао је велики конфликт. Десетак храмова спаљено је тог дана.

⁹⁴ У Прилогу нота бр. 02762.

(*El Plata*), оптужбу која је 20. истог месеца објављена и у листу *Нојисујас графикас* (*Noticias Gráficas*).⁹⁵

У том чланку у листу *Нојисујас графикас*, новинара Силвана Сантандера, а који је врло унервозио усташе, тврди се да су новинари пратили начин на који су деловале и поступале нацистичке организације у земљи, које нису криле своје активности нити се трудиле да сакрију своје везе са активним члановима свргнутог Пероновог режима. Сантандер је у тексту отворено изразио да је усташка група, предвођена ратним злочинцем Антом Павелићем, имала службени орган под називом *Хрвајска*, који је управо објавио годишњак *Хрвајској домобрана*, са антидемократским садржајем и литературом. Осим тога, наводио је да, када би се поменути орган заиста бавио одбраном својих интереса и идеала, који су се приписивали његовим члановима, не би имали никакву замерку, али да је у стварности то била једна од организација која је прибављала следбенике и присталице свргнутог режима, злокобног Националистичког ослободилачког савеза. Такође је тврдио да је из Хрватског домобрана пропаганда проширена и на иностранство, у покушају оживљавања нацизма. То је, према речима Силвана Сантандера, значило да се Анте Павелић не само осећао пријатно у Аргентини, већ да је учествовао у активностима које су му биле забрањене. Штавише, могао је да избегне своју одговорност за застрашујуће злочине за које је био оптужен. Сантандер је сматрао да је толеранција и заштита коју је Павелић до тада уживао незамислива, и закључио да би их све објављено у тексту требало забринути јер, ако би та толеранција доспела у толику крајност, вратио би се бедан углед који је земља имала током последњег рата, пре и после њега, када је Аргентина била означена као најбољи центар за нацистичке активности, а

⁹⁵ *Нојисујас графикас* је био вечерње издање дневног листа *Ла Национ* са квалитетним илустрацијама и сјајним изгледом, а угаasio га је председник Арамбуру, који се у то умешао и присвојио га.

касније и као идеално упориште за скривање, угошћавање и прикривање стотине нацистичких злочинаца.⁹⁶

Октобра 1956, председник *Хрвајској домобрана*, из улице Салта 1241, из Буенос Ајреса, инжењер Иван Асанчаић, послао је допис директору обавештајне службе, Управи националне жандармерије, у улици Сан Мартин 274, у Буенос Ајресу, који је завео под бројем 449/56.⁹⁷ У допису му је изнео да су Хрвати били предмет бројних јавних оптужби. Једној од њих допринео је новинар Силвано Сантандер, због чега су осећали обавезу да му одговоре отвореним писмом, које су приложили уз допис и објавили у листу *Хрвајска*, 10. октобра 1956, где су набрајали оптужбе које су им приписиване тих дана и пре тога, а чијим су се сматрали жртвама.

У том отвореном писму,⁹⁸ навели су да су у последњих петнаест месеци систематски објављиване оптужбе против Хрвата, са циљем да им се морално и материјално нашкоди и оклевета пред аргентинским и страним јавним мњењем. Рекли су да је ова кампања почела у јуну 1955, а оптужили су комунистичку амбасаду и њене блиске кругове да су незванични извор. У вестима које је Сантандер писао 13. и 20. септембра 1956, како је Асанчаић тврдио, оптужио их је за нацизам и одржавање веза са активним члановима свргнутог Пероновог режима. Неке оптужбе, које су кружиле у разним штампаним медијима, од којих су се усташе браниле у писму, биле су да је организација *Хрвајски домобран* испостављала следбенике свргнутом режиму и да су са њим и даље одржавали везу. Оптуживани су и да их је свргнути режим ангажовао пре доласка у Аргентину и да им је у јуну 1955. године обезбеђено руско оружје донето из иностранства, да су били обучени да рукују оружјем у борби против аргентин-

⁹⁶ У Прилогу нота „Нацистичка пропаганда за иностранство“, Силвана Сантандера, од 20. септембра 1956. у вечерњим новинама *Графичке вестии*.

⁹⁷ У Прилогу исечак писма 449/56.

⁹⁸ У Прилогу исечак отвореног писма Силвану Сантандеру.

ског народа и да су учествовали у нередима који су завршени паљењем аргентинске заставе 11. 6. 1955. испред Народног конгреса. Хрвати су такође оптужени да су се организовали у мале групе да терором наметну перонистички режим и да је свргнути режим исплаћивао 1.600 Хрвата. Анте Павелић је оптужен да је примао месечну суму у пезосима за услуге које је пружао Националистичком ослободилачком савезу, да је нашао пуну заштиту у свргнутој перонистичкој влади и да је од Еве Перон добио раскошну вилу у којој се настанио у господском крају⁹⁹ Буенос Ајреса.

Поводом оптужби које су изнете на рачун Хрвата, Асанчаић је закључио да иза паљења заставе, храмова, као ни за бомбу испред Југословенске амбасаде која није експлодирала, нису стајала хрватска имена. Да је истрагом националне извршне власти о овим оптужбама утврђено да су оптужбе лажне укључујући и оне против Анте Павелића и да се очекује објављивање тих закључака. Национална влада је наредила званичну истрагу, коју је спровела национална жандармерија.

Део отвореног писма које је Асанчаић писао, чини и тачка Е, што у најмању руку изненађује због контрадикторности, јер се у њој тврди да министар ваздухопловства, адмирал дон Хулио Краусе, у својој изјави од 28. фебруара 1956. категорички изврће истину о учешћу странаца у револуционарним догађајима у Аргентини, држећи да је то било искључиво аргентинско питање, а да су странци били само посматрачи.

Неопходно је присетити се тајног извештаја који је 6. фебруара 1956. – 22 дана пре ових наводних изјава министра ваздухопловства – поднела Служба за ваздухопловство у вези са деловањем усташа у Аргентини и самог Павелића. У извештају Обавештајне ваздухопловне службе на осам странаца, који је представио подсекретар за ваздухопловство,

⁹⁹ У Прилогу фотографије раскошне куће у којој је живео Павелић у улици Мермоз 643, Вртни град Ломас дел Паломар.

наводи се, између осталог, корисност и функција Хрватског домобрана за Павелића, везе које су имали са свргнутим Пероновим режимом, како су имали повластице приликом субвенција и јавних огласа у својим новинама, како су се бавили ометањем демократских објава, како су били стручњаци за антирелигијску кампању, како су застрашивали своје противнике, како је Павелић користио Хрватски дом, из улице Салта 1241, у Буенос Ајресу, за своје терористичке активности у Аргентини и како му је Хрватски дом служио као параван за састајање у име његове самопрокламоване хрватске владе у егзилу.¹⁰⁰

У извештају Ваздухопловне службе,¹⁰¹ који је припремио вицеадмирал Луис Хулио Перес, објављено је да је након Пероновог пада, група Хрватске заједнице покушала да опстане, и потражила уточиште у Боливији и Парагвају. Вицеадмирал је био веома добро обавештен о ономе што говори, узевши у обзир да је Павелић 16. октобра 1956. године, након скандала због оптужби које су привукле медијску пажњу, а сходно тврдњама МУП-а, тражио потврду о сопственом узорном грађанском животу, да би могао путовати у Уругвај, Парагвај, Бразил и Боливију.

Извештаји Ваздухопловне службе доказују да нису веровали у Павелићеву невиност, као ни у невиност његових усташких савезника.

Октобра 1956, главни командант и шеф Обавештајне службе Националне жандармерије, Оскар Тавари, послао је допис директору за координацију полицијских снага, обавештавајући га о резултату истраге, у вези са дописом S¹⁰² бр. 391/56, поводом документа који је хрватска заједница путем *Хрвајској домобрана* доставила привременом председнику нације, а којим су захтевали објављивање изјаве у којој се

¹⁰⁰ У Прилогу комплетан извештај Обавештајне ваздухопловне службе.

¹⁰¹ Исто.

¹⁰² S – ознака за „Тајно“. Шпански *Secreto* – Прим. њев.

пориче ангажовање и учешће ове заједнице у активностима бившег Националноослободилачког савеза и Пероновог свргнутог режима. У наведеном допису Ђавари је навео да су у октобру и новембру 1955, одређене новине објавиле чланке у којима се хрватски вођа Анте Павелић и припадници Хрватске заједнице појављују у дослуху са свргнутим режимом и повезују са терористичким и злочиначким деловањем, оптужбе од којих су се Хрвати бранили путем летака и телеграма који су упутили председнику.

Кратак закључак до ког је Жандармерија дошла у овом допису, као резултат истраге – при том није изнела ниједан доказ за наведене закључке – јесте да су разлике настале на штету Хрватске заједнице коју је заступао Анте Павелић потицале од историјских размимоилажења насталих у Европи, као последица српско-хрватско-југословенског сукоба. Надаље, у том закључку стоји да се ниједна од оптужби наметнутих Павелићу није могла доказати, и коначно, да Хрватска заједница није ни на који начин могла бити повезана са перонистичком владом и бившим Ослободилачким савезом.¹⁰³

Коначно, и у кратком року, *Хрвајтски домобран* је захтевао да се путем дописа изда обавештење које би их ослободило бројних оптужби за тероризам за који су их у Аргентини теретили, а по њиховом захтеву је преко свог шефа Обавештајне службе Жандармерија поднела један допис који је садржао све тачке које је поменута хрватска организација тражила да се објаве. Закључак Националне жандармерије био је потпуно исти као и Вранчићев у писму које је 28. јула 1956. упутио председнику Републике, нарочито због тога што су на готово идентичан начин изнели порекло оптужби против Хрвата. И Вранчић и Национална жандармерија тврдили су да су оне произашле из историјских мимоилажења између Хрвата и Срба, због политичких освета, невезано за догађаје

¹⁰³ У Прилогу нога командира Оскара Ђаварија, шефа Обавештајне службе жандармерије.

у Републици Аргентини, а касније су ови разлози пресликани у домаћу и међународну штампу. Овај закључак подрива и омаловажава озбиљан рад и истрагу локалне и међународне штампе, рад као што је онај бившег посланика Сантандера, у вези са терористичким активностима нациста у Аргентини, па чак и Истражне комисије о антиаргентинским активностима за које су неколико година раније, у јуну 1941, у Дому народних посланика тражили да се истраже деловања појединачних особа и институција које заступају идеологију супротну републиканској у земљи. Још једном, безбедносни орган аргентинске државе као да је био подређен наређењима Павелића и његових усташа.

Дана 11. децембра 2023. од аргентинске Националне жандармерије затражила сам информације о томе да ли у свом историјском архиву имају досијее, пресуде, белешке, поступања, дописе, поруке послате преко телепринтера итд. у вези са Антом Павелићем, из периода 1948–1957. године. Намера је била да се поступања и истраге које је обавила Жандармерија могу прочитати како би се могао извући закључак, како је то у свом извештају од 1956. она и урадила, објашњавајући да су Павелић и његове усташе биле невине за све оптужбе које су им се стављале на терет у Аргентини. Одговор који је Национална жандармерија доставила, 21. децембра 2023, у Буенос Ајресу, био је следећи:

„У вези са Вашим захтевом, стављам Вам на знање да је одговарајућим хијерархијским путем Управа поступила у циљу да Вас обавести о наведеном питању, и то тако што је издала извештај у ком се у једном његовом делу наводи да 'нису пронађени записи у вези са извршеним проверама.“

У овом кратком одговору, који потписује главнокомандујући секретар генералштаба Националне жандармерије, наводи се да заправо нису нашли апсолутно ништа.

Као резултат оптужби и истрага које је спровела влада Арамбура, Павелића је 1956. године полиција привела на

неколико сати, а његова кућа у вртном граду Ломас дел Паломар је претресена. Ово је новинарима испричала Павелићева ћерка Вишња у једној од својих изјава, у време атентата на њеног оца, априла 1957. Увиђај је водио капетан Молилари, а пошто нико није пронашао доказе, Павелић је ослобођен.

Притисак који је био присутан у медијима да се Павелић и његова група усташа оптуже, омогућили су Благоју да прочита о Поглавниковом присуству у Аргентини.

Јазбина: вртни град Ломас дел Паломар

То што се Павелић стационирао у Вртном граду Ломас дел Паломару није случајност. Цео крај изградиле су Немци, са жељом да ту и сместе оне који су долазили из Немачке и колаборационистичких земаља, након Другог светског рата.

Да не би дошло до забуне, важно је разјаснити да је Ел Паломар град који се налази у округу Морон и он је претходио осмишљавању изгледа и изградњи Вртног града Ломас дел Паломар, који припада округу Трес де Фебреро а који је изграђен упоредо са Паломаром. Та два места разграничава железница. Национални Војни колеџ у Паломару већ је тамо постојао од почетка века, и грађен је врло споро а отворен је у децембру 1937, пре него што је *FINCA* започела свој урбанистички пројекат.¹⁰⁴ Ваздухопловна база датира из 1912, када је основана Војна ваздухопловна школа, која је касније пребачена у Кордобу. Прва ваздухопловна бригада основана је 1949. године.¹⁰⁵

¹⁰⁴ Сlike железнице која дели Ел Паломар од Вртног града Ломас дел Паломар.

¹⁰⁵ У Прилогу слике Националног војног колеџа у Паломару.

Вртни град Ломас дел Паломар био је пројекат Ериха Зејена, на основу идеје коју је донео из Европе, а која се заснивала на другим вртним градовима изграђеним у Немачкој и Енглеској. Ову идеју преузео је од Ебенезера Хауарда, који је изградио модел предграђа почетком века. Према Хауарду, то је морао бити идеалан град погодан за развој појединца, у складној равнотежи између природе и урбанизације. Баш као и модел који је Хауард креирао, Зејен је осмислио вртни град Ломас дел Паломар,¹⁰⁶ заснован на једном централном делу града, са културним центрима и продавницама, који би имао успостављену комуникацију са језгрима становања. Овај град се разликовао од свих других градова великог Буенос Ајреса, по високом дрвећу, добро испланираним продавницама и трговима, са брвнарама у калифорнијском стилу.

„Вуковима“ који су се крили у Аргентини нису била потребна минска поља или бодљикава жица, као што је Хитлер имао у свом штабу у близини Растенбурга да би се заштитили. Њихови бункери су били видљиви, а њихове куће су биле камуфлиране међу кућама осталих становника. Чини се да је случајност хтела да, као и у Хитлеровом штабу, постоји ваздушна база у близини Павелићевог склоништа у Вртном граду. Како Зејен прича у својим мемоарима, вртни град Ломас дел Паломар имао је сопствене залихе за снабдевање, централни објекат за снабдевање водом, па чак и фабрику цигли за изградњу кућа.

Вртни град Ломас дел Паломар био је савршено скровиште не само за Павелића и његове усташе, већ и за Немце. Све уређење, администрацију, финансирање и продају кућа у комшилуку, обављали су Немци. Павелић је говорио италијански, помешан са мало шпанског и веома добрим немачким, и зато се тамо и осећао безбедније, окружен асовима немачке авијације, попут Галанда, и заштићен бројним немачким

¹⁰⁶ Планови и фотографије Вртног града Ломас дел Паломара.

институцијама. Зејен, Немац који је у земљу ушао 1929, био је партнер са Германом Верникеом из компаније за штедњу, изградњу и новоградњу, под називом *FINCA*, која је основана у фебруару 1935. Г-дин Зејен, осим финансирања и изградње Вртног града, био је одговоран и за његово пројектовање. Године 1933. ови партнери су тражили земљиште за изградњу кућа у Великом Буенос Ајресу. Дана 2. новембра 1942. купили су земљиште на аукцији за изградњу Вртног града Ломас дел Паломар, са Густавом Ертеном. Зејенова почетна идеја била је да се, како је рекао, направи приступачно становање за средњу класу, али он није направио објекте само за ову класу, већ је градио и брвнаре у калифорнијском стилу, са црвеним плочицама, баштама, већих димензија, за имућну класу, што је према Зејну, омогућавало добар профит. Изградња се одвијала у фазама, од 1943. до 1955.

Приликом промоције и ширења урбанистичког пројекта, партнери компаније *FINCA* осмислили су и часопис *FINCA*, који је излазио од 1938. до 1955. године, и који је приказивао напредовање радова и комерцијални развој компаније.

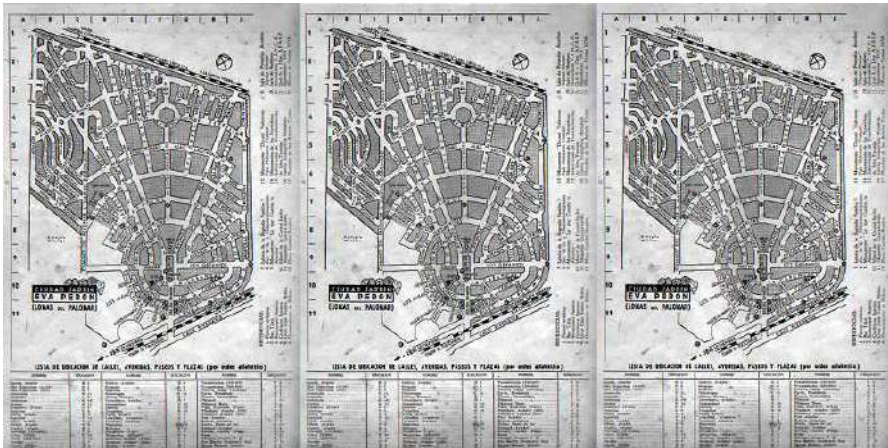
Куће су грађене складно, тако да, када су се Павелић и нацисти немачке авијације доселили, ушли су у веома укусно пројектоване и изграђене домове, великих димензија.¹⁰⁷

Током изградње Вртног града, крајем рата, савезници су компанију *FINCA* ставили на црну листу, као једну од нацистичких удружења и компанија у Аргентини, што је донело низ проблема друштву.

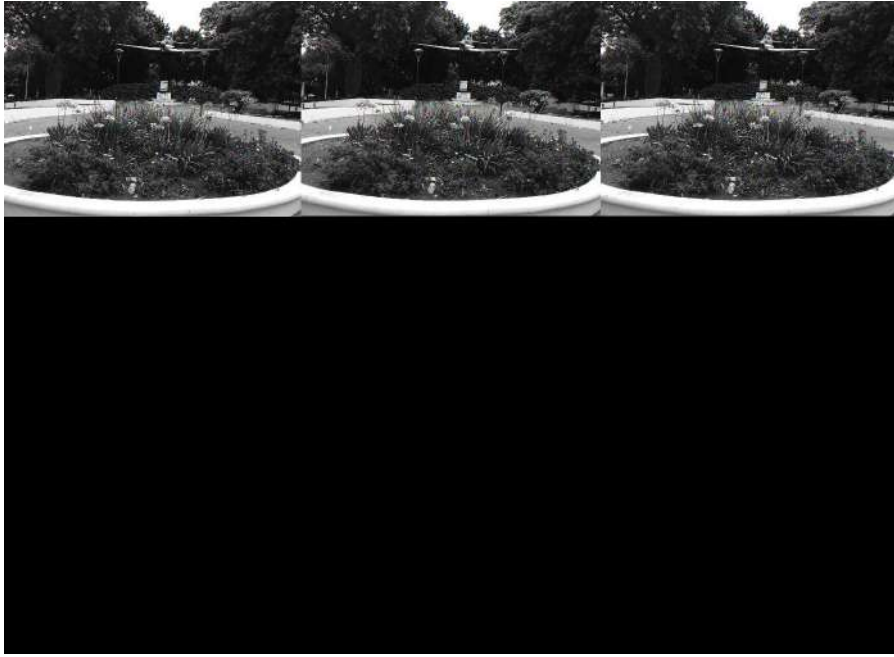
Клуб удружења *AFALP (Asociacion de Fomento Amigos Lomas del Palomar)*¹⁰⁸ основан је 12. јануара 1945. на *Plaza de los Aviadores* (Трг авијатичара). Зграда је свечано отворена 15. јула 1950. Немачки клуб Паломар основан је 9. априла 1951. године.

¹⁰⁷ Фотографија стамбених кућа уз Павелићеву у Вртном граду Ломас дел Паломар.

¹⁰⁸ Удружење за развој пријатељских односа Ломас дел Паломара – *Прим. ирев.*

Стари план града, башића Ломас дел Паломар (дившии град Еве Перон), који је најправила компанија FINCA.

Три авијайичара. Фото: Марија Јововић

*Раскрсница ул. Рикарда Балбина и Алас Арјенијинас
іде је Павелић изашао из аутобуса.
Фото: Марија Јововић*

Суживот ваздухопловне базе са Вртним градом, употпуњен сећањима бројних чланова и сарадника компаније *FINCA*, обликовао је идентитет места. Улице су добиле имена по цвећу и дрвећу, као што су *Las Violetas* – Љубичице, *Los Paraísos* – Рајске птице, *Las Margaritas* – Маргарите и *Las Azucenas* – Љиљани, у част Вртног града. С друге стране, људи као што су Герман Вернике, који је био партнер *FINCA*-е, или Переира Ираола, који им је продао земљиште за изградњу Вртног града, такође су добили своју улицу. Коначно, улице су именоване презименима значајних авијатичара аргентинског ратног ваздухопловства, као што су Карола Лоренсини, авијатичари Хорхе Ћавес и Бредли. Друге улице су назване презименима немачких авијатичара као што је Удет, немачки борбени пилот у Луфтвафеу; Пљушов, авијатичар царске немачке војске у Првом светском рату који је погинуо у ваздушној експедицији у аргентинској Патагонији 1931. године; Лилиентал, немачки инжењер и авијатичар, пионир лета, и авијатичар Балод, који је погинуо у граду Тандил 1924. док је тестирао лет прве једрилице изграђене у земљи. Ото Балод је извео своје прве авијационе тестове инсталиране у Паломару 1923. године, уз помоћ тима механичара који су припадали Ваздухопловној војној служби.

Зејен је са великим поносом признао да му је у изградњи овог места адмирал Енрике Плате, који је стекао висок војни чин, олакшао приступ министарствима и омогућио контакт са утицајним људима. У знак сећања на овог адмирала данас постоји Трг адмирала Платеа.

Све пројекте који су се до 1947. у том месту одвијали, осмислили су Немци, а многе од њих за Немце: први ресторан који је у фебруару 1947. отворен, под именом *Taku*, био је у знак сећања на Зејнов родни град Келн, у Немачкој, затим изградња Куглашког клуба *Blitz*, који је свечано отворен у октобру исте године, били су стециште многих избеглица из нацистичке Немачке и њених сарадника.

Како Едгардо Домингес тврди, „(...) критична ситуација кроз коју је компанија прошла у вези са немачким пореклом њених менаџера, приморала их је да ојачају везе и односе са бизнисменима и предузетницима исте националности. (...) Истовремено, односи са немачком заједницом у Аргентини и иностранству су се учврстили.“¹⁰⁹

На локалном плану, Домингес овде мисли на формирање две институције као што су немачки клуб *Chispas Rojas* и немачка школа у Паломару, а на међународном плану, мисли на посету Вртном граду немачких представника из спорта, културе и политике. Осим тога, Зејенова компанија направила је хотел углавном за немачке и италијанске имигранте, у индустријском постројењу, без великих плата, и уз обећање да ће у будућности добити дом.

Многи имигранти који су из Немачке, Италије и земаља присталица сила Осовине долазили у Аргентину током периода изградње Вртног града, између 1943. и 1955, били су бегунци од међународне правде и ушли су у земљу са лажним идентитетима.

Толика је била љубав према компанији коју су основали, да су, према Ериху Зејену, направили химну својој компанији *FINCA*, која се први пут чула у јуну 1950. Стих који је у најмању руку чудан за једну компанију, гласи: „...ако желите да нас понизите, ако желите да нас увредите, ми се смејемо, ми живимо у *FINCA*-и, овде у Паломару...“

Изградња Вртног града Ломас дел Паломар толико је била иновативна да га је 1. марта 2019. Представнички дом провинције Буенос Ајрес прогласио местом од провинцијског интереса као пионирски пројекат у земљи и Јужној Америци, који представља урбанистичко и историјско наслеђе Региона Трес де Фебрера, где се и налази. Пројекат је испратила и председница споменика и историјских добара нације, г-ђа

¹⁰⁹ Едгардо, Домингес. „Ерих Зејен: Немци, урбанизам и планови градње станова током перонизма. 1943–1955.“

Тереса де Анђорена, која је том приликом тај крај дефинисала као „место благостања и лепоте“. Ипак, трагови тог краја као једног од склоништа многих ратних злочинаца, избрисана су са мапе, као да се то никада није ни десило. Врло мало списа указује на Ломас дел Паломар као на једно од скровишта и нацистичких и усташких јазбина крајем Другог светског рата.

Такође је важно разјаснити неке промене у називима улица и бројевима које су направљене у Вртном граду Ломас дел Паломар. Пре неколико година, назив и нумерисање улице где је живео Анте Павелић, Мермоз 643, промењен је у назив Финка, а поред тога, промењен је и број улице са 600 на 6000. Такође је промењена и оријентација бројева. На оној страни где су били парни бројеви, нарочито у тој улици, стављени су непарни, и обрнуто. Нису све улице промениле имена, већ само неколико. Број Павелићеве куће у улици 643, промењен је у Булевар Финка 6040. Кућа која се налазила с леве стране до његове, некадашња Мермоз 653, променила је адресу у Булевар Финка 6064. Кућа с десне стране од куће у којој је живео Павелић, адресу је променила у Булевар Финка 6052. Оно што је необично код ове куће, када уперите стрелицом на њу, преко Гугл мапа, она води директно до некадашњег Мермоз 643, као да ове две куће имају исту парцелу. То ме подсећа на верзије које су раније постојале да је Павелић имао три куће једну до друге – за себе и за своје усташе – али то је можда мит јер за то не постоје докази.

Тренутно, као траг прошлости, неке фасаде кућа имају двоструку нумерацију. Након што сам се распитала и у комшилуку тих кућа, разлог промене имена остао је непознат. У неким новинским чланцима из априла 1957. Павелићева кућа је означена као Мермоз 653, што уноси додатну забуну. Неке мапе са погледом из птичје перспективе показују да ове куће не само да имају башту испред, већ имају и велика проширења, са великом баштом у позадинском делу.

*Кућа поред Павелићеве на којој су првенуђино на предњој страни сџари бр. 653
и садашњи бр. 6064. Фото: Марија Јововић*

Дезинформисање веома успешно ради свој посао када је у питању брисање трагова историје, без обзира на вештачку интелигенцију која нам је данас доступна. Постоје интернет сајтови који тврде да је Павелићева кућа срушена и да је на њеном месту подигнута зграда, што је лаж, јер је физиономија тих кућа очувана и сасвим је нетакнута, са својим карактеристикама брвнара.

Историја Паломара се усложњава од тренутка када се успоставља пословна веза између чланова нацистичке партије који су побегли из Немачке са својим сарадницима и аргентинским ваздухопловством, док је све то заправо испланирао Перон. Нешто раније оформљено аргентинско ваздухопловство морало је бити модернизовано и снабдевано техничарима и експертима, а Перон је у техничарима и пилотима Луфтвафеа пронашао праву снагу, која би дала заокрет у модернизацији и развоју војног ваздухопловства у земљи, због чега их је штитио, осигуравао им азил и посао. Специфичан случај је био случај генерала Адолфа Галанда, који је у новембру 1948. стигао у Аргентину бродом *Andrea S* из Ђенове, са лажним пасошем који му је омогућио Црвени крст на име Ролф Јегер. Настанио се са породицом, супругом и њеном децом у кући на раскрсници улица Параисос и Пенсамиентос, само пет улица даље од Павелићевог дома у Вртном граду Ломас дел Паломар, да би унапредио свој рад као саветник аргентинског ваздухопловства.

Током Другог светског рата, Галанд је био врхунски и одликован борбени пилот, кога су сматрали немачким летачким асом. У августу 1940. године, унапређен је у чин генералмајора и руководио је свим ловачким јединицама на фронтима. Након рата, најистакнутији официри Луфтвафеа изгубили су привилегије и уклоњени су са јавних места и положаја, па су почели да размишљају о новим пољима деловања за која ће им се пружити прилика.

Заједно са Галандом, у Аргентину је стигла такозвана „Група Танк“, коју су чинили Танк, Хортен, Хенрици, Баумбах, Бе-

хренс и Рудел. Сви чланови „Групе Танк“ добили су лажне пасоше захваљујући свештенику Драгановићу. Као и усташе, многи Немци су били смештени у самостанима, чекајући лажна документа и прави тренутак за бекство. Курт Танк, немачки ваздухопловни инжењер, стигао је у Аргентину 1948, комерцијалном авио-компанијом, преко Данске, са лажним пасошем на име Педро Матиес.

Да би „Група Танк“ могла доћи у земљу, претходно су се организовали и преговарали са Пероном, у вези са ваздухопловним пројектом који су желели да спроведу и особљем које би Перон ангажовао. Начин на који је успео да уведе Немце, био је формирањем *ДАИЕ* у Риму, преко руте Ђенова–Буенос Ајрес, уз помоћ аргентинског конзулата у Ђенови и Међународног црвеног крста.

Валтер Бентанкор истиче да је оваквих Немаца, њих око хиљаду, добило пасоше који су само чекали да им се стави фотографија. Особа која је активно учествовала био је Лавић из Хрватске, задужен за подмићивање савезничких контролора. Бентанкор такође тврди да је договор био да ће Католичка црква изаћи у сусрет што се тиче папирологије и да би превоз био одговорност аргентинске владе.¹¹⁰

Танк и Галанд, који су се познавали још пре доласка у Аргентину, због Танкових ваздухопловних пројеката попут четворомоторног *FW-200* „Кондор“, састали су се у Немачкој, пошто је Танк хтео да открије своје планове за пројектовање борбеног авиона у Аргентини, јер га је ангажовало аргентинско Ваздухопловно министарство на њиховом пројекту.

Опет је свештеник Драгановић одиграо кључну улогу у бекству нациста, у овом случају техничара и асова немачког ваздухопловства и многих других који су се придружили, а нису припадали групи. Међутим, неколико месеци након ових улазака у земљу, у Одсеку за миграције избио је скандал

¹¹⁰ Бентанкор М., Валтер. *Генерал ловачких авиона*, Argentina. Буенос Ајрес, 2013.

у марту 1949. због притужби сенатора Ођоса због неправилности које су учињене приликом уласка имиграната и због кључне улоге коју је у томе играла *DAIE* у Риму, што је довело до суспензије Пабла Дијане са његове позиције генералног секретара за миграције и накнадног захтева за извештавање.

Важно је сетити се да добри односи Хитлера и Аргентине датирају из времена пре почетка Другог светског рата. Хитлер је 1933. послао барона Фон Термана који је био повезан са нацистичком партијом, да буде шеф дипломатског представништва. Са њим су ушли немачки официри како би обучили аргентинске оружане снаге, које је директно ангажовало Министарство одбране. Многи од оних које су немачки официри обучавали, били су део војне групе нацистичког профила, креиране 1943. (*GOU*),¹¹¹ укључујући Перона, тако да није било изненађујуће што је Перон ангажовао немачке нацисте после рата.

Припремајући план

Благоје је морао да донесе одлуку да крене за Павелићем и остави Мар дел Плату и све што је тамо постигао. Следеће питање које треба разјаснити јесте – које стратегије је осмислио од свог доласка у престоницу и како је почео да гради план који ће бити успешан.

Благоје Јововић је отпутовао из Мар дел Плате у Буенос Ајрес да би се састао са Јосом Дефранческим, како би купио што више информација. Када је проверио веродостојност онога што је објављено у новинама, одлучио је да део хотела који је поседовао прода осталим партнерима како би

¹¹¹ *Grupo de Oficiales Unidos* – Група уједињених официра – је било националистичко тајно друштво у оквиру аргентинске војске које је извело државни удар 1943. да збаци председника Рамона Кастиља, чиме је окончана злогласна деценија и формирана војна хунта која је трајала до 1945. – *Прим. прев.*

се настанио у Буенос Ајресу, прикупио довољно новца и нашао други посао док је посећивао „вучју јазбину“ и планирао атентат. Јосо Дефранчески му је такође открио да је Павелић имао велике пословне планове у грађевинском сектору и да га је штитио генерал Перон. Осим тога, сазнао је и да се овај потпуно некажњено шетао Буенос Ајресом и увек у пратњи своје усташке страже.¹¹²

Као што смо претходно напоменули, Павелић је живео у великом Буенос Ајресу, у Вртном граду Ломас дел Паломар, на адреси 27 километара удаљеној од престонице, у одабраној четврти коју је градио немачки емигрант, Ерих Зејен.

Пре свега, Благоје је изнајмио собу и почео да тражи посао да би се издржавао. Када је стигао у главни град, почео је да разматра стратегију како да дође до Павелића, а да заобиђе усташког стражара. Пре свега, желео је да лоцира Павелићево скровиште, па је једног дана узео воз на линији Генерал Сан Мартин на станици *Рейширо*, према малом месту под именом Вртни град Ломас дел Паломар, у околини Буенос Ајреса. Путовао је више од сат времена, прешао девет станица, *Палермо, Чакариџа, Ла Пајтернал, Ел Либертиадор, Вила де Парк, Девойо, Саенс Пења, Сантос Лујарес, Касерос*, док није стигао на станицу *Ел Паломар*, где је сишао. Почео је прво да истражује место осматрајући га. Када је сишао са станице, видео је да је то подручје веома прометно и окружено трговачким радњама. Прешао је железничке шине и кренуо Булеваром Сан Мартин. Прошао је поред више продавница и неких барова. Три блока након шетње Булеваром, изашао је директно на Трг авијатичара. Област је имала другачији изглед. Све је било окружено крошњама. Наставио је десном страном трга и скренуо десно, према авенији Переира Ираола (која је с годинама промењена у Авенију Рикардо Балбин). Ишао је два блока, све док није стао да попије пиће у бару који

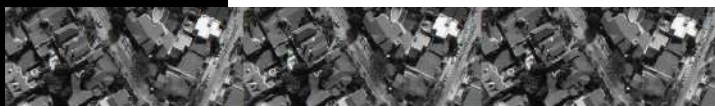
¹¹² У Прилогу Дефранческијев чланак.

се налазио један блок од Переира Ираола и Мермоз (данас Булевар Финка), где је размишљао како да се приближи Павлићевом дому. Знао је да живи тамо, али није знао тачно где. Дискретним распитивањем успео је да добије тачну локацију куће, Мермоз 643. То није било нешто што се отворено могло питати, али је Благоје, својом комуникативношћу и довитљивошћу успео да добије све одговоре који су му били потребни. Успео је да уочи аутобус број 5. Пратио га је погледом и видео да се зауставио један блок касније, у месту Переира Ираола и Алас Аргентинас. Ту информацију је запамтио. Ишао је још један блок док није стигао до угла, скренуо десно за Мермоз. Нешто од блока даље била је кућа усташког Поглавара, са десне стране на, у то време, страни непарних бројева. Када је прошао испред ње, био је задивљен. Изненадила га је и њена лепота и суседних кућа. Било је то огромно имање, са црвеним плочицама, са предивном баштом испред и огромном палмом, у стамбеној четврти. Као и суседне куће, све су биле веома велике, недавно изграђене. Након што је мало истражио околину и скренуо неколико пута по оближњим улицама, прошао је поред клуба *AFALP*. Приметио је мали троугао од траве и дрвећа испред клуба. То је било налик платформи. Наставио је кроз тај мали трг и кренуо назад, истим путем којим је стигао на авенију Переира Ираола. Почео је да броји улице које су водиле до железничке станице. Избројао је нешто око једанаест или дванаест блокова. Није био дуг пут. Почео је да замишља бекство са тог места. Сачекао је кратко на станици и укрцао се на следећи воз за главни град. Био је узнемирен и узбуђен. Мисија није изгледала тако тешко. И имао је план. Сада је преостало само да пронађе партнера који ће му помоћи да то оствари.

Након што је пронашао где се налази Павлићева кућа, морао је да пронађе праву особу која ће са њим спровести план, па је почео да тражи сународника од поверења. Знао је да неће бити лако и да неће све моћи сам, па је контакти-

Актуелни поглед на некадашњу
улицу Мермоз,
у којој је Павелић живео.
Фото: Марија Јововић.

Слика фотографија из часописа
Siete Días Ilustrados
на којој је приказана фасада
Павелићеве куће у Мермозу 643.

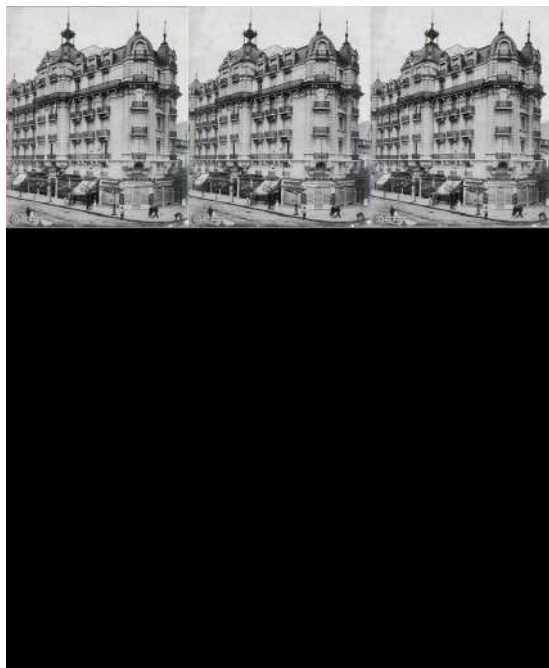
рао људе из своје околине које је добро познавао, или који су му били пријатељи. Сакупио је довољно новца од продаје свог дела хотела, али је знао да ће трошкови бити велики и да приликом организовања савршене стратегије, не сме недо-стајати средстава, нити може бити непредвиђених догађаја. Благоје је једну ствар истицао увек и у сваком разговору који је водио са емигрантима. План је требало спроводити искључиво из патриотских мотива и не би смеле да постоје било какве личне амбиције као ни економски интереси. Благоје такође није био спреман да од било кога тражи финансијску помоћ. Лични понос је било нешто што је одувек стављао на прво место. Само је тражио некога ко би му помогао око решавања усташке страже. Он би био тај који би обезбедио средства својим радом. Веома пажљиво је тражио партнера који би му помогао да изврши то убиство, али је одговор увек био исти: „Знам ко је Павелић и знам за геноцид који је починио у НДХ, али имам породицу да издржавам и о њој бринем. Као имигранту, ако се мени нешто деси, ако ме убију, нико се неће бринути о мојој породици“.

Благоје је безуспешно тражио, од пријатеља до пријатеља, све док није одлучио да разговара са Миланом Гаћешом, Личанином, који је припадао српском народу тог краја, са којим је могао да настави са плановима. Милан, годину дана старији од Благоја, морао је као четник да се бори против усташа од почетка формирања НДХ, на подручју Лике, као и против партизана од 1942. У августу 1944, борио се против партизана близу Грачаца. На крају рата, Милана су, као и Благоја, Енглези затворили у логоре у Италији, где је био све док га сестра Милева није пронашла и обезбедила неопходне контакте за његово ослобађање. Као и остали четници, Милан се настанио у Аргентини. У Регистру миграната стоји да је 21. јануара 1948. стигао у земљу, као земљорадник, са 26 година, ожењен, бродом *Санџа Крус*. Са њим је стигла и његова се-

стра, Милева Гаћеша и њен муж Новак Зековић, кога је упознала у Италији и са ким је имала две ћерке.

Када је Благоје питао Милана да ли жели да му помогне у извршењу атентата на Павелића, он је прихватио, и иако су заједно имали доста информација о Павелићевом свакодневном кретању, разумевање међу њима је бледело, да би на крају Благоје одлучио да настави да тражи другог партнера за овај чин.

Као што је Дефранчески говорио, Павелић није био тако сакривен, већ се наочиглед свих слободно кретао. Један старији исељеник из Црне Горе, који се презивао Џањевић, и који је био обавештен о Павелићевом кретању у Аргентини, дао је Благоју информацију да су се срели у ресторану у центру

*Стара фотографија зграде на улици
ул. Коријентес и Каљао, где је ресторан
El Ciervo радио у њишемљу. Град Буенос Ајрес.
Archivo General de la Nación Argentina.*

Буенос Ајреса, тачније, у ресторану *El Ciervo*, који се налазио на углу улица Коријентес и Каљао, у близини других, веома познатих барова. Ресторан *El Ciervo* свакодневно су посећивали нацисти и усташе. Његова унутрашњост је била раскошно украшена, у немачком стилу, бројним бронзаним и дрвеним детаљима, као и фотељама и тешким завесама. Сепареи су имали тамне дрвене клупе. Овакав сепаре омогућавао је приватност посетиоцима, јер су ове тамне клупе биле 1,80 м високе, а ис-

товремено су се са њих непримећено могли посматрати они што су улазили. Између тих сепареа са завесама, пролазио је виолиниста да оживи атмосферу. Благоје је смишљао стратегију како да дође на лице места, а да га не открију или да не пробуди сумњу. У те сврхе, променио је изглед, како би закамуфлирао своје црте лица испод великих бркова. Почео је често да одлази у тај ресторан са својим друговима, како би пронашао Поглавника.

Дијагонално од места *El Ciervo* налази се посластичарница *La Ópera*, која ради на углу улица Коријентес и Каљао, од 1928. до данас. Имигранти су се у периоду после рата сретали у различитим баровим у центру Буенос Ајреса, у складу са својим пореклом, где су осећали припадност и могли да искусе традицију и оживе успомене на своју земљу, као што је то био ресторан *El Ciervo* за Немце у Коријетнес и Каљао, бар *León*, у ком се окупљала јеврејска заједница од 1912, и кафе *Garibaldi* или *Marconi* за Италијане, у Авенији де Мајо, где се слушала италијанска музика и опера. Али нису постојале само кафане у којима су се имигранти састајали у групама, већ и удружења за међусобну помоћ, где су могли пронаћи помоћ на пример приликом пресељења. У том смислу, формирано је „Италијанско колонијално друштво за узајамну помоћ“, швајцарско савезно друштво „Јединство и Добра намерност“, „Словенски центар“ и „Хрватски

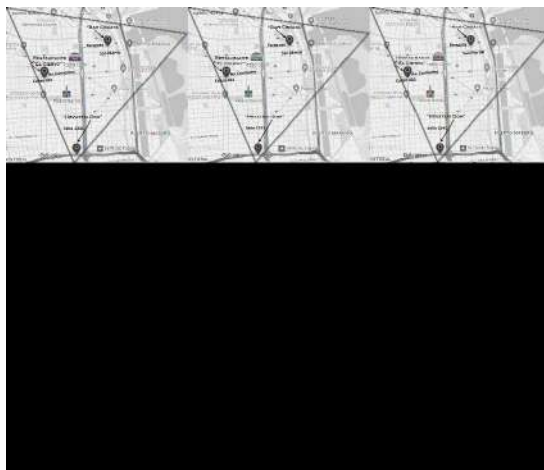
Слика фототографија на којој се види улаз у ресторан *El Ciervo*.
Archivo General de la Nación Argentina.

дом“ – овај последњи са циљем пружања уточишта пристиглим Хрватима.

Према Обавештајној служби аргентинског ваздухопловства, Павелић се са својим усташама сусретао и на другим местима, као што је био *Bar Cibeles* у Авенији де Мајо 1225, у Буенос Ајресу, који је, због своје централне позиције био редовно место окупљања хрватских досељеника. Овај бар удаљен је само десет блокова од ресторана *El Ciervo*. Још један бар који је Павелић свакодневно посећивао, према извештају био је *Хрватски кафе*, који се налази у *San Martín* у *Paraguay*, деветнаест блокова удаљен од ресторана *El Ciervo* и исто толико од *Café Cibeles*.

Дневна рута сусрета Павелића и његових усташа у Буенос Ајресу увек је била наочиглед света, што потврђује велику подршку и моћ коју су уживали у Аргентини те су се кретали без страха. У сваком случају, њихово кретање је било планирано и веома добро организовано. Друго место где су се усташе свакодневно састајале било је у *Хрватском дому*, у улици Салта 1241, где је Павелић имао једну од својих канцеларија за састанке самопроглашене „Хрватске владе у егзилу“, чији је био шеф државе. Између ресторана *El Ciervo* и *Хрватског дома* било је само двадесетак блокова.

Није природно мислити да је Павелић свакодневно посећивао ресторан *El Ciervo* и седео тамо посматрајући пролазнике или разговарајући са својим усташама о прошлости.

План места где се Павелић свакодневно састајао са својим усташама. Према извештају Службе за ваздухопловство. Извор: Гуџл мапе.

Павелић је био политички активан у Аргентини, па се интензивно кретао, што је захтевало Благојево стрпљење и истрајност да анализира његове обрасце понашања. Седео је, веома мирно, посматрајући целокупан амбијент. Ишао је са разним пријатељима да нешто поједе или попије кафу, а надао се да ће видети Павелића, који је често путовао по разним градовима и државама са лажним идентитетом. Павелић је путовао широм земље и ван ње подржавајући, организујући и надгледајући центре у којима су се усташе састајале. На то указује бројна документација. У Буенос Ајресу је одржавао састанке са утицајним личностима на местима као што је *Хрвајски дом*. Контролисао је и градилишта која су му доносила велику зараду, а по разним градовима широм света водио је своју усташку војску, која би редовно вршила атентате, и као да то није било довољно, саветовао је и подржавао генерала Перона у државном насиљу и за то добијао плату и велике надокнаде, тако да су те Павелићеве терористичке активности отежале потрагу за њим и његово праћење. Ствари нису биле тако лаке као што се чини, али је уложен велики труд да се непотребни ризици и неуспеси избегну.

Благоје није успевао да нађе правог човека који би га пратио у мисији, све док се није појавио Мило Кривокапић, Србин из Црне Горе, кога је веома добро познавао, пошто је живео с њим у Буенос Ајресу, и кога је веома волео и ценио. Мило, родом из Цуца, северно од Цетиња, био је три године млађи од Благоја. Био је син Баја Кривокапића, великог борца у Првом и Другом светском рату. Мило је имао много заједничких црта са Благојем. Потицао је из угледне и храбре црногорске породице, која се генерацијама борила против Турака бранећи своју земљу од турске најезде. И Мило се суочио са ратом. Придружио се Равногорском покрету и ратовао у Санџаку и Босни. Морао је да се супротстави усташама и партизанима у неколико наврата током рата. Потом је са осталим четницима кренуо у Камник, град у Словенији, да би стигао у Аустрију, где су били Британци, али су их на путу

пресрели комунисти и тада је већина убијена. Мило се спасао сигурне смрти бекством. Као и остали четници, он је чак и након завршетка рата подносио несносне муке, мучења и прогоне. Мило је успео да се опет сусретне са својим оцем, који је преживео тако што је 1948. емигрирао у Аргентину, а потом је Мило кренуо за њим. Благоје и Мило су били велики пријатељи и сапутници и као Срби из Црне Горе делили су безброј успомена и анегдота о родној грудии и недаћама и страдањима које су као четници претрпели у Другом светском рату.

Једног дана Благоје се састао са Милом да му исприча свој план. Мило је имао на уму сва злодела која су усташе чиниле. Још је било свеже сећање на његову породицу која је побегла у Црну Гору да се заштити од „србосјека“, док су живели у Тузли и испраћали његовог оца као пуковника Војске Краљевине Југославије. Павелић је пролио реке и реке невине крви. Мило је одмах одговорио. Благоје и Мило били су тим који ће обележити историју, двојац искусних бораца, двојица црногорских Срба који су чували сећање на милион масакрираних жртава.

Павелић је удобно седео у ресторану *El Ciervo* са својим усташама. Осећали су се као код куће. Забављало их је да причају о својим убиствима, одрубљивању глава, силовањима. Можда је једини амбијент у ком се осећао кривим, за Павелића била његова породица, јер им није причао о страхотама за које је свакодневно издавао наређења да би „истребио“ невинне. Павелић је био поносан на себе и на чудовиште које је створио, НДХ. Осећао се поносним што је целог живота остао некажњен, што је имао економску и логистичку подршку Мусолинија, што је наредио атентат на краља Александра у Марсеју, а као награду имао је Мусолинијеву заштиту. Убиство министра Бартуа за њега је значило колатералну штету. Осећао се поносним што је створио марионетску нацистичку државу, што га је Хитлер подржавао, што му је био пријатељ дуги низ година. Павелић је био поносан што је формирао најнасилнију и најкрволочнију војску која се пам-

ти у савременом добу. Био је поносан на атентате за које је издавао наређења у послератној Југославији, на атентате на амбасаде широм света, на своје пријатељство и везу са диктатором Пероном и другим диктаторима у Латинској Америци. Још поноснији је био јер је имао подршку и заштиту од Ватикана, што је заједно са Пероном и Ватиканом постигао савршен план, преко Драгановића и Худала, за долазак огромног броја крволочних усташа у Аргентину. Био је веома поносан што је формирао своју хрватску владу у егзилу у Аргентини, са свим својим министрима убицама. Павелић је уживао изузетну подршку чак и савезничких тајних служби, које су га такође штитиле. Павелић је прошао некажњено широм света, иако медији у томе нису учествовали и његове масакре су преносили на дневном нивоу. Међутим, седео је у *El Ciervo* са својим усташама и знао је да је све постигао. Пио је кафу мирно и разговарао са њима као да га нико не може разумети. Ипак, није знао да је иза њега или за столом само мало даље седео српски православни хришћанин, мршави младић који је мењао свој изглед и своје стратегије, који је знао за шта је све Павелић био способан у животу, и није заборављао. Благоје није никада заборавио да је, борећи се у рату прошао кроз Ливно у Босни, 1943, видео врло малу децу у пољу ограђеном бодљикавом жицом, како лутају голи усред зиме, на којима су вршени застрашујући експерименти, и која су изгледала као живи мртваци. Благоје је био свестан свега што је то презрено биће које је седело на неколико метара од њега урадило, изгледајући као невини старац. Сваки дан је стрпљиво седео, посматрао, и правио план. Свака и најмања информација коју је добио послужила му је за његов план. Благоје се одрекао сигурног благостања у Мар де ла Плати да би сео за тај сто иза Поглавника, чекајући тренутак да га докрајчи. Сваке вечери је долазио кући и није могао да мирује размишљајући о томе. Није хтео да одустане од плана, чак иако је то значило његову смрт. У то је био сигуран.

Благоје и Мило су интензивно радили на прављењу плана. Проучавали су сваки покрет Поглавника и људи који су га пратили, чак и његовог телохранитеља. Заједно су планирали целу руту. Путовали су неколико пута у Вртни град Ломас дел Паломар. У Ретиру су ушли у воз, као што је Благоје урадио и први пут. Посматрали су стајалишта и бележили време и раздаљине до станице Паломар. Укрцали су се у аутобус број 5 и изашли тамо где је Благоје већ видео станицу, у *Pereira Iraola* и Алас Аргентинас. Одатле су започели темељну истрагу комшилука. Благоје је већ ишао неколико пута, али су сада морали тимски да саставе план. Дискретно су посматрали изглед насеља, све до Павелићеве куће. Обишли су клуб *AFALP* и мали трг испред. Проучавали су скретања и улице које би могле бити најбољи пут за бекство, у повратку из Павелићевог дома. План је био да, када крену за Павелићем, неколико метара од његове куће Благоје крене за њим, а Мило да онеспособи телохранитеља. Затим су морали да размишљају како да се врате у главни град, да предвиде шта би могло да крене по злу, да смисле разне начине за излаз.

Након припреме акције у Вртном граду, Благоје би одлазио у *El Ciervo* и обраћао пажњу на све разговоре. Седео би мало даље од Павелића и само слушао. Ноћу је бележио у глави сваки важан детаљ који је тог дана видео и све прегледао у тишини хладне собе коју је изнајмљивао.

Операција 9. април

Дани су пролазили, а Мило и Благоје су расправљали о томе који би био прави дан за атентат. Од 10. априла делило их је само пет дана. Благоје је успео да чује да се припрема велика прослава. Чак је чуо да ће на слављу НДХ присуствовати много људи и различита удружења. То је чуо од Павелића лично. Оно што тада није знао је да прослава није била заказана за 10. април. Требало је да се 14. априла у *Gran Cine Florida* у Буенос Ајресу одржи велика свечаност, уз прису-

ство разних хрватских удружења из земље, као и Јерменске, Кавкаске и Украјинске заједнице. Сви они би те недеље имали свог председника као говорника, један од њих би био и председник Хрватских домобрана, инж. Асанчаић. Сви они су у својим говорима поменули атентат. Међутим, тог дана је изостало присуство самог Павелића, који је након атентата лежао у кревету лукаво припремајући свој бег. Знао је да га из часа у час могу ухапсити.

Пролазили су дани, пуни неодлучности, а у међувремену, дуж целог пута пратили су Павелића. Благоје је тих дана осећао да је Мило несигуран, па су из дана у дан одлагали план до 9. априла, што је Благоја чинило све нервознијим. Плашио се да ће због одлагања све пропасти. Благоје је својом сигурношћу покушавао да допринесе целој ситуацији. Имао је смелости да у возу седне иза Павелића, или близу њега. Поред њега је пролазио врло добро прерушен, и увек је тражио место у његовој близини. Није оклевао пред овим изузетно опасним човеком. Гледао га је равно у очи, као и било кога другог, и пролазио је кроз гомилу. Воз је увек био пун људи. И аутобуси су обично били крцати, због чега су Благоје и Мило могли да се измешају са осталим путницима.

Ближио се 9. април, а Благоје је остао при својој одлуци. План се морао реализовати те вечери. Видео је да време ис-

*Индикацијивни знак железничких стјаница од Рејтира до Ел Паломара.
Фото: Марија Јововић*

*Подручје најиада. Траса од ауиубуске станице.
Извор: ГуиЛ маје.*

тиче. Није више било одлагања, и то је Милу и рекао. Било је јасно да ће се десити шта мора да се деси. Била је то последња прилика коју су имали да засене прославу 16. годишњице од оснивања НДХ. Пријатељи су се срели на перону станице *Рейширо*, као и много пута до тад. Када је угледао Мила, Благоје се изненадио. Пријатељ га није изневерио. Укрцали су се у воз и тражили место у близини Павелића који је, као и увек, ушао у пратњи свог усташког телохранитеља. Благоје и Мило су неколико пута разменили погледе, али врло мало речи. Током пута, Благоје је изнова у мислима пролазио план који је тако пажљиво осмислио. Био је веома фокусиран. Последњи дани нису били нимало лаки. У ресторану *El Ciervo* посматрао је како су усташе припремале велику прославу. Павелић је сишао на станици *Ел Паломар*, заједно са својим телохранитељем и много људи. Мило и Благоје су остали иза Павелића, на приличној удаљености, али то је било време када су се људи после посла враћали кућама, због чега је настао велики метеж. Сачекали су аутобус број 5, заједно са осталим људима. Прошло је неколико минута док нису стигли до станице у Переира Ираола и Алас Аргентинас, где су сишли. Благоје је, међу људима који су силазили из аутобуса, изгубио Мила из вида. Иако је био збуњен, наставио је. Срце му је снажно лупало. Знао је да не сме губити ни секунду. Павелић и његов чувар кренули су низ улицу Алас Аргентинас. Скренули су десно у Нунгесер. Заобишли су мали трг, на неколико метара од улаза у клуб *AFALP*. Благоје се, у међувремену, држао на безбедној удаљености од њих, не губећи их из вида. Планирао је да скрати раздаљину када буду ближе Павелићевој кући. У тренутку када је изгубио Мила, знао је да мора да настави са планом. На све начине је покушавао да има партнера који би бринуо о чувару, али ствари су се закомпликовале. Мило се није појављивао. Морао је сам да рачуна са које удаљености да пуца и како успешно да изведе мисију. Поглавников телохранитељ је сигурно био наоружан.

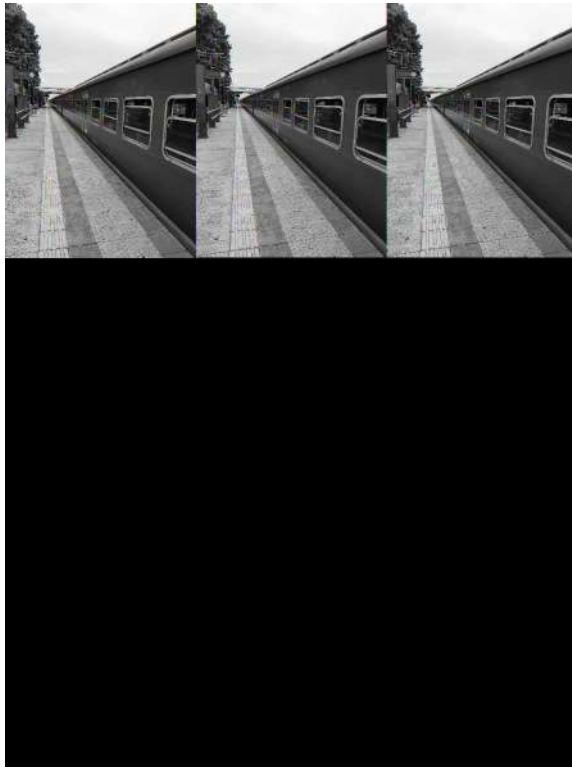
Помолио се Богу и наставио чврстим кораком. На његово чуђење, неколико метара даље, догодило се нешто неочекивано. У тренутку када су прошли скоро испред клуба *AFALP*, телохранитељ је Павелићу рекао да жели нешто тамо да попије и да ће ускоро кренути кући. Павелићу је остало још неколико метара да стигне, тако да није било проблема. Када је Благоје видео да је стражар наставио право према клубу, а да је Павелић скренуо десно путем Имелман улице, док су међу собом размењивали још неколико речи, сакрио се да не би био примећен. Када је Павелић стигао до прелаза преко улице Санчез, Благоје је убрзао свој корак да би скренуо удесно, иза њега. Прешао је малу дијагоналну улицу до Имелман у неколико секунди. Чувар је ушао у клуб а он је ишао сам за Павелићем. До улице Мермоз остало је још само 100 метара. Ово је била једина прилика коју је имао. Још више је убрзао кораке, а Павелић који је скоро ходао, чуо га је. Било је превише мрачно па није успео да види лице онога ко га је пратио, али могао је да види силуету младог човека. Окренуо се и одмах схватио у каквој ситуацији се налази. Прошлост га је сустигла. Био је сатеран у ћошак. Павелић је из свег гласа викао, вређајући српску и комунистичку мајку особи која га је пратила, а која му се све више приближавала трчећим кораком. Павелић није престајао да виче, да би му неко помогао, чак и његов телохранитељ и комшије су га чуле. Благоје је само мислио о томе како да га ухвати. Ниједна друга мисао му није пролазила кроз главу. У тим тренуцима, дугим као вечност, почели су из даљине да се чују пуцњи.

Благоје је био на само три метра од Павелића, у улици Имелман, скоро је стигао до улице Мермоз. Пиштољ је из џепа извадио десном, а не левом руком, јер је Благоје био дешњак, а не леворук. Са те удаљености испалио му је два пуцња у леђа, од којих му се један зарио у кичму, а други с десне стране кључне кости. Павелић је са собом имао актовку. После неколико метара је пао, а актовка је летела кроз ваздух.

Благоје је пришао човеку који је лежао на земљи. Све мисли су му пролетеле у секунди, све што није могао ни слути, ни замислити. Шта је сад требало да уради с Павелићем? Да још једном пуца у њега, овај пут у главу и тако да заврши своју мисију? Шта је требало да уради са актовком? Да је понесе са собом? Да је остави? А шта ако је ту било неке важне документације? А ако је било новца? Благоју су у магновењу пролазиле мисли које му је његово племе Бјелопавлића усадило о достојанству и правди. Прошле су му кроз мисли речи свештеника Радојице Поповића, када му је рекао да га убије као човека, достојанствено. Тада је закључио да је боље да га остави на самрти, да свет види где се налазила вучја јазбина, што је аргентинска влада годинама оповргавала. Штавише, било је веома важно да свет сазна ко је био Павелић и зашто је у Аргентини, и то је била прилика да му се суди као ратном злочинцу и Поглавнику НДХ. Можда идеја да му узме актовку и није била добра. Могла би га пресрести полиција, и на крају би себе открио као починиоца злочина. Или се могло помислити да је обичан лопов, и да је само тражио новац.

*Раскрсница улица Имелман и Финка (бивши Мермоз),
Њодручје најада. Фото: Марија Јововић.*

*Персїектїва на воз на сїїаницї Ел Паломар.
Фотїо: Мариїа Јововїћ.*

*Садашњи изглед сїїанице Ел Паломар.
Фотїо: Мариїа Јововїћ.*

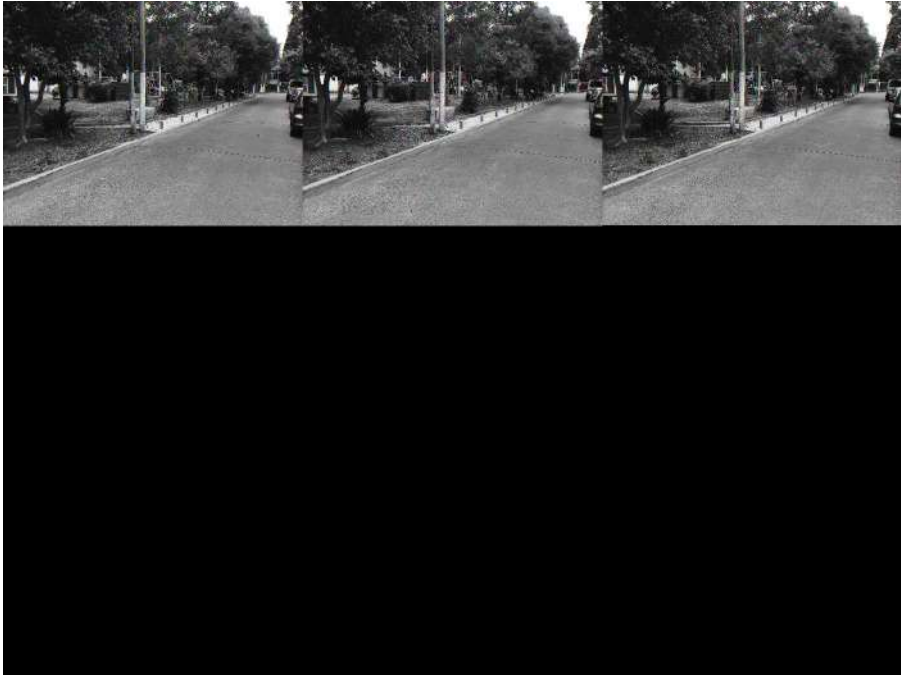
Док је бежао, зачула се пуцњава. Чули су се крици који су дозивали усташког телохранитеља. Благоје није успео да види одакле долазе. Неко је пуцао однекуд у близини. Чувар је био у клубу, скоро 200 метара даље, тако да то није могао бити он. Један хитац је погодио Благоја у ногу и окрзнуо га. У том тренутку, није то ни схватио. Испалио је три метка као одговор и побегао у журби. Људи су гледали кроз прозоре својих кућа. Чуо се лавез паса и вриска.

У међувремену, иако је Благоје изгубио Милову локацију, овај је успео да види телохранитеља када је ушао у клуб *AFALP* и остао на свом месту неколико метара даље, пазећи да не изађе. Мило се налазио у улици Авијатичара Габленц, малом усеку који кривуда и повезује улицу Имелман и Алас Аргентинас. Ту се задржао на свом положају, док Благоје, видно узнемирен није дотрчао истом улицом којом је журио Павелића, Имелман, истим путем којим су они до тамо стигли.

Према накнадној Павелићевој изјави за новинара који га је интервјуисао, за лист *Ла Пренса (La Prensa)*, рекао је да је успео да види да му се Благоје приближавао са још једним човеком. И комшије које су изашле из Клуба *AFALP* да виде какви су то пуцњи, виделе су два човека како су се сусрела на углу, врло близу малог трга испред Клуба *AFALP*.

Благоје и Мило су се сусрели на углу Имелман и Габленц, баш како су људи који су изашли из Клуба видели. Након тога су прешли улицу пречицом и заобишли трг испред клуба. Нису разменили ниједну реч, само су укрстили погледе у тих неколико секунди сусрета. Благоје је изгледао исцрпљено. Затим је свако побегао својим путем. Видевши Благоја како стиже жив и здрав, Мило је схватио да је мисија била успешна.

Благоје није бацио оружје, већ га је, за сваки случај, носио са собом. Потрчао је ка железничкој станици без заустављања, преко Авеније *Переира Ираола*, прешавши мрачни Трг Авијатичара да би за неколико минута стигао на станицу *Ел Паломар*. Успео је да уђе у воз који је управо кренуо и тек кад

Мали Трї AFALP, исїрег AFALP клуба. Фоїно: Марија Јововић.

Улаз у АФАЛР клуб. Фото: Марија Јововић.

се налазио у вагону, схватио је да је рањен. Једна чарапа му је била поприлично крвава, али видео је да га је метак само окрзнуо. Био је опуштенији, али је изгледао уморно и бледо. Када је стигао у Буенос Ајрес, посетио је блиског пријатеља да му исприча шта се догодило, а он је те вечери успео да му залечи рану. На Благојево запрепашћење, та вест се није појавила у сутрашњим новинама, већ тек од једанаестог. Та вест се током годишњице, десетог, крила од света. Павелић је сматрао да је то био начин да се не одаје утисак слабости на саму годишњицу. Свештеник Поповић се врло обрадовао када је видео велику вест, а када је чуо целу причу свог пријатеља Благоја, био је још срећнији.

Што се тиче полиције 3. Округа Сан Мартина, Касерос, њу је о догађају обавестила 47. станица главног града. Када је новинар упитао службеника полицијске испоставе Касерос да ли су узели изјаву од Павелића, овај је одговорио да нису могли то да ураде, јер је Павелић остао у сиријско-либанској болници, у главном граду, а да је следећег дана, наводно, 11. увече пребачен својој кући у Вртни град Ломас дел Паломар, и да се налазио у врло деликатном стању, због чега нису хтели да га узнемиравају.¹¹³ Необично је да за два-три дана полиција Касероса није узела Павелићеву изјаву, јер, ако је већ отпуштен кући, значи да се, наводно, опорављао. Пре свега, невероватно је да је старији човек, са два метка у свом телу, тако брзо отпуштен. Павелић је морао што пре да бежи, јер је знао своју судбину ако би одуговлачио. С друге стране, јасно је да су атентат током једног дана крили од штампе, пошто Павелић није могао да проведе мање од двадесет четири сата у болници, у тако деликатном стању са тешким дијабетесом. Када је болници пријављен пријем рањеника у пуцњави, није било могуће наставити скривање. Када је доспела у штампу, вест је експлодирала широм света. Благоје је постигао свој

¹¹³ У Прилогу новински чланак.

циљ. Сада више нико није могао порећи где се налазила вучја јазбина. Све је коначно изашло на видело.

Упркос свом здравственом стању, Павелић се склонио у свој дом и припремао за неминовни бег. Надлежни полиције Касероса интервенисали су, како су навели, у циљу хапшења починилаца, али су имали врло мало података и Павелића је више бринуло бекство него проналазак одговорних лица. Време му није ишло наруку. Усред тог хаоса, Павелић је окривио југословенско Посланство, које је наводно деловало преко неке организације. У интервјуу са новинаром његова ћерка Вишња је изјавила да Хрвати нису могли бити одговорни за атентат, јер су код њих комунистичке струје биле сведене на минимум.

Полиција је направила кроки особе која је пуцала у Павелића, али он сам није одавао много о нападачу јер је, како је сам навео, било веома мрачно, а изненађен је с леђа, тако да није могао да му види лице, које му је великим делом било прекривено шеширом. Истина, тај цртеж није био нимало налик Благоју. Међу сенкама се назирао мршав човек, од метар и седамдесет. Благоје је, заправо, био висок метар и осамдесет и четири. Штавише, довољно се добро замаскирао, са шеширом, брковима и наочарима, а пустио је и дугу косу. Павелић је у интервјуу новинару рекао да су ране које је имао површинске, па није било потребе да му се та два метка ваде, која би му, да су мало боље центрирана, окончала живот, што се на крају и догодило. Знао је да их је немогуће извући. Срећа га је пратила целог живота у његовим терористичким делима, али за злочинца увек постоји тренутак када га срећа изневери.

Меци калибра 32, према наводима полиције, нису направили излазну рупу на Павелићевом телу. У медицинском извештају је наведено да су у њега ушла два метка, један у кичмени стуб, у други леђни пршљен, а други у десну страну кључне кости.

После атентата, један поступак и збуњеност

Усташка влада у емиграцији је 10. априла 1957. обележила 16. годишњицу стварања НДХ. Међутим, атентат је променио све планиране свечаности намењене Поглавнику, који је у Буенос Ајресу организовао велико славље. Судбина је хтела да он не буде присутан. Савез хрватских заједница у Републици Аргентини организовао је свечаност која је одржана у недељу, 14. априла, прво мисом у цркви Наша Госпа од Милости, уз хор „Јадран“ у 8 сати. У 9:30 часова одржан је уметнички програм у *Gran Cine Florida*, у улици Флорида 271, у главном граду.

Те недеље многе хрватске заједнице и удружења из разних делова земље окупиле су се како би изразиле подршку рањеном Павелићу који се опорављао. Хрватска удружења била су „Хрватски домобран“, „Хрватски културни клуб“, „Хрватска католичка заједница“, „Хрватска омладина“, „Хрватски дом“, *Хрвајске новине* и Хрватски збор „Јадран“. На скупу су говорили Вјекослав Вранчић, потпредседник *Хрвајскої дома*, Иван Асанчаић, председник Савеза хрватских удружења, Бедрос Акопјан, за јерменску заједницу и Хуан Немечек, за бивше мађарске борце.

Инжењер Асанчаић је у свом говору навео да је „16 година након проглашења хрватске државе једна убилачка рука извршила атентат на Првог председника НДХ, али је свемоћни одлучио да му живот сачува за добробит свог народа“. Закључио је да „крв др Анте Павелића није проливена само за Хрватску, већ у одбрану слободе целог света, будући да је нападач представљао оне који су цело човечанство хтели под-

вргнути комунистичком терору док председник Павелић већ три деценије представља антикомунистичку Хрватску“.¹¹⁴

Анте Павелић је послао кратку поруку која је прочитана на догађају у *Cine Florida*.

Порука је гласила:

„Браћо и сестре Хрвати: забринути због све одлучнијег отпора хрватског народа, који угрожава опстанак нашег непријатеља, покушали су да искористе наш најважнији дан државности – 10. април – у своје злочиначке сврхе. Њихова намера није успела – али одлука хрватског народа да се ослободи и обнови своју Независну Државу Хрватску ће успети. Хрватски ослободилачки покрет, заједно са свим хрватским наро-

Павелићева йорука за 16. йодшњицу од оснивања НДХ.

дом, ускоро ће извојевати своју победу“

Бедрос Акопјан, представник Јерменске заједнице, у свом говору је, говорећи о Павелићу, изјавио да „он није антикомуниста од јуче или од скоро. Боримо се против ове пошасте, познајемо га тридесет година и његова реч је за нас увек била реч охрабрења у борби на живот или смрт. Из тог разлога честитам хрватском народу што има вођу са врлинама

¹¹⁴ У Прилогу Асанчаићев говор.

Анте Павелића. Данас га оптужују мрачне силе, свесне какву препреку он представља њиховим злокобним плановима.“¹¹⁵

Инжењер Хорхе Гомелаури, председник Кавкаског савеза, у делу свог говора тврдио је да „иако је Хрватска била окупирана од стране комунизма 1945. године, никада није капитулирала, наставивши још годину дана у оружаном борби, пружајући и пасивни отпор Титовом марионетском режиму, који је остао одан Москви, какав је традиционално остао и Београд.“ Поводом атентата, Гомелаури је рекао да „целу ову борбу води Хрватски ослободилачки покрет предвођен великим антикомунистичким борцем др Антом Павелићем. То је узрок злочиначког атентата 10. априла 1957. То је страх од новог Познана, страх од нове Будимпеште у Хрватској. Цела комунистичка машинерија дрхти. Питајте неког Московљана и рећи ће вам: смрт Анти Павелићу. Питајте титовског комунисту и он ће вам рећи: смрт Анти Павелићу. Потпуно су сагласни. Али и ми смо потпуно сагласни. Зато данас кличемо: Живео доктор Анте Павелић. Живела Слободна Хрватска. Смрт међународном комунизму!“¹¹⁶

Генерални секретар Украјинског представништва, Мигел Анхел Рубинек, се у делу свог говора бомбастичним речима осврнуо на Јововићев атентат. Он је навео да је „непријатељ слободе и човечанства из мрака пуцао на Анту Павелића, Ослободиоца Хрватске. Датум злочина одабран је управо на 16. годишњицу ослобођења Хрватске од југословенског империјализма. Тај злочинац и они који су га послали хтели су да уплаше хрватски народ у његовој праведној и демократској борби за државну независност. Пошто су убили велике украјинске вође, генерала Петруљу, првог председника Украјине и вођу Ослободилачког покрета пуковника Коновалеца, сад су хтели да убију и др Павелића. Нападу је претходила кампања клевете. Сада се ова злогласна и кукавичка кампа-

¹¹⁵ У Прилогу део говора Бедроса Акопјана.

¹¹⁶ У Прилогу део говора Хорхеа Гомелаурија.

ња наставља. Злочинци су постали судије. Др Анту Павелића сматрају одговорним за 10.000 смртних случајева. Знамо колико је ова изјава лажна – али и да је тако – ја вам кажем: 10.000 комуниста није довољно да се покрије 150.000 Хрвата убијених у Блајбургу по Титовом налогу! А ако неко има право да суди Анти Павелићу – то је само хрватски народ.“ Осврћући се на Анту Павелића, он је навео да се „изложио нападима, клеветам и свакојаким злуправданима. Али знамо да он неће устукнути пред два метка заробљена у телу. Он није сам. Сви ми смо уз њега. Уз Њега и уз Хрватску, сви уједињени око барјака слободе, антикомунистичке демократије – победићемо.“¹¹⁷

Писмо које открива велику скривену истину

**Понекад имамо велику истину пред својим очима,
а не видимо је. То је управо оно што се десило са писмом које
сам дуго имала међу Благојевом документацијом.
Онога дана када сам обратила пажњу на то писмо које сам
чувала и на њега заборавила, на видело је изашла велика
истина, исповест коју је Благоје открио
митрополиту Амфилохију у Острогу и коју је
касније хтео да открије Радовану Караџићу.**

Неопходно је истаћи проналазак једне ствари коју сам дуго имала код себе, писмо од 11. јануара 1999. године, које је Благоје написао у данима боравка у Косићу, у свом родном месту у Црној Гори, које сам међу многим папирима и документима недавно открила. То писмо је упућено бившем председнику Републике Српске Радовану Караџићу. Веома важан податак који сам пронашла у овом писму било је признање које је Благоје упутио Радовану – писмо за које не знам

¹¹⁷ У Прилогу део говора Мигела Анхела Рубинека.

да ли је Радован успео да прочита, а које открива прави датум атентата на Анту Павелића, што оповргава друге податке на које сам наилазила док сам читала разну документацију, као што су биле новине из 1957. из Аргентине и осталих крајева света, који су атентат бележили на дан 10. април, или и писма која су усташе упутиле председнику Арамбуруу 1957. године, такође указујући на то да се атентат догодио 10. априла. Разни Иванишевићеви списи, који је био Благојев пријатељ, у различитим српским новинама у Северној Америци, такође су се приклонили овој верзији, као и бројна библиографија и светски часописи. Међутим, то је била погрешна реконструкција историјских чињеница. Све ове информације код мене су изазвале недоумице, пошто је Благоје у својој причи као дан атентата означио 9. април, толико пута сам се питала да ли можда грешим. Проналажење овог писма ослободило ме је сваке сумње и забуне.

У том писму, Благоје говори:

Поштовани Господине Председниче, поштовани Брате Радоване

Пише Вам човјек који је нечим доказао да је живио. Направио или извршио историјски акт, тј. испалио два метка 9. априла 1957. године у Аргентини на највећег српског непријатеља и крволока Анту ПАВЕЛИЋА, који је од тих рана преминуо.

Поштовани господине председниче прве крштене српске државе Републике Српске, драги брате Радоване, Ви сте понос и дика сваког честитог Србина. Ви осветисте све невинне српске жртве које падоше на српским просторима Републике Српске, Републике Српске Крајине, као и дуж БиХ и Хрватске од српских зликоваца.

Ви се брате Радоване часно борите за Крст Часни и Слободу Златну. Ви уђосте у ред српских великана Милоша Обилића, Цара Лазара, Бановић Страхиње, Браће Југовића, Карађорђа Петровића, Драже Михајловића, Стева Јововића, Николе Калабића, Баја Станишића, Павла Ђуришића, Ђорђа Лашића, пуковника Пилетића, Војводу Момчила Ђујића, Војводу Дангића и других српских витезова и светосавских мученика.

Поштовани господине Караџићу, желим Вам срећу и снагу да издржите све муке са којима се сусријечете, мада је то тешко, а понекад и неиздрживо.

Дани среће и задовољства брзо и са заборавом пролазе, али дани муке и патњи којима сте Ви свакодневно изложени и ваша породица, дуги су када су мученички и горки, али ја желим да издржите, јер једна шпанска пословица каже „Бог стеже али не замиче“.

Брате Радоване, желио сам да Вам приђем што ближе и да Вас замолим да се спустите неколико степеница ниже и мени дозволите да се ја попнем неколико степеница више па да Вам пружим руку и да Вас загрлим и будем са Вама неколико тренутака и тако будемо загрљени и стегнемо топло и братски наше српске јуначке деснице и пољубимо се у бијела лица.

Стегнимо брате Радоване, наша срца, надахнимо се надом у Господа Бога и вјерујмо чврсто да ће наша праведна ствар победи.

На крају примите срдачни и братски поздрав од брата у вјери Благоја Јововића из далеке Аргентине који је дошао у отаџбину након 56 година и желио да Вас на тренутак види, али како рекоше наши заједнички пријатељи то је за сад немогуће и ја то поштујем.

Срдачно Ваш Благоје Јововић

11-01-1999. Косић, крај Даниловграда. Српска Црна Гора.

Исте усташке избеглице у различитим земљама света потврдиле су Поглавникову смрт од та два метка која су му полако окончавала живот, од априла 1957. до децембра 1959. године. Чланак листа *Независна Држава Хрватска*, објављен у Торонту, Канада, од јануара 1989. године, под насловом „Анте Павелић с нама је“, наводио је:

„Дне 28, просинца, 1959, остат ће у миленијској хрватској повијести као један од најжалостнијих дана, јер је тада престало заувјек куцати срдце великог револуционарца и вође хрватског народа у његовој борби за одржање и државну самосталност – Дра Анте Павелића. Овај хрватски и народни првак понио је у свому напаћеном тиелу у гроб две револверске кугле, од чијих је посљедица наступила смрт, а којима га је на 10. травња 1957 године од шест изпаљених хитаца погодио подмукли непријатељ с намјером, да обезглави хрватски народ у његовој ослободилачкој борби.“

ANTE PAVELIĆ - S NAMA JE !

U skladu sa odlukom... Ante Pavelić... Hrvatska...

U skladu sa odlukom... Ante Pavelić... Hrvatska...

U skladu sa odlukom... Ante Pavelić... Hrvatska...

ANTE PAVELIĆ - S NAMA JE !

U skladu sa odlukom... Ante Pavelić... Hrvatska...

U skladu sa odlukom... Ante Pavelić... Hrvatska...

U skladu sa odlukom... Ante Pavelić... Hrvatska...

ANTE PAVELIĆ - S NAMA JE !

U skladu sa odlukom... Ante Pavelić... Hrvatska...

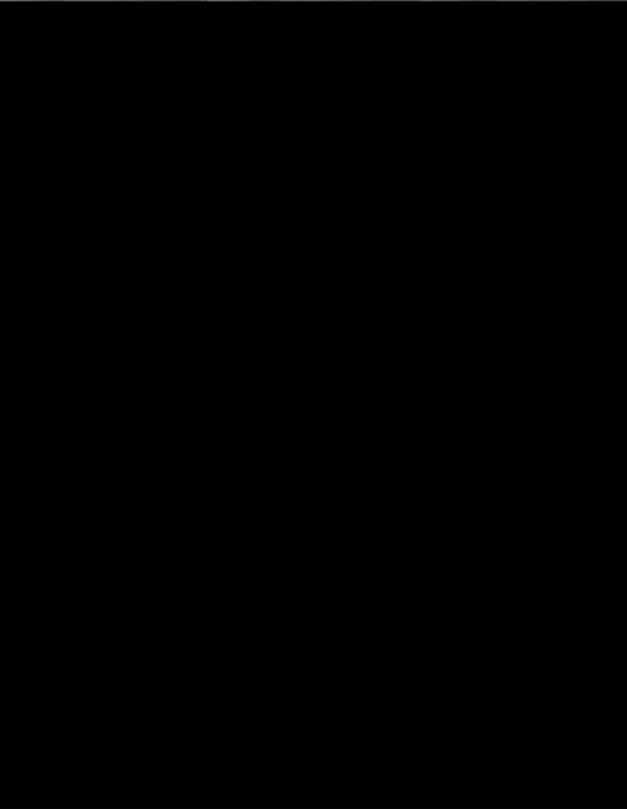
U skladu sa odlukom... Ante Pavelić... Hrvatska...

U skladu sa odlukom... Ante Pavelić... Hrvatska...

Objavljeno na str. 21

Objavljeno na str. 21

Objavljeno na str. 21

Чланак из лисћа Независна Држава Хрватска,
„Павелић с нама је”

Пакт ћутње

Важно је имати на уму да до исповести Благоја Јововића 1998. године пред митрополитом Амфилохијем нико у малој групи, као ни било ко од његових пријатеља у Буенос Ајресу, није имао намеру да открије истину о атентату.

Случај свештеника Радојце Поповића је најтужнији у овој малој групи, јер је то ћутање могло бити окидач који га је коштао живота. Али да није постојао такав пакт ћутања, група не би могла да опстане.

Првенствено, потребно је да истражимо ко је био протојереј Радојца Поповић и какво место је заузимао у овој причи. Радојца је био тринаест година старији од Благоја и, осим што му је био духовни саветник и исповедник, био му је и пријатељ. Вероватно је Благоје у њему нашао човека блиског својим успоменама, поукама из детињства, пореклу и бјелопавлићком роду, будући да је Радојца био и Црногорац, родом из Загреде, града код Косића. Њихови разговори су се сигурно водили око завичаја и невоља које су доживели са својим породицама током рата, што их је сигурно још више зближило. Радојца је имао много недаћа. Током Другог светског рата, као војни свештеник, са женом и малом децом, морао је да се бори у устанку против италијанске окупације, попут Благоја, јула 1941. Италијани су га ухапсили и осудили на смрт. Међутим, спашен је ове казне и после рата је пребачен у концентрациони логор у Италији. Као и толики други четници, тамо је доживео велике недаће и невоље. Како је говорио Душан Јововић, Благојев рођак, у италијанским концентрационим логорима су гладовали док су Енглези са њима по-

ступали на застрашујући начин. Радојцу је патријарх Гаврило Дожић у Риму поставио за протојереја за Аргентину, заједно са протом Филипом Рајковићем и протом Стојадином Павловићем, где су допутовали бродом исто као и Благоје, 1947. године. На различитим сачуваним фотографијама¹¹⁸ може се видети блиско пријатељство и блискост Радојце и Благоја.

Сви четници који су долазили у Аргентину имали су трауматична сећања на рат. Сви су осећали неку врсту носталгије и неукорењености. Свако се са тим носио како је знао, али када су били заједно све је било лакше. У српској православној заједници, веома вољени Радојца Поповић наводно је доживео несрећу, тако што је пао на возне шине 1960. године, неколико месеци после Павелићеве смрти у Мадриду. У том тренутку, имао је педесет и три године. Био је млад човек, али је имао реуму, па једва да је могао да потрчи да би се попео у воз. Након драматичне смрти, његови најближи су тврдили да је Радојца бачен на шине у Килмесу, што је био вид одмазде за пријатељство са Благојем. Благоје ми је чак рекао да су му отворено замерили.

Врло је вероватно да су усташе убиле Радојцу, као представника Српске православне цркве у Аргентини, а можда и због успомене на Павелића. Можда је и Радојца део српске мартирологије и био је још једна од жртава којој треба одати почаст. Али кривити особу која је успела да оконча живот највећег српског геноцидног злочинца у историји је незахвално, иако је разумљив страх који су имали од усташа, с обзиром за какве окрутности су били способни. С друге стране, погрешно је веровати да би био убијен због свог пријатељства с Благојем, пошто усташе никад нису сазнале ко је био идејни и физички починилац атентата. Да су знали, истог тренутка би убиле Благоја, не Радојцу. Не би постојао тај усташа који би се смиловао, а камоли Павелић лично, који, да је знао

¹¹⁸ У Прилогу фотографије Радојце Поповића и Благоја Јововића.

годину и седам месеци колико је поживео везан за кревет манастира од последица два метка која су га докрајчила, да је Јововић био осветник, наложио би његово убиство на најокрутнији и најболнији могући начин. Поред тога, Павелић је своју политичку заоставштину оставио Стјепану Хеферу, што говори о томе да се, у случају да је имао икакве податке, не би се распитивао о Јововићу, већ би га убио.

После атентата, усташе су се осећале још несигурније у Аргентини. Чак и после Пероновог пораза 1955, почели су да се осећају рањивијим. Никада се Јововићево презиме није повезивало са атентатом, јер га нико из његове групе није одао. У малој српској заједници није било ниједног издајника. Радојцино убиство је могло бити опомена или упозорење за целу заједницу, након Павелићеве смрти. Убиство представника Српске православне цркве у Аргентини није било занемарљиво. То што су напали цркву, а не амбасаду, оставља доста материјала за размишљање. То је такође била кукавичка порука. Насупрот страху жртава постојала је и несигурност убица. И то се и доказало.

Важно је утврдити која је била улога Милеве Гаћеше Пићан приликом планирања атентата.

Милева је цео живот била снажна и храбра жена, која је проживела многе недаће током рата, док је била тек тинејџерка. Она, њен брат и цела њена породица били су жртве усташког терора, а то су сећања која се никад не бришу. Милева је рођена у Штикади, у области Лике, 30. јуна 1925. Током рата боравила је у Сплиту, где су је послали да би је заштитили од усташа. Године 1943. емигрирала је у Италију, где се опет нашла са својим братом Миланом, након рата, пошто му је помогла да побегне из концентрационог логора на северу Италије. У Аргентину су емигрирали 1948. Исто као и Благоје, Милева је цео живот помагала Српску православну цркву у Буенос Ајресу, како финансијски, тако и својим при-

суством, цркву коју је редовно посећивала све до последњих дана свог живота.¹¹⁹

Милева је 30. јануара 2020. године на РТС-у, дала интервју у емисији Око Магазин, „Благоје Јововић и Анте Павелић, било једном у Аргентини“,¹²⁰ у ком је први пут у животу јавно проговорила о атентату. Пустила је да прође двадесет година након исповести Благоја Јововића митрополиту Амфилохију у манастиру Острог, да би се одлучила да проговори. Прешле су шездесет и три године од атентата. Цео један живот. Нека сећања су била мутна, али је суштина остала ватрено урезана у њеном уму.

Како је Милева изјавила у овом интервјуу, само је мала група била упозната са планом атентата на Павелића. То су били свештеник Радојца Поповић, њен брат Милан Гаћеша, њен муж Јово Пићан и она. Милева, која се од Зековића развела 1954, удала се за Јову Пићана, који је био упознат са припремама и планирањем напада, али кога Благоје никада није одредио за сарадника. Можда је њена улога била да буде сведок догађаја.

Милева је преминула 8. фебруара 2022,¹²¹ у 97. години и срећом, и зарад српске историје, успела је медијима да саопшти детаље организације, планирања и убиства највећег убице Срба. Свету није била обзнањена само изјава Благоја Јововића, већ су два кључна протагониста ове приче успела да је испричају у првом лицу. Благојева и Милевина изјава су у потпуности сагласне, осим неких ситнијих детаља, који нити противрече нити занемарују чињенице.

На питање новинара Милеви о разлозима због којих су одлучили да убију Павелића, она је одговорила да је то због

¹¹⁹ У Прилогу фотографије Милеве Гаћеше у српском православном храму Богородичиног рођења, у Буенос Ајресу.

¹²⁰ Погледати интервју Милеве Гаћеше на <https://youtu.be/zuWuksp-GqE?feature=shared>

¹²¹ <https://www.rts.rs/lat/vesti/drustvo/4699739/odlazak-mileve-gacese-pican-poslednjeg-ucesnika-atentata-na-pavelica.html>

мржње и бола који су осећали када су сазнали да је Павелић слободно шетао улицама Буенос Ајреса, док они нису знали ни где су почивали њихови најмилији. Милева се присећала веома болних догађаја које су доживеле и њена породица и њене комшије и пријатељи Срби у Лици, када су једног дана усташе ушле у њихове домове и све мушкарце одвеле у усташку касарну и данима их немилосрдно мучиле док их Италијани нису ослободили. Међу њима су били Петар, Милевин и Миланов отац, и њихови стричеви. Милевин отац је претрпео толику тортуру да је неколико дана након што се вратио кући, преминуо. Пошто су у својој породици доживели таква судбоносна сећања на усташки терор, сигурно их је то и покренуло да сарађују на плану. Случај Благоја и Мила је другачији. Обојица из Црне Горе, нису имали рођаке које су током рата усташе убиле. Благоје је јасно навео да је сковао план о убиству Павелића само зато што је Србин, а у знак сећања на жртве. Срећом, Милова породица је на време успела да побегне од убилачке усташке руке у време Другог светског рата, када је живео у Тузли заједно са својом мајком и оцем, који је у чину пуковника упућен у редовну војску Краљевине Југославије.

Када је новинар Милеву питао о контроверзној теорији да се атентат може приписати Удби, Милева је категорично одговорила да је то апсолутна лаж. Истина је да је свака особа у групи допринела колико је била у могућности. Нису имали ни модерно наоружање, ни велике ресурсе, ни подршку било које владе или организације, нити су припадали било којој тајној полицији. Били су обични емигранти, радници и патриоте.

Што се тиче пиштоља који је Милева дала Благоју да изврши убиство, Благоје је остао при ставу да се радило о малом женском оружју са малим дометом, које је Милева могла да му понуди. Чак су са Радојцом Поповићем тестирали оружје у подруму Руске цркве Свете Тројице, која је оперативно

функционисала и као Српска црква, у којој ће се осам година касније Благоје ожени са Глади. Протопрезвитер Радојца се уверио да то није оружје које би му могло бити од користи, да тешко може њиме извршити атентат, али пошто није имао друге могућности, Благоје је морао да га задржи. На питање новинара Милеви које је оружје дала Благоју, она је рекла да се не сећа тачно које је то, пошто су била два пиштоља, а један јој је поклонио супруг Јово Пићан. Чак се сетила да је са Благојем тестирала домет оружја, али се није сетила које је од та два употребио.

Постоји и четврто интересантно питање на које се изјаве супротстављају, а то је ко је препознао Павелића у ресторани *El Ciervo*, у Буенос Ајресу. Према Благојевом сећању, први пут када је видео Павелића у том ресторану, имао је много недоумица, јер је био потпуно измењен, веома стар и изгледао је другачије од ратних фотографија, због чега је замолио Милана Гаћешу за помоћ да га препозна, који му је рекао да би му његова сестра могла помоћи боље од њега самог, због чега су прво једног дана и сели са Миланом, који га је одмах препознао, а други дан са Милевом која је прецизно показала Павелића. Овако се Благоје сећао потврде идентитета човека, који је за само неколико година веома остарио, како се може видети и на новинским фотографијама из 1957 – слика човека који се опоравља након атентата, када је и примио новинаре у свој дом у Вртном граду Ломас дел Паломару. Када се упореде те фотографије и оне као Поглавника НДХ, делује као да су то два човека. То је мотивисало Благоја да потражи помоћ, јер није имао намеру да лиши живота погрешну особу, а он га никад у свом животу није видео уживо.

Иако у интервјуу са Милевом нема питања да ли је она препознала Павелића, Милорад Ђулафић¹²² је тврдио, што

¹²² Ђулафић, Милорад. *Арјентински осветљивци. Ајентинај на Павелића у Арјентини*, Буенос Ајрес. 2018.

је сигурно дознао путем разговора који је имао са њом, да је Милева негирала да је она била особа која је Благоју потврдила Павелићев идентитет у ресторану *El Ciervo*, пошто је она на том месту била само једном приликом са својим братом, и тада Павелић није био тамо. У сваком случају, ако је Милева тврдила да није била са Благојем у *El Ciervo* да би потврдила Павелићев идентитет, онда нам остаје закључак да је Благоје сам открио – након честог боравка на том месту и изучавања Поглавниковог кретања – да је то човек ког је тражио. Ако је сећање издало једно од њих двоје, то није чињеница која нешто мења.

Једна анегдота још једном потврђује лојалност групе и пакт ћутања. У разговору који сам 2024. водила са Миланом Колувијом, координатором покрета „Четници у свету“, рекао ми је да је 1984. године имао прилику да отпутује у Аргентину, у Буенос Ајрес. Посетио је место где је некад била црква Светог Саве и када је отишао, остао је да разговара са групом од отприлике шест људи, међу којима је био и Благоје, ког памти по цртама лица. Тада му је Милева Гаћеша много причала о својој породици, о своје две ћерке од којих је једна живела у Немачкој, а друга у Северној Америци. Причала му је и о свом мужу и брату. Милан се није плашио да јој постави компромитујуће питање. Рекао им је да зна и да је Павелића убио четник у Буенос Ајресу, али да се не зна ко је то. Приметио је да се група потпуно затворила када су се суочили са питањем. Одмах је уочио неповерење и да су сви изјавили да немају информације о томе. Ово је још једно директно сведочанство о пакту ћутања ове мале групе.

Владимир Иванишевић, Цетињанин, који је Благоја упознао у Риму 1946, од када су склопили пријатељство, објавио је неколико текстова у различитим светским листовима, након Благојеве смрти, где је открио детаље атентата. Чекао је да му пријатељ премине, а као што се то десило и у случају Милеве, у анализи прича постоје одређене тачке одступања,

иако се у његовим речима може приметити и апсолутно подударње у погледу суштине.

У фебруару 2000. године, Иванишевић је написао чланак у часопису *Српски њоїлеги*,¹²³ у ком је навео да су изјаве југословенских комуниста, који су рекли да је Амбасада у Буенос Ајресу организовала атентат на Павелића – лаж, већ да су четници ти који су пуцали у њега. Ова изјава апсолутно одговара Милевиним изјавама. С друге стране, Иванишевић је тврдио да су нацистичке новине писале како је југословенска тајна полиција Удба извршила атентат, а ту лаж је југословенска штампа, која је била под Удбином контролом, и прихватила. Он је указао на један од тих југословенских листова, подгоричку *Подјегу*, која је у 14 наврата писала о атентату користећи се бројним лажима и пристрасним информацијама. Чак су атентат приписивали човеку по имену Жарко, кога је југословенска влада послала на тај задатак.

Поводом пакта Ћутања који је постојао у малобројној српској заједници у Аргентини, Иванишевић је остао при ставу да се о атентату на Павелића знало и да се о њему често нагађало, али је све учињено у највећој тајности да би се избегле евентуалне репресалије аргентинских власти. Осим тога, навео је да се велики број усташа инфилтрирао у аргентинске медије одакле су стално нападали и клеветали Србе и да је то био разлог због ког ниједан аргентински лист није желео да објављује српске текстове.

Што се тиче потврђивања Павелићевог идентитета, Иванишевић у чланку изражава тешкоћу да га препознају из више разлога. Прво, никада га у животу нису видели, иако су знали за његове злочине над Србима. Друго, усташе су живе-ле у земљи под лажним идентитетом, што је додатно отежавало потрагу.

¹²³ Иванишевић, Владимир. „Истина о атентату на Анту Павелића“, *Српски њоїлеги*, 1. фебруар–1. март 2000, бр. 7.

Што се тиче потраге за Павелићем у Буенос Ајресу, Иванишевић прича да је један бивши италијански генерал, који је познавао Павелића од када је после рата емигрирао у Италију, почетком 1957, открио да је његов бивши пријатељ у Буенос Ајресу. Овај генерал је све податке које је имао дао свом пријатељу Јову Џањевићу, српском имигранту из Подгорице, који је као ратни волонтер напустио Аргентину да би се придружио југословенској војсци, а који се после рата вратио у земљу. На тај начин, дошао је до важних података о Павелићу, на пример: где је проводио дан, где је живео, где је обедовао и са ким се састајао. Када је Благоје ступио у контакт с Јовом, добио је непроцењиве податке из прве руке.

Постоје нека питања која је потребно разјаснити, а у којима се Иванишевићева прича не поклапа са Благојевом.

Прво се односи на дан атентата, који се наводи као 10. април 1957. Иванишевићева верзија је позната међу народом и преношена у медијима, али то није она верзија коју је Благоје Јововић открио. Иванишевић је објаснио да је одабрани дан био 9. април, уочи прославе проглашења марионетске државе НДХ, а да је план био да се атентат изврши у Паломару, при чему је тај дан био одабран симболички, с обзиром на то да 10. април није требало да буде дан слава, већ дан жалости. Ипак, чинило се да се после подне Павелић вратио кући са супругом и ћерком Вишњом. Јововић и Кривокапић, који су стајали иза њега, сматрали су да атентат, како су планирали, на железничкој станици, није добра идеја, јер је било превише људи који су чекали аутобус и постојала је могућност да више људи страда, укључујући његову жену и ћерку, због чега су предложили следећи дан. Ова широко распрострањена верзија није тачна.

Као прво, Благоје је испричао да је дан атентата био 9. април и није сугерисао да се десио било какав догађај који би их онемогућио да тога дана спроведу план. У интервјуу

који је дао Бурзановићу,¹²⁴ новинару из Црне Горе, открио је да се атентат догодио 9. априла. У писму које је истовремено написао Радовану Караџићу, опет је навео 9. април као дан атентата. Благоје је био веома изненађен што о томе сутрадан није било говора ни у једном медију, што открива да су Поглавника могли сакрити на један дан, али је његово здравствено стање било деликатно и на крају је доспело у медије и вест се обзнанила целом свету.

Друго, Иванишевић је тврдио да је Јаков Јововић организовао план за убиство Павелића и тражио два добровољца као извршиоце. Важно је демистификовати ову верзију.

Благоје је имао одличан однос и дивљење према лику Јакова Јововића, рођака пореклом из Косића, његовог родног села, са којим је неколико година раније планирао да изврши атентат на Павелића, али за кога су, стицајем околности – одсуства због дугих путовања у својству капетана морнарице и због канцера од ког је боловао – ипак одлучили да не може бити део групе 1957. Јаков је преминуо 1958. од последица канцера. Благоје је био и ментор и извршилац плана. Не само да Јаков није учествовао у операцији, већ није ни Милева. Ни у једном тренутку Милева није укључила Јакова у план када је разговарала са медијима.

Треће, Иванишевић је указао на то да су одредили да га убију на железничкој станици Паломара. Не звучи као добар план да се убиство догоди на железничкој станици, међу масом, јер то нису хтели ни у Буенос Ајресу, где су се, међу огромном масом, могли лакше сакрити. Планирање атентата који би се одвио наочиглед људи, у месту на 27 км од Буенос Ајреса, без могућности да одмах уђу у други воз, довело би их до изузетно ризичне ситуације и практично би били сатерани у ћошак. Они, Мило и Благоје, одабрали су мрачне улице у близини Павелићеве куће, да би он, уколико би се нешто

¹²⁴ Бурзановић, Тихомир. „Два метка за Павелића.“

лоше догодило, потражио пут до своје куће, што би им дало времена да побегну.

У Иванишевићевој верзији приче постоје и други детаљи који нису баш веродостојни. Он је тврдио да су Павелићеви телохранитељи чекали у башти његове куће, и да су, када су чули пуцње, потрчали ка тргу. Мисли се на трг испред клуба *AFALP*. Пре свега, нема смисла да је Павелић ишао сам целим путем до своје куће у девет увече, и да га телохранитељи чекају у башти. Павелићев телохранитељ је све време био с њим у возу и у аутобусу, како су Мило и Благоје и видели, све док се од њега није одвоји неколико метара пре него што су стигли до његове куће, пружајући несвесно прилику Благоју. Павелић је већ прошао трг који се налази испред клуба *AFALP*, тако да није било потребе да телохранитељи иду тамо. Павелић је пао на само неколико метара од своје куће. С друге стране, Иванишевић пише да је у једном тренутку, када је Павелић схватио да га неко прати, извукао револвер и почео да пуца на Јововића, али је, због лошег гађања, био толико баксузан да га ниједан метак није погодио, тако да је Јововић, збуњен почео да пуца на Павелића. Када је Благоје почео да пуца на Павелића, били су на само неколико метара један од другог, баш као што је планирао, због лошег оружја које је имао. Да је Павелић имао оружје и да је пуцао директно на Јововића, а били су на свега неколико метара удаљености један од другог, не би било шансе да га ниједан метак не погоди, поготово што је, према Иванишевићевој верзији, Јововић пуцао касније, што у овом делу потпуно губи смисао. Јововић је задобио површинску рану од метка који је дошао из даљине, с леђа, и који га је само окрзнуо.

Четврто, о начину на који је Благоје побегао из Вртног града Ломас дел Паломар, Иванишевић тврди да је то учинио трчећи преко поља, према Буенос Ајресу, ка Килмесу, где су му били пријатељи. Истина је да је Благоје имао пријатеље у Килмесу, као што је био његов рођак Дујо, али није могао

побећи преко поља пошто је био рањен у једну ногу, а када би то схватио врло мало би могао да трчи. Притом, Килмес је 42 км од Ломас дел Паломара, што је више од сат времена вожње возом и неколико сати хода, што значи да би стигао следећег јутра. Несумњиво је да је ова верзија нетачна. Благоје је успео да се возом са станице Паломар врати у главни град, где је метроом отишао да види свог великог пријатеља Душана Зековића, у скромном делу престонице.

Осим ових ситних детаља које су само његови протагонисти могли тачно да знају, Иванишевић је врло помно писао о српској имиграцији и усташама у Аргентини у разним четничким новинама широм света. Поред тога, целог живота је неуморно радио за малу српску заједницу, а писао је и месечни билтен Цркве Светог Саве у Буенос Ајресу,¹²⁵ са напоменама о причама и вестима из заједнице. Иванишевић је много радио у Српској православној цркви и био пријатељ који је помагао Благоју на разне начине током његовог живота.

Крај

Павелић је, уз саучесништво полиције, побегао непосредно пре хапшења. Бежао је из града у град према јужној Аргентини, да би прешао у Чиле, одакле је побегао у Шпанију Франсиска Франка. Иако организација његових терористичких активности није престала, нису га сви дочекали раширених руку у Шпанији. Напротив, Макс Лубурић није са симпатијама и радошћу посматрао Павелићев долазак, као његова група усташа, и Поглавник је морао да умре сасвим сам, трпећи јаке болове.

У вези са ривалством Павелића и Лубурића, њиховог команданта концентрационог логора у Јасеновцу, он је већ у јулу 1955. давао изјаве у Шпанији против Поглавника. Након

¹²⁵ У Прилогу билтен који је уређивао Иванишевић.

ослободилачке револуције у Аргентини, Лубурић је изјавио да је Павелић био сарадник диктатора Перона и да је организовао ударне групе да га подржи. Лубурић је медијима рекао да не разуме активности Павелића и Вранчића на оснивању Хрватске перонистичке странке, која је одузела велику подршку Павелићу од стране прогнаника.¹²⁶

Оно што се даље дешавало је било дело бедне периодичне локалне политике. Павелић од кога локална паломарска полиција није узела изјаву, која је само пазила на њега и његове интересе; аргентинска политичка моћ, која је играла игру вечне бирократије са југословенском Амбасадом, док је Павелић пред свима њима побегао. Док су они једни другима слали писма и замерке, све полицијске филијале остајале су слепе за Павелића који је кроз целу Аргентину, ка југу, километре и километре прешао аутом, бежећи тешко повређен.

Шта се десило са Благојем након атентата? Његов живот је мирно протичао, без страха. Благоје није познавао страх. Прво се од свега удаљио тако што је отишао на острво Курасао, где је боравио неко време и бавио се увозом и извозом. Касније се вратио у Буенос Ајрес, где је отворио свој бар *Алекс* у срцу Буенос Ајреса, посветио се металуршкој индустрији, продајући челичне струготине аргентинским железницама, путовао је северном Аргентином бавећи се увозом и извозом прехрамбених производа са Бразилом и Парагвајем док се коначно није скрасио у металуршкој индустрији оснивањем сопствене фабрике, када је упознао Глади чиме је отпочело најважније поглавље његовог живота, оно које ће дати стабилност и смисао читавом његовом постојању, изградњом породице. Благоје се остварио као отац и муж, и то је било нешто што се у сваком тренутку могло приметити

На питање да ли се сазнало за његово осмишљавање и извршење атентата, одговор је да је мала група сазнала. Они

¹²⁶ Погледати Лубурићеву изјаву у листу *Ел Мундо* (*El Mundo*), од 12. априла 1957.

који су знали, Благоју су нудили куле и градове, али он никада ни од кога није примао поклоне или награде.

Што се тиче Павелићевог хапшења, јасно је да ниједна полицијска контрола или влада није била спремна да га ухвати или притвори. Шта се све може постићи златом и крвљу преминулих! Ухватити Павелића? Који је 1945. побегао из Загребa у аутомобилима натовареним накитом, робом и златом. Прешао је многе земље и увек се извлачио. Године 1957. чак је имао грађевинску фирму у Аргентини. Павелић је потпуно слободно користио пасош широм света. Иако су његови злочини приказани у свим светским новинама, у више наврата, није постојала намера да се он ухапси, већ само да се и даље подржи. Нико није хтео да га приведе правди.

Дана 9. априла 1957. догодила су се два догађаја: с једне стране, свету је откривена јазбина у којој се крио вук, а потом и његово бекство ка слободи, слободи за коју он није схватао да је пролазна и да ће трајати само онолико колико траје лет до Шпаније. С друге стране, Павелић није разумео да је 9. април 1957. године у 9 сати увече, био дан када му је потписана смртна пресуда. То је био дан његовог коначног суда, оног који је на све начине избегавао од 1945. Желим да дам омаж Гидону Хауснеру, тужиоцу који је изашао пред израелски суд да суди Адолфу Ајхману, 11. априла 1961. године, а који је рекао да: „Није он једини који говори у судници, већ је поред њега било шест милиона тужилаца, који нису могли да устану да укажу на кривца и кажу 'оптужујем', пошто је њихов пепео развејан по Аушвицу и Треблинки“. Исто тако, 9. априла 1957. године, у недостатку државе или било каквог суда који би био спреман да суди Анти Павелићу, Благоје Јововић је стао испред свих тих анестезираних судова и рекао: „Оптужујем Анту Павелића за геноцид“, али он није био сам тог дана, већ га је пратило милион невиних душа, беба, деце, адолесцената, младих, жена и трудница, мушкараца и старца, који нису могли да стану поред њега, пошто им је пепео

развејан, њихова осакаћена тела бачена су у стотине хиљада бунара, или су обезглављени или бачени у реке. Милион душа из Јасеновца, Старе Градишке, Лобора, Јабланца, Млаке, Брошћице, Уштице, Јастребарског, Горње Ријеке, Госпић, Крушчице, Лоборграда, Ђакова, Копривнице, Пага, Тења, Пребиловца и још толико места стајало је уз Благоја Јововића у тој мрачној улици Имелман у Мермоз, 9. априла 1957, у Вртном граду Ломас дел Паломар, провинција Буенос Ајрес, у Аргентини.

Али Благоје није завршио мисију. Оставио је поруку потомцима. Сада остаје да држава засуче рукаве и да уложи све напоре у борби против заорава, да се увек сећа шта је био Јасеновац и да удвостручи напоре да се на међународном нивоу прогласи геноцид над српским народом у НДХ. Сада је на међународној правди да уради оно што није урадила пре 79 година.

На 25. годишњицу смрти Благоја Јововића, 2. јуна 2024. године, десило се баш оно што ми је пријатељ у Београду рекао: тог 2. јуна Благоје је отишао тамо где су Милош, Лазар и други српски хероји, они који живе где сунце сија.

Поглавље VIII

ГЛАС МЕДИЈА НАКОН АТЕНТАТА

Медијска експлозија

У данима након атентата Благоја Јововића на поглавника Анте Павелића, разни аргентински и страни медији извештавали су шта се догодило у ноћи у среду, 10. априла 1957. године у граду Хардин Ломас дел Паломар. Међутим, оно што је Јововић пренео открива да је напад један дан био скривен од штампе и да се заправо догодио 9. априла 1957. године. Зашто се за напад сазнало двадесет четири сата касније, не може се прецизирати, али је вероватно да је, усред неизвесности и спекулација о међународној реперкусији, Павелић желео да ублажи последице, уочи обележавања шеснаестогодишњице формирања НДХ. Павелић је имао у плану велику прославу за недељу. Где је био током тих кључних првих сати није познато, али је евидентно да је био сакривен све док није пребачен у сиријско-либанску болницу у деликатном здравственом стању.

Аргентински медији су експлодирани и дали огroman простор у својим тиражима да би испричали ко је тај човек, тако невиног изгледа, који је из кревета сиријско-либанске болнице вређао српску и комунистичку мајку извршиоцу атентата.

Лист *La Razon*, је четвртка, 11. априла 1957. објавио следећи наслов: „Због рањавања са шест метака, ратни злочинац Павелић је синоћ ухваћен у Касеросу“.

У чланку се наводи да је Павелића претходне ноћи, око 21 сат, на раскрсници улица Мермоз и Имелман у општини Касерос, ранила непозната особа која је у њега испалила шест хитаца, од којих су два погодила десни пазух и кичму. Овај догађај је навео полицију да га ухвати као ратног злочинца у процесу денацификације који су започели савезници. С обзиром на вест, председник Југословенског клуба Буенос Ајреса, Хосе де Франчески,¹²⁷ који представља целокупну југословенску заједницу, послао је допис новинама, којим је исказао гађење према свим терористичким активностима усташа и њиховом недемократском ставу. Он је у једном делу дописа објаснио да је Павелић у Аргентини користио лажна презимена, укључујући и Фобо, и да се бавио политичким активностима у супротности са аргентинским законима и националним интересима. Де Франчески је у допису рекао да Павелићеви пријатељи, који су се скривали иза хрватских домобранских друштава, сигурно знају где се он налази. Он је рекао да су и Павелић и његови послушници имали велико искуство у скривању, под лажним именима, на непознатим адресама или у прелажењу границе са унапред припремљеним пасошима.¹²⁸

Одломак из чланка у листу *Критика* (*Crítica*) од четвртка, 11. априла, односио се на законе које је Павелић издао док је био на челу НДХ, у којима је проглашавао „одбрану аријевске културе хрватског народа“.

У чланку у листу *Критика* од петка, 12. априла, под насловом „Анте Павелић, ратни злочинац, крив“, наводи се да га је, у близини његове куће, у Ломас дел Паломару, ранила непозната особа. У чланку је наведено да се приликом давања интервјуа опорављао и да се смешкао „нежним и добрим очима“.

Чланак је подсетио на анегдоту коју је Курцио Малапарте испричао у својој књизи *Кайуи*, у којој је Поглавник на свом

¹²⁷ Хосе Де Франчески је новинар са којим је Благоје Јововић разговарао да би се информисао о Павелићевом кретању у Аргентини.

¹²⁸ У Прилогу чланак из новина *Ла Расон*, од 11. априла 1957.

столу имао послужавник са српским очима. Павелић је остао при ставу да они нису нацисти, како се говорило, него патриоте и антикомунисти.¹²⁹

Занимљиво је сетити се поменуте анегдоте, када је Курцио Малапарте, као дописник италијанског листа *Коријере дела сера* (*Corriere della Sera*), током Другог светског рата обишао ратни фронт широм Европе. По повратку из Русије уморан и исцрпљен, крајем лета 1941. поново је видео Поглавника у његовој канцеларији у Загребу. Том приликом привукла му је пажњу плетена корпа са полуотвореним поклопцем лево од Павелићевог стола. Учинило му се да је у њему видео велики број морских острига без љуштуре, па је упитао да ли су то далматинске остриге. На његово запрепашћење, хрватски фирер је одговорио вадећи пуну шаку тога, да је то био поклон његових верних усташа, двадесет килограма људских очију.

У суботу, 13. априла, лист *Ла Пренса* објавио је текст под насловом „Југославија ће још једном тражити изручење Анте Павелића“.

Лист је интервјуисао два секретара југословенске дипломатске делегације, Предрага Грабовца и Миодрага Радовића, како би добио више информација о атентату. Званичници су објаснили да је захтев за изручење Анте Павелића поново послат након захтева који је југословенска влада упутила 18. маја 1951. године, а који је Перонова влада одбила. На питање саговорника зашто се подносе захтеви за изручење Павелића, Грабовац је објаснио да је он од априла 1941. до маја 1945. године био на челу терористичке организације која је била одговорна за слање људи који су се супротстављали нацизму у концентрационе логоре, као и за убиство затвореника секирама, маљевима и гушењем.¹³⁰

¹²⁹ У Прилогу новински чланак аргентинског листа *Криџика* од 12. априла 1957.

¹³⁰ У Прилогу чланак из новина *Ла Пренса* од 13. априла 1957.

У интервјуу за другу новинску кућу, Предраг Грабовац, као први секретар и представник за штампу Југословенског посланства, изјавио је да се атентат не може приписати представницима Титовог комунизма, јер су га они хтели живог и да је народ био тај који је морао да одлучи шта да раде са Павелићем, због чега се народна воља морала поштовати. Грабовац је у интервјуу показао документацију и фотографије застрашујућих злочина које су починиле усташе. Међу многима је изложио фотографије 12.000 нагомиланих лешева јеврејске деце коју су убиле усташе, док је један од убица држао, као трофеј, главу Јевреја у руци. Грабовац је у том чланку пренео да је, када је Црвени крст стигао у Стару Градишку, било 24.000 деце у понижавајуће жалосном стању неухрањености и болести и да су их, да их не би предали, у рекордном року ликвидирали њих више од 12.000 трујући их каустичном содом.

Као одговор на разне изјаве које је Грабовац дао, 20. априла исте године, у писму министру вањских послова Алфонсу Лафереру, инжењер Иван Асанчаић, као председник *Хрвајтској домобрана*, који се налазио у улици Салта 1241 у граду Буенос Ајресу,¹³¹ приложио је изјаву једног од својих савезника, Боже Веића, о одређеним радњама које је починио Предраг Грабовац, који је у тренутку атентата на Павелића био на функцији првог секретара Посланства НР Југославије. Када је откривено Павелићево скривање у Аргентини, Грабовац се појавио у разним новинама говорећи о геноциду који је починио Поглавник НДХ Анте Павелић, са оптужбама које су пратиле фотографије масакра, што је усташама уливало немир и због чега су се дали у одбрану Поглавника од разних оптужби. Ово писмо, које је управни одбор послао Лафереру, садржало је изјаву господина Веића о злочинима које је починио Предраг Грабовац, за кога је тврдио да му је комшија

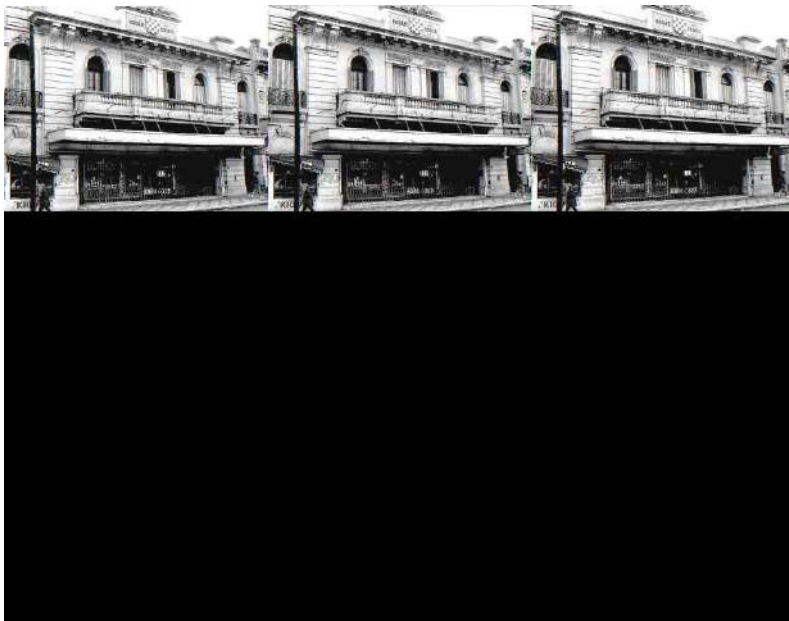
¹³¹ У Прилогу фотографија *Хрвајтској домобрана* у улици Салта 1241, у Буенос Ајресу 1957. године.

Са Предрајом Грабовцем. Ахора мајазина.

и школски друг и за кога је сазнао преко његових дипломатских активности у Аргентини путем новинских чланака у којима се појављивао. Веић је у писму тврдио да је Грабовац вероватно студирао шпијунажу и контрашпијунажу у Москви, да је као такав морао да докаже своју потпуну приврженост комунистичкој страни и да његове заслуге датирају још из Другог светског рата, када је деловао као политички комесар Народноослободилачке војске Југославије.

*Хрвајски дом. Ул. Боедо 1063. Буенос Ајрес. Функционисало је као кино Nilo, све док 1978. није настављено за рад Хрвајској дома, зграде која је срушена 1995. године.
Историјски архив Града Буенос Ајреса.*

Божо Веић је у својој изјави навео да је војска упадом у рејон Далматинске загоре 1944. године заузела Неорић, одакле и он сам потиче, и да су по наређењу Грабовца и команданта Трипале масакрирали 48 људи, углавном цивила, због тога што су се декларисали као противници комунизма, а неки од

њих су припадали Месној добровољачкој сељачкој милицији. Он је тврдио да су били масакрирани маљевима и кундацима испред капије цркве Свих Светих. Оптужио је Грабовца и да је становнике Неорића депортовао у концентрациони логор Пируле код Сплита, где је стрељано 50 сељака из Неорића и 3.000 из других места, након што их је осудио комунистички судија Јеличић. Овај човек је своју изјаву закључио изношењем списка од 48 убијених по наређењу Грабовца у месту Неорић и оценио да се ради о изузетно опасној личности квалификованој за шпијунажу, тероризам и саботажу, обученој у Русији.¹³²

Чланак из листа *Ла Пренса* од 12. априла изашао је под насловом „Анте Павелић је упуцан и рањен на прагу своје куће у Ломас дел Паломару“.

У интервјуу који је новинар водио са Павелићем у његовој кући, прво што му је привукло пажњу при уласку је да је особа која се налазила у башти поздравила Поглавника са подигнутом десном руком у стилу нацистичког поздрава Фиреру. Када је присутне испитивао о разлогу тог поздрава, они су одговорили да је овај човек био дуги низ година директни сарадник Павелића и да је то поздрав који је коришћен у војсци коју је основао 1941. године. Између осталих, на том интервјуу били су присутни представници *Хрвајтских домобрана*. У чланку је појашњено да се Павелић враћао са манифестације која се одвијала у главном граду, приликом прославе 16. годишњице формирања НДХ. Изашао је из воза на станици *Caseros* и кренуо аутобуском линијом 5 у правцу своје куће која се налази на адреси Авијатичара Мермоз 653. Три блока су га делила од станице на којој је изашао из аутобуса до његове куће. Неколико метара хода до куће, напао га је мршав мушкарац са капом. Према његовим изјавама, чуо је четири пуцња иза себе, а затим још два, која су га погодила. Тврдио је

¹³² У Прилогу писмо *Хрвајтској домобрани* са изјавом Боже Веића Алфонсу Лафереру.

да је нападнут јер су тог дана славили независност Хрватске. Неки од оних који су у то време били у клубу *AFALP* успели су да виде да се бегунац састао са још једним човеком.

Павелић је у интервјуу признао да се борио за истребљење комуниста, оним што је називао својим деловањем у својству слободног и антикомунистичког Хрвата, што га је навело да закључи да је особа одговорна за атентат био југословенски комуниста. Када је успео да се окрене, видео је мршаваг човека, висине 1,70, који је побегао низ улицу Имелман. Одмах је пребачен у сиријско-либанску болницу. Павелићева ћерка, која је учествовала у интервјуу, испричала је да је њен отац, као добар и вредан човек, био партнер у грађевинској фирми *Instalaciones Ineo SRL*, пошто није могао да се бави адвокатском професијом у земљи.¹³³

Вишња не само да је била заклети бранилац свог оца и његових поступака, већ и велики саучесник, тако што је чувала, уређивала и водила рачуна о Поглавниковој писаној заоставштини већ педесет година.

Како тврди новинар Пабло де Ђано у чланку шпанског листа *Ел Паис* под насловом „Вишња Павелић, ћерка геноцида: пола века затворена у свом стану у Мадриду“, Вишња, диктаторова ћерка, живела је сама у дубокој старости у мраку своје куће већ пола века, са навученим ролетнама у стану у Мадриду, са успоменама и сређујући документацију и досијее свог оца и опсесивно бринући о његовом надгробном споменику који се налази на гробљу Сан Исидро, плашећи се одмазде од стране Срба. Штавише, са задовољством је препричавала да се њен отац на крају рата сакрио у Италији у језуитском манастиру, за шта, према њеним речима, нико никада није сазнао. Вишња није дозволила новинару, који ју је више пута интервјуисао, да је фотографише или објави њене приче док није умрла.

¹³³ У Прилогу чланак из новина *Ла Пренса* од 12. априла 1957.

Павелићева ћерка је негирала да је Јасеновац био концентрациони логор, већ је говорила да је за њу био радни логор за сиромашне, али да је функционисао мирно. Како се истиче у чланку, та жена је у потпуности негирала очеву кривицу. Нико од њихове породице није радио у Мадриду. Вишња је тврдила да су живели од хонорара књиге коју је њен отац написао¹³⁴ против комуниста, публикације коју је објавио у Италији и која је преведена на шпански, а издата у Буенос Ајресу.¹³⁵

Ова жена је живела у сенци свог оца, бринући о суморном наслеђу које јој је он оставио и штитећи га од руке правде. Какву би животну причу могла имати ћерка геноцида која је негирала застрашујуће злочине и етничко чишћење које је он починио на челу НДХ, као и терористичка дела која је почињено широм света?

У чланку у листу *La Razon* под насловом „Павелић оптужује југословенске комунисте за напад: Влада Београда је 1951. године тражила његово изручење, да би му се судило“, од 17. априла, наводи се да је полиција била резервисана по питању ове епизоде, али да је наставила са истрагом. У чланку се наводи да је Павелић, враћајући се из града где је уговарао последње детаље око прославе независности која је кулминирала догађајима у недељу,¹³⁶ био жртва атентата, за који је окривио југословенске комунисте. Павелић је тврдио да је нападач побегао улицом Имерман у супротном смеру од њега. Није могао да види нападача јер је било веома мрачно и видео је само сенку. Павелићева ћерка је у интервјуу рекла да се понављају исте лажи од претходне године. Када ју је новинар упитао на шта мисли, Вишња је остала при тврђњи да је откако је њен отац стигао у Аргентину, поштовао све

¹³⁴ Анте Павелић. *Грешке и ужаси – комунизам и бољшевизам у Русији и свету*, Ediciones Verdad, Буенос Ајрес, 1951.

¹³⁵ https://elpais.com/elpais/2020/03/17/eps/1584471192_157479.html

¹³⁶ Односи се на недељу, 14. април 1957. године.

законске прописе, да би био добро прихваћен. Он је годину дана раније био ухапшен, а његова породична кућа претресана, али је, како је ова жена тврдила, све била грешка и он је одмах пуштен. Она је навела да током истраге капетана Молинарија, чији је предмет интересовања био њен отац, нису пронађени докази о изнетим оптужбама и да је зато пуштен.¹³⁷ У чланку се указује на захтев за изручење који је београдска влада поднела Аргентини 1951. године, путем ноте министру Каноси. У ноти се наводи да се велики број усташа и других ратних злочинаца склонио у Аргентину, међу њима и Иван Херенци, бивши генерал усташке полиције, који је маја 1951. године био запослен у Министарству јавних радова у Буенос Ајресу, под именом Хуан Хорват. У ноти се такође наводи да је у земљи био још један бивши усташки министар Јосип Бален, који је у време слања ноте – априла 1957. године – радио у аргентинском Министарству пољопривреде, под лажним именом Иван Барац. Перонова влада није испунила захтев и није објавила текст југословенске ноте. Године 1955. истраживане су везе између Павелића и Националистичке алијансе, али резултати никада нису објављени. Захваљујући атентату, ова личност је опет била у центру интересовања.¹³⁸

17. априла, лист *Ла Национ* је објавио чланак под насловом „Изручење Анте Павелића“. У чланку се наводи да је аргентински амбасадор у Београду, господин Онорио Роигт (Honorio Roigt), претходног јутра посетио државног подсекретара доктора Младена Ивековића.¹³⁹ Према *Јуџипресу*, полуваничној новинској агенцији, та посета је имала везе са Павелићевим изручењем и тврдили су да ће југословенска влада вероватно обновити захтев за екстрадицију преко своје амбасаде у Буенос Ајресу. Обнављање овог захтева уследи-

¹³⁷ У Прилогу захтеви за хапшење и истрагу Павелића, 1956. године.

¹³⁸ У Прилогу чланак из новина *Ла Расон* од 17. априла 1957.

¹³⁹ У Прилогу белешка о том састанку.

ло је након атентата на Павелића 11. априла¹⁴⁰ у Буенос Ајресу, који је открио његово присуство у Аргентини.¹⁴¹

У чланку у листу *Равнојорски борац* из маја 1957. године, под насловом „Бекство рањеног Анте Павелића“, наводи се да је у среду, 10. априла, злогласни крволочни Анте Павелић тешко рањен са два револверска метка у близини своје куће у 9 увече када је завршена годишњица проглашења НДХ. Када је био сам стотинак метара од куће, непозната особа је у њега испалила шест хитаца из револвера. Лекарима су констатовали да је Павелић у критичном стању јер су му меци остали у телу. Штавише, тврдило се да се вест муњевитом брзином проширила по целој Аргентини. Радио-станице и новине говориле су о Пероновом друговању са овим ратним злочинцем, оптужујући га да је организатор „ударних снага“ злогласне Националистичко-ослободилачке алијансе, одговорне за паљење цркава и аргентинске заставе у Буенос Ајресу и околини пре Пероновог пада. У чланку се помиње и оно што је објавио аргентински лист *Криџика* у вези са Павелићем, где су се наводили сабрани сви његови злочини пре Другог светског рата, укључујући и убиство југословенског краља Александра и француског министра Бартуа, као и његови злочини током рата, док је био главешина усташа и верни Хитлеров и Мусолинијев слуга. Наведени часопис сматрао је да привођење Павелића правди неће бити могуће с обзиром на то да је побегао у суседну државу у Јужној Америци.

У чланку под насловом *Поседбан Досије за Павелића* који је написао српски писац и новинар Бранко Анђић у Буенос Ајресу, помињу се аргентински досијеи са којих је скинута ознака тајности, а који говоре о терористичким активностима ратних злочинаца. Из објављених досијеа, а који су припадали Савезној жандармерији и аргентинској Служби државне безбедности, дошло се до закључка да Павелић

¹⁴⁰ Погрешни подаци.

¹⁴¹ У Прилогу чланак из новина *Ла Пренса* од 17. априла 1957.

није био политички неактиван након доласка у Аргентину. Из преписке организације *Хрватски домобран* са органима унутрашњих послова постало је јасно да је Павелићева група учествовала у терористичким активностима 1950-их година, за које никада није осуђена. Он такође појашњава да су у писму југословенског *Домобрана* тадашњем де факто председнику Аргентине Педру Еухенију Арамбуруу (Pedro Eugenio Aramburu Silveti) од 28. јула 1956. емигранти блиски Павелићу оптужени за нереде на улицама, паљење цркава и терористичко деловање, у име свргнутог перонистичког режима. Између осталих, један од инцидената за који је оптужена Павелићева терористичка група било је и постављање бомбе испред амбасаде Пољске у Буенос Ајресу 1955. године. Чланак открива разочарање које је завладало по откривању ових досијеа, због недоступности података о Павелићевом боравку у Аргентини и о атентату на њега, након чега се преселио у Франкову Шпанију где је убрзо умро. Уз пратећи поднаслов *Терор као цена за њеронизам*, чланак нам открива да су 1955. године и аргентинска штампа и један припадник парламента потврдили да је Павелић примао месечну суму од 6.000 аргентинских пезоса за услуге ударних снага као што је Националистичка алијанса.¹⁴²

Чланак под насловом „Несхватљиво бекство“ Јаше Алмулија, српског новинара и писца, од уторка, 30. априла 1957. године, у одељку *Данас у свейу* листа *Борба* открива да је чланак у француском листу *Ogor* у име свог јавног мњења и француског народа – када је доказано да је један од најмонструознијих и најокрутнијих убица рата остао некажњен и борави у Аргентини – изразио забринутост да би аргентинска влада генерала Арамбуруа могла одбити захтев за изручење ратног злочинца Павелића, који је требало да буде предат суду. Надали су се да ће му се судити. Неповерење око његовог изручења произлази из чињенице да је аргентинско

¹⁴² У Прилогу чланак новинара Бранка Анђића.

Министарство спољних послова одговорило на захтев за изручење Павелића као на захтев за било ког обичног преступника. У чланку се тврди да је Министарство спољних послова исправно поступило у предаји предмета аргентинском Министарству правде. Суд је позван да одлучи да ли ће, на основу југословенске оптужбе и предочених материјалних доказа, бити изручен за обично кривично дело или не, па је до судске одлуке Павелић стављен под полицијски надзор, како се наводи у саопштењу француске новинске агенције. Међутим, цео план је пропао због Павелићевог бекства. Атентат, Павелићев боравак у болници и интервјуи које је давао новинарима показали су да Павелић борави у Аргентини. Још један разлог због којег је новинарска агенција поставила питање да ли ће до изручења доћи јесте чињеница да су јужноамеричке земље имале своја правила и прописе о изручењу политичких оптуженика, поред тога што Аргентина званично није била део Савезне комисије за ратне злочине. Узимајући ово у обзир, СФРЈ је изнела оптужбе које Павелића квалификују као обичног злочинца за кривична дела убиства жена, деце и старца у логорима Јасеновац и Стара Градишка и за наређивање паљења три села и убиства свих њихових становника без обзира на њихов пол. С друге стране, Аргентина је већ изјавила да је препрека за изручење Павелића чињеница да Аргентина и Југославија нису потписале уговор о екстрадицији. Коначно, да су Павелићеви злочини подразумевани као уобичајени, против њега се могла спровести хитна и жуптра акција, што је било типично у аргентинском кривичном закону, па би учинили све да га ухвате, како у име југословенског народа, тако и због јавног мњења које је захтевало да правда стигне једног од најгнуснијих убица тог времена.¹⁴³

Јаша Алмули је био јеврејски новинар изузетно посвећен очувању сећања на геноцид у Јасеновцу. Био је писац књига

¹⁴³ У Прилогу чланак Јаше Алмулија.

као што су *Јевреји, Јевреји и Срби у Јасеновицу* и *Остали су живи*. Од 1956. до 1959. радио је као спољнополитички коментатор у *Борби*. Од 1958. до 1960. био је потпредседник Удружења новинара Србије. На његову иницијативу, на обали Дунава је подигнут споменик „Менора у пламену“, у знак сећања на јеврејске жртве нацистичког геноцида у Србији током Другог светског рата.

Разни аргентински часописи су такође на својим страницама писали о атентату.

Аргентински магазин *Ахора* (*Ahora*) након атентата је Павелићу упутио ноту.¹⁴⁴ Новинар га је, између осталог, питао за став о Нирнбершком суду, који га је оптужио као ратног злочинца одговорног за убиство 600.000 људи, на шта је Павелић само одговорио да је све клевета, да су га самим губитком рата учинили ратним злочинцем. Тврдио је да је учешће у атентату на краља Александра, које му се приписује, такође измишљотина. Павелић је написао кратко писмо, објављено у чланку, у којем је упутио поздраве Хрватима поводом 10. априла, који се памти као дан обнове НДХ.

Након атентата, у часопису *Hechos en el Mundo*, у чланку под насловом „Страни терориста био је Перонова сива еминенција“, наводи се да је до тог тренутка у јавност изашло само неколико имена људи који су деловали у име бившег диктатора Перона провоцирајући нападе на опозициона окупљања или митинге, укључујући и друге политичке странке, али се разјашњава да још није обелодањено учешће једне окрутне и мрачне личности која је деловала по наређењу свргнутог Пероновог режима и која је спровела многе акције у служби те диктатуре. Та личност коју је полиција широм целе земље интензивно тражила, био је Павелић, а који је, према чланку, био оличење Перонове сиве еминенције и његов саветник за све терористичке акције које је режим спроводио. У чланку је детаљно описано како је Павелић формирао усташки по-

¹⁴⁴ У Прилогу Павелићев аутограм и порука Хрватима у часопису *Ахора* из 1957.

Порука коју је написао Павелић 10. априла 1957. за арђенински часопис Ахора.

крет, уз подршку опасних личности као што је био управник Першец, Марија Погорелец и Иво Франк, који су претњама прикупљали новац како би подржали огромне терористичке активности које су спроводили. С друге стране, у чланку се наводи да захтеви југословенске владе за Павелићево изручење нису били успешни јер га је Перон сматрао једним од својих највреднијих сарадника, који га је саветовао како спроводити најоштрије репресије против противника. Што се тиче сумњи Југословенског посланства у Буенос Ајресу о Павелићевом боравку у Аргентини, оне су се потврдиле када је 1951. године у земљи објављена књига чији је аутор *Грешке и ужаси*, за коју се испоставило да је само превод његове књиге објављене 1939. године.¹⁴⁵

Познати лист *Siete Días Ilustrados* објавио је чланак под насловом „Павелићеве очи“ – у вези са очима које је Курцио Малапарте видео на Павелићевом столу, помешавши их са остригама.

У чланку је окарактерисан као стручњак за политичка убиства, тероризам и пучеве, који је извршио атентат на краља Александра уз помоћ свог пријатеља Кватерника. У чланку се говори о Павелићевом бекству из Хрватске једне априлске вечери 1945. године, изгубивши се у дугом реду аутомобила крцатим стварима украденим од његових жртава и јавне хрватске имовине: сликама, тајном документацијом, златом, што је све и одвезено у Аустрију, иако је, како се наводи, 36 запечаћених кутија са златом, драгуљима и сребром, остало сакривено у загребачком манастиру. Чланак је разјаснио улазак у Аргентину Павелића прерушеног у монаха, након његовог бекства у Италију где је боравио у разним манастирима. Такође је описао како су се Хрвати населили у северозападној Аргентини, у ненасељеним подручјима, сродивши се са пољским и немачким избеглицама, стварајући добро организовану заједницу.¹⁴⁶

¹⁴⁵ У Прилогу чланак о Павелићу у часопису *Hechos en el Mundo*.

¹⁴⁶ У Прилогу чланак под насловом „Павелићеве очи“ из часописа *Siete días ilustrados*.

Поглавље IX

ВУЧИЈИ БЕГ

Када је атентат који је починио Благоје Јововић разоткрио Павелићеву локацију и склониште, као и његов бег, започели су интензивни преговори између југословенске владе, преко њеног амбасадора Петровића, аргентинског Министарства спољних послова и аргентинске амбасаде у Београду, и њиховог амбасадора Онорија Роигта, током којих су настале међусобне оптужбе између тих двеју земаља.

Дана 16. априла 1957, Амбасада Федеративне Народне Републике Југославије службено је послала ноту Министарству спољних послова Републике Аргентине, у којој је поставила питање шта је са налогом југословенске владе за хапшење и изручење злочинца др Анте Павелића, који се налазио на територији Републике Аргентине. Овај захтев амбасаде заснован је на члану 646, став 2, 648 став 2 и члану 651 Кривичног закона Републике Аргентине. У те сврхе је приложила налог за хапшење Павелића, и оптужницу јавног тужиоца Загребачког дистрикта, за покретање кривичног поступка против Павелића. Осим тога, приложила је и Одлуку Регионалног суда у Загребу 320/51 од 19. маја 1956. о притвору, потврду о Павелићевом држављанству, исечак Кривичног закона Краљевине Југославије од 27. јануара 1929, исечак Кривичног закона Федеративне Народне Републике Југославије од 27. јануара 1951, исечак из преамбуле Кривичног закона Фе-

Чланак од 17. априла 1957. у француском листу Ле Монде.
„Рајни злочинац: Антје Павелић”.
Архив Министарства иностраних послова, Аргентина.

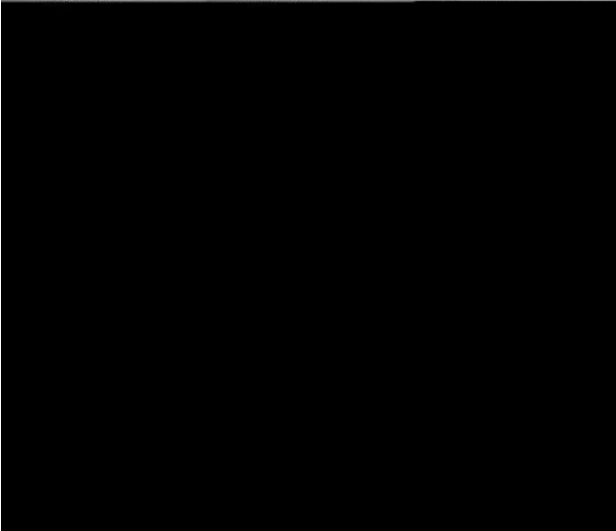
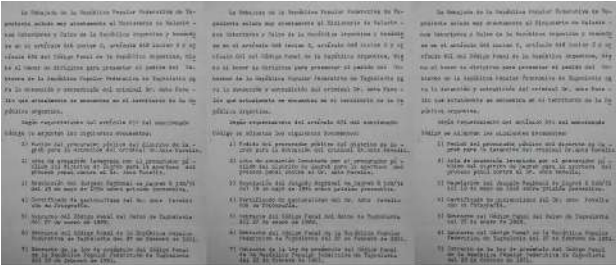

деративне Народне Републике Југославије од 28. фебруара 1951, исечак из Закона о Кривичном поступку Федеративне Народне Републике Југославије од 10. септембра 1953, као и доказни материјал уз оптужницу против Павелића и изјаве сведока о његовим злочинима. Овај Подсекретаријат је наведени захтев проследио Савету за правне послове ради давања мишљења о њему.¹⁴⁷

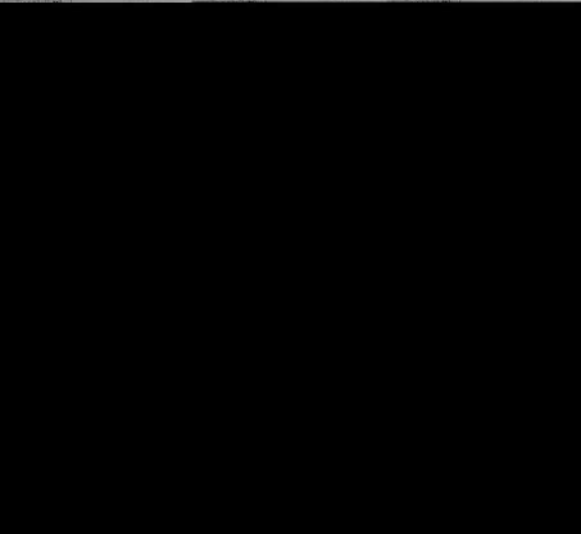
Дана 18. априла 1957, дипломатски представник аргентинске амбасаде у Паризу послао је ноту министру спољних послова, Алфонсу де Лаферереу, како би га обавестио о реперкусијама које је изазвао атентат на Павелића у Паризу. У ноти је споменуо да је атентат, чија жртва је би бивши хрватски лидер Анте Павелић, коментарисала локална штампа као озлоглашену вест, а самог Анту Павелића сврставала у ратне злочинце. Разни париски медији тврдили су да Павелић сарађује са свргнутом Пероновом владом. У ноти је изражено мишљење разних медија, попут *L'Aurore* чији је уредник тврдио да је 1951. Перон, бивши фиреров шпијун – богато плаћен – како је и откривено у архиви генерала Фаупела, који је тада био шеф немачких обавештајних служби за Јужну Америку – одбио први захтев југословенске владе за изручење, али да је 1955, након Пероновог пада, Лонардијева војна влада такође одбила изручење, тврдећи да не постоји споразум о томе између две земље и да је било неосновано да Арамбуру донесе одлуку. С друге стране, уредник листа *L'Aurore*, поновио је мишљење листа *Le Monde* о изручењу. Овај лист тврдио је да се, након што су фашистички режими паали у Средњој Европи, подразумевало да ће Павелић пронаћи уточиште у оним деловима света где су ти режими преживели, као што је то било у Шпанији или Аргентини. Сматрао је неуобичајеним да нови аргентински режим одбија захтев за изручење тог бедника.¹⁴⁸

¹⁴⁷ У Прилогу налог за хапшење и захтев југословенске владе за екстрадицију Павелића.

¹⁴⁸ У Прилогу нота аргентинске амбасаде у Паризу министру спољних послова у вези са Павелићем.

Сїйсак докуменѿације коју је јуѿословенска Амбасада достїавила на захїев за изрученје Павелића Ернесїу Саласу, аренїинском минисѿиру ѿравде и Алфонсу де Лафереру, минисѿиру иносѿираних ѿслова, Архив Минисѿиарсѿива иносѿираних ѿслова, Аренїїна.

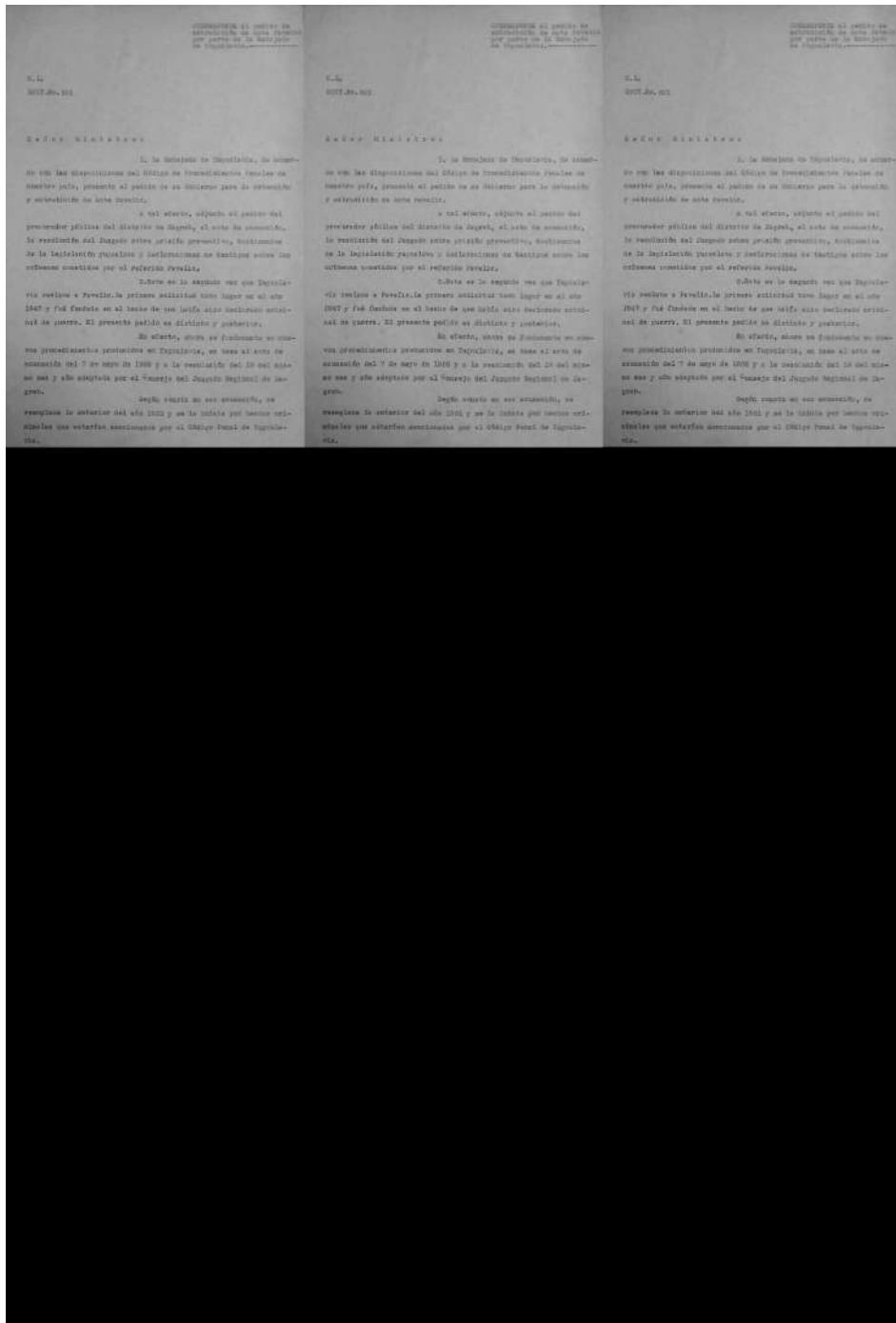
На тај 18. април, када је аргентинска влада успоставила полицијску стражу над Павелићевим домом како би спречила његов бег, открили су да је већ побегао.

Изјава број 501, од 23. априла 1957, коју је саставио правни саветник Министарства спољних послова Аргентине, Исидро Руис Морено (Isidro Ruiz Moreno), носила је назив *Треба ли прихвати́ти захтев југословенске амбасаде за изручење Анџе Павелића*. Том изјавом је потврдио да је ово био други пут да је Југославија поднела захтев за изручење и налог за хапшење Павелића. Први пут је то учињено 1947, када су га потраживали као ратног злочинца. Овај други пут је било другачије. Нови захтев темељио се на новим поступцима, на основу оптужнице од 7. маја 1956. и одлуке од 19. истог месеца и године, донете од стране Савета Регионалног суда у Загребу. Она из 1951. године је замењена и наметале су му се оптужбе за кривична дела кажњива Кривичним законом Југославије. Југословенска амбасада се позвала на члан 646 по питању изручења, односно, у недостатку склопљених споразума између земаља, морале су да поступе по принципу реципроцитета, према чему се приступало примени аргентинског закона бр. 1612, којим се у члану 1 дефинише „да страним владама, применом реципроцитета, може да преда сваког појединца уколико су га судови земље његовог порекла и која га потражује – осудили, под условом да је то 'обично' кривично дело или прекршај и да је кажњив казном од најмање годину дана затвора“.¹⁴⁹

У Изјави бр. 501 се такође наводи да је захтев за изручење поднет дипломатским путем, уз налог за хапшење коју је издао загребачки суд, са назнаком датума када су се догодила кривична дела због којих је захтев и послат, па су услови из чл. 12 Закона били испуњени, будући да су злочини за које је Павелић оптужен кажњиви Кривичним законом Југослави-

¹⁴⁹ Више о Закону бр. 1612 на <https://www.argentina.gob.ar/normativa/nacional/ley-1612-48948/normas-modifican>

Изјава бр. 501. Захтев за изручење Павелића иоднела југословенска Амбасада.
Историјски архив Министарства иностраних послова, Аргентина.

El objeto de presentarse en la Criminal Inve-
nida por la Sección de Inspección de un artículo del que
y esta se trataba en los casos en que sea procedente, la extra-
cción de sustancias según el protocolo de la pericia y por
la pericia misma de las naciones. Entre la República Argentina
y Paraguay se aplica también, por lo que corresponde aplicar la
ley 1212.

El artículo 12, de esta ley dispone que la Sección
de Inspección podrá solicitar a los laboratorios extranjeros, con la condi-
ción de reciprocidad, a los individuos cuando por los tribunales
de la potencia demandada, cuando sea el caso o de otro modo
de los que se indican en la ley 1212, cuando se demande la
pericia de un delito de carácter común, que según las leyes de
la República, fuese castigado con pena corporal de menor de un año
de prisión.

El artículo de extracción de esta presentado por la
vía diplomática acompañada al mandato de pericia expedido por
el tribunal de Jure, con el designado escrito y la firma de los
Señores que la autorizan, según, de las disposiciones legales
aplicables y los datos y antecedentes necesarios para justificar
la identidad de la persona requerida.

Este artículo es el requisito que exige el artícu-
lo 12 de la ley para los delitos de que se trata a demás de los
requeridos por el Código Penal de Paraguay y se refieren a todos
delitos contra la vida de varias personas, cuando se trate de un delito

El objeto de presentarse en la Criminal Inve-
nida por la Sección de Inspección de un artículo del que
y esta se trataba en los casos en que sea procedente, la extra-
cción de sustancias según el protocolo de la pericia y por
la pericia misma de las naciones. Entre la República Argentina
y Paraguay se aplica también, por lo que corresponde aplicar la
ley 1212.

El artículo 12, de esta ley dispone que la Sección
de Inspección podrá solicitar a los laboratorios extranjeros, con la condi-
ción de reciprocidad, a los individuos cuando por los tribunales
de la potencia demandada, cuando sea el caso o de otro modo
de los que se indican en la ley 1212, cuando se demande la
pericia de un delito de carácter común, que según las leyes de
la República, fuese castigado con pena corporal de menor de un año
de prisión.

El artículo de extracción de esta presentado por la
vía diplomática acompañada al mandato de pericia expedido por
el tribunal de Jure, con el designado escrito y la firma de los
Señores que la autorizan, según, de las disposiciones legales
aplicables y los datos y antecedentes necesarios para justificar
la identidad de la persona requerida.

Este artículo es el requisito que exige el artícu-
lo 12 de la ley para los delitos de que se trata a demás de los
requeridos por el Código Penal de Paraguay y se refieren a todos
delitos contra la vida de varias personas, cuando se trate de un delito

El objeto de presentarse en la Criminal Inve-
nida por la Sección de Inspección de un artículo del que
y esta se trataba en los casos en que sea procedente, la extra-
cción de sustancias según el protocolo de la pericia y por
la pericia misma de las naciones. Entre la República Argentina
y Paraguay se aplica también, por lo que corresponde aplicar la
ley 1212.

El artículo 12, de esta ley dispone que la Sección
de Inspección podrá solicitar a los laboratorios extranjeros, con la condi-
ción de reciprocidad, a los individuos cuando por los tribunales
de la potencia demandada, cuando sea el caso o de otro modo
de los que se indican en la ley 1212, cuando se demande la
pericia de un delito de carácter común, que según las leyes de
la República, fuese castigado con pena corporal de menor de un año
de prisión.

El artículo de extracción de esta presentado por la
vía diplomática acompañada al mandato de pericia expedido por
el tribunal de Jure, con el designado escrito y la firma de los
Señores que la autorizan, según, de las disposiciones legales
aplicables y los datos y antecedentes necesarios para justificar
la identidad de la persona requerida.

Este artículo es el requisito que exige el artícu-
lo 12 de la ley para los delitos de que se trata a demás de los
requeridos por el Código Penal de Paraguay y se refieren a todos
delitos contra la vida de varias personas, cuando se trate de un delito

que el estudio de la materia se efectúe en períodos de tiempo, en el día y en la noche, y en otros tantos días como se requiera según el carácter de ella.

Los alumnos comprendidos por la presente quedan en sujeción a lo siguiente:

Por una parte, cuando haya curso de día con las actividades de la enseñanza por separado al medio de enseñanza, para cualquiera de ellas, como se presenta por el artículo 11 de la Ley 11, de 1911.

Cuando por otra parte, con la misma enseñanza que comprende con las actividades que se describen en la Ley, que el medio de enseñanza se efectúe en las actividades y en otros tiempos de las actividades que se describen en el artículo 11.

El medio de enseñanza que comprende con la Ley, cuando por el día del día, y de conformidad al artículo, que comprende con el artículo 11 de la Ley, que el medio de enseñanza se efectúe en las actividades y en otros tiempos de las actividades que se describen en el artículo 11.

A todo estudiante, que estudie en la Ley, que se le debe dar el día, y de conformidad al artículo, que comprende con el artículo 11 de la Ley, que el medio de enseñanza se efectúe en las actividades y en otros tiempos de las actividades que se describen en el artículo 11.

que el estudio de la materia se efectúe en períodos de tiempo, en el día y en la noche, y en otros tantos días como se requiera según el carácter de ella.

Los alumnos comprendidos por la presente quedan en sujeción a lo siguiente:

Por una parte, cuando haya curso de día con las actividades de la enseñanza por separado al medio de enseñanza, para cualquiera de ellas, como se presenta por el artículo 11 de la Ley, de 1911.

Cuando por otra parte, con la misma enseñanza que comprende con las actividades que se describen en la Ley, que el medio de enseñanza se efectúe en las actividades y en otros tiempos de las actividades que se describen en el artículo 11.

El medio de enseñanza que comprende con la Ley, cuando por el día del día, y de conformidad al artículo, que comprende con el artículo 11 de la Ley, que el medio de enseñanza se efectúe en las actividades y en otros tiempos de las actividades que se describen en el artículo 11.

A todo estudiante, que estudie en la Ley, que se le debe dar el día, y de conformidad al artículo, que comprende con el artículo 11 de la Ley, que el medio de enseñanza se efectúe en las actividades y en otros tiempos de las actividades que se describen en el artículo 11.

que el estudio de la materia se efectúe en períodos de tiempo, en el día y en la noche, y en otros tantos días como se requiera según el carácter de ella.

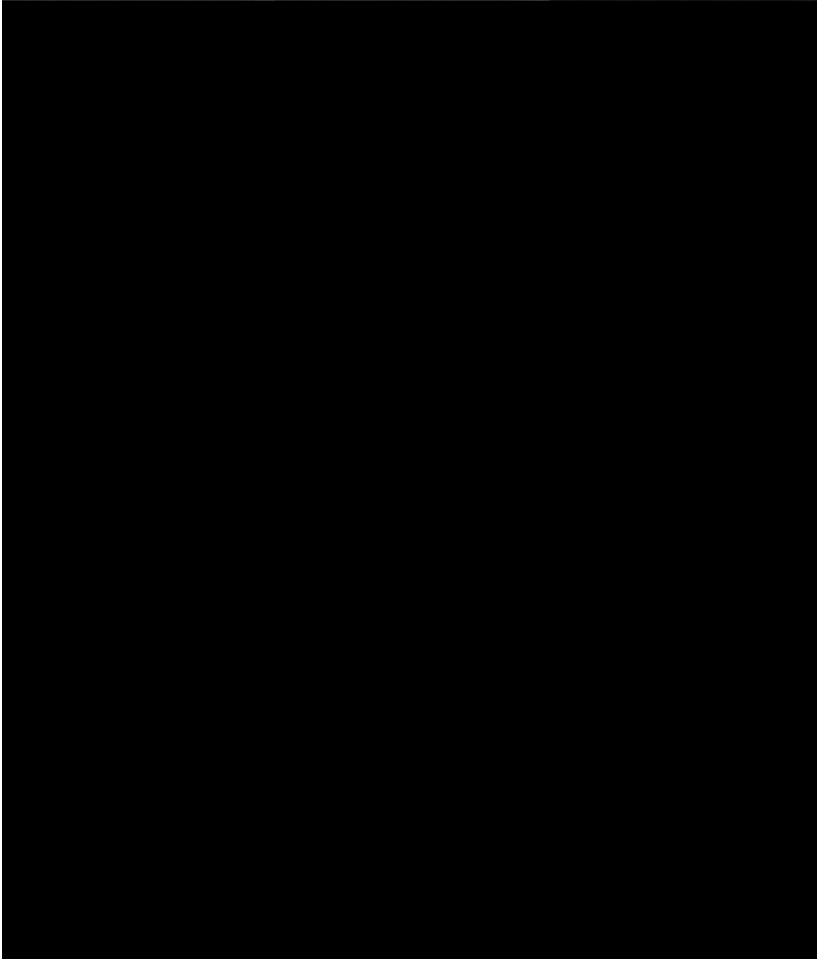
Los alumnos comprendidos por la presente quedan en sujeción a lo siguiente:

Por una parte, cuando haya curso de día con las actividades de la enseñanza por separado al medio de enseñanza, para cualquiera de ellas, como se presenta por el artículo 11 de la Ley, de 1911.

Cuando por otra parte, con la misma enseñanza que comprende con las actividades que se describen en la Ley, que el medio de enseñanza se efectúe en las actividades y en otros tiempos de las actividades que se describen en el artículo 11.

El medio de enseñanza que comprende con la Ley, cuando por el día del día, y de conformidad al artículo, que comprende con el artículo 11 de la Ley, que el medio de enseñanza se efectúe en las actividades y en otros tiempos de las actividades que se describen en el artículo 11.

A todo estudiante, que estudie en la Ley, que se le debe dar el día, y de conformidad al artículo, que comprende con el artículo 11 de la Ley, que el medio de enseñanza se efectúe en las actividades y en otros tiempos de las actividades que se describen en el artículo 11.

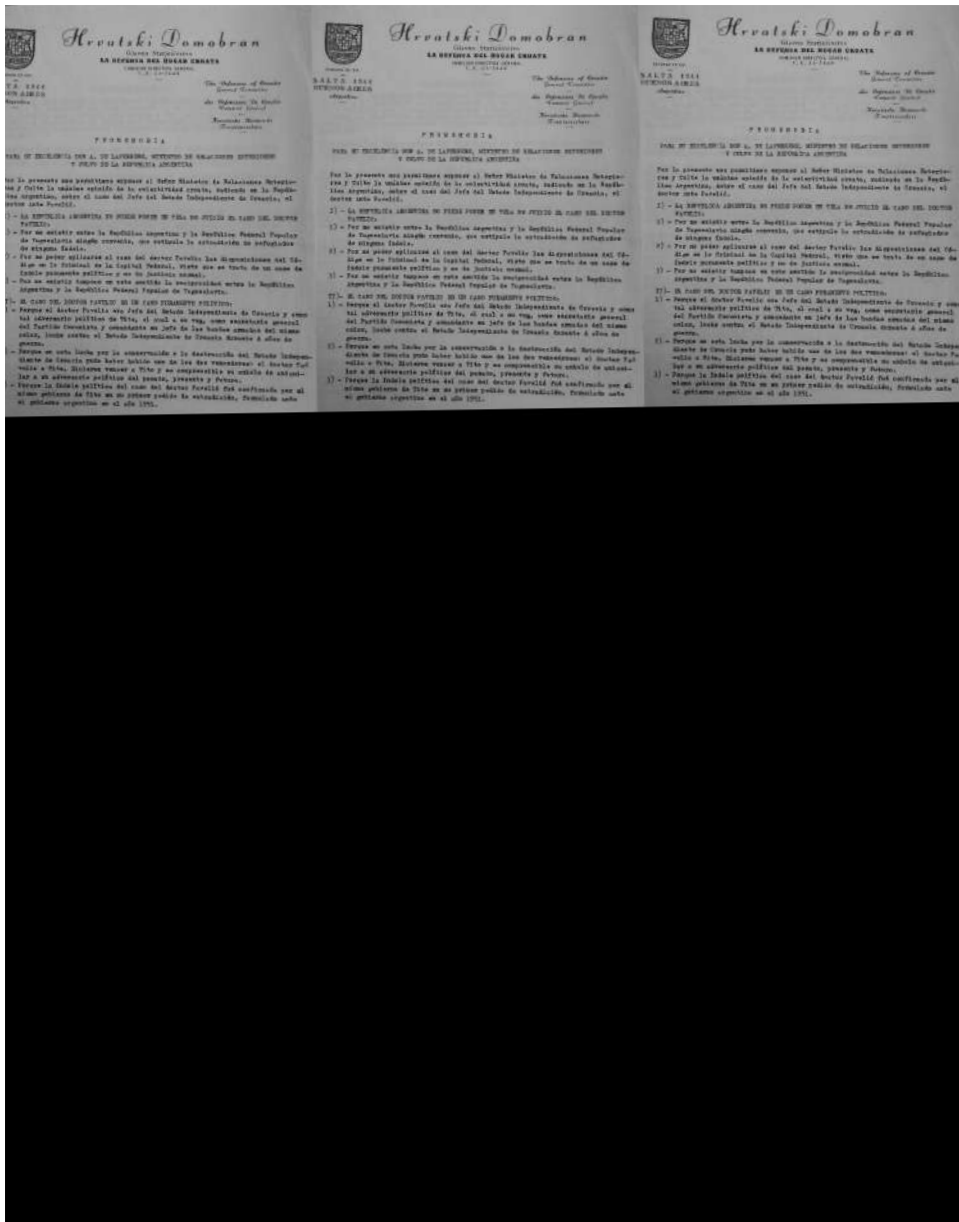

је и односе се на кривична дела против живота више лица, поред тога што је подстицао на убијање становника читавих градова, пожарима и пљачком, макар они који се нису могли дефинисати као кривична дела политичке природе. Врховни суд је приступио овери документације коју је амбасада предочила уз захтев за екстрадицију.

Правни саветник Исидро Руис Морено је закључио да, пошто су испуњени услови утврђени законом, захтев треба прихватити и након тога одмах обавестити Министарство унутрашњих послова како би оно предузело неопходне мере за хаапшење оптуженог лица и подвргло га одговарајућем суђењу. Такође је појаснио да није било на извршној власти да заузима став о томе да ли је екстрадиција прикладна или не. Она је била ограничена само на проверу аутентичности и исправности образаца наведених захтева, јер је њена улога била искључиво помоћничка. Саветник Исидоро Руис Морено сматрао је да захтев треба узети у обзир а досије послати Министарству правде како би се упутио надлежном судији.

Након што је потврдио захтев за хапшење и изручење Анте Павелића, председник *Хрвајтској домобрана* Буенос Ајреса, инжењер Иван Асанчаић, послао је документацију и низ жалби аргентинском министру спољних послова Алфонсу де Лаферереу и председнику Арамбуруу, да преиспитају те одлуке. Ноте су се низале 23, 25, 27. априла и 3. маја, са циљем да се изврши притисак на судске одлуке које су се доносиле против Павелића.

Након што је *Хрвајтски домобран* 23. априла путем новина обавештен о захтеву југословенске владе за Павелићево изручење, Иван Асанчаић је послао писмо тадашњем аргентинском председнику генералу Педру Еухенију Арамбуруу. У њему је истакао да је сигурно упознат са тим да је хрватски народ један древни народ, са националном државом и да је био део Аустро-Угарске, са својом владом, парламентом и Народном војском, све док их Срби нису потчинили 1918. Уз

Писмо Ивана Асанчаића, од 23. априла 1957, председнику Арамбуруу
йоводом захйјева јуословенске Амбасаде за изручење Павелића.
Архив Минисџарсџива иносџираних йослова, Арђениџина.

ово писмо приложио је низ текстова, писама и говора, како би га, како је рекао, упознао са ситуацијом хрватског народа у Југославији. Поред тога, приложио је и примерак листа *Хрвајска* од 27. марта 1957. године, који је излазио у Буенос Ајресу, а у ком се налазио чланак под насловом „Је ли то ваш потпис?“ који је објавио Адил Зулфикарпашић, бивши официр југословенске комунистичке тајне полиције, који је, како је Асанчаић изразио у писму, открио како је Титов комунистички режим кривотворио потписе политичких оптуженика да би их осудио. Помиње се да је један од фалсификатора био бивши амбасадор у Каиру Ешреф Бадњевић.

Дан након Изјаве бр. 501, 24. априла, министар спољних послова Алфонсо де Лаферере је послао допис министру унутрашњих послова Карлосу Алконада Арамбуруу, којим га је обавестио да је одлучено да се поступа по захтеву амбасаде Југославије за изручење Анте Павелића. Према члану 15. Закона бр. 1612, назначено је да се хапшење оптуженог спроведе како би се, у складу са одлуком министра правде, подвргао одговарајућем суђењу.¹⁵⁰

Министар просвете и правде Ернесто Салас примио је 25. априла, са овереном копијом, захтев амбасаде Југославије за изручење Анте Павелића, са свом пропратном документацијом, да би га проследио надлежном суду на поступање.

Хрвајски домобран је истог тог 25. априла, након што је захтев за хапшење потврђен, сачинио извештај *Pro memoria*, који је послао министру Лаферереу, у којем је изнео девет тачака у вези са судском одлуком против Павелића. Отворено су га питали да ли је Министарство спољних послова вољно да се умеша у спор између Хрвата и Срба – првих потчињених, а других угњетача – у корист ових других, који су слика и прилика Партије и комунистичког режима. Такође су питали Министарство да ли познаје историју хрватског народа од

¹⁵⁰ У Прилогу нота министра Лаферереа министру Алконада Арамбуруу, од 24. априла.

1918. године и да ли им је познато да је НДХ настала 1941. године након општег устанка хрватског народа против српског глачења. Подсетили су Министарство да су НДХ признале Мађарска, Словачка, Немачка, Италија, Бугарска, Румунија, Финска, Данска, Шведска, Норвешка, Француска, Јапан и антикомунистичка Кина и да је Павелић био поглавар НДХ, а не „марионета“. Питали су га и да ли зна да су српске националистичке и комунистичке банде на Хрватску извршиле инвазију, а да Хрвати нису напали Србију и да ли знају за сто педесет хиљада хрватских војника убијених по завршетку рата у Аустрији, Словенији и Хрватској, који су под британском командом изручени у Аустрију. Замерили су званичницима Министарства што нису одбили захтев за екстрадицију, што је еквивалентно победи међународног комунизма над антикомунистима, што би имало глобални утицај.¹⁵¹

Једно од писама које је послао инжењер Асанчаић носи наслов *Техничка савјетодавна комисија међуамеричке антикомунистичке конфедерације за одбрану континента*, чије је централно седиште било у улици Салта бр. 1241 у Буенос Ајресу, што је била адреса *Хрватској домобрана*. Ту ноту су потписали представници заједнице Албаније, Словачке, Јерменије, Украјине, Белорусије, Азербејџана, Грузије и Северног Кавказа, као и Асанчаића као председника Хрватског дома, а сви су они имали боравиште у Аргентини. Истакли су да би, уколико аргентинска влада пристане на екстрадицију, то подстакло да милион словенских левичара који живе у Аргентини, заражени политиком „црвених“, постану пети стуб совјетског режима, под утицајем и вођством Совјетске амбасаде или њених сателитских држава. Такође, будући да је у Аргентини живело хиљаде политичких антикомунистички настројених емиграната из Европе, екстрадиција Павелића била би преседан за то да и други комунистички режими

¹⁵¹ У Прилогу *Pro memoria* извештај *Хрватској домобрана* надлежнима у аргентинском Министарству спољних послова, од 25. априла 1957.

поднесу сличне захтеве за екстрадицију, стварајући атмосферу несигурности и непријатности за аргентинску владу. Наглашавали су да је ово други званични захтев за екстрадицију Павелића, након огромне пропаганде против њега коју је водила амбасада Југославије у Буенос Ајресу, са циљем стварања непријатне климе у складу са својим злочиначким намерама. Са друге стране, било им је чудно што, ако су аргентинске власти 1951. године одбиле захтев због политичких оптужби и непостојања споразума о екстрадицији између две земље, овај пут Министарство прихвата да поступа против Павелића као обичног криминалца и одлучује се за екстрадицију на основу чланова 646 до 674 Кривичног закона, који важи за главни град Републике Аргентине.¹⁵²

Министар спољних послова Алфонсо де Лаферере је 29. априла путем ноте обавестио амбасаду ФНРЈ да је одлучио да спроведе хапшење и изручење оптуженог Анте Павелића у складу са процедуром утврђеном Законом бр. 1612. Обавестио је да је 24. истог месеца затражио од министра унутрашњих послова да ухапси оптуженог и да је његов кривични досије послао Министарству правде на увид.¹⁵³

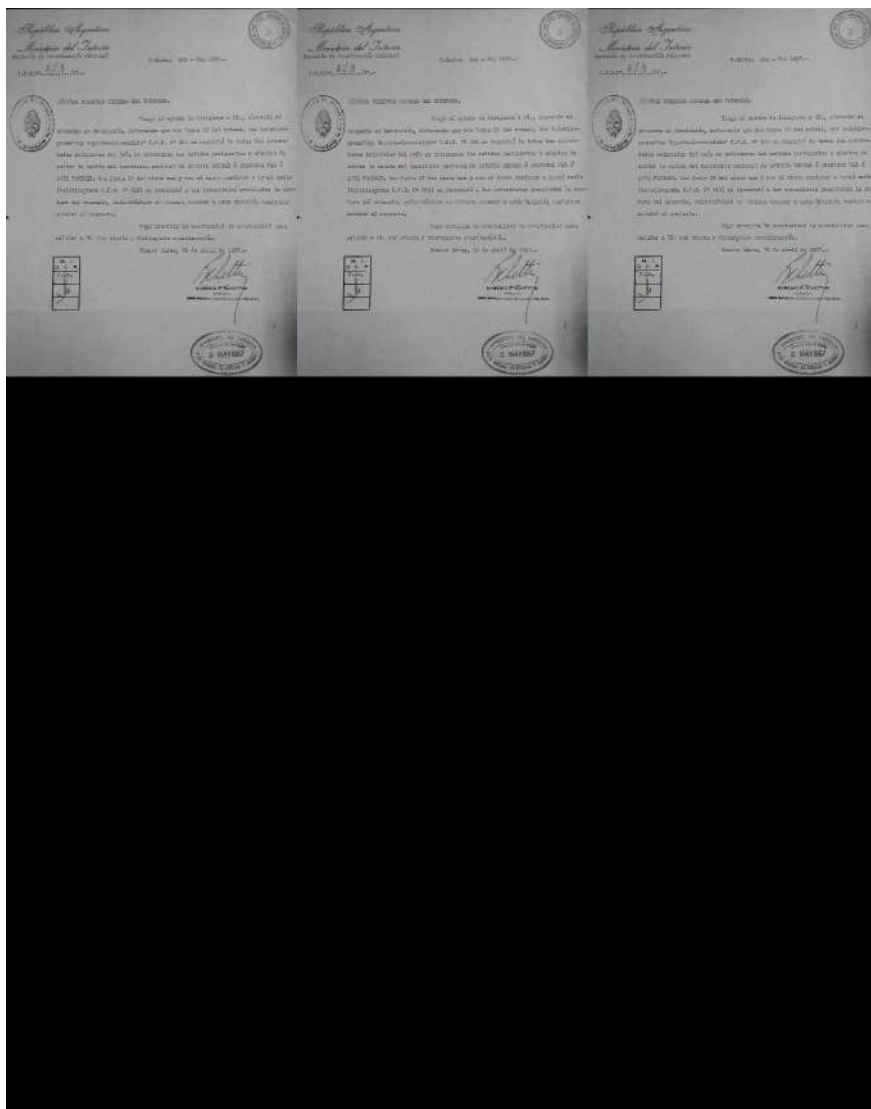
Тог 29. априла, генерални директор Министарства унутрашњих послова Карлос де Куња (Carlos da Cunha) затражио је да се досије 040-Тајно-1957 достави Одсеку за координацију полиције ради спровођења захтева за изручење Анте Павелића.

Дана 30. априла, пуковник Еухенио Скетини, шеф Одсека за координацију полиције аргентинског Министарства унутрашњих послова, послао је ноту генералном директору Министарства унутрашњих послова Карлосу де Куњи, као одговор на ноту коју је примио претходног дана, обавештавајући га да је 23. априла ове године телепринтером, под ознаком *Врло хитно-Прејоручено С. Р. С.* бр. 164 од свих полицијских

¹⁵² У Прилогу писмо Ивана Асанчаића министру Лаферере.

¹⁵³ У Прилогу нота министра Лаферереа амбасади Југославије, од 24. априла 1957.

органа у земљи захтевано да предузму одговарајуће мере да спрече лице АНТОНИО СЕРДАР или АРАЊОШ ПАЛ или АНТЕ ПАВЕЛИЋ да напусти државну територију. Дана 25. априла, на исти начин и истим путем (преко телепринтера С. Р. Д. бр. 815) препоручено је да се наведено лице ухапси, а

Найомена бр. 673

Еухенија Скејинија Карлосу де Куњи од 30. априла 1957.

у којој је објашњено да су од полицајских власти изражили да спрече
Анту Павелића да напусти земљу.

Архив Министарства иностраних послова, Аргентина.

затражено је и да Одсек за координацију полиције буде обавештен о свим дешавањима у овом случају.

Тужилаштво је 30. априла обавестило националног судију Раула Орасија Риоса Сентена да је за одлучивање о надлежностима Суда потребно сазнати боравиште Анте Павелића.

Један подсетни допис аргентинског Министарства спољних послова од 5. маја 1957. године наводи конкретне догађаје који су се десили у конзулату са питањем изручења Павелића и који откривају неправилности и пропусте који су му омогућили да побегне. У истом се наводило:

Амбасадор Југославије је 2. маја у поподневним часовима посетио Подсекретаријат спољних послова. Као што је и телеграм који је упућен из аргентинске амбасаде у Београду налагао, амбасадор је желео да инсинуира да је Павелићев нестанак последица немара аргентинских власти, на шта је подсекретар одговорио да треба прекинути дискусију по том питању. Он је додао да је Министарство спољних послова Југославије три дана пре него што је овом Подсекретаријату поднело захтев за изручење, обавестило новинаре о мерама које планирају да предузму. Да су, на велико изненађење Подсекретаријата спољних послова, дан након што је поднет захтев за екстрадицију и притвор, 17. априла, новине објавиле вест о подношењу захтева као информацију Амбасаде Југославије и да је Павелић успео да избегне хапшење зато што га је званични југословенски извор упозорио на захтев за екстрадицију. Да је налог за хапшење затражио Подсекретаријат спољних послова од МУП-а 24. априла, а након тога га је, у данима за време Ускрса, политичко-правни консијерж детаљно проучио као и основе захтева за екстрадицију. Да је након вести да је Павелић нестао из свог дома, Подсекретаријат спољних послова поновио МУП-у да се употребе сви ресурси у напору да се он ухапси. Да је Подсекретаријат тражио да се са овом информацијом упозна њихова влада.

Друга тачка која се помиње у допису је да је амбасадор Југославије Славољуб Петровић одређеним медијима и агентима за штампу изнео нека размишљања у вези са учешћем Анте Павелића и његове групе у кампањи против Владе Југославије. Одговорено му је да то нема никакве везе са Павелићевим изручењем и да ће се, уколико се ова ситуација погорша, предузети одговарајуће мере које се тичу односа са владом акредитованом у нашој земљи. Због непријатности које је Павелићева група приређивала особљу Дипломатског представништва Југославије, ова околност је пријављена Одсеку за координацију и везу и Федералној полицији.¹⁵⁴

Павелићева супруга Марија обавестила је медије да је њен муж нестао, пошто су били упозорени на хапшење које му је следило. Од тог тренутка тешко повређени Павелић се крио у Буенос Ајресу, све док није испланирано његово бекство на југ земље.

Хрватски домобран је 3. маја министру Лаферереу послао *Pro memoria* извештај у ком су тврдили да изражавају једногласно мишљење хрватске заједнице у Аргентини, и у ком су изнели три главна питања: да Аргентина не може доводити у питање „случај Павелић“ јер не постоји никакав споразум са Југославијом о екстрадицији избеглица. Пошто се ради о случају искључиво политичке природе, нису се могле применити одредбе Кривичног закона главног града Аргентине. Друго, истицали су да се ради о чисто политичком случају, будући да је Павелић био поглавар НДХ, а самим тим и Титов противник који се као генерални секретар Комунистичке партије и врховни командант оружаних снага борио против НДХ током четири године рата. Пошто је у овој борби могао бити само један победник, Титу је победа била омогућена, па је логично да је хтео да уништи свог вечитог политичког

¹⁵⁴ У Прилогу подсетни допис Министарству спољних послова од 5. маја 1957.

противника. Пошто је Тито тражио изручење Павелића од аргентинске владе 1951. године, политичко порекло случаја било је јасно – након атентата на Павелића¹⁵⁵ поднео је нови захтев за екстрадицију, прилагодивши га одредбама аргентинског кривичног законика. Трећа тачка на коју се позивају у писму је да ни правосуђе ни аргентинска администрација нису могли судити о „хрватском питању“, јер је хрватски народ имао право да се бори за националну независност коју је изгубио 1918, а коју је – вољом хрватског народа – повратио 1941. и затим опет изгубио 1945. захваљујући одлукама страних сила. Како је Титов режим страни режим који се одржава захваљујући жестокој сили, ако нису у стању да помогну потлаченом народу, не морају да помажу њиховом комунистичком угњетачу. Писмо су привели крају у нади да ће Министарство спољних послова размотрити Павелићев случај и наложити одбијање захтева за екстрадицију.¹⁵⁶

Дана 6. маја, тадашњи аргентински амбасадор Онорио Роигт, из свог аргентинског дипломатског представништва у Југославији, упутио је из Београда писмо са ознаком тајности министру спољних послова, господину Алфонсу де Лаферереу, коме се захвалио што га је усмерио што се тиче начина деловања у случају Анте Павелића, скоро месец дана након атентата, и захвалио му на депеши број 11 и 12 које му је послао. Такође му је рекао да је, док је боравио у Буенос Ајресу, био гост опроштајне посете привременом председнику Републике и да се тамо састао са капетаном Манрикеом и шефом полиције, адмиралом Делепијаном, са којима је разговарао о Павелићу.

Такође га је упознао са разговором који је водио са господином Ивцковићем. Он му је пренео дубоко разочарање које је настало како у југословенској влади тако и у јавном

¹⁵⁵ *Хрвајски домобран* је отворено кривио Титову владу за атентат на Павелића.

¹⁵⁶ У Прилогу *Pro Memoria* извештај *Хрвајској домобрани* упућен министру Лаферереу, од 3. маја 1957.

мњењу његове земље када су сазнали за Павелићев нестанак у тренутку када је требало да буде спроведен у притвор. Југословенски амбасадор у Аргентини, господин Петровић, рекао је Ивецковићу да је Павелићева супруга обавестила новинаре да је њен супруг побегао, пошто му је речено да ће га сваког тренутка ухапсити, на шта је амбасадор Роигт одговорио да је недопустиво сумњати у крајњу озбиљност са којом је аргентинска влада пришла решавању овог питања. У писму му је такође рекао и да се у Југославији верује да је Павелић имао саучеснике у бегу, не некога из вишег нивоа власти, већ некога из државне управе, због чега је сматрао да је потребно да министар буде свестан ове информације у случају било какве непредвиђене или непријатне околности која би могла настати. Такође га је обавестио о забринутости амбасадора Немачке и Италије поводом случаја Павелић, јер би, ако би он допао југословенским властима, то отворило политичко суђење у које би се опет умешао фашизам и нацизам који су били присутни приликом формирања привремене НДХ. Ове земље су, по Роигтовим речима, сматрале да ће суђење изазвати озбиљно непријатне међународне немире, нарочито за њихове земље, због чега су чињеницу да Југославија након десет година жели да поново отвори суђење које би било боље бацити у заборав, сматрале недостатком политичког обзира. Са своје тачке гледишта, Роигт је сматрао да је потребно узети у обзир мржњу коју су гајили према Павелићу, и кога су кривили за тешке масакре.

Министар унутрашњих послова Алконада Арамбуру је 7. маја одговорио телеграмом државном судији Риосу Сентену. У случају бр. 4186, обавештен је да је, према Извештају Одсека за координацију полиције, последња адреса коју је регистровао Анте Павелић у улици Авијатичара Мермоз 643, у Вртном граду Ломас дел Паломар, провинција Буенос Ајрес.

Письмо арґентинської амбасадора Оноріја Роїїґа арґентинском міністґру
сїюльних йослова Алфонсу де Лафереру.
Архив Міністґрства иносїрраних йослова, Арґентина.

al jefe de policía, Almirante Pellegrini, con quienes tuvo muy buena relación de confianza hasta antes de este suceso.

Se inclina a suponer que la forma en que se va actuando ha servido la aprobación de V.E. En esa creencia se fortalecen las informaciones que se dan de la política adoptada por el Gobierno con respecto a este Subajete. En efecto, ha resultado V.E. pasar los antecedentes del delito de extracción al Señor Ministro de Justicia para que este, a su vez, se interviniera en el caso a la Justicia. La expresión de que se sirve, tanto con el Señor Don Pagnola, como con el Subsecretario Ibarra, es "Puede V.E. tener la más absoluta seguridad de que el Gobierno procederá conforme a derecho".

Con respecto, en particular, a la reunión secreta de la cual tuvo ocasión de informar a V.E. por nota S.E. No. 57, resulta que tuvo una expresión pública en el artículo de "Poli-tica", diario que, no obstante recordarlo, bajo un régimen como este, no puede expresarse en sus columnas otra opinión que no sea la del Gobierno, tuvo un entrevista esta mañana con el Señor Ibarra. En términos de gran precisión, pero de no menor firmeza, le manifestó que no sería sumamente difícil, por no decir imposible, pensar por sí mismo un testimonio con la publicación en aquel diario. "El Gobierno, no podrá menos que considerar "insubordinado" que se diga que este Revelich ha podido desaparecer gracias a la complacencia o la protección de las autoridades argentinas, cualquiera que sean.

Antes de proseguir con el relato de esa conversación, estimo que interesará a V.E. saber que días antes se fué dada a conocer que no faltan funcionarios yugoslavos que en encuentros privados con los diplomáticos de su misma abstracción ideológica se hacen eco de tal suposición. Así lo intusca a través de unas palabras de S.E. Vilfo Fitzart, (el nombre según sus escritos Vilain) Subajete de Desembarcación, quien aludiendo como que se interconecta exclusivamente por los delores de ahora que debía de estar pronunciada el caso Ibar-

al jefe de policía, Almirante Pellegrini, con quienes tuvo muy buena relación de confianza hasta antes de este suceso.

Se inclina a suponer que la forma en que se va actuando ha servido la aprobación de V.E. En esa creencia se fortalecen las informaciones que se dan de la política adoptada por el Gobierno con respecto a este Subajete. En efecto, ha resultado V.E. pasar los antecedentes del delito de extracción al Señor Ministro de Justicia para que este, a su vez, se interviniera en el caso a la Justicia. La expresión de que se sirve, tanto con el Señor Don Pagnola, como con el Subsecretario Ibarra, es "Puede V.E. tener la más absoluta seguridad de que el Gobierno procederá conforme a derecho".

Con respecto, en particular, a la reunión secreta de la cual tuvo ocasión de informar a V.E. por nota S.E. No. 57, resulta que tuvo una expresión pública en el artículo de "Poli-tica", diario que, no obstante recordarlo, bajo un régimen como este, no puede expresarse en sus columnas otra opinión que no sea la del Gobierno, tuvo un entrevista esta mañana con el Señor Ibarra. En términos de gran precisión, pero de no menor firmeza, le manifestó que no sería sumamente difícil, por no decir imposible, pensar por sí mismo un testimonio con la publicación en aquel diario. "El Gobierno, no podrá menos que considerar "insubordinado" que se diga que este Revelich ha podido desaparecer gracias a la complacencia o la protección de las autoridades argentinas, cualquiera que sean.

Antes de proseguir con el relato de esa conversación, estimo que interesará a V.E. saber que días antes se fué dada a conocer que no faltan funcionarios yugoslavos que en encuentros privados con los diplomáticos de su misma abstracción ideológica se hacen eco de tal suposición. Así lo intusca a través de unas palabras de S.E. Vilfo Fitzart, (el nombre según sus escritos Vilain) Subajete de Desembarcación, quien aludiendo como que se interconecta exclusivamente por los delores de ahora que debía de estar pronunciada el caso Ibar-

al jefe de policía, Almirante Pellegrini, con quienes tuvo muy buena relación de confianza hasta antes de este suceso.

Se inclina a suponer que la forma en que se va actuando ha servido la aprobación de V.E. En esa creencia se fortalecen las informaciones que se dan de la política adoptada por el Gobierno con respecto a este Subajete. En efecto, ha resultado V.E. pasar los antecedentes del delito de extracción al Señor Ministro de Justicia para que este, a su vez, se interviniera en el caso a la Justicia. La expresión de que se sirve, tanto con el Señor Don Pagnola, como con el Subsecretario Ibarra, es "Puede V.E. tener la más absoluta seguridad de que el Gobierno procederá conforme a derecho".

Con respecto, en particular, a la reunión secreta de la cual tuvo ocasión de informar a V.E. por nota S.E. No. 57, resulta que tuvo una expresión pública en el artículo de "Poli-tica", diario que, no obstante recordarlo, bajo un régimen como este, no puede expresarse en sus columnas otra opinión que no sea la del Gobierno, tuvo un entrevista esta mañana con el Señor Ibarra. En términos de gran precisión, pero de no menor firmeza, le manifestó que no sería sumamente difícil, por no decir imposible, pensar por sí mismo un testimonio con la publicación en aquel diario. "El Gobierno, no podrá menos que considerar "insubordinado" que se diga que este Revelich ha podido desaparecer gracias a la complacencia o la protección de las autoridades argentinas, cualquiera que sean.

Antes de proseguir con el relato de esa conversación, estimo que interesará a V.E. saber que días antes se fué dada a conocer que no faltan funcionarios yugoslavos que en encuentros privados con los diplomáticos de su misma abstracción ideológica se hacen eco de tal suposición. Así lo intusca a través de unas palabras de S.E. Vilfo Fitzart, (el nombre según sus escritos Vilain) Subajete de Desembarcación, quien aludiendo como que se interconecta exclusivamente por los delores de ahora que debía de estar pronunciada el caso Ibar-

... que el hombre ha hecho lo que ustedes previeron que haría. ¿Qué se habría estado tan alerta si se hubiera procedido, por lo menos en las primeras etapas, con una absoluta discreción (nota frase en el cable No. 11 de V.L.)

A esta reflexión contestó el intermediario diciéndome que el señor Petrewich le había informado de una declaración a los periodistas de la Embajada de Viena. Según la misma afirmación que antes se había escuchado porque le habían avisado que lo iban a hacer de un momento a otro. Nadie por alto la observación y con otro punto para fijarse a un conversación, afirmó V.L. más, ahora se veía para el gobierno "indeseable" que se pudiera en esta la otra, seriada y la incontestable corrección con que está procediendo.

Dejó también considerar al Señor Ivesworth que todo lo que había que decir estaba dicho. Yo le dije lo afirmé que yo debía tener la certeza de que el Gobierno Argentino aprueba en alto grado la actitud adoptada por el Gobierno Argentino y los señores que se procederá de totalmente satisfactorio. Ahora, lo esencial, dijo para terminar, es que ponga igual buena voluntad en encontrar a Petrewich.

Señor Ministro, mi conclusión es que, aunque no se atreven a decirlo, y espero que después de la conversación que acaba de tener se atrevan a decir que antes, aquí pienso que Petrewich ha estado con alguna simpatía, no en las altas esferas del gobierno ni en el alto rango de la administración pública. De acuerdo con V.L. lo que se precisa es cualquier otro tipo de cooperación desinteresada de este asunto por donde sea.

Otro que igualmente tiene V.L. que estar al corriente de que, tanto el Subjefe de Italia, como el de Alemania, no dejan de atribuir alguna responsabilidad por el caso Petrewich. Hemos sabido que el señor Petrewich es un hombre de las autoridades policíacas, se atribuye algún papel público en el caso del cual, muy probablemente, volverán a salir a relucir las intervenciones de las intervenciones del Tercer y del Cuarto en la formación del affaire Leticia Oreste. Y, si se me dicen que a más de lo que puede ocurrir hacer sus conclusiones a

... que se me dicen que a más de lo que puede ocurrir hacer sus conclusiones a

A esta reflexión contestó el intermediario diciéndome que el señor Petrewich le había informado de una declaración a los periodistas de la Embajada de Viena. Según la misma afirmación que antes se había escuchado porque le habían avisado que lo iban a hacer de un momento a otro. Nadie por alto la observación y con otro punto para fijarse a un conversación, afirmó V.L. más, ahora se veía para el gobierno "indeseable" que se pudiera en esta la otra, seriada y la incontestable corrección con que está procediendo.

Dejó también considerar al Señor Ivesworth que todo lo que había que decir estaba dicho. Yo le dije lo afirmé que yo debía tener la certeza de que el Gobierno Argentino aprueba en alto grado la actitud adoptada por el Gobierno Argentino y los señores que se procederá de totalmente satisfactorio. Ahora, lo esencial, dijo para terminar, es que ponga igual buena voluntad en encontrar a Petrewich.

Señor Ministro, mi conclusión es que, aunque no se atreven a decirlo, y espero que después de la conversación que acaba de tener se atrevan a decir que antes, aquí pienso que Petrewich ha estado con alguna simpatía, no en las altas esferas del gobierno pero en el alto rango de la administración pública. De acuerdo con V.L. lo que se precisa es cualquier otro tipo de cooperación desinteresada de este asunto por donde sea.

Otro que igualmente tiene V.L. que estar al corriente de que, tanto el Subjefe de Italia, como el de Alemania, no dejan de atribuir alguna responsabilidad por el caso Petrewich. Hemos sabido que el señor Petrewich es un hombre de las autoridades policíacas, se atribuye algún papel público en el caso del cual, muy probablemente, volverán a salir a relucir las intervenciones de las intervenciones del Tercer y del Cuarto en la formación del affaire Leticia Oreste. Y, si se me dicen que a más de lo que puede ocurrir hacer sus conclusiones a

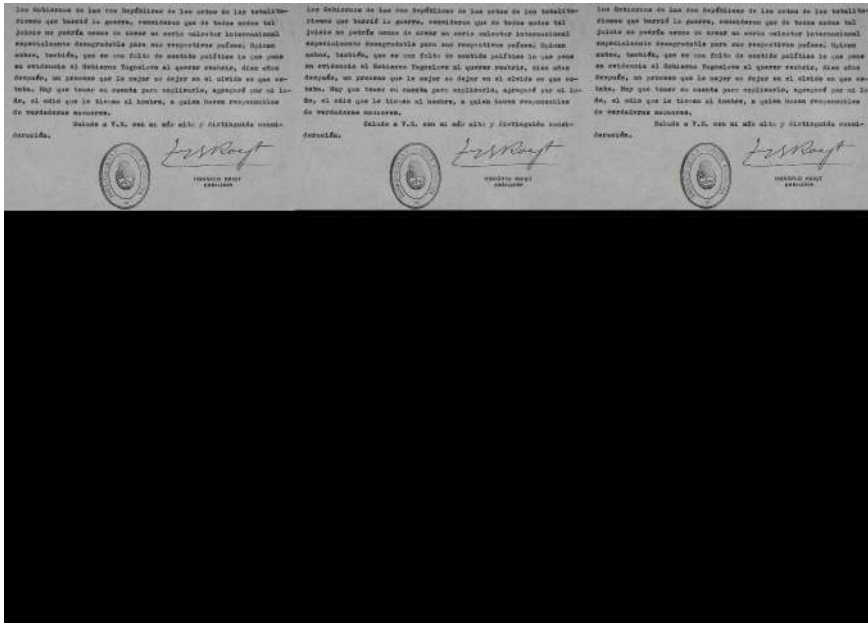
... que se me dicen que a más de lo que puede ocurrir hacer sus conclusiones a

A esta reflexión contestó el intermediario diciéndome que el señor Petrewich le había informado de una declaración a los periodistas de la Embajada de Viena. Según la misma afirmación que antes se había escuchado porque le habían avisado que lo iban a hacer de un momento a otro. Nadie por alto la observación y con otro punto para fijarse a un conversación, afirmó V.L. más, ahora se veía para el gobierno "indeseable" que se pudiera en esta la otra, seriada y la incontestable corrección con que está procediendo.

Dejó también considerar al Señor Ivesworth que todo lo que había que decir estaba dicho. Yo le dije lo afirmé que yo debía tener la certeza de que el Gobierno Argentino aprueba en alto grado la actitud adoptada por el Gobierno Argentino y los señores que se procederá de totalmente satisfactorio. Ahora, lo esencial, dijo para terminar, es que ponga igual buena voluntad en encontrar a Petrewich.

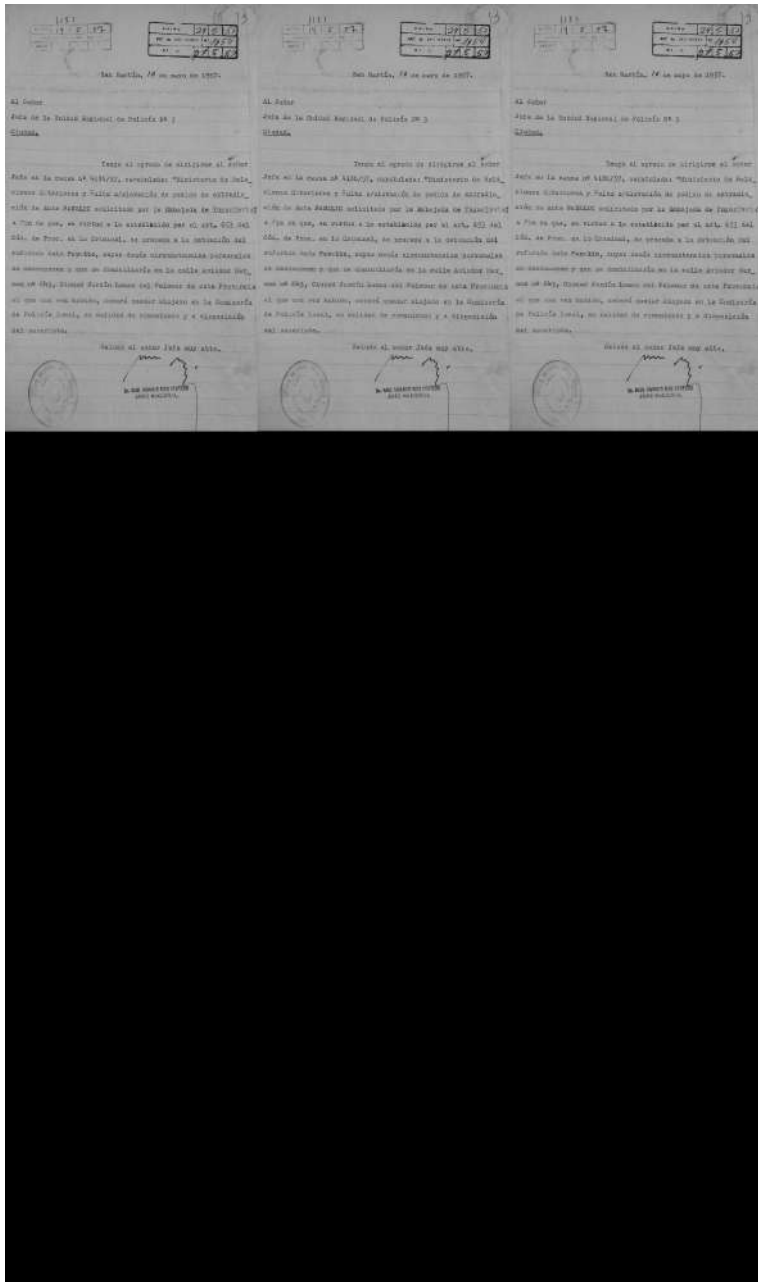
Señor Ministro, mi conclusión es que, aunque no se atreven a decirlo, y espero que después de la conversación que acaba de tener se atrevan a decir que antes, aquí pienso que Petrewich ha estado con alguna simpatía, no en las altas esferas del gobierno pero en el alto rango de la administración pública. De acuerdo con V.L. lo que se precisa es cualquier otro tipo de cooperación desinteresada de este asunto por donde sea.

Otro que igualmente tiene V.L. que estar al corriente de que, tanto el Subjefe de Italia, como el de Alemania, no dejan de atribuir alguna responsabilidad por el caso Petrewich. Hemos sabido que el señor Petrewich es un hombre de las autoridades policíacas, se atribuye algún papel público en el caso del cual, muy probablemente, volverán a salir a relucir las intervenciones de las intervenciones del Tercer y del Cuarto en la formación del affaire Leticia Oreste. Y, si se me dicen que a más de lo que puede ocurrir hacer sus conclusiones a

Дана 10. маја, државни судија Раул Орасио Риос Сентено, из града Сан Мартин, прогласио је Суд надлежним да настави са претресом овог случаја. Тражио је да се обавести начелник Подручне јединице полиције број 3, како би, како је утврђено чл. 653 Закона о кривичном поступку, било извршено хапшење оптуженог Анте Павелића, ког је, у складу са саопштењем, требало привести у локалну полицијску станицу и привести код судије.

Дана 29. маја, државни судија Риос Сентено, из Првостепеног националног суда у Сан Мартину, Буенос Ајрес, упутио је допис подсекретару Министарства образовања и правде нације, др Мигелу Шелаговскију, којим га је обавестио да по предмету бр. 4186/57 под називом „Министарство спољних послова поводом захтева Амбасаде Југославије за изручење Анте Павелића“ није постигнуто хапшење Анте Павелића, који није био на назначеној адреси боравишта. Његово хапшење и фотографија стајали су у радној Агенди под бројем 19615, чл. 1 Одељак 40, са именима Павелић Анте, или Пал Арањош или Антонио Сердар.

Ноша судије Риос Сенџена начелнику Регионалне полицијске јединице којом наређује хайшење Павелића.
Архив Министарства иностраних јослова, Арјенџина

Писма, и још писама...

Ова књига у многим пасусима разоткрива недостатак воље држава да приведу правди ратне злочинце који су им користили у Хладном рату или за које су, како је бивши аргентински амбасадор Онорио Роигт објаснио у наведеном писму, сматрали да није имало смисла хапсити их деценију касније и поново отворати случај, што би било компликовано за њих саме, као што би то био случај Павелић. Али оно што је неприхватљиво – шездесет седам година касније читајући документацију и писма написана у данима и месецима након напада на Павелића – јесте подршка коју је хрватски поглавник уживао широм света и притисак који су хрватско и удружења разних других националности покушавала да изврше на тадашњег аргентинског председника Педра Еухенију Арамбуруа да не одобри изручење Павелића југословенској Титовој влади. Нека од ових писама отворено показују имунитет који су уживали бројни усташки злочинци настављајући своје животе у разним земљама света, одакле су молили председника Арамбуруа да заштити Павелића и да не удовољи захтеву Владе Југославије за изручење.

Дана 22. априла 1957. године, Иван Шарић, надбискуп Римокатоличке надбискупије Врхбосанске (Сарајево) од 2. маја 1922. године је до своје смрти 16. јула 1960. године, писао писма тадашњем председнику Аргентине Педру Еухенију Арамбуруу из свог скровишта у Мадриду, у Шпанији, молећи за безбедност Анте Павелића.

Овај надбискуп је после убиства аустријског надвојводе Франца Фердинанда компоновао антисрпске песме, заговарајући насиље над Србима, називајући их змијама и вуковима.

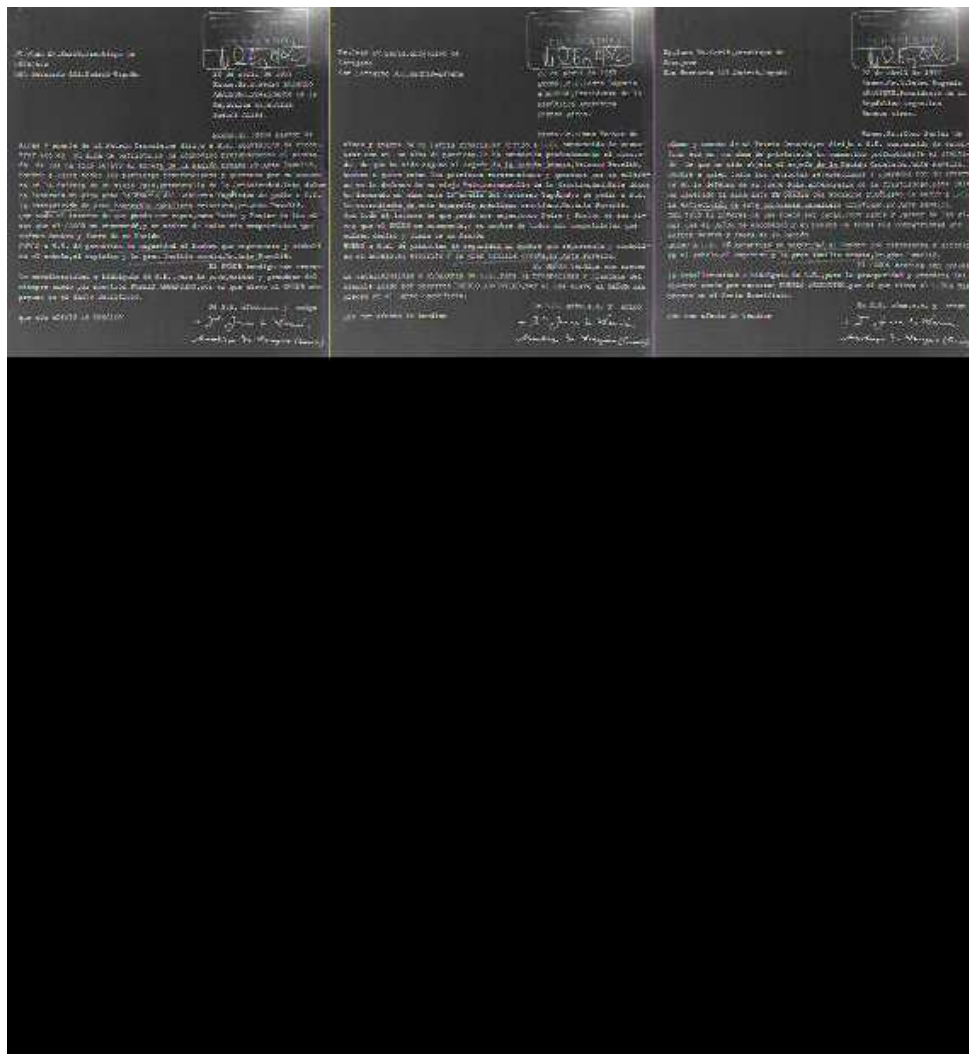
Године 1934. Шарић се придружио усташком покрету у Сарајеву. У склопу своје надбискупске службе, финансијски је подржавао католичку штампу, затим два семинара као и

рад Каритаса. Пропагирао је усташку политику на подручју Босне и Херцеговине. Такође, писао је песме које су се односиле на усташко етничко чишћење од којих је једну саставио у част Павелићу – *Каг сунце сја*, коју је објавио у свом епархијском листу *Врхбосна*, где Павелића називао божјим даром, који ће остварити подвиге за Отаџбину, док је Јевреје окарактерисао као оне који имају сав новац и који желе да продају душе Хрвата, подстичући и мржњу и антисемитско расположење.

У Другом светском рату Шарић је отворено подржавао присилно покатоличавање и имао је истакнуто учешће у стварању и формирању НДХ, као што је био и учесник и организатор усташких злочина против Срба у Сарајеву. Његов поздрав са подигнутом десном руком у част доласка хрватског поглавника у Сарајево априла 1941. године ушао је у историју. После рата је побегао од правде. Заједно са љубљанским епископом Григоријем Розманом живео је у Бискупској палати у Клагенфурту у Аустрији. Уз помоћ Ватикана, Шарић је 1948. нашао уточиште у Шпанији, где је остао до смрти 1960. године, уживајући привилегију да му никада не буде суђено. Боравио је у згради у улици Сан Бернардо 101, у конгрегацији *Сан Педро Ајосџол*, тачније у Општој болници Сан Педро Апостол, поред парохије *Де лос Долорес* и Викаријата VII мадридске архиепископије. Болница је изграђена између 1896. и 1902. године са циљем пружања азила и бриге о свештеницима, не само шпанским, већ и страним.

Шарић у писму Арамбуруу каже да га је искрено шокирао атентат на бившег поглавара хрватског народа Анту Павелића, којег су, према његовим речима, сви домољуби поштовали и волели због његовог интегритета у одбрани своје земље, пред бедемима хришћанства. Такође је навео да му је захтев југословенске владе за изручење часног хришћанског господина раздирао душу. Писмо је завршено тако што је молио аргентинског председника за гаранције Павелићу, човеку

који је представљао и симболизовао настојање, дух и велику хрватску породицу.

Писмо Ивана Шарића Петру Еуџенију Арамбуруу, у ком њиражи њаранције за Павелића. Архив Министарства иностраних јослова, Арјениина.

Професор Андрија Илић из Енглеске је 22. априла 1957. године послао писмо председнику Арамбуруу у којем је навео да га је веома забринула вест да су југословенске комунистичке власти затражиле изручење истакнутог антикомунистичког борца и вођу хрватског народа. Он је тврдио да је Тито гласник светског комунизма и да жели да Југославију одржи уједињеном по сваку цену што је и доликовало комунистичкој стратегији на светском нивоу. Такође је хтео да истреби хрватску борбу за слободу и независност, као и да елиминира Анту Павелића, вођу те борбе. Тврдио је да су све југословенске оптужбе које је прочитао у неким новинама на рачун Павелића чиста измишљотина и клевета. Писмо је завршено са сигурношћу да аргентински председник, као велики поборник слободе и правде, неће придавати значај комунистичким оптужбама и да ће заштитити хрватског лидера.¹⁵⁷

Хрвати Сједињених Америчких Држава, из Брицпорта, упутили су ноту тадашњем потпредседнику Аргентине контраадмиралу Исаку Рохасу, тражећи заштиту за антикомунистичког вођу Анту Павелића од југословенске комунистичке владе, чије су оптужбе на његов рачун, по њима, биле неосноване.

Из Кливленда, Охајо, САД, 26. априла стигла је нота од Америчко-хрватског друштва *Родољуб* упућена Арамбуруу у којој се тражи да се Павелић, истакнути хрватски политичар и лидер, не изручи. Потписао га је председник Удружења Едвард Судец.¹⁵⁸

Националистичка партија Мексика (PNM) је 27. априла министру спољних послова Аргентине, Алфонсу де Лаферереу, послала писмо преко свог националног лидера Салвадора Ривера Мартинеса (Salvador Rivera Martinez), изражавајући жал коју им је узроковала вест из штампе да је аргентински председник попустио пред захтевима југословенске владе за изручење Павелића чиме је заправо постао жртва комуни-

¹⁵⁷ У Прилогу писмо Андрије Илића председнику Арамбуруу.

¹⁵⁸ У Прилогу писмо Хрвата из Кливленда председнику Арамбуруу.

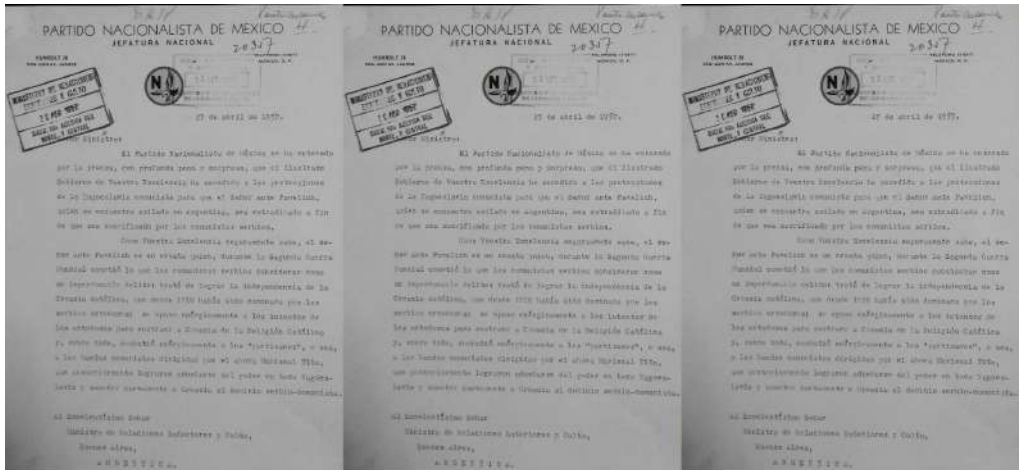
стичких Срба. Према речима лидера Националне странке, Павелић, осим што се енергично борио против партизана, комунистичких банди којима је управљао маршал Тито, у Другом светском рату је покушао да оствари независност католичке Хрватске и супротставио се покушајима православаца да уклоне католичку вероисповест у Хрватској. Ривера Мартинес је довео у питање одлуку аргентинског председника, истичући да је у борби против националног и међународног комунизма и у одбрани хришћанских и католичких вредности тужно то што се једна католичка држава, попут аргентинске, повиновала захтевима комунистичких Срба.

Салвадор Ривера Мартинес је био оснивач десничарске Националистичке партије Мексика (PNM), регистроване у јуну 1951, која је врло кратко постојала док се није у мају 1964. распала на три дела. Један од циљева ове партије био је да се уништи комунизам, како Риверо Мартинес изражава у свом писму.

Дана 27. априла, из Рио Гаљегоса, у Аргентини, стигла је хитна депеша упућена председнику Републике од групе „Хрватски проослободилачки одбор“. У овом допису та група је – у својству поданика новој домовини Аргентини и за добробит своје вољене Хрватске, као што су то урадиле католичка и антикомунистичка хрватска заједница – затражила заштиту њиховог сународника и патриоте Анте Павелића.

Председник „Уједињених Хрвата Канаде“, господин Анте Марковић, у име Савеза и целе Хрватске упутио је 27. априла писмо председнику Арамбуруу, у којем наводи да др Анту Павелића, председника Хрватске у изгнанству, не треба депортовати комунистичким снагама, без обзира на њихове аргументе и без обзира на то да ли су њихови захтеви долазили из црвене Москве, црвеног Београда или било које црвене амбасаде. Марковић је у генијалности, идеализму, поштењу и таленту др Павелића пронашао узрок невероватног комунистичког гнева, због којег су вршили грчевити притисак на

Писмо Салвадора Мартињинеса Лаферререу, уз уверавање да ће арђентинска
влада хијно преиспитијати своју одлуку о изручењу Павелића.
Архив Министарства иностраних јослова, Арђентина.

PARTIDO NACIONALISTA DE MEXICO
JEFATURA NACIONAL

PERIODO DE
DOS AÑOS (1930)

PERIODO DE
DOS AÑOS (1930)

PARTIDO NACIONALISTA DE MEXICO
JEFATURA NACIONAL

PERIODO DE
DOS AÑOS (1930)

PARTIDO NACIONALISTA DE MEXICO
JEFATURA NACIONAL

PERIODO DE
DOS AÑOS (1930)

PERIODO DE
DOS AÑOS (1930)

Este Estado, particularmente, es un "torcón" que
puede estar al par del el Nacionalista, pero naturalmente
completos en la delegación interseccional que controla sobre
la España Católica, con sus unidades en el norte y sur.
Se aglomera dentro la zona de 10,000 habitantes de
Toluca, entre otros lugares y otros estados, cuando la
comunidad de la ciudad por las repeticiones, que así finalmente
sucumben y otros más.

En este sentido, el Partido Nacionalista de México,
que también lucha contra el comunismo, ya sea nacional o inter-
nacional, y se debate de los otros valores de nuestra civili-
zación cristiana y católica, no puede menos que luchar profun-
damente al que se debate católica, como lo es oportuno, se
pliega a los deseos de los señores comunistas que, para
justificar sus actos asesinos que pretenden cometer, oportuna-
mente se repiten al ser, ante cualquier tentativa de defender que se con-
trae que se repite de los que otros otros comunistas en España
además en Francia, Irlanda, Alemania y otros países católicos
de repeticiones que también el valor de aglomerar al comunismo
verdad.

El Partido Nacionalista se debate desde ahora que
se dirige por la vía del comunismo católico del comunismo
católico, que se repite del que para luchar la independencia

Este Estado, particularmente, es un "torcón" que
puede estar al par del el Nacionalista, pero naturalmente
completos en la delegación interseccional que controla sobre
la España Católica, con sus unidades en el norte y sur.
Se aglomera dentro la zona de 10,000 habitantes de
Toluca, entre otros lugares y otros estados, cuando la
comunidad de la ciudad por las repeticiones, que así finalmente
sucumben y otros más.

En este sentido, el Partido Nacionalista de México,
que también lucha contra el comunismo, ya sea nacional o inter-
nacional, y se debate de los otros valores de nuestra civili-
zación cristiana y católica, no puede menos que luchar profun-
damente al que se debate católica, como lo es oportuno, se
pliega a los deseos de los señores comunistas que, para
justificar sus actos asesinos que pretenden cometer, oportuna-
mente se repiten al ser, ante cualquier tentativa de defender que se con-
trae que se repite de los que otros otros comunistas en España
además en Francia, Irlanda, Alemania y otros países católicos
de repeticiones que también el valor de aglomerar al comunismo
verdad.

El Partido Nacionalista se debate desde ahora que
se dirige por la vía del comunismo católico del comunismo
católico, que se repite del que para luchar la independencia

Este Estado, particularmente, es un "torcón" que
puede estar al par del el Nacionalista, pero naturalmente
completos en la delegación interseccional que controla sobre
la España Católica, con sus unidades en el norte y sur.
Se aglomera dentro la zona de 10,000 habitantes de
Toluca, entre otros lugares y otros estados, cuando la
comunidad de la ciudad por las repeticiones, que así finalmente
sucumben y otros más.

En este sentido, el Partido Nacionalista de México,
que también lucha contra el comunismo, ya sea nacional o inter-
nacional, y se debate de los otros valores de nuestra civili-
zación cristiana y católica, no puede menos que luchar profun-
damente al que se debate católica, como lo es oportuno, se
pliega a los deseos de los señores comunistas que, para
justificar sus actos asesinos que pretenden cometer, oportuna-
mente se repiten al ser, ante cualquier tentativa de defender que se con-
trae que se repite de los que otros otros comunistas en España
además en Francia, Irlanda, Alemania y otros países católicos
de repeticiones que también el valor de aglomerar al comunismo
verdad.

El Partido Nacionalista se debate desde ahora que
se dirige por la vía del comunismo católico del comunismo
católico, que se repite del que para luchar la independencia

PARTIDO NACIONALISTA DE MEXICO
JEFATURA NACIONAL

NUMERAL 10
MEXICO, D.F.

TELÉFONO 51007
BOULEVARD 10 2

En su país, el Partido lucha por el honor, justicia y libertad nacionalista y ante los comunistas repudiables desde siempre, por considerarlo como un peligro constante.

El Partido Nacionalista de México tiene la seguridad que el Gobierno de Argentina permanecerá constantemente en el poder y hará honor a sus gloriosas tradiciones de independencia y de valor, que siempre han servido a la justicia argentina como uno de los ejemplos de la libertad.

En su país, el Partido lucha por el honor, justicia y libertad nacionalista y ante los comunistas repudiables desde siempre, por considerarlo como un peligro constante.

El Partido Nacionalista de México tiene la seguridad que el Gobierno de Argentina permanecerá constantemente en el poder y hará honor a sus gloriosas tradiciones de independencia y de valor, que siempre han servido a la justicia argentina como uno de los ejemplos de la libertad.

En su país, el Partido lucha por el honor, justicia y libertad nacionalista y ante los comunistas repudiables desde siempre, por considerarlo como un peligro constante.

El Partido Nacionalista de México tiene la seguridad que el Gobierno de Argentina permanecerá constantemente en el poder y hará honor a sus gloriosas tradiciones de independencia y de valor, que siempre han servido a la justicia argentina como uno de los ejemplos de la libertad.

Aprobado la declaración por el Comité y Nuestra Ejecutiva el testamento de la vida y el programa nacionalista.

Alejandro GARCÍA GARDUÑO
PRESIDENTE

PARTIDO NACIONALISTA DE MEXICO
JEFATURA NACIONAL

NUMERAL 10
MEXICO, D.F.

TELÉFONO 51007
BOULEVARD 10 2

En su país, el Partido lucha por el honor, justicia y libertad nacionalista y ante los comunistas repudiables desde siempre, por considerarlo como un peligro constante.

El Partido Nacionalista de México tiene la seguridad que el Gobierno de Argentina permanecerá constantemente en el poder y hará honor a sus gloriosas tradiciones de independencia y de valor, que siempre han servido a la justicia argentina como uno de los ejemplos de la libertad.

En su país, el Partido lucha por el honor, justicia y libertad nacionalista y ante los comunistas repudiables desde siempre, por considerarlo como un peligro constante.

El Partido Nacionalista de México tiene la seguridad que el Gobierno de Argentina permanecerá constantemente en el poder y hará honor a sus gloriosas tradiciones de independencia y de valor, que siempre han servido a la justicia argentina como uno de los ejemplos de la libertad.

En su país, el Partido lucha por el honor, justicia y libertad nacionalista y ante los comunistas repudiables desde siempre, por considerarlo como un peligro constante.

El Partido Nacionalista de México tiene la seguridad que el Gobierno de Argentina permanecerá constantemente en el poder y hará honor a sus gloriosas tradiciones de independencia y de valor, que siempre han servido a la justicia argentina como uno de los ejemplos de la libertad.

Aprobado la declaración por el Comité y Nuestra Ejecutiva el testamento de la vida y el programa nacionalista.

Alejandro GARCÍA GARDUÑO
PRESIDENTE

PARTIDO NACIONALISTA DE MEXICO
JEFATURA NACIONAL

NUMERAL 10
MEXICO, D.F.

TELÉFONO 51007
BOULEVARD 10 2

En su país, el Partido lucha por el honor, justicia y libertad nacionalista y ante los comunistas repudiables desde siempre, por considerarlo como un peligro constante.

El Partido Nacionalista de México tiene la seguridad que el Gobierno de Argentina permanecerá constantemente en el poder y hará honor a sus gloriosas tradiciones de independencia y de valor, que siempre han servido a la justicia argentina como uno de los ejemplos de la libertad.

En su país, el Partido lucha por el honor, justicia y libertad nacionalista y ante los comunistas repudiables desde siempre, por considerarlo como un peligro constante.

El Partido Nacionalista de México tiene la seguridad que el Gobierno de Argentina permanecerá constantemente en el poder y hará honor a sus gloriosas tradiciones de independencia y de valor, que siempre han servido a la justicia argentina como uno de los ejemplos de la libertad.

En su país, el Partido lucha por el honor, justicia y libertad nacionalista y ante los comunistas repudiables desde siempre, por considerarlo como un peligro constante.

El Partido Nacionalista de México tiene la seguridad que el Gobierno de Argentina permanecerá constantemente en el poder y hará honor a sus gloriosas tradiciones de independencia y de valor, que siempre han servido a la justicia argentina como uno de los ejemplos de la libertad.

Aprobado la declaración por el Comité y Nuestra Ejecutiva el testamento de la vida y el programa nacionalista.

Alejandro GARCÍA GARDUÑO
PRESIDENTE

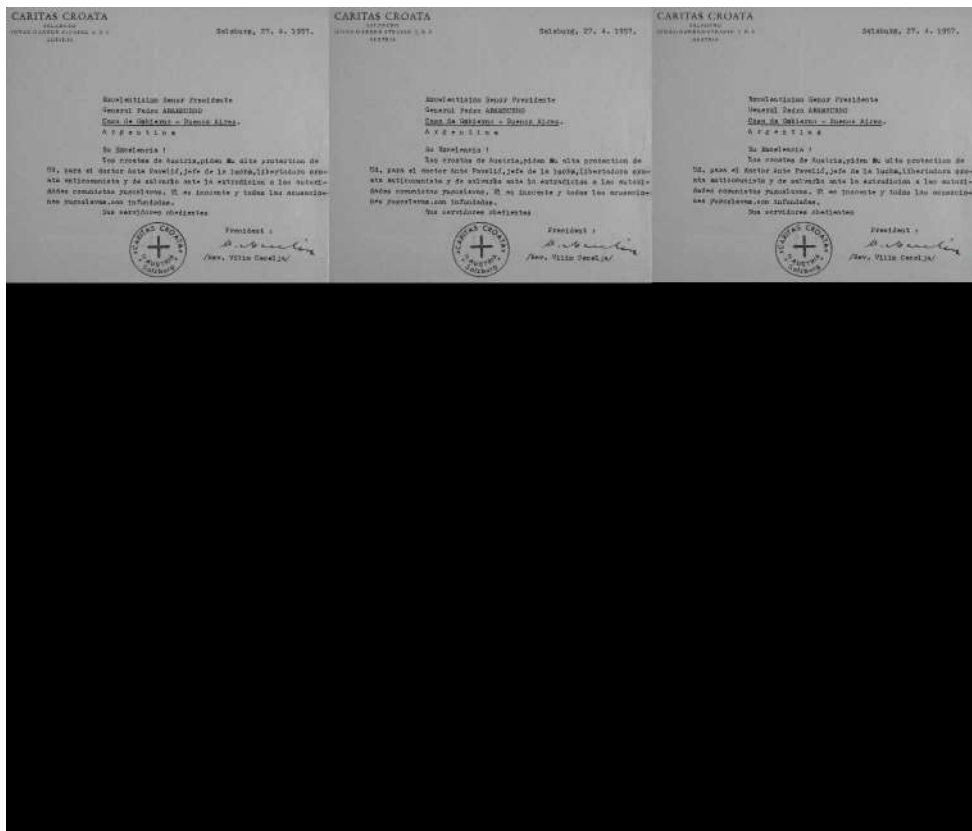
аргентинску владу да га изручи. Оптуживао је комунисте да клеветају Павелића за зверства, која су у стварности била њихова сопствена пракса, и за смрти, које су биле њихова одговорност. У писму је Србе-комунисте назвао је несавесним јер немају моралне и духовне вредности.¹⁵⁹

Заједница северноамеричких Хрвата индустријског града Лакавана, у Њујорку, 27. априла је у писму аргентинском министру спољних послова осудила недавни злочиначки покушај Титових гангстера из Југославије да убију њиховог националног вођу др Анте Павелића. Надаље, навели су да су у њиховој домовини Хрватској затвори били попуњени њиховом браћом и сестрама Хрватима који су се противили Титовој комунистичкој диктатури, да су у њој и даље затворени кардинал Степинац и многи бискупи, да стотине католичких свештеника умиру у комунистичким затворима. Закључили су тврђом да је ова владавина терора својим бруталним убиством покушала да угуши Ослободилачки покрет предвођен Павелићем. Писмо, које је потписао председник тог друштва Рагиб Зукић, завршено је захвалницом на гостопримству и уточишту које је аргентинска влада пружила хрватском народу и Павелићу.¹⁶⁰

Истог дана, велечасни Вилим Цецеља, председник Хрватског Каритаса у Салцбургу, Аустрија, упутио је кратко писмо председнику Арамбуруу тражећи да заштити Анту Павелића, којег је окарактерисао као „шефа хрватске антикомунистичке ослободилачке борбе“ и од га сачува од изручења. Он је остао при ставу да је Павелић невин и да су све оптужбе на његов рачун неосноване.

¹⁵⁹ У Прилогу писмо „Уједињених Хрвата из Канаде“ из Торонта, председнику Арамбуруу.

¹⁶⁰ У Прилогу писмо „Хрватске северноамеричке заједнице 'Др Анте Старчевић'“ аргентинском Министру спољних послова.

Писмо Вилима Цецеља Арамбуруу, у ком њиражи високи зашћићу за Анију Павелића. Архив Министарсџва иностранних њослова, Арјенђина

Вилим Цецеља је за време НДХ био заменик војног викара надбискупа Алођзија Степинца и био му је најповерљивији човек и сарадник. Хрватску је напустио 1944. године, пошто је са позиције у Црвеном крсту пребачен у Беч да брине о рањеним Хрватима. Комунисти му нису дозволили да се после Другог светског рата врати у Хрватску због предвођења усташког покрета. Суђено му је после рата и био је заточен у логору за ратне злочинце у Глазенбаху до маја 1947. године, да би убрзо постао председник Хрватског Каритаса у Салцбургу. Оптужен је за промовисање скупова у Блајбургу.

Из Меркштајна у Немачкој, Славко Шкара, председник Друштва *Уједињени Хрвајци*, Огранак „Јуре Францетић“ и његов секретар Бранко Јелић, упутили су 29. априла писмо аргентинском председнику у коме му траже да се не обазире на захтеве југословенске комунистичке власти у поводу изручења Павелића, којег су назвали „поглаваром хрватског народа“. Они су тврдили да се Павелић тридесет година борио против комунизма, због чега је и извршен атентат на њега. С друге стране, они су изразили да није фер што су југословенске комунистичке власти Павелића називале ратним злочинцем када су у мају 1945. године побили читаву генерацију младих Хрвата, извршивши геноцид над хрватским народом. Навели су да је свако ко није желео да буде комуниста жигосан као ратни злочинац и да су се Хрвати под Павелићем борили и да ће се борити за слободу и независност Хрватске, па су тражили да се Павелић сачува од предаје.¹⁶¹

Дана 29. априла из Заједнице клера у улици Сан Бернардо 101, у Мадриду, Срећко Драгичевић, председник Хрватске заједнице у Шпанији, Спиридион Јелавић, шеф хрватских студената у Шпанији, Еуген Белуши, духовни предводник породице Ексул и Иван Шарић, као сарајевски надбискуп, у име хрватске колоније у Шпанији, упутили су писмо председнику Арамбуруу. У њему су се осврнули на захтев за изручење бившег поглавара НДХ Анте Павелића са пребивалиштем у Буенос Ајресу, који је влада ФР Југославије поднела аргентинској влади. У вези са захтевом за изручење, желели су да разјасне нека питања која су сматрали релевантним: Павелић је, као бивши поглавар НДХ, од свог појављивања у хрватској политици био национални домољуб и непријатељ комунизма, због чега би његова предаја југословенској комунистичкој власти значила предају највећем његовом противнику – Комунистичкој партији. Истакли су да Народна

¹⁶¹ У Прилогу писмо Јуре Францетића из Меркштајна, Немачка, председнику Арамбуруу.

Федеративна Република Југославија, вођена, оријентисана и контролисана комунизмом, чије правне институције немају слободу, не поштује права појединца, па су закључили да би изручење Павелића држави чији судови не поступају према уобичајеним законским прописима, било еквивалентно гурању у сигурну смрт, због чега су преклињали аргентинског председника да не пристане на захтев за екстрадицију.

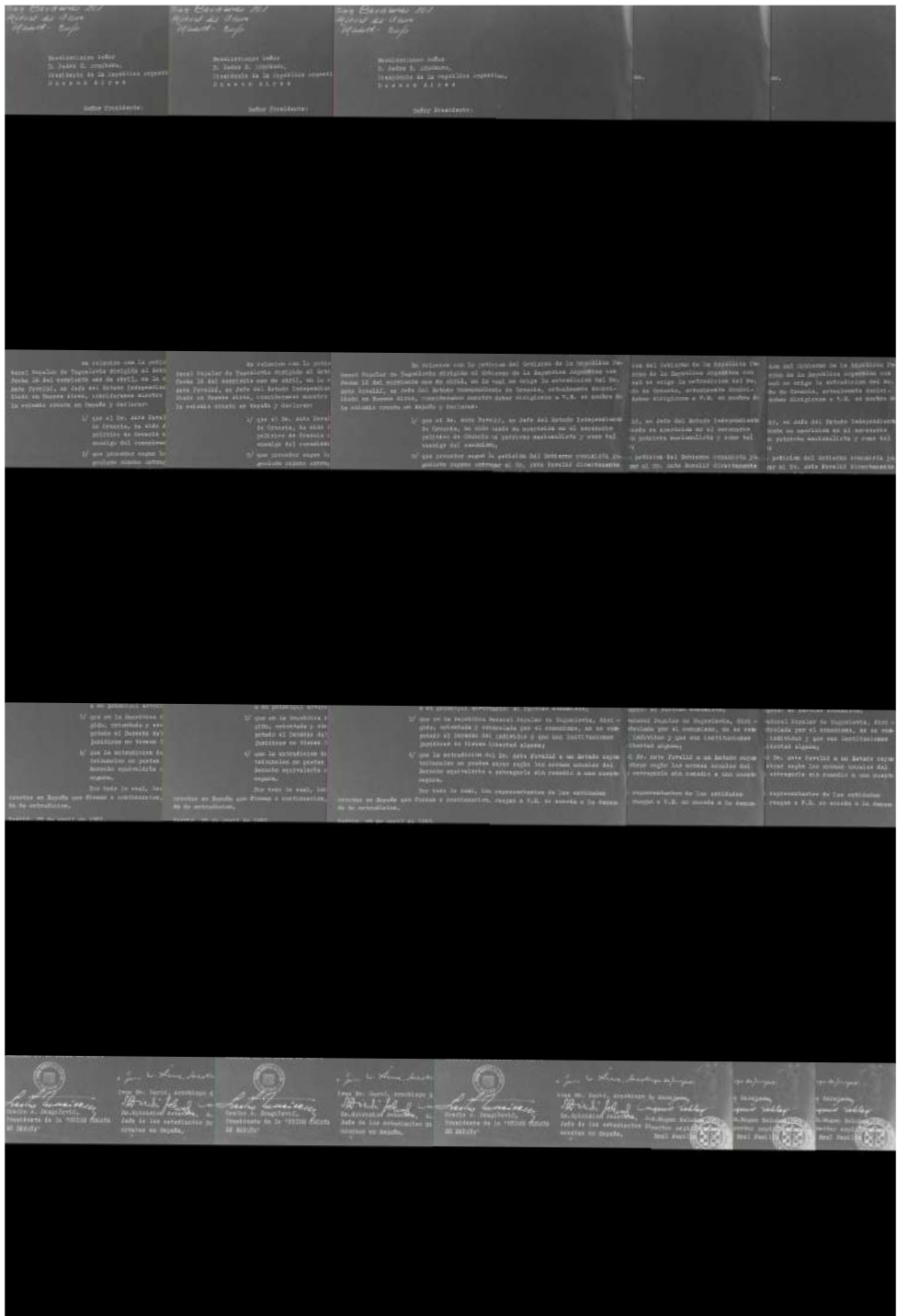
Председник „Хрватског клуба Канаде“ из Онтарија, инжењер Перо Тулумовић, упутио је 30. априла писмо председнику Арамбуруу у име заједнице, изражавајући захвалност за неуморне напоре које улаже у очување слободе аргентинског народа, као и за помоћ да се заштити слободан свет од ропства и тираније комунизма. С друге стране, у име заједнице исказује запрепашћење које је изазвао захтев диктаторске владе Југославије за изручење Анте Павелића, веома познатог антикомунистичког политичара, и сигурност да ће Арамбуруова демократска и хришћанска уверења превагнути и одбити наведени захтев.¹⁶²

„Лига за међусобну сарадњу“ из Онтарија, Канада, послала је 1. маја писмо које је потписао њен генерални секретар Милан Јакубец, у којем је изразила своју обавезу да помогне својим хрватским члановима у вези са захтевом који је аргентинској влади упутио југословенски комунистички диктатор, за изручење Павелића. Истовремено, зачудило их је да је захтев поднет дванаест година након завршетка рата, много након што је Павелићу дозвољен улазак и боравак у Аргентини. Такође је истакао да је било довољно времена да слободни свет сазна како су комунисти деловали.¹⁶³

Тог 1. маја из Сантјага де Чилеа, Хрватска омладина Чилеа је преко свог председника Мате Врбана затражила од министра Де Лаферереа да одбије изручење „њиховог хрватског хероја и антикомунистичког вође, др Анте Павелића“.

¹⁶² У Прилогу писмо „Хрватског клуба из Канаде“ из Онтарија, председнику Арамбуруу.

¹⁶³ У Прилогу писмо „Лиге за међусобну сарадњу“ из Онтарија.

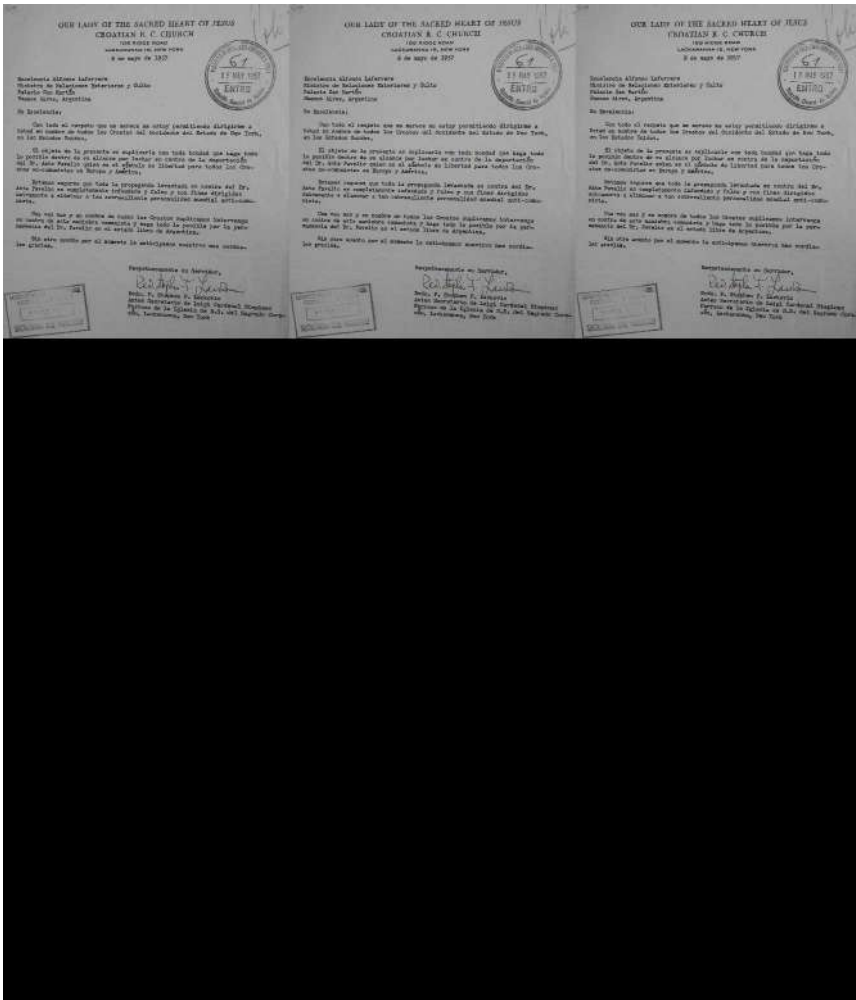
Писмо Срећка Драићевића, Сиридиона Јелаја, Еуџена Белушија и Ивана Сарића из
Мадрида аргентинском председнику Арамбуру са захтевом да не ирисијане
на захтев за изручење Павелића.
Архив Министарства иностраних послова, Аргентина.

Група „Аустралско хрватско друштво“ послала је 4. маја писмо председнику Арамбуруу из Сиднеја, Аустралија, у коме је истакла да су најновији догађаји у Буенос Ајресу доказали да је међународни комунизам интензивирао своје активности у Аргентини. Они су даље навели да неуспели покушај да убију премијера Хрватске и лидера Хрватског покрета отпора – др Анту Павелића, није спречио комунисте у њиховом прљавом послу, и да су зато и тражили његово изручење од аргентинске владе. Они су закључили да би Павелићево изручење представљало највећу трагедију, не само за Хрватску, него и за све антикомунистичке земље. У потпису писма, у име Хрвата Аустралије, стоји и председник Ј. Пипић и секретар Ф. Ловоковић.¹⁶⁴

Дана 8. маја, из хрватске цркве „Госпа пресветог срца Исуса“ у Лакавани у Њујорку, велечасни Стефан Лацковић и, како стоји у потпису на дну писма, „бивши секретар Луиђија кардинала Степинца“, послао је писмо министру Лаферереу, у име свих Хрвата у западној држави Њујорк у САД, у којем га моли да се бори против изручења др Павелића, којег је окарактерисао као симбол слободе некомунистичких Хрвата. Такође је тврдио да је сва пропаганда која је покренута против Павелића, потпуно неоснована и лажна, имала за циљ да елиминише тако изузетну антикомунистичку светску личност. Писмо је завршило молбом да у име Хрвата интервенише против овог комунистичког маневра како би Павелић остао у слободној држави Аргентини.

Стефана Лацковића, секретара надбискупа Степинца, 1947. године мучио је захтев југословенске владе аргентинској влади за његово изручење као ратног злочинца. Последња информација коју су прикупили у Риму била је да је отишао у Аргентину. Приликом дефинисања ратних злочина, Уредбом број 23955, оптужен је за одржавање односа са

¹⁶⁴ У Прилогу писмо „Аустралског хрватског друштва“ Арамбуруу.

*Писмо Стефана Лацковића Лаферереу у ком се залаже за борбу њројив дејоршације Анђе Павелића.
Архив Минисшарсшва иносшираних шослова, Арјеншшина.*

ушашком терорисшисшчком организацијом, као и са немачким и италијанским окупаторима и за сарадњу са њима у време непријатељске окупације.

Стефан Касало је 8. маја упушио писмо, из Алсдорфа из покрајине Ахен у Немачкој, као одговор на захтев за екстрадицију, упућено председнику Арамбуруу, тражећи у име Хрвата

те заједнице заштиту за др Анту Павелић, истакнутог хрватског антикомунистичког борца.

Божо Перковић је 10. маја послао писмо министру спољних послова Алфонсу де Лаферереу у име хрватске заједнице Кливленд, Охајо, САД, у којем га обавештава да су са великим болом примили вест о захтеву за изручење Павелића и његових сарадника. Он је навео да је Павелић у Другом светском рату био поглавар хрватског народа, који се борио против комуниста и бранио хрватску слободу и независност, на основу чега је племенити аргентински народ касније отворио врата хрватским прогнаницима који су као једину намеру имали добробит племенитог аргентинског и хрватског народа. У име истине и слободе и у име Бога тражили су да се забрани екстрадиција.¹⁶⁵

Из Дербија у Великој Британији, група Хрвата саопштила је председнику Арамбуруу да су, са дубоком забринутости, обавештени о његовој одлуци да ухапси њиховог лидера Анту Павелића, којег су комунистичке власти лажно оптужиле. Истовремено су га молили да га заштити пошто је потпуно невин. Из Јоркшира у Великој Британији, друга група Хрвата је 11. маја послала писмо, готово идентично претходном, тражећи заштиту свог вође Павелића, чији је, према овим људима, једини злочин био што је био антикомуниста и борац за Хрватску.¹⁶⁶

Хрвати из Јужног Велса у Енглеској тражили су од председника Арамбуруа заштиту за Павелића и сматрали да су оптужбе југословенске комунистичке владе на његов рачун неосноване, јер он није био злочинац, већ национални херој који се борио за слободу.

Председник Хрватског колектива из Куритибе у Бразилу, Иван Шуто је 15. маја у име заједнице затражио од председника Арамбуруа да не одговара на циничне захтеве владе из

¹⁶⁵ У Прилогу писмо Божо Перковића из Кливленда министру Лаферереу.

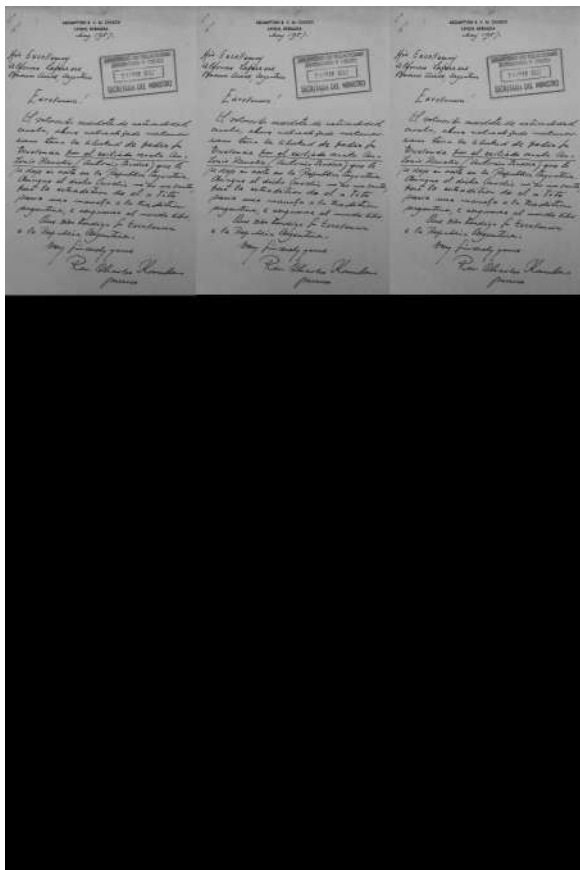
¹⁶⁶ У Прилогу писма Павелићевих присталица из Дербија, Велика Британија.

Београда да преда његовог лидера и председника балканским комунистима. Он је додао и да је Павелић бранио све поробљене народе које је највећи непријатељ човечанства, тј. комунизам – потлачио, због чега је и тражио заштиту овог заговорника антикомунизма.¹⁶⁷

Председник Летонске заједнице у Чилеу Бруно Норемберг упутио је 15. маја пи-

смом министру Лаферереу у којем енергично протестује у име заједнице против напада на хрватског и антикомунистичког лидера Анту Павелића и захтева да се екстрадиција коју тражи влада из Београда одбаци.¹⁶⁸

У мају месецу, свештеник Чарлс Камбер, парох у Линчу, Небраска, послао је кратко писмо министру Лаферереу у којем је навео да је, као свештеник хрватске националности, натурализован северноамериканец, дао себи слободу да га замоли да хрватски прогнаник Анте Павелић (алиас Антонио Сердар) остане у азилу у Аргентини и, иако поменути Павелић није био светац, њего-

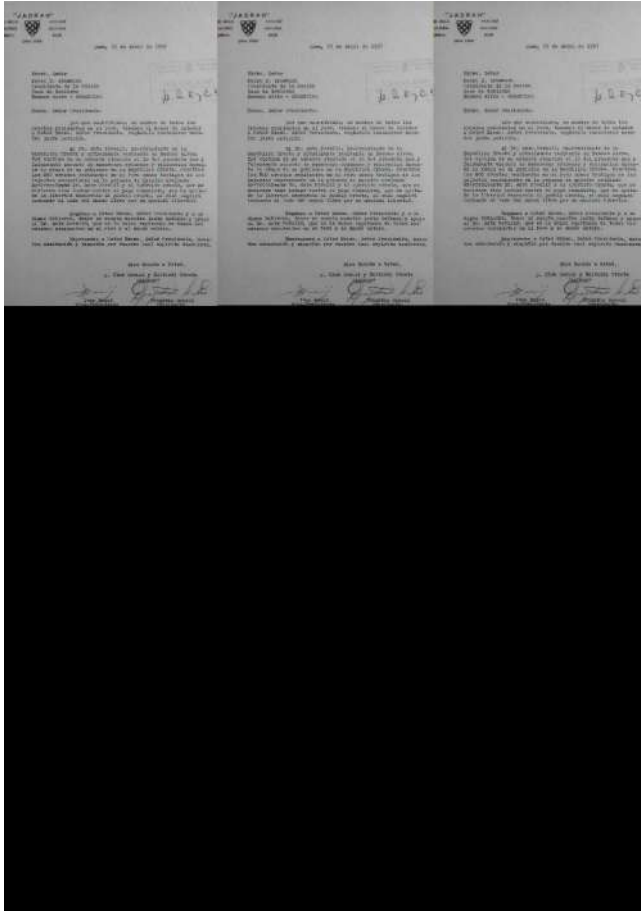
*Писмо Чарсла Камбера Лаферереу.
Архив Министарства иностраних послова,
Аргентина.*

¹⁶⁷ У Прилогу писмо Ивана Шута Арамбуруу.

¹⁶⁸ У Прилогу писмо Летонске заједнице у Чилеу министру Лаферереу.

во изручење Титу било би мрља на аргентинској традицији и срамота за слободни свет.

Друга писма у којима се тражила заштита за њиховог вођу стигла су из Париза од Уједињених Хрвата, организације Хрватских жена из Минхена, Бирмингема и Јоркшира, сви они су тврдили да је њихов вођа лажно оптужен и да је комунистичка влада Југославије желела да буде ликвидиран.

*Писмо хрватској клубу „Јадран“ у Перуу,
једном председнику Арамбуруу.
Архив Министарства иностраних послова,
Београда.*

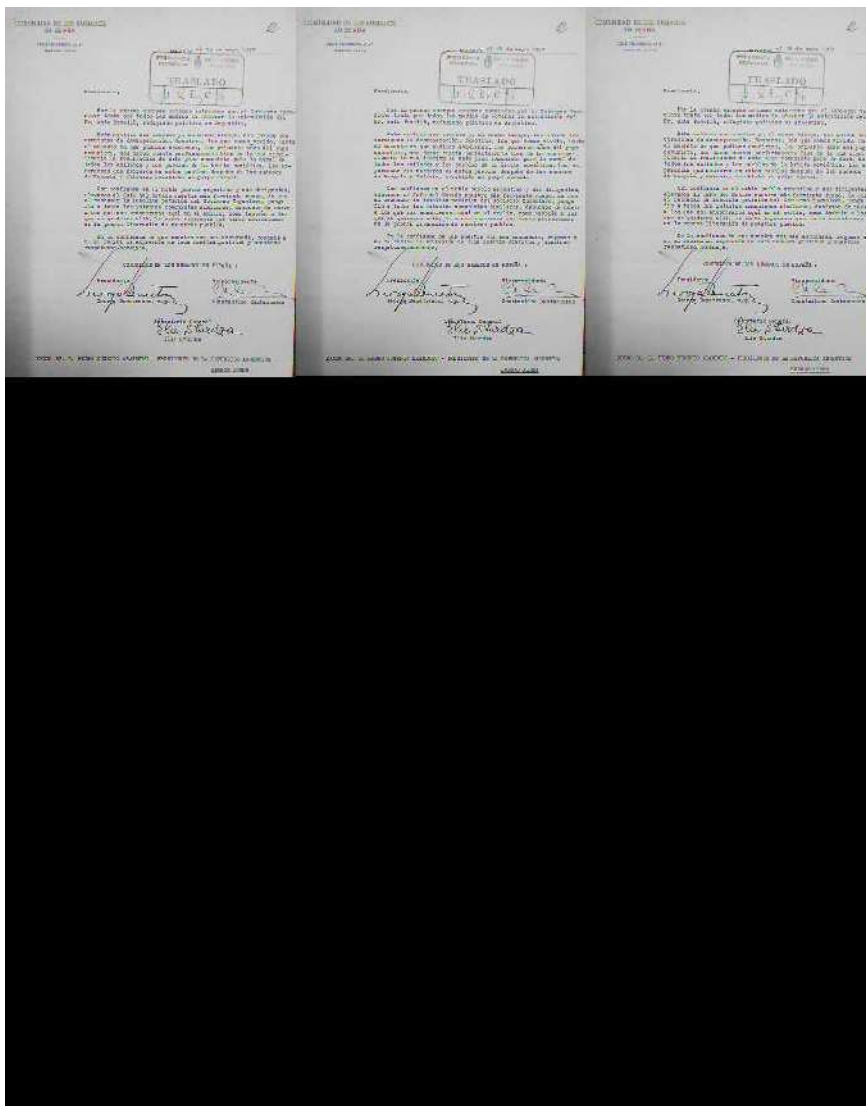
Друштвено-културни клуб „Јадран“, у Лими у Перуу, преко свог председника Драгутина Мухвића и свог потпредседника Ивана Башића, упутило је писмо председнику Арамбуруу молећи га да води рачуна о поштености одбрани и подршци коју су пружили Анти Павелићу, због које су га сматрали једином надом свих Хрвата који живе у Перуу и целом свету. Указали су на Павелића, бившег председника Републике Хрватске и становника Буенос Ајреса, који је током свог предвођења НДХ био лажно оптужен за бројне злочине и насиље, као и жртва кукавичког атентата 10. априла. 800 Хрвата који живе у Перуу тврдило је

да су сведоци неправедних оптужби, јер су се и Павелић и хрватска војска борили против комунистичког јарма, који је хрватском народу одузео демократску слободу.

Ови Хрвати су у луку Каљао, у Перуу, стигли 1948, са исправама издатим у Међународном црвеном крсту, на три брода који су преко Међународне организације за избеглице превозили емигранте из Европе. Већина њих је долазила из логора Фермо, у Италији, у две групе – прва бродом *General William Black*, док је друга група стигла бродом *General Stuart Heinyzelman*, који је испловио из немачког Бремена. По њиховом доласку, Министарство спољних послова их је сместило у војну школу *Leonsio Prado* док нису нашли посао. Новине као што су *Ел Комерцио (El Comercio)* и *Ла Пренса* извештавале су о доласку емиграната. Један од тих Хрвата је, по доласку, дао изјаву за локалне новине у којој је навео да је „диктаторска Титова влада, покорна инструкцијама Москве, предузела систематску кампању да елиминише све оне који су се противили комунизму“.

14. маја 1957. у Министарство спољних послова стигло је још једно писмо подршке Павелићу, од „Друштва Хрвата у Белгији“.

Дана 15. маја, председник „Заједнице Румуна у Мадриду“, господин Џорџ Деметреску и потпредседник Константино Кантакусено послали су писмо Арамбуруу, у којем су описали очај који их је обузео када су из штампе сазнали о захтеву Владе Југославије за Павелићево изручење, док је био у статусу политичког избеглице у Аргентини. Рекли су му да они који су успели да побегну од комунистичког режима одлично знају шта је остварење тог комунистичког плана значило за част избеглица и совјетских народа, и да би наде које су се родиле у тим људима после догађаја у Мађарској и Пољској на тај начин могле бити проглашене мртвим. Надали су се да ће одбијање овог неуобичајеног захтева стати на крај свим сличним комунистичким покушајима, дајући онима у избеглиштву свету веру у брзо ослобођење њихових народа.

*Писмо Џорџа Демейрескуа њредседнику Арамбуруу.
Архив Министарства иностраних њослова, Аргентина.*

Дана 16. маја на сто кабинета аргентинског Министарства спољних послова стигло је писмо припадника хрватске заједнице из Монтевидеа, Уругвај, којим је председавао

Мате Месарић, чији припадници су изразили солидарност са отвореним писмом које је „Унија хрватских друштава у Републици Аргентини“ упутила аргентинском народу 26. априла 1957. године.¹⁶⁹

Јосип Фоале, председник „Румунског демократског удружења“ из Сантјага де Чилеа, послао је 17. маја писмо председнику Арамбуруу у којем је изразио једногласно одбијање и протест против изручења Анте Павелића и навео да се румунски народ, који је био потчињен угњетачком комунизму, приклонио Хрватима у борби и за слободу и за независност од „црвеног“ диктатора из Београда, и против комунизма на међународном нивоу, као заједничком непријатељу.¹⁷⁰

Дана 18. маја Иван Бакица, председник хрватског клуба „Др Џафербег Куленовић“ из Лија, Енглеска, упутио је писмо председнику Арамбуруу у којем му тражи да опозове одлуку о екстрадицији коју су затражиле југословенске комунистичке власти. Истакао је да су се он и хрватски народ морали борити за слободу и независност Хрватске од комунистичких архизлочинаца који су на својој територији побиле милион људи јер они, Хрвати, нису хтели да се зову Југословени, због чега комунисти нису имали право да њихове војнике ослободиоце називају „ратним злочинцима“. Такође је негирао да је његов вођа био фашиста или да се у то време борио за било какву страну идеологију, већ да су се он и сви људи у Хрватској борили за највиши идеал народа, као што су слобода, демократија и право да живе у НДХ. Он је закључио да верују у правду и демократију аргентинске владе, која ће разумети све комунистичке махинације усмерене на ликвидацију антикомунистичког вође Анте Павелића.¹⁷¹

Телеграм 23. маја председнику Арамбуруу послао је Антун Новак, председник „Хрватске организације за одбрану“

¹⁶⁹ У Прилогу писмо хрватске заједнице у Уругвају Лаферереу.

¹⁷⁰ У Прилогу писмо румунске заједнице у Чилеу председнику Арамбуруу.

¹⁷¹ У Прилогу комплетно писмо протераних Хрвата из Лија, Енглеска.

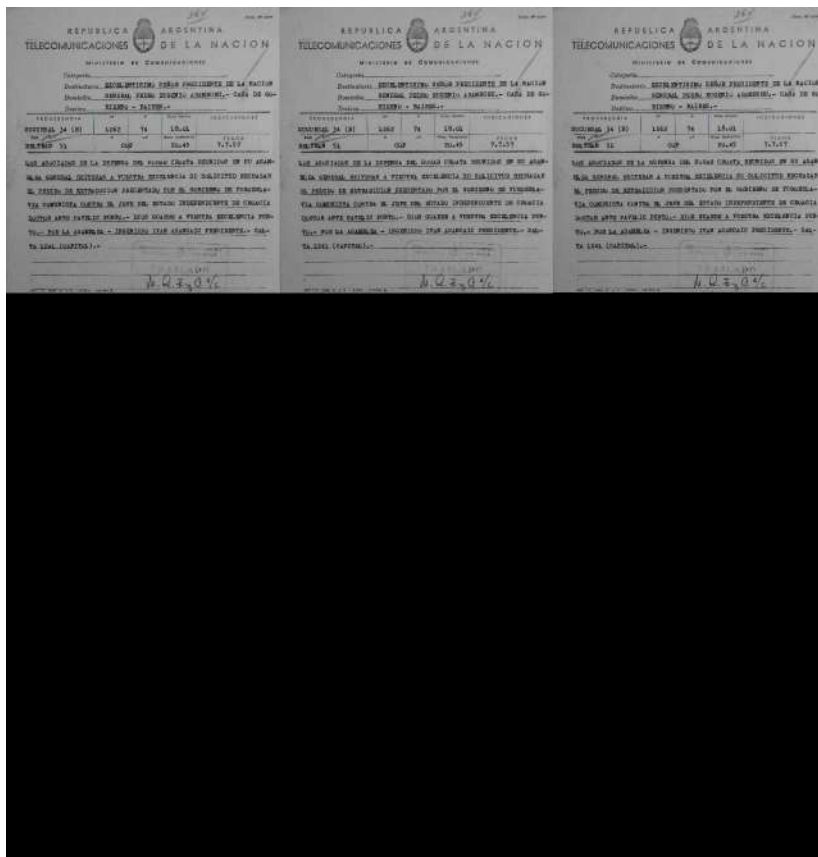
из Калија, Колумбија, који га је замолио да не пристане на комунистичке претензије онога што је назвао „Титовим поробљавајућим режимом“.¹⁷²

Дана 17. јуна у Министарство спољних послова стигло је писмо Хрвата који живе у Парагвају. У њему се говорило да хрватски народ, са Павелићем као националним вођом, води истрајну борбу против српског комунизма. Надаље, у писму се тврдило да је неправедном поделом Европе Хрватска укључена у комунистичку Југославију и да је по завршетку рата, осам дана касније, по наредби диктатора Тита, уништена хрватска војска. Додаје се да су сви поверовали оптужбама на рачун хрватског народа, о вађењу очију итд., за шта су кривили фотографске екипе и препричавања тих догађаја. Оптуживали су Тита да је користио тактику комунистичког штаба у Москви уз лажи и оптуживање Павелића и хрватског народа за убиство једног броја српских и комунистичких војника, броја који је назвао астрономским, а чак и да је то истина било би у самоодбрани. У том телеграму је потврђено да се хрватски народ само бранио од освајачки настројеног непријатеља и да то није варварски, већ културан и борбен народ, као што то није био ни њихов државни вођа, који није заслуживао да буде прогоњен, и да то није било фер, када је већ питање времена било кад ће доћи до новог светског рата против комунистичке тираније. Пуковник Мигел Хертић, који је написао ово писмо, назвао је себе војником који се бори против комунизма и национализма, протествовао је у име свих Хрвата у Парагвају против, како је рекао, прогона Анте Павелића и других водећих хрватских политичара и молио председника Арамбуруа да не обраћа пажњу на лажи, оптужбе и клевете на њихов рачун.¹⁷³

Дана 7. јула у зграду Владе стигао је телеграм упућен председнику Арамбуруу „Удружења обране Хрватског дома“ који су

¹⁷² У Прилогу телеграм Антуна Новака из Калија, Колумбија.

¹⁷³ У Прилогу писмо Хрвата из Парагваја.

*Телеграм Хрватија из Буенос Ајреса председнику Арамбуруу.
Министарство иностраних послова, Аргентина.*

на састанку у Генералној скупштини поновили свој захтев за одбијање екстрадиције коју је комунистичка Југославија тражила за шефа НДХ, др Анте Павелића. Телеграм је потписао инжењер Иван Асанчаић, председник Хрватског дома, који се налазио у улици Салта 1241, у главном граду савезне државе.

Јосип Биошић је 12. јула послао дугачко писмо председнику Арамбуруу из Сарандија, Авељанеда, провинција Буенос Ајрес, потписујући га при дну као бивши мајор хрватске војске. У писму је истакао да је атентат комунистичких агената на Павелића, 10. априла, на Дан државности Хрватске,

шокирао слободни свет, јер др Павелић није нападнут као личност, већ као идеја и персонификација једног народа, ком су комунисти одузели слободу и људска права. Такође је тврдио да су Хрвати врло добро познавали махинације међународног комунизма, због чега су свуда били прогањани и да је комунизам уложио милионе на клевете о њима, а посебно о Хрватском ослободилачком покрету и његовим вођама, који су широм света били познати као неуморни борци, који нису хтели да имају никакав однос са комунистима. У писму је навео Анту Старчевића као оца хрватске домовине и да ће следити пример својих очева све док бесмртна Хрватска не буде слободна и независна. Оптужбе београдске владе на рачун Павелића описао је као нечувене и као комунистичке лажи измишљене против свих патриота и владара слободног света. Коначно, критиковао је неке аргентинске новине, на које се жалио јер се нису посветиле проблему хрватског народа, већ су, уместо да се окрену против самог атентата и тлачитеља, нападали жртву и потлачене. Молио је председника Арамбуруа, у име бивших бораца за ослобођење Хрватске, да изда налог властима да прекину прогон др Анте Павелића.¹⁷⁴

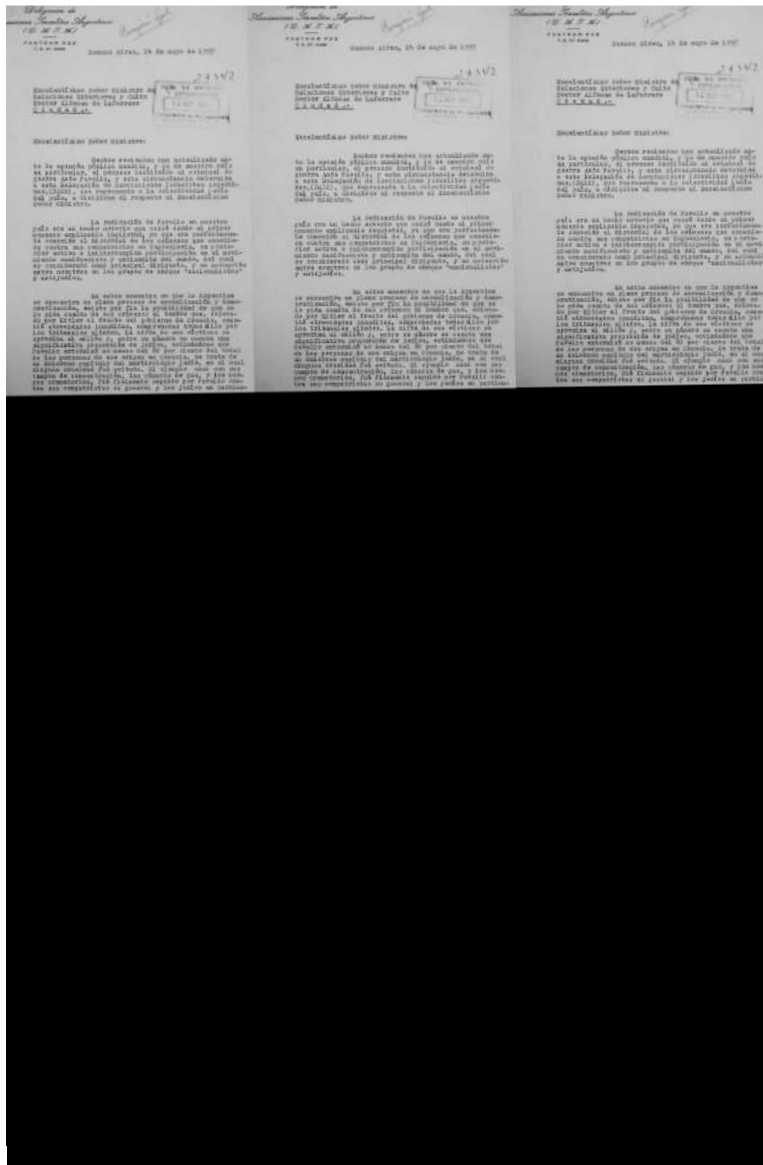
Непосредно након писања овог писма, овај бивши усташки мајор емигрирао је у Шпанију. Јосип Биошић се настанио у Валенсији, где је слободно живео Макс Лубурић. Тамо се од 1959. до 1982. године бавио уређивањем часописа *Хрватска Груда*, месечника који је имао улогу подршке и промотера Хрватског ослободилачког покрета, а био је намењен и исељеницима.

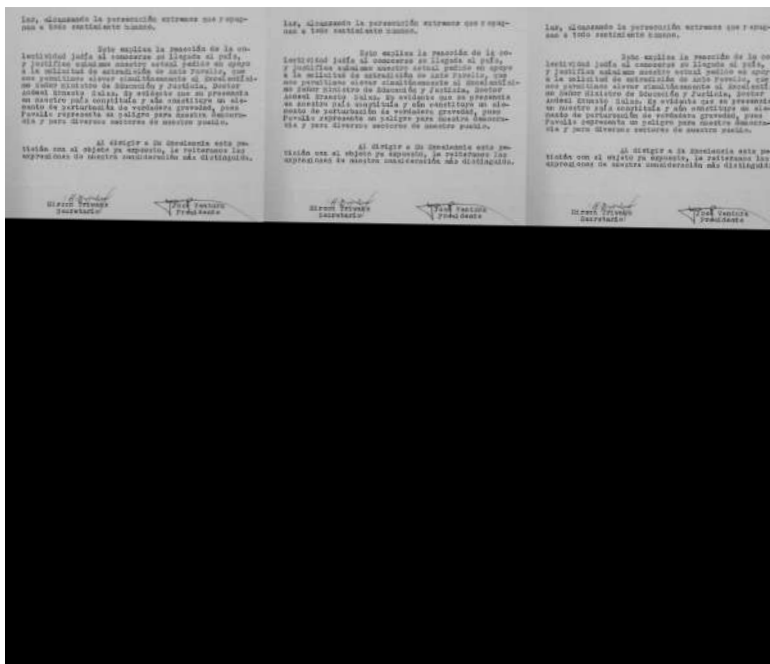
Нису сва писма тадашњем председнику Републике Аргентине, господину Педру Арамбуруу, била подршка и дивљење Поглавниковој личности.

¹⁷⁴ У Прилогу писмо Јосипа Биошића председнику Арамбуруу.

Насупрот овим бројним захтевима аргентинској влади да не одобри изручење Анте Павелића, ДАИА (Делегација аргентинских израелских удружења) из Буенос Ајреса, је преко свог председника Хосеа Вентуре, и секретара Хирша Тривакса, 14. маја 1957. послала опширно писмо Министарству спољних послова, доктору Алфонсу де Лаферереу, у ком се осврнула на недавне догађаје који су мобилисали светско јавно мњење, а посебно аргентинско, као што је био случај који се водио против вишеструког злочинца Анте Павелића. С друге стране, изразили су велику забринутост због сазнања да се ратни злочинац Павелић доселио у земљу, са својом криминалном прошлошћу коју је починио према својим сународницима у Југославији, да би се касније скоро непрекидно бавио учешћем у светском наци-фашистичком и антисемитском покрету, чији је малтене био главни предводник, поред тога што је деловао у Аргентини у „националистичким“ и антијеврејским ударним групама. У том писму се говорило и о томе да се усред нормализације и демократизације Аргентине, указала прилика да се Павелић, ког је Хитлер поставио на чело владе Хрватске, у којој је починио огромна зверства, која су савезнички судови доказали сва до једног, прогласи одговорним за своје злочине. Међу његовим жртвама избројали су око милион, међу којима је био значајан број Јевреја, не мање од 80% јеврејског становништва које је живело у Хрватској, што је постало још једно поглавље јеврејске мартирологије, где су окрутност и екстремни прогон били веома заступљени. У завршници, у писму се наводи да је Павелић пратио пример нацистичких концентрационих логора, употребљавајући крематоријуме и гасне коморе против својих сународника, нарочито против Јевреја. Ови детаљи које је изнео председник ДАИА-е, г-дин Хосе Вентура, били су повод за реакцију јеврејске заједнице на вест о Павелићевом доласку у Аргентину, што је представљало озбиљну пометњу, јер је то била опасност за аргентинску демократи-

ју и за различите друштvene слојеве. Све наведено у писму ДАИА-е, било је разлог за заједничку подршку Павлићићевој екстрадицији, коју су поднели и министру просвете и правде – др Ернесту Саласу.

Писмо ДАИА-е, Хосе Венџуре, њедседнику Арамбуруу. Архив Минисџарсџива иносџираних њослова, Арџениџина.

Председнику Арамбуруу упућено је неколико писама истог типа, која је писала заједница Југословена у Републици Аргентини, захтевајући Павелићево изручење југословенским судовима у складу са аргентинским законима. Називали су га издајником свог народа јер је служио наци-фашистичким освајачима који су окупирали Југославију током последњег рата и зато што је основао крвожедну и окрутну државу-марионету, која је погубила 800.000 људи, како Србе, Хрвате, Цигане, Јевреје, итд., тако и мушкарце, жене, децу, старце и извршио истребљење 16% становништва НДХ. Истовремено, југословенски имигранти, погођени смрћу чланова породице, браће, родитеља и рођака, чију смрт је узроковао Павелић и његови послушници, сматрали су да његов боравак у гостољубивој Аргентини представља увреду, како

за 150.000 југословенских имиграната, тако и за стотине хиљада чланова породица рођених у Аргентини и за демократски аргентински народ. Најзад, тражили су хитну предају Павелића југословенским судовима, у складу са аргентинским законодавством и обавезама које је ова држава преузела уласком у УН и придржавањем конвенција о геноциду.¹⁷⁵

Одбор за југословенске држављане упутио је писмо министру спољних послова Алфонсу де Лаферереу, а сам Одбор је формиран са циљем пружања подршке екстрадицији ратног злочинца Анте Павелића и његових приврженика. У писму се наводи да је поновна актуализација „случаја Павелић“, захваљујући атентату 10. априла, разоткрила да је Анте Павелић, омражени вођа усташке терористичке организације коју чине ратни злочинци, боравио у земљи. Одбор је такође нагласио да је вредна и поштена југословенска заједница својим свакодневним напорима, од памтивека, доприносила величању Аргентине, њене друге домовине. Министру је појашњено да сви Југословени Павелића и његове присталице сматрају издајницима народа, подсећајући да је Нирнбершки суд Павелића прогласио ратним злочинцем.¹⁷⁶

Дана 17. маја, из града Росарио, у Аргентини, група бивших југословенских имигрантских становника послала је писмо аргентинском министру спољних послова, господину Алфонсу де Лаферереу, у којем се наводи да им обављање тешких и напорних послова у аргентинској пољопривреди и индустрији за јачање и напредак земље, као и то што су слободни људи у демократији, даје за право да му изложи следеће: да је Анте Павелић, кога су класификовали као свирепог терористу, починиоца језивих злочина и покоља хиљада жена, деце и немоћних стараца, и Срба, и Јевреја и Хрвата, и даље боравио у Аргентини, злоупотребљавајући гостољубивост те земље и настављајући са својим злонамерним и узне-

¹⁷⁵ У Прилогу писмо Југословенских држављана у Аргентини, председнику Арамбуруу.

¹⁷⁶ У Прилогу писмо Одбора југословенских држављана министру Лаферереу.

мирујућим плановима. Изразили су своје мишљење да Павелић, свргнути диктатор, не треба ни минут више да остане у Аргентини, имајући у виду његову криминалну прошлост латентног и крволочног терористе који је угрозио миран суживот Аргентинаца и кога треба заувек уклонити из земље да његови злочини не би прошли некажњено. У закључку писма наводи се да ће захтев Титове владе за изручење послужити као пример да Аргентина више никада не буде уточиште ратних злочинаца.¹⁷⁷

Естебан Петровић, настањен од 1930. године у Трес Ислетасу, провинција Тако, у Аргентини, 24. јуна послао је писмо председнику Арамбуруу тражећи да одобри изручење Анте Павелића, које је тражила југословенска влада. Он је објаснио да је Павелић посејао смрт и пустош у НДХ, која је формирана Хитлеровим декретом број 2959, убивши 800.000 људи у логорима за истребљење Јасеновац и Стара Градишка, где је убијена његова породица, више од 75 чланова, међу којима његова 65-годишња мајка, чији је злочин био исповедање друге вере и рађање деце која су се борила против усташко-наци-фашистичких хорди. Он је на крају писма напоменуо да је овај убица, делујући у име НДХ, извршио злочине који се сматрају међу најнемилосрднијим у историји. Тврдио је да је, према самом Павелићевом признању, отишао у Аргентину да примени своје терористичке методе на свргнути режим. У име особе која му је подарила живот, тражио је хитну предају Павелића југословенским судовима.¹⁷⁸

Мајкл Леви и др Јоел Розенберг послали су 12. августа 1957. писмо Грегорију Тополевском, аргентинском амбасадору у Тел Авиву, у Израелу. Желели су да скрену пажњу аргентинској влади на следеће: њихово Удружење је представљало потомке јеврејске заједнице у Југославији чији је број 1941. године износио 80.000 људи. Штавише, јавно је било познато

¹⁷⁷ У Прилогу писмо југословенских држављана из Росарија министру Лаферереу.

¹⁷⁸ У Прилогу писмо Естебана Петровића председнику Арамбуруу.

да су нацистичком инвазијом на Југославију у априлу 1941. почели прогони Јевреја у тој земљи. Злочини су почињени на простору Југославије који је, по овлашћењу нациста, проглашен НДХ. У једној од тачака истакли су да је од свих југословенских Јевреја само 11.000 људи остало у животу и да се већина њих настанила у Израелу. С друге стране, новинске агенције објавиле су вест да је Анте Павелић повређен на улицама Буенос Ајреса и да је пребачен у болницу на лечење у истом граду. Они су били упознати са захтевом за изручење који је југословенски суд упутио Републици Аргентини. Нису сумњали да ће вође аргентинског народа разумети вапај Јевреја који су преживели Југославију, па су се обратили влади аргентинске Републике да је моле да помогне да се злочинац Анте Павелић испоручи суду земље у којој је починио своје злочине.¹⁷⁹

Година 1958, а о поглавнику у Аргентини нема новости. Павелић се скривао у Шпанији.

Дана 29. јануара 1958. аргентински министар спољних послова послао је на разматрање државном тужиоцу др Себастијану Солеру досије 4186/57 Суда у Сан Мартину у вези са захтевом за изручење Павелића.

Државни тужилац Себастијан Солер је 25. марта 1958. године послао допис министру у ком је изнео своје закључке о случају Павелић. Тужилац је у вези са захтевом за Павелићево хапшење и изручење приметио да је југословенска амбасада пропустила да изричито понуди реципроцитет по основу сличности случајева. Тужилац је у другој тачки истакао да се Кривичним законом Југославије у периоду пре и после почи-

¹⁷⁹ У Прилогу писмо Хитахдут Олеја аргентинском амбасадору у Израелу, Грегорију Тополевском.

њених злочина који су се наметали оптуженом, вршио притисак за смртну казну, због чега оптужени није могао бити изручен без обећања да југословенски судови неће изрећи већу казну од оне предвиђене чланом 667 Закона о кривичном поступку Аргентине, тј. доживотни затвор. Тужилац би могао да поступа по захтеву уколико би Амбасада Југославије била обавештена о овим захтевима.¹⁸⁰

Одмах потом, 9. априла 1958. године, Орасио Гоњи, директор Одсека за правосудна питања, дао је налог да се ставови Државног тужиоца упуте Амбасади ФНР Југославије како би она могла испунити оно што се њиме захтевало.

Амбасада ФНРЈ је 4. јула 1958. послала ноту Министарству спољних послова, којом је обавештавала да је, приликом подношења захтева за екстрадицију Анте Павелића аргентинској влади, прихватила реципроцитет по питању екстрадиције између две земље. Југословенска влада би се о казни изјаснила када би аргентинска влада донела позитивну одлуку о захтеву за екстрадицију, након чега би понудила предају Анта Павелића. Амбасада је аргентинској влади поново послала документацију захтева за изручење Анте Павелића.

Министарство спољних послова Аргентине је 17. јула 1958. припремило извештај са седам главних тачака најновијих чињеница у вези са Павелићем. У њему је наведено да је југословенска амбасада затражила изручење Павелића 16. 4. 1957. Након добијања позитивног мишљења Правног бироа (501/57), поступано је по захтеву, након чега је Државном суду Сан Мартина наложено да изврши хапшење, али оно није било могуће пошто је починилац нестао. Судија је упозорио да члан 652 није испоштован (након консултовања државног тужиоца) и стога је поништио налог за хапшење. Након што је поступак прослеђен државном тужиоцу, он је одлучио да је реципроцитет изостављен и да окривљени не

¹⁸⁰ У Прилогу нота државног тужиоца Себастијана Солера аргентинском министру спољних послова, Лаферереу.

може бити изручен без обећања да неће бити примењена већа казна од оне коју дозвољава аргентински закон. Када је Амбасада Југославије постала свесна ситуације, нотом од 4. 7. 1958. поновила је свој захтев и изразила да је дала изјаву о реципроцитету и да ће, у вези са казном, дати одговарајућу изјаву након што јој буде понуђено Павелићево изручење, када захтев за екстрадицију дефинитивно буде одобрен. Секретаријат је тврдио да је примио изјаву о реципроцитету од Амбасаде, нотом од 16. 5. 1957. Њом се Амбасада у захтеву за екстрадицију позвала на став 2 члана 646, где је намеравала да понуди реципроцитет југословенске владе по основу сличних случајева. Та изјава је поновљена новом нотом датума 7. априла 1958. На основу свега наведеног, Министарство је оценило да је примерено да се поступак поново упути државном тужиоцу како би се изјаснио о тачкама на које је скренуо пажњу. У те сврхе, позвало се на члан 65, који је предвиђао да „када захтев за изручење није одобрен споразумима, државна извршна власт ће, уз савет државног тужиоца, решити питање на прикладан начин“. Надаље се детаљно наводило да постоји административна пракса која у тим случајевима утврђује процедуру. Након што је државни тужилац донео одлуку, морао је да врати спис Министарству спољних послова и да изнесе своје гледиште о међународним политичким и правним аспектима овог питања. Коначно, извршна власт је декретом морала да донесе одлуку. Уколико би захтев био прихваћен, требало би да се обрати суду, али ако би захтев био одбијен, обавестила би се Амбасада. Ова нота је била праћена наводима изјаве.¹⁸¹

¹⁸¹ У Прилогу нота Секретаријата спољних послова.

Документацији нациста и његових сарадника је 1992. укинута ознака тајности у Аргентини? Аргентина наставља са својом бирократијом 2024.

3. фебруара 1992. бивши аргентински председник Карлос Менем (Carlos Saúl Menem), бивши министар унутрашњих послова Хосе Луис Мансано (José Luis Manzano) и бивши министар спољних послова Гвидо Ди Тела (Guido di Tella) потписали су Декрет 232/92, за време владе председника Менема, о скидању ознаке поверљивости са документације у вези с ратним злочинцима који су у Аргентину стигли после Другог светског рата, међу њима и Анте Павелић – што је имало и међународне реперкусије. Ова грађа је део Историјског архива Подсекретаријата и других институционалних архива (дописи, ноте писма, досијеи итд.). Председник Менем је 1. фебруара 1992. дао саопштење наводећи да је то дуг човечанству. Међутим, гледајући уназад тридесет година касније, чини се да тај дуг није у потпуности враћен.

Чланак у аргентинским новинама *Пајина 12 (Página 12)*, под насловом „Чак нам ни канцелар Ди Тела не доставља тражене информације“, од 3. фебруара 1993. године, помиње колико је скандалозно било скидање поверљивости са архивске грађе у Аргентини, годину дана након отварања нацистичких архива. Раул Колман је за тај лист интервјуисао адвоката Еухениа Рома, који је у то време био директор Државног Архива – одсека задуженог за пријем и скидање ознаке поверљивости са документације повезане са присуством нацистичких вођа у Аргентини. Како се наводи у ноти дванаест месеци раније, велики број сниматеља, фото-репортера и хроничара, посебно странаца, окупио се да види досијее о људима из Трећег рајха. Ром је навео да председнички декрет није поштован и да нема овлашћења да тражи од министра да се повинује, пошто сам канцелар Ди Тела, који је потписао

декрет о отварању архиве, накнадно није послао непроцењиву документацију коју је поседовало Министарство спољних послова, упркос обећању да ће је испоручити. У вези са документацијом коју је тражио од других надлежних органа, он је известио да су, пошто је већина нацистичких вођа која је стигла у земљу живела у северном делу провинције Буенос Ајрес, затражили записе или обавештајне извештаје полиције Буенос Ајреса, на коју нису добили одговор, као и од Централне банке да истражи трансфере ресурса који су потекли из Немачке националсоцијалистичке партије, од које такође ништа нису добили. Он је такође послао аргентинској Федералној полицији дугачку листу имена, не само Немаца, већ и Хрвата, Пољака, Француза и других националности који су живели у земљи, а који су повезани са нацистичким окупационим режимима. Требало је да буде извештаја о активностима ових људи јер је њихова надлежност била у домену Министарства унутрашњих послова, као и полиције. Међутим, није успео ништа да добије. На поруке које је послао, како је објаснио, није успео ни да добије одговор. Препознао је да је то тешко питање, будући да је у питању општа политика земље, 1943, 1944. и 1945. године, и све што се односило на људе Трећег рајха. Са своје стране, Симон Визентал, чувени ловац на нацисте, разговарао је из своје канцеларије у Бечу са новинаром за тај чланак и рекао му да је све била представа и да су наставили да крију информације како би сачували бившег председника Хуана Перона.

Ако желимо да разумемо разочарање и Симона Визентала и директора Државног архива, господина Рома, важно је анализирати шта је прописано Декретом 232/92, који се састојао од два члана. Члан 1: свако чување из „државних разлога“ документације која се односи на нацистичке злочинце остаје без дејства. Члан 2: Свако државно тело које чува документацију наведену у члану 1 у својој архиви из „државних разлога“

мора је ставити на располагање Државном архиву у року од највише тридесет дана од дана доношења овог Декрета.

На путу да истражим оно што се заташкавало и крило у вези са доласком усташа, а посебно у вези са Павелићем током његовог дугогодишњег скривања у Аргентини, одлучила сам да прикупим информације у различитим државним институцијама у Аргентини. У те сврхе тражила сам информације од судова, полицијских станица, жандармерије, библиотека и коначно од аргентинске Федералне полиције. Процес прикупљања информација није био лак нити успешан и нисам имала много среће, јер је доста документације изгубљено или непотпуно, а што се тиче начина на који је формулисан одговор од аргентинске Федералне полиције, уопште нисам била изненађена. Управо ћу се осврнути на тај последњи извор.

У допису који се тицао боравка Анта Павелића у земљи, достављеном у јануару 2024. године, тражено је следеће: било каква документација о радњама које је спроводила аргентинска Федерална полиција, односно досијеи, истраге или провере адресе, случајеви, белешке, поступања, наредбе, налози за хапшење, дописи, телепринтери, итд., у истражне сврхе. Овде је важно подсетити да је Павелић био у Аргентини избеглица са захтевом за хапшење и изручење, као ратни злочинац признат од међународних судова после рата, као вођа НДХ. Иако Аргентина није имала споразум о екстрадицији са Југославијом и није размишљала о екстрадицији за злочине политичке природе, касније га је југословенска влада затражила као обичног злочинца.

Аргентинска Федерална полиција, која грађанима нуди могућност консултовања досијеа, у петак, 2. фебруара 2024. године, одговорила је да одбија да одобри увид у било коју врсту документације коју имају о Анти Павелићу.

Одговор аргентинске Федералне полиције, преко њиховог Подсекретара, био је следећи: „У вези са захтевом за

приступ информацијама, наводи се да 'обавештава заинтересовану страну да се начин приступа информацијама од јавног значаја не сматра погодним у својству задовољења постављеног упита.' Такође, тврди да 'питање, онако како је формулисано – за приступ подацима – није могуће задовољити када је реч о личним и, врло могуће, осетљивим подацима Анта Павелића.'¹⁸²

Важно је напоменути да се све осетљиво о Анти Павелићу не може односити на заштиту његовог угледа у историји, већ на то колико је узнемирујуће то што аргентинска Федерална полиција није вољна да пружи информације о њему 2024. године, како би се расветлила истина о једном од најнасилнијих и најкрволочнијих диктатора свих времена. Све што је осетљиво о Павелићу односи се на његове жртве, на нехумани третман према Србима, Циганима и Хрватима који су му се супротстављали у НДХ, и на његову планирану политику истребљења ових група, присилних конверзија и етничког чишћења. Тражење информација као што су налози за хапшење, дописи, адресе итд. су подаци, у овом случају, историјске реконструкције, јер је током година било веома тешко добити довољно информација о Павелићу због уласка и боравка у Аргентини са лажним идентитетима, са лажном документацијом, скривеним под сенком и заштитом генерала Перона, како му не би било суђено за његове застрашујуће злочине, при чему никада није одговарао пред међународним судом за милион жртава мучених и убијених у НДХ.

У другом параграфу дописа, подсекретар аргентинске Федералне полиције тврди: „У оквиру наведеног, члан 8. Закона бр. 27275 утврђује да изузеци наведени у том члану неће бити примењиви у случајевима озбиљних повреда људских права, геноцида, ратних злочина или злочина против човечности, или околности које нису поменуте у овом захтеву. С друге стране, Уредба бр. 206/2017, којом се регулише Закон бр.

¹⁸² У Прилогу нота NO-2024-12306405-APN-SSLE#MSG аргентинске Федералне полиције.

27275, појашњава границе изузимања објављивања личних података, с обзиром на његову непримењивост '...ако је штета по особу чији се интерес штити мања од интереса јавности да добије информације.' Дакле, након разматрања постојања повреде права или легитимног интереса трећег лица (или њихових наследника) који би оправдао задржавање тражене информације, оцењује се да јавни интерес укључен у овај захтев не оправдава објављивање ових података, с обзиром на то да, јасно, не постоје разлози од јавног интереса који представљају оправдање за давање информација изнад задирања у приватност власника или наследника података.¹⁸³

Морам да истакнем, из претходног става, да разлози од јавног интереса, као што је сазнање које радње је полиција предузела да спречи Павелића да побегне, да испита где се он налази и активности у земљи, итд., треба да буду довољно оправдање да се понуди материјал који би чак могао да расветли и поступање полиције у том тренутку.

Запањујуће је прихватити чињеницу да Федерална полиција размишља о повреди права Павелића, који је преминуо 1959. године, или трећег лица, као што су његови наследници, пре потребе да се разјасни кретање бившег поглавара НДХ у Аргентини.

У другом параграфу, аргентинска Федерална полиција одговара да је „у том смислу, информација од јавног интереса правни концепт развијен из националне и међународне јуриспруденције и упоредног законодавства, и може се дефинисати као (...) оно што је релевантно и корисно за друштво уопште, искључујући пуко индивидуално благостање, конструктивно за опште добро. У том смислу, биће од јавног интереса информација чије је откривање корисно да заједница буде информисана о стварима које могу утицати на њу, да постане свесна аспеката који утичу на функционисање државе,

¹⁸³ У Прилогу нота NO-2024-12306405-APN-SSLE#MSG аргентинске Федералне полиције.

утичу на опште интересе или права, или важне последице...“; и закључује изражавајући потребу да се „у овом случају провери да ли је у постављеном упиту присутан јавни интерес“, због чега се поставља питање да ли је одговор на захтев „... релевантан и користан за друштво уопште, конструктиван за опште добро, и да ли је достављање тих информација неопходно за испуњење наведене сврхе...“¹⁸⁴

Не налазим прикладнији, транспарентнији и праведнији пут за историјску реконструкцију него да аргентинска Федерална полиција, пре свега, испоштује испоруку све документације коју има о Павелићу Државном архиву, у име денацификације, која је требало да буде спроведена у року од највише месец дана као одговор на Декрет 232/92 председника Менена из 1992, а који, после тридесет две године није ступио на снагу. Како подсекретар тврди у свом писму, таква документација постоји, али он не сматра да је треба доставити. У претходном параграфу он разматра да ли је испорука траженог релевантна и корисна за друштво уопште и конструктивна за опште добро.

Да би једна нација била демократска и изграђена на чврстим идеалима, она прво мора да зна и прихвати своју историју и чињенице које су њен део, због чега сматрам да је пружање информација о једном геноцидном човеку, који је некажњено живео у Аргентини, за којим је издат налог за хапшење и захтев за екстрадицију, од велике важности и од огромне користи за аргентинско друштво. Штавише, релевантно је да аргентинско друштво упозна већину доступних информација о отварању својих граница након 1945. године да би прихватила огроман број ратних злочинаца након Другог светског рата, који имају име, презиме и кривични досије, попут Анта Павелића, што је био део структуре и политичког планирања једне аргентинске владе, а не случајно.

¹⁸⁴ Исто.

Сви имамо право да знамо историју и да имамо приступ информацијама о историји Аргентине. О томе је реч. С друге стране, Аргентина има обавезу да једном заувек отвори све своје досијее о ратним злочинцима, поштујући председнички Декрет 232/92, не за особу која пише ову књигу, већ да би потомци више од милион жртава убијених у НДХ нашли мир у истини и правди, и да би српски народ престао да осећа да се од њега нешто крије или да не може да говори о својој историји, као што се дешавало деценијама након завршетка Другог светског рата.

Морам да истакнем да ми је Државни архив у Риму, у децембру 2023. године, као истраживачу, уступио документацију која ми је била потребна, уз максималну сарадњу, јер је Павелић био јавни човек, који је четири године водио државу, који је починио геноцид, и био скривен од међународне правде до смрти у Мадриду.

Поглавље X

ПОВРАТАК КУЋИ

Родна кућа

Била је 1998. година. Једног дана, средином новембра, зазвонио је кућни телефон и у Благојеву свакодневицу нагло је улетела једна неочекивана вест. Из Црне Горе су га обавестили да му је брат Вељко, четири године млађи од њега, имао озбиљних проблема са здрављем. Та шокантна вест преокренула је атмосферу у кући. У нашем дому, сећање на његову старију сестру Вјеру, која је преминула 1997, скоро годину дана раније, било је још увек свеже.

Када смо размишљали о томе што се догодило, Благоју смо предложили да отпутује и да буде у близини свог брата, у последњим тренуцима његовог живота. Ипак, судбина је те планове променила. Из Црне Горе су га 23. новембра обавестили да му је брат преминуо од кардиопулмоналне инсуфицијенције, па је породица питала Благоја да ли је мислио да за 40 дана од братове смрти отпутује на помен. У том тренутку није знао шта да одговори нити шта да одлучи. У глави су му се мотала сећања на рат, губитке и даљину. Оно што се потом догодило, било је Божја воља. Многе ствари које су се догодиле, Благоје није планирао. Све се дешавало корак по корак. У тренутку кад је одлучио да путује у Црну Гору, обавио је више разговора и размена мишљења. Прошло је педесет и четири

године откако је Благоје напустио своју земљу, када је био двадесетдогодишњи младић, који је о животу, рату и смрти прерано научио. Са његових седамдесет и пет година од тих давних сећања из прошлости делила га је бесконачност.

Благоје Јововић је велики део свог живота провео у туђини, у Аргентини, где је морао да научи нови језик, шпански, да се уклопи у културу веома различиту од његове и да се навикне на интензиван градски живот какав је живео у Буенос Ајресу, крајем четрдесетих, када је стигао у земљу. Морао је да се суочи и са изазовом живота у потпуно другачијој друштвеној хијерархији од његове далеке Црне Горе и његовог Бјелопавлићког племена.

Аргентина је била, а и даље је култура танга, меланхолије и гауча, земље коју су освојили Шпанци, која је изнедрила културу засновану на губитку сопственог корења: културу Индијоса, прогнаних са своје земље и отргнутих од своје вере, и културу Шпанаца, такође отргнутих од своје домовине, да би освајали нове хоризонте, Америку хиспанског говорног подручја, због чега је постојала мешавина касти и привилегованих људи, и осталих потчињених. Тај јаз је настао и изнедрио неке пороке у аргентинском бићу, „културу хватања пречица“, како се то у земљи назива, „креолске сналажљивости“,¹⁸⁵ опортунисту који жуди за туђом имовином и искориштава најугроженије не узимајући у обзир штету коју проузрокује у потрази за остваривањем профита и користи. Благоје је, на дуге стазе, успео да схвати шта се мислило под „креолском сналажљивошћу“ што га је подстакло да с времена на време да пикантне коментаре, типичне за његов горкаст хумор. Али та сналажљивост се често односила на искориштавање потреба досељеника. Благоје је имао прилику да се више пута сусретне са бескрупулозним опортунистима.

С друге стране, уз велике сеобе које су се у Аргентини одиграле крајем XIX века, и током два светска рата, коегзи-

¹⁸⁵ Креолци су Европљани са боравиштем у Аргентини, шпанска деца рођена у Америци.

стирала је мешавина народа и традиција. Аргентина је до-сељеницима нудила обилне природне ресурсе као земља са великим пространством и богатим земљиштем. Тада су је звали *Арјенџина, жијџница свейа*. Благоје је у овој земљи нашао обиље могућности за напредак и раст. Ипак, његово срце је увек било усидрено у сећањима на завичај. Као Србин из Црне Горе, никада није изгубио нити заборавио обичаје и традицију својих корена. Удаљеност је била физичка, не и духовна. Упркос томе, када је дошло време да се врати у домовину, оклевао је. Коначно, донео је одлуку да отпутује са својом женом и са особом која пише ову књигу, својом трећом ћерком по редоследу рођења.

Ка Старом континенту кренули смо 10. децембра 1998. Благоје је био пун стрепње и унутрашње радости. Прва станица на том путу био је Бари. У тај град нас је из Буенос Ајреса одвезао авион компаније *Al Italia*. Благоје је имао три дана да среди своје емоције и мисли. У међувремену, пријатне шетње Баријем, уживање у италијанској гастрономији и излетима, ублажиле су тренутак пред прелазак Јадранског мора, којим је 1944. године у малом чамцу допловио до Италије. Судбина је хтела да опет преплови то море, онако како га је прешао и пре педесет и четири године. Чекање је пратила јака хладноћа.

Дан одређен за долазак у Црну Гору, у град Бар, био је 14. децембар. Трајект нас је одвезао до нашег одредишта. Када је куцнуо час, анксиозност се претворила у узбуђење, у чисту и просту емоцију, ону која изазива узбуђење и којом се наговештава близина родне груде. Благоје је уживао у тим тренуцима путовања, уз шалу и смех и био је много опуштенији него претходних дана. Нестао је страх од тога шта ће затећи у отаџбини коју је напустио пре пола века. Када је сишао са трајекта, прво је заплакао када је угледао нећака који га је чекао на излазу из луке. Био је то први пут да је био лицем у лице са својим нећацима. После суза, уследила је радост,

разговори и породичне анегдоте. Његово узбуђење је било толико да је заборавио у луци свој кофер који смо потражили у наредним данима.

Ранац са успоменама на прошлост постао је лакши уз помоћ садашњости која му је пружала прилику да испуни празнине љубављу. По доласку у своје родно место, Косић, комшије су прилазиле да га поздраве док смо пролазили аутом. Благоје је тих дана проживео лепе и незаборавне тренутке: сусрет са породицом, са првим рођацима, било старијим или у дубокој старости, са децом рођака, са нећацима и њиховом децом, са комшијама и са људима који су га се сећали када је био млад. Били су то дани посета, састанака, пропитивања и дугих разговора. Дванаест дана, до 23. децембра, пратили смо га на том незаборавном сусрету. Од тог дана, Благоје је остао сам у својој земљи, како је и требало бити. Он и његова домовина. Он и његови људи. Он и његов задатак да сједини своју прошлост и садашњост, да се присети љубави и мајчинског миловања, посматрања изласка сунца у сопственом дому, истом оном у ком је одрастао, из ког је отишао у последњој фази рата 1944.

Признање на планини

Једно од првих места које је Благоје посетио по доласку у Црну Гору био је манастир Острог, једно од последњих места на ком је био током рата. Било је поподне и јака хладноћа најавила је рани долазак зиме. После обиласка манастира, у пратњи породице, сачекали смо Благоја напољу, испред непрегледних стена у којима се налази то свето место. У том тренутку нисмо имали појма зашто му је требало толико времена да изађе. Благоје је тог поподнева упознао покојног митрополита Амфилохија. Пред њим је исповедао тајну коју је

толико година љубоморно чувао. Са Митрополитом је разговарао више од сат времена. Управо га је митрополит Амфилохије, који је тај црквени чин имао од 1990, позвао да медијима открије истину о догађајима који су се одиграли 10. априла 1957. године у Вртном градићу *Ломас дел Паломару*, атентату који је извршио на поглавника Анту Павелића. Сачекали смо га испред свода на коме је уклесано име манастира, док је вече већ полако падало. Коначно, изашао је, замишљен.¹⁸⁶

Тада су нас неки породични пријатељи позвали на вечеру код њих, недалеко од манастира. То је била посебна ноћ. Благоја је дочекао са великом радошћу власник куће, видно дирнут када из прве руке чуо детаље атентата. За столом је било нас десеторо одраслих. Гробна тишина послужила је као кулиса за исповест коју је Благоје почео јавно да открива. Вечера је почела уз ракију, здравицом за присутне, након чега је уследила исповест. Речи које је изговарао слабашним гласом, готово шапатам, остављале су јак утисак на све присутне. Благоје је у ситне детаље објаснио атентат на Павелића. Истину је, уз најчистију отвореност, изнео човек који се увек изражавао сасвим искрено и могло се приметити да је био сасвим смирен, иако је пола века у души чувао ову тако велику тајну. Митрополит Амфилохије је ту истину разоткрио свету, а Благоја је ослободио ћутања. На крају приче, и уз неколико питања, стигло је и славље. Власник куће отворио је прозор са којег се ништа није видело, осим мрачне и хладне ноћи. Као што је традиција у Црној Гори, он је из пушке испалио неколико хитаца у ваздух како би обавестио комшије да се нешто важно управо догађало. Затим је погледао Благоја у очи, и са подигнутом чашом узвикнуо: *Блајоје Јововићу, њи си њоследњи живи чейник! Бої нека њи њодари славу!*

Тако се то вече завршило.

¹⁸⁶ У Прилогу слика Благојеје посетe Острогу.

Дани радости и откровења

Благоје је у Црној Гори остао до последње недеље јануара 1999. Провео је нешто више од месец дана у састанцима и прославама. Новинар Тихомир Бурзановић водио је неколико дана разговор са њим, који је снимљен на неколико касета и који је резултирао књигом *Два мейџа за Павелића* у којој му је Благоје испричао чињенице о свом животу током рата и о нападу на Поглавника у *Ломас дел Паломару*. Када су завршили интервју, замолио је новинара да у потпуности поштује његове изјаве и да не мења ништа што је речено, чак ни зарез.

Благоје се у току јануара поново састао са митрополитом Амфилохијем. У знак сећања на недавно преминулог Благојевог брата, на његову старију сестру, која је преминула 1997. године, у спомен на родитеље Јову и Радушу и на брата Димитрија, кога су комунисти убили у рату, архијерејски намесник црногорски Амфилохије одржао је помен у Косићу. Уз Митрополита присуствовала су и два свештеника епископије. Присуствовало је много људи из заједнице, али и из других места.¹⁸⁷

Како је Владимир Иванишевић 1999. године у разним српским листовима изјавио, Благоја су с поштовањем примили и комунисти против којих се борио.

Приликом једне посете кући Благојевог ближег рођака, почео је разговор о рату и послератном периоду, о Титу и комунизму. Рођак, који је био активни комуниста, признао је: „За мене је Тито био Бог“, на шта је додао: „Не можеш ништа да кажеш Благоје, јер се у Аргентини догодило исто то, грађански братоубилачки рат“. Тако се та расправа закључила, уз обострано поштовање.

¹⁸⁷ У Прилогу слике са литургије коју је одржао митрополит Амфилохије у знак сећања на породицу Благоја Јововића.

Благоје је успео да „заокружи“ свој живот у домовини: да прослави свој последњи рођендан, дочека православни Божић у својој родној кући и да ода почаст свим преминулима.

Крајем јануара 1999. вратио се у Аргентину да прослави рођендан своје млађе ћерке, Карине, рођене 27. јануара, али је план био да се слави три дана касније. Благоје се организовао да стигне управо тог датума. И стигао је.

Чланак Владимира Иванишевића за Погледе када је умро Блајоје Јововић

Истина о атентату на Анту Павелића

Лажна је прича југословенских комуниста да је амбасадор у Буенос Ајресу организовао атентат, членици су пуцали у Павелића

Почео је да се на 40 година од смрти Блајоје Јововића (1914-1954), југословенски комунистички вођа, који је био један од главних организатора атентата на Анту Павелића, изјављује да је прича о атентату на Павелића, коју су комунисти из Буенос Ајреса организовали, лажна. Јововић је био један од главних организатора атентата на Павелића, али је прича о атентату на Павелића, коју су комунисти из Буенос Ајреса организовали, лажна. Јововић је био један од главних организатора атентата на Павелића, али је прича о атентату на Павелића, коју су комунисти из Буенос Ајреса организовали, лажна.

Владимир Иванишевић

Истина о атентату на Анту Павелића

Лажна је прича југословенских комуниста да је амбасадор у Буенос Ајресу организовао атентат, членици су пуцали у Павелића

Почео је да се на 40 година од смрти Блајоје Јововића (1914-1954), југословенски комунистички вођа, који је био један од главних организатора атентата на Анту Павелића, изјављује да је прича о атентату на Павелића, коју су комунисти из Буенос Ајреса организовали, лажна. Јововић је био један од главних организатора атентата на Павелића, али је прича о атентату на Павелића, коју су комунисти из Буенос Ајреса организовали, лажна.

Владимир Иванишевић

Истина о атентату на Анту Павелића

Лажна је прича југословенских комуниста да је амбасадор у Буенос Ајресу организовао атентат, членици су пуцали у Павелића

Почео је да се на 40 година од смрти Блајоје Јововића (1914-1954), југословенски комунистички вођа, који је био један од главних организатора атентата на Анту Павелића, изјављује да је прича о атентату на Павелића, коју су комунисти из Буенос Ајреса организовали, лажна. Јововић је био један од главних организатора атентата на Павелића, али је прича о атентату на Павелића, коју су комунисти из Буенос Ајреса организовали, лажна.

Владимир Иванишевић

САМОНАСТОЈА
Умро је један од главних организатора атентата на Анту Павелића, Блајоје Јововић (1914-1954). Он је био један од главних организатора атентата на Павелића, али је прича о атентату на Павелића, коју су комунисти из Буенос Ајреса организовали, лажна.

САМОНАСТОЈА
Умро је један од главних организатора атентата на Анту Павелића, Блајоје Јововић (1914-1954). Он је био један од главних организатора атентата на Павелића, али је прича о атентату на Павелића, коју су комунисти из Буенос Ајреса организовали, лажна.

САМОНАСТОЈА
Умро је један од главних организатора атентата на Анту Павелића, Блајоје Јововић (1914-1954). Он је био један од главних организатора атентата на Павелића, али је прича о атентату на Павелића, коју су комунисти из Буенос Ајреса организовали, лажна.

Нови рат, црно проклетство

Благоје се вратио кући пун анегдота из тих дана. Међутим, његова радост неће дуго трајати. Један међународни спор брзо је засенио његова сећања и запрљао их крвљу и болом.

Два месеца након што се вратио у Аргентину, НАТО је почео да бомбардује бившу Југославију, Црну Гору и Србију. Операција под називом „Милосрдни анђео“, која је трајала 78 дана, успела је да уништи Благојево срце уморно од толиких сукоба.

Тај рат савезничких снага против бивше Савезне Републике Југославије вођен је углавном против њених главних мета: Београда, Приштине, Новог Сада и Подгорице. НАТО бомбардовање је резултирало са 2.500 мртвих, од којих је било 79 деце. Поред тога, бомбардовано је 69 школа, 44 моста, 19 болница и 25.000 зграда. Више од 9.000 тона бачених бомби, од којих су многе садржале осиромашени уранијум и еколошка штета коју су НАТО снаге починиле с намером изазвало је врло брзо небројене случајеве карцинома, са смртним исходом; ти се људи не рачунају у жртве ових напада због потешкоћа у доказивању. Данас постоје бројна сведочанства која говоре о последицама које је осиромашени уранијум има на здравље многих људи.

Тај непризнати рат против једне мале државе оставио је до данас разорне економске последице, због размера деструкције коју је изазвао и због које је била потребна реконструкција бројних јавних добара, уз неминовно задуживање које је она подразумевала.

Amnesty International, организација која је присутна у више од 150 земаља, чија је сврха да обезбеди поштовање и признавање људских права, у једном документу од 7. јуна 2000. наводи да:

„(...) Број цивилних жртава смањио би се знатно да је НАТО стриктно поштовао правила ратног права. Ове одредбе имају

за циљ да у што већој мери заштите животе цивила и цивилну имовину. Међу њима се налази забрана директних напада на цивиле и цивилну имовину, као и напада у којима се не прави разлика између војних циљева и цивила или цивилне имовине, и оних напада који, иако су усмерени на легитиман војни циљ, имају несразмеран ефекат на цивиле или цивилну имовину (...) *Amnesty International* верује да су, без обзира на намере, НАТО снаге починиле озбиљна кршења одредби ратног права, узрокујући у разним случајевима незаконита убиства цивила. Пример тога је напад на Радио-телевизију Србије када је НАТО, директним бомбардовањем убио 16 цивила. Такав напад био је ратни злочин.“¹⁸⁸

Друга мета коју је НАТО напао била је кинеска амбасада у Београду. За Кину је бомбардовање њене амбасаде представљало ратни злочин и крвави међународни сукоб. За НАТО, то је била страшна и трагична грешка, због чега се извинио и наставио са нападима. Северна Америка је минимизирала важност овог инцидента, наводећи преко својих портпарола да је то била колатерална штета и да су напали погрешну зграду.

Инжењер Чедомир Стијовић је 30. марта 1999, из Буенос Ајреса упутио отворено писмо, представљајући Србе у Аргентини, тадашњем председнику Сједињених Америчких Држава, господину Клинтону, у коме је рекао:

„Косово је српска земља још од VII века и ту се налазе највећи и најлепши српски историјски споменици. Тај скуп од више од 600 православних цркава, манастира и других споменика од којих су многи под заштитом UNESCO-а, представљају комплекс без премца у Европи и свету. Историјски споменици других народа на Косову не постоје. Колико ћете оваквог блага човечанства уништити, г-дине Клинтоне? Косово је српски Јерусалим. Упркос свим прогонима, до 1941. Срби су били већина на Косову. Албанци су уз помоћ Мусолинијевих и Хитлерових трупа убили 60.000 и избацили 300.000 Срба, и довели око 400.000 албанских досељеника. После 1945, Тито није

¹⁸⁸ <https://www.amnesty.org/download/Documents/140000/eur700182000es.pdf>

учинио ништа да промени ово стање. Заштићени својом широком аутономијом, наставили су на овај или онај начин да протерују Србе. Г-дине КЛИНТОНЕ, Ви усавршаваате МУСОЛИНИЈЕВО дело! (...)¹⁸⁹

Када се конфликт на Косову завршио, етничка кампања против Срба није престала. Знатан број српских православних цркава је порушен и 200.000 људи је протерано. У року од неколико месеци након завршетка рата, албански екстремисти су тешко оштетили или уништили 107 православних цркава. Екстремисти косовских Албанаца оштетили су 2004. године 35 српских православних светиња на Косову и Метохији.

Српска културна и духовна баштина на Косову и Метохији и данас је угрожена.

Европска НВО „Еуропа Nostra“ је 8. априла 2021. године уврстила манастир Високи Дечани на листу седам најугроженијих споменика културе у Европи. Овај манастир је двадесет и једну годину био под заштитом међународних снага. Након завршетка рата 1999. године, дошло је до серије напада на манастир од стране албанских екстремиста. У периоду од фебруара до јуна 2000. на њега су бацане гранате. Године 2007. претрпео је још један напад гранатом. На његовим зидовима су 2014. исписани графити са порукама о доласку калифата. У 2016. години ухапшена су четири мушкарца у аутомобилу испред манастира, од којих су двојица имали досије терориста. У аутомобилу је пронађено оружје, а сведочење полицајца наводи да је у точку возила било експлозива, иако то није званично откривено.

Због ризика по српско културно наслеђе на Косову, 2004. и 2006. године четири локалитета су проглашена UNESCO-вом светском баштином у опасности. То су манастир Дечани, Пећка патријаршија, Грачаница и црква Богородице Љевишке, у Призрену.

¹⁸⁹ У Прилогу писмо инжењера Стијовића упућено Клинтону.

Епископ рашко-призренски Теодосије јавно је изразио најдубљу забринутост због кампање скрнављења и уништавања српске културне и духовне баштине која се одвијала на Косову и Метохији 2022. године и због кампање дела косовских институција против цркве.¹⁹⁰

Након новог рата, опроштај од једног хероја

Благоје је са великом тугом примио вест о бомбардовању Србије и Црне Горе. Данима је гледао НАТО нападе на различитим информативним програмима широм света, не знајући када ће се ова ноћна мора завршити.

Ни срећа није била на његовој страни када је покушавао да дође до информација о ситуацији у којој се налази његова породица. Безброј неодговорених позива и писама све су више утицали на његово расположење.

У једном делу писма из априла 1999. које је послао породици примећује се његова туга и осећај напуштености због онога што се дешавало:

(...) у сито ти рекох да ћу те назвати идућег дана, али до данашњег дана нијесам успио да се комуницирам са вама. Свакога дана покушавам по неколико пута и никако не улази у карактеристика Црне Горе. Прије два дана био сам у Буенос Аиресу код неких земљака и пријатеља и рекоше ми да они говоре редовно без икаквих проблема; чак у мојем присуству говорили су у Београду без проблема. Моја породица је добро, али много забринута за вас и вашу ситуацију у којој се ви тамо налазите. Што се тиче мене, нијесам по свему најбоље. Гледам телевизију са свих страна свијета и то по неколико сати дневно, па ми то негативно утиче на нерви и главу, немам апетита и мало спавам(...)¹⁹¹

¹⁹⁰ <https://www.decani.org>

¹⁹¹ У Прилогу одељак писма.

Благоје је претрпео толики психички и емотивни стрес, од НАТО напада који су се свакодневно одвијали, да се, без упозорења, његово здравље урушило. Једно јутро је током варања доживео крварење, које је било тако интензивно као и бол који је осећао због бомбардовања. Примили су га у санаторијум и одлучили да га оперишу. Годинама је имао дивертикулуме, који су га мучили. За три дана имао је неколико интервенција. Ипак, крварење није престало. Свестан онога што му се дешавало, рекао је доктору да нема смисла да се даље оперише, јер ће све више крварити. Опирао се колико је могао. Дана 2. јуна 1999, у 1 ујутру, Благоје Јововић је отишао у Дом Господњи. Последње сећање на њега је књигаа исписана ћирилицом, на столици поред болничког кревета где је провео последње сате живота.

Опелу је присуствовао велики број људи, како сународника, тако и рођака и пријатеља. Било је и дванаест венаца, међу њима Прве српске православне цркве „Свети Сава“, као и круна Милорада (Дујо) и Олге Јововић, породице Новаковић и Владимира Иванишевића и породице.

Владимир Иванишевић написао је *Смрти хероја, честийиої човека: Благоје Јововића*. Тај спис започео је следећим речима:

„Са тугом, али прихватајући вољу Божију, ионако мала српска заједница у Аргентини, обавештава да се отиснуо наш судруг, оснивач Светосавске цркве, родољуб и следбеник учења Светог Саве, херој Другог светског рата, који се борио у Равногорским трупима показавши огромну храброст и пожртвованост, добротвор свега српског и велики пријатељ и брат, као и верни муж и отац породице, наш драге и цењени БЛАГОЈЕ ЈОВОВИЋ, који нас је напустио 2. јуна 1999, после краће болести (...)“

Два дана после Благојеве смрти, 4. јуна 1999, Драгиша Ђ. Ђоговић, Бјелопољац, житељ Буенос Ајреса, написао је песму у знак сећања на њега, присетвиши се, на свој начин, како је југословенска заједница видела Благоја. Та поезија је била објављена у црквеном часопису.

**Свети Благоје Јововић.
Црна судбина. Отишао је један борац.**

*Судбина рече, ња црна клењва,
Да се њако освећен преселиш, и уздићеш се до највећеј раја,
Да сачекаш своје, ћуљиви краљу.
И када сћићне црна вест,
Велика њуја нас одузима,
У њо нико не може да верује,
У њвоју одлуку да одеш.*

*Судбина, њешка њврђава је била,
И сломила њвоја јуначка крила.
Велики борче и саборче,
Твоје најхрабрије борбе нема.*

*Доказ о њеди, о њвом херојсћву,
Чувен је, и дожанска је милосћ;
Браће Блајоје, мораш знаћи
Да си наш највећи пријател.*

*Нека њи душа њочива у овој њућини,
Где умиру људи од идеје;
Херојско њело се њу скрива.
Твој дух ће дићи већи, живеће са нама.*

*Ова њезија њеди је њосвећена.
Јер њвој одлазак је мени њемак;
Клоне ми дух јер нисам усћео
да ње исћраћим до њвоја проба.*

*Браће Блајоје, слободни борче,
Верни сућруже и добри оче,
СЛАВА ТЕБИ, БЛАГОЈЕ! ЧЕКАЈ НАС!*

**Драћиша Ђ. Ђојовић.
Бјелоћољац**

Драгомир Костић, дописник листа *Српска борба* из Чикага, настањен у Буенос Ајресу, послао је писмо саучешћа Благојевој породици. Ово писмо је од 25. јула 1999.

„Драга породицо,

Био сам пријатељ-земљак Благоја, који нас је пре неколико дана напустио. Он је физички отишао, али његов дух и његова личност остају. Његове врлине остаће нам као неизбрисива успомена. Познавали смо се дуго низ година. Благоја сам много волео, али сам га много више поштовао. У моралном смислу, Благоје је представљао највећег хероја наше заједнице. Био је велики човек, велики пријатељ, родољуб, велики Србин.

Сваки пут када бих дошао у Буенос Ајрес, рекао би ми: ‘Не заборави да ми шаљеш своје чланке, волим да их читам’. Последњи пут сам га видео у цркви Светог Саве. Владо Иванишевић нас је позвао на ручак и том приликом нам је испричао своје утиске са путовања у Црну Гору, али и још много тога. Јер је Благоје имао велико богатство проживљених искустава.

Током помена, стално сам размишљао о њему. Видео сам његов лик испред себе, константно.

У жељи да цела породица има снаге да преброди овај болни губитак, молим вас да од мене и моје породице примите израз искреног саосећања.

Драгомир Костић
Буенос Ајрес”

Протоком година, након Благојеве смрти, доказано је да његов одлазак са овог света није био опроштај. Како је он знао свакодневно да говори, човек умире када га се нико више не сећа. Његове врлине, јунаштво и родољубље учиниле су да остане бесмртан у сећању српског народа. Данас, и већ од пре неколико година, бројни песници, композитори, а пре свега епски писци, својим писмима му одају почаст. У сваком српском граду, као и у градовима Црне Горе и Републике Српске, постоји огроман број епских песника који пишу о Благојевом херојском животу.

На говорничкој трибини у Даниловграду, поводом стогодишњице рођења Благоја Јововића, у децембру 2022, Миљан Станишић је на крају свог говора рекао: „Нека је вјечна слава, и хвала људској громади и неустрашивом српском хероју Благоју Јововићу, а нама, његовим Бјелопавлићима, од рода Немањића, представља велику част што је он ове наше горе најчаснији људски изданак, па смо у обавези да у његовим родним Бјелопавлићима, за којима је чезнуо у туђини, и то своје поријекло са поносом истицао, уради му се и на истакнутом мјесту постави достојан споменик, као и да једна улица у нашем граду буде њему посвећена, као што је то учињено и у Српском престоном Београду. То је наш дуг према овом изузетном човјеку, хероју, личности којом треба и мора да се поноси васколики Српски род, као и сви други који цијене слободу, херојство, истину и правду. Тако ће Благоје Јововић бити вјечно жив, јер ће живјети у нашим сјећањима и његовом нас жртвом и дјелом кријепити али и опомињати да никад не поклекнемо и да одолимо свим искушењима, слиједећи његове славом овјенчане и најузвишеније вриједности људског живљења.“

Песник, Србин из Црне Горе, Миодраг С. Боричић, написао је епску песму *Два српска фишека за Павелића* у част Благоја Јововића. У првим строфама песме, уздиже га следећим речима:

„Гусле моје, Јаворова Кова,
Мој поносу, дико Србинова,
Ви сте чувар Српске историје,
Зато ми Вас слушат најмилије,
Па, јекните, нек небеса чују
О соколу Јововић Благоју,
О јунаку из Бјелопавлића
Што је срце Милош-Обилића,
Чији нагант угаси свијећу
Злогласноме Анту Павелићу,
Родно мјесто јунаку је томе
У Косићу селу маленоме,
Ђе се рађу људи и јунаци
И ће Српски ложе се бадњаци.“

Славко Перошевић, српски песник из Црне Горе, написао је песму *Освећнику лојора и јама, српском вишезу Благоју Јововићу*, у којој на поетски начин описује личност Благоја Јововића. Уз громки глас и снагу која извире из њега приликом рецитовања, Перошевић говори:

(Прасак твојих осветничких хица
С гусларких ће одјекиват жица)
Док вјетрови са Космета пушу
Док гулама Србин поји душу
Док зрак каде мириси тамјана
Док је Павла, Бошка и Дамјана
Док је часног крста и кандила
И горскијех змајева и вила
И светијех звона и олтара
Док је Чегра, Скадра и Кошара
Хладне Дрине, Таре и Неретве
И чувене Лазареве клетве
Док јадранског мора хуче вали

Докле бадњак српска рука пали
Љути огањ из њега док врца
Док је српског у грудима срца
Славног Степе, Мишића и Цера
И док епска остављају пера
Траг по којем ходаће нам дјеца
Док је мошти острошкога свеца
Док је српских цркви и монаха
И на Ловћен Његошевог праха
И орлова на Савином Куку
Док Вукову учимо азбуку
Дјело ће се помињати твоје
Српски змају Јововић Благоје
Данас, ево, Богу се молећи
На слабашне и нејаке плећи
Преуз'о сам часну обавезу
Да ти спомен дигнем к'о витезу
Твоје име српски горостасу
На звјезданом сијат ће атласу
Ђе Косовка рујно вино сипа
Поред славног Гаврила Принципа
И бесмртних српскијех хероја
Легендарног косовскога боја
Прасак твојих осветничких хица
С гусларских ће одјекиват' жица
И са пера епскијех поета
Док једнога постоји српчета
Док се чују звона с Хиландара
Док вукови вију из омара
Православни Србин ће да поје
О витештву твојему, Благоје
Ти си усред града Паламора
Усташкога пресрео злотвора
И купујућ' карту за Небеса

Читав шаржер у крвника скреса
Из деснице јуначке и смјеле
Бљуну огањ цијев парабеле
Рески пуцањ запара тишину
Павелић се сруши у прашину
И ту оста да лежи у ране
Тај зли слуга проклетог Сатане
Што је током рата из Загреба
Пркосио свецима са неба
Крст кукасти носећи на капи
А сад крвав у ранама вапи
И у клетој земљи Аргентини
Изрешетан лежи у прашини
Цвилећ кано прегажено псето
Све нек му је од Бога проклето
Те вечери изнад Аиреса
Наста славље у Царству небеса
А задрхта земља Аргентина
Због витешког Благојевог чина
Ту крвничке груди попут чавла
Метком проби син Бијелога Павла
Дражин четник из села Косића
Изрешета Анта Павелића
Част му свака и „Алал му вјера“
Златна ће га величати пера
И његове осветничке хице
Угравират' на епске странице
Српског ће га рода оратори
По свој Црној помињати Гори
И славит ће из дубине душе
Храброг сина Јова и Радуше
Јововићу српски великану
Твој револвер што у мраку плану
Решетајућ' груди целатове

Све преклане освети вратове
Твоје чврсте и витешке мишке
Осветише Србе из Градишке
Све ти Српство захваљује, царе
А посебно дјеца са Козаре
Пјесмом овом кроз епска ти словца
Зборе „Хвала“ жртве Јасеновца
Што су поред хладне воде Саве
У тај земан ужаса и страве
Претрпјели Исусове муке
Од проклете зликовачке руке
Хвала, сури орле са висина
Што освети Старца Вукашина
Којег сила намучи ђавоља
И ратнике са Лијевча поља
И све јаме и шкрипове крашке
Ђе страдасмо од руке усташке
Хвала твојој људској величини
За Шарговац и за Брод на Дрини
Ђе још лебде злочина авети
Ти си сабља што српство освети
Ти си рода Немањиног дика
У пакао што посла крвника
Част је данас мом епском лапису
Писат оду таквом људском рису
И у епске окиват украсе
Тебе, српског рода горостасе
И жа' ми је, Христове ми крви
Зуб времена што ти кости мрви
И претвара т'јело у прашину
У далеку земљу Аргентину
Жао ми је што таквом јунаку
Не слијећу орлови на раку
Што му виле у вечерњем добу

Јетким гласом не туже на гробу
Што таквога делију и печу
Црногорци с жалом не лелечу
Тјело таквог требало је змаја
Да почива крај Станишић Баја
Такав крсташ требао је ор'а
Крај Кадића да лежи Тодора
Ил' уз раме Бошковићу Блажу
Да почива на вјечиту стражу
Да му на гроб крај славнога Спужа
Виле плету вијенце од ружа
Да му звуци на гусларској струни
Буду вјечни почасни плотуни
Ђе громови тмурно небо кроје
Да сном вјечним почиваш, Благоје
Жао ми је ал' ништа не могу
Знам и тамо да си мио Богу
И надам се од избјегле браће
Да ти неко можда на гроб свраће
И да ће ти, љути горски лаве
Српске Спарте пренијет поздраве
Име твоје род Немањин кличе
Милионских жртви осветниче.

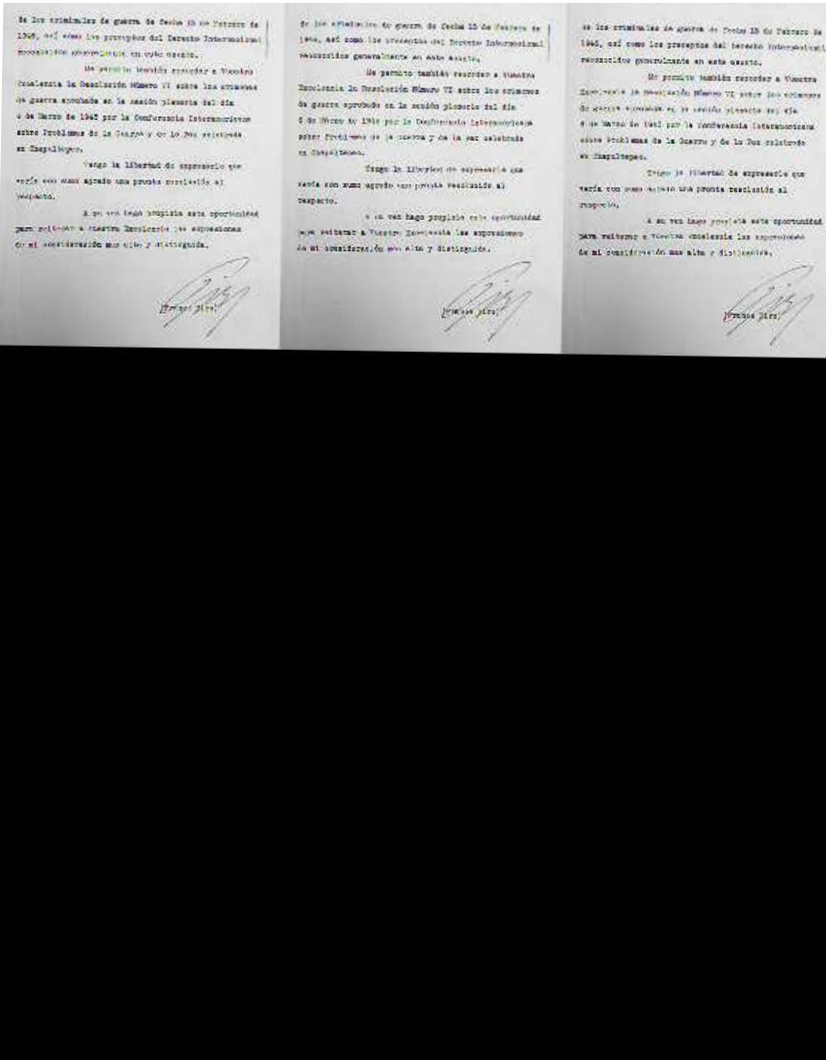
Др Војислав Шешељ посветио је своју књигу *Српски Народ мора да ослободи Републику Српску Крајину* Благоју Јововићу, кога је описао веома пажљивим и исправним речима:

„Јуначком Српском четнику
Из Косића код Даниловграда,
Из Славног Српског Племена Бјелопавлића,
Који је у Буенос Аиресу 10. априла 1957. године
Смртно ранио зликовачког хрватског Поглавника
И римокатоличког кољача Анту Павелића.

Тим подвигом Јововић је извршио
Део божанске правде,
Симболично осветио милион Срба,
Махом жена и деце,
Побијених хрватском усташком руком,
Па се тако златним словима
Уписао у пантеон српских бесмртника.¹⁹²

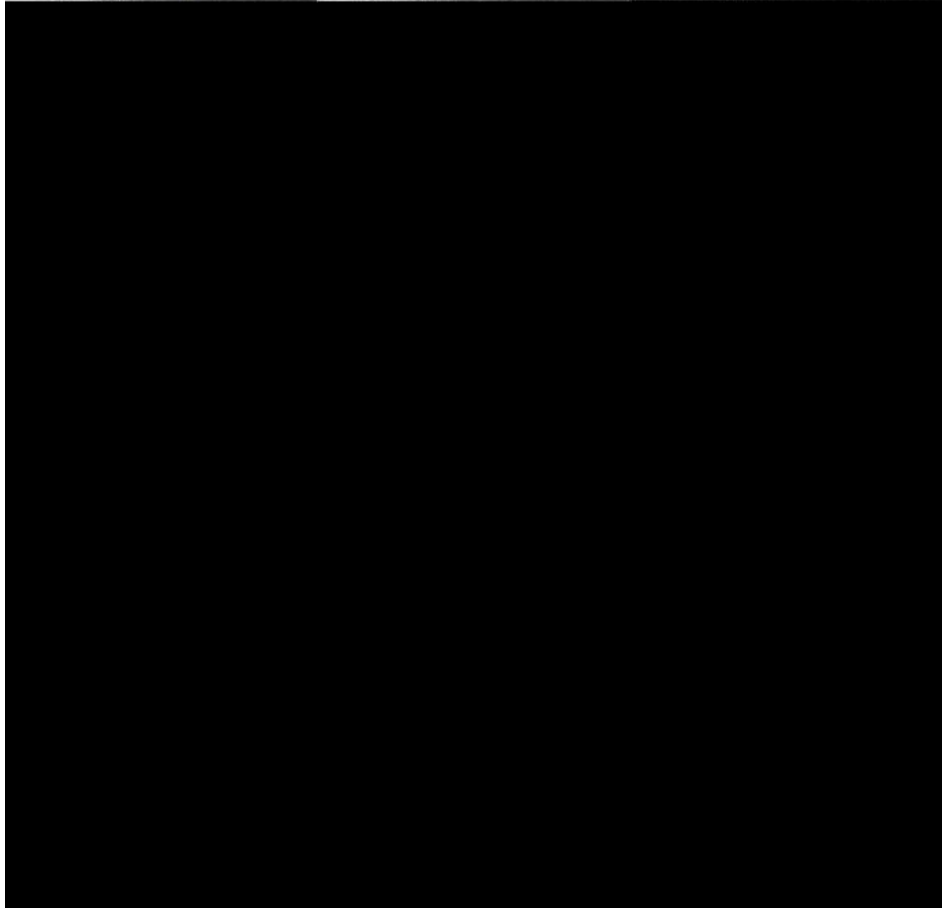
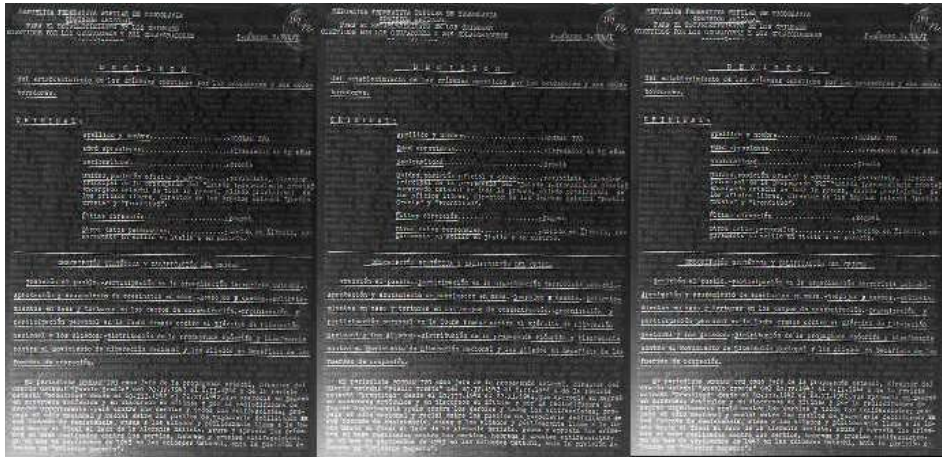
¹⁹² Шешељ, Војислав. *Српски народ мора да ослободи Републику Српску Крајину*, Српска
Радикална Странка. Београд. 2014

ПРИЛОЗИ

Письмо югословенскої амбасадора Франя Пирица,
Карлосу Десмарасу, міністеру иностраних йослова,
Історички архив Міністерства иностраних йослова,
Арїенїїна.

Досије Иво Богдан.
Историјски архив Министарства иностраних послова, Арјентина.

Il primo punto è che il governo ha...

Il secondo punto è che il governo ha...

Il terzo punto è che il governo ha...

Il quarto punto è che il governo ha...

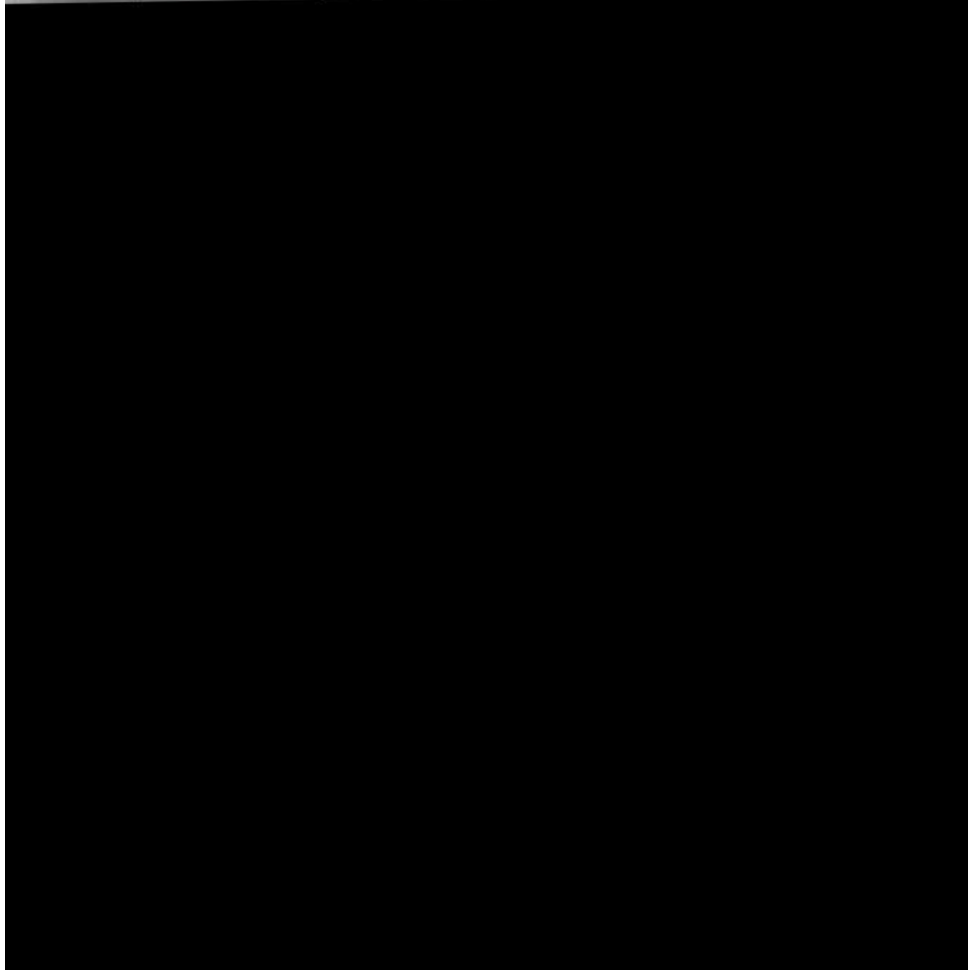
Il quinto punto è che il governo ha...

Il sesto punto è che il governo ha...

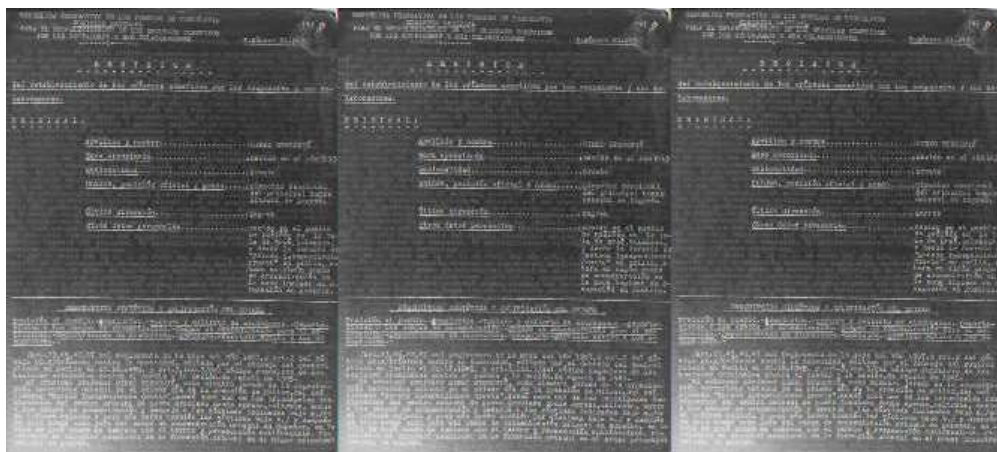
Il settimo punto è che il governo ha...

Il ottavo punto è che il governo ha...

Il nono punto è che il governo ha...

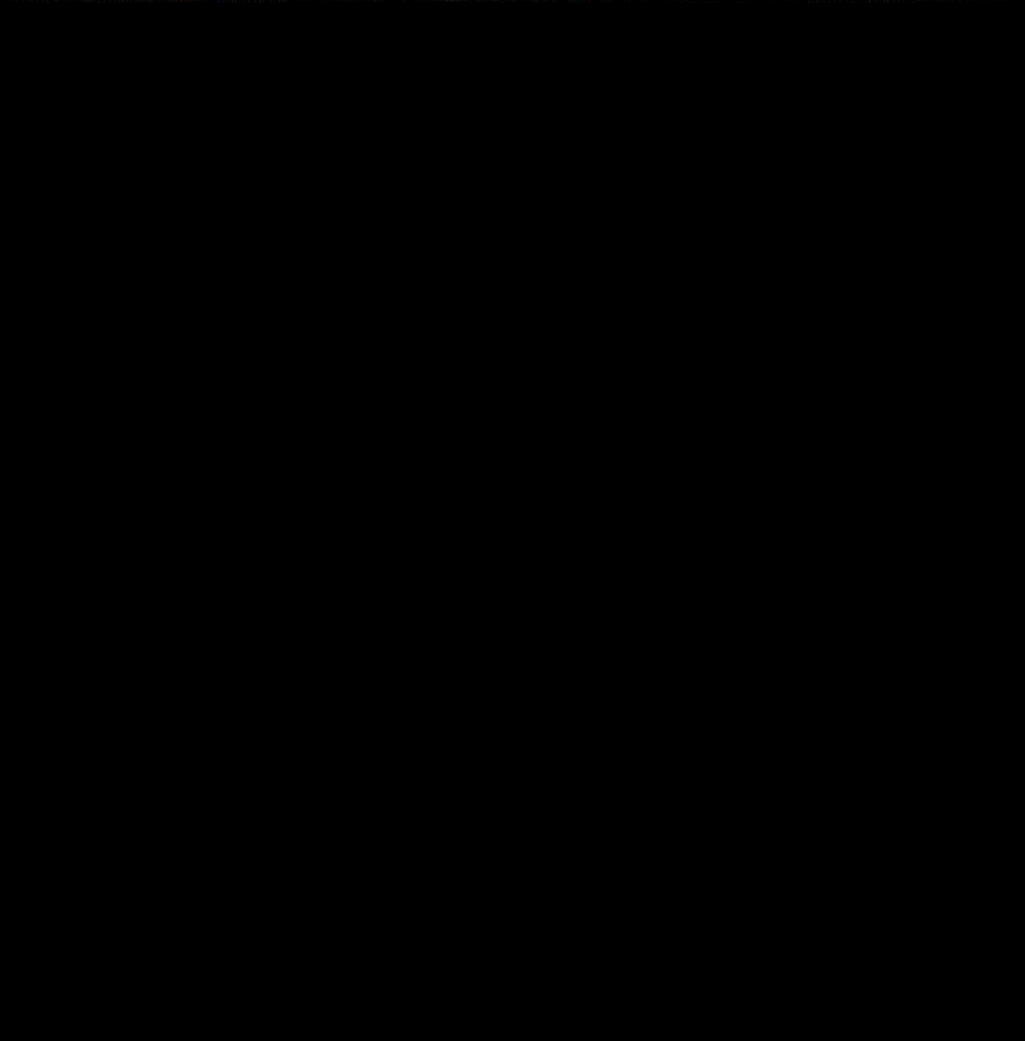
Досије Мирко Етеровић.
Историјски архив Министарства иностраних послова, Арјенџина.

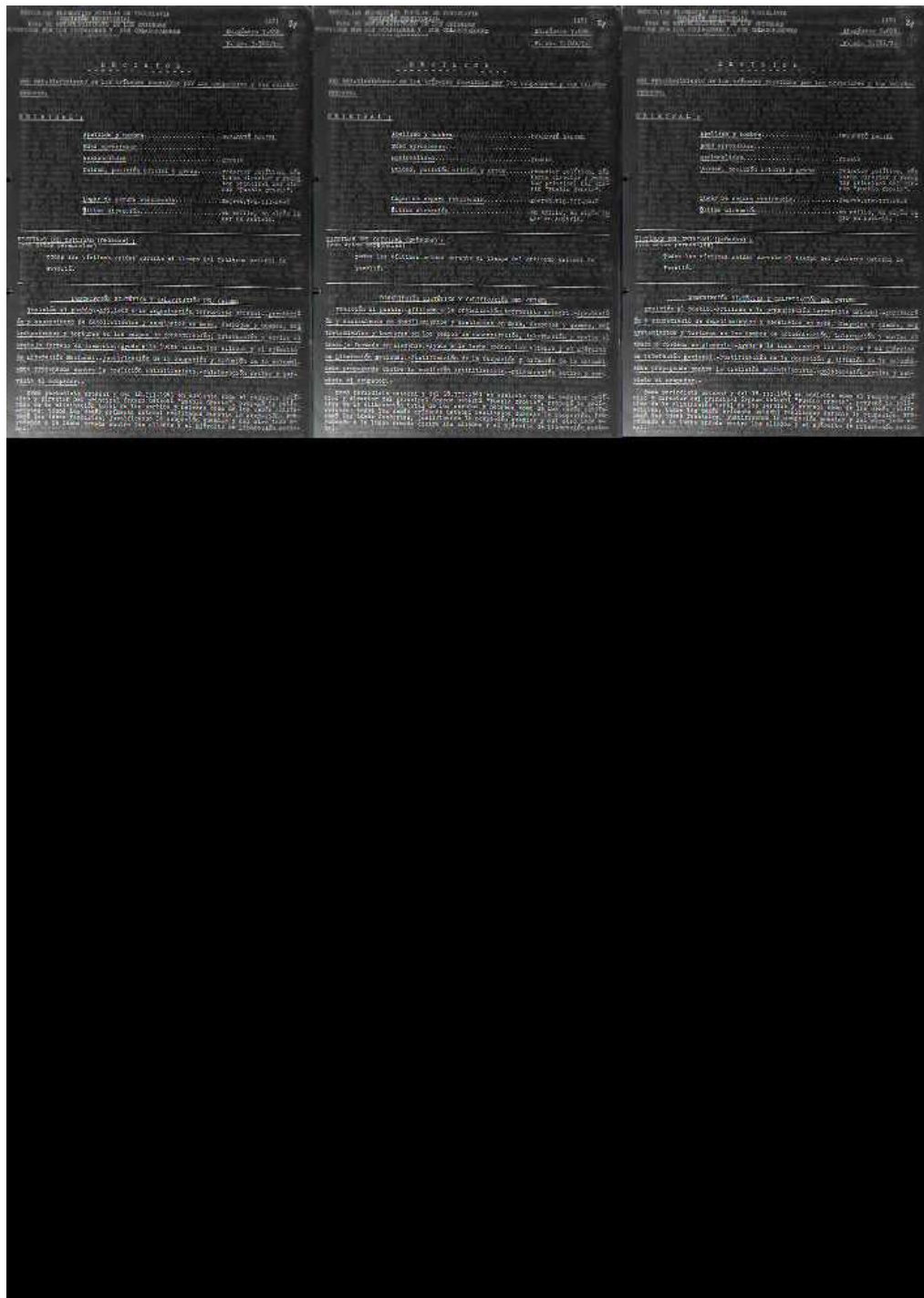
Il primo... (left column of text)

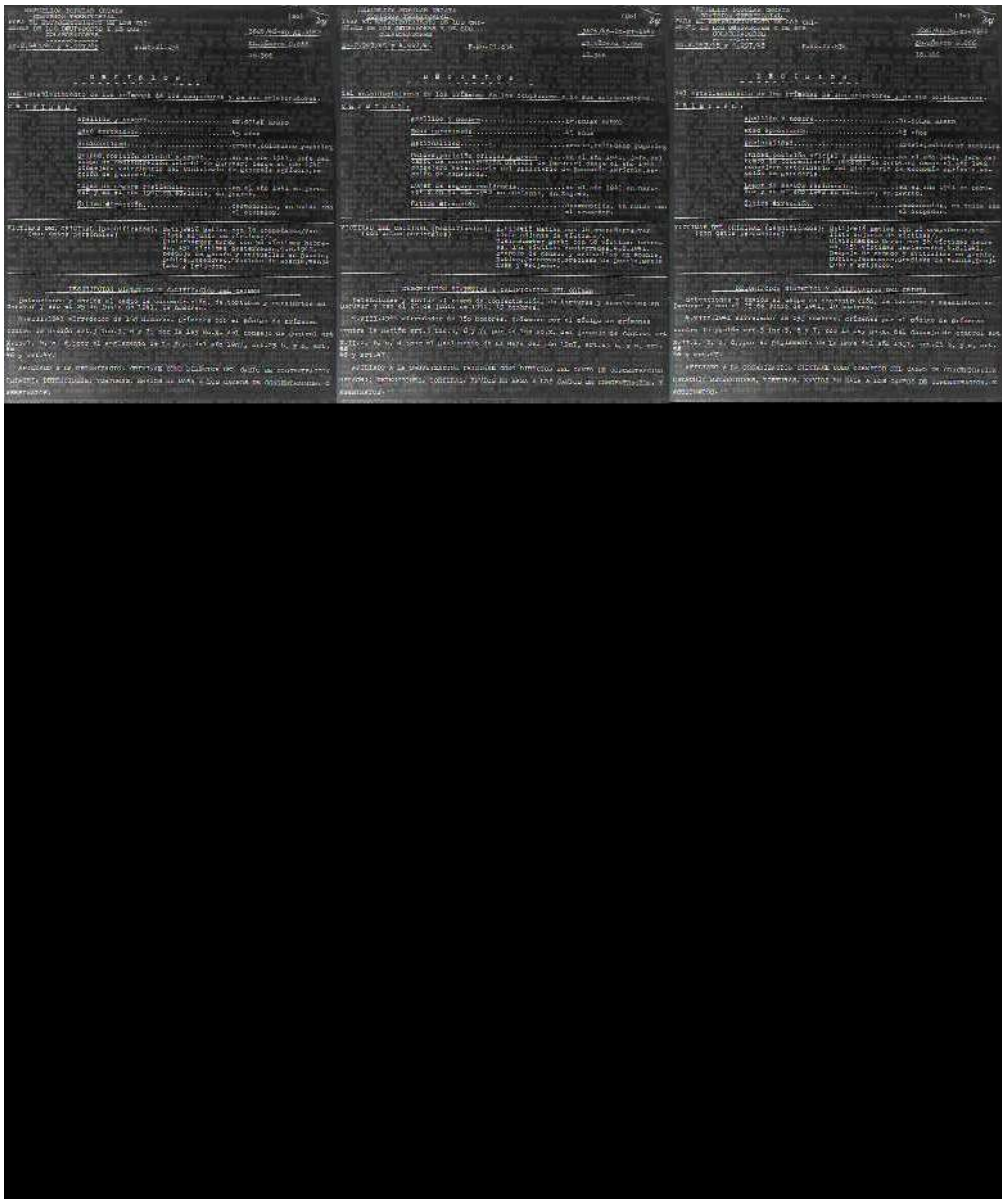
Il secondo... (middle column of text)

Il terzo... (right column of text)

Досије Данијел Увановић.
Историјски архив Министарства иностраних послова, Арсенићина.

Досије Марко Чолак.
Историјски архив Министарства иностраних послова, Аргентина.

Досије 11/947 Југославија.
Одељење иносјираних јослова. Историјски архив, Аргентина.

Art. 1.

Se admiten la inscripción por "Café de galletas" en todo caso en tanto se vista justificado, como para la inscripción definitiva sólo en tanto sea acreditado cuando el pedido correspondiente se fundamente en "Café de galletas".

Art. 2.º Inscripción definitiva de la inscripción 17.

Ante la falta de fundamentación del momento del momento anterior se admiten a los dos "comerciantes" solicitantes. Por lo tanto, corresponde agregar en tanto a la inscripción 17 de los datos de "Café de galletas", que la misma es "comerciantes" de la inscripción definitivamente en "Café de galletas" en adelante, con el fin de no ser confundido con el mismo pedido en el momento de "Café de galletas" (Café de galletas, etc.).

La inscripción definitiva de "Café de galletas" se otorga en tanto se acredite que el mismo cumple con las condiciones de inscripción de los datos de "Café de galletas" en adelante, con el fin de no ser confundido con el mismo pedido en el momento de "Café de galletas" (Café de galletas, etc.).

En caso de faltar los datos de "Café de galletas" en adelante, y no haberse cumplido con las condiciones de inscripción de los datos de "Café de galletas" en adelante, se otorga la inscripción definitiva de "Café de galletas" en adelante, con el fin de no ser confundido con el mismo pedido en el momento de "Café de galletas" (Café de galletas, etc.).

En caso de faltar los datos de "Café de galletas" en adelante, y no haberse cumplido con las condiciones de inscripción de los datos de "Café de galletas" en adelante, se otorga la inscripción definitiva de "Café de galletas" en adelante, con el fin de no ser confundido con el mismo pedido en el momento de "Café de galletas" (Café de galletas, etc.).

Art. 1.

Se admiten la inscripción por "Café de galletas", en todo caso en tanto se vista justificado, como para la inscripción definitiva sólo en tanto sea acreditado cuando el pedido correspondiente se fundamente en "Café de galletas".

Art. 2.º Inscripción definitiva de la inscripción 17.

Ante la falta de fundamentación del momento del momento anterior se admiten a los dos "comerciantes" solicitantes. Por lo tanto, corresponde agregar en tanto a la inscripción 17 de los datos de "Café de galletas", que la misma es "comerciantes" de la inscripción definitivamente en "Café de galletas" en adelante, con el fin de no ser confundido con el mismo pedido en el momento de "Café de galletas" (Café de galletas, etc.).

La inscripción definitiva de "Café de galletas" se otorga en tanto se acredite que el mismo cumple con las condiciones de inscripción de los datos de "Café de galletas" en adelante, con el fin de no ser confundido con el mismo pedido en el momento de "Café de galletas" (Café de galletas, etc.).

En caso de faltar los datos de "Café de galletas" en adelante, y no haberse cumplido con las condiciones de inscripción de los datos de "Café de galletas" en adelante, se otorga la inscripción definitiva de "Café de galletas" en adelante, con el fin de no ser confundido con el mismo pedido en el momento de "Café de galletas" (Café de galletas, etc.).

En caso de faltar los datos de "Café de galletas" en adelante, y no haberse cumplido con las condiciones de inscripción de los datos de "Café de galletas" en adelante, se otorga la inscripción definitiva de "Café de galletas" en adelante, con el fin de no ser confundido con el mismo pedido en el momento de "Café de galletas" (Café de galletas, etc.).

Art. 1.

Se admiten la inscripción por "Café de galletas", en todo caso en tanto se vista justificado, como para la inscripción definitiva sólo en tanto sea acreditado cuando el pedido correspondiente se fundamente en "Café de galletas".

Art. 2.º Inscripción definitiva de la inscripción 17.

Ante la falta de fundamentación del momento del momento anterior se admiten a los dos "comerciantes" solicitantes. Por lo tanto, corresponde agregar en tanto a la inscripción 17 de los datos de "Café de galletas", que la misma es "comerciantes" de la inscripción definitivamente en "Café de galletas" en adelante, con el fin de no ser confundido con el mismo pedido en el momento de "Café de galletas" (Café de galletas, etc.).

La inscripción definitiva de "Café de galletas" se otorga en tanto se acredite que el mismo cumple con las condiciones de inscripción de los datos de "Café de galletas" en adelante, con el fin de no ser confundido con el mismo pedido en el momento de "Café de galletas" (Café de galletas, etc.).

En caso de faltar los datos de "Café de galletas" en adelante, y no haberse cumplido con las condiciones de inscripción de los datos de "Café de galletas" en adelante, se otorga la inscripción definitiva de "Café de galletas" en adelante, con el fin de no ser confundido con el mismo pedido en el momento de "Café de galletas" (Café de galletas, etc.).

En caso de faltar los datos de "Café de galletas" en adelante, y no haberse cumplido con las condiciones de inscripción de los datos de "Café de galletas" en adelante, se otorga la inscripción definitiva de "Café de galletas" en adelante, con el fin de no ser confundido con el mismo pedido en el momento de "Café de galletas" (Café de galletas, etc.).

111/97

Ennen kuin se voidaan ottaa käyttöön, on tarkastettava, onko kaikki tiedot, jotka on saatavilla, otettu huomioon ja onko kaikki tiedot, jotka on saatavilla, otettu huomioon ja onko kaikki tiedot, jotka on saatavilla, otettu huomioon.

Handwritten notes and a signature block for the first page. The signature block includes the name of the committee member and the date.

111/97

Ennen kuin se voidaan ottaa käyttöön, on tarkastettava, onko kaikki tiedot, jotka on saatavilla, otettu huomioon ja onko kaikki tiedot, jotka on saatavilla, otettu huomioon ja onko kaikki tiedot, jotka on saatavilla, otettu huomioon.

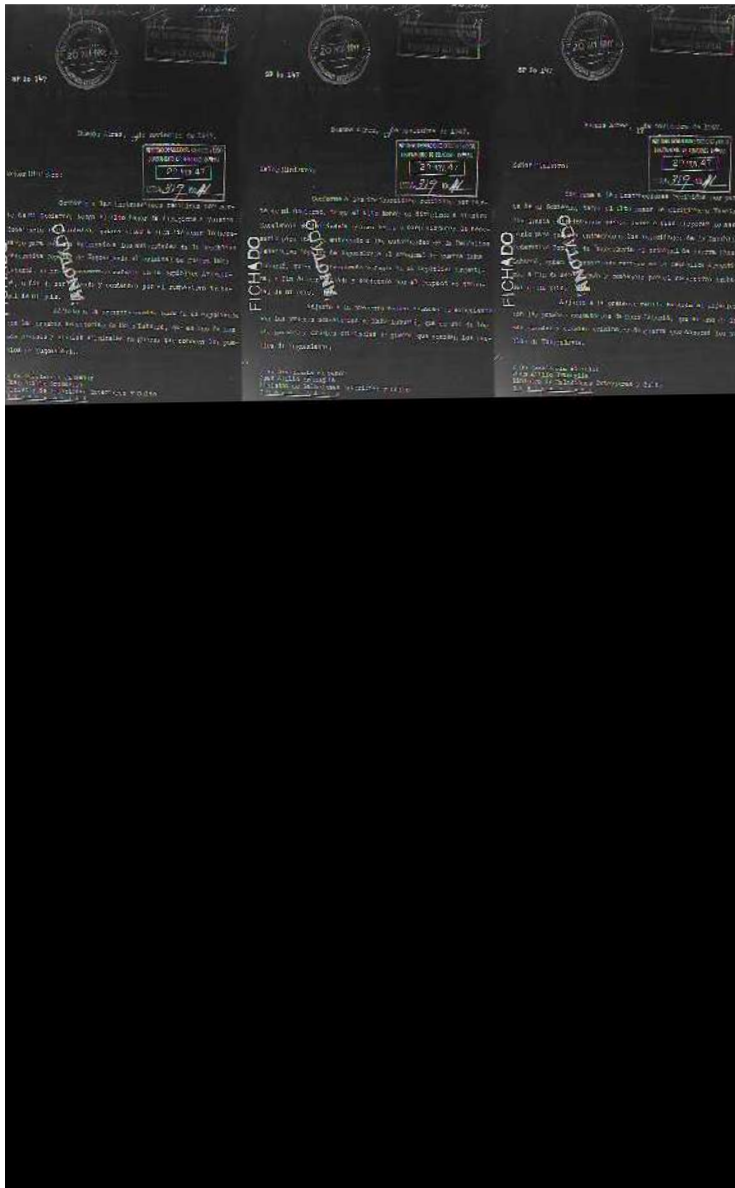
Handwritten notes and a signature block for the second page. The signature block includes the name of the committee member and the date.

111/97

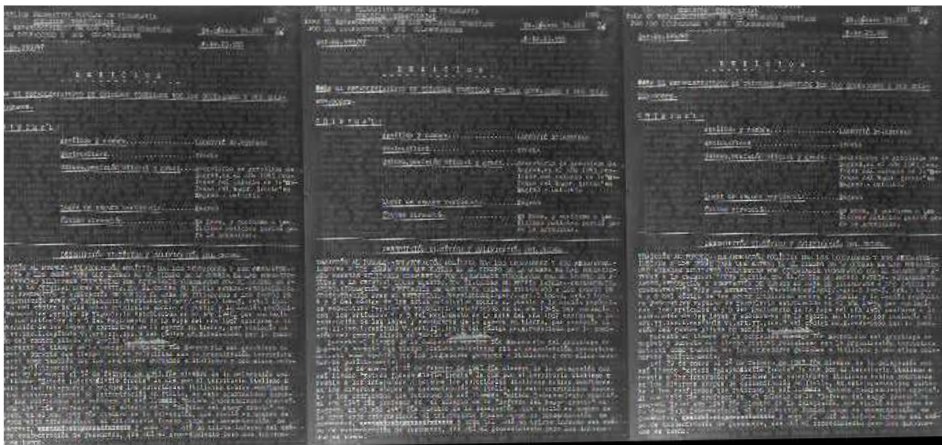
Ennen kuin se voidaan ottaa käyttöön, on tarkastettava, onko kaikki tiedot, jotka on saatavilla, otettu huomioon ja onko kaikki tiedot, jotka on saatavilla, otettu huomioon ja onko kaikki tiedot, jotka on saatavilla, otettu huomioon.

Handwritten notes and a signature block for the third page. The signature block includes the name of the committee member and the date.

Досије Макс Лубурић.
Историјски архив Министарства иностраних послова, Аргентина.

Досије Стефан Лацковић.
Историјски архив Министарства иностраних послова, Арјентина.

El trabajo, en general, y más concretamente, que en el tiempo de la revolución...

En suma, la revolución española debe ser una revolución...

El trabajo, en general, y más concretamente, que en el tiempo de la revolución...

El trabajo, en general, y más concretamente, que en el tiempo de la revolución...

El trabajo, en general, y más concretamente, que en el tiempo de la revolución...

El trabajo, en general, y más concretamente, que en el tiempo de la revolución...

En suma, la revolución española debe ser una revolución...

El trabajo, en general, y más concretamente, que en el tiempo de la revolución...

El trabajo, en general, y más concretamente, que en el tiempo de la revolución...

El trabajo, en general, y más concretamente, que en el tiempo de la revolución...

El trabajo, en general, y más concretamente, que en el tiempo de la revolución...

En suma, la revolución española debe ser una revolución...

El trabajo, en general, y más concretamente, que en el tiempo de la revolución...

El trabajo, en general, y más concretamente, que en el tiempo de la revolución...

El trabajo, en general, y más concretamente, que en el tiempo de la revolución...

El trabajo, en general, y más concretamente, que en el tiempo de la revolución...

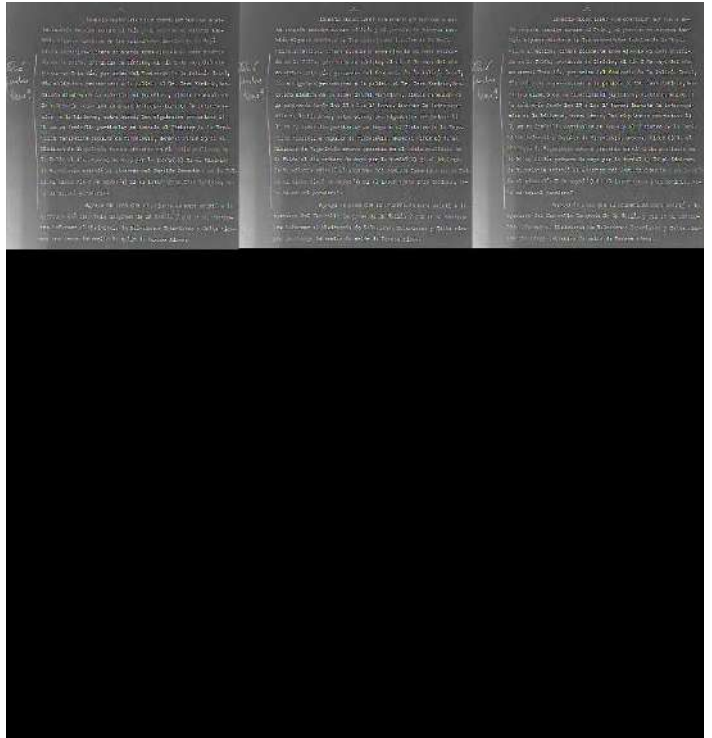
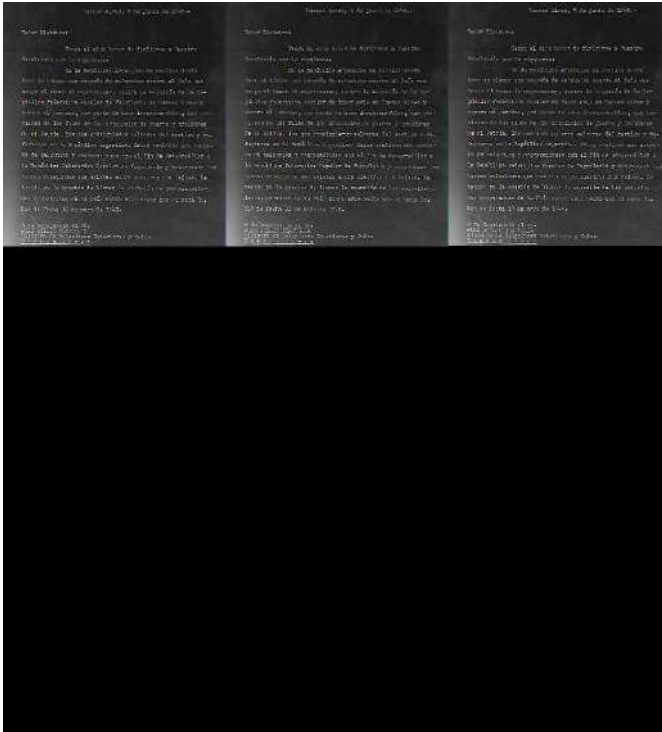
En suma, la revolución española debe ser una revolución...

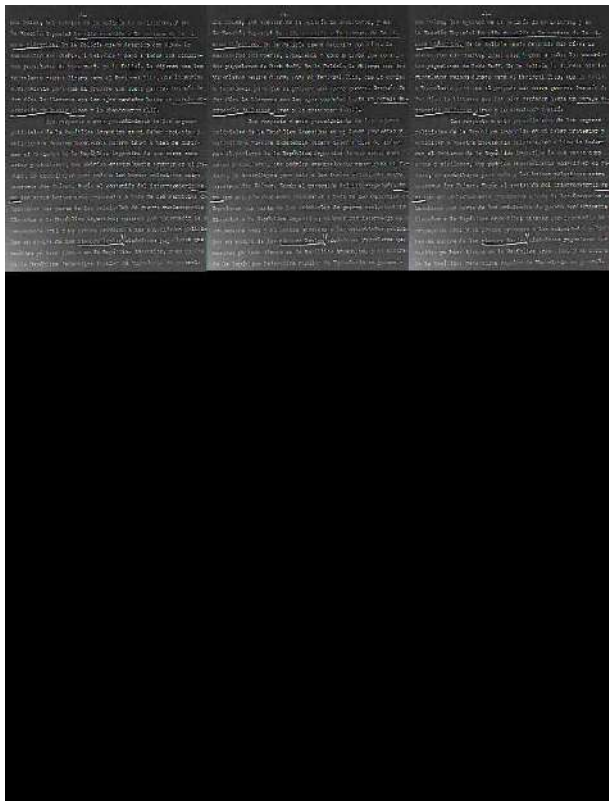
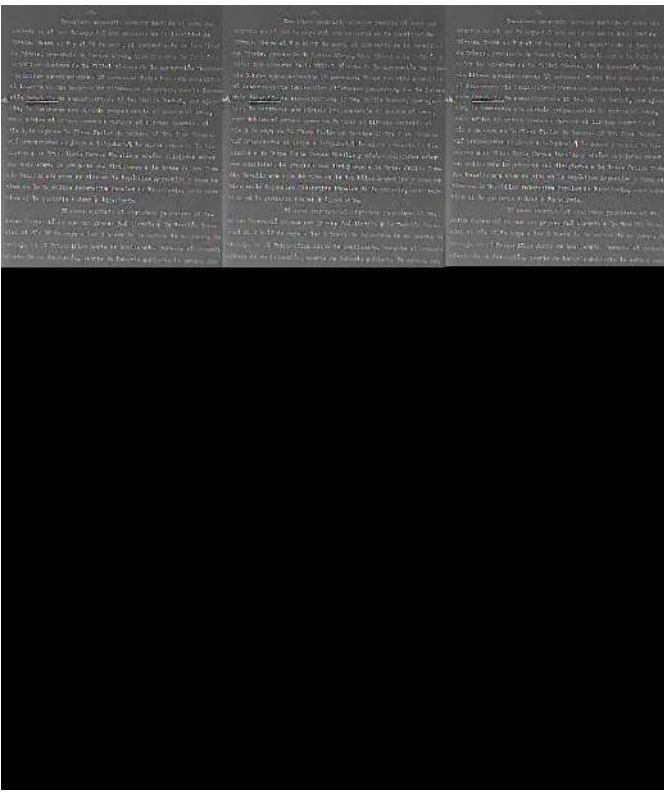
El trabajo, en general, y más concretamente, que en el tiempo de la revolución...

El trabajo, en general, y más concretamente, que en el tiempo de la revolución...

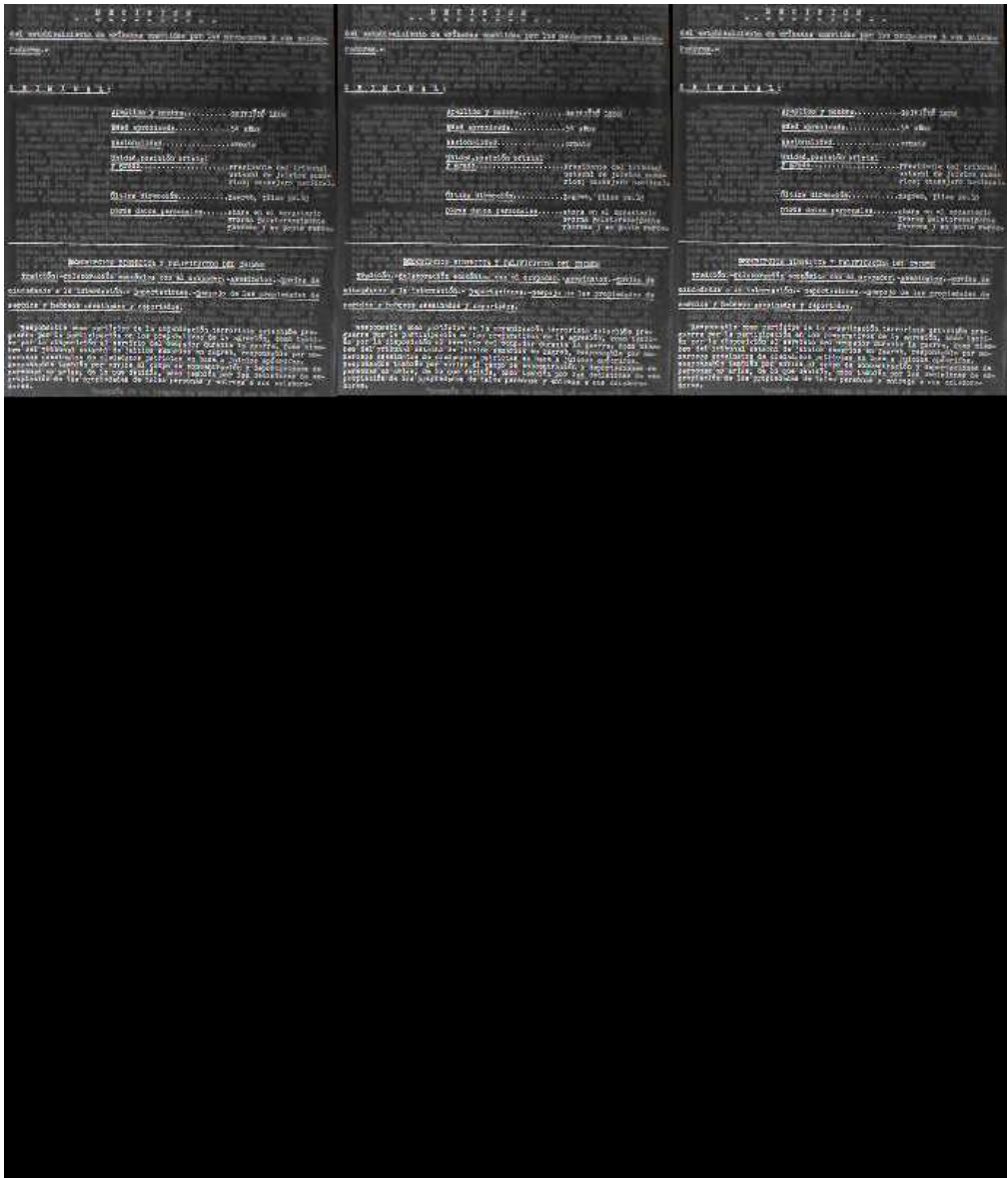
El trabajo, en general, y más concretamente, que en el tiempo de la revolución...

Писмо јуџословенској амбасадора Фрања Пирица
министру иностраних послова Хуану Ајмилију Брамљи.
Историјски архив Министарства иностраних послова, Аргентина.

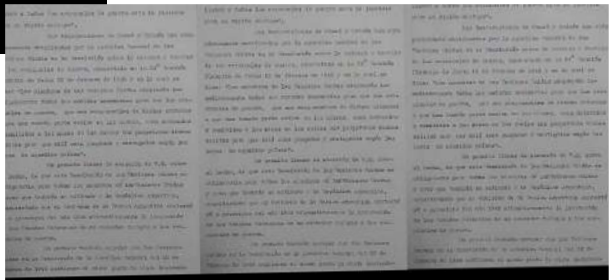
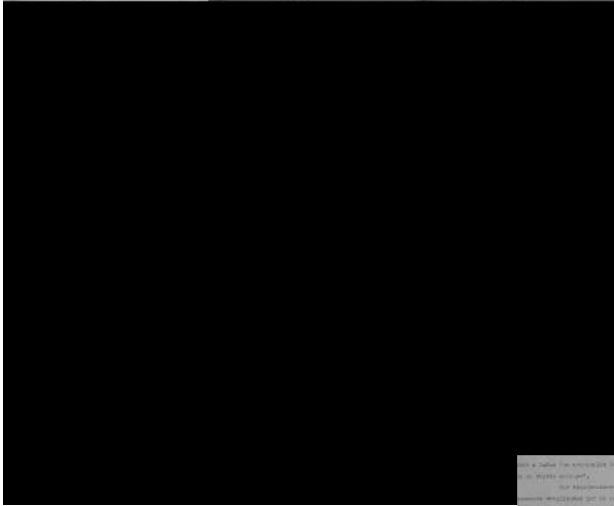
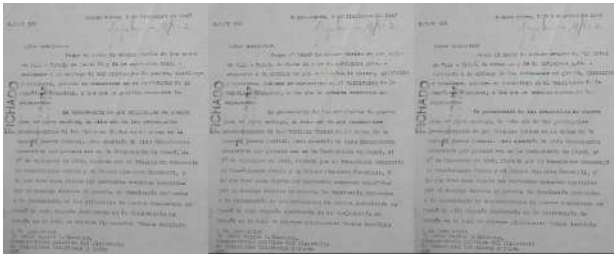

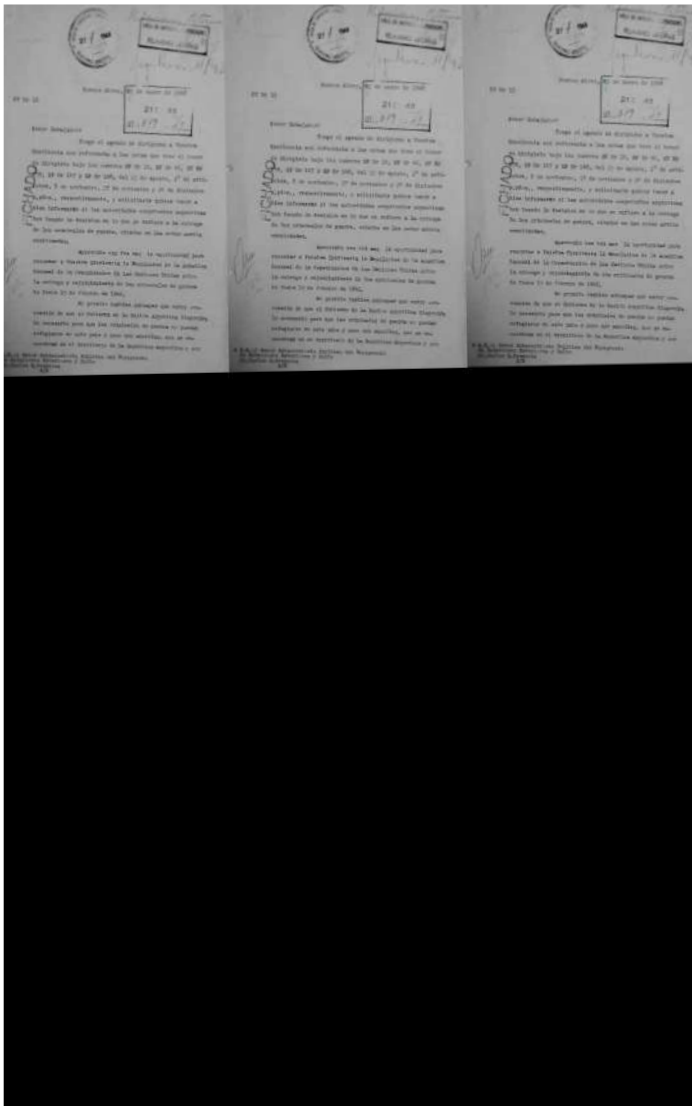

Досије Леон Гривичић.
Историјски архив Министарства иностраних послова, Аргентина.

Писмо југословенској амбасадора Франја Пирица Карлосу Десмарасу. Историјски архив Министарства иностраних послова, Аргентина.

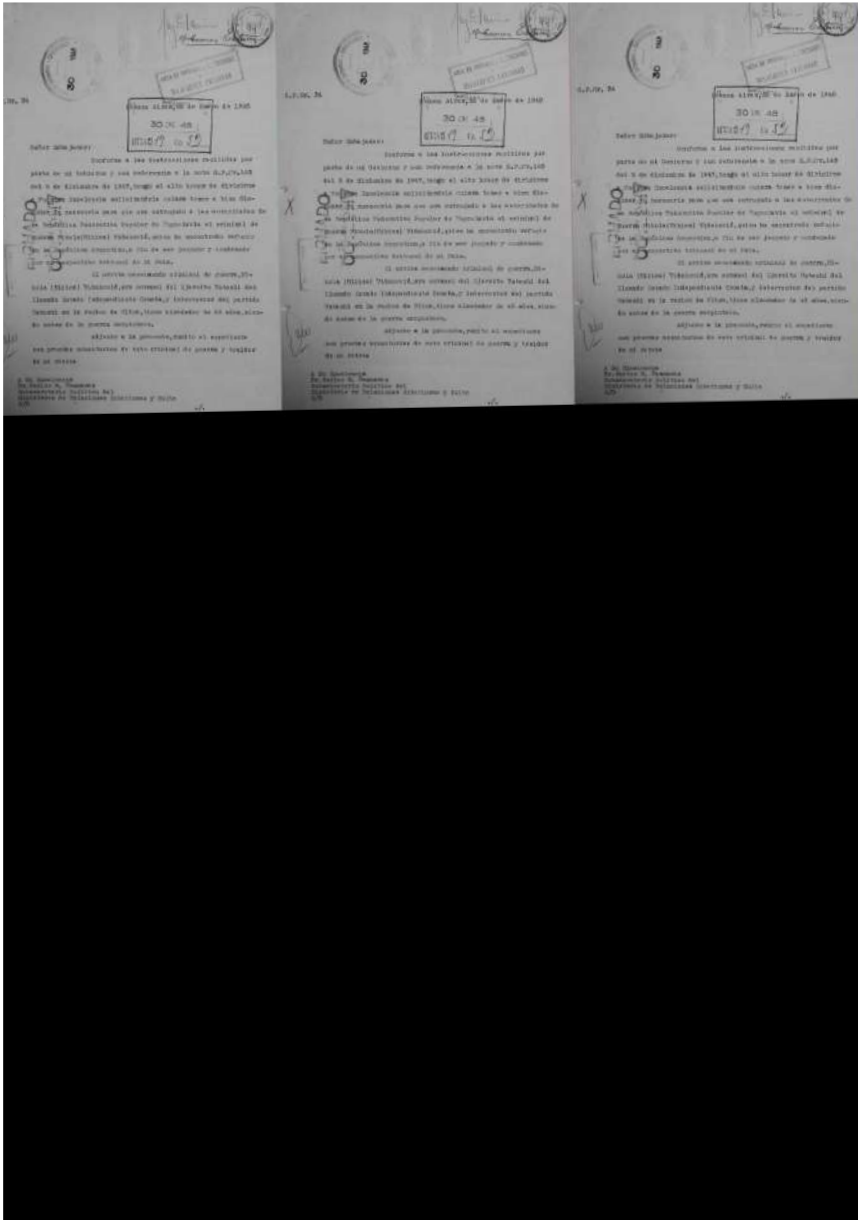
A su vez, bajo protesta por sujeción para cumplir
 Tercera. Igualando las expresiones de sí con sí y dis-
 tinguido correspondiente.

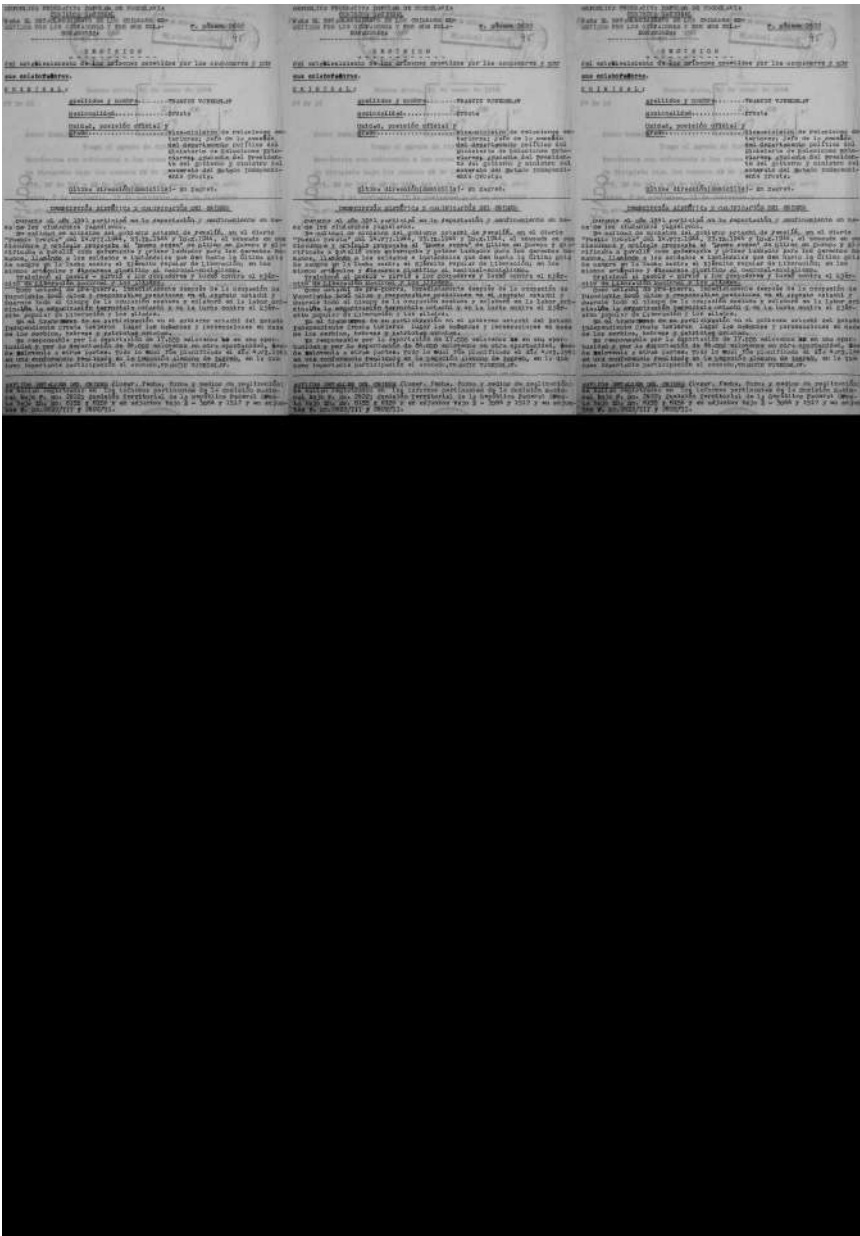
Tercera. Igualando las expresiones de sí con sí y dis-
 tinguido correspondiente.

A su vez, bajo protesta por sujeción para cumplir
 Tercera. Igualando las expresiones de sí con sí y dis-
 tinguido correspondiente.

Tercera. Igualando las expresiones de sí con sí y dis-
 tinguido correspondiente.

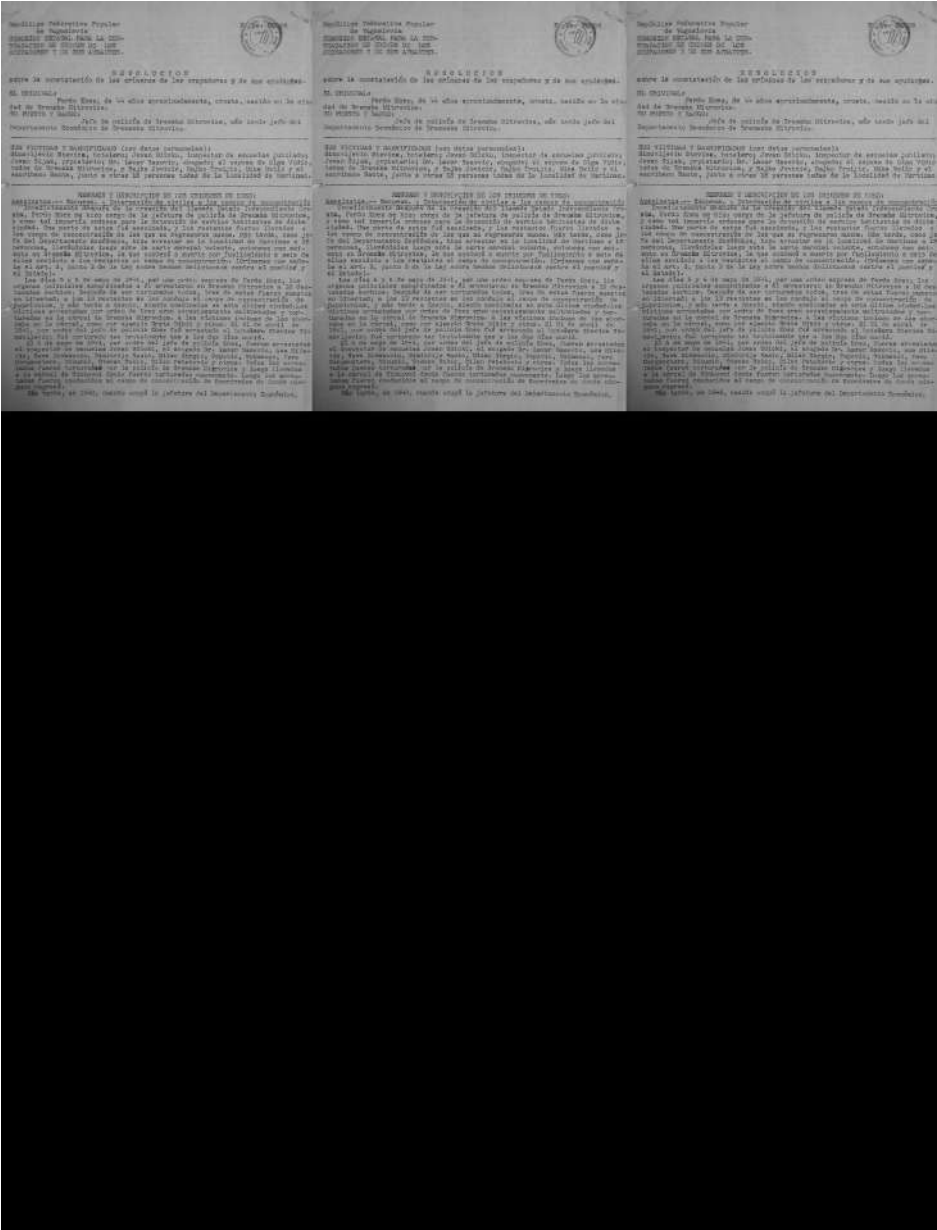
Писмо југословенској амбасадора Фрања Пирца Карлосу Десмарсу.
Историјски архив Министарства иностраних послова, Аренијина.

Доције Вјекослав Вранчић.

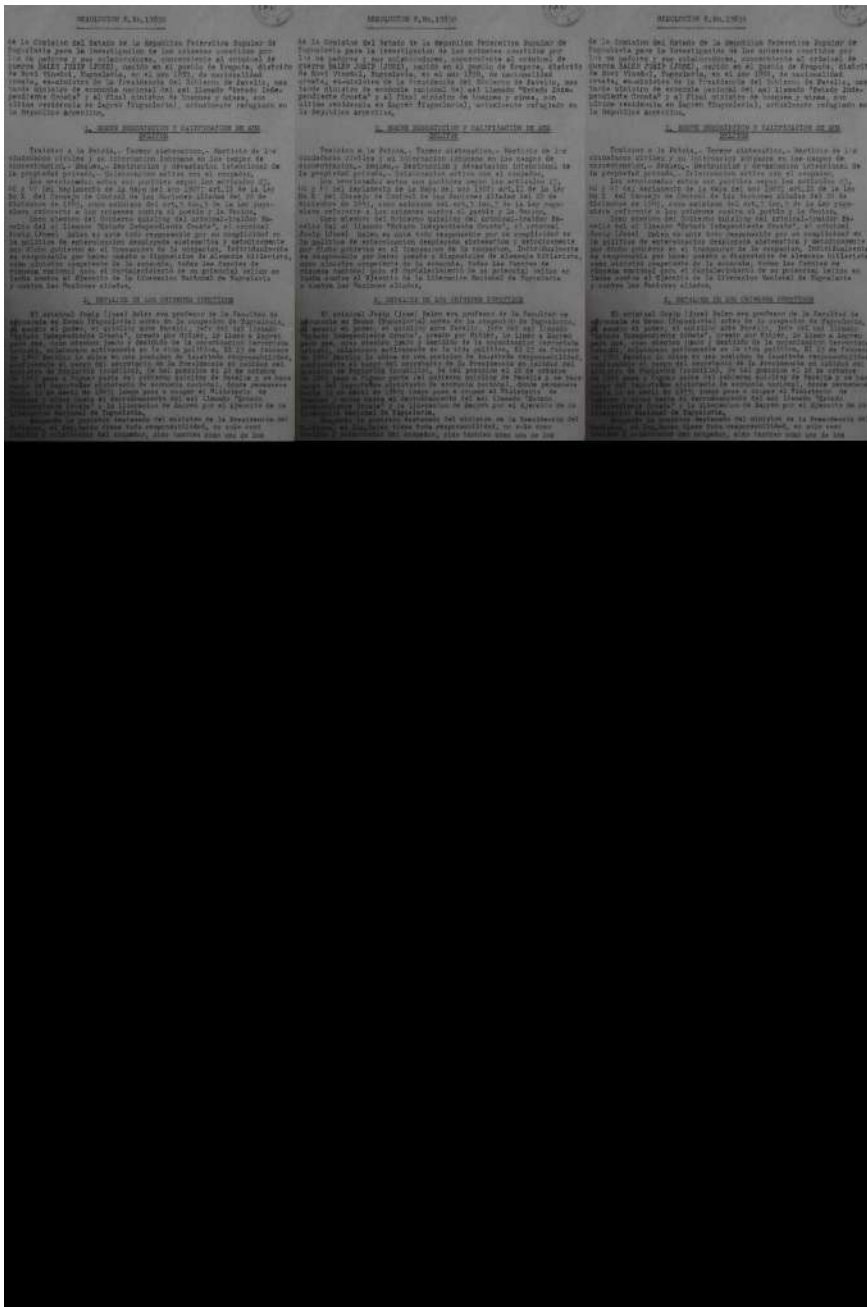
Историјски архив Министарства иностраних послова, Аргентина.

Доције Фердо Кнез.

Историјски архив Министарства иностраних послова, Арђентина.

Досије Јосип Бален.
Историјски архив Министарства иностраних послова, Аргентина.

SEÑOR MINISTRO:

Confirmando a las instrucciones recibidas por parte de su Honorable y con referencia a el nota 29 de 21 del 12 de Febrero de 1933, luego el alto honor de dirigirme a Vuestro Excelesencia solicitándole que sea ordenado a Vnos. Alguaciles la recepción para que sea entregada a las autoridades de la República Federal de Tucumán el original de guerra de José Manuel Salas, excombatiente del ex Ejército "Ejército Independiente Obrero", que ha encontrado refugio en la República Argentina.

De conformidad con el procedimiento ya establecido, este original debe ser entregado a las autoridades del país donde se encuentre el interesado, pero que sea primero por el respectivo Gobierno.

Al efecto a la presente envío el expediente con guías secretaría de prensa para de este original de guerra, como también una de sus fotografías.

Quedo a la espera de su oportuna resolución para reiterar a Vuestro Excelesencia las seguridades de su consideración más alta y distinguida.

SEÑOR MINISTRO:

Confirmando a las instrucciones recibidas por parte de su Honorable y con referencia a el nota 29 de 21 del 12 de Febrero de 1933, luego el alto honor de dirigirme a Vuestro Excelesencia solicitándole que sea ordenado a Vnos. Alguaciles la recepción para que sea entregada a las autoridades de la República Federal de Tucumán el original de guerra de José Manuel Salas, excombatiente del ex Ejército "Ejército Independiente Obrero", que ha encontrado refugio en la República Argentina.

De conformidad con el procedimiento ya establecido, este original debe ser entregado a las autoridades del país donde se encuentre el interesado, pero que sea primero por el respectivo Gobierno.

Al efecto a la presente envío el expediente con guías secretaría de prensa para de este original de guerra, como también una de sus fotografías.

Quedo a la espera de su oportuna resolución para reiterar a Vuestro Excelesencia las seguridades de su consideración más alta y distinguida.

SEÑOR MINISTRO:

Confirmando a las instrucciones recibidas por parte de su Honorable y con referencia a el nota 29 de 21 del 12 de Febrero de 1933, luego el alto honor de dirigirme a Vuestro Excelesencia solicitándole que sea ordenado a Vnos. Alguaciles la recepción para que sea entregada a las autoridades de la República Federal de Tucumán el original de guerra de José Manuel Salas, excombatiente del ex Ejército "Ejército Independiente Obrero", que ha encontrado refugio en la República Argentina.

De conformidad con el procedimiento ya establecido, este original debe ser entregado a las autoridades del país donde se encuentre el interesado, pero que sea primero por el respectivo Gobierno.

Al efecto a la presente envío el expediente con guías secretaría de prensa para de este original de guerra, como también una de sus fotografías.

Quedo a la espera de su oportuna resolución para reiterar a Vuestro Excelesencia las seguridades de su consideración más alta y distinguida.

A su Honorable y con referencia a el nota 29 de 21 del 12 de Febrero de 1933.

SEÑOR MINISTRO

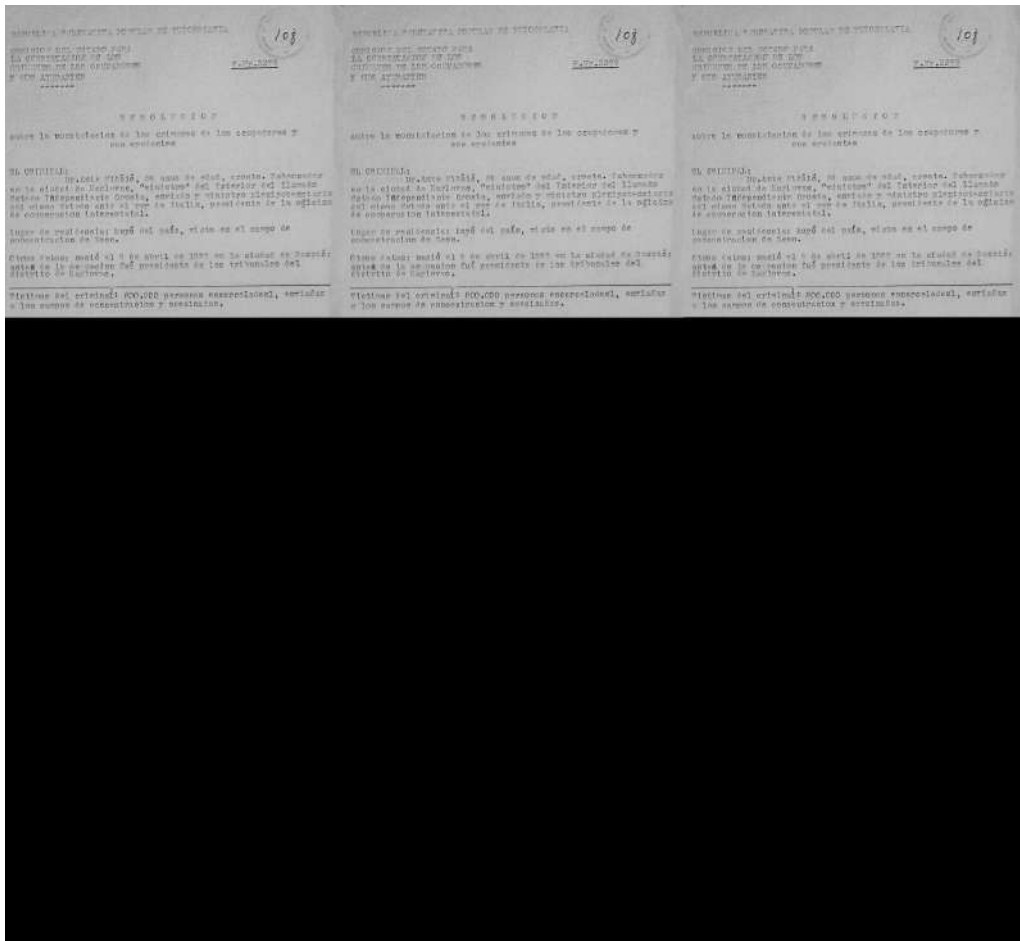
A su Honorable y con referencia a el nota 29 de 21 del 12 de Febrero de 1933.

SEÑOR MINISTRO

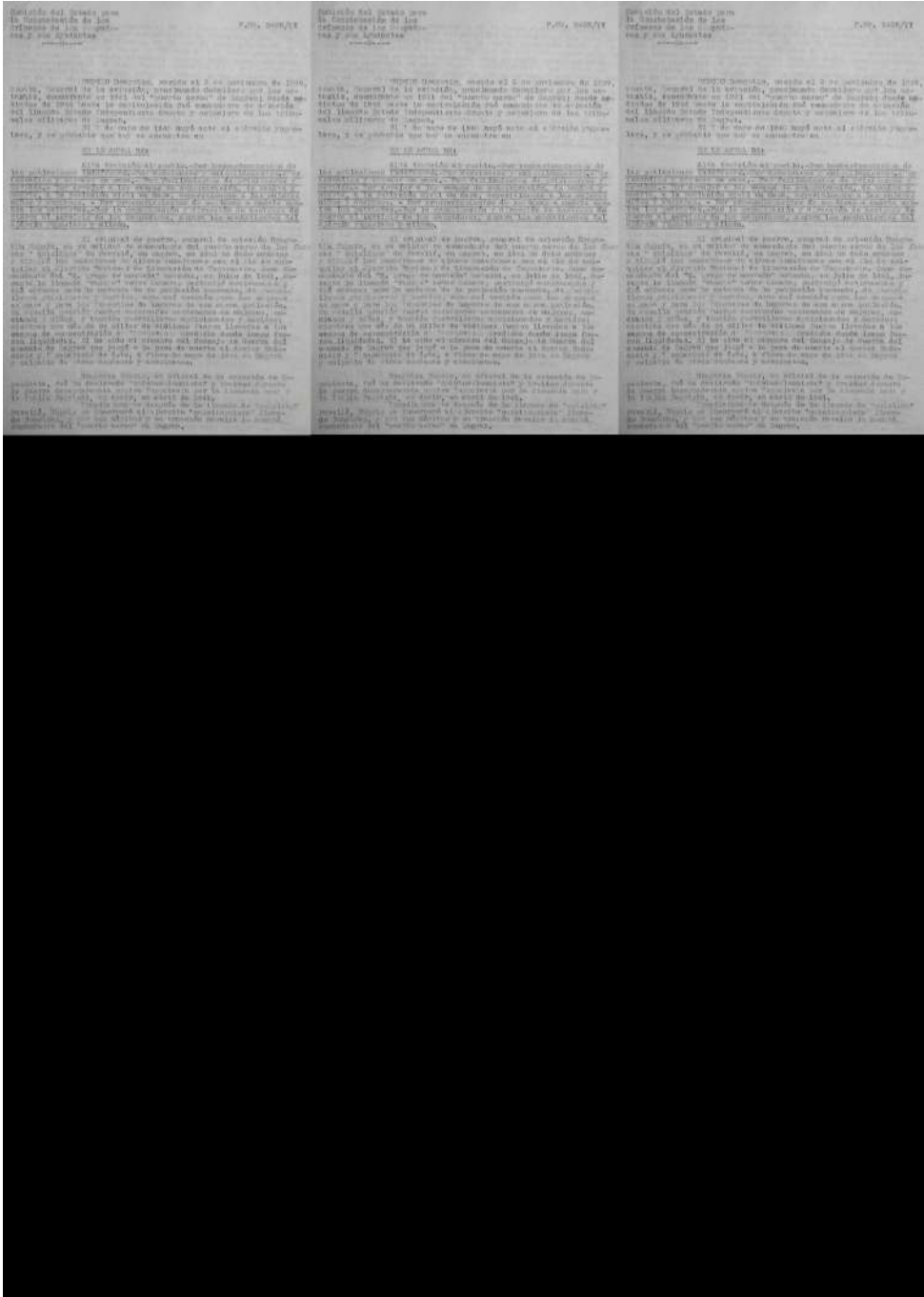
A su Honorable y con referencia a el nota 29 de 21 del 12 de Febrero de 1933.

SEÑOR MINISTRO

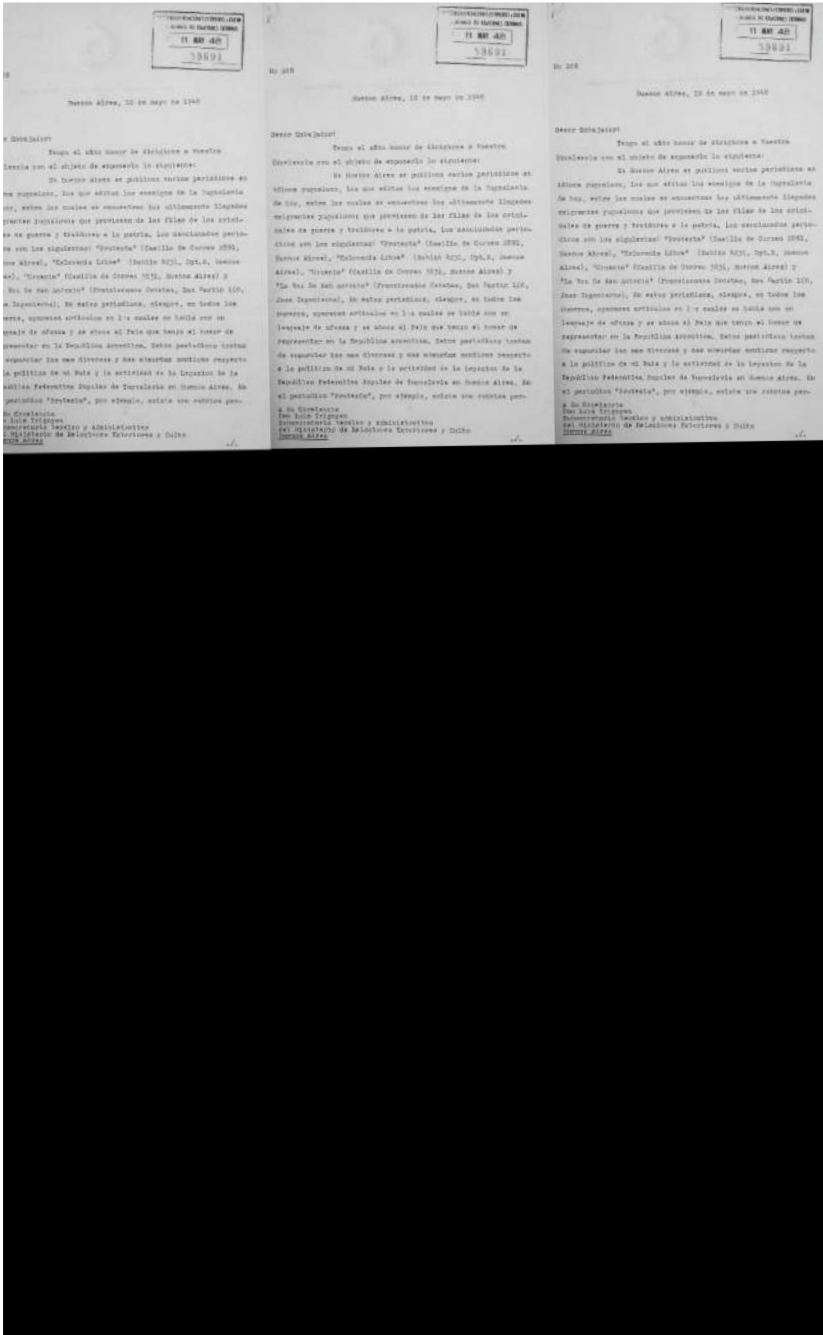
Досије Анте Никшић.
Историјски архив Министарства иностраних послова, Арјентина.

Досије Драгутин Рупчић.
Историјски архив Министарства иностраних јослова, Арјенџина.

Писмо Франџа Пирица Луису Иријојену.
Историјски архив Министарства иностраних послова, Арјентина.

esta doctrina "dejar ir", en la cual se juzga que los
deber y exigencias naturales sobre la legítima población, tiene
la pretensión de ser una forma preconstituida de él y que
abandonar con de la "libertad absoluta" en la República
nueva" y hacer responsable a él y sus colaboradores de
todas las consecuencias, legales y políticas.

Con respecto a esto, tengo el honor de llamar la
atención de Vuestra Excelencia de ser, con esta especie de
exposición, se hace caso a las solicitudes anteriores sobre cuestiones
de justicia. Esta especie de exposición tiene el fin de someter al
juicio de su Excelencia y represente un antecedente sobre la
pública Federación Popular de Tucumán, la cual siempre
está y estará desde definitivamente la paz y buena relación
entre los pueblos del mundo, quiero declarar solemnemente que
hago de estas peticiones en justicia, en nombre de mí y
de todas las personas declaradas como víctimas de guerra,
que en el momento de la guerra pasada continúan bruta-
lidad contra su propio pueblo, habitantes de su Patria y
países contra las Naciones Unidas.

Quisiera que una guerra con esta especie de
represión, se es conocido que en la República Argentina existe
la libertad de prensa, pero considero que la misma debe tener un
límite impuesto por la decencia y dignidad. Hoy presento que
la República Federativa Popular de Tucumán existe también

esta doctrina "dejar ir", en la cual se juzga que los
deber y exigencias naturales sobre la legítima población, tiene
la pretensión de ser una forma preconstituida de él y que
abandonar con de la "libertad absoluta" en la República
nueva" y hacer responsable a él y sus colaboradores de
todas las consecuencias, legales y políticas.

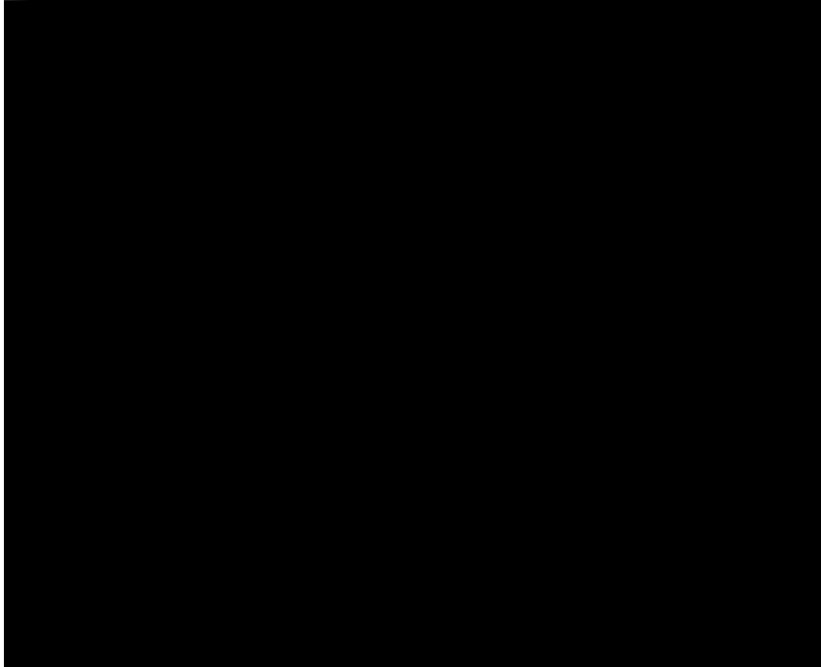
Con respecto a esto, tengo el honor de llamar la
atención de Vuestra Excelencia de ser, con esta especie de
exposición, se hace caso a las solicitudes anteriores sobre cuestiones
de justicia. Esta especie de exposición tiene el fin de someter al
juicio de su Excelencia y represente un antecedente sobre la
pública Federación Popular de Tucumán, la cual siempre
está y estará desde definitivamente la paz y buena relación
entre los pueblos del mundo, quiero declarar solemnemente que
hago de estas peticiones en justicia, en nombre de mí y
de todas las personas declaradas como víctimas de guerra,
que en el momento de la guerra pasada continúan bruta-
lidad contra su propio pueblo, habitantes de su Patria y
países contra las Naciones Unidas.

Quisiera que una guerra con esta especie de
represión, se es conocido que en la República Argentina existe
la libertad de prensa, pero considero que la misma debe tener un
límite impuesto por la decencia y dignidad. Hoy presento que
la República Federativa Popular de Tucumán existe también

esta doctrina "dejar ir", en la cual se juzga que los
deber y exigencias naturales sobre la legítima población, tiene
la pretensión de ser una forma preconstituida de él y que
abandonar con de la "libertad absoluta" en la República
nueva" y hacer responsable a él y sus colaboradores de
todas las consecuencias, legales y políticas.

Con respecto a esto, tengo el honor de llamar la
atención de Vuestra Excelencia de ser, con esta especie de
exposición, se hace caso a las solicitudes anteriores sobre cuestiones
de justicia. Esta especie de exposición tiene el fin de someter al
juicio de su Excelencia y represente un antecedente sobre la
pública Federación Popular de Tucumán, la cual siempre
está y estará desde definitivamente la paz y buena relación
entre los pueblos del mundo, quiero declarar solemnemente que
hago de estas peticiones en justicia, en nombre de mí y
de todas las personas declaradas como víctimas de guerra,
que en el momento de la guerra pasada continúan bruta-
lidad contra su propio pueblo, habitantes de su Patria y
países contra las Naciones Unidas.

Quisiera que una guerra con esta especie de
represión, se es conocido que en la República Argentina existe
la libertad de prensa, pero considero que la misma debe tener un
límite impuesto por la decencia y dignidad. Hoy presento que
la República Federativa Popular de Tucumán existe también

la libertad de prensa, pero para asegurar a la República Argentina
esta libertad en el futuro será necesario que los límites de la
libertad de los medios de comunicación sean los mismos que los de
los medios de comunicación en la República Argentina. Hoy presento que
la República Federativa Popular de Tucumán existe también

Hago presente que esta especie de
represión, se es conocido que en la República Argentina existe
la libertad de prensa, pero considero que la misma debe tener un
límite impuesto por la decencia y dignidad. Hoy presento que
la República Federativa Popular de Tucumán existe también

Hago presente que esta especie de
represión, se es conocido que en la República Argentina existe
la libertad de prensa, pero considero que la misma debe tener un
límite impuesto por la decencia y dignidad. Hoy presento que
la República Federativa Popular de Tucumán existe también

la libertad de prensa, pero para asegurar a la República Argentina
esta libertad en el futuro será necesario que los límites de la
libertad de los medios de comunicación sean los mismos que los de
los medios de comunicación en la República Argentina. Hoy presento que
la República Federativa Popular de Tucumán existe también

Hago presente que esta especie de
represión, se es conocido que en la República Argentina existe
la libertad de prensa, pero considero que la misma debe tener un
límite impuesto por la decencia y dignidad. Hoy presento que
la República Federativa Popular de Tucumán existe también

Hago presente que esta especie de
represión, se es conocido que en la República Argentina existe
la libertad de prensa, pero considero que la misma debe tener un
límite impuesto por la decencia y dignidad. Hoy presento que
la República Federativa Popular de Tucumán existe también

la libertad de prensa, pero para asegurar a la República Argentina
esta libertad en el futuro será necesario que los límites de la
libertad de los medios de comunicación sean los mismos que los de
los medios de comunicación en la República Argentina. Hoy presento que
la República Federativa Popular de Tucumán existe también

Hago presente que esta especie de
represión, se es conocido que en la República Argentina existe
la libertad de prensa, pero considero que la misma debe tener un
límite impuesto por la decencia y dignidad. Hoy presento que
la República Federativa Popular de Tucumán existe también

Hago presente que esta especie de
represión, se es conocido que en la República Argentina existe
la libertad de prensa, pero considero que la misma debe tener un
límite impuesto por la decencia y dignidad. Hoy presento que
la República Federativa Popular de Tucumán existe también

la libertad de prensa, pero para asegurar a la República Argentina
esta libertad en el futuro será necesario que los límites de la
libertad de los medios de comunicación sean los mismos que los de
los medios de comunicación en la República Argentina. Hoy presento que
la República Federativa Popular de Tucumán existe también

Hago presente que esta especie de
represión, se es conocido que en la República Argentina existe
la libertad de prensa, pero considero que la misma debe tener un
límite impuesto por la decencia y dignidad. Hoy presento que
la República Federativa Popular de Tucumán existe también

Hago presente que esta especie de
represión, se es conocido que en la República Argentina existe
la libertad de prensa, pero considero que la misma debe tener un
límite impuesto por la decencia y dignidad. Hoy presento que
la República Federativa Popular de Tucumán existe también

la libertad de prensa, pero para asegurar a la República Argentina
esta libertad en el futuro será necesario que los límites de la
libertad de los medios de comunicación sean los mismos que los de
los medios de comunicación en la República Argentina. Hoy presento que
la República Federativa Popular de Tucumán existe también

la libertad de prensa, pero para asegurar a la República Argentina
esta libertad en el futuro será necesario que los límites de la
libertad de los medios de comunicación sean los mismos que los de
los medios de comunicación en la República Argentina. Hoy presento que
la República Federativa Popular de Tucumán existe también

la libertad de prensa, pero para asegurar a la República Argentina
esta libertad en el futuro será necesario que los límites de la
libertad de los medios de comunicación sean los mismos que los de
los medios de comunicación en la República Argentina. Hoy presento que
la República Federativa Popular de Tucumán existe también

la libertad de prensa, pero para asegurar a la República Argentina
esta libertad en el futuro será necesario que los límites de la
libertad de los medios de comunicación sean los mismos que los de
los medios de comunicación en la República Argentina. Hoy presento que
la República Federativa Popular de Tucumán existe también

Abriendo con poca elegancia el programa prefieren algunos funcionarios del entretentimiento y algunos componentes de la cultura del Psoes...

Abriendo con poca elegancia el programa prefieren algunos funcionarios del entretentimiento y algunos componentes de la cultura del Psoes...

Abriendo con poca elegancia el programa prefieren algunos funcionarios del entretentimiento y algunos componentes de la cultura del Psoes...

LAS NUEVAS LISTAS NEGRAS

LAS NUEVAS LISTAS NEGRAS

LAS NUEVAS LISTAS NEGRAS

En las próximas horas se va a presentar el programa de las listas negras...

En las próximas horas se va a presentar el programa de las listas negras...

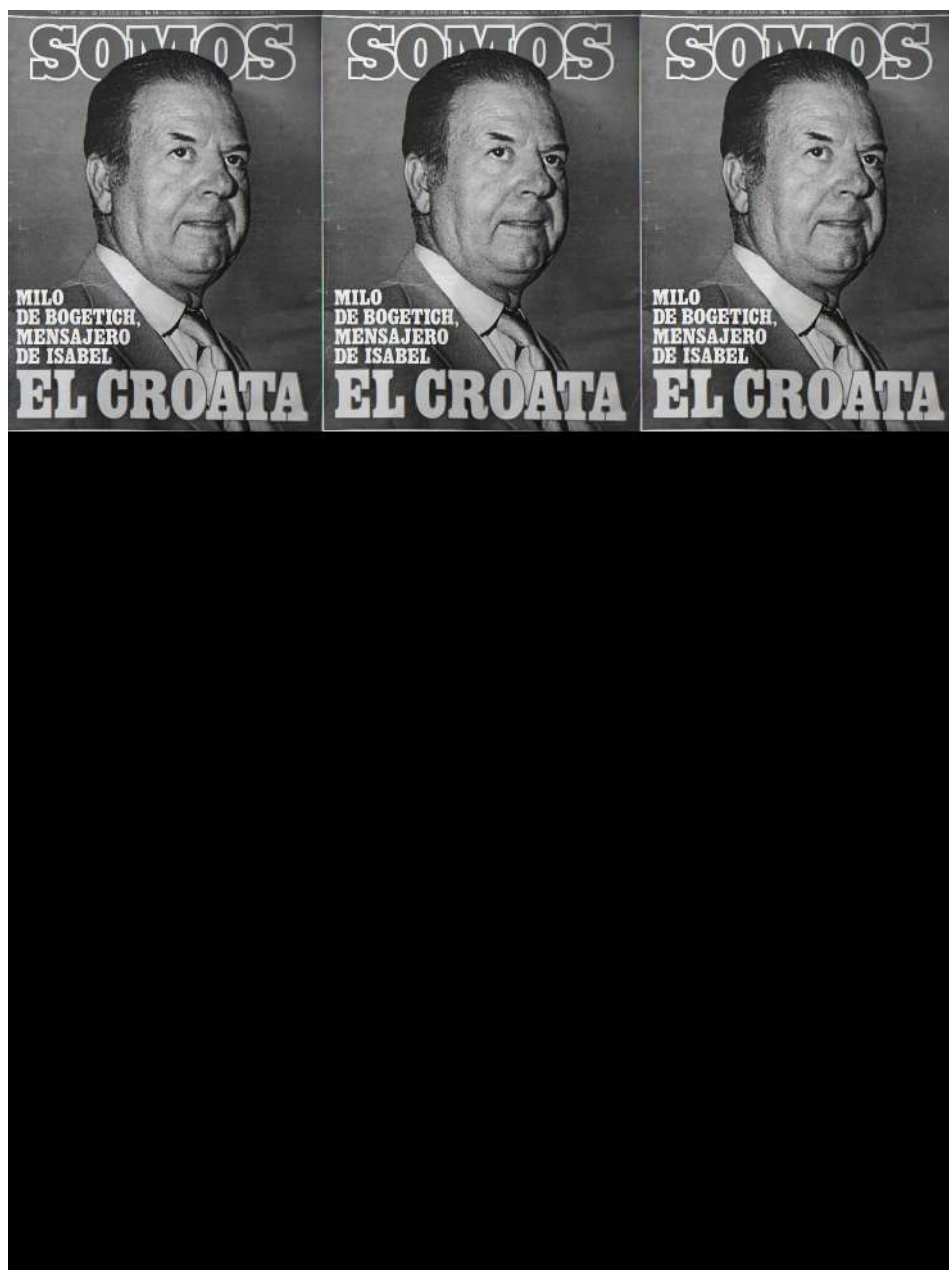
En las próximas horas se va a presentar el programa de las listas negras...

Una lista poco edificante... En las próximas horas se va a presentar el programa de las listas negras...

Una lista poco edificante... En las próximas horas se va a presentar el programa de las listas negras...

Una lista poco edificante... En las próximas horas se va a presentar el programa de las listas negras...

„Нове црне листе”, Луис Грејорић. Новински чланак, Хумор, број 111, Арђенићина.

*„Хрваї, Мило де Боїеїић, Изабелин їласник”.
Новински чланак, Сомос, 1983, Арїенїина.*

Vista Argentina. Así por ejemplo se puede mencionar su aproximación al artículo como lo era en virtud a la aproximación filiológica internacional en Buenos Aires el día 11 de noviembre del año próximo pasado.

Se recuerda que el Dr. José Pavella como jefe de una creación científica denominada "Estado Independiente Oribe" en el curso de la última guerra hizo todo lo que pudo para contribuir al triunfo militar de las Fuerzas del "90", en el sentido de la guerra totalitaria contra las Naciones Unidas en general y contra Tapalvén por otra parte al Dr. José Pavella como dirigente del "Estado Independiente Oribe" es reconocible por los sucesivos esfuerzos de guerra involucrados al lado de las fuerzas contra la paz y humanidad y los esfuerzos de guerra de las Naciones Unidas en general y contra Tapalvén por otra parte al Dr. José Pavella como uno de los más grandes criminales de la última guerra, los sucesos de la liquidación en masa de los Serbios, Judíos y otros grupos de nacionalidades y castas, como también la liquidación sistemática y cruel de todos los ciudadanos y habitantes de la "libertad" que surgieron en masa del sector suroriental del "Estado Independiente Oribe", según se expone en los libros de investigación que publica el Dr. José Pavella dentro el "Proceder público de la República FF de Tapalvén" lo cual será en breve revisado el "Informe de la República Argentina".

El Gobierno de la República FF de Tapalvén tiene en su conocimiento que el "Informe de la República Argentina" es el curso de la guerra puede ser aceptado los principios básicos y fundamentos que en el día de hoy rigen en el campo internacional respecto a los

Vista Argentina. Así por ejemplo se puede mencionar su aproximación al artículo como lo era en virtud a la aproximación filiológica internacional en Buenos Aires el día 11 de noviembre del año próximo pasado.

Se recuerda que el Dr. José Pavella como jefe de una creación científica denominada "Estado Independiente Oribe" en el curso de la última guerra hizo todo lo que pudo para contribuir al triunfo militar de las Fuerzas del "90", en el sentido de la guerra totalitaria contra las Naciones Unidas en general y contra Tapalvén por otra parte al Dr. José Pavella como dirigente del "Estado Independiente Oribe" es reconocible por los sucesivos esfuerzos de guerra involucrados al lado de las fuerzas contra la paz y humanidad y los esfuerzos de guerra de las Naciones Unidas en general y contra Tapalvén por otra parte al Dr. José Pavella como uno de los más grandes criminales de la última guerra, los sucesos de la liquidación en masa de los Serbios, Judíos y otros grupos de nacionalidades y castas, como también la liquidación sistemática y cruel de todos los ciudadanos y habitantes de la "libertad" que surgieron en masa del sector suroriental del "Estado Independiente Oribe", según se expone en los libros de investigación que publica el Dr. José Pavella dentro el "Proceder público de la República FF de Tapalvén" lo cual será en breve revisado el "Informe de la República Argentina".

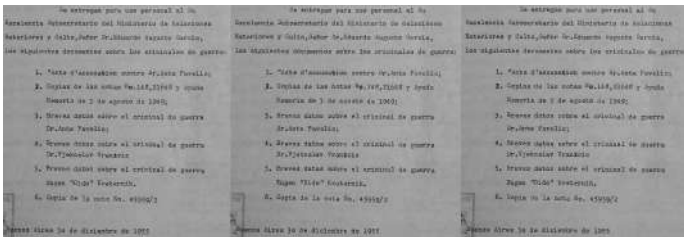
El Gobierno de la República FF de Tapalvén tiene en su conocimiento que el "Informe de la República Argentina" es el curso de la guerra puede ser aceptado los principios básicos y fundamentos que en el día de hoy rigen en el campo internacional respecto a los

Vista Argentina. Así por ejemplo se puede mencionar su aproximación al artículo como lo era en virtud a la aproximación filiológica internacional en Buenos Aires el día 11 de noviembre del año próximo pasado.

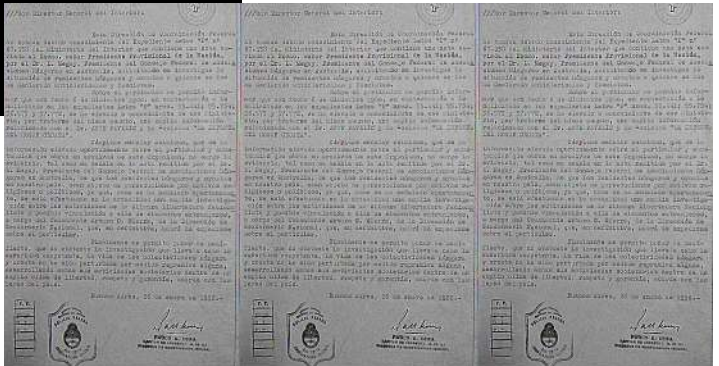
Se recuerda que el Dr. José Pavella como jefe de una creación científica denominada "Estado Independiente Oribe" en el curso de la última guerra hizo todo lo que pudo para contribuir al triunfo militar de las Fuerzas del "90", en el sentido de la guerra totalitaria contra las Naciones Unidas en general y contra Tapalvén por otra parte al Dr. José Pavella como dirigente del "Estado Independiente Oribe" es reconocible por los sucesivos esfuerzos de guerra involucrados al lado de las fuerzas contra la paz y humanidad y los esfuerzos de guerra de las Naciones Unidas en general y contra Tapalvén por otra parte al Dr. José Pavella como uno de los más grandes criminales de la última guerra, los sucesos de la liquidación en masa de los Serbios, Judíos y otros grupos de nacionalidades y castas, como también la liquidación sistemática y cruel de todos los ciudadanos y habitantes de la "libertad" que surgieron en masa del sector suroriental del "Estado Independiente Oribe", según se expone en los libros de investigación que publica el Dr. José Pavella dentro el "Proceder público de la República FF de Tapalvén" lo cual será en breve revisado el "Informe de la República Argentina".

El Gobierno de la República FF de Tapalvén tiene en su conocimiento que el "Informe de la República Argentina" es el curso de la guerra puede ser aceptado los principios básicos y fundamentos que en el día de hoy rigen en el campo internacional respecto a los

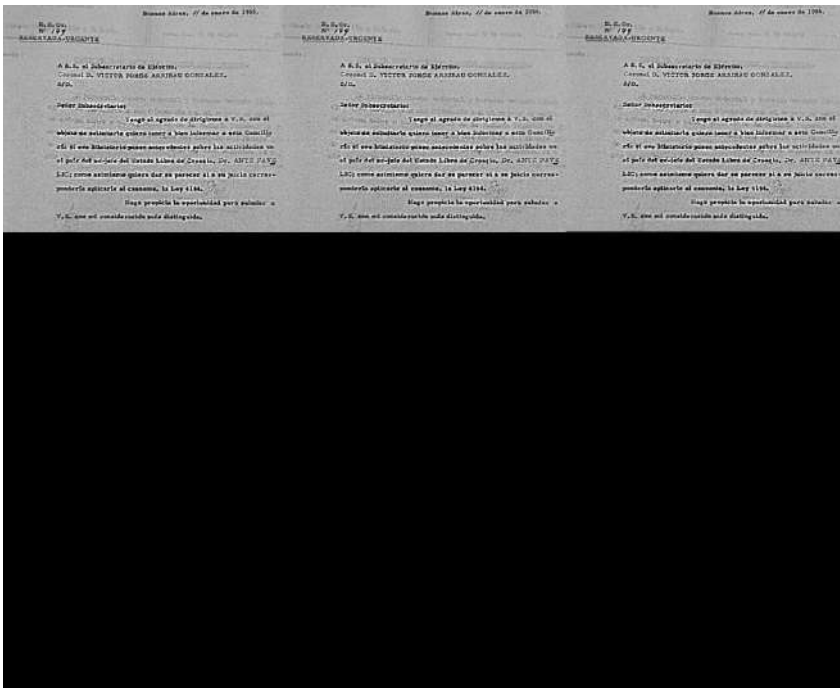
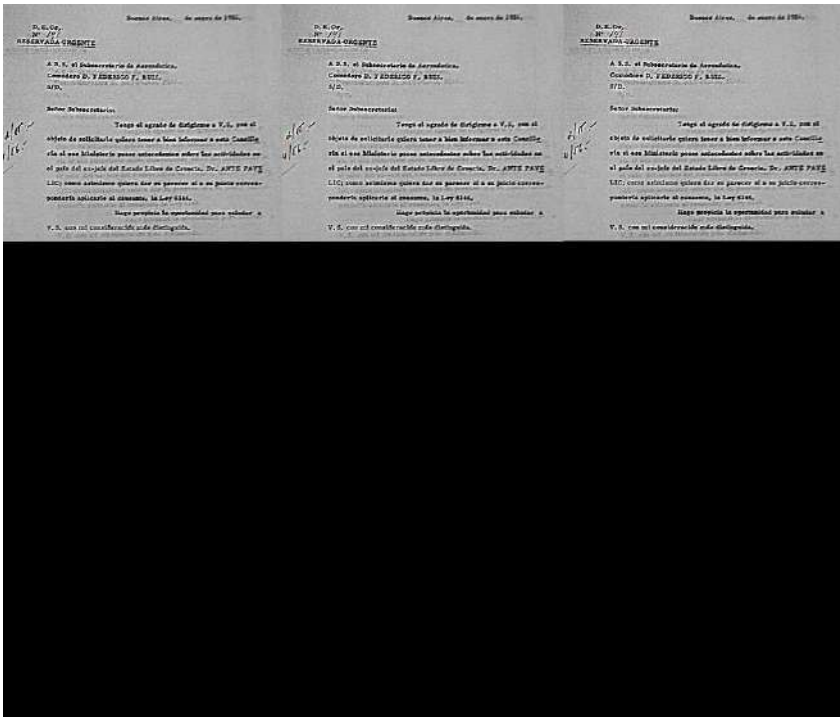

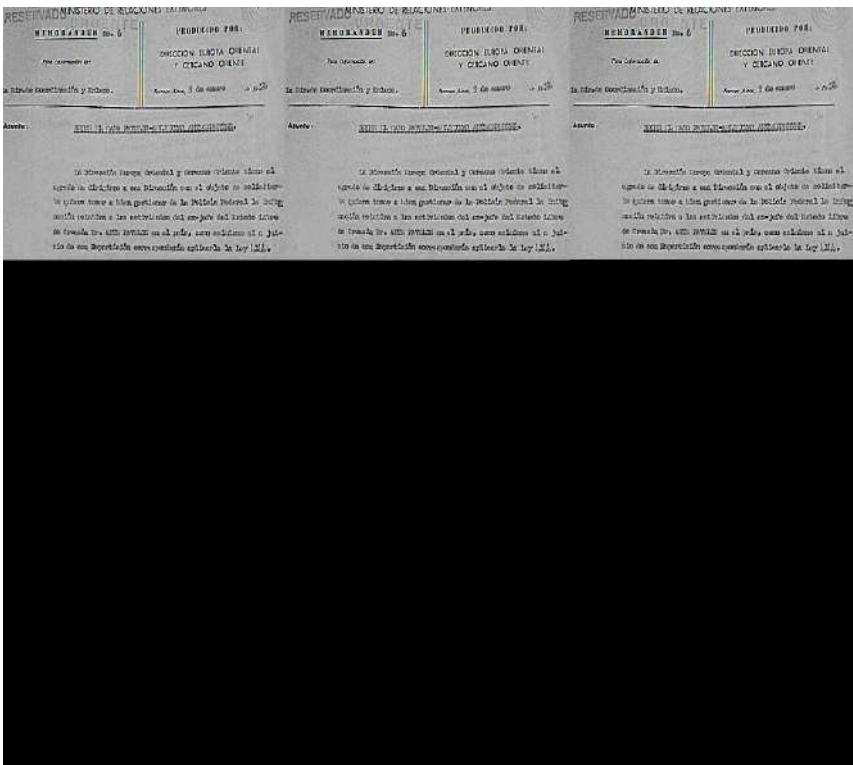
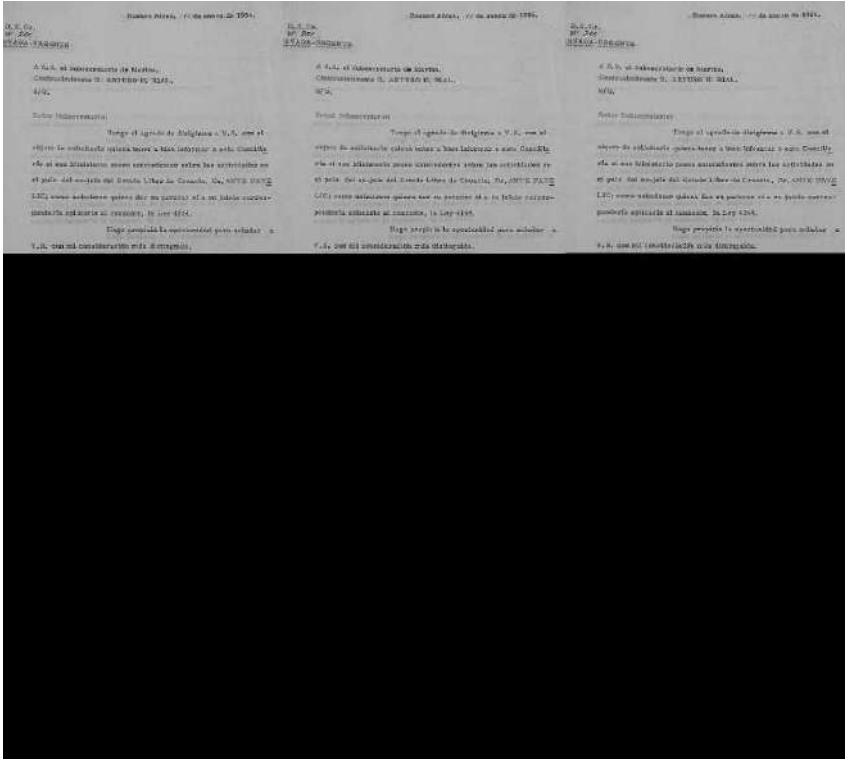
Списак документације коју је југословенска делегација дославила јодсекретјару арјенињској Министјарствја иносјтраних јослова.

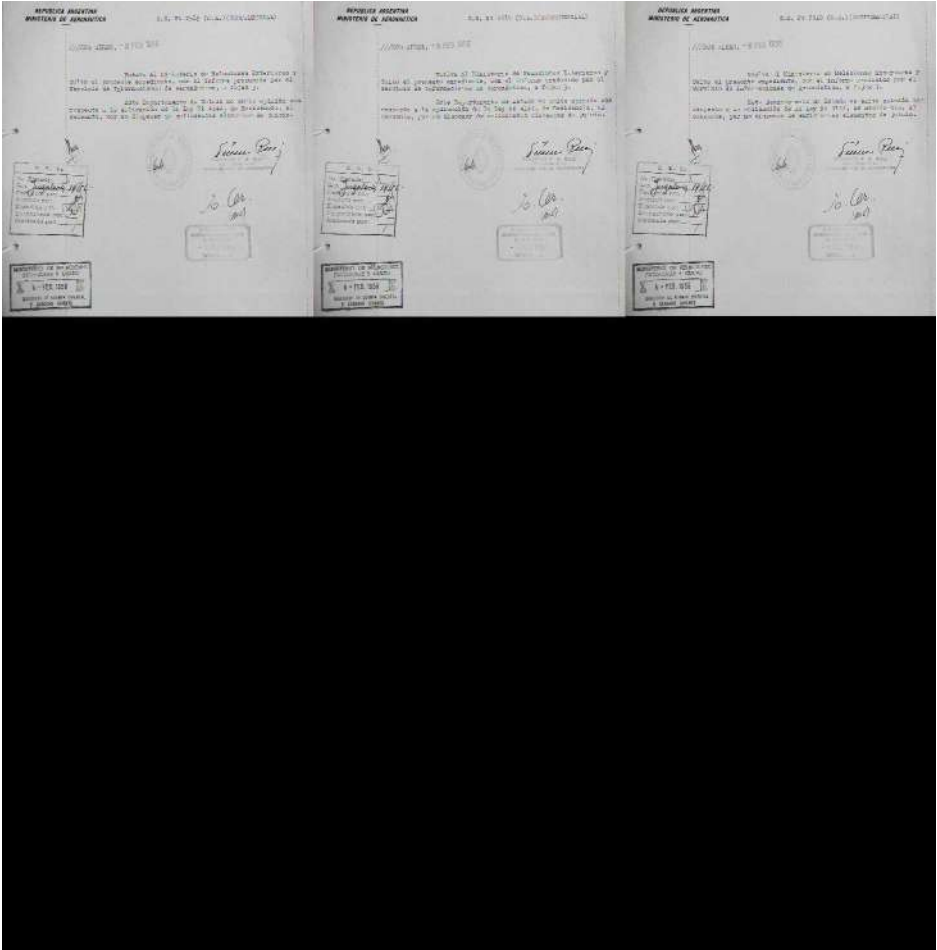

Белешка бр. 991 Пабла Оиме дирекјору Министјарствја унутрашњих јослова у вези са деловањем Хрвајта у Арјенијини. Истјорјјски архив Министјарствја иносјтраних јослова, Арјенијина.

Белешка Едаурда Гарсије Федерику Руису у вези са активносћима Анџе Павелића.
Историјски архив Министарства иностраних послова, Аргентина.

Белешка број 2519 њодсекретјара за аеронауџику Арјенџине.
Истјорјиски архив Министјарсјива иносјтраних њослова, Арјенџина.

Меморандум дирекџора за координацију и везу Министарства сџољњих њослова о активностима Аније Павелића у Арентини.
Истџоријски архив Министарства иностраних њослова, Арентина.

U.S. GOVERNMENT
POSTAGE WILL BE PAID BY ADDRESSEE
No. 100
1945
URGENTE
Washington, D. C.
24 522 500

OFFICE OF THE DIRECTOR OF THE BUREAU OF INVESTIGATION
24

TO: SAC, NEW YORK
FROM: SAC, PHOENIX
SUBJECT: [Illegible]

Re Phoenix airtel to Bureau dated 1/11/45 and Bureau airtel to Phoenix dated 1/11/45.

Enclosed for the Bureau are two copies of a letterhead memorandum (LHM) dated and captioned as above.

Very truly yours,
[Signature]

Special Agent in Charge

U.S. DEPARTMENT OF JUSTICE
BUREAU OF INVESTIGATION
WASHINGTON, D. C.

U.S. GOVERNMENT
POSTAGE WILL BE PAID BY ADDRESSEE
No. 100
1945
URGENTE
Washington, D. C.
24 522 500

OFFICE OF THE DIRECTOR OF THE BUREAU OF INVESTIGATION
25

TO: SAC, NEW YORK
FROM: SAC, PHOENIX
SUBJECT: [Illegible]

Re Phoenix airtel to Bureau dated 1/11/45 and Bureau airtel to Phoenix dated 1/11/45.

Enclosed for the Bureau are two copies of a letterhead memorandum (LHM) dated and captioned as above.

Very truly yours,
[Signature]

Special Agent in Charge

U.S. DEPARTMENT OF JUSTICE
BUREAU OF INVESTIGATION
WASHINGTON, D. C.

U.S. GOVERNMENT
POSTAGE WILL BE PAID BY ADDRESSEE
No. 100
1945
URGENTE
Washington, D. C.
24 522 500

OFFICE OF THE DIRECTOR OF THE BUREAU OF INVESTIGATION
26

TO: SAC, NEW YORK
FROM: SAC, PHOENIX
SUBJECT: [Illegible]

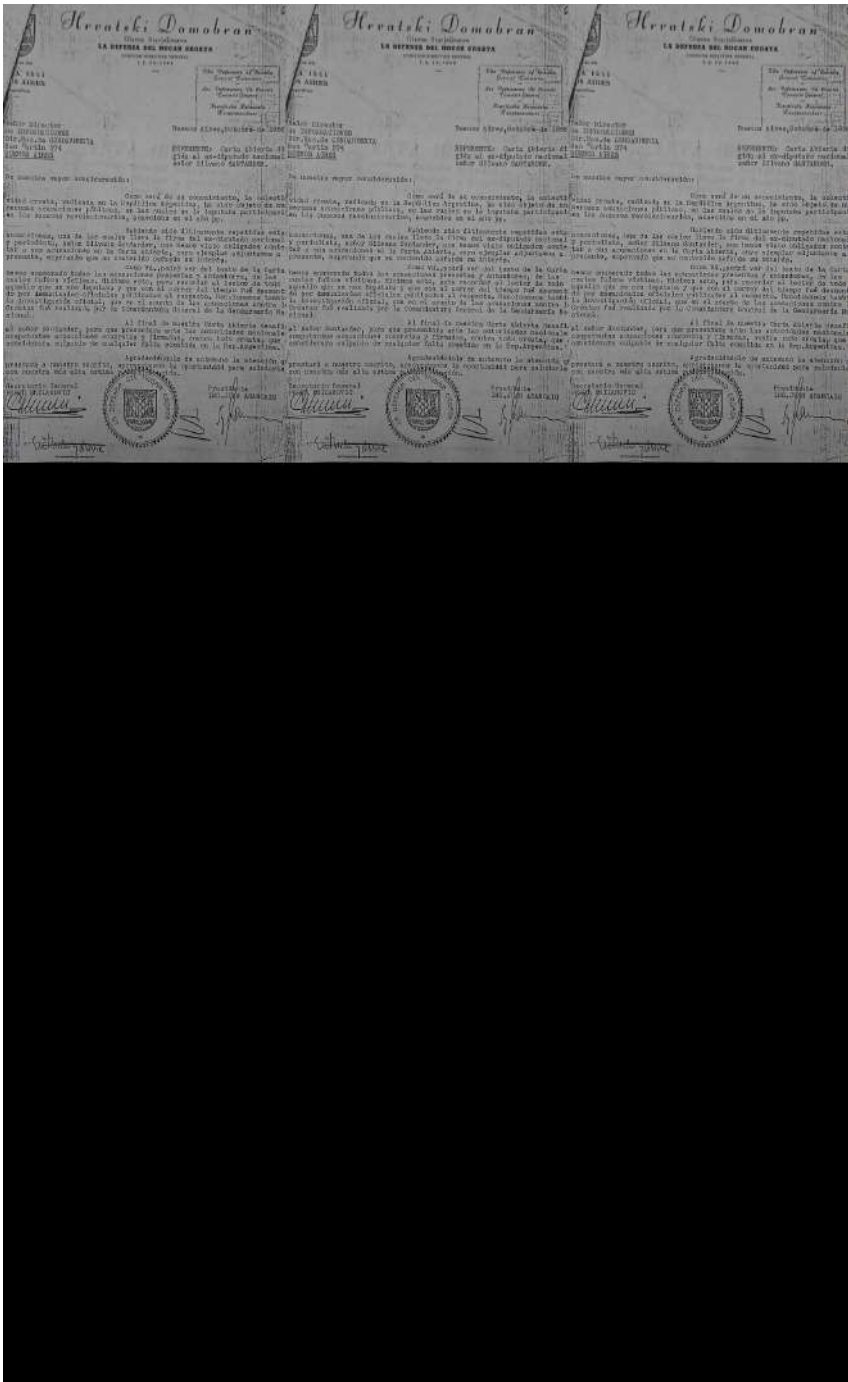
Re Phoenix airtel to Bureau dated 1/11/45 and Bureau airtel to Phoenix dated 1/11/45.

Enclosed for the Bureau are two copies of a letterhead memorandum (LHM) dated and captioned as above.

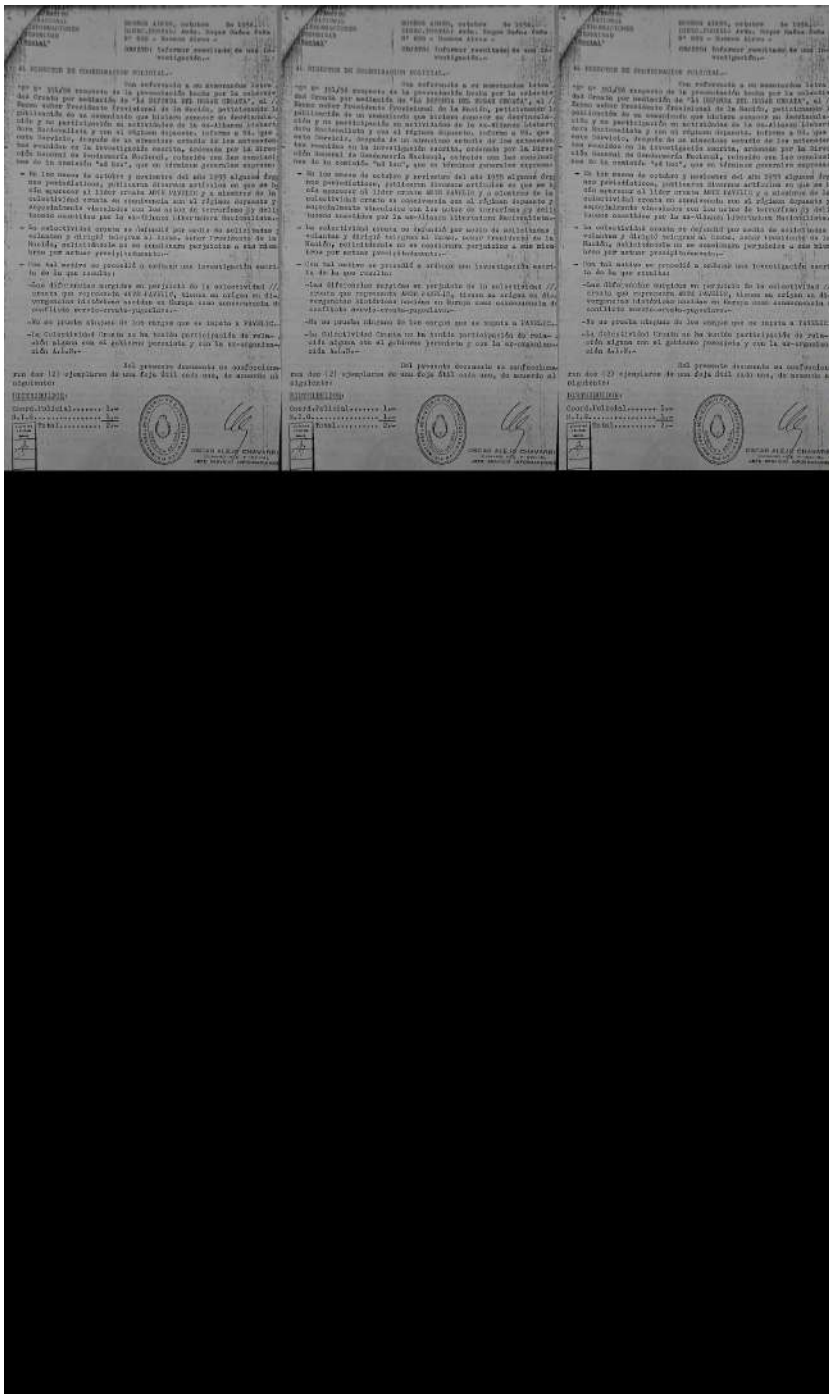
Very truly yours,
[Signature]

Special Agent in Charge

U.S. DEPARTMENT OF JUSTICE
BUREAU OF INVESTIGATION
WASHINGTON, D. C.

Писмо Ивана Асанчића, директjору Националне жандармерије, њоводом оиђујжбди на рачун деловања Хрваија у Арјентиини.

Писмо Оскара Бавара, директору йолицујске координације на захтјев Хрвајске заједнице. Архив Конјресне бидлиојшке, Ариентијина.

Новински чланак Interpress Hamburgo из 1950. године йоказује како је Павелић йуџиовао у све земље да без йоџешкоћа орјанизује своје усџаше. Hamburgisches Waltwirtschafts Archiv, Немачка.

Часоџис FINCA.

*Улаз у Национални војни колеџ, Ел Паломар.
Фотографија: <https://www.revisionistas.com.ar/>*

*Пољед на воз на станици Ел Паломар.
Фотографија: Марија Јововић.*

*Кућа у којој је живео Павелић, Мермоз 643.
Фотографија: Марија Јововић.*

„Аудиограм Антије Павелвића. Ексклузивно за Ахор-у, Павелић је најисао јоруку коју шаље Хрваицима који насињавају његову борбу. Оштрећени није оклевао да уверава да је најиад чији је он био жртва наручила југословенска Амбасада.“

Propaganda Nazi Para el Exterior

... (transcription of the first column of the newspaper clipping) ...

Propaganda Nazi Para el Exterior

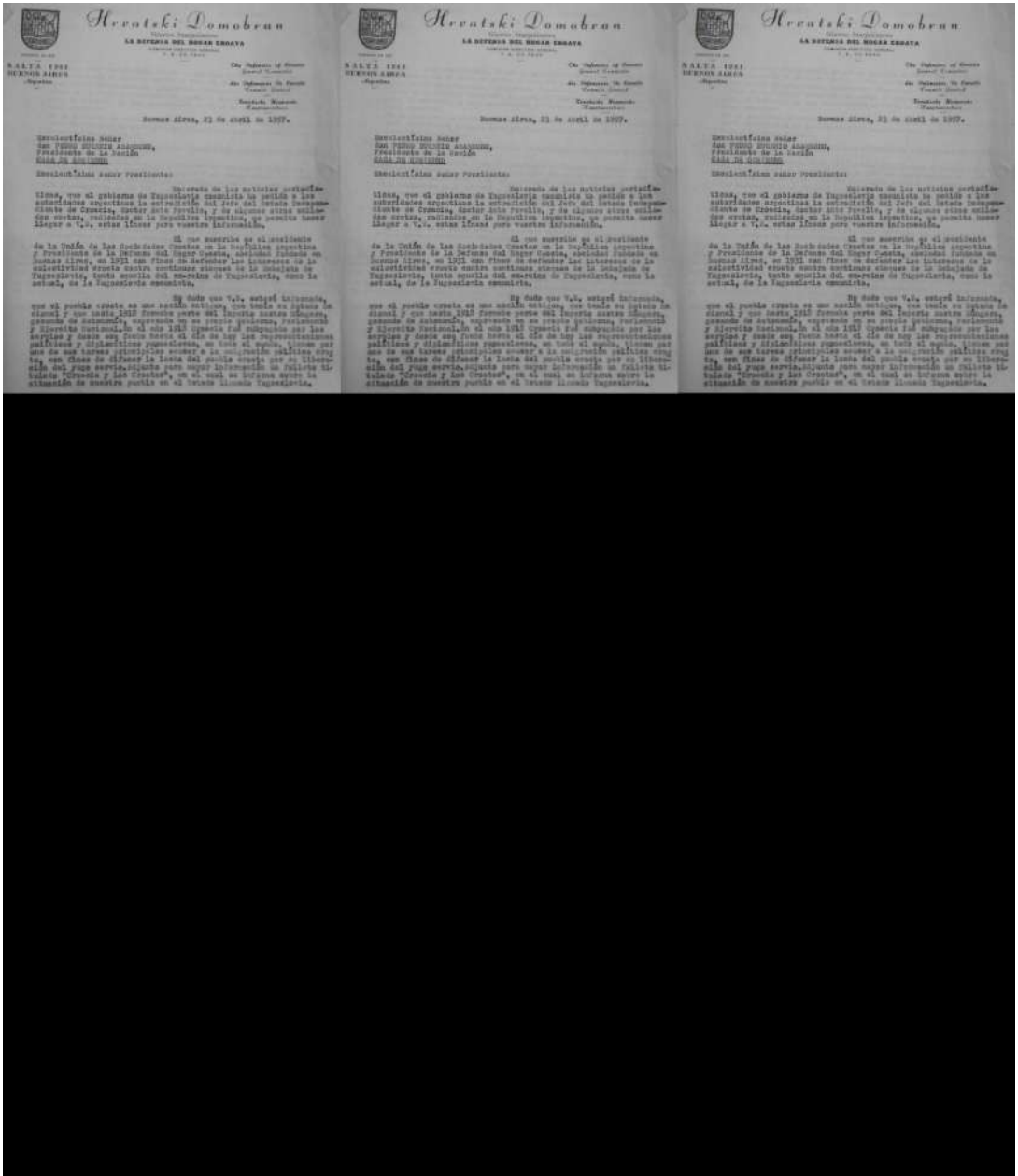
... (transcription of the second column of the newspaper clipping) ...

Propaganda Nazi Para el Exterior

... (transcription of the third column of the newspaper clipping) ...

Чланак Силвана Санђиангеа у новинама Нотисијас графикас о акцијама усташа у Арентињини. 20. септембар 1956.

Писмо Хрватској домобрана арјентинском иредседнику
Петру Еуџенију Арамбуруу, иоводом изручења Павелића.
Историјски архив Министарства иностраних послова, Аргентина.

denuncia de la Legación de Tucumán era falsa. En orden de que existe todavía el expediente sobre ésta y otras denuncias contra las crónicas, de las cuales resulta lo anteriormente afirmado por nosotros.

Polviando sobre el pedido de extradição antes mencionado y en orden de que el mismo será resuelto por el Gobierno de la Nación, por no admitir ninguna base de derecho formal para hacer la extradición, se permite hacer llegar a V.E. las siguientes informaciones que se encuentran en el expediente citado:

1. - En virtud de la Investigación Oficial efectuada en los meses de Octubre de 1955 hasta Enero de 1956 contra el Dr. Juan Pavelli y varias crónicas, no pudo ser concretada, que se - das las Denuncias y toda la propaganda periodística en el sentido de "Colaboración" de las crónicas con el régimen demócrata, han sido torcidas por la Embajada de Tucumán comunista. El expediente de sobre esta investigación se encuentra en la Comandatura General de la Comandancia Nacional, donde puede ser consultado este hecho, así como también, consultada la verdad, que ningún crónica se pudo encontrar culpable de dichos delitos.

2. - La propaganda propagada por la Embajada de Tucumán comunista se extendió y algunas derivaciones de ciertos folios, impudico su contenido a las crónicas, cuya extradição se pide a pesar de haber sido las mismas fotografías hechas en otros publicaciones oficiales comunistas tucumanas y acompañadas de textos y explicaciones, que están en plena contradicción con lo publicado por la prensa metropolitana.

3. - Adjunto para tal fin al expediente de la revista "ALBA" del 10 de abril de 1957, donde en la página 4 se publicó un folio titulado de la "Gases de vino" con el siguiente texto: "Quemado con el Favelle. Los prisioneros eran extranjeros vivos y los cuerpos asesinados del jefe crista."

4. - Adjunto las siguientes tres fotografías del libro titulado "MURCIDOS POR EL FUROR", editado en 1946 en Rosario, Mendoza:

a) De la tapa titular del libro mencionado, cuya traducción significa "Crimen del Maritín hacia la Libertad"

b) De la Página 3 del mismo libro editado por el señor Siente Jerga, Filial Pública de la República Popular (Comunista) de Mendoza, que forma parte de Tucumán.

c) De la Página 117 del mismo libro en el cual se reproduce el mismo folio mencionado en el punto a) pero con el texto: "Quemado asesinado. De esta manera fue creado un gran folio, muerto y desconocido de asesinato. Filial".

Las fotografías están legalizadas por el Secretario Público Nacional Sr. Elias Serrano. //

denuncia de la Legación de Tucumán era falsa. En orden de que existe todavía el expediente sobre ésta y otras denuncias contra las crónicas, de las cuales resulta lo anteriormente afirmado por nosotros.

Polviando sobre el pedido de extradição antes mencionado y en orden de que el mismo será resuelto por el Gobierno de la Nación, por no admitir ninguna base de derecho formal para hacer la extradición, se permite hacer llegar a V.E. las siguientes informaciones que se encuentran en el expediente citado:

1. - En virtud de la Investigación Oficial efectuada en los meses de Octubre de 1955 hasta Enero de 1956 contra el Dr. Juan Pavelli y varias crónicas, no pudo ser concretada, que se - das las Denuncias y toda la propaganda periodística en el sentido de "Colaboración" de las crónicas con el régimen demócrata, han sido torcidas por la Embajada de Tucumán comunista. El expediente de sobre esta investigación se encuentra en la Comandancia General de la Comandancia Nacional, donde puede ser consultado este hecho, así como también, consultada la verdad, que ningún crónica se pudo encontrar culpable de dichos delitos.

2. - La propaganda propagada por la Embajada de Tucumán comunista se extendió y algunas derivaciones de ciertos folios, impudico su contenido a las crónicas, cuya extradição se pide a pesar de haber sido las mismas fotografías hechas en otros publicaciones oficiales comunistas tucumanas y acompañadas de textos y explicaciones, que están en plena contradicción con lo publicado por la prensa metropolitana.

3. - Adjunto para tal fin al expediente de la revista "ALBA" del 10 de abril de 1957, donde en la página 4 se publicó un folio titulado de la "Gases de vino" con el siguiente texto: "Quemado con el Favelle. Los prisioneros eran extranjeros vivos y los cuerpos asesinados del jefe crista."

4. - Adjunto las siguientes tres fotografías del libro titulado "MURCIDOS POR EL FUROR", editado en 1946 en Rosario, Mendoza:

a) De la tapa titular del libro mencionado, cuya traducción significa "Crimen del Maritín hacia la Libertad"

b) De la Página 3 del mismo libro editado por el señor Siente Jerga, Filial Pública de la República Popular (Comunista) de Mendoza, que forma parte de Tucumán.

c) De la Página 117 del mismo libro en el cual se reproduce el mismo folio mencionado en el punto a) pero con el texto: "Quemado asesinado. De esta manera fue creado un gran folio, muerto y desconocido de asesinato. Filial".

Las fotografías están legalizadas por el Secretario Público Nacional Sr. Elias Serrano. //

denuncia de la Legación de Tucumán era falsa. En orden de que existe todavía el expediente sobre ésta y otras denuncias contra las crónicas, de las cuales resulta lo anteriormente afirmado por nosotros.

Polviando sobre el pedido de extradição antes mencionado y en orden de que el mismo será resuelto por el Gobierno de la Nación, por no admitir ninguna base de derecho formal para hacer la extradición, se permite hacer llegar a V.E. las siguientes informaciones que se encuentran en el expediente citado:

1. - En virtud de la Investigación Oficial efectuada en los meses de Octubre de 1955 hasta Enero de 1956 contra el Dr. Juan Pavelli y varias crónicas, no pudo ser concretada, que se - das las Denuncias y toda la propaganda periodística en el sentido de "Colaboración" de las crónicas con el régimen demócrata, han sido torcidas por la Embajada de Tucumán comunista. El expediente de sobre esta investigación se encuentra en la Comandancia General de la Comandancia Nacional, donde puede ser consultado este hecho, así como también, consultada la verdad, que ningún crónica se pudo encontrar culpable de dichos delitos.

2. - La propaganda propagada por la Embajada de Tucumán comunista se extendió y algunas derivaciones de ciertos folios, impudico su contenido a las crónicas, cuya extradição se pide a pesar de haber sido las mismas fotografías hechas en otros publicaciones oficiales comunistas tucumanas y acompañadas de textos y explicaciones, que están en plena contradicción con lo publicado por la prensa metropolitana.

3. - Adjunto para tal fin al expediente de la revista "ALBA" del 10 de abril de 1957, donde en la página 4 se publicó un folio titulado de la "Gases de vino" con el siguiente texto: "Quemado con el Favelle. Los prisioneros eran extranjeros vivos y los cuerpos asesinados del jefe crista."

4. - Adjunto las siguientes tres fotografías del libro titulado "MURCIDOS POR EL FUROR", editado en 1946 en Rosario, Mendoza:

a) De la tapa titular del libro mencionado, cuya traducción significa "Crimen del Maritín hacia la Libertad"

b) De la Página 3 del mismo libro editado por el señor Siente Jerga, Filial Pública de la República Popular (Comunista) de Mendoza, que forma parte de Tucumán.

c) De la Página 117 del mismo libro en el cual se reproduce el mismo folio mencionado en el punto a) pero con el texto: "Quemado asesinado. De esta manera fue creado un gran folio, muerto y desconocido de asesinato. Filial".

Las fotografías están legalizadas por el Secretario Público Nacional Sr. Elias Serrano. //

3.1997. - Adjunto el ejemplar del periódico "CHUACRA" del 27. de agosto en Buenos Aires en el cual, en la página 4 aparece un artículo bajo el título "DE SI SE VAN PUEBLO" (en esta se firma "X"). Este artículo fue publicado por el "señor del Intendente", periodista y socialista de la Policía Secreta comunista Tucumán, en el cual describe en sus palabras el "Fujimori comunista de Tito" falsificando las firmas de los acusados para poder nombrarlos. Diferente se encuentra actualmente en el archivo.

6. - Adjunto la fotocopia de la carta del 15.10.1977, dirigida al Dr. Juan Perón de parte del Arzobispo de Santiago, Sr. Juan María.

7. - Adjunto la copia de la carta que muestra contenido dirigido al Sr. Juan Perón, al Jefe de la Coordinación Federal, con la cual pedimos de tener parte en el "Servicio Peronista para los Entrenados", al Intendente esta carta, luego pasar al "comandante" que se sigue del escrito en los tiempos en que el "Fujimori" deposita estaba todavía en el poder.

8. - Adjunto los textos de los discursos pronunciados por los cuadros cuadros y representantes de las comités locales del 1977 para que V.E. pueda apreciar el contenido y el espíritu con el cual fueron pronunciados.

Esperando haberle servido y quedando a disposición de V.E. para cualquier aclaración, se me grato saludar a Ud. con el mayor cariño y consideración.

Presidente
Juan María
Ing. Juan Álvarez

3.1997. - Adjunto el ejemplar del periódico "CHUACRA" del 27. de agosto en Buenos Aires en el cual, en la página 4 aparece un artículo bajo el título "DE SI SE VAN PUEBLO" (en esta se firma "X"). Este artículo fue publicado por el "señor del Intendente", periodista y socialista de la Policía Secreta comunista Tucumán, en el cual describe en sus palabras el "Fujimori comunista de Tito" falsificando las firmas de los acusados para poder nombrarlos. Diferente se encuentra actualmente en el archivo.

6. - Adjunto la fotocopia de la carta del 15.10.1977, dirigida al Dr. Juan Perón de parte del Arzobispo de Santiago, Sr. Juan María.

7. - Adjunto la copia de la carta que muestra contenido dirigido al Sr. Juan Perón, al Jefe de la Coordinación Federal, con la cual pedimos de tener parte en el "Servicio Peronista para los Entrenados", al Intendente esta carta, luego pasar al "comandante" que se sigue del escrito en los tiempos en que el "Fujimori" deposita estaba todavía en el poder.

8. - Adjunto los textos de los discursos pronunciados por los cuadros cuadros y representantes de las comités locales del 1977 para que V.E. pueda apreciar el contenido y el espíritu con el cual fueron pronunciados.

Esperando haberle servido y quedando a disposición de V.E. para cualquier aclaración, se me grato saludar a Ud. con el mayor cariño y consideración.

Presidente
Juan María
Ing. Juan Álvarez

3.1997. - Adjunto el ejemplar del periódico "CHUACRA" del 27. de agosto en Buenos Aires en el cual, en la página 4 aparece un artículo bajo el título "DE SI SE VAN PUEBLO" (en esta se firma "X"). Este artículo fue publicado por el "señor del Intendente", periodista y socialista de la Policía Secreta comunista Tucumán, en el cual describe en sus palabras el "Fujimori comunista de Tito" falsificando las firmas de los acusados para poder nombrarlos. Diferente se encuentra actualmente en el archivo.

6. - Adjunto la fotocopia de la carta del 15.10.1977, dirigida al Dr. Juan Perón de parte del Arzobispo de Santiago, Sr. Juan María.

7. - Adjunto la copia de la carta que muestra contenido dirigido al Sr. Juan Perón, al Jefe de la Coordinación Federal, con la cual pedimos de tener parte en el "Servicio Peronista para los Entrenados", al Intendente esta carta, luego pasar al "comandante" que se sigue del escrito en los tiempos en que el "Fujimori" deposita estaba todavía en el poder.

8. - Adjunto los textos de los discursos pronunciados por los cuadros cuadros y representantes de las comités locales del 1977 para que V.E. pueda apreciar el contenido y el espíritu con el cual fueron pronunciados.

Esperando haberle servido y quedando a disposición de V.E. para cualquier aclaración, se me grato saludar a Ud. con el mayor cariño y consideración.

Presidente
Juan María
Ing. Juan Álvarez

Извешийај Хрвайској домобрана о њиредби одржаној 14. ајрила 1957. јодине
јоводом 16. јодинињице НДХ.

Истјорјиски архив Министјарсјива иностјираних јослова, Арјенијина.

INFORME SOBRE LA ORGANIZACION DEL 1er CONGRESO DE LA REPRESENTACION DE LOS SOCIOS REPRESENTANTES DE CRUCATA BUENOS AIRES, abril 14 de 1957.	INFORME SOBRE LA ORGANIZACION DEL 1er CONGRESO DE LA REPRESENTACION DE LOS SOCIOS REPRESENTANTES DE CRUCATA BUENOS AIRES, abril 14 de 1957.	INFORME SOBRE LA ORGANIZACION DEL 1er CONGRESO DE LA REPRESENTACION DE LOS SOCIOS REPRESENTANTES DE CRUCATA BUENOS AIRES, abril 14 de 1957.
<p>El 14 de abril de 1957 se celebró el 1er congreso de la Representación del Estado Cruzata, efectuado en 1943 por el movimiento Libertador Cruzata con los Patriotas Insurrectos, encabezado por el Dr. ARTUO FAVELIN.</p>	<p>El 14 de abril de 1957 se celebró el 1er congreso de la Representación del Estado Cruzata, efectuado en 1943 por el movimiento Libertador Cruzata con los Patriotas Insurrectos, encabezado por el Dr. ARTUO FAVELIN.</p>	<p>El 14 de abril de 1957 se celebró el 1er congreso de la Representación del Estado Cruzata, efectuado en 1943 por el movimiento Libertador Cruzata con los Patriotas Insurrectos, encabezado por el Dr. ARTUO FAVELIN.</p>
<p>El acto fue organizado por la UNION DE LAS ASOCIACIONES CRUCATA en la República Argentina, que integran "LA DEFENSA DEL SOGAR CRUCATA" con 38 ramas (fundada en 1931), "El Club Cultural Cruzata", "Unión Católica Cruzata", "La Juventud Cruzata", "El Sogar Cruzata", "El Periodico "Crucata" y "El Otro Cruzata "Otro".</p>	<p>El acto fue organizado por la UNION DE LAS ASOCIACIONES CRUCATA en la República Argentina, que integran "LA DEFENSA DEL SOGAR CRUCATA" con 38 ramas (fundada en 1931), "El Club Cultural Cruzata", "Unión Católica Cruzata", "La Juventud Cruzata", "El Sogar Cruzata", "El Periodico "Crucata" y "El Otro Cruzata "Otro".</p>	<p>El acto fue organizado por la UNION DE LAS ASOCIACIONES CRUCATA en la República Argentina, que integran "LA DEFENSA DEL SOGAR CRUCATA" con 38 ramas (fundada en 1931), "El Club Cultural Cruzata", "Unión Católica Cruzata", "La Juventud Cruzata", "El Sogar Cruzata", "El Periodico "Crucata" y "El Otro Cruzata "Otro".</p>
<p>Asistieron también delegaciones cruzatas de Rosario, Córdoba, Mendoza, Comodoro Rivadavia, Río Gallegos, Punta Blanca, Uspalata, Montevideo y otras, en representación de 20.000 cruzatas.</p>	<p>Asistieron también delegaciones cruzatas de Rosario, Córdoba, Mendoza, Comodoro Rivadavia, Río Gallegos, Punta Blanca, Uspalata, Montevideo y otras, en representación de 20.000 cruzatas.</p>	<p>Asistieron también delegaciones cruzatas de Rosario, Córdoba, Mendoza, Comodoro Rivadavia, Río Gallegos, Punta Blanca, Uspalata, Montevideo y otras, en representación de 20.000 cruzatas.</p>
<p>Los trabajos se cumplieron según el programa adjunto en el gran acto en el "GRAN SALA PLAZA" - Plaza 571 - asistieron representantes de 18 colectividades extranjeras y 3000 personas. Los números artísticos de boleros y cantos folclóricos fueron ejecutados por artistas cruzatas y australianos.</p>	<p>Los trabajos se cumplieron según el programa adjunto en el gran acto en el "GRAN SALA PLAZA" - Plaza 571 - asistieron representantes de 18 colectividades extranjeras y 3000 personas. Los números artísticos de boleros y cantos folclóricos fueron ejecutados por artistas cruzatas y australianos.</p>	<p>Los trabajos se cumplieron según el programa adjunto en el gran acto en el "GRAN SALA PLAZA" - Plaza 571 - asistieron representantes de 18 colectividades extranjeras y 3000 personas. Los números artísticos de boleros y cantos folclóricos fueron ejecutados por artistas cruzatas y australianos.</p>
<p>Existen al uso de la palabra los siguientes señores:</p>	<p>Existen al uso de la palabra los siguientes señores:</p>	<p>Existen al uso de la palabra los siguientes señores:</p>
<p>1.) Dr. VIGNOLINI FRANCIS, Vicepresidente de "La Defensa del Sogar Cruzata" - abanderado a las Argentinas y australianas presentes en CRUCATA. 2.) DR. JUAN AGUIRRE, Presidente de la Unión de las Asociaciones Cruzatas - abanderado a la colectividad cruzata en el idioma croata. 3.) Sr. JEROME KAMPTER, por la Colectividad australiana. 4.) Sr. JUAN VIGNOLINI, por la asociación de los Socio-Compañeros Argentinos y por la Colectividad Australiana.</p>	<p>1.) Dr. VIGNOLINI FRANCIS, Vicepresidente de "La Defensa del Sogar Cruzata" - abanderado a las Argentinas y australianas presentes en CRUCATA. 2.) DR. JUAN AGUIRRE, Presidente de la Unión de las Asociaciones Cruzatas - abanderado a la colectividad cruzata en el idioma croata. 3.) Sr. JEROME KAMPTER, por la Colectividad australiana. 4.) Sr. JUAN VIGNOLINI, por la asociación de los Socio-Compañeros Argentinos y por la Colectividad Australiana.</p>	<p>1.) Dr. VIGNOLINI FRANCIS, Vicepresidente de "La Defensa del Sogar Cruzata" - abanderado a las Argentinas y australianas presentes en CRUCATA. 2.) DR. JUAN AGUIRRE, Presidente de la Unión de las Asociaciones Cruzatas - abanderado a la colectividad cruzata en el idioma croata. 3.) Sr. JEROME KAMPTER, por la Colectividad australiana. 4.) Sr. JUAN VIGNOLINI, por la asociación de los Socio-Compañeros Argentinos y por la Colectividad Australiana.</p>

**DISCURSO DEL SEÑOR AGOPYAN EN LAS REPRESENTACIONES DE LAS
DIRECCIONES REGIONALES ANTI-COMUNISTAS.**

Respecto a la palabra el Sr. JEROME K. ROYAN en representación de la colectividad iraní.

El Señor Agopyan comenzó su discurso haciendo homenaje a la Granada Independiente y Anticomunista, declarando en nombre de todos los Armenios, que el pueblo armenio estará siempre unido al pueblo croata en la Tierra Santa por la libertad, que tanto Croacia como Armenia merecen - una nación de glorioso antiguo pasado. Se lucha contra el bolchevismo ateo - dijo el señor Agopyan - las armenitas ante el mundo entero como dos valientes defensoras del Cristianismo y de la Civilización. Sus armenitas apasionadas habrán de luchar ante el crimen de la Verdad, ya que están unidas a las líneas anticomunistas y anticomunistas, apremiando también a los pueblos eslavos. Esta lucha es la guerra sagrada - en esta guerra con la algarabía y acérrimas figuras del Egoísmo de José Stalín - el símbolo de la Granada Escorpión y de la Europa unida frente al comunismo ignominioso. Este Juvénil - dijo el delegado armenio - es anticomunista de hoy a de ayer. Nuestros que luchamos contra esta plaga, lo comencé desde hace treinta años y en verdad ha sido siempre para nosotros la palabra de aliento en la lucha a Vida o Muerte. Por esto celebró el pueblo croata de tener un líder de las cualidades de este "Arvid". Hoy lo saludan las Fuerzas de las banderolas, comunistas del obediencia que representa para sus planes siniestros. Ante el año 70 de las centenas de años nosotros aquí esgrimiendo la Dama y sola Verdad. Para nosotros - terminó diciendo el señor Agopyan - este "Arvid" es tanto armenio como croata y éramos en tanto como armenio. Unidos todos alrededor de la bandera de nuestros históricos aliados turcos.

**DISCURSO DEL SEÑOR AGOPYAN EN LAS REPRESENTACIONES DE LAS
DIRECCIONES REGIONALES ANTI-COMUNISTAS.**

Respecto a la palabra el Sr. JEROME K. ROYAN en representación de la colectividad iraní.

El Señor Agopyan comenzó su discurso haciendo homenaje a la Granada Independiente y Anticomunista, declarando en nombre de todos los Armenios, que el pueblo armenio estará siempre unido al pueblo croata en la Tierra Santa por la libertad, que tanto Croacia como Armenia merecen - una nación de glorioso antiguo pasado. Se lucha contra el bolchevismo ateo - dijo el señor Agopyan - las armenitas ante el mundo entero como dos valientes defensoras del Cristianismo y de la Civilización. Sus armenitas apasionadas habrán de luchar ante el crimen de la Verdad, ya que están unidas a las líneas anticomunistas y anticomunistas, apremiando también a los pueblos eslavos. Esta lucha es la guerra sagrada - en esta guerra con la algarabía y acérrimas figuras del Egoísmo de José Stalín - el símbolo de la Granada Escorpión y de la Europa unida frente al comunismo ignominioso. Este Juvénil - dijo el delegado armenio - es anticomunista de hoy a de ayer. Nuestros que luchamos contra esta plaga, lo comencé desde hace treinta años y en verdad ha sido siempre para nosotros la palabra de aliento en la lucha a Vida o Muerte. Por esto celebró el pueblo croata de tener un líder de las cualidades de este "Arvid". Hoy lo saludan las Fuerzas de las banderolas, comunistas del obediencia que representa para sus planes siniestros. Ante el año 70 de las centenas de años nosotros aquí esgrimiendo la Dama y sola Verdad. Para nosotros - terminó diciendo el señor Agopyan - este "Arvid" es tanto armenio como croata y éramos en tanto como armenio. Unidos todos alrededor de la bandera de nuestros históricos aliados turcos.

**DISCURSO DEL SEÑOR AGOPYAN EN LAS REPRESENTACIONES DE LAS
DIRECCIONES REGIONALES ANTI-COMUNISTAS.**

Respecto a la palabra el Sr. JEROME K. ROYAN en representación de la colectividad iraní.

El Señor Agopyan comenzó su discurso haciendo homenaje a la Granada Independiente y Anticomunista, declarando en nombre de todos los Armenios, que el pueblo armenio estará siempre unido al pueblo croata en la Tierra Santa por la libertad, que tanto Croacia como Armenia merecen - una nación de glorioso antiguo pasado. Se lucha contra el bolchevismo ateo - dijo el señor Agopyan - las armenitas ante el mundo entero como dos valientes defensoras del Cristianismo y de la Civilización. Sus armenitas apasionadas habrán de luchar ante el crimen de la Verdad, ya que están unidas a las líneas anticomunistas y anticomunistas, apremiando también a los pueblos eslavos. Esta lucha es la guerra sagrada - en esta guerra con la algarabía y acérrimas figuras del Egoísmo de José Stalín - el símbolo de la Granada Escorpión y de la Europa unida frente al comunismo ignominioso. Este Juvénil - dijo el delegado armenio - es anticomunista de hoy a de ayer. Nuestros que luchamos contra esta plaga, lo comencé desde hace treinta años y en verdad ha sido siempre para nosotros la palabra de aliento en la lucha a Vida o Muerte. Por esto celebró el pueblo croata de tener un líder de las cualidades de este "Arvid". Hoy lo saludan las Fuerzas de las banderolas, comunistas del obediencia que representa para sus planes siniestros. Ante el año 70 de las centenas de años nosotros aquí esgrimiendo la Dama y sola Verdad. Para nosotros - terminó diciendo el señor Agopyan - este "Arvid" es tanto armenio como croata y éramos en tanto como armenio. Unidos todos alrededor de la bandera de nuestros históricos aliados turcos.

Сажетак њовора њредсјавника Сјџраних антикомунистичких заједница.

!!!!!!!!!!!!!!! guerra y guerra en "circunstancias de guerra"! El que quiera saber a esta Pavellid tendrá que pasar también por encima de nosotros cabaleros.

RESUMEN DEL DISCURSO DEL PRESIDENTE DE LA UNIÓN SOVIÉTICA - NIKOLAI JOSÉF VÍDOROVICH.

Herzegovina Croata. En el nombre de los pueblos de Croacia, Polonia y todos los estados en el territorio de la Independencia Croata. En este un hecho necesario para toda la humanidad, que en ese día se quebraron las cadenas impuestas por el injusto tratado de Versalles a un antiguo y valiente pueblo de Europa. Cuando en 1917 se liberaron los pueblos del Caucaso - la Georgia, Azerbaijón, Chechenia del Norte-también tropezaron con el enemigo bárbaro, que les quitó a pose su libertad. Croacia se acordó desde el primer momento de su independencia con la doctrina soviética de Ereván. La venció completamente en el campo militar, pero acordó un compromiso por el Occidente, que en su soberanía sucesivas prefirió registrar ante el son blanco de alas negras. Pero el ideal Croata fue atacado por el comunismo extranjero en 1945 en espíritu justo, provocando un año más en la lucha armada y luego con una resistencia pacífica, que hace también al régimen tirano de Eilat, que muestra bien la palabra - permanece fiel a Moscú, como siempre lo fue Balgare por tradición. Toda esta lucha lo dirige el Movimiento Libertador Croata encabezado por el gran luchador antimperialista Dr Ante Pavellid. He aquí la causa del criminal atentado del 10 de abril de 1962. Se teme a un nuevo Putsch, se teme a un nuevo Malaprop de Croacia) Solo la equitativa comunista)soviética y los siris. Muere Ante Pavellid) Prápagand a un comunista - tirista y también los siris) Muere Ante Pavellid) Sólo en completo acuerdo. Pero también muestra esto en completo acuerdo. Por esto gritamos hoy: "VIVA EL DICTAD" AGRA PAVELLID! VIVA CROACIA LIBRE! MUERE EL COMUNISMO IMPERIALISTAS!

!!!!!!!!!!!!!!! guerra y guerra en "circunstancias de guerra"! El que quiera saber a esta Pavellid tendrá que pasar también por encima de nosotros cabaleros.

RESUMEN DEL DISCURSO DEL PRESIDENTE DE LA UNIÓN SOVIÉTICA - NIKOLAI JOSÉF VÍDOROVICH.

Herzegovina Croata. En el nombre de los pueblos de Croacia, Polonia y todos los estados en el territorio de la Independencia Croata. En este un hecho necesario para toda la humanidad, que en ese día se quebraron las cadenas impuestas por el injusto tratado de Versalles a un antiguo y valiente pueblo de Europa. Cuando en 1917 se liberaron los pueblos del Caucaso - la Georgia, Azerbaijón, Chechenia del Norte-también tropezaron con el enemigo bárbaro, que les quitó a pose su libertad. Croacia se acordó desde el primer momento de su independencia con la doctrina soviética de Ereván. La venció completamente en el campo militar, pero acordó un compromiso por el Occidente, que en su soberanía sucesivas prefirió registrar ante el son blanco de alas negras. Pero el ideal Croata fue atacado por el comunismo extranjero en 1945 en espíritu justo, provocando un año más en la lucha armada y luego con una resistencia pacífica, que hace también al régimen tirano de Eilat, que muestra bien la palabra - permanece fiel a Moscú, como siempre lo fue Balgare por tradición. Toda esta lucha lo dirige el Movimiento Libertador Croata encabezado por el gran luchador antimperialista Dr Ante Pavellid. He aquí la causa del criminal atentado del 10 de abril de 1962. Se teme a un nuevo Putsch, se teme a un nuevo Malaprop de Croacia) Solo la equitativa comunista)soviética y los siris. Muere Ante Pavellid) Prápagand a un comunista - tirista y también los siris) Muere Ante Pavellid) Sólo en completo acuerdo. Pero también muestra esto en completo acuerdo. Por esto gritamos hoy: "VIVA EL DICTAD" AGRA PAVELLID! VIVA CROACIA LIBRE! MUERE EL COMUNISMO IMPERIALISTAS!

!!!!!!!!!!!!!!! guerra y guerra en "circunstancias de guerra"! El que quiera saber a esta Pavellid tendrá que pasar también por encima de nosotros cabaleros.

RESUMEN DEL DISCURSO DEL PRESIDENTE DE LA UNIÓN SOVIÉTICA - NIKOLAI JOSÉF VÍDOROVICH.

Herzegovina Croata. En el nombre de los pueblos de Croacia, Polonia y todos los estados en el territorio de la Independencia Croata. En este un hecho necesario para toda la humanidad, que en ese día se quebraron las cadenas impuestas por el injusto tratado de Versalles a un antiguo y valiente pueblo de Europa. Cuando en 1917 se liberaron los pueblos del Caucaso - la Georgia, Azerbaijón, Chechenia del Norte-también tropezaron con el enemigo bárbaro, que les quitó a pose su libertad. Croacia se acordó desde el primer momento de su independencia con la doctrina soviética de Ereván. La venció completamente en el campo militar, pero acordó un compromiso por el Occidente, que en su soberanía sucesivas prefirió registrar ante el son blanco de alas negras. Pero el ideal Croata fue atacado por el comunismo extranjero en 1945 en espíritu justo, provocando un año más en la lucha armada y luego con una resistencia pacífica, que hace también al régimen tirano de Eilat, que muestra bien la palabra - permanece fiel a Moscú, como siempre lo fue Balgare por tradición. Toda esta lucha lo dirige el Movimiento Libertador Croata encabezado por el gran luchador antimperialista Dr Ante Pavellid. He aquí la causa del criminal atentado del 10 de abril de 1962. Se teme a un nuevo Putsch, se teme a un nuevo Malaprop de Croacia) Solo la equitativa comunista)soviética y los siris. Muere Ante Pavellid) Prápagand a un comunista - tirista y también los siris) Muere Ante Pavellid) Sólo en completo acuerdo. Pero también muestra esto en completo acuerdo. Por esto gritamos hoy: "VIVA EL DICTAD" AGRA PAVELLID! VIVA CROACIA LIBRE! MUERE EL COMUNISMO IMPERIALISTAS!

Говор Хорхеа Гомеллаурија, иредседника Кавкаској савеза.

MEMORIO DEL DIRECTOR DEL COMERCIO EXTERIOR EN LA
REPUBLICA FEDERAL DEL BRASIL, ANA, VIZCARRA.

* El mensaje de la libertad y de la humanidad se dispersa
desde la sociedad contra el Dr. Ansa Perelló, libertador de Orizaba.
La fama del crimen se hizo amplia justamente al cumplirse el 10º
aniversario de la liberación contra del imperialismo japonés, de
Orizaba y los que lo acaban quisieron elevarlo al pueblo como
un su justa y desahogada lucha por la Independencia Nacional. Como
así mismo a grandes líderes sociales, al general PÉREZ, primer
presidente de Orizaba y al líder del Movimiento Libertador Central
MEXICANOS, quisieron sobre estar al Dr. Ansa Perelló, luego cuando
de él se volvió a elevarse al estereotipo, sobre esta segunda infame y
obscena propaganda. Los oficiales se han convertidos en jueces, despo-
sitiendo al Dr. Ansa Perelló de 150,000 sueldos. Nosotros sabemos
todavía la fama de este atentado - pero aunque fuerá así, ya se dijo
y 10,000 sueldos se otorgan para cubrir los 150,000 sueldos aten-
didos en MICHUEN por orden de Díaz y al algunas veces desorden
y jugar al ANTE PAVILIC - este es únicamente al pueblo suelta. El
fin es claro en la persona del Dr. Ansa Perelló quisiera asesinarlo
a todos los revolucionarios del mundo, quisiera repetir una segunda
Dalia, un segundo Teodoro y Fokiel, pero la fama de las agitacione-
siones ante el comunismo pertenece al pasado. El mismo día se
atentado ya de algunas víctimas más. Nosotros sabemos el porqué
de la persecución comunista del Dr. Ansa Perelló, símba sobre sus ideas
que el idealista la resistencia absoluta a los crímenes comunistas,
pues que en otros asuntos "MICHUEN Y MICHUEN" se un balance en la
lucha antimperialista. Saben que Dr. Ansa Perelló, y los Patriotas
insurreccionales son los explotados, pero atentado ante los crímenes
comunistas a todo el mundo que figuraba a "Balera del Sur" se un
atado - asesinos a manos de Díaz, nosotros sabemos - y quien es

MEMORIO DEL DIRECTOR DEL COMERCIO EXTERIOR EN LA
REPUBLICA FEDERAL DEL BRASIL, ANA, VIZCARRA.

* El mensaje de la libertad y de la humanidad se dispersa
desde la sociedad contra el Dr. Ansa Perelló, libertador de Orizaba.
La fama del crimen se hizo amplia justamente al cumplirse el 10º
aniversario de la liberación contra del imperialismo japonés, de
Orizaba y los que lo acaban quisieron elevarlo al pueblo como
un su justa y desahogada lucha por la Independencia Nacional. Como
así mismo a grandes líderes sociales, al general PÉREZ, primer
presidente de Orizaba y al líder del Movimiento Libertador Central
MEXICANOS, quisieron sobre estar al Dr. Ansa Perelló, luego cuando
de él se volvió a elevarse al estereotipo, sobre esta segunda infame y
obscena propaganda. Los oficiales se han convertidos en jueces, despo-
sitiendo al Dr. Ansa Perelló de 150,000 sueldos. Nosotros sabemos
todavía la fama de este atentado - pero aunque fuerá así, ya se dijo
y 10,000 sueldos se otorgan para cubrir los 150,000 sueldos aten-
didos en MICHUEN por orden de Díaz y al algunas veces desorden
y jugar al ANTE PAVILIC - este es únicamente al pueblo suelta. El
fin es claro en la persona del Dr. Ansa Perelló quisiera asesinarlo
a todos los revolucionarios del mundo, quisiera repetir una segunda
Dalia, un segundo Teodoro y Fokiel, pero la fama de las agitacione-
siones ante el comunismo pertenece al pasado. El mismo día se
atentado ya de algunas víctimas más. Nosotros sabemos el porqué
de la persecución comunista del Dr. Ansa Perelló, símba sobre sus ideas
que el idealista la resistencia absoluta a los crímenes comunistas,
pues que en otros asuntos "MICHUEN Y MICHUEN" se un balance en la
lucha antimperialista. Saben que Dr. Ansa Perelló, y los Patriotas
insurreccionales son los explotados, pero atentado ante los crímenes
comunistas a todo el mundo que figuraba a "Balera del Sur" se un
atado - asesinos a manos de Díaz, nosotros sabemos - y quien es

MEMORIO DEL DIRECTOR DEL COMERCIO EXTERIOR EN LA
REPUBLICA FEDERAL DEL BRASIL, ANA, VIZCARRA.

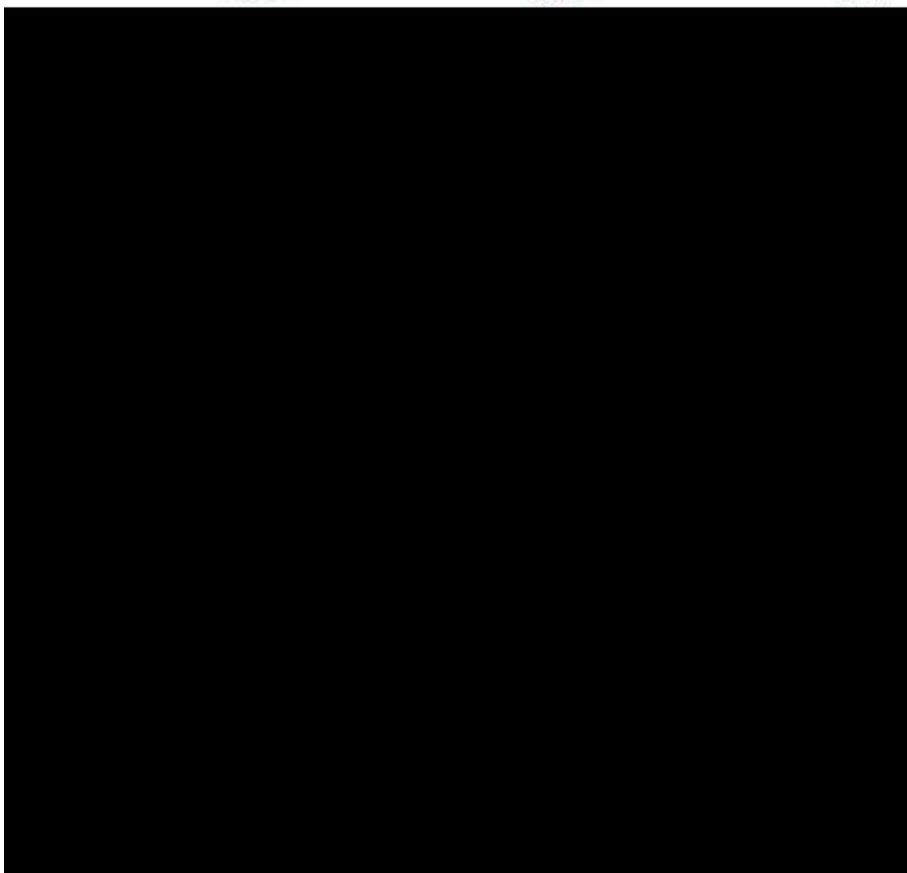
* El mensaje de la libertad y de la humanidad se dispersa
desde la sociedad contra el Dr. Ansa Perelló, libertador de Orizaba.
La fama del crimen se hizo amplia justamente al cumplirse el 10º
aniversario de la liberación contra del imperialismo japonés, de
Orizaba y los que lo acaban quisieron elevarlo al pueblo como
un su justa y desahogada lucha por la Independencia Nacional. Como
así mismo a grandes líderes sociales, al general PÉREZ, primer
presidente de Orizaba y al líder del Movimiento Libertador Central
MEXICANOS, quisieron sobre estar al Dr. Ansa Perelló, luego cuando
de él se volvió a elevarse al estereotipo, sobre esta segunda infame y
obscena propaganda. Los oficiales se han convertidos en jueces, despo-
sitiendo al Dr. Ansa Perelló de 150,000 sueldos. Nosotros sabemos
todavía la fama de este atentado - pero aunque fuerá así, ya se dijo
y 10,000 sueldos se otorgan para cubrir los 150,000 sueldos aten-
didos en MICHUEN por orden de Díaz y al algunas veces desorden
y jugar al ANTE PAVILIC - este es únicamente al pueblo suelta. El
fin es claro en la persona del Dr. Ansa Perelló quisiera asesinarlo
a todos los revolucionarios del mundo, quisiera repetir una segunda
Dalia, un segundo Teodoro y Fokiel, pero la fama de las agitacione-
siones ante el comunismo pertenece al pasado. El mismo día se
atentado ya de algunas víctimas más. Nosotros sabemos el porqué
de la persecución comunista del Dr. Ansa Perelló, símba sobre sus ideas
que el idealista la resistencia absoluta a los crímenes comunistas,
pues que en otros asuntos "MICHUEN Y MICHUEN" se un balance en la
lucha antimperialista. Saben que Dr. Ansa Perelló, y los Patriotas
insurreccionales son los explotados, pero atentado ante los crímenes
comunistas a todo el mundo que figuraba a "Balera del Sur" se un
atado - asesinos a manos de Díaz, nosotros sabemos - y quien es

Говор Миїла Анхела Рубинєка. Генерални секретар Представништва Україне.

Одговор арјенинске националне жандармерије на захтјев за јрисијуй информацијама о креињу Анђе Павелића у Арјенини. 21. 12. 2023.

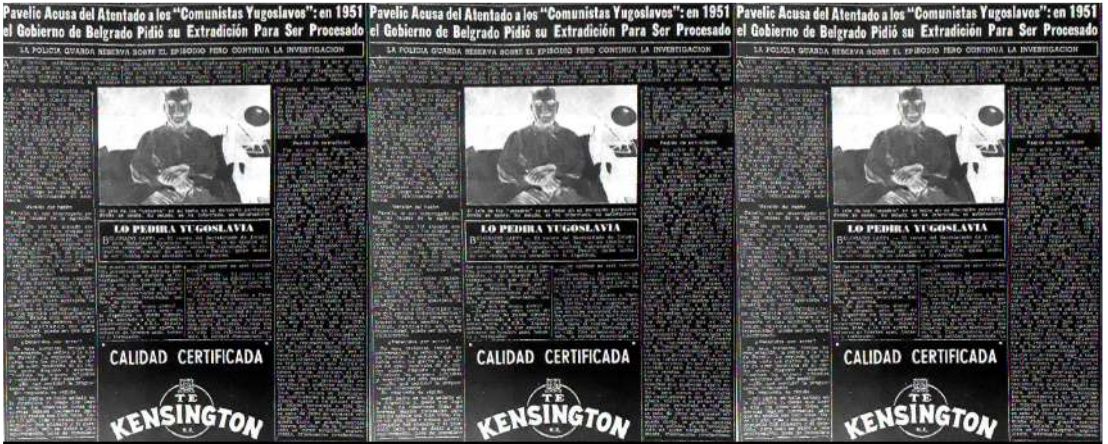
 <p>Repubblica Italiana Ministero della Pubblica Istruzione DIREZIONE REGIONALE Liguria</p> <p>PROVINCIA DI GENOVA CONTO CONSUNTIVO 2011 Art. 107 del D.Lgs. n. 112 del 6/3/2008</p>	 <p>Repubblica Italiana Ministero della Pubblica Istruzione DIREZIONE REGIONALE Liguria</p> <p>PROVINCIA DI GENOVA CONTO CONSUNTIVO 2011 Art. 107 del D.Lgs. n. 112 del 6/3/2008</p>	 <p>Repubblica Italiana Ministero della Pubblica Istruzione DIREZIONE REGIONALE Liguria</p> <p>PROVINCIA DI GENOVA CONTO CONSUNTIVO 2011 Art. 107 del D.Lgs. n. 112 del 6/3/2008</p>
<p>Il presente documento illustra i risultati della gestione amministrativa e finanziaria della Provincia di Genova per l'anno 2011, in conformità con l'art. 107 del D.Lgs. n. 112 del 6/3/2008.</p> <p>Il documento è articolato in tre parti: la prima illustra i dati generali della gestione; la seconda illustra i dati per settore; la terza illustra i dati per servizio.</p> <p>Il presente documento è stato approvato dal Consiglio Provinciale di Genova in data 15/12/2011.</p> <p>Il presente documento è stato approvato dal Consiglio Provinciale di Genova in data 15/12/2011.</p>	<p>Il presente documento illustra i risultati della gestione amministrativa e finanziaria della Provincia di Genova per l'anno 2011, in conformità con l'art. 107 del D.Lgs. n. 112 del 6/3/2008.</p> <p>Il documento è articolato in tre parti: la prima illustra i dati generali della gestione; la seconda illustra i dati per settore; la terza illustra i dati per servizio.</p> <p>Il presente documento è stato approvato dal Consiglio Provinciale di Genova in data 15/12/2011.</p> <p>Il presente documento è stato approvato dal Consiglio Provinciale di Genova in data 15/12/2011.</p>	<p>Il presente documento illustra i risultati della gestione amministrativa e finanziaria della Provincia di Genova per l'anno 2011, in conformità con l'art. 107 del D.Lgs. n. 112 del 6/3/2008.</p> <p>Il documento è articolato in tre parti: la prima illustra i dati generali della gestione; la seconda illustra i dati per settore; la terza illustra i dati per servizio.</p> <p>Il presente documento è stato approvato dal Consiglio Provinciale di Genova in data 15/12/2011.</p> <p>Il presente documento è stato approvato dal Consiglio Provinciale di Genova in data 15/12/2011.</p>

Чланак из арјенинској лисџа Критика од 11. ајрила 1957. јодине.

Чланак из арјентинској лисћу Ла Пренса од 12. априла 1957. године.

Por Haber Sido Herido de 6 Balazos, Fue Capturado Anoche en Caseros el Criminal de Guerra Pavelic

El hecho judicial ocurrido...

Al respecto se informó de que...

El hecho judicial ocurrido...

Al respecto se informó de que...

El hecho judicial ocurrido...

Al respecto se informó de que...

El hecho judicial ocurrido...

Al respecto se informó de que...

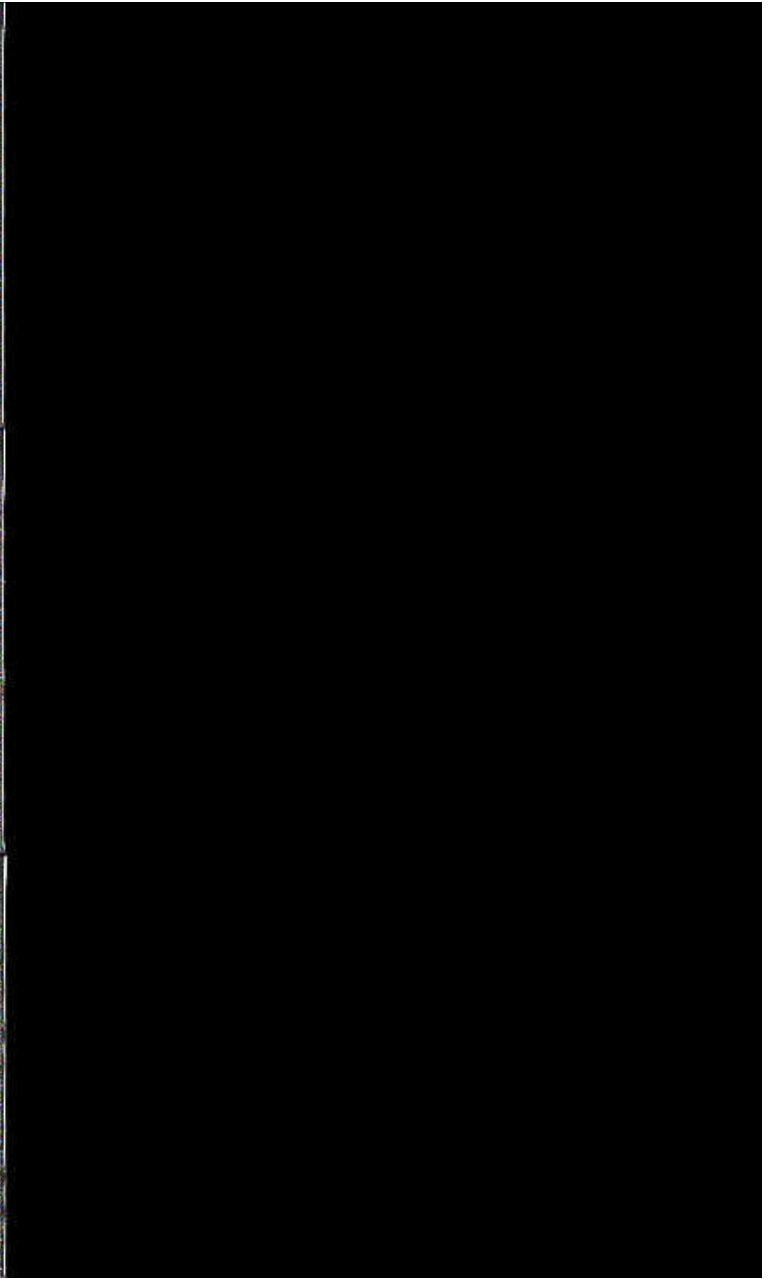
El hecho judicial ocurrido...

Main body of the article containing multiple columns of text, including details of the capture and the criminal's background.

Continuation of the article text, providing further context and details.

Final section of the article, concluding the report on the capture of Pavelic.

Чланак из арђенђинској листи Ла Пренса од 22. априла 1957. године.

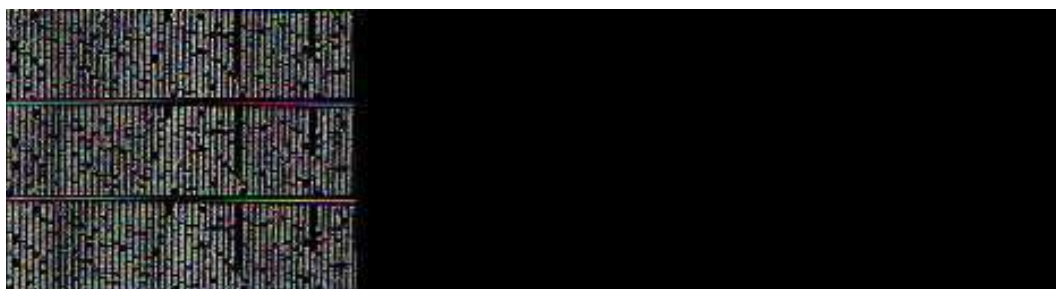

Чланак из арђенђинској листи Ла Национ од 17. априла 1957. године.

Чланак из часописа Hechos en el Mundo.
„Стирани терористија је био Перонова сива еминенција.”

Бранко Анђић, „Поседан досије за Павелића”

Página/12 Página/12 Página/12

"Ni siquiera el canciller Di Tella nos envía la información pedida"

Eugenio Rom, director del Archivo General de la Nación, aseguró a este diario que no recibe respuestas a ninguno de sus pedidos para que, tanto la Cancillería como la Policía, le envíen más información sobre los nazis.

El director del Archivo General de la Nación, Eugenio Rom, aseguró a este diario que no recibe respuestas a ninguno de sus pedidos para que, tanto la Cancillería como la Policía, le envíen más información sobre los nazis. Rom dijo que ha solicitado información sobre los nazis que vivieron en Argentina durante la última dictadura militar, pero que no ha recibido ninguna respuesta. Rom dijo que ha solicitado información sobre los nazis que vivieron en Argentina durante la última dictadura militar, pero que no ha recibido ninguna respuesta.

"Ni siquiera el canciller Di Tella nos envía la información pedida"

Eugenio Rom, director del Archivo General de la Nación, aseguró a este diario que no recibe respuestas a ninguno de sus pedidos para que, tanto la Cancillería como la Policía, le envíen más información sobre los nazis.

El director del Archivo General de la Nación, Eugenio Rom, aseguró a este diario que no recibe respuestas a ninguno de sus pedidos para que, tanto la Cancillería como la Policía, le envíen más información sobre los nazis. Rom dijo que ha solicitado información sobre los nazis que vivieron en Argentina durante la última dictadura militar, pero que no ha recibido ninguna respuesta. Rom dijo que ha solicitado información sobre los nazis que vivieron en Argentina durante la última dictadura militar, pero que no ha recibido ninguna respuesta.

"Ni siquiera el canciller Di Tella nos envía la información pedida"

Eugenio Rom, director del Archivo General de la Nación, aseguró a este diario que no recibe respuestas a ninguno de sus pedidos para que, tanto la Cancillería como la Policía, le envíen más información sobre los nazis.

El director del Archivo General de la Nación, Eugenio Rom, aseguró a este diario que no recibe respuestas a ninguno de sus pedidos para que, tanto la Cancillería como la Policía, le envíen más información sobre los nazis. Rom dijo que ha solicitado información sobre los nazis que vivieron en Argentina durante la última dictadura militar, pero que no ha recibido ninguna respuesta. Rom dijo que ha solicitado información sobre los nazis que vivieron en Argentina durante la última dictadura militar, pero que no ha recibido ninguna respuesta.

RUBÉN BERAJA, PRESIDENTE DE LA DAJA

"No ha habido mucha voluntad"

Rubén Beraja, presidente de la DAJA, dijo que no ha habido mucha voluntad por parte de los organismos de derechos humanos para investigar los crímenes de lesa humanidad. Beraja dijo que los organismos de derechos humanos no han mostrado suficiente voluntad para investigar los crímenes de lesa humanidad. Beraja dijo que los organismos de derechos humanos no han mostrado suficiente voluntad para investigar los crímenes de lesa humanidad.

RUBÉN BERAJA, PRESIDENTE DE LA DAJA

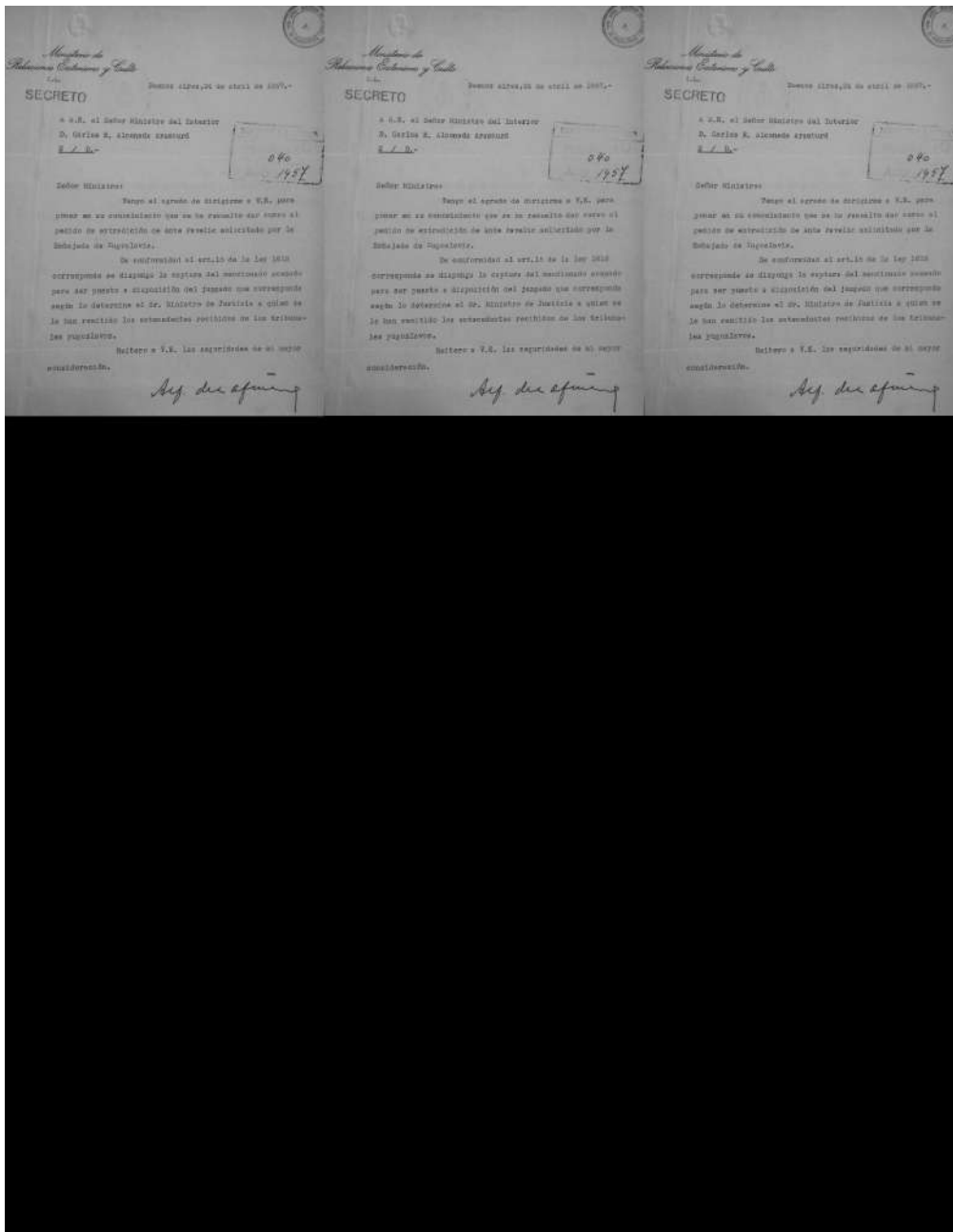
"No ha habido mucha voluntad"

Rubén Beraja, presidente de la DAJA, dijo que no ha habido mucha voluntad por parte de los organismos de derechos humanos para investigar los crímenes de lesa humanidad. Beraja dijo que los organismos de derechos humanos no han mostrado suficiente voluntad para investigar los crímenes de lesa humanidad. Beraja dijo que los organismos de derechos humanos no han mostrado suficiente voluntad para investigar los crímenes de lesa humanidad.

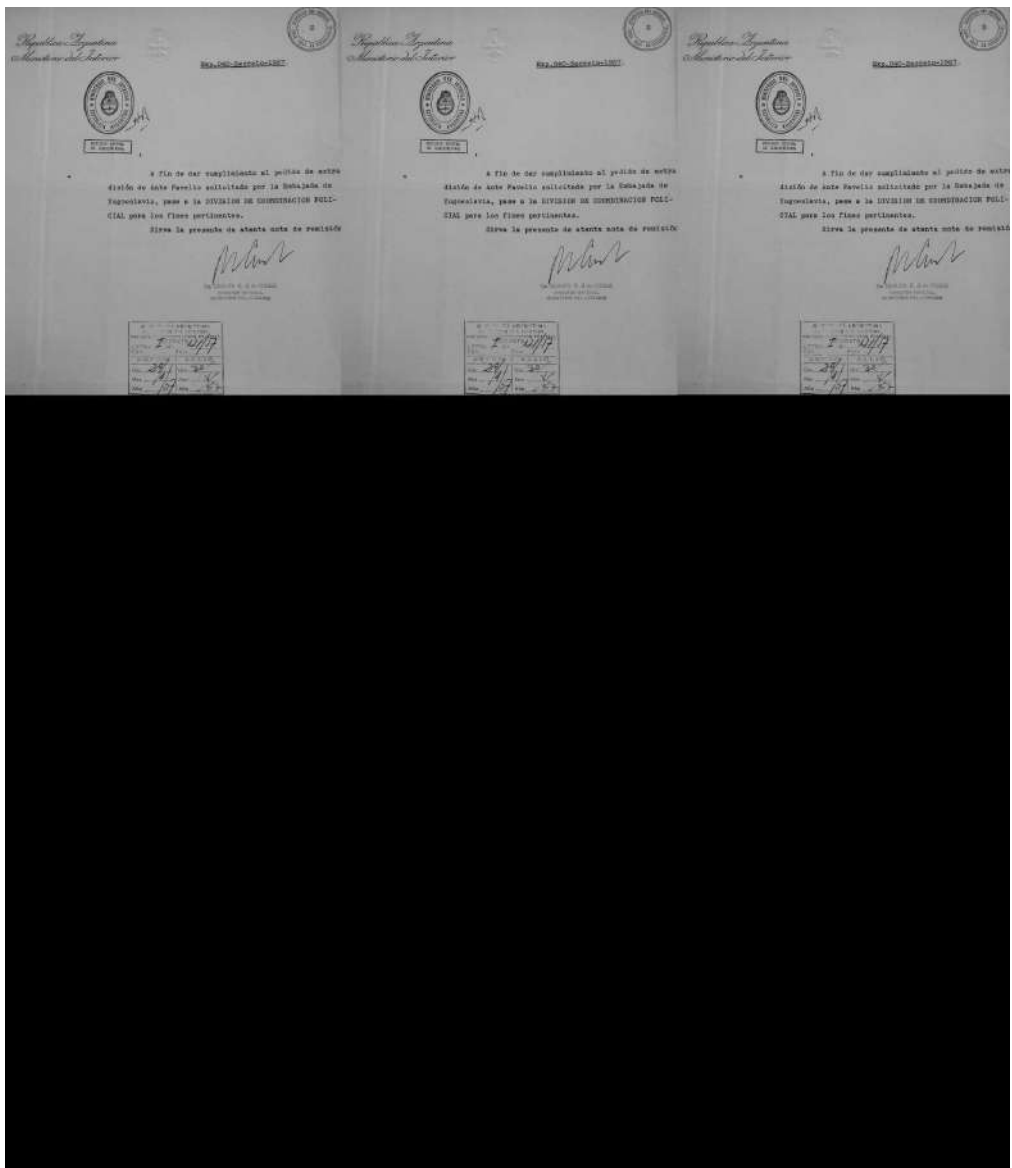
RUBÉN BERAJA, PRESIDENTE DE LA DAJA

"No ha habido mucha voluntad"

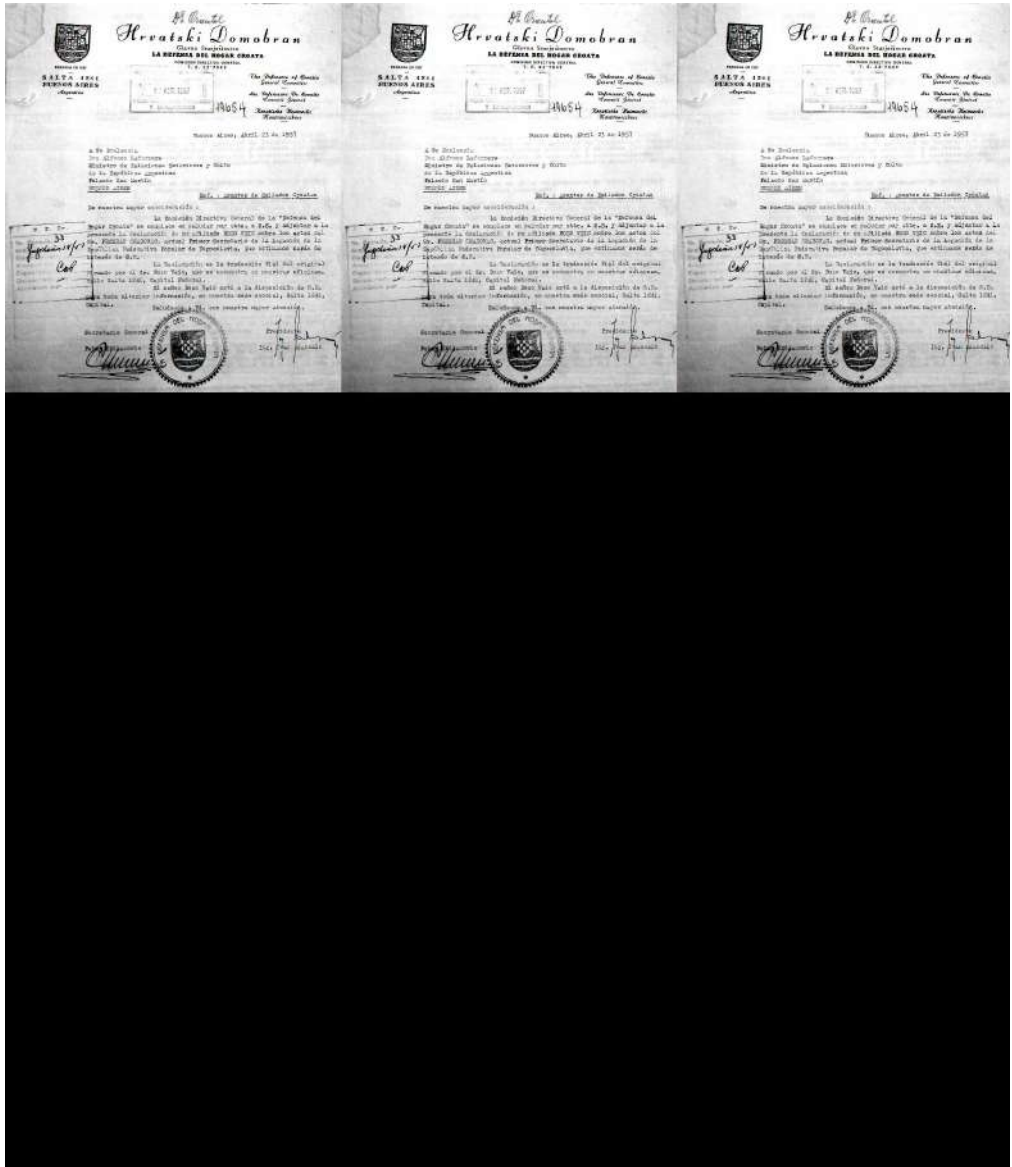
Rubén Beraja, presidente de la DAJA, dijo que no ha habido mucha voluntad por parte de los organismos de derechos humanos para investigar los crímenes de lesa humanidad. Beraja dijo que los organismos de derechos humanos no han mostrado suficiente voluntad para investigar los crímenes de lesa humanidad. Beraja dijo que los organismos de derechos humanos no han mostrado suficiente voluntad para investigar los crímenes de lesa humanidad.

Писмо министра Алфонса Лаферера министру унутрашњих послова Карлосу Алконади којим га обавештава да је одлучено да се настави са захтевом за изручење Павелића. Архив Министарства иностраних послова, Арјентиџина.

Наймоена у којој Карлос да Куња обавештава да ће у циљу обраде Павлићевој захтева за изручење Досије дити и прослеђен Одељењу за координацију полиције.
Архив Министарства иностраних послова, Аргентина.

Наймоена Ивана Асанчаића, министру иностраних послова, као одговор на изјаве
Предраја Грабовца, о злочинима Павелића и усташа.
Архив Министарства иностраних послова, Арђенићина.

**DEMANEROS DEL SR. PUEO VEIC ANTES LOS CRIMENES COMITIDOS
POR EL ACTUAL FRENTE ORGANIZADO DE LA LUCHA DE LA
REPUBLICA FEDERAL POPULAR DE YUGOSLAVIA EN
BOSNIA Y HERZEGOVINA**

De los artículos aparecidos en la prensa de esta Ciudad, se le notifica que en primer momento de la Liberación de la República Federal Popular de Yugoslavia en Bosnia y Herzegovina, al Sr. FURMAN GIBANOVIC, nacido en Slat, (Delatinski Zagreb, Croacia).

En el año 1941, en el pueblo de Borici, Departamento de Slat, (Delatinski Zagreb, Croacia), vestía y ocupaba de cargo del movimiento Oporoca, cuando estaba bajo sus actividades se siguientes:

FRENTE GIBANOVIC fue enviado a la línea de las Repúblicas Socialistas Yugoslavas por el gobierno de Yugoslavia durante la época de sus relaciones sociales y políticas (1935-1941), para ocupar las actitudes de activista y contrabandista predominantemente en la Segunda Revolucionaria Comunistas Partida de Bosnia.

Para ocupar estas actitudes se encargó la total y absoluta atención a la zona comunista.

Los "oficiales" de Grupos de la Segunda Guerra Mundial, cuando actuó como Chefe de Partido del "Partido de Liberación Popular Yugoslavo U las Partidas Comunistas" (DVI y PZ).

Cuando estas tropas llegaban en 1944 al región de Delatinski Zagreb, mientras se movían hacia el norte, ocuparon también al aldeas entre de Borici.

Por ésto del Chefe de Partido FURMAN GIBANOVIC y el "Comandante" H. TIRICIC, fueron reconocidos al momento en su período posterior de la liberación. Le falta saber cuál fue las víctimas eran reconocidos como sobrevivientes del comunismo y haber el nombre de algunos de ellos a la Milicia Voluntaria Comunistas (MVC) - que fue una de las actividades del grupo - el momento de tener esta autoridad. Algunos fueron reconocidos solamente por ser partidarios de anticomunismo.

Desde año fueron reconocidos brutalmente a los vestidos y miembros de familias delos del pueblo de la línea de todos los datos por los comunistas comunistas.

Señala que entre las reconocidas figuras los "Comandante" IVAN KAZIC de la zona, MIRO VEIC (de Borici) de 13 años, el activista DRUG MARJANOVIC y la activista IVA MARJANOVIC, entre reconocidos a golpes de manos y martillos. Se sabe que había tenido partes los comunistas al comunismo.

Otros hechos del movimiento GIBANOVIC son la deportación al extranjero de comunistas de Euzkara, cerca de Borici (España) a todas las zonas habitadas de Bosnia. Comenzaron luego por el jefe comunista Jelisir Guran Turlicovic (O) comunistas de Bosnia y cerca de 1000 de las localidades de Biron, Muzopolje,

**DEMANEROS DEL SR. PUEO VEIC ANTES LOS CRIMENES COMITIDOS
POR EL ACTUAL FRENTE ORGANIZADO DE LA LUCHA DE LA
REPUBLICA FEDERAL POPULAR DE YUGOSLAVIA EN
BOSNIA Y HERZEGOVINA**

De los artículos aparecidos en la prensa de esta Ciudad, se le notifica que en primer momento de la Liberación de la República Federal Popular de Yugoslavia en Bosnia y Herzegovina, al Sr. FURMAN GIBANOVIC, nacido en Slat, (Delatinski Zagreb, Croacia).

En el año 1941, en el pueblo de Borici, Departamento de Slat, (Delatinski Zagreb, Croacia), vestía y ocupaba de cargo del movimiento Oporoca, cuando estaba bajo sus actividades se siguientes:

FRENTE GIBANOVIC fue enviado a la línea de las Repúblicas Socialistas Yugoslavas por el gobierno de Yugoslavia durante la época de sus relaciones sociales y políticas (1935-1941), para ocupar las actitudes de activista y contrabandista predominantemente en la Segunda Revolucionaria Comunistas Partida de Bosnia.

Para ocupar estas actitudes se encargó la total y absoluta atención a la zona comunista.

Los "oficiales" de Grupos de la Segunda Guerra Mundial, cuando actuó como Chefe de Partido del "Partido de Liberación Popular Yugoslavo U las Partidas Comunistas" (DVI y PZ).

Cuando estas tropas llegaban en 1944 al región de Delatinski Zagreb, mientras se movían hacia el norte, ocuparon también al aldeas entre de Borici.

Por ésto del Chefe de Partido FURMAN GIBANOVIC y el "Comandante" H. TIRICIC, fueron reconocidos al momento en su período posterior de la liberación. Le falta saber cuál fue las víctimas eran reconocidos como sobrevivientes del comunismo y haber el nombre de algunos de ellos a la Milicia Voluntaria Comunistas (MVC) - que fue una de las actividades del grupo - el momento de tener esta autoridad. Algunos fueron reconocidos solamente por ser partidarios de anticomunismo.

Desde año fueron reconocidos brutalmente a los vestidos y miembros de familias delos del pueblo de la línea de todos los datos por los comunistas comunistas.

Señala que entre las reconocidas figuras los "Comandante" IVAN KAZIC de la zona, MIRO VEIC (de Borici) de 13 años, el activista DRUG MARJANOVIC y la activista IVA MARJANOVIC, entre reconocidos a golpes de manos y martillos. Se sabe que había tenido partes los comunistas al comunismo.

Otros hechos del movimiento GIBANOVIC son la deportación al extranjero de comunistas de Euzkara, cerca de Borici (España) a todas las zonas habitadas de Bosnia. Comenzaron luego por el jefe comunista Jelisir Guran Turlicovic (O) comunistas de Bosnia y cerca de 1000 de las localidades de Biron, Muzopolje,

**DEMANEROS DEL SR. PUEO VEIC ANTES LOS CRIMENES COMITIDOS
POR EL ACTUAL FRENTE ORGANIZADO DE LA LUCHA DE LA
REPUBLICA FEDERAL POPULAR DE YUGOSLAVIA EN
BOSNIA Y HERZEGOVINA**

De los artículos aparecidos en la prensa de esta Ciudad, se le notifica que en primer momento de la Liberación de la República Federal Popular de Yugoslavia en Bosnia y Herzegovina, al Sr. FURMAN GIBANOVIC, nacido en Slat, (Delatinski Zagreb, Croacia).

En el año 1941, en el pueblo de Borici, Departamento de Slat, (Delatinski Zagreb, Croacia), vestía y ocupaba de cargo del movimiento Oporoca, cuando estaba bajo sus actividades se siguientes:

FRENTE GIBANOVIC fue enviado a la línea de las Repúblicas Socialistas Yugoslavas por el gobierno de Yugoslavia durante la época de sus relaciones sociales y políticas (1935-1941), para ocupar las actitudes de activista y contrabandista predominantemente en la Segunda Revolucionaria Comunistas Partida de Bosnia.

Para ocupar estas actitudes se encargó la total y absoluta atención a la zona comunista.

Los "oficiales" de Grupos de la Segunda Guerra Mundial, cuando actuó como Chefe de Partido del "Partido de Liberación Popular Yugoslavo U las Partidas Comunistas" (DVI y PZ).

Cuando estas tropas llegaban en 1944 al región de Delatinski Zagreb, mientras se movían hacia el norte, ocuparon también al aldeas entre de Borici.

Por ésto del Chefe de Partido FURMAN GIBANOVIC y el "Comandante" H. TIRICIC, fueron reconocidos al momento en su período posterior de la liberación. Le falta saber cuál fue las víctimas eran reconocidos como sobrevivientes del comunismo y haber el nombre de algunos de ellos a la Milicia Voluntaria Comunistas (MVC) - que fue una de las actividades del grupo - el momento de tener esta autoridad. Algunos fueron reconocidos solamente por ser partidarios de anticomunismo.

Desde año fueron reconocidos brutalmente a los vestidos y miembros de familias delos del pueblo de la línea de todos los datos por los comunistas comunistas.

Señala que entre las reconocidas figuras los "Comandante" IVAN KAZIC de la zona, MIRO VEIC (de Borici) de 13 años, el activista DRUG MARJANOVIC y la activista IVA MARJANOVIC, entre reconocidos a golpes de manos y martillos. Se sabe que había tenido partes los comunistas al comunismo.

Otros hechos del movimiento GIBANOVIC son la deportación al extranjero de comunistas de Euzkara, cerca de Borici (España) a todas las zonas habitadas de Bosnia. Comenzaron luego por el jefe comunista Jelisir Guran Turlicovic (O) comunistas de Bosnia y cerca de 1000 de las localidades de Biron, Muzopolje,

Industria con que se analiza, la pose al desmantelamiento el hecho de que...

5. INVITACION A UNA COMISION INTERNACIONAL. Los obispos evanicos...

6. DENUNCIA DE CRUCIFIXO A LA INDEPENDENCIA. Mientras proclamamos la independencia...

La industria con que se analiza, la pose al desmantelamiento el hecho de que...

5. INVITACION A UNA COMISION INTERNACIONAL. Los obispos evanicos...

6. DENUNCIA DE CRUCIFIXO A LA INDEPENDENCIA. Mientras proclamamos la independencia...

La industria con que se analiza, la pose al desmantelamiento el hecho de que...

5. INVITACION A UNA COMISION INTERNACIONAL. Los obispos evanicos...

6. DENUNCIA DE CRUCIFIXO A LA INDEPENDENCIA. Mientras proclamamos la independencia...

Промеморија и извештај министру иностраних јослова Алфонсу де Лафереру који одјашњава визију Хрватске заједнице у Арентињини у вези са случајем Павелић.
Архив Министарства иностраних јослова, Арентињина.

FRANCIA	FRANCIA	FRANCIA
1) Tiene el Ministerio de Relaciones Exteriores y Culto argentino el derecho y la intención de intervenir en la disputa entre los croatas y serbios, las relaciones subyugadas y las segundas subyugadas, apoyando al Ministerio de Relaciones Exteriores y Culto argentino a estos últimos, representados actualmente por el Partido y Ejército comunista.	1) Tiene el Ministerio de Relaciones Exteriores y Culto argentino el derecho y la intención de intervenir en la disputa entre los croatas y serbios, las relaciones subyugadas y las segundas subyugadas, apoyando al Ministerio de Relaciones Exteriores y Culto argentino a estos últimos, representados actualmente por el Partido y Ejército comunista.	1) Tiene el Ministerio de Relaciones Exteriores y Culto argentino el derecho y la intención de intervenir en la disputa entre los croatas y serbios, las relaciones subyugadas y las segundas subyugadas, apoyando al Ministerio de Relaciones Exteriores y Culto argentino a estos últimos, representados actualmente por el Partido y Ejército comunista.
2) Cuestion los fundamentos del Ministerio de Relaciones Exteriores y Culto argentino la historia de la banda croata y de su precaria situación dentro de Yugoslavia desde 1918 hasta la fecha?	2) Cuestion los fundamentos del Ministerio de Relaciones Exteriores y Culto argentino la historia de la banda croata y de su precaria situación dentro de Yugoslavia desde 1918 hasta la fecha?	2) Cuestion los fundamentos del Ministerio de Relaciones Exteriores y Culto argentino la historia de la banda croata y de su precaria situación dentro de Yugoslavia desde 1918 hasta la fecha?
3) Deben los fundamentos del Ministerio de Relaciones Exteriores y Culto argentino, que el estado Independiente de Croacia fué formado en 1941 después del levantamiento general del pueblo croata contra el ejército serbio?	3) Deben los fundamentos del Ministerio de Relaciones Exteriores y Culto argentino, que el estado Independiente de Croacia fué formado en 1941 después del levantamiento general del pueblo croata contra el ejército serbio?	3) Deben los fundamentos del Ministerio de Relaciones Exteriores y Culto argentino, que el estado Independiente de Croacia fué formado en 1941 después del levantamiento general del pueblo croata contra el ejército serbio?
4) Crean ellas de verdad, que Croacia fué formada por orden de Hitler y Mussolini, como lo sostuvo la propaganda serbia durante y después de la guerra, y que no los líderes del Comité Nacional de la República Argentina, que proclaman los fundamentos de la Croacia?	4) Crean ellas de verdad, que Croacia fué formada por orden de Hitler y Mussolini, como lo sostuvo la propaganda serbia durante y después de la guerra, y que no los líderes del Comité Nacional de la República Argentina, que proclaman los fundamentos de la Croacia?	4) Crean ellas de verdad, que Croacia fué formada por orden de Hitler y Mussolini, como lo sostuvo la propaganda serbia durante y después de la guerra, y que no los líderes del Comité Nacional de la República Argentina, que proclaman los fundamentos de la Croacia?
5) Debe subsistir las funciones del Ministerio de Relaciones Exteriores y Culto argentino, que el estado Independiente de Croacia fué proclamado por el Ejército serbio y sus aliados croatas - Buzgic, Milevovic, Alencic, Tizala, Szigaric, Humata, Filipovic, Kincuric, Bouda, Borovic, Pevic, Japic y Gidra internacional? - Deben ellas, que el doctor Jase Pevic era jefe de esta Estado y ciudad "Hitler", como muchos creen bajo la influencia de la propaganda serbia?	5) Debe subsistir las funciones del Ministerio de Relaciones Exteriores y Culto argentino, que el estado Independiente de Croacia fué proclamado por el Ejército serbio y sus aliados croatas - Buzgic, Milevovic, Alencic, Tizala, Szigaric, Humata, Filipovic, Kincuric, Bouda, Borovic, Pevic, Japic y Gidra internacional? - Deben ellas, que el doctor Jase Pevic era jefe de esta Estado y ciudad "Hitler", como muchos creen bajo la influencia de la propaganda serbia?	5) Debe subsistir las funciones del Ministerio de Relaciones Exteriores y Culto argentino, que el estado Independiente de Croacia fué proclamado por el Ejército serbio y sus aliados croatas - Buzgic, Milevovic, Alencic, Tizala, Szigaric, Humata, Filipovic, Kincuric, Bouda, Borovic, Pevic, Japic y Gidra internacional? - Deben ellas, que el doctor Jase Pevic era jefe de esta Estado y ciudad "Hitler", como muchos creen bajo la influencia de la propaganda serbia?
6) Deben ellas, que las croatas no han aceptado servir ni han pasado al límite de su Estado para hacer la guerra a los serbios en su patria, mientras que Croacia fué invadida de banda internacional y comunista serbia? Deben ellas, que la guerra duró en Croacia y solo interrumpió? Deben ellas, que las croatas eran serbios partidarios de Branko Mikulovic y de Tito, y que las croatas obedecían su Estado y su Independencia?	6) Deben ellas, que las croatas no han aceptado servir ni han pasado al límite de su Estado para hacer la guerra a los serbios en su patria, mientras que Croacia fué invadida de banda internacional y comunista serbia? Deben ellas, que la guerra duró en Croacia y solo interrumpió? Deben ellas, que las croatas eran serbios partidarios de Branko Mikulovic y de Tito, y que las croatas obedecían su Estado y su Independencia?	6) Deben ellas, que las croatas no han aceptado servir ni han pasado al límite de su Estado para hacer la guerra a los serbios en su patria, mientras que Croacia fué invadida de banda internacional y comunista serbia? Deben ellas, que la guerra duró en Croacia y solo interrumpió? Deben ellas, que las croatas eran serbios partidarios de Branko Mikulovic y de Tito, y que las croatas obedecían su Estado y su Independencia?
7) Al tratar el asunto de extradición del doctor Pevic, han pasado los fundamentos del Ministerio de Relaciones Exteriores y Culto argentino, que la no es circunstancia, de no haber continuado el pedido de extradición sin dadas otras tradic, significa una nueva victoria del socialismo internacional sobre los anticomunistas?	7) Al tratar el asunto de extradición del doctor Pevic, han pasado los fundamentos del Ministerio de Relaciones Exteriores y Culto argentino, que la no es circunstancia, de no haber continuado el pedido de extradición sin dadas otras tradic, significa una nueva victoria del socialismo internacional sobre los anticomunistas?	7) Al tratar el asunto de extradición del doctor Pevic, han pasado los fundamentos del Ministerio de Relaciones Exteriores y Culto argentino, que la no es circunstancia, de no haber continuado el pedido de extradición sin dadas otras tradic, significa una nueva victoria del socialismo internacional sobre los anticomunistas?

8) Saben ellos, que esta circunstancia tendrá una repercusión mundial y que ya existe el movimiento entre las numerosas refugidas políticas exiliadas, radicadas desde hace 10 años en la República Argentina, de dejar este país fuese hasta ahora por su generosidad, para acudir al servicio de este ejército en otros Estados, donde no corre por el peligro de ser detenidos, pero que a ellas se aplican las ventajas del Código Penal Argentino, por hechos cometidos por sus actividades comunistas.

9) Si se aceptara el punto de vista de los funcionarios de dicho Ministerio en el asunto del doctor Pavlov, no hay duda que esta inquietud pasará a los miembros de otras colectividades extranjeras, ya que la República Argentina tendrá que resolver cuestiones de pedimentos de extranjería, que formalizó los gobiernos comunistas, si a una sola se otorga visto.

10) Saben también dichos funcionarios en su manifestación el tipo de "institución" que vive en la República socialista sobre ellos, que la extranjería a Yugoslavia comunista equivale a un asilo.

11) Seguramente el pondrá de los informes de sus colaboradores en Belgrado y Viena sobre el asesinato de 150.000 (ciento cincuenta mil) - mil quinientos comunistas perpetrado por los comunistas yugoslavos en Austria, Belgrado y Croacia después de tomada la guerra. Esto solida los hechos entregados por el comando Británico en Austria, una vez depuestas las armas.

12) Tendrá conocimiento también del asesinato de 300 sacerdotes católicos croatas, de 7 obispos católicos, uno ortodoxo, 1 protestante y uno musulmán, gran parte ellos ortodoxos, o habrá habido otras razones para asesinarlos.

13) Conocerá también los casos de todos los militares croatas entregados por los ingleses y asediados por el régimen comunista yugoslavo, gran parte ellos desarmados.

14) No delimitará también al comando británico, al pelotón de guardia del Cuartel de Ministros de Croacia, del Ejército Rojo y de otros grupos que sona todo el mundo, y asediado por el comando Francés tras de Austria con el estilo de comunistas.

8) Saben ellos, que esta circunstancia tendrá una repercusión mundial y que ya existe el movimiento entre las numerosas refugidas políticas exiliadas, radicadas desde hace 10 años en la República Argentina, de dejar este país fuese hasta ahora por su generosidad, para acudir al servicio de este ejército en otros Estados, donde no corre por el peligro de ser detenidos, pero que a ellas se aplican las ventajas del Código Penal Argentino, por hechos cometidos por sus actividades comunistas.

9) Si se aceptara el punto de vista de los funcionarios de dicho Ministerio en el asunto del doctor Pavlov, no hay duda que esta inquietud pasará a los miembros de otras colectividades extranjeras, ya que la República Argentina tendrá que resolver cuestiones de pedimentos de extranjería, que formalizó los gobiernos comunistas, si a una sola se otorga visto.

10) Saben también dichos funcionarios en su manifestación el tipo de "institución" que vive en la República socialista sobre ellos, que la extranjería a Yugoslavia comunista equivale a un asilo.

11) Seguramente el pondrá de los informes de sus colaboradores en Belgrado y Viena sobre el asesinato de 150.000 (ciento cincuenta mil) - mil quinientos comunistas perpetrado por los comunistas yugoslavos en Austria, Belgrado y Croacia después de tomada la guerra. Esto solida los hechos entregados por el comando Británico en Austria, una vez depuestas las armas.

12) Tendrá conocimiento también del asesinato de 300 sacerdotes católicos croatas, de 7 obispos católicos, uno ortodoxo, 1 protestante y uno musulmán, gran parte ellos ortodoxos, o habrá habido otras razones para asesinarlos.

13) Conocerá también los casos de todos los militares croatas entregados por los ingleses y asediados por el régimen comunista yugoslavo, gran parte ellos desarmados.

14) No delimitará también al comando británico, al pelotón de guardia del Cuartel de Ministros de Croacia, del Ejército Rojo y de otros grupos que sona todo el mundo, y asediado por el comando Francés tras de Austria con el estilo de comunistas.

8) Saben ellos, que esta circunstancia tendrá una repercusión mundial y que ya existe el movimiento entre las numerosas refugidas políticas exiliadas, radicadas desde hace 10 años en la República Argentina, de dejar este país fuese hasta ahora por su generosidad, para acudir al servicio de este ejército en otros Estados, donde no corre por el peligro de ser detenidos, pero que a ellas se aplican las ventajas del Código Penal Argentino, por hechos cometidos por sus actividades comunistas.

9) Si se aceptara el punto de vista de los funcionarios de dicho Ministerio en el asunto del doctor Pavlov, no hay duda que esta inquietud pasará a los miembros de otras colectividades extranjeras, ya que la República Argentina tendrá que resolver cuestiones de pedimentos de extranjería, que formalizó los gobiernos comunistas, si a una sola se otorga visto.

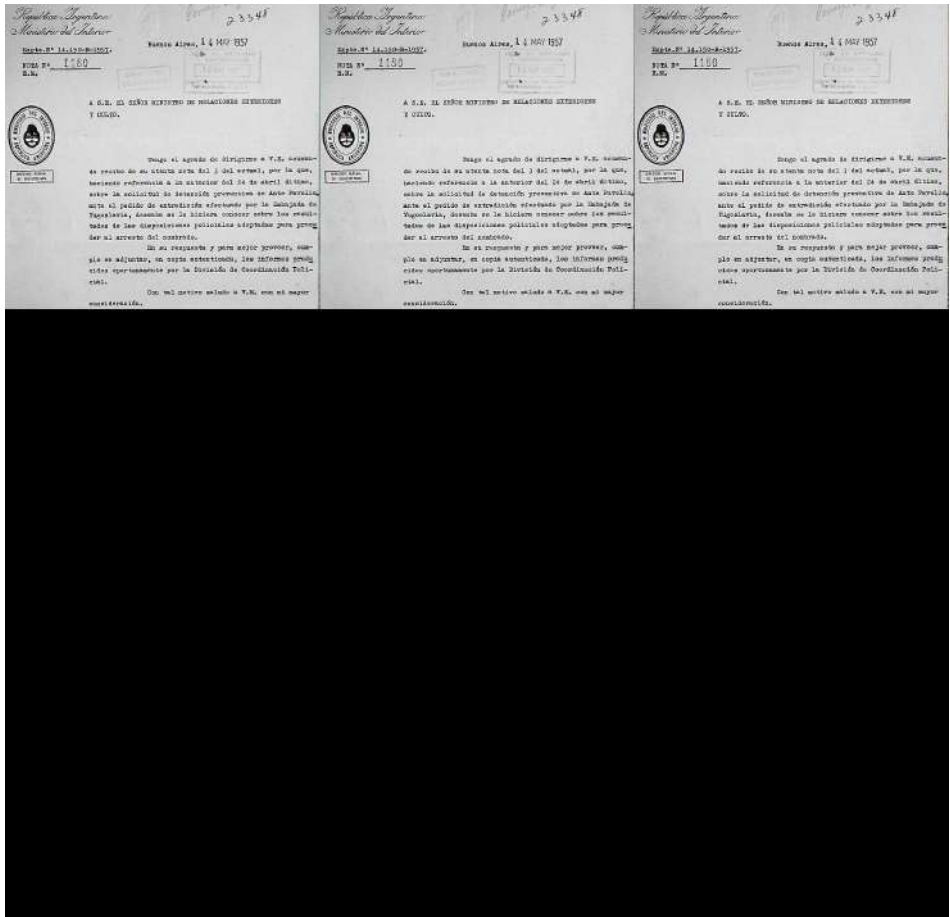
10) Saben también dichos funcionarios en su manifestación el tipo de "institución" que vive en la República socialista sobre ellos, que la extranjería a Yugoslavia comunista equivale a un asilo.

11) Seguramente el pondrá de los informes de sus colaboradores en Belgrado y Viena sobre el asesinato de 150.000 (ciento cincuenta mil) - mil quinientos comunistas perpetrado por los comunistas yugoslavos en Austria, Belgrado y Croacia después de tomada la guerra. Esto solida los hechos entregados por el comando Británico en Austria, una vez depuestas las armas.

12) Tendrá conocimiento también del asesinato de 300 sacerdotes católicos croatas, de 7 obispos católicos, uno ortodoxo, 1 protestante y uno musulmán, gran parte ellos ortodoxos, o habrá habido otras razones para asesinarlos.

13) Conocerá también los casos de todos los militares croatas entregados por los ingleses y asediados por el régimen comunista yugoslavo, gran parte ellos desarmados.

14) No delimitará también al comando británico, al pelotón de guardia del Cuartel de Ministros de Croacia, del Ejército Rojo y de otros grupos que sona todo el mundo, y asediado por el comando Francés tras de Austria con el estilo de comunistas.

Белешка бр. 1180, министру иностраних њослова Алфонсу Лафереру, о њолицјским мерама које су донете за хайшење Павелића. Архив Министарсџва иностраних њослова, Арјенђина.

AMBASADA DE LA REPUBLICA FEDERATIVA POPULAR DE
YUGOSLAVIA

№. 69/1/57.

La Embajada de la República Popular Federativa de Yugoslavia tiene el honor de dirigirse al Ministerio de Relaciones Exteriores y Culto con relación a su nota de fecha 16 de abril del corriente año 20/20/57 y desea expresar que el referente al inciso 2 del artículo 568 del Código de Procedimiento en lo Criminal para la Justicia Federal y Criminal en la Capital y Territorios, la Embajada de la República Popular Federativa de Yugoslavia ha querido ofrecer la participación del Gobierno de la República Popular Federativa de Yugoslavia para hacer análisis.

La Embajada de la República Popular Federativa de Yugoslavia hace presente la oportunidad para colaborar al Ministerio de Relaciones Exteriores y Culto las sugerencias de su nota y distinguida consideración.

Buenos Aires, 16 de mayo de 1957.

MINISTERIO DE RELACIONES EXTERIORES Y CULTO
BUENOS AIRES

SE COPIA PARA LOS ORIGINALES

AMBASADA DE LA REPUBLICA FEDERATIVA POPULAR DE
YUGOSLAVIA

№. 69/1/57.

La Embajada de la República Popular Federativa de Yugoslavia tiene el honor de dirigirse al Ministerio de Relaciones Exteriores y Culto con relación a su nota de fecha 16 de abril del corriente año 20/20/57 y desea expresar que el referente al inciso 2 del artículo 568 del Código de Procedimiento en lo Criminal para la Justicia Federal y Criminal en la Capital y Territorios, la Embajada de la República Popular Federativa de Yugoslavia ha querido ofrecer la participación del Gobierno de la República Popular Federativa de Yugoslavia para hacer análisis.

La Embajada de la República Popular Federativa de Yugoslavia hace presente la oportunidad para colaborar al Ministerio de Relaciones Exteriores y Culto las sugerencias de su nota y distinguida consideración.

Buenos Aires, 16 de mayo de 1957.

MINISTERIO DE RELACIONES EXTERIORES Y CULTO
BUENOS AIRES

SE COPIA PARA LOS ORIGINALES

AMBASADA DE LA REPUBLICA FEDERATIVA POPULAR DE
YUGOSLAVIA

№. 69/1/57.

La Embajada de la República Popular Federativa de Yugoslavia tiene el honor de dirigirse al Ministerio de Relaciones Exteriores y Culto con relación a su nota de fecha 16 de abril del corriente año 20/20/57 y desea expresar que el referente al inciso 2 del artículo 568 del Código de Procedimiento en lo Criminal para la Justicia Federal y Criminal en la Capital y Territorios, la Embajada de la República Popular Federativa de Yugoslavia ha querido ofrecer la participación del Gobierno de la República Popular Federativa de Yugoslavia para hacer análisis.

La Embajada de la República Popular Federativa de Yugoslavia hace presente la oportunidad para colaborar al Ministerio de Relaciones Exteriores y Culto las sugerencias de su nota y distinguida consideración.

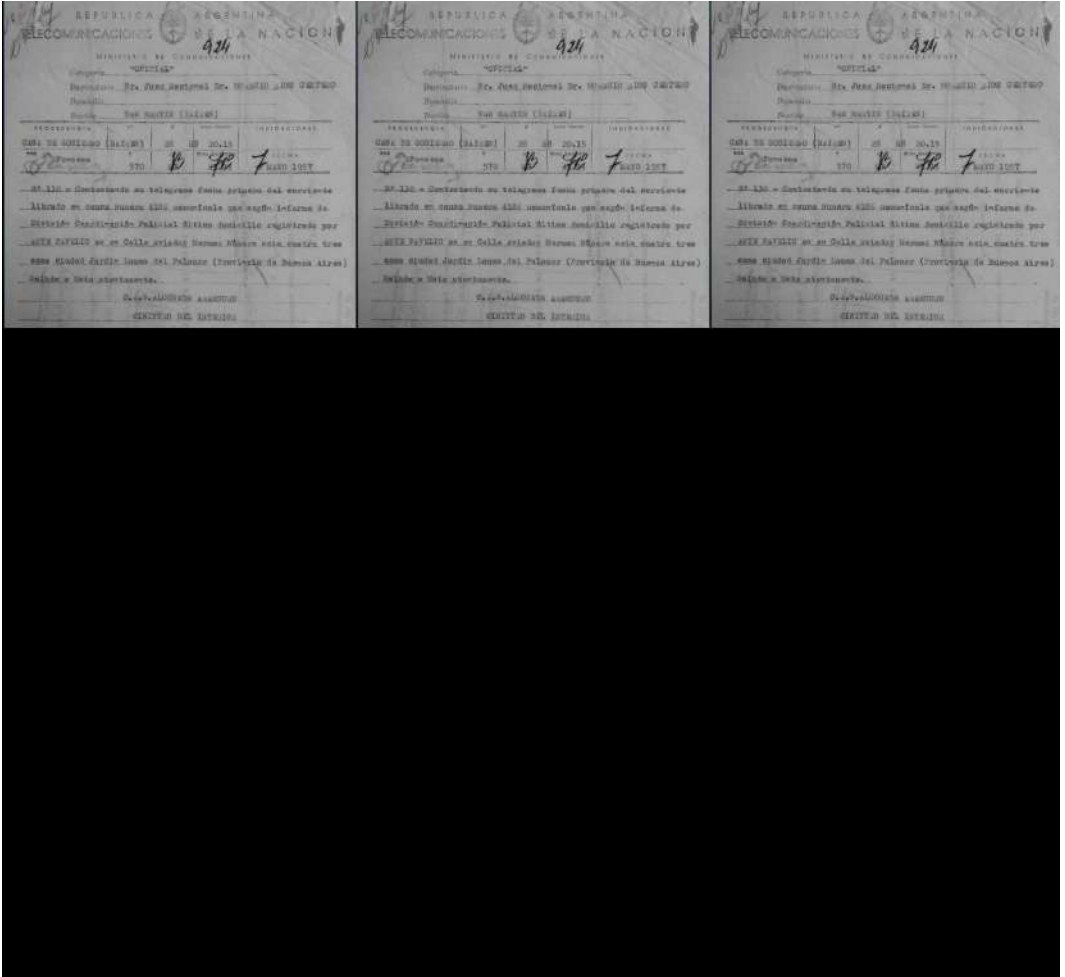
Buenos Aires, 16 de mayo de 1957.

MINISTERIO DE RELACIONES EXTERIORES Y CULTO
BUENOS AIRES

SE COPIA PARA LOS ORIGINALES

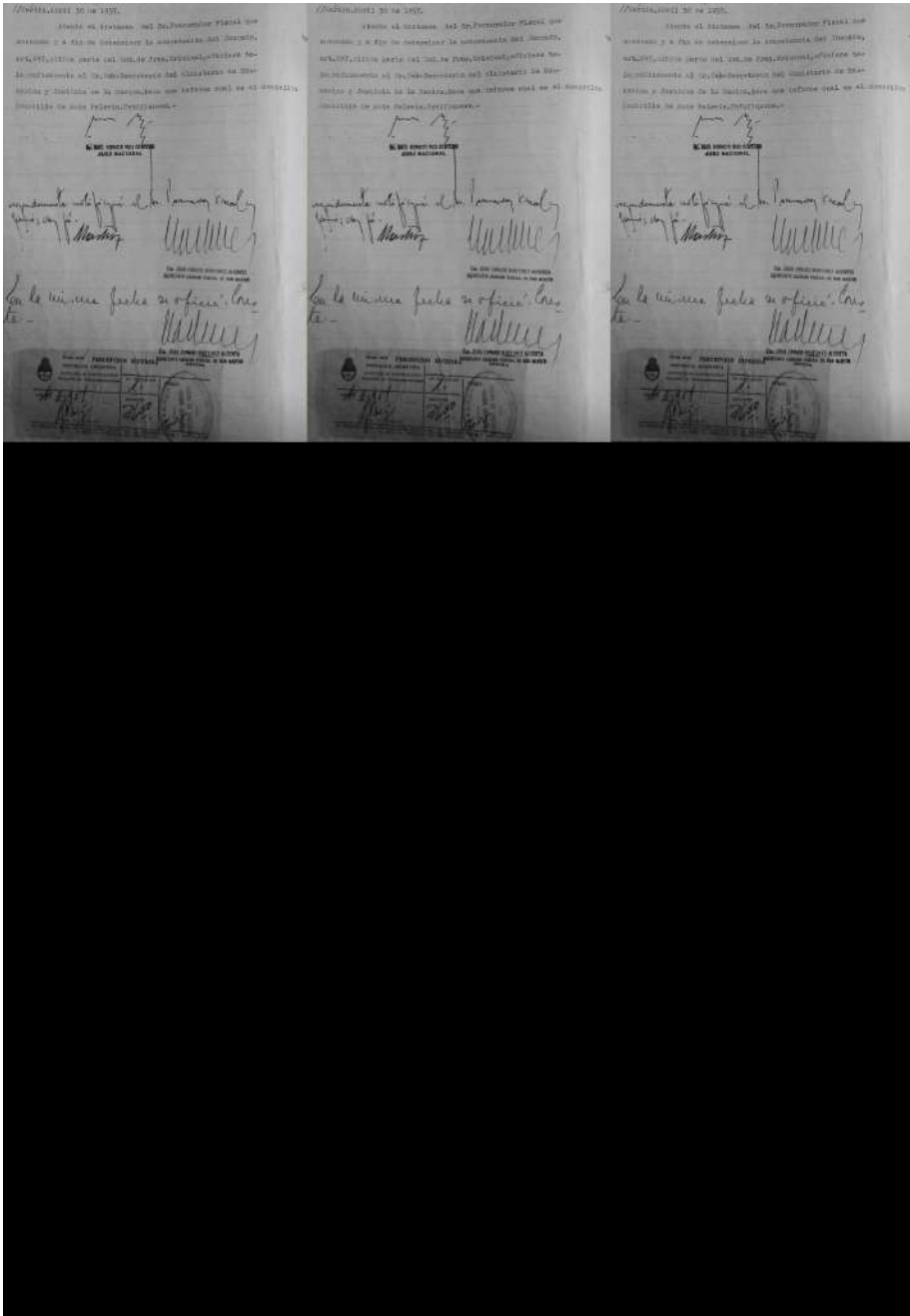
Белешка бр. 69/1/57 југословенске Амбасаде Министарства иностраних њослова, којом се нуди реципроцијетет и ишињањима о експирадицији. Архив Министарства иностраних њослова, Арђентина.

Белешка О. Р. Сенићена јодсекретјару Минисјарсјива јравде нације Мителу Шелајовском у јредметју 4186/57, у вези са захтевом за изручење Павелића, у којој се наводи да њејово хайшење није јосјићнућо јошићо је несћао из своје куће.
 Архив Минисјарсјива јносјираних јослова, Арјенићина.

Судија Риос Сениено обавестио је подсекретара за образовање и правосуђе да је приложио Павелићев Досије са 18 страница, а референцију на страници 1 и 2.

Архив Министарства иностраних послова, Арјенина.

///Merito, Junio 23 de 1907.-

ACTOS Y FECHAS

Advertiendo al proponente que en el presente estado de extrajudicial de Ante Fiscal, no se ha cumplimentado la orden de detención dispuesta a favor del denunciado por el art. 602 de la ley citada, ofensa sin efecto la orden de detención dispuesta a favor del denunciado por telegraficamente y confiere la causa al Sr. Sub-Secretario de Justicia de la Nación, Sr. Miguel S. Castellanos, con noticia del Sr. Procurador Fiscal, adjuntándose la documentación correspondiente, con nota de estilo.-

En el mismo caso se ha cumplimentado la orden de detención.

En la misma fecha se ofició telegraficamente al Sr. Sub-Secretario de Justicia de la Nación, Sr. Miguel S. Castellanos, con noticia del Sr. Procurador Fiscal, adjuntándose la documentación correspondiente, con nota de estilo.-

En el mismo caso se ha cumplimentado la orden de detención.

En la misma fecha notificand al Sr. Procurador Fiscal, Sr. Juan P. Blautsky

Blautsky

En el mismo caso se ha cumplimentado la orden de detención.

///Merito, Junio 23 de 1907.-

ACTOS Y FECHAS

Advertiendo al proponente que en el presente estado de extrajudicial de Ante Fiscal, no se ha cumplimentado la orden de detención dispuesta a favor del denunciado por el art. 602 de la ley citada, ofensa sin efecto la orden de detención dispuesta a favor del denunciado por telegraficamente y confiere la causa al Sr. Sub-Secretario de Justicia de la Nación, Sr. Miguel S. Castellanos, con noticia del Sr. Procurador Fiscal, adjuntándose la documentación correspondiente, con nota de estilo.-

En el mismo caso se ha cumplimentado la orden de detención.

En la misma fecha se ofició telegraficamente al Sr. Sub-Secretario de Justicia de la Nación, Sr. Miguel S. Castellanos, con noticia del Sr. Procurador Fiscal, adjuntándose la documentación correspondiente, con nota de estilo.-

En el mismo caso se ha cumplimentado la orden de detención.

En la misma fecha notificand al Sr. Procurador Fiscal, Sr. Juan P. Blautsky

Blautsky

En el mismo caso se ha cumplimentado la orden de detención.

///Merito, Junio 23 de 1907.-

ACTOS Y FECHAS

Advertiendo al proponente que en el presente estado de extrajudicial de Ante Fiscal, no se ha cumplimentado la orden de detención dispuesta a favor del denunciado por el art. 602 de la ley citada, ofensa sin efecto la orden de detención dispuesta a favor del denunciado por telegraficamente y confiere la causa al Sr. Sub-Secretario de Justicia de la Nación, Sr. Miguel S. Castellanos, con noticia del Sr. Procurador Fiscal, adjuntándose la documentación correspondiente, con nota de estilo.-

En el mismo caso se ha cumplimentado la orden de detención.

En la misma fecha se ofició telegraficamente al Sr. Sub-Secretario de Justicia de la Nación, Sr. Miguel S. Castellanos, con noticia del Sr. Procurador Fiscal, adjuntándose la documentación correspondiente, con nota de estilo.-

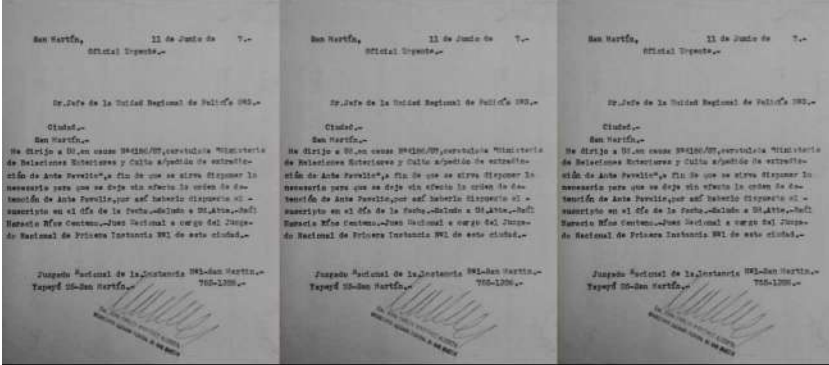
En el mismo caso se ha cumplimentado la orden de detención.

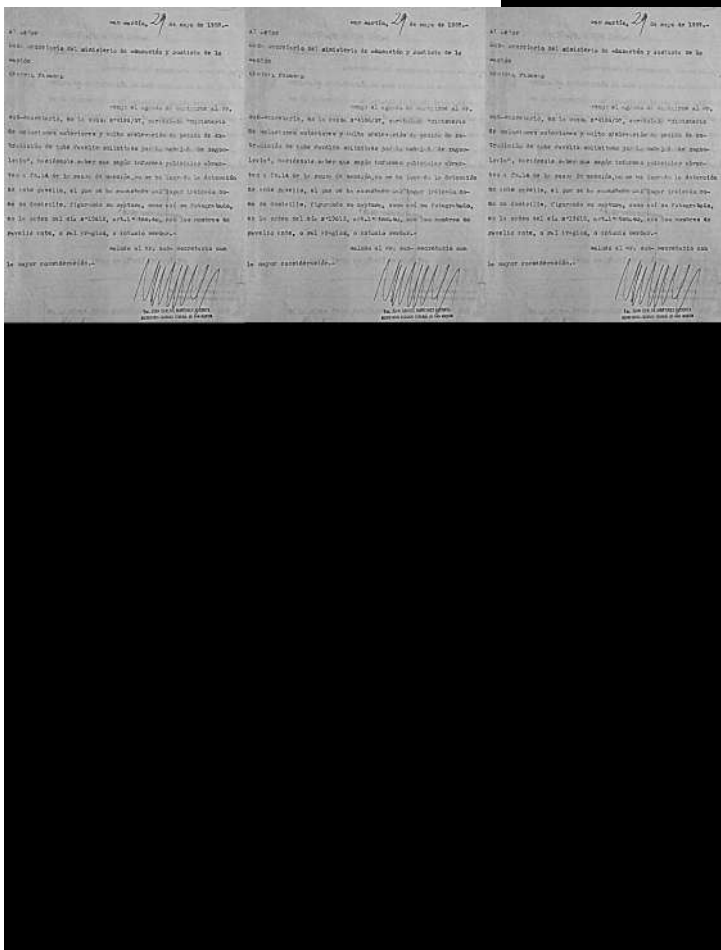
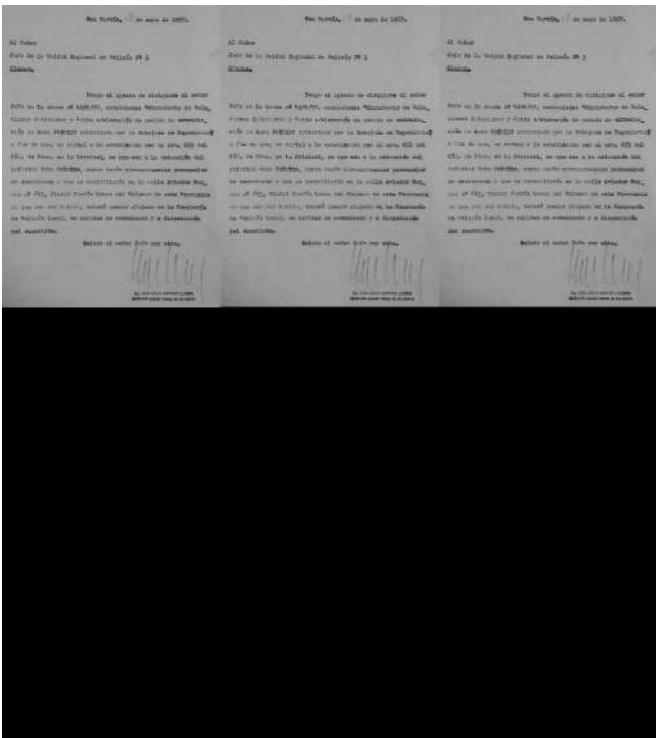
En la misma fecha notificand al Sr. Procurador Fiscal, Sr. Juan P. Blautsky

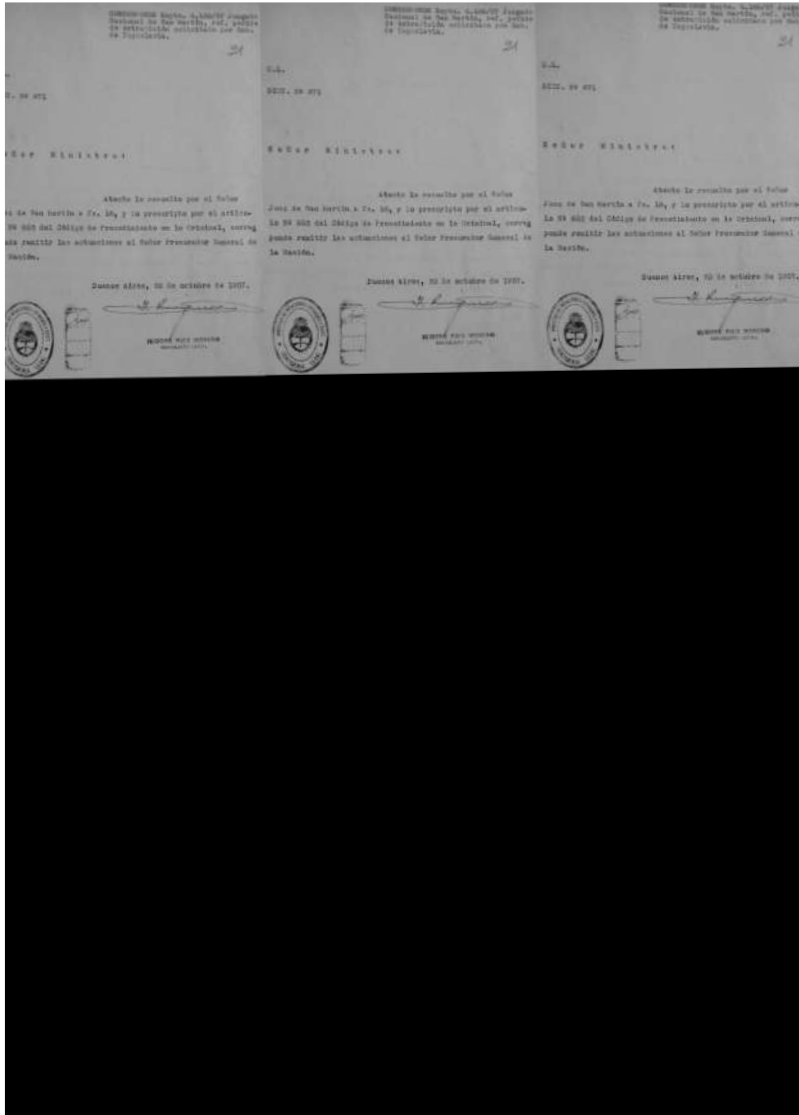
Blautsky

En el mismo caso se ha cumplimentado la orden de detención.

Хуан Карлос Марѝнез Алкорѝа, секретѝар Савезноѝ суда у Сан Марѝину,
ѝослао је ѝисмо шефу ѝолицѝе број 3 Сан Марѝина у вези са сѝиском
бр. 4186/87 да се ѝониѝиѝи Павелиѝев налоѝи за хайшење.
Архив Минисѝарсѝива иносѝираних ѝослова, Арѝениѝина.

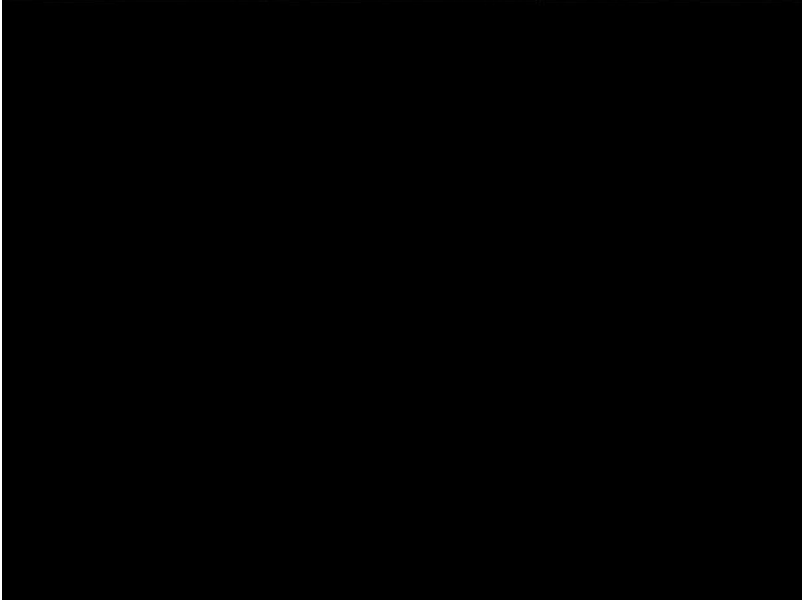
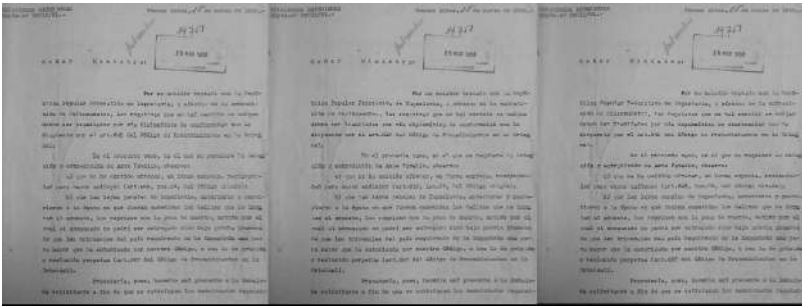

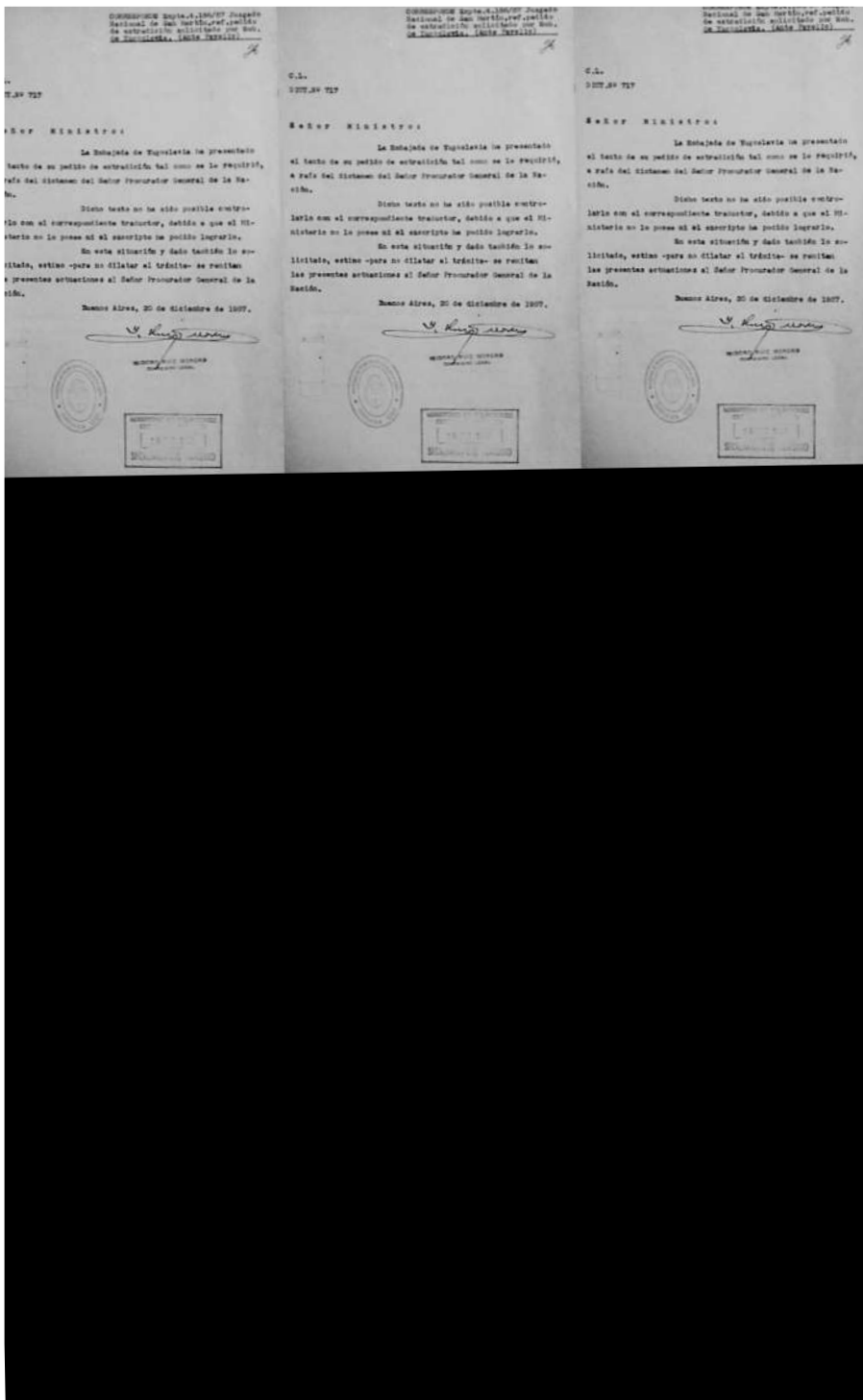
Мишљење 671 њравној савејника Минисџарсџива иносџираних њослова Исидра Руиза Морена, који указује на њо да су радње у вези са Павелићем морале биџији уџућене државном џужоциу.

Архив Минисџарсџива иносџираних њослова, Арјениџина.

Белешка Себастјијана Солера, државној њужиоца Арјентинине минисџиру
иносџираних њослова да се размојри њорекло захџева за хайшење и изручење
Павелића, који је џражио да се сведочењима дода њејов џревод.
Архив Минисџиарсџива иносџираних њослова, Арјентџина.

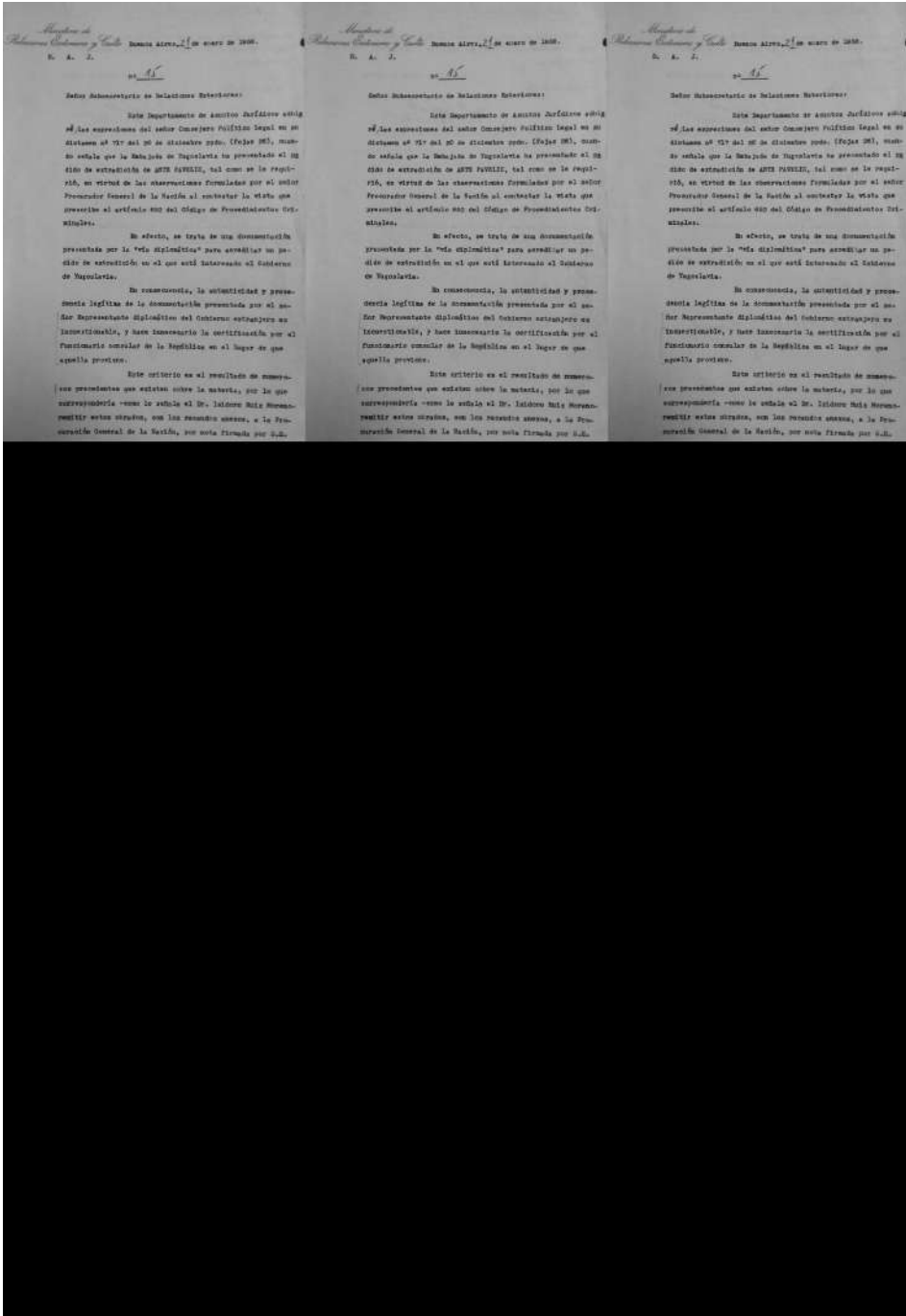

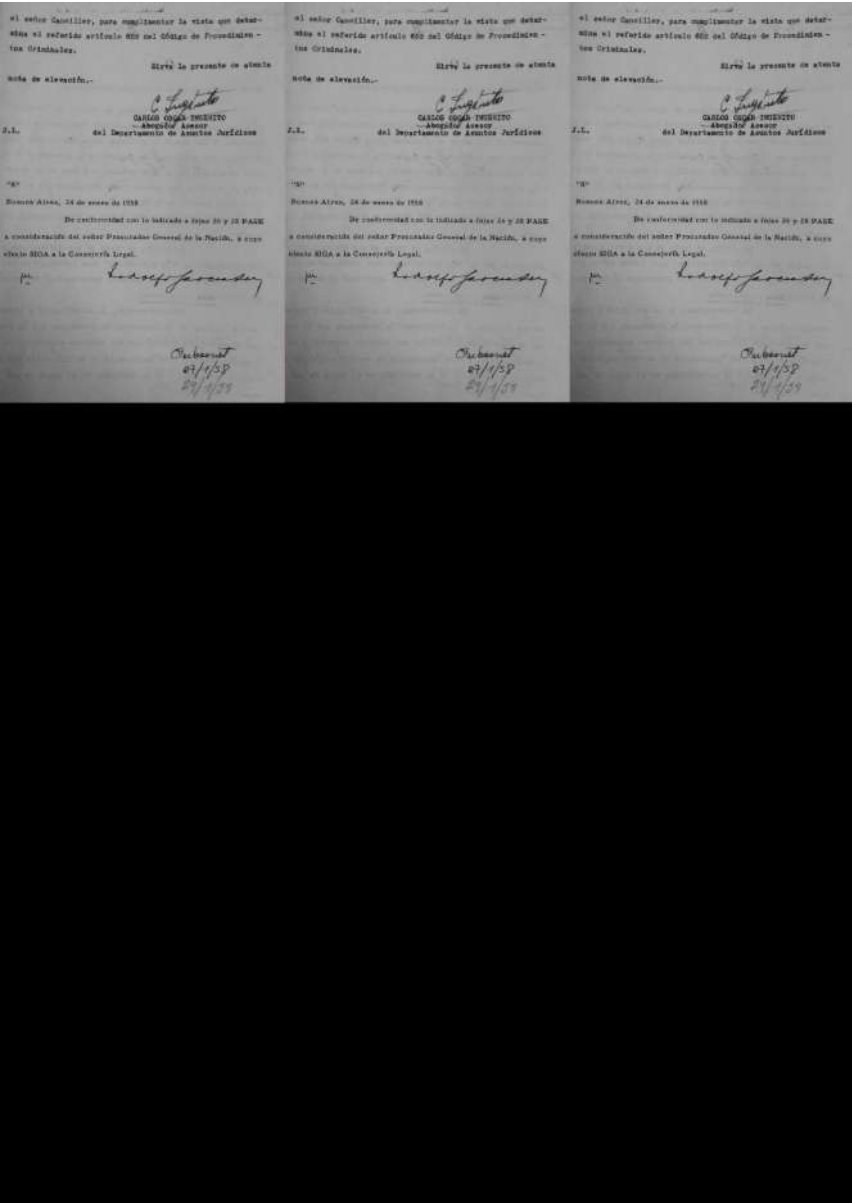

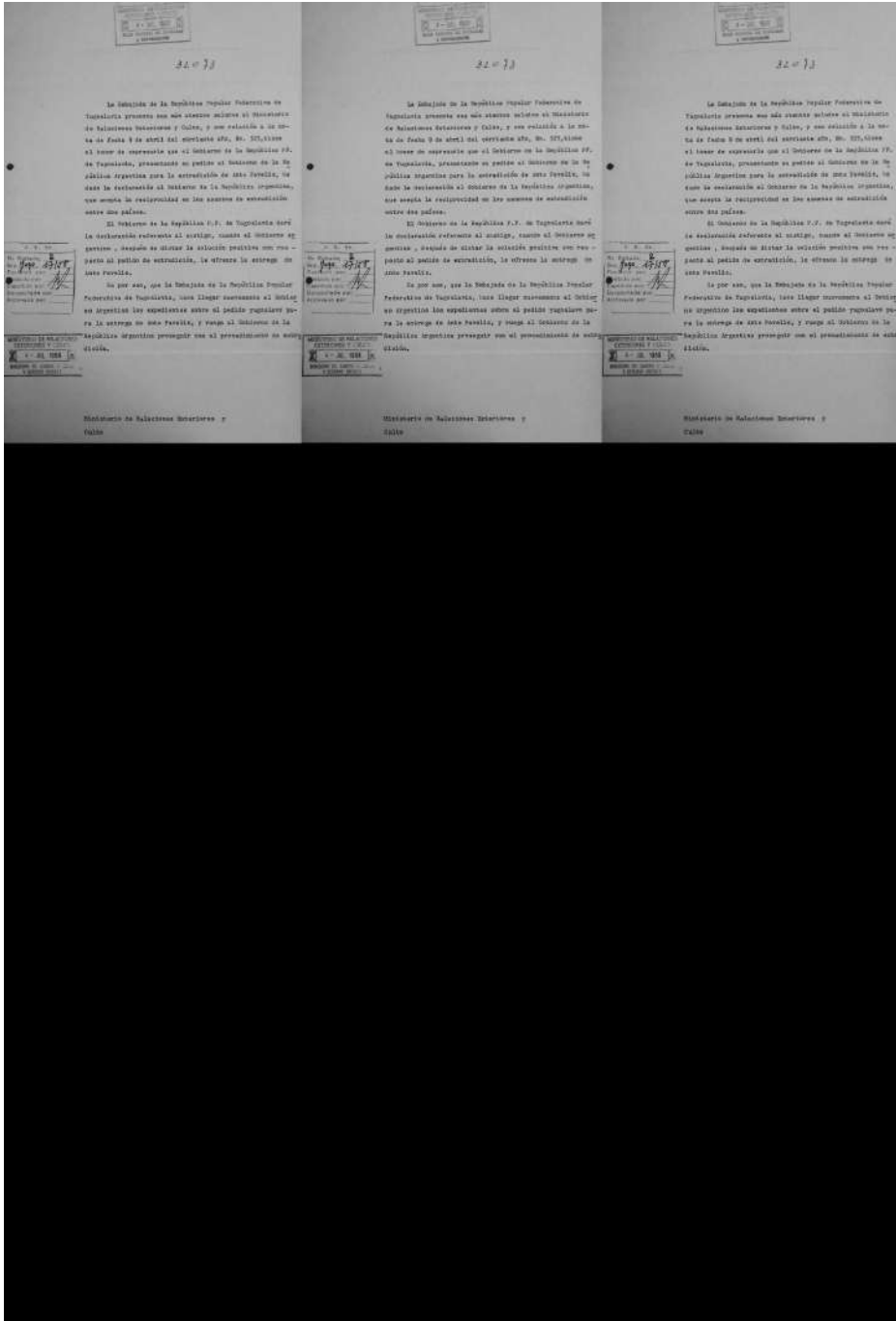
Белешка бр. 717 њравној савејника Минисџарсџива иносџираних џослова минисџиру у коме се наводи да је јуџословенска Амбасада џоднела захџиве за изручење Павелића, али да се исти није моџао конџиролисати јер Минисџарсџиво нема џреводиоца.
Архив Минисџарсџива иносџираних џослова, Арџентиџина.

Белешка број 15, подсекретара иносјраних јослова у којој тврди да је захтјев за изручење Анџе Павелића поднеи дииломайским јуџием, ња ња је нејојтредно овераваји на захтјев државној адвоката. Архив арјенињинској Минисјарсјива иносјраних јослова.

Меморандум йодсекретйара за иносйране йослове о изручењу Анйје Павељића.
Архив Минисйарсйва иносйраних йослова, Арјентйина.

CORRESPONDE a la serie N° 1077 de la Sección de Vigilancia, del 4 de Julio de 1950, R.F.P., materia pedida autorizada Amor Pardo y acompaña documentación.

D. E. O.

17704 años, de julio de 1950.

ELEVASE a la Subsecretaría de Relaciones Exteriores con la documentación anexa para su PASE al Señor Consejero Legal, dejando constancia que el Señor Embajador de Yugoslavia al entregarme personalmente adjointo precedente despacho.

Para la presente se otorga nota de elevación.

Pardo, de Sosa

MIGUEL SOLÍS
SECRETARIO GENERAL
MINISTERIO DE RELACIONES EXTERIORES

191
Buenos Aires, Julio 1 de 1950.

PASE a autorización del señor Consejero

Legal,

[Signature]

FRANCISCO M. O'NEILL
Subsecretario de Relaciones Exteriores

CORRESPONDE a la serie N° 1077 de la Sección de Vigilancia, del 4 de Julio de 1950, R.F.P., materia pedida autorizada Amor Pardo y acompaña documentación.

D. E. O.

17704 años, de julio de 1950.

ELEVASE a la Subsecretaría de Relaciones Exteriores con la documentación anexa para su PASE al Señor Consejero Legal, dejando constancia que el Señor Embajador de Yugoslavia al entregarme personalmente adjointo precedente despacho.

Para la presente se otorga nota de elevación.

Pardo, de Sosa

MIGUEL SOLÍS
SECRETARIO GENERAL
MINISTERIO DE RELACIONES EXTERIORES

191
Buenos Aires, Julio 1 de 1950.

PASE a autorización del señor Consejero

Legal,

[Signature]

FRANCISCO M. O'NEILL
Subsecretario de Relaciones Exteriores

CORRESPONDE a la serie N° 1077 de la Sección de Vigilancia, del 4 de Julio de 1950, R.F.P., materia pedida autorizada Amor Pardo y acompaña documentación.

D. E. O.

17704 años, de julio de 1950.

ELEVASE a la Subsecretaría de Relaciones Exteriores con la documentación anexa para su PASE al Señor Consejero Legal, dejando constancia que el Señor Embajador de Yugoslavia al entregarme personalmente adjointo precedente despacho.

Para la presente se otorga nota de elevación.

Pardo, de Sosa

MIGUEL SOLÍS
SECRETARIO GENERAL
MINISTERIO DE RELACIONES EXTERIORES

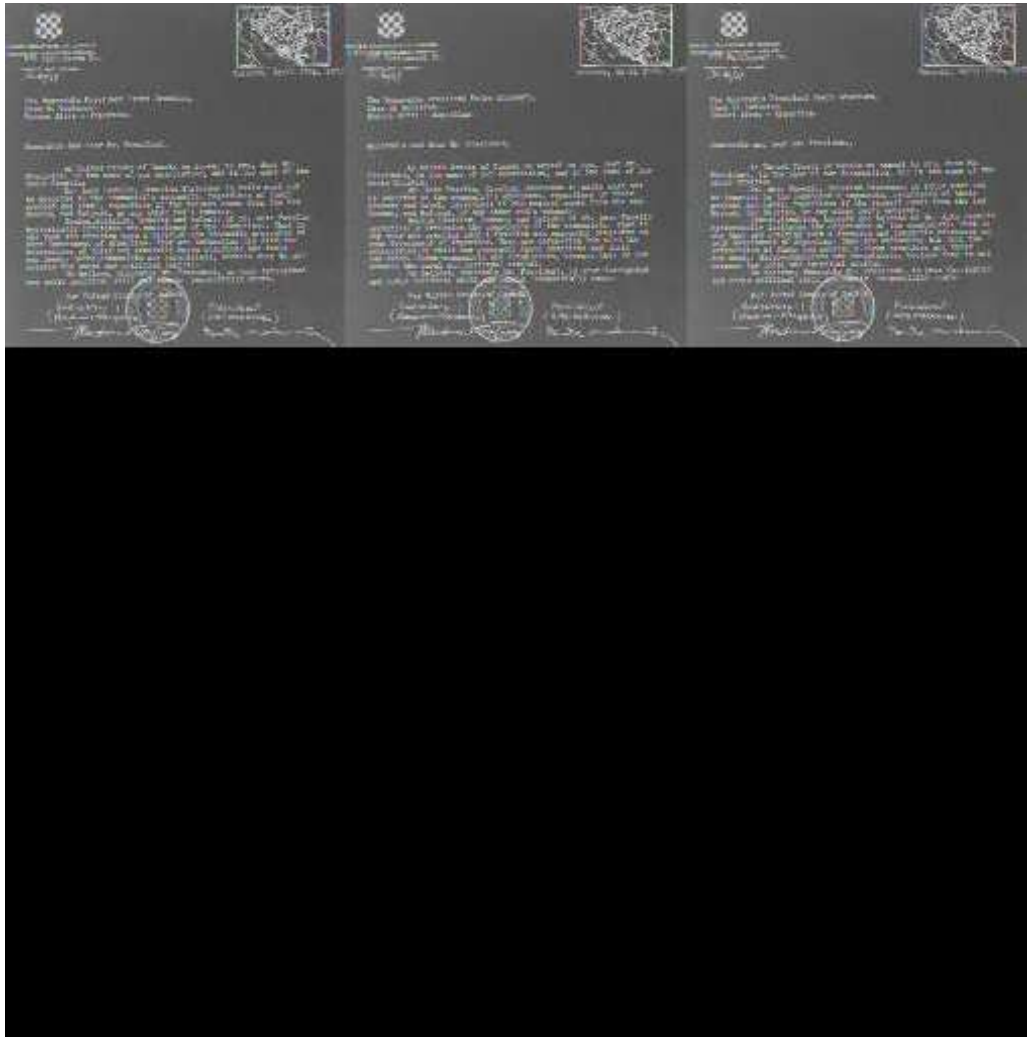
191
Buenos Aires, Julio 1 de 1950.

PASE a autorización del señor Consejero

Legal,

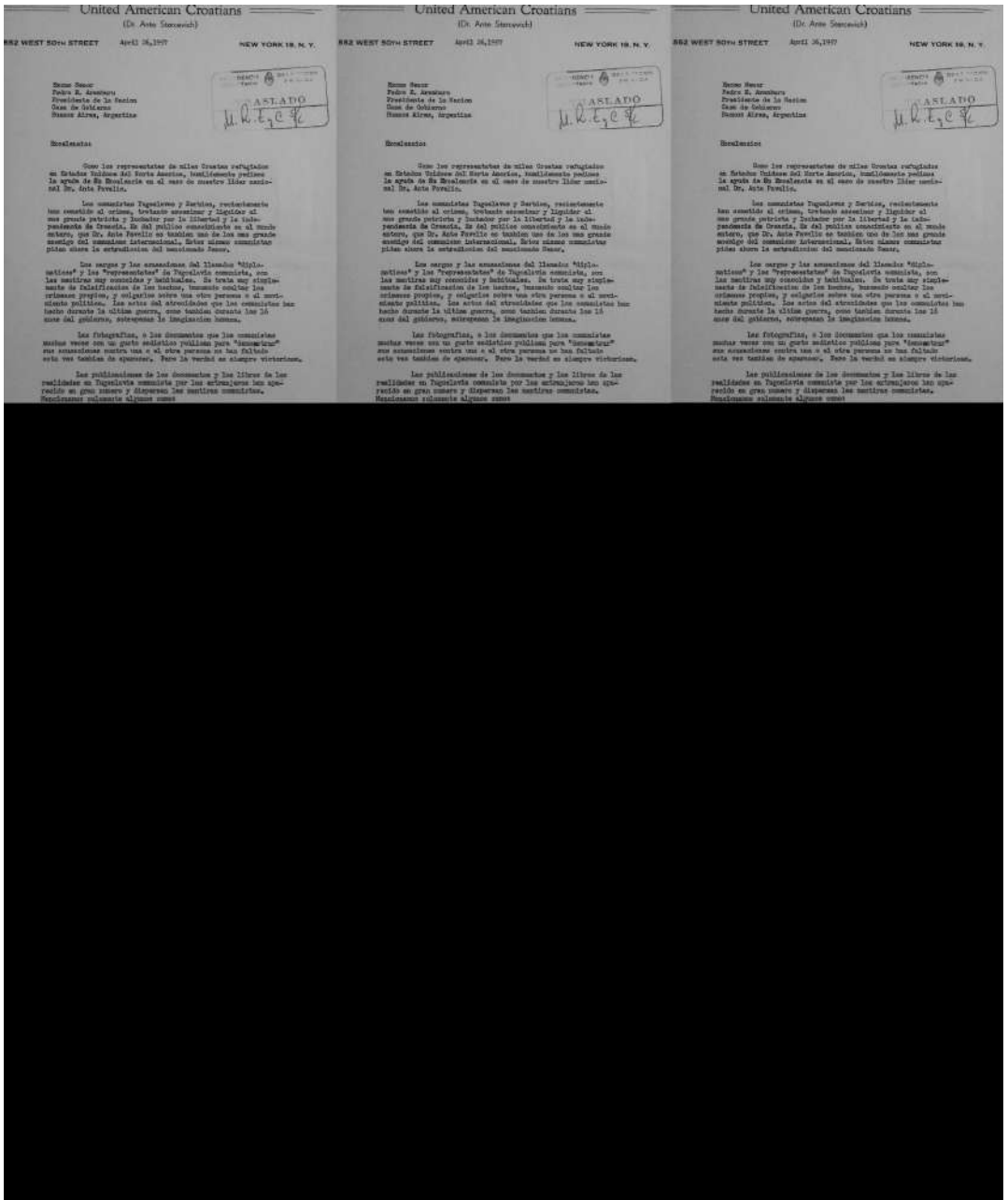
[Signature]

FRANCISCO M. O'NEILL
Subsecretario de Relaciones Exteriores

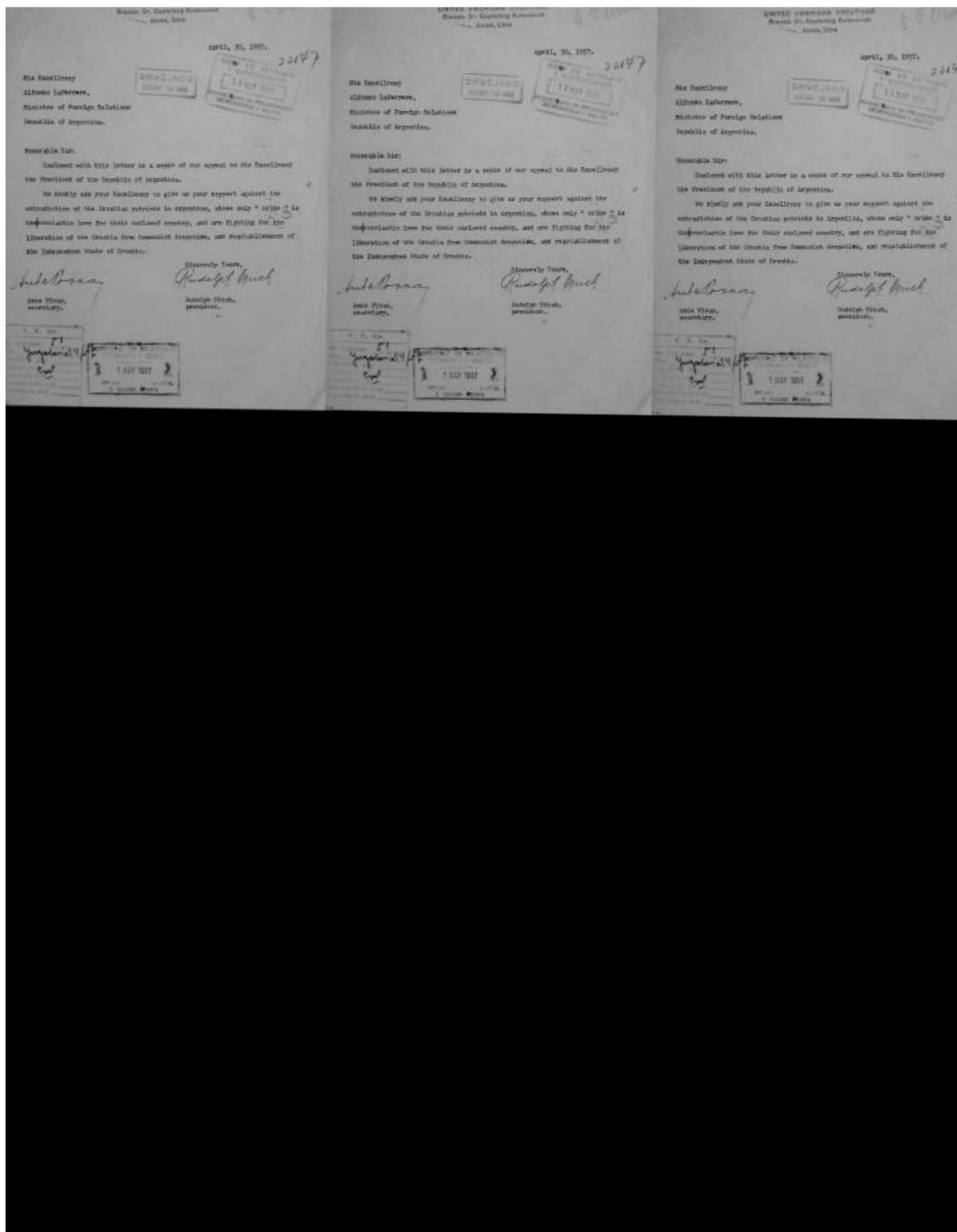

Писмо Анџе Марковића, њредседника Уједињених канадских Хрваџа, у којем се наводи да Анџу Павелића, њрођананој хрвајској лидера, комунистџички њрођивници не би џредало да дейорџују. Архив Министџарстџва иностџраних џослова, Арђениџина.

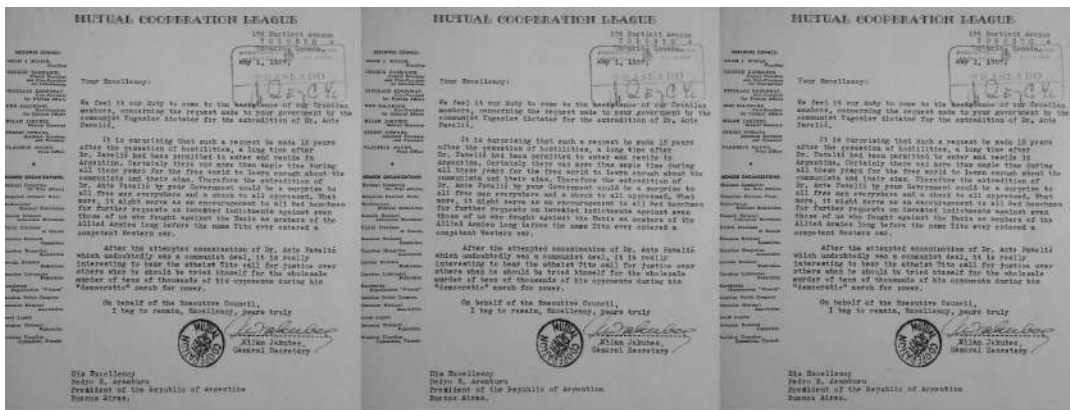
Письмо United American Croats из Нью-Йорка председнику Арамбуруу у којем
 израже њиховој националној лидера Анђу Павелића.
 Архив Министарства иностраних послова, Аријењина.

United Am (Dr. An 1982 WEST 80TH STREET April 30, 1977	United Am (Dr. An 1982 WEST 80TH STREET April 30, 1977	United American Croatians (Dr. Ale Stasevich) 1982 WEST 80TH STREET April 30, 1977	merican Croatians (Dr. Stasevich) NEW YORK 19... 1977	merican Croatians (Dr. Stasevich) NEW YORK 19 N. Y. N. Y. N. Y.
<p>1) Richard Pette,actor 54 2) Mrs. Pette,actor 54 3) John P. Stewart,Editor of "The New York Times"</p>	<p>1) Richard Pette,actor 54 2) Mrs. Pette,actor 54 3) John P. Stewart,Editor of "The New York Times"</p>	<p>1) Richard Pette,actor 54 2) Mrs. Pette,actor 54 3) John P. Stewart,Editor of "The New York Times"</p>	<p>* The City of New York Police Dept. "The Inspector's Report" NY 54 54 54</p>	<p>* The City of New York Police Dept. "The Inspector's Report" NY 54 54 54</p>
<p>1) John L. Pette,actor 2) Mrs. Pette,actor 3) John P. Stewart,Editor of "The New York Times"</p>	<p>1) John L. Pette,actor 2) Mrs. Pette,actor 3) John P. Stewart,Editor of "The New York Times"</p>	<p>1) John L. Pette,actor 2) Mrs. Pette,actor 3) John P. Stewart,Editor of "The New York Times"</p>	<p>* The City of New York Police Dept. "The Inspector's Report" NY 54 54 54</p>	<p>* The City of New York Police Dept. "The Inspector's Report" NY 54 54 54</p>
<p>1) John L. Pette,actor 2) Mrs. Pette,actor 3) John P. Stewart,Editor of "The New York Times"</p>	<p>1) John L. Pette,actor 2) Mrs. Pette,actor 3) John P. Stewart,Editor of "The New York Times"</p>	<p>1) John L. Pette,actor 2) Mrs. Pette,actor 3) John P. Stewart,Editor of "The New York Times"</p>	<p>* The City of New York Police Dept. "The Inspector's Report" NY 54 54 54</p>	<p>* The City of New York Police Dept. "The Inspector's Report" NY 54 54 54</p>
<p>1) John L. Pette,actor 2) Mrs. Pette,actor 3) John P. Stewart,Editor of "The New York Times"</p>	<p>1) John L. Pette,actor 2) Mrs. Pette,actor 3) John P. Stewart,Editor of "The New York Times"</p>	<p>1) John L. Pette,actor 2) Mrs. Pette,actor 3) John P. Stewart,Editor of "The New York Times"</p>	<p>* The City of New York Police Dept. "The Inspector's Report" NY 54 54 54</p>	<p>* The City of New York Police Dept. "The Inspector's Report" NY 54 54 54</p>
<p>1) John L. Pette,actor 2) Mrs. Pette,actor 3) John P. Stewart,Editor of "The New York Times"</p>	<p>1) John L. Pette,actor 2) Mrs. Pette,actor 3) John P. Stewart,Editor of "The New York Times"</p>	<p>1) John L. Pette,actor 2) Mrs. Pette,actor 3) John P. Stewart,Editor of "The New York Times"</p>	<p>* The City of New York Police Dept. "The Inspector's Report" NY 54 54 54</p>	<p>* The City of New York Police Dept. "The Inspector's Report" NY 54 54 54</p>

Писмо Рудолфа Ериха Лафереру, у коме се изражи њодршка њрошњив изручења
хрвајској њајриојте у Арјенијини.
Архив Министјарсјива иносјраних њослова, Арјенијина.

Писмо Милана Јакубеца, генералној секретару „Mutual Cooperation League” Торонтио, Канада, којим изражавају обавезу помоћи хрвајским члановима, у вези са захтевом југословенској комунистичкој диктатору за изручење Аније Павелића. Архив Министарства иностраних јослова, Арјентина.

Писмо Боже Перковића Лафереру, у име истине и слободе, итражи да се забрани изручење Анђе Павелића.
Архив Министарства иностраних њилова, Аренићина.

<p>Prof. Leopoldo Gusevski Presidente de la Delegación Chilena en Chile. Antiguos 314 - Santiago.</p> <p>No. _____</p> <p>Sancti Spiritus Señor Presidente:</p> <p>San _____ de la República Socialista Soviética, URSS</p>	<p>Prof. Leopoldo Gusevski Presidente de la Delegación Chilena en Chile. Antiguos 314 - Santiago.</p> <p>No. _____</p> <p>Sancti Spiritus Señor Presidente:</p> <p>San _____ de la República Socialista Soviética, URSS</p>	<p>Prof. Leopoldo Gusevski Presidente de la Delegación Chilena en Chile. Antiguos 314 - Santiago.</p> <p>No. Santiago de Chile, 3 de mayo de 1957.</p> <p>Sancti Spiritus Señor Presidente:</p> <p>San _____ de la República Socialista Soviética, URSS</p>	<p>Prof. Leopoldo Gusevski Presidente de la Delegación Chilena en Chile. Antiguos 314 - Santiago.</p> <p>No. _____</p> <p>Sancti Spiritus Señor Presidente:</p> <p>San _____ de la República Socialista Soviética, URSS</p>	<p>Prof. Leopoldo Gusevski Presidente de la Delegación Chilena en Chile. Antiguos 314 - Santiago.</p> <p>No. _____</p> <p>Sancti Spiritus Señor Presidente:</p> <p>San _____ de la República Socialista Soviética, URSS</p>
<p>protección integralmente la familia, consiste en TUPOLATA de la persona depo anticomunista S. de Dr. ANTONIO</p> <p>Una segunda, justicia, libertad y justicia segunda y un Gobierno, tercera la cuarta y que el diábolico plan del a realizarse.</p> <p>Dada cuenta a</p> <p>Señor _____</p> <p>Prof. _____</p> <p>San _____</p>	<p>protección integralmente la familia, consiste en TUPOLATA de la persona depo anticomunista S. de Dr. ANTONIO</p> <p>Una segunda, justicia, libertad y justicia segunda y un Gobierno, tercera la cuarta y que el diábolico plan del a realizarse.</p> <p>Dada cuenta a</p> <p>Señor _____</p> <p>Prof. _____</p> <p>San _____</p>	<p>protección integralmente la familia, consiste en TUPOLATA de la persona depo anticomunista S. de Dr. ANTONIO</p> <p>Una segunda, justicia, libertad y justicia segunda y un Gobierno, tercera la cuarta y que el diábolico plan del a realizarse.</p> <p>Dada cuenta al Señor Presidente.</p> <p>Señor _____</p> <p>Prof. Leopoldo Gusevski, Presidente de la Delegación Chilena en Chile.</p>	<p>protección integralmente la familia, consiste en TUPOLATA de la persona depo anticomunista S. de Dr. ANTONIO</p> <p>Una segunda, justicia, libertad y justicia segunda y un Gobierno, tercera la cuarta y que el diábolico plan del a realizarse.</p> <p>Dada cuenta al Señor Presidente.</p> <p>Señor _____</p> <p>Prof. Leopoldo Gusevski, Presidente de la Delegación Chilena en Chile.</p>	<p>protección integralmente la familia, consiste en TUPOLATA de la persona depo anticomunista S. de Dr. ANTONIO</p> <p>Una segunda, justicia, libertad y justicia segunda y un Gobierno, tercera la cuarta y que el diábolico plan del a realizarse.</p> <p>Dada cuenta al Señor Presidente.</p> <p>Señor _____</p> <p>Prof. Leopoldo Gusevski, Presidente de la Delegación Chilena en Chile.</p>
<p>El Señor Señor Pedro S. Arcevech Presidente de Argentina Calle de Salazar - Buenos Aires</p>	<p>El Señor Señor Pedro S. Arcevech Presidente de Argentina Calle de Salazar - Buenos Aires</p>	<p>El Señor Señor Pedro S. Arcevech Presidente de Argentina Calle de Salazar - Buenos Aires</p>	<p>El Señor Señor Pedro S. Arcevech Presidente de Argentina Calle de Salazar - Buenos Aires</p>	<p>El Señor Señor Pedro S. Arcevech Presidente de Argentina Calle de Salazar - Buenos Aires</p>

Письмо профессора Леопольда Гусевской председателя Украинской заједнице Чилеа, арјенійинском председнику Арамбуруу у знак йройіесїа збї захїйева комунистїичке владе за изрученїе хрвайскої лидера Анїїе Павелића.
Архив Минисїарсїйва иносїраних йослова, Арїенїїина.

Телеграм Майје Врбана председнику Арамбуруу са захтевом за одбијање изручења хрвајској хероја Павелића.
 Архив Министарства иностраних послова. Арјентијина.

Писмо Бруна Нормберга Лафереру, у којем се енергично противишћује збој најиада на Павелића и изражава одбијање његовој изручења које је заишражила комунистичка влада Београда.
 Архив Министарства иностраних послова, Арјентијина.

Писмо хрвайској њуковника, који њредсјаваља Хрвајие са њредивалиишием у Параївају, арјенїиинском минисїџу иносїїраних њослова Лафереру, њроїесїїџуџи здої найада на Анију Павелића и друїие хрваїїске њолиїиичаре, из Њујорка, молећи їа да не слуша лажи, оїїџџе и клеветїе на њїхов рачун.

Архив Минисїїарсїїва иносїїраних њослова, Арјенїїина.

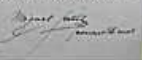
El pueblo grande no tiene otra salida que el gobierno del pueblo
libre, y si en esta lucha está participando alguna de las corrientes, esto
depende de él, independientemente de la necesidad, como también está en
condición de ser, porque el pueblo grande es una la acción, defendiéndose
en nombre de la libertad humana.

El pueblo grande es el mismo y surge así, lo es en Julio
Bertoni, el Sr. José Perillo, como en pueblo grande y defendiendo, por tanto
de la explotación que sufren en los países de donde se des-
cubren, y con la lucha no se trata de ser la libertad, sino solamente de ser
libre, sino hasta en países en los que se refuza el gobierno federal
y central del Federalismo.

No solamente que es la acción, también es un gran hoy, en el
que de sus otras partes, porque en esta la libertad humana, y
que no está en ninguna condición en los momentos de la libertad, sino
que, que cuando sea libre y todo el mundo está y todo libre, cuando
en la ley pública, tanto de necesidad humana de ella.

Por eso como cuando hablo de nombre de libertad y necesidad
gratificada en nombre de todo lo que está en el presente por la presencia
de él, que tanto tanto y como cuando hablo de libertad humana y
libre, que no puede sino a medida, necesidad y libertad, en esta
condición de libertad, como cuando hablo de todo el mundo
libre, como cuando, no solamente de esta manera de libertad en nombre
de la libertad, porque en la libertad humana, como cuando hablo de
libertad humana y libre de donde hablo de libertad humana.

Defendiendo con esta lucha de presente me encuentro defendiendo,
no en esta acción a la, con el extranjero, como cuando hablo de libertad.

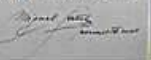
El pueblo grande no tiene otra salida que el gobierno del pueblo
libre, y si en esta lucha está participando alguna de las corrientes, esto
depende de él, independientemente de la necesidad, como también está en
condición de ser, porque el pueblo grande es una la acción, defendiéndose
en nombre de la libertad humana.

El pueblo grande es el mismo y surge así, lo es en Julio
Bertoni, el Sr. José Perillo, como en pueblo grande y defendiendo, por tanto
de la explotación que sufren en los países de donde se des-
cubren, y con la lucha no se trata de ser la libertad, sino solamente de ser
libre, sino hasta en países en los que se refuza el gobierno federal
y central del Federalismo.

No solamente que es la acción, también es un gran hoy, en el
que de sus otras partes, porque en esta la libertad humana, y
que no está en ninguna condición en los momentos de la libertad, sino
que, que cuando sea libre y todo el mundo está y todo libre, cuando
en la ley pública, tanto de necesidad humana de ella.

Por eso como cuando hablo de nombre de libertad y necesidad
gratificada en nombre de todo lo que está en el presente por la presencia
de él, que tanto tanto y como cuando hablo de libertad humana y
libre, que no puede sino a medida, necesidad y libertad, en esta
condición de libertad, como cuando hablo de todo el mundo
libre, como cuando, no solamente de esta manera de libertad en nombre
de la libertad, porque en la libertad humana, como cuando hablo de
libertad humana y libre de donde hablo de libertad humana.

Defendiendo con esta lucha de presente me encuentro defendiendo,
no en esta acción a la, con el extranjero, como cuando hablo de libertad.

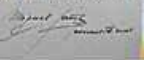
El pueblo grande no tiene otra salida que el gobierno del pueblo
libre, y si en esta lucha está participando alguna de las corrientes, esto
depende de él, independientemente de la necesidad, como también está en
condición de ser, porque el pueblo grande es una la acción, defendiéndose
en nombre de la libertad humana.

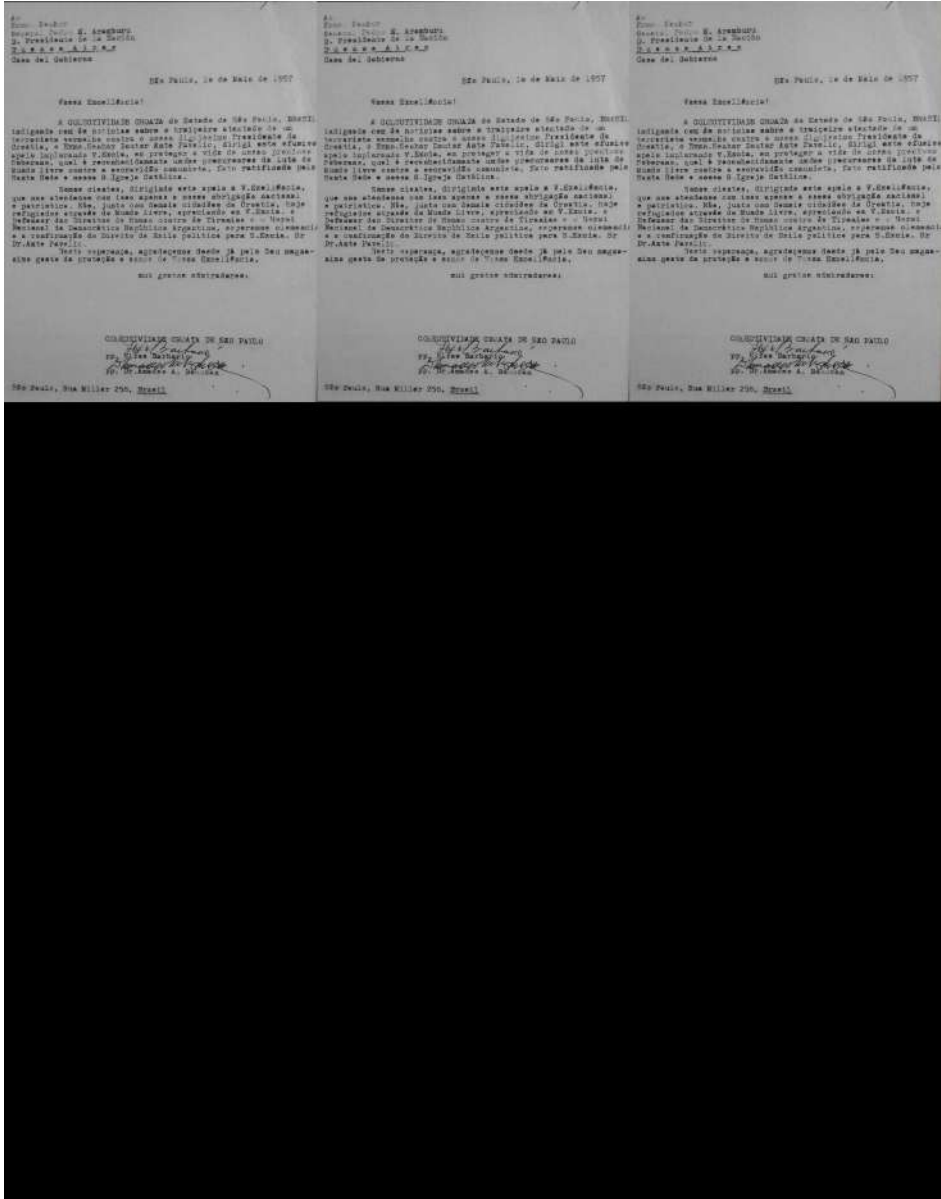
El pueblo grande es el mismo y surge así, lo es en Julio
Bertoni, el Sr. José Perillo, como en pueblo grande y defendiendo, por tanto
de la explotación que sufren en los países de donde se des-
cubren, y con la lucha no se trata de ser la libertad, sino solamente de ser
libre, sino hasta en países en los que se refuza el gobierno federal
y central del Federalismo.

No solamente que es la acción, también es un gran hoy, en el
que de sus otras partes, porque en esta la libertad humana, y
que no está en ninguna condición en los momentos de la libertad, sino
que, que cuando sea libre y todo el mundo está y todo libre, cuando
en la ley pública, tanto de necesidad humana de ella.

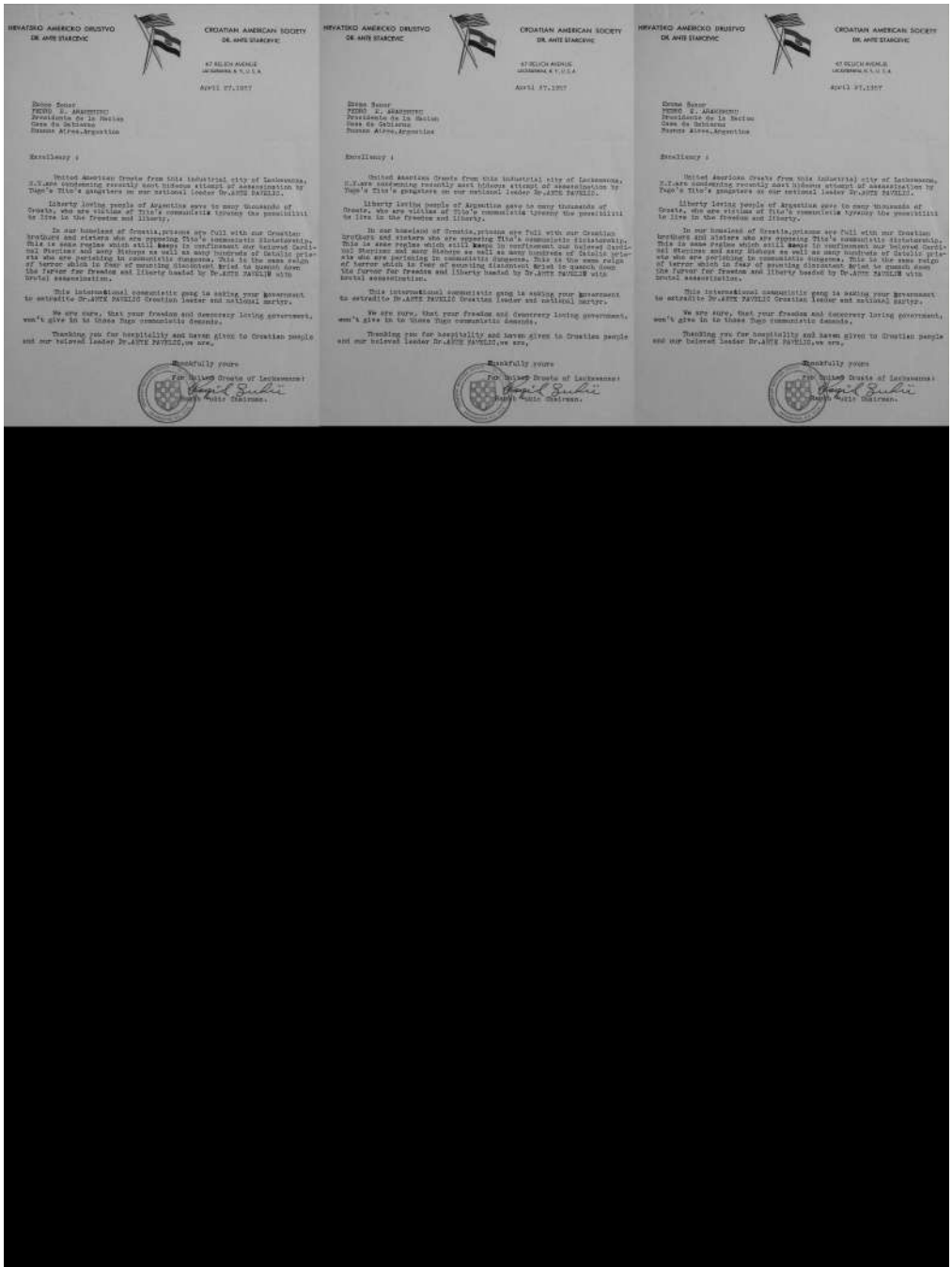
Por eso como cuando hablo de nombre de libertad y necesidad
gratificada en nombre de todo lo que está en el presente por la presencia
de él, que tanto tanto y como cuando hablo de libertad humana y
libre, que no puede sino a medida, necesidad y libertad, en esta
condición de libertad, como cuando hablo de todo el mundo
libre, como cuando, no solamente de esta manera de libertad en nombre
de la libertad, porque en la libertad humana, como cuando hablo de
libertad humana y libre de donde hablo de libertad humana.

Defendiendo con esta lucha de presente me encuentro defendiendo,
no en esta acción a la, con el extranjero, como cuando hablo de libertad.

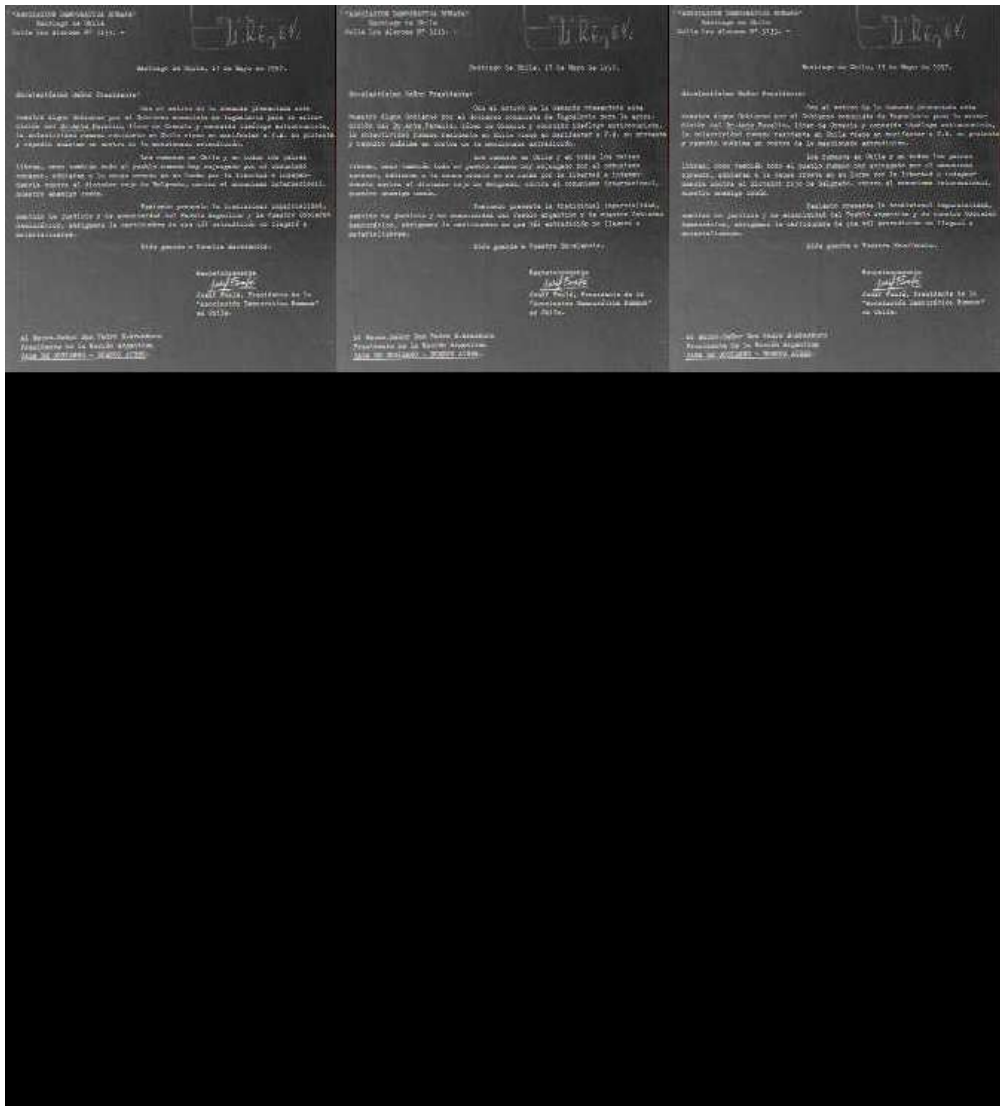

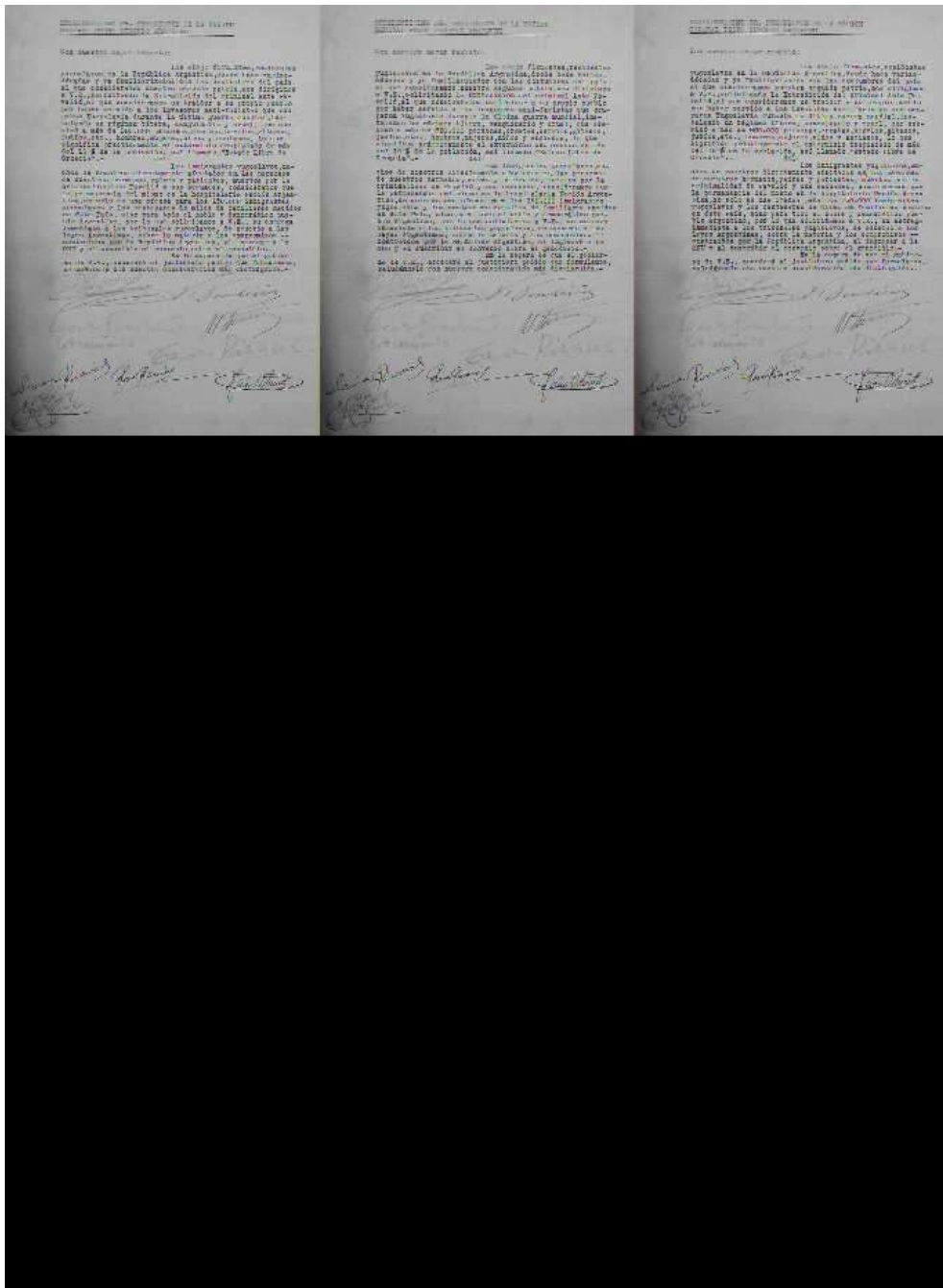
Писмо Емијаса Барбарића, председника Хрватске заједнице Сао Паола, Бразил, аргентинском председнику Арамбуру ојорченом најиадом на Павелића, молећи да се заштити животи суверена и њиховог комунистичког покрета.
Архив Министарства иностраних послова, Аргентина.

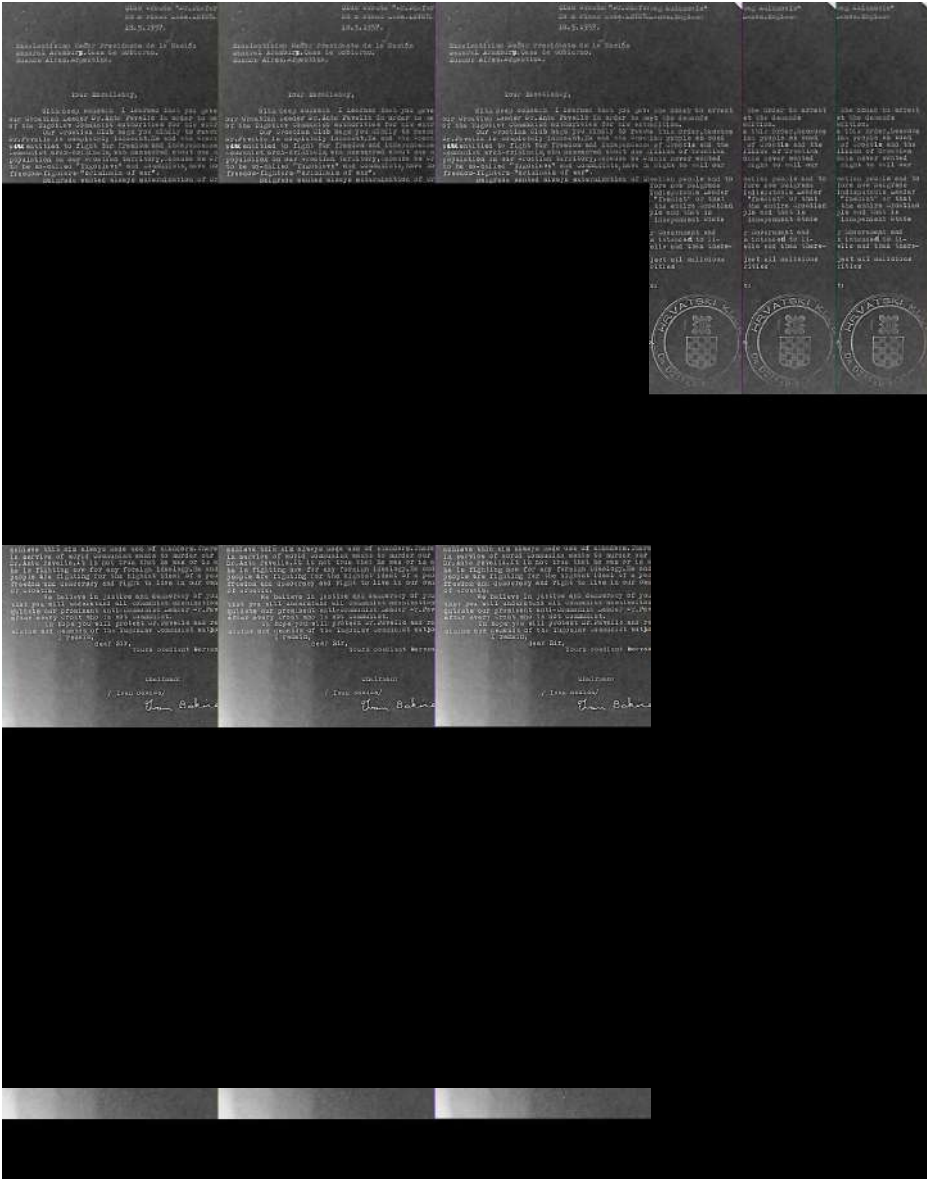
Писмо Рајиба Зукића, Хрвајско-америчко друштво Лакавана, арјенинском њредседнику Арамдуруу, у којем осуђује њокушај удисива Анџе Павелића, од сѡрране Тџијових ѓанџисѡера, и тџражи уверење да арјенинска влада нећ дозволиџи изручење. Архив Минисџтарсѡива иносџираних њослова, Арјениџина.

Писмо Јосија Фоалеа, председника Румунске демократиске асоцијације, у Чилеу, арђентинском председнику Арамдурру, као одговор на захтев за екстрадицију који је комунистичка влада Југославије изнела против Анђије Павелића, са сигурношћу да неће бити изручен. Архив Министарства иностраних послова, Аргентина.

Писмо Југословена са њредивалишијетем у Арјентини арјентинском њредседнику
Арамбуруу у којем се ѡражи изручење Анѡје Павелића.
Исијоријски архив Минисѡарсѡива иносијраних ѡслова, Арјентина

Писмо Ивана Бакице, председника Хрвайског клуба из Лија, Енглеска, председнику Арамдурру, у којем се од њега тражи да јовуче захтев за изручење Павелића. Архив Министарства иностраних послова, Аргентина.

Писмо Југословена са њредбивалишићем у Арјенићини арјенићинском њредседнику
 Арамдуруу у којем се њиражи изручење Анђије Павелића, издајника сојсћивеној
 народа, јер је служио нацифаишићичким освајачима.
 Архив арјенићинској Минисћарсћива иносћираних њослова.

El Partido Socialista es el partido de los trabajadores y de los pobres...

El Partido Socialista es el partido de los trabajadores y de los pobres...

El Partido Socialista es el partido de los trabajadores y de los pobres...

Handwritten signatures and names in the left column, including names like 'Antonio S. Martínez' and 'Juan S. Martínez'.

El Partido Socialista es el partido de los trabajadores y de los pobres...

El Partido Socialista es el partido de los trabajadores y de los pobres...

El Partido Socialista es el partido de los trabajadores y de los pobres...

Handwritten signatures and names in the middle column, including names like 'Antonio S. Martínez' and 'Juan S. Martínez'.

El Partido Socialista es el partido de los trabajadores y de los pobres...

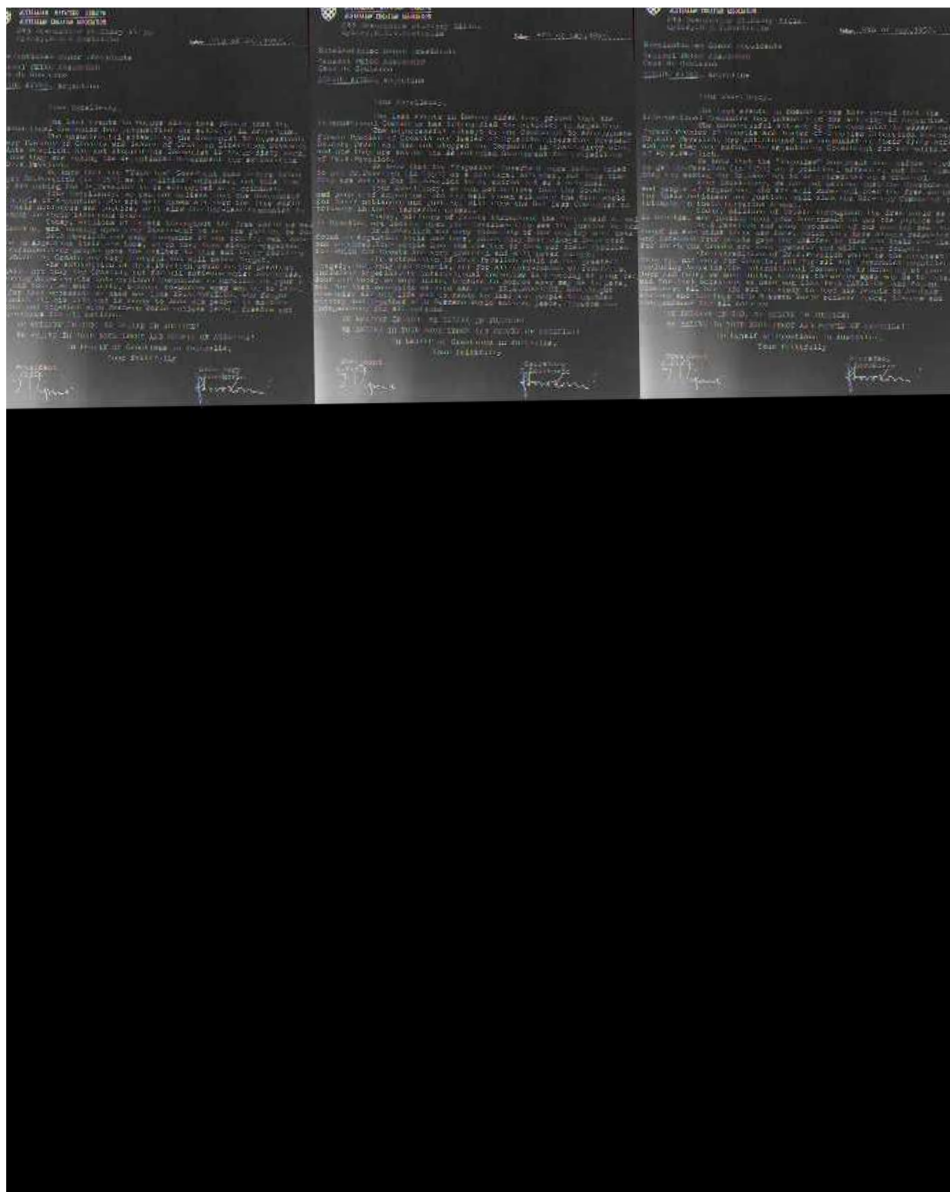
El Partido Socialista es el partido de los trabajadores y de los pobres...

El Partido Socialista es el partido de los trabajadores y de los pobres...

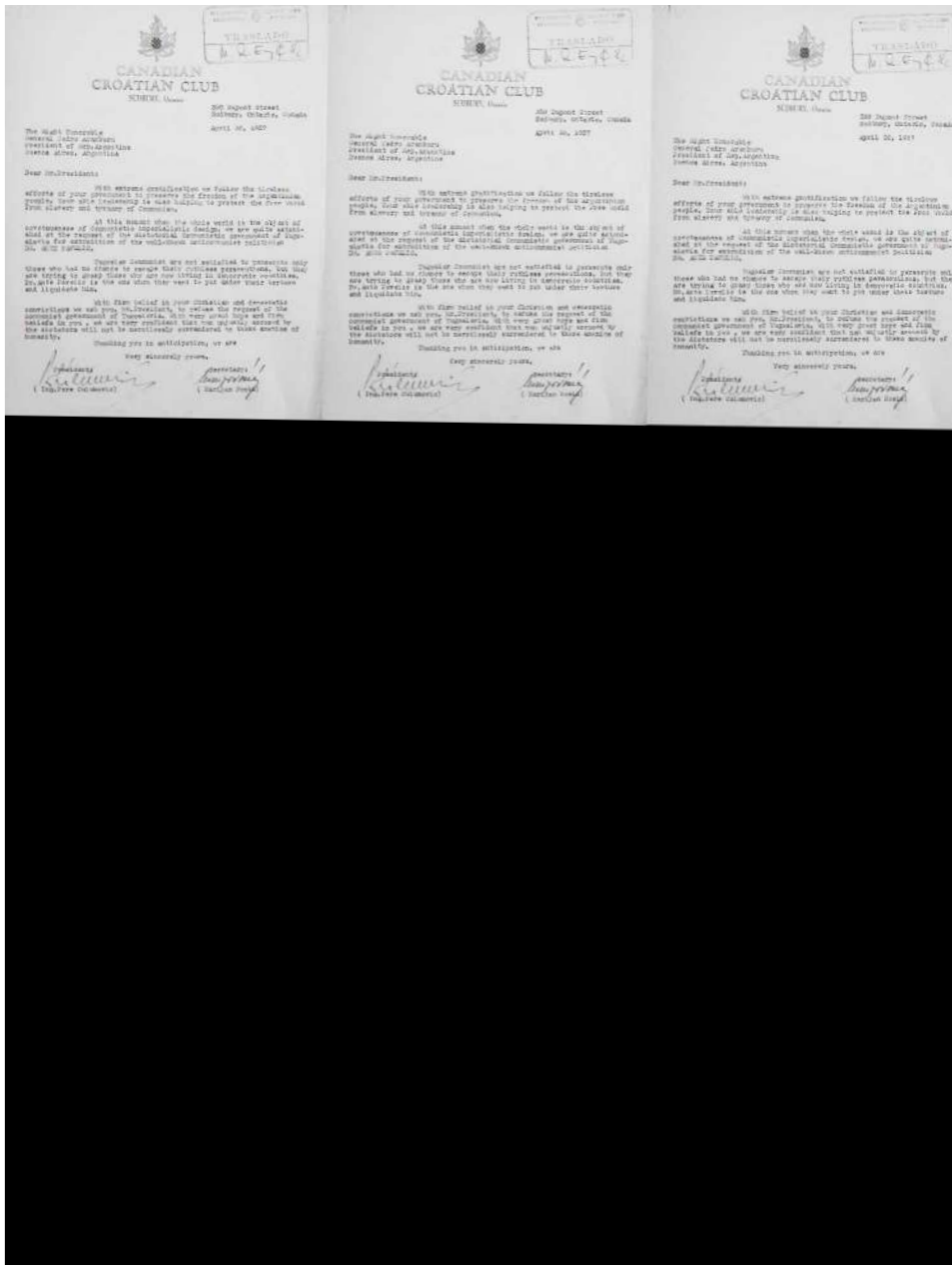
Handwritten signatures and names in the right column, including names like 'Antonio S. Martínez' and 'Juan S. Martínez'.

<i>Memorandum de Revisiune, Examinare y Fidei</i>	<i>Memorandum de Revisiune, Examinare y Fidei</i>	<i>Memorandum de Revisiune, Examinare y Fidei</i>	MEMORANDUM RECORDED/REVIZIUNEA	MEMORANDUM RECORDED/REVIZIUNEA	MEMORANDUM RECORDED/REVIZIUNEA
MEMO	MEMO	MEMO	RECORD/REVIZIUNEA	RECORD/REVIZIUNEA	RECORD/REVIZIUNEA
REV. EXTRADITION	REV. EXTRADITION	REV. EXTRADITION	PAVELIC	PAVELIC	PAVELIC
<p>El día 2 de mayo, y en la Subsecretaría de Justicia de la</p>	<p>El día 2 de mayo, y en la Subsecretaría de Justicia de la</p>	<p>El día 2 de mayo, y en la Subsecretaría de Justicia de la</p>	<p>El día 2 de mayo, y en la Subsecretaría de Justicia de la</p>	<p>El día 2 de mayo, y en la Subsecretaría de Justicia de la</p>	<p>El día 2 de mayo, y en la Subsecretaría de Justicia de la</p>
<p>vele se debió y según Subsecretaría de Jus- ta. Agregó que tuvo de corroborarlo al se había informado a la y con gran sorpresa de el pedido de extradición publicadas como nota de la presentación del</p>	<p>vele se debió y según Subsecretaría de Jus- ta. Agregó que tuvo de corroborarlo al se había informado a la y con gran sorpresa de el pedido de extradición publicadas como nota de la presentación del</p>	<p>vele se debió y según Subsecretaría de Jus- ta. Agregó que tuvo de corroborarlo al se había informado a la y con gran sorpresa de el pedido de extradición publicadas como nota de la presentación del</p>	<p>vele se debió y según Subsecretaría de Jus- ta. Agregó que tuvo de corroborarlo al se había informado a la y con gran sorpresa de el pedido de extradición publicadas como nota de la presentación del</p>	<p>vele se debió y según Subsecretaría de Jus- ta. Agregó que tuvo de corroborarlo al se había informado a la y con gran sorpresa de el pedido de extradición publicadas como nota de la presentación del</p>	<p>vele se debió y según Subsecretaría de Jus- ta. Agregó que tuvo de corroborarlo al se había informado a la y con gran sorpresa de el pedido de extradición publicadas como nota de la presentación del</p>
<p>pedido de se devolvió cuando la petic- tado el pedido de justicia oficial pagado Que la orden de detención fue radica- del Director el día 24 de abril, después de serme remitido, por la Comandante Pr- del pedido de extradición. Que con gran vele había desconocido de su devolvi-</p>	<p>pedido de se devolvió cuando la petic- tado el pedido de justicia oficial pagado Que la orden de detención fue radica- del Director el día 24 de abril, después de serme remitido, por la Comandante Pr- del pedido de extradición. Que con gran vele había desconocido de su devolvi-</p>	<p>pedido de se devolvió cuando la petic- tado el pedido de justicia oficial pagado Que la orden de detención fue radica- del Director el día 24 de abril, después de serme remitido, por la Comandante Pr- del pedido de extradición. Que con gran vele había desconocido de su devolvi-</p>	<p>pedido de se devolvió cuando la petic- tado el pedido de justicia oficial pagado Que la orden de detención fue radica- del Director el día 24 de abril, después de serme remitido, por la Comandante Pr- del pedido de extradición. Que con gran vele había desconocido de su devolvi-</p>	<p>pedido de se devolvió cuando la petic- tado el pedido de justicia oficial pagado Que la orden de detención fue radica- del Director el día 24 de abril, después de serme remitido, por la Comandante Pr- del pedido de extradición. Que con gran vele había desconocido de su devolvi-</p>	<p>pedido de se devolvió cuando la petic- tado el pedido de justicia oficial pagado Que la orden de detención fue radica- del Director el día 24 de abril, después de serme remitido, por la Comandante Pr- del pedido de extradición. Que con gran vele había desconocido de su devolvi-</p>

Меморандум. Предмет: изучение Антје Павелића.
Архив Министарства иностраних јослова, Арјенићина.

Писмо Аустралијско-хрвајској друштва председнику Арамбуру да не слуша југословенске власти и не излучи Павелића. Историјски архив Министарства иностраних послова, Арјентићина.

Писмо Канадско-хрвајској клуба председнику Арамбуру.
Историјски архив Министарства иностраних послова, Аргентина.

Hand der Vereinigten Kroatien
Serbischen bei Agram
Bergamasteria in Deutschland.

Verstoheln, den 29. April 1937.

Exzellenz des Herrn Präsidenten
General Pedro Aramburu
Casa de Gobierno
Buenos Aires - Argentina.

in Kroatien,

Los miembros de los Comités Unidos de Alemania, se piden de su prestar atención a la demanda de las autoridades croatas y serbias por la extradición del doctor Ante Pavelich, jefe del pueblo croata, y de las acusaciones contra el sus infamidad y motivadas por venganza política.

El doctor Ante Pavelich había sido en 30 años contra el comunismo y esto es lo único "criminoso" que nos en silencio sus contra el era cometido un atentado.

Las autoridades croatas y serbias se tienen derecho de acusar al doctor Pavelich como "criminoso de guerra", porque él no lo es y de otro parte los comités yugoslavos los acusados contra el pueblo croata el sus grande generoso en historia nunca mencionado en 1945, más una guerra de de guerra civil.

Para los comités cada uno es un "criminoso de guerra", que no quiere ser un comunista. Los croatas bajo el comando del Dr. Pavelich lucharon y lucharon por la libertad y independencia de Croacia.

Por eso la pidiere, "mostrándose sobre presidente, de salvar la vida del doctor Pavelich se prestó atención a las circunstancias fidede de los comités yugoslavos.

Des respetuosamente cordiales:

El Secretario:

Branko Jelli

El Presidente:

Stjepan Vukobratović

Hand der Vereinigten Kroatien
Serbischen bei Agram
Bergamasteria in Deutschland.

Verstoheln, den 29. April 1937.

Exzellenz des Herrn Präsidenten
General Pedro Aramburu
Casa de Gobierno
Buenos Aires - Argentina.

in Kroatien,

Los miembros de los Comités Unidos de Alemania, se piden de su prestar atención a la demanda de las autoridades croatas y serbias por la extradición del doctor Ante Pavelich, jefe del pueblo croata, y de las acusaciones contra el sus infamidad y motivadas por venganza política.

El doctor Ante Pavelich había sido en 30 años contra el comunismo y esto es lo único "criminoso" que nos en silencio sus contra el era cometido un atentado.

Las autoridades croatas y serbias se tienen derecho de acusar al doctor Pavelich como "criminoso de guerra", porque él no lo es y de otro parte los comités yugoslavos los acusados contra el pueblo croata el sus grande generoso en historia nunca mencionado en 1945, más una guerra de de guerra civil.

Para los comités cada uno es un "criminoso de guerra", que no quiere ser un comunista. Los croatas bajo el comando del Dr. Pavelich lucharon y lucharon por la libertad y independencia de Croacia.

Por eso la pidiere, "mostrándose sobre presidente, de salvar la vida del doctor Pavelich se prestó atención a las circunstancias fidede de los comités yugoslavos.

Des respetuosamente cordiales:

El Secretario:

Branko Jelli

El Presidente:

Stjepan Vukobratović

Hand der Vereinigten Kroatien
Serbischen bei Agram
Bergamasteria in Deutschland.

Verstoheln, den 29. April 1937.

Exzellenz des Herrn Präsidenten
General Pedro Aramburu
Casa de Gobierno
Buenos Aires - Argentina.

in Kroatien,

Los miembros de los Comités Unidos de Alemania, se piden de su prestar atención a la demanda de las autoridades croatas y serbias por la extradición del doctor Ante Pavelich, jefe del pueblo croata, y de las acusaciones contra el sus infamidad y motivadas por venganza política.

El doctor Ante Pavelich había sido en 30 años contra el comunismo y esto es lo único "criminoso" que nos en silencio sus contra el era cometido un atentado.

Las autoridades croatas y serbias se tienen derecho de acusar al doctor Pavelich como "criminoso de guerra", porque él no lo es y de otro parte los comités yugoslavos los acusados contra el pueblo croata el sus grande generoso en historia nunca mencionado en 1945, más una guerra de de guerra civil.

Para los comités cada uno es un "criminoso de guerra", que no quiere ser un comunista. Los croatas bajo el comando del Dr. Pavelich lucharon y lucharon por la libertad y independencia de Croacia.

Por eso la pidiere, "mostrándose sobre presidente, de salvar la vida del doctor Pavelich se prestó atención a las circunstancias fidede de los comités yugoslavos.

Des respetuosamente cordiales:

El Secretario:

Branko Jelli

El Presidente:

Stjepan Vukobratović

Писмо Уједињених Хрвајта „Јуре Францевић“ председнику Арамбуру,
из Меркшијајна, Немачка.
Историјски архив Министарства иностраних послова, Ариенићина.

Ойворено њисмо њредседнику Билу Клинтону 1999. Чедомира Сџијовића у Буенос Ајресу. Приватна архива њородице Блатоја Јововића.

Presidente de los Estados Unidos de America

Clases

-Los bombardeos en casa sobre Yugoslavia violan los principales derechos civiles de Occidente.
-El no puede ser policía, juez y verdugo al mismo tiempo.
-Es irresponsable presenciarlo durante el Orden Legal Internacional. Las Naciones Unidas quedan reducidas a una mera mule. Cualquier potencia a la que ahora puede agredir a cualquier país, debe inventar un par de pretextos para calmar la conciencia de la opinión pública.
-El responderá ante Dios todopoderoso y Dios quien, ante algún Tribunal Internacional.

pueblo de los Estados Unidos

-Los serbios entraron siempre del lado de la libertad y la democracia. Ser serbios durante los últimos siglos han sido comunes.
Solo durante la Segunda Guerra Mundial nacieron cerca de un millón y medio de serbios luchando al lado de los aliados, mientras otros pueblos indolentes apoyaron por CLINTON luchaban del lado de la muerte y la opresión.
-La guerra racionalista serbia salvó con gran peligro y sacrificio 500 miles norteamericanos.
-Eso fue reconocido oficialmente por el Senado de los EEUU en 1996.
-Ningún julio y ningún agosto fueron castigados por los serbios a los alemanes: más de 40.000 planes (1975), 70.000 judíos (1974) y cerca de 1.000.000 serbios (casi 50%) fueron exterminados en la CROACIA de PAVELIC.
-CLINTON AYUDDA A COMPLETAR LA OBRA DE HITLER.
-EL MAPA DE YUGOSLAVIA ES EL MAPA QUE FABRICÓ HITLER.

Al Presidente de los Estados Unidos de America

Se. Clinton

-Los bombardeos en casa sobre Yugoslavia violan los principales derechos civiles de Occidente.
-Usted no puede ser policía, juez y verdugo al mismo tiempo.
-Usted responsable presenciarlo durante el Orden Legal Internacional. Las Naciones Unidas quedan reducidas a una mera mule. Cualquier potencia a la que ahora puede agredir a cualquier país, debe inventar un par de pretextos para calmar la conciencia de la opinión pública.
-Usted responderá ante Dios todopoderoso y Dios quien, ante algún Tribunal Internacional.

Al pueblo de los Estados Unidos

-Los serbios entraron siempre del lado de la libertad y la democracia. Ser serbios durante los últimos siglos han sido comunes.
Solo durante la Segunda Guerra Mundial nacieron cerca de un millón y medio de serbios luchando al lado de los aliados, mientras otros pueblos indolentes apoyaron por CLINTON luchaban del lado de la muerte y la opresión.
-La guerra racionalista serbia salvó con gran peligro y sacrificio 500 miles norteamericanos.
-Eso fue reconocido oficialmente por el Senado de los EEUU en 1996.
-Ningún julio y ningún agosto fueron castigados por los serbios a los alemanes: más de 40.000 planes (1975), 70.000 judíos (1974) y cerca de 1.000.000 serbios (casi 50%) fueron exterminados en la CROACIA de PAVELIC.
-CLINTON AYUDDA A COMPLETAR LA OBRA DE HITLER.
-EL MAPA DE YUGOSLAVIA ES EL MAPA QUE FABRICÓ HITLER.

Al Presidente de los Estados Unidos de America

Se. Clinton

-Los bombardeos en casa sobre Yugoslavia violan los principales derechos civiles de Occidente.
-Usted no puede ser policía, juez y verdugo al mismo tiempo.
-Usted irresponsable presenciarlo durante el Orden Legal Internacional. Las Naciones Unidas quedan reducidas a una mera mule. Cualquier potencia a la que ahora puede agredir a cualquier país, debe inventar un par de pretextos para calmar la conciencia de la opinión pública.
-Usted responderá ante Dios todopoderoso y Dios quien, ante algún Tribunal Internacional.

Al pueblo de los Estados Unidos

-Los serbios entraron siempre del lado de la libertad y la democracia. Ser serbios durante los últimos siglos han sido comunes.
Solo durante la Segunda Guerra Mundial nacieron cerca de un millón y medio de serbios luchando al lado de los aliados, mientras otros pueblos indolentes apoyaron por CLINTON luchaban del lado de la muerte y la opresión.
-La guerra racionalista serbia salvó con gran peligro y sacrificio 500 miles norteamericanos.
-Eso fue reconocido oficialmente por el Senado de los EEUU en 1996.
-Ningún julio y ningún agosto fueron castigados por los serbios a los alemanes: más de 40.000 planes (1975), 70.000 judíos (1974) y cerca de 1.000.000 serbios (casi 50%) fueron exterminados en la CROACIA de PAVELIC.
-CLINTON AYUDDA A COMPLETAR LA OBRA DE HITLER.
-EL MAPA DE YUGOSLAVIA ES EL MAPA QUE FABRICÓ HITLER.

Kosovo y Metohija

Kosovo es tierra serbia desde el siglo VII y los macedos y mejores monumentos balcanicos serbios se encuentran allí. Una concentracion de mas de 600 iglesias, catedrales, monasterios y otros monumentos, protegidos muchos por la UNESCO registradas en conjunto en parangulo en Europa y el mundo. NO HAY MONUMENTOS HISTORICOS DE OTROS Paises EN KOSOVO. «¿CUANTOS DE ESTOS TESOROS DE LA HERMANDAD DESTRUIRA, Sr. CLINTON? ¿Y QUAYO ES LA HERMANDAD DE LOS SERBIOS?» A pesar de todos los perjuicios, hasta el año 1941 los serbios eran mayoría en Kosovo. Los albaneses con la ayuda de las tropas de MUSKOLINI y HITLER mataron 60.000 y expulsaron 300.000 serbios y fueron saqueados de 400.000 edificios, albaneses. Luego de 1945 TITO no hizo nada para revertir esta situacion. Amparados en su amplia autonomia siguieron expandiendo a los serbios de una forma sutil. «¿CLINTON USA perfecciona la obra de MUSKOLINI?» No corresponde la autodeterminacion del pueblo albanés en Kosovo serbio. El Sr. CLINTON quiere descaradamente cuando dice que Yugoslavia restitua la autonomia de Kosovo en RAMBOLLETT. La autonomia de Kosovo está reconocida en la Constitucion de 1992 y es gobernanente amplia. Para desde hace varios años los albaneses (no todos) quieren la independencia y no la autonomia.

Lo que se rechazó fueron las tropas de la NATO porque ya estaban adonde nos llevan.

El Sr. CLINTON armó a la guerrilla albanesa, que ya está armadísimo también en Macedonia y no sólo en Kosovo. Después la lanzó a Grecia.

Apoyando a Albania (más adelante la Gran Albania), que se ha convertido en el principal centro de distribución de la droga en el Viejo Continente, CLINTON

separaron lo de una mancha a la estabilidad europea.

«Hace dos meses en un ataque de entusiasmo político el Sr. SOLOMAN (sueco de la OTAN) proclamó que Albania es un "bastión de la democracia en los Balcanes".

El Sr. CLINTON y el Sr. BOB DOLE deben dejar de apoyar a la mafia albanesa que controla el comercio, la droga y la prostitucion del norte de ITALIA, SUIZA y partes de FRANCIA y ALEMANIA.

En esta forma se consolida la modolita musulmana desde el control de los BALCANES hasta el norte del PAMIR, indolentemente con la ayuda súpica de Occidente.

Sr. CLINTON sigue sus sangrientos planes de KOSOVO y de YUGOSLAVIA. «NO NOS CONFUNDAMOS. HOY LAS CAMPANAS SUENAN POR LOS SERBIOS. SOLO UNA PEQUEÑA PARTE DE LOS REFUGIADOS ALBANESSES SE VA A ALEMANIA. EL 70% SE QUEDA EN YUGOSLAVIA.»

VIVA SERBIA, VIVA MONTENEGRO, VIVA YUGOSLAVIA. KOSOVO NO SE ENTREGA.

En representación de los serbios de la Argentina.

Kosovo y Metohija

Kosovo es tierra serbia desde el siglo VII y los macedos y mejores monumentos balcanicos serbios se encuentran allí. Una concentracion de mas de 600 iglesias, catedrales, monasterios y otros monumentos, protegidos muchos por la UNESCO registradas en conjunto en parangulo en Europa y el mundo. NO HAY MONUMENTOS HISTORICOS DE OTROS Paises EN KOSOVO. «¿CUANTOS DE ESTOS TESOROS DE LA HERMANDAD DESTRUIRA, Sr. CLINTON? ¿Y QUAYO ES LA HERMANDAD DE LOS SERBIOS?» A pesar de todos los perjuicios, hasta el año 1941 los serbios eran mayoría en Kosovo. Los albaneses con la ayuda de las tropas de MUSKOLINI y HITLER mataron 60.000 y expulsaron 300.000 serbios y fueron saqueados de 400.000 edificios, albaneses. Luego de 1945 TITO no hizo nada para revertir esta situacion. Amparados en su amplia autonomia siguieron expandiendo a los serbios de una forma sutil. «¿CLINTON USA perfecciona la obra de MUSKOLINI?» No corresponde la autodeterminacion del pueblo albanés en Kosovo serbio. El Sr. CLINTON quiere descaradamente cuando dice que Yugoslavia restitua la autonomia de Kosovo en RAMBOLLETT. La autonomia de Kosovo está reconocida en la Constitucion de 1992 y es gobernanente amplia. Para desde hace varios años los albaneses (no todos) quieren la independencia y no la autonomia.

Lo que se rechazó fueron las tropas de la NATO porque ya estaban adonde nos llevan.

El Sr. CLINTON armó a la guerrilla albanesa, que ya está armadísimo también en Macedonia y no sólo en Kosovo. Después la lanzó a Grecia.

Apoyando a Albania (más adelante la Gran Albania), que se ha convertido en el principal centro de distribución de la droga en el Viejo Continente, CLINTON

separaron lo de una mancha a la estabilidad europea.

«Hace dos meses en un ataque de entusiasmo político el Sr. SOLOMAN (sueco de la OTAN) proclamó que Albania es un "bastión de la democracia en los Balcanes".

El Sr. CLINTON y el Sr. BOB DOLE deben dejar de apoyar a la mafia albanesa que controla el comercio, la droga y la prostitucion del norte de ITALIA, SUIZA y partes de FRANCIA y ALEMANIA.

En esta forma se consolida la modolita musulmana desde el control de los BALCANES hasta el norte del PAMIR, indolentemente con la ayuda súpica de Occidente.

Sr. CLINTON sigue sus sangrientos planes de KOSOVO y de YUGOSLAVIA. «NO NOS CONFUNDAMOS. HOY LAS CAMPANAS SUENAN POR LOS SERBIOS. SOLO UNA PEQUEÑA PARTE DE LOS REFUGIADOS ALBANESSES SE VA A ALEMANIA. EL 70% SE QUEDA EN YUGOSLAVIA.»

VIVA SERBIA, VIVA MONTENEGRO, VIVA YUGOSLAVIA. KOSOVO NO SE ENTREGA.

En representación de los serbios de la Argentina.

Kosovo y Metohija

Kosovo es tierra serbia desde el siglo VII y los macedos y mejores monumentos balcanicos serbios se encuentran allí. Una concentracion de mas de 600 iglesias, catedrales, monasterios y otros monumentos, protegidos muchos por la UNESCO registradas en conjunto en parangulo en Europa y el mundo. NO HAY MONUMENTOS HISTORICOS DE OTROS Paises EN KOSOVO. «¿CUANTOS DE ESTOS TESOROS DE LA HERMANDAD DESTRUIRA, Sr. CLINTON? ¿Y QUAYO ES LA HERMANDAD DE LOS SERBIOS?» A pesar de todos los perjuicios, hasta el año 1941 los serbios eran mayoría en Kosovo. Los albaneses con la ayuda de las tropas de MUSKOLINI y HITLER mataron 60.000 y expulsaron 300.000 serbios y fueron saqueados de 400.000 edificios, albaneses. Luego de 1945 TITO no hizo nada para revertir esta situacion. Amparados en su amplia autonomia siguieron expandiendo a los serbios de una forma sutil. «¿CLINTON USA perfecciona la obra de MUSKOLINI?» No corresponde la autodeterminacion del pueblo albanés en Kosovo serbio. El Sr. CLINTON quiere descaradamente cuando dice que Yugoslavia restitua la autonomia de Kosovo en RAMBOLLETT. La autonomia de Kosovo está reconocida en la Constitucion de 1992 y es gobernanente amplia. Para desde hace varios años los albaneses (no todos) quieren la independencia y no la autonomia.

Lo que se rechazó fueron las tropas de la NATO porque ya estaban adonde nos llevan.

El Sr. CLINTON armó a la guerrilla albanesa, que ya está armadísimo también en Macedonia y no sólo en Kosovo. Después la lanzó a Grecia.

Apoyando a Albania (más adelante la Gran Albania), que se ha convertido en el principal centro de distribución de la droga en el Viejo Continente, CLINTON

separaron lo de una mancha a la estabilidad europea.

«Hace dos meses en un ataque de entusiasmo político el Sr. SOLOMAN (sueco de la OTAN) proclamó que Albania es un "bastión de la democracia en los Balcanes".

El Sr. CLINTON y el Sr. BOB DOLE deben dejar de apoyar a la mafia albanesa que controla el comercio, la droga y la prostitucion del norte de ITALIA, SUIZA y partes de FRANCIA y ALEMANIA.

En esta forma se consolida la modolita musulmana desde el control de los BALCANES hasta el norte del PAMIR, indolentemente con la ayuda súpica de Occidente.

Sr. CLINTON sigue sus sangrientos planes de KOSOVO y de YUGOSLAVIA. «NO NOS CONFUNDAMOS. HOY LAS CAMPANAS SUENAN POR LOS SERBIOS. SOLO UNA PEQUEÑA PARTE DE LOS REFUGIADOS ALBANESSES SE VA A ALEMANIA. EL 70% SE QUEDA EN YUGOSLAVIA.»

VIVA SERBIA, VIVA MONTENEGRO, VIVA YUGOSLAVIA. KOSOVO NO SE ENTREGA.

En representación de los serbios de la Argentina.

Ing. Celina sTROVIC

Ing. Celina sTROVIC

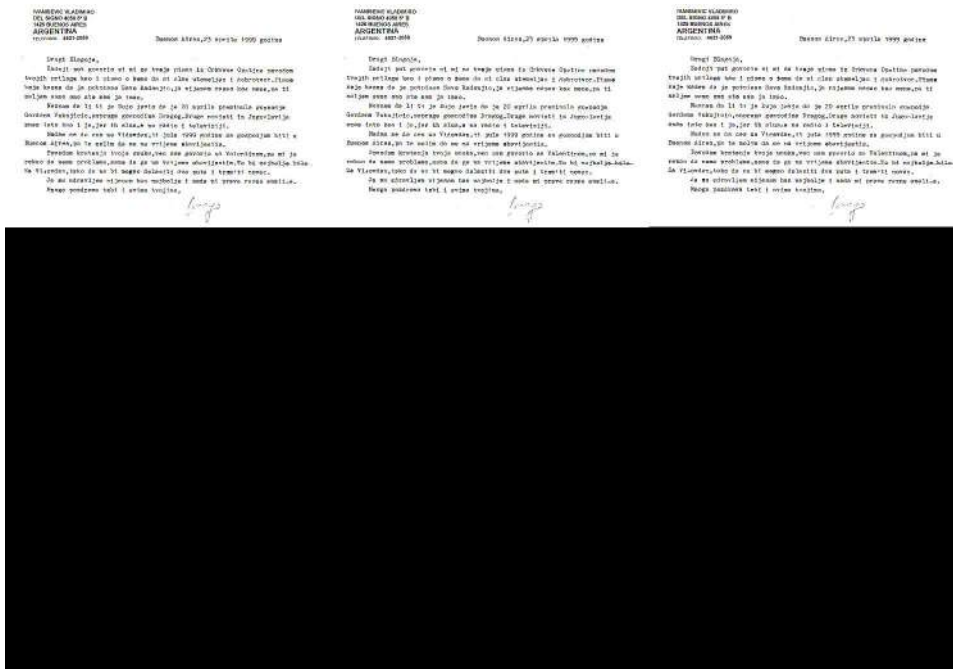
Ing. Celina sTROVIC

Милева Гаћеша

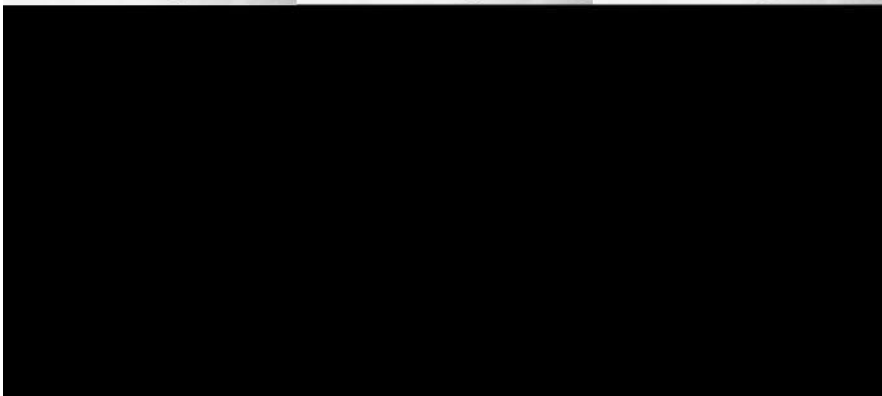
Блаїојево писмо породици 1999. године. Приватна архива породице Блаїоја Јововића.

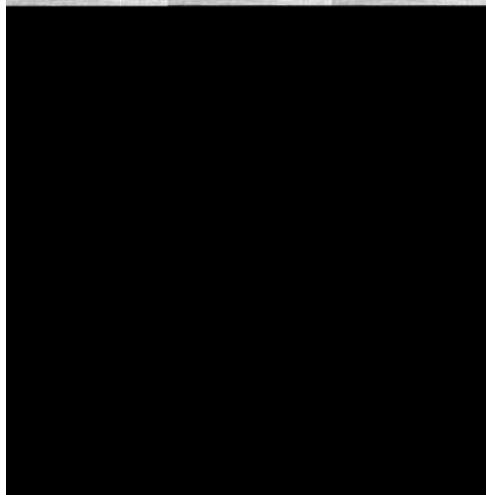
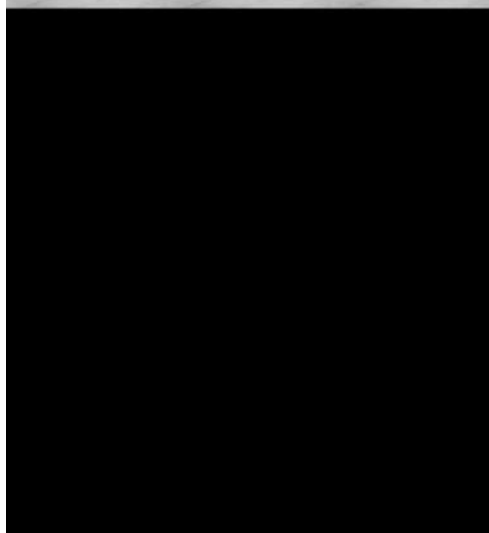
Писмо Владимира Ивановича Иришайеву Блаїоју 1999. године.
Приватна архива породице Блаїоја Јововића.

*Блаїоје у іраду Мар дел Плаїа.
Привайна архива йородице Блаїоја Јововића.*

*Блаїоје у їраду Мар дел Плайя.
Привайна архива йородице Блаїоја Јововића.*

*Блаїоје на железничком йерону.
Привайна архива йородице Блаїоја Јововића.*

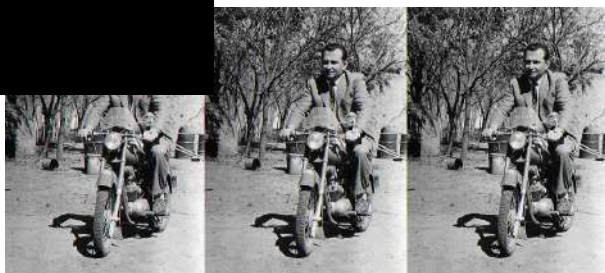
*Мило Кривокайић и Блаїоје Јововић,
1954. йодине у Мар дел Плайи.*

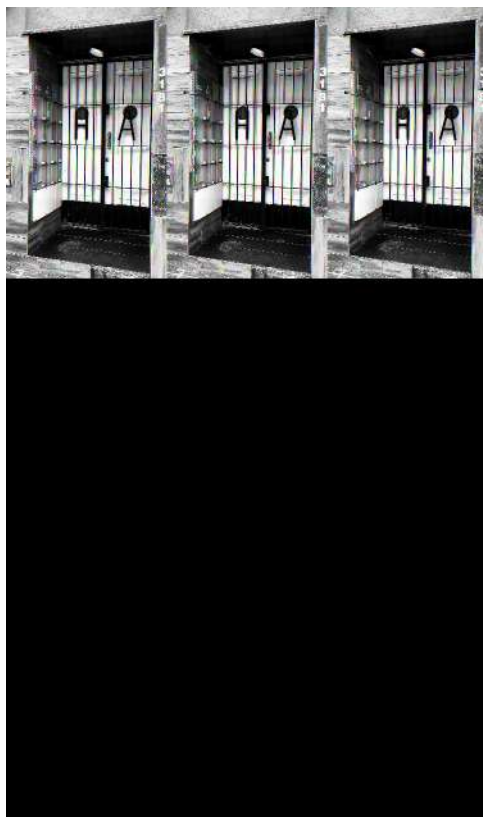
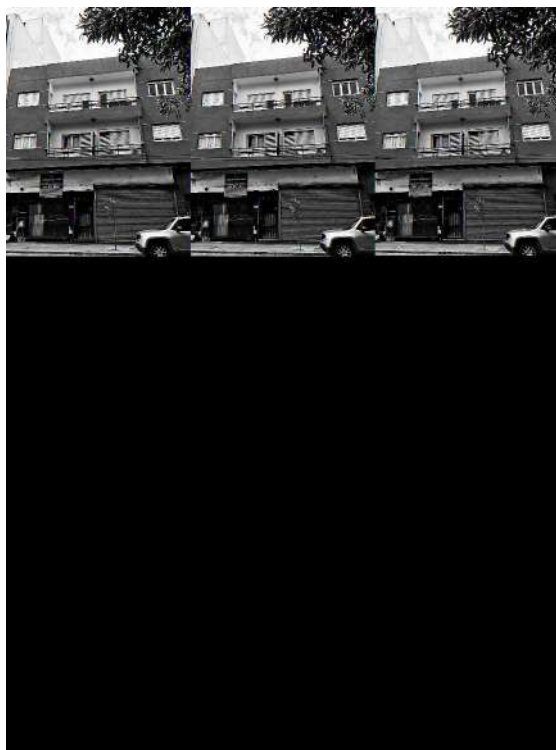
*Блаїоје са йријайељем Лубом Кнежевићем.
Привайна архива
йородице Блаїоја Јововића.*

*Блаїоје Јововић.
Прихвајна архива
йородице Блаїоја Јововића.*

*Блаїоје на свом мойџору.
Прихвајна архива
йородице Блаїоја Јововића.*

*Хоїел Атлантико.
Прихвайна архива йородице Блаїоја Јововића.*

Поџ Радојица и Блаїоје у цркви

*Поџ Радојица Поїовић и
Блаїоје Јововић*

*Блаїоје на свечаном оїварању своје мейталуришке фабрике.
Прихваїна архива йородице Блаїоја Јововића.*

*Блаїоје и њеїова суйруїа Глади на аеродрому Езеиза у Буенос Аїресу
на йуїїу ка Иїталији. 10. децембар 1998. їодине.
Фотїо: Марија Јововић. Приваїйна архива йородице Блаїоја Јововића.*

*Блаїоје и њеїова суйруїа Глади исїред дворца Свево у Барију їре їреласка у Црну Гору.
Фотїо: Марија Јововић. Привайїна архива їородице Блаїоја Јововића.*

*Блаїоје Јововић исїред своје куће у Косићу, Црна Гора.
Фотїо: Марија Јововић. Привайїна архива їородице Блаїоја Јововића.*

*Блаїоје исїред реке Зеїе у Косићу.
Фотїо: Марија Јововић. Приватїна архива йородице Блаїоја Јововића.*

*Блаїоје у свом селу, у Косићу.
Фото: Марија Јововић.
Приватна архива породице
Блаїоја Јововића.*

*Блаїоје Јововић са њородицом у манастиру Осїрої.
Фотїо: Марија Јововић. Приватїна архива њородице Блаїоја Јововића.*

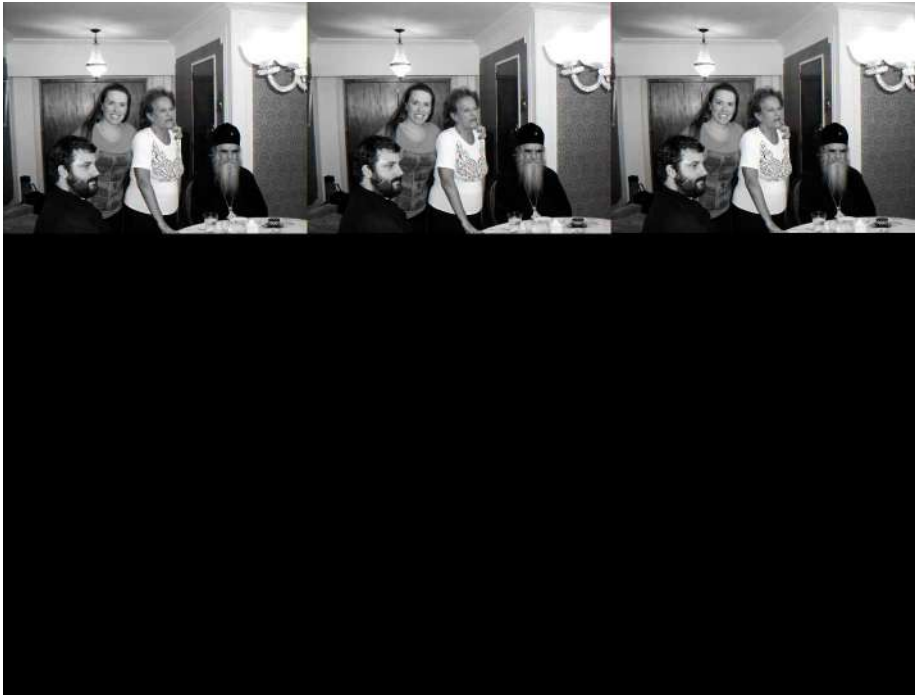
*Вечера њосле Блаїојеве исїовесїи мийроїолиїу Амфїлохију.
Фотїо: Марија Јововић. Приватїна архива њородице Блаїоја Јововића.*

*Блаїоје наздравља у ноћи йосле исїйвесїи у Осїроїу.
Привайїна архива йородице Блаїоја Јововића.*

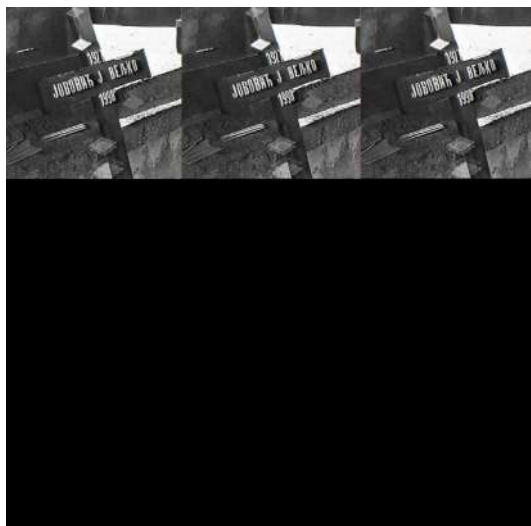

*Блаїоје исїред Реке Црнојевића
у Црној Гори.
Јануар 1999.*

Митрополит Амфилохије у посети Блајојевој породици у Аренини

*Парасѝос Вељка Јововића, браћа Блајојевој, у Косићу.
Приватна архива породице Блајоја Јововића.*

Надгробни споменик на коме се може прочитати да је Радуша, Блајојева мајка, умрла 1949. године.

Блајоје испред споменика великом њеснику и дипломати Јовану Дучићу у Третињу. Јануар 1999. године. Приватна архива породице Блајоја Јововића.

*Блаїоје разіовара са мийройолийом Амфилохијем на йарасійосу браїу Вељку у Косићу.
Привайна архива йородице Блаїоја Јововића.*

*Блаїоје на коњу, у Усїалаїи, Мендоза, Арїенїїина, са йородицом, месец йре смрїи.
Мај 1999. іодине. Привайна архива йородице Блаїоја Јововића.*

Блаїоје, у Усїалаїи, Мендоза, Арїенїїина.

*Посейїа мийїройолийїа Амфилохиїа їроду Блаїоїа Јововиїа у Арїенїїини.
Привайїна архива їородице Блаїоїа Јововиїа. 2014.*

*Марија Јововић чита документи Павелића и његових усљаша у Буенос Ајресу.
Историјски архив Министарства иностраних послова, Аргентина.*

ИМЕНСКИ РЕГИСТАР

- Абдале, Карлос (Carlos Abdala) 102
Акопјан, Бедрос 210–212 (ф.)
Алберто Дехеса, Хосе (Dehesa, José, Alberto) 100
Алое, Карлос 155
Алтамира, Густаво (Altamira, Gustavo) 127, 128, 133, 134
Амули, Јаша 246, 247
Амфилохије, митрополит 213, 218, 221, 320–322
Ангито, Едуардо (Anguita, Eduardo) 96
Анђић, Бранко 245, 246 (ф.)
Ансимо, Ернан 154
Антић, Чедомир 32
Анђорена, де, Тереса 182
Арамбуру, Алконада, Карлос 262, 270
Арамбуру, Еухенио, Педро (Aramburu, Silveti, Eugenio, Pedro) 168, 169 (ф.), 174, 215, 246, 253, 260, 261, 277–281, 285–300, 303–305
Арањош, Пал 119, 123, 139, 142, 154, 266, 275 (в. и *Павелић, Анџе*)
Ареас, Табаре (Areas, Tabaré) 100, 101 (ф.)
Артуковић, Андрија 56, 61, 62, 65, 66, 97, 123
Асанчаић, Иван 26, 170, 171, 199, 210, 211 (ф.), 236, 260–265, 299
Бабић, Мило 63
Бадњевић, Ешреф 262
Бакица, Иван 297
Бален, Јосип 90, 92–94 (ф.), 243
Балод, Ото 180
Банковић, Сава, владика 40–42
Барац, Иван 243
Барби, Клаус 8
Барешић, Миро 101
Барту, Луј (Barthou, Louis) 57, 195, 245
Басти, Абел 154
Башић, Иван 294
Белуши, Еуген 287, 289
Бензон, Бранко 68, 74, 132, 142, 161
Бентанкор, Валтер 185
Берковић, Јосип 68, 78, 78 (ф.)
Бигелоу, Емерсон (Bigelow, Emerson) 70
Билобрк, Владимир 73
Билобрк, Фелипе 130, 132, 142
Биошић, Јосип 299, 300
Богдан, Иво 76, 77, 346

- Богетић, де, Мило (Равлић, Мило) 97–99, 100, 101
 Богуновић, Антун 95
 Борисављевић, Слободан 19, 21, 23, 25–28, 52, 152
 Боричић, С. Миодраг 335
 Брајковић, Анђелко 101
 Брало, Божидар 59
 Брамугли, Атилиј, Хуан (Bramuglia, Atilio, Juan) 82, 89, 90, 94–96, 370
 Бреслер, Камило 12
 Брнчић, Јосип 105
 Броз, Јосип, Тито 5, 6, 15, 16, 18–20, 26, 32, 33, 35–38, 40, 44–46, 48–52, 65, 66, 70, 74, 75, 86, 87, 95, 101, 103, 123, 128, 130, 132, 133, 152, 158, 160, 212, 213, 236, 262, 268, 269, 277, 280, 281, 285, 294, 295, 298, 305, 322, 329
 Будац, Миле 61, 64, 66
 Булат, Едо 168
 Бумбак, Емилио 95
 Бурзановић, Тихомир 226, 322
 Бушић, Звонко 102
 Варош, Мирослав 74
 Василије, владика 42, 43
 Веић, Божо 236, 237, 239, 240 (ф.)
 Вентура, Хосе 301, 303
 Верговић, Радомир 96
 Вернике, Герман 177, 180
 Вид, Херенда 152
 Видаковић, Никиша, Никола 63, 84, 85, 381
 Византел, Симон 310
 Викентије, патријарх 44
 Врантић, Горг 96
 Вранчић, Вјекослав 26, 84, 96, 133, 168, 173, 210, 229
 Врбан, Мате 114, 288
 Вучековић, Момчило 102
 Гаћ, Ратомир 168
 Галанд, Адолф 176, 184, 185
 Гарсија, Аугусто, Едуардо (García, Augusto, Eduardo) 26, 88, 124, 133
 Гаћеша, Милан 30, 190, 221, 223, 224
 Гаћеша, Пићан, Милева 28, 29, 155, 190, 191, 220–225, 227
 Главаш, Радислав 59
 Голберг, Бадо 101
 Гомелаури, Хорхе 212, 421
 Гонзалес, Ариби, Хорхе Виктор (González, Aribi, Jorge, Víctor) 124
 Гоњи, Орасио 307
 Гоњи, Уки (Uki Goñi) 73, 74
 Грабовац, Предраг 235, 236, 237, 239, 240, 265
 Грегорић, Луис 96
 Гривичић, Леон 94, 373
 Грубић, Милан 168
 Губерини, Иво 58
 Гудељ, Марија 133
 Гудељ, Маријан 168
 Гуревећ, Беатрис 161
 Дамјановић, Јозо 102
 Девић, Немања 33
 Деметреску, Џорџ 295, 296
 Десмарас, Карлос (Desmaras, Carlos) 75, 80–87 (ф.), 91
 Дефранчески, Јосо 159, 166, 167, 186, 187, 191
 Дијана, Пабло 186
 Дожић, Гаврило 218
 Домингес, Едгардо 181
 Достојевски, Михаил 46

- Драгановић, Крунослав 6, 48–50,
65, 70, 72, 73, 142, 144, 185, 196
Драгичевић, Срећко 287
Дубајић, Симо 36, 37 (ф.)
- Ђано, де, Пабло, Неира 148, 241
Ђилас, Милован 46, 47
Ђоговић, Ђ. Драгиша 332, 333
Ђурековић, Стјепан 51
Ђурић, Антон 59
- Елез, Антон 69
Ерковић, Ивица 132
Ертен, Густав 117
Естенсор, Пасо (Estensor, Paso) 130
Етеровић, Мирко 69, 77, 351
- Жанић, Милован 61
Живковић, Џон 48–50
Жупанић, Бранимир 60
- Загајски, Ђуро 51
Загајски, Роберт 51
Здовац, Едвин 102
Зејен, Ерих 176, 177, 180, 181, 187
Зековић, Душан 229
Зековић, Новак 191, 221
Златар, Перо 31
Зоричић, Иван 95
Зукић, Рагиб 285, 470
Зулфикарпашић, Адил 262
- Иванишевић, Владимир 215, 224–
229, 322, 324, 326, 332, 334
Ивековић, Младен 243
Илић, Андрија 280, 457
Ираола, Переира 180
Иригојен, Луис (Irigoyen, Luis) 88,
90 (ф.)
- Јакубец, Милан 288, 462
Јегер, Ролф 145, 184
Једнак, Љубо 62, 63
- Јелавић, Спиридон 287
Јелић, Бранко 74, 287
Јововић, Благоје 6, 7, 15–20, 23–31,
33, 35, 45, 53, 54, 143, 157–165,
175, 186, 188, 190–197, 199,
201–203, 205, 208, 209, 213, 215,
217–234, 251, 317–324, 326, 328,
331–338
Јововић, Вељко 27, 28, 317
Јововић, Вјера 317
Јововић, Делибашић, Радуша 28
(ф.), 322, 338
Јововић, Димитрије 24, 322
Јововић, Душан 218
Јововић, Ђуро 24
Јововић, Јаков 20, 24, 158, 227
Јововић, Јово 24, 322, 338
Јововић, Лазар 24
Јововић, Љубо 24, 25
Јововић, Олга 332
Јововић, Саво 24
Јововић, Страхиња 25
Јосиф, митрополит 44
Јуричев, Дионизије 59
- Камбер, Драгутин 61
Камбер, Чарлс 293
Кантакусено, Константино 295
Капичић, Јово 38
Караџић, Радован 213, 215, 27
Касало, Стефан 291
Кастратовић, Дмитар 38
Кастро, Фидел 37
Кватерник, Дидо, Еуген 56, 65, 87,
88, 89, 113, 147, 250
Кватерник, Славко 56, 58, 115
Келава, Методије 132
Клаић, Емил 132
Клинтон, Бил 329, 330
Кнез, Фердо 86, 87,

- Ковачевић, Карлос 88
 Коен, Леон 34
 Колман, Раул 309
 Колувија, Милан 224
 Комбол, Марија 140
 Копељо, Сантјаго 73, 74
 Костић, Драгомир 334
 Крајачић, Иван 31
 Краус, Хулио 171
 Крац, Владимир 96
 Кривокапић, Бајо 194
 Кривокапић, Мило 6, 27, 30, 32,
 161, 194, 226
 Кризман, Мигел 133, 155
 Крстић, Никола 30
 Кувелић, Вукић 162
 Куња, да, Карлос (Cunha, da,
 Carlos) 264, 266
 Курџијан, Стивен (Kurkjian, A.
 Stephen) 71
 Ла Роса, де, Пасквал 81, 82 (ф.),
 90, 92
 Лабакe, Хуан (Labake, Juan) 100
 Лаферере, де, Алфонсо 236, 240
 (ф.), 253, 254, 260, 262, 264, ,
 265, 268, , 269, 271, 280, 282, 288,
 290–293, 297, 301, 304, 305 (ф.),
 307 (ф.)
 Лацковић, Естебан 79
 Лацковић, Стефан 290, 291
 Леви, Мајкл 305
 Лићини, Олга 146
 Ловоковић, Ф. 290
 Лоренсинини, Карола 180
 Лоренцо, Мигел (Miguel, Lorenzo)
 100
 Лубурић, Макс, Вјекослав 60, 63,
 65, 74, 82, 83, 98, 99, 102, 103, 107,
 113, 115, 148, 229, 300
 Малапарте, Курцио 234, 235, 250
 Мандић, Доминик 69
 Мансано, Луис, Хосе (Manzano,
 Luis, José) 309
 Мартинес, Ривер, Салвадор
 (Martínez, Rivera, Salvador)
 280–282
 Мартини Марија 143, 147
 Мартини, Антонелиј 143
 Мартини, Ђузепе 1453
 Мартини, Клара 146
 Матиес, Педро 185
 Менем, Саул, Карлос (Menem,
 Saúl, Carlos) 153 (ф.), 309
 Месарић, Мате 297
 Мигел, Лоренцо (Miguel, Lorenzo)
 100
 Милош, Љубо 113, 115, 148
 Мирковић, Драган 133
 Михајлов, Михајло 46–48
 Млакар, Андреј 31
 Могуш, Мато 60
 Монак, Амброзије 59
 Монтес де Ока, Игњасио (Montes
 de Oca, Ignasio) 70, 102, 152
 Монтони, Баутита, Хуан (Montini,
 Bautista, Juan) 70, 73
 Морено, Руис, Исидро (Moreno,
 Ruíz, Isidro) 255, 260, 450
 Мусолини, Бенито (Mussolini,
 Andrea, Amilcare, Benito) 56, 57,
 105, 128, 195, 245, 329, 330
 Мустача, Здравко 51, 52
 Мухвић, Драгутин 294
 Најзер, Антун 64
 Настић, Варнава 43–45
 Немечек, Хуан 210
 Николај 42
 Николић, Винко 69, 77, 78 (ф.)

- Николић, Никола 67, 113, 114
 Никшић, Анта 86, 87, 388
 Новак, Антун 297, 298 (ф.), 466
 Норемберг, Бруно 293, 465
 Оиме, Пабло 399
- Павелић, Анте 5–10, 19, 26, 27,
 29–32, 43, 52–59, 61, 63, 65, 66,
 68–74, 77–79, 83, 84, 87, 88, 93,
 94, 96, 97, 100–102, 105–113,
 115–121, 123–125, 127–134,
 139–160, 165–169, 171–177, 179,
 182–184, 186–191, 193–197, 199,
 201–203, 205, 208–213, 215–217,
 219–231, 233–236, 240–243, 245–
 256, 260–264, 266–270, 275–282,
 285–295, 297–309, 311–315, 321,
 336, 338
- Павелић, Велимир 146
 Павелић, Вишња 146–148, 175,
 209, 226, 241, 242
 Павелић, Ловранчевић, Мара 145,
 146, 149
 Павелић, Мирјана 146
 Павле VI, папа 73
 Павловић, Стојадин 218
 Парбелић, Еладен 129
 Паулски, Винко 64
 Пашти, Геза 74
 Педишић, Лино 69
 Перес, Хулио, Луис (Perez, Julio,
 Luis) 133, 172
 Перић, Николас 133, 168
 Перић, Срећко 60
 Перковић, Божо 292, 463
 Перковић, Јосип 51
 Перон, де, Мартинес, Изабел
 (Perón, de, Martínez, Isabel)
 99–101
- Перон, Доминго, Хуан (Perón,
 Domingo, Juan) 7–9, 19, 29, 55,
 68, 69, 73, 74, 85, 94, 97, 99–101,
 118–120, 130, 131, 140, 155, 156,
 159, 165–170, 172, 173, 184–187,
 194, 196, 220, 229, 235, 243, 245,
 248, 250, 253, 310, 312
- Перон, Ева 171, 174
 Перошевић, Славко 336
 Петровић, Естебан 305
 Петровић, Славољуб 251, 268, 270
 Печникар, Вилко 149
 Пије XII (Pius XII) 8, 9, 70
 Пипић, Ј. 290
 Пирц, Фрањо (Pirc, France) 25, 75,
 81–87, 89, 90, 94–96
 Пићан, Јово 30, 221, 223
 Пићили, Хинко, Доминик (Piccili,
 Hinko, Dominik) 83
 Плате, Енрике 180
 Погорелец, Марија 248
 Поповић, Богдан 94
 Поповић, Мишо 143
 Поповић, Радојца 25, 29, 30, 203,
 208, 218, 219–222
 Продановић, Ђорђе 108
 Пулхерија, Берта 64
 Путица, Драгутин 131
- Радеј, Славко 115
 Радовић, Миодраг 235
 Рајић, Влахо 132
 Рајковић, Филип 218
 Ранковић, Александар 19, 20, 38
 Раск, Дин (Rusk, Dean, David) 49,
 50
 Рега, Лопес (Rega, López, José) 99,
 100
 Риал, Артуро (Rial, Artur) 127, 141
 Ристић, Дејан 30

- Розенберг, Јоел 305
 Розман, Григорије 278
 Роигт, Онорио (Roigt, Honorio)
 243, 251, 269–271, 277
 Роловић, Владимир 101
 Рома, Еухенио 309, 310
 Роси, Ана 146
 Рохас, Исак 280
 Рубинек, Анхел,
 Мигел 212, 213 (ф.)
 Рубини, Марко (в. *Павелић, Анџе*)
 Рузвелт 40
 Руис, Федерико (Ruiz, Federico)
 124, 127
 Рукавина, Бранко 151
 Рутић, Бранко 151

 Салас, Ернесто 254, 262, 302
 Салбеговић, Недим 168
 Сантандер, Силвано 168–170, 174
 Секини, Данијел (Seghini,
 Daniel) 96
 Сентена, Риос, Орасио, Паул 267,
 270, 275, 276
 Серано Редоне, Хорхе
 (Serrano, Jorge) 26, 123, 125, 127,
 139
 Скетини, Еухенио 264, 266
 Сојат, Марија 105
 Сојат, Мило 105
 Солер, Себастијан 306, 307 (ф.)
 Стаљин 35
 Станишић, Миљан 335
 Степинац, Алоџије 10, 58, 59, 62,
 66, 97, 148, 285, 286, 290
 Стијовић, Чедомир 329, 330 (ф.)
 Стер, Иван 132
 Стојадиновић, Милан 132, 160,
 161, 218

 Стреснер, Алфред (Stroessner,
 Matiauda, Alfredo) 8, 99, 101
 Субашић, Јосип 168
 Субашић, Хосе 128, 131–133
 Судец, Едвард 280

 Табоада, Фернандес, Роберто
 (Taboada, Fernandez, Roberto)
 100, 101 (ф.),
 Танк, Курт 184, 185
 Тасић, Дмитар 30
 Текстор, Гинтер 50
 Тела, ди, Гвидо
 (Tella, di, Guido) 309
 Теодосије, епископ 331
 Терман 186
 Томлиановић, Јосип 96
 Томлиноф 150
 Тополевски, Грегорије
 Тривакса, Хиршо 301
 Трухиљо 97, 99

 Ђавари, Оскар 172, 173, 409
 Ђавес, Бредли 180
 Ђавес, Хорхе 180
 Ђулафић, Милорад 53, 54, 223
 Ђулумовић, Перо 288

 Увановић, Данијел 78
 Фердинанд, Франц 277
 Филиповић, Мирослав
 (фра Сатана) 60, 61, 67
 Фоале, Јосип 297
 Франк, Иво 248
 Франко, Франсиско (Franco,
 Francisco) 7, 54, 229
 Франческо, де, Хосе 234
 Фригановић, Миле 66

 Хајнд 145
 Хајнрих, Иво 69

Хауард, Ебензел 176
Херенда, Вид 152
Херенци, Иван 243
Хертић, Мигел 298
Хефер, Стјепан 25, 90, 220
Химлер, Хајнрих (Himmler,
Luitpold, Heinrich) 65
Хитахдут, Олеја 306
Хитлер, Адолф 31, 57, 105, 112,
166, 176, 186, 195, 245, 301, 305
Хорват, Хуан 243
Хуаснер, Гидон 231
Цаса, Ретимир 132
Цветковић, Срђан 33, 35
Цецел, Вилим 285, 286
Циачић, Дивиз 151
Черчил, Винстон 40
Чолак, Марко 69, 79
Чутурић, Мате 131
Џекиш, Карлота 153, 154
Џонсон, Линдон (Johnson,
Baines, Lyndon) 49
Шакић, Динко 63–69, 99
Шарић, Иван 59, 120, 121, 277–279,
287
Шелаговскиј, Мигел 275
Шешељ, Војислав 340, 341 (ф.)
Шимлеша, Божо 60
Шкара, Славко 287
Штауфенберг, фон, Клаус
(Stauffenberg, von, Claus) 31
Шуто, Иван 292, 293

ГЕОГРАФСКИ РЕГИСТАР

- Авељенеда 299, 477
Азербејџан 263
Албанија 263
Алсдорф 292
Аргентина 7, 19, 24–26, 29, 52–55, 56, 68, 69, 71, 73, 75, 76, 80, 83, 84, 86, 89–91, 95–100, 103, 105, 118–121, 123–125, 128, 129, 132–134, 139–144, 150, 151, 153, 154, 157–161, 165–177, 181, 184–186, 190, 191, 193–196, 198, 203, 210, 215, 218–221, 224–226, 229–232, 234, 236, 239, 242, 243, 245–247, 250–256, 261, 263–266, 268, 270, 271, 276, 277, 279–282, 286, 288–291, 293–297, 299–301, 303–307, 309, 311–315, 318, 319, 322, 323, 328, 329, 332, 338, 339
Арецо 147
Арлингтон 71
Асунсион 69, 100, 102
Аустралија 48, 50, 74, 103, 290
Аустрија 10, 64, 70, 143, 145–147, 194, 250, 263, 278, 285
Ахен 291
Бањалука 60
Бар 319
Бари 319
Белгија 26, 295
Белграно 68, 153
Белорусија 263
Београд 10, 21, 30, 31, 34, 35, 37, 42, 43, 45–49, 51, 53, 56, 5, 61, 62, 101, 103, 119, 152, 212, 232, 242, 243, 251, 267, 269, 281, 293, 297, 328, 329, 331, 335
Беоцин 45
Берлин 132
Берн 19
Беч 145, 286, 310
Бирмингем 294
Блајбург 37, 213, 286
Блиски исток 123, 124, 127, 141
Боливија 8, 129, 131, 133, 172
Болоња 56, 147
Босанска Градишка 60
Босанска Костајница 59
Брадина 105
Бразил 154, 172, 230, 292
Братислава 78
Брач 77
Бреша 147
Брицпорт 280
Брошћица 106, 231
Бугарска 263
Буенос Ајрес 7, 9, 20, 25, 26, 29, 68–70, 73, 74, 90, 95, 96, 98, 101, 105, 119, 120, 123, 129–131, 153–156,

- 158–162, 164–166, 168, 170–172,
174, 176, 177, 181, 185–187, 191–
194, 197, 208, 210, 218, 220, 221,
223–230, 232, 234, 236, 239, 242,
243, 245, 246, 250, 260, 262–264,
268–270, 275, 287, 290, 294, 299,
301, 306, 310, 318, 319, 329, 332,
334
- Ваведење 45
Валенсија 102, 300
Вараждин 59
Ватикан 6–8, 19, 55, 58, 60, 68,
70–73, 94, 118, 129, 143, 148, 151,
196, 278
Велика Британија 50, 292
Верона 56, 147
Витлејем 54
Врњачка Бања 40
Вуковар 108
- Гери 43
Глазенбах 286
Глина 62, 63, 84, 85
Голи Оток 34, 37–39, 43, 67
Горња Ријека 63, 106, 231
Грузија 263
Гудовац 62
Гудовац 62
- Далмација 38, 110
Даниловград 335, 340
Даница 93
Данска 185, 263
Дарувар 79
Дерби 292
Добој 61
Доминиканска Република
97, 99, 100
Дракулић 60
Дрина 336, 339
- Ђаково 107
Жича 42, 43
Загреб 10, 58, 61, 63, 66, 71, 77, 79,
84, 87, 88, 93, 105, 108, 113, 147,
231, 235, 251, 255, 338
Задар 46
Западна Европа 26
Западна Немачка 51, 101
Зарате 95
Земун 93
- Израел 305, 306
Индијана 43
Ирска 66
Источна Европа 38, 40, 123, 124,
127, 128, 141
Италија 6, 9, 10, 49, 56, 57, 71–74,
79, 86, 110, 140, 142, 143, 145–
147, 149, 159, 166, 181, 190–192,
218, 220, 241, 242, 250, 263, 270,
295, 319
- Јабланац 63, 106, 231
Јадовно 62, 63, 115
Јадранско море 319, 336
Јапан 263
Јасеновац 59, 60, 62, 65, 67, 68, 77,
79, 83, 88, 93, 102, 106, 107, 113–
115, 148, 152, 229, 231, 232, 242,
247, 305, 339
Јастребарско 63, 64, 93, 106, 231
Јерменија 263
Јерусалим 329
Јоркшир 292, 294
Југославија 16, 19, 26, 31, 35–37, 40,
41, 43, 45–52, 57, 66, 70, 73–75,
77, 82, 87, 88, 90, 92, 95, 103,
105, 110, 112, 116, 118–120, 123,
152, 160, 195, 196, 222, 235, 236,

- 239, 247, 251, 253, 255, 262, 264,
267–270, 275, 277, 280, 285, 287,
288, 294, 295, 298, 299, 301, 303,
305–308, 311, 328
- Јужна Америка 132, 181, 245, 253
Јужни Велс 292
- Каир 262
Кали 298
Калифорнија 49
Камник 194
Канада 48, 50, 216, 288
Карловац 86
Касерос 119, 208, 209, 233, 234
Келн 180
Килмес 219, 228
Кина 263, 329
Кистањ 36
Клагенфурт 278
Кливленд 280, 292
Козара 79, 339
Колумбија 298
Коњиц 105
Копривница 106, 232
Кордоба 7, 95, 119, 129, 161, 163,
175
Корушка 145
Косић 6, 24, 213, 218, 227, 320, 322,
336, 338, 340
Косово 31, 329–331
Кочевски Рог 36, 37
Кошаре 336
Крашић 66
Крмпоте 93
Крушедол 45
Крушчица 107, 232
Куба 37, 38
Куракао 27, 230
Куритибе 292
- Ла Фалда 95
Лакаван 285, 290
Латинска Америка 8, 118, 196
Ливно 60, 196
Ливорно 146 (ф.), 147
Лика 59, 222
Линч 293
Лоборград (Лобор) 93, 106, 107,
231, 232
Ломас дел Паломар 7, 20, 54, 68,
97, 118, 140, 141, 171 (ф.), 175–
178, 181, 182, 184, 187, 197, 208,
223, 228, 232–234, 240, 270, 321
- Мадрид 7, 54, 99–101, 120, 148,
219, 241, 242, 277, 287, 289, 295,
315
Мађарска 166, 263, 295
Максимир 88
Мар дел Плата 27, 120, 154, 155,
159–161, 164, 165, 186
Марсеј 57, 69, 147, 195
Мендос 129
Меркштајн 287
Минхен 50, 74 294
Млака 63, 106, 231
Модена 147
Монтевидео 129, 296
Москва 129, 212, 239, 281, 295, 298
Мостар 97
Мотике 60
- Напуљ 70
Небраска 293
Независна Држава Хрватска
(НДХ) 5, 6, 10, 11, 13, 43, 53, 57–
59, 61, 63–66, 69, 70, 72, 76–80,
83, 84, 86–88, 90, 93, 94, 96–98,
105, 109, 110, 112, 113, 117, 119,
120, 124, 127, 148, 149, 154, 161,

- 190, 195, 197, 198, 201, 203, 210,
211, 223, 226, 232–234, 236, 240,
242, 245, 248, 263, 268, 270, 278,
286, 287, 294, 297, 299, 303, 305,
306, 311–313, 315
- Немачка 26, 31, 48, 50, 51, 57, 62, 65,
71, 78, 93, 101, 102, 106, 110, 114,
157, 166, 175, 177, 180, 181, 184,
185, 224, 263, 270, 287, 291, 310
- Неорић 239, 240
- Неретва 336
- Ниш 41
- Нова Градишка 61, 77
- Нови Сад 48, 328
- Норвешка 263
- Њујорк 101, 102, 162, 285, 290
- Онтарио 288
- Острог 42, 213, 221, 320, 321 (ф.)
- Охајо 280, 292
- Паг 93, 106, 232
- Парагвај 8, 69, 99–102, 131, 133,
172, 230, 298
- Париз 253, 294
- Перу 294, 295
- Петрићевац 60
- Пируле 240
- Подгорица 226, 328
- Пољска 10, 114, 246, 295
- Пријепоље 43
- Приштина 328
- Просаре 79
- Пунто Аренс 54
- Растенбург 176
- Република Српска 213, 335
- Рим 9, 23, 48, 50, 139, 142, , 143, 145
(ф.)–147, 149 (ф.)–152, 185, 186,
218, 224, 290, 315
- Рио Гаљегоса 281
- Росарио 129, 304, 305 (ф.)
- Рума 108
- Румунија 263
- САД 42, 43, 45, 48–51, 56, 66, 71,
96, 123, 124, 161, 280, 290, 292,
329
- Сан Ђироламо 68, 72, 73
- Сан Мартин 208, 275, 306, 307
- Сан Педро 49
- Санта Роса 119
- Сантјаго де Чиле 288, 297
- Сарајево 43, 45, 67, 108, 277, 278
- Сарандија 299
- Северна Америка 48, 215, 224, 329
- Северни Кавказ 263
- Сиднеј 290
- Синилија 152
- Сиње 98
- Сиск 51, 64
- Скадар 336
- Скопље 44
- Словачка 263
- Словенија 37, 194, 263
- Совјетски савез 46
- Сплит 77, 220, 240
- Србија 33–35, 43, 110, 248, 263,
328, 331
- Средња Европа 128, 253
- Сремска Митровица 41, 44, 86, 87,
108
- Стара Градишка 63, 64, 106, 113,
231, 247, 305
- Стокхолм 101
- Тандил 180
- Тара 336
- Тарант 70
- Тел Авив 305

Тењ 106, 232
Торонто 216, 285 (ф.)
Трент 146
Трес Ислетас 305
Трст 49, 98, 151

Тако 305

Украјина 212, 263
Уругвај 172, 296, 297 (ф.)
Уштица 106, 231

Фермо 70, 295
Финска 263
Фиренца 140, 145–147, 149
Франкфурт 50, 102
Француска 8, 26, 57, 263
Фрушка гора 45

Хермсдорф 101
Хиландар 337
Хрватска 43, 46, 51, 52, 54, 56, 58,
61, 65, 70, 74, 78, 96–98, 105, 109,
110, 140, 148, 167, 185, 212, 241,
250, 263, 281, 285, 287, 290, 294,
297, 299–301

Цер 337
Цетиње 194
Црна Гора 6, 31, 191, 194, 195, 222,
226, 317–319, 331, 335, 336
Цуца 194

Чапултепек 81, 86
Чехословачка 101
Чешка 30
Чикаго 334
Чиле 8, 54, 229, 288, 293, 297

Шарговац 60, 339
Шведска 101, 263
Шпанија 26, 54, 55, 71, 74, 99, 101–
103, 132, 151, 229, 231, 246, 253,
277, 278, 287, 300, 306
Штикада 220
Штутгарт 50

БИБЛИОГРАФИЈА

КЊИЖЕВНА ДЕЛА

- Банковић, С. *У њредворју њакла*, Београд, Catena Mundi. 2018.
- Цветковић С. Девић Н. *ОЗНА: рејресија комунистичкој режима у Срдији 1944–1946. Документи*, Београд, Catena Mundi. 2019.
- Dubajic, S. “La vida, el pecado y el arrepentimiento - de Kistanje a Kocevski Rog”.
- Iglesia Ortodoxa del Patriarcado Serbio. “Catedral de la Natividad de la Virgen María”. Diócesis de Buenos Aires, Sur y Centro América. 2011.
- Menotti, E. Olcese, H. “Arturo Frondizi. Su proyecto de integración y desarrollo nacional. A través de sus principales discursos y declaraciones. (1954-1995)” Editorial Claridad. 2008.
- Ђулафић, М. Т. *Арјенински Освејници. Ајенїаї на Анїу Павелића*, Београд, Јасен.
- Ridley, J. “Tito: la biografía del líder comunista que gobernó Yugoslavia desde 1945 a 1980.” Ediciones B. México. México. 2006.
- Frattini, E. “La huida de las Ratas. Cómo escaparon de Europa los criminales de guerra nazis.” Ediciones Martínez Roca. España. 2018.
- Montes de Oca, I. “El Fascismo Argentino. La matriz autoritaria del Peronismo.” Editorial Sudamericana. Argentina. 2018.
- Goñi, U. “La auténtica ODESSA. Fuga nazi a Argentina.” Edición Ariel. Barcelona. España. 2017.
- DAIA. “Proyecto Testimonio: revelaciones de los archivos ar-

- gentinos sobre la política oficial en la era nazi-fascista”. Tomo 1 y 2. Editorial Planeta. Buenos Aires. Argentina. 1998.
- Montes de Oca, I. “USTASHAS. El Ejército nazi de Perón y el Vaticano.” Editorial Sudamericana. Buenos Aires. Argentina. 2013.
 - Mercado, S. “El relato peronista.” Editorial Planeta. Argentina. 2013.
 - Goñi, U. “Perón y los alemanes. El espionaje nazi en Argentina.” Editorial Ariel. Barcelona. España. 2017.
 - Yofre, J. “Entre Hitler y Perón. El hundimiento del Graf Spee y la llegada de los primeros nazis a la Argentina.” Editorial Sudamericana. Buenos Aires. Argentina. 2013.
 - Garcia, M. “La agente nazi Eva Perón y el tesoro de Hitler.” Editorial Sudamericana. Buenos Aires. Argentina. 2017.
 - Gambini, H. Kocik, A. “Crímenes y mentiras. Las prácticas oscuras de Perón.” Editorial Sudamericana. Buenos Aires. Argentina. 2017.
 - Lutzky, H. “La Explosión.” Editorial Sudamericana. Buenos Aires. Argentina. 2013.
 - Betancor, W. “El General de los Cazas. Adolfo Galland en Argentina. 1948-1955”. Ediciones Argentinidad. Buenos Aires. 2013.
 - Guillén, A. “El criminal de guerra colaborador de la dictadura: Ante Pavelic, asesinó a 800.000 croatas, serbios y gitanos y sirvió al dictador Perón.” Ediciones de Siempre. Buenos Aires. 1956.
 - División general de Patrimonio. Museos y cascos históricos. “Bares notables de Buenos Aires. ” Ciudad Autónoma de Buenos Aires. 2023.
 - Zeyen, E. “Así la levantamos. La Ciudad Jardín Lomas del Palomar.” Ediciones La montaña. Argentina. 2018.
 - Castelucci, D. O. “Perón. Conducción política. “Biblioteca del Congreso de la Nación. Buenos Aires. Argentina. 2011.
 - Castelucci, D. O “Perón. Discursos mensajes, correspondencia y escritos. “1949. Juan Domingo Perón. Biblioteca del Congreso de la Nación. Argentina. 2011

ИНТЕРНЕТ СТРАНИЦЕ

- [https://orthodoxcanada.ca/Saint_Varnava_\(Nasti%C4%87\)#Imprisonment.2C_1948](https://orthodoxcanada.ca/Saint_Varnava_(Nasti%C4%87)#Imprisonment.2C_1948)
- <https://www.amnesty.org/download/Documents/204000/nws210081976en.pdf>
- <https://www.pagina12.com.ar/1999/99-07/99-07-03/pag03.htm>
- <https://jasenovac.org/>
- <http://www.argentina-rree.com/portal/archivos/inmigracion/migratoria02.htm>
- <https://timesmachine.nytimes.com/timesmachine/1957/04/12/issue.html>
- <https://timesmachine.nytimes.com/timesmachine/1974/11/14/101024424.html?pageNumber=47>
- <https://timesmachine.nytimes.com/timesmachine/1965/05/01/issue.html>
- <https://www.nytimes.com/1967/04/20/archives/mihajlov-is-given-new-4-year-term-by-belgrade-court-belgrade-court.html?searchResultPosition=5>
- <http://shoa-interpelados.amia.org.ar/portfolio-posts/circular-11/>
- <https://www4.hcdn.gob.ar/dependencias/dcomisiones/periodo-120/120-2034.pdf>
- <https://www.nytimes.com/1951/05/24/archives/tito-asks-peron-to-yield-pavelic-yugoslav-note-also-requests-other.html?searchResultPosition=4>
- <http://desclasificacion.cancilleria.gov.ar/userfiles/INFORME-FINAL-CEANA-97-99.pdf>
- <https://www.pagina12.com.ar/307550-quien-fue-erich-priebke>
- <https://www.bcn.cl/obtieneimagen?id=documentos/10221.1/67288/1/141903.pdf>
- <https://apym.hcdn.gob.ar/comisiones-especiales/nazis/inventario/>
- <https://www.cancilleria.gob.ar/userfiles/ut/mengelepdf.pdf>
- <https://encyclopedia.ushmm.org/content/es/article/jasenovac>
- <https://www.nytimes.com/1946/04/08/archives/freude-peron->

- friend-says-he-is-antinazi.html?searchResultPosition=2
- <https://www.anumuseum.org.il/noticias-en-espanol/de-los-discursos-notables-los-seis-millones-de-fiscales-de-guidon-hausner/>
 - <https://bcn.gob.ar/uploads/publicacionPeron-1949tomo1.pdf>
 - https://1997-2001.state.gov/www/regions/eur/rpt_9806_ng_ustasha.pdf
 - <https://www.elsaltodiario.com/balcanes/veinte-anos-agresion-otan-estados-unidos-yugoslavia>
 - <https://www.nytimes.com/1999/09/13/world/momcilo-djujic-serbian-priest-and-warrior-dies-at-92.html>
 - <http://www.rakovic.rs/index.php?lang=en>
 - <https://www.vreme.com/cms/view.php?id=1808384>
 - <https://www.rts.rs/page/stories/sr/story/125/drustvo/3833677/blagoje-jovovic-ante-pavelic-argentina.html>
 - <https://nova.rs/vesti/drustvo/dva-hica-u-pavelica-ko-je-bio-blagoje-jovovic/>
 - <https://www.blic.rs/vesti/beograd/atentator-na-pavelica-je-dobio-ulicu-u-beogradu-a-debata-i-dalje-bukti-ipak-jedno-je/c68ljkt>
 - <http://www.srpska-mreza.com/History/ww2/Glina-massacre.html>
 - <https://www.decani.org/en/news/communique-about-endangerment-of-de%C4%8Dani>
 - <http://jadovno.com/arhiva/eng-lat-jas/articles/mrachi-ni-bezdan-smrti.html>
 - <https://elpais.com/cultura/2023-09-17/pio-xii-conocia-el-holocausto-desde-1942-segun-una-carta-hallada-en-el-vaticano.html>
 - <https://www.lanacion.com.ar/sociedad/otro-jerarca-nazi-reside-en-la-argentina-nid92786/>
- <https://www.levante-emv.com/comunitat-valenciana/2008/07/29/muere-nazi-croata-paso-carcaixent/478030.html>
- <https://24sedam.rs/srbija/vesti/111842/preminula-mileva-gacesa-pican-licanka-koja-je-ucestvovala-u-organizaciji-atentata-na-ante-pavelica-foto/vest>

- <http://www.memoria.fahce.unlp.edu.ar/tesis/te.442/te.442.pdf>
- https://www.yuhistorija.com/yug_second_txt01c.html
- <https://www.worldstatesmen.org/Yugoslavia-Constitution1974.pdf>
- <https://core.ac.uk/download/pdf/230974804.pdf>
- <https://www.pagina12.com.ar/diario/el-pais/1-95922-2007-12-09.html>
- <https://www.pagina12.com.ar/diario/el-pais/1-53510-2005-07-10.html>
- <https://www.cia.gov/library/readingroom/docs/CIA-RDP82-00457R008800350002-9.pdf>
- <https://www.cia.gov/readingroom/docs/CIA-RDP62-00865R000300030001-7.pdf>
- <https://www.cia.gov/readingroom/document/519a6b2a993294098d51171f>

ДАТОТЕКЕ

- Породична архива Благоја Јововића
- СЕАНА завршни извештај. 97-99 (Комисија за разјашњавање нацистичких активности у Аргентини)
- Новине *Кроника*, Аргентина
- Новине *El Español*, Шпанија
- Новине *Página 12*, Аргентина
- Новине *La Nación*, Аргентина
- Новине *La Prensa*, Аргентина
- Новине *La Vanguardia*, Шпанија
- Универзитетска библиотека Ла Плата, Буенос Ајрес, Аргентина.
- Представнички дом Аргентинске Нације
- ЦИА фајлови.
- Новине *El Pauc*, Шпанија
- Media Infobae, Аргентина
- Media TN, Аргентина
- Новине *Кријтика*, Аргентина
- Новине *El Muncho*, Шпанија

- Новине *Њујорк Тајмс*, САД
- Новине *Ла Расон*, Аргентина
- Новине *АБЦ*, Шпанија
- Новине *Нојисисијас графикас*, Аргентина
- Часопис *Хумор*, Аргентина
- Часопис *Сомос*, Аргентина
- Часопис *Nechos en el Mundo*, Аргентина
- Портал *Блиц*, Србија
- Портал *Данас*, Србија
- Часопис *Време*, Србија
- Медија Нова, Србија
- Радио-телевизија Србије
- Портал 24 седам, Србија
- Национална Централна Библиотека Рима, Италија
- Државни централни архив Рима, Италија
- Новине *Коријере де Информационе*, Италија
- Portal D. W. Alemania.
- Историјски архив Министарства иностраних послова, Аргентина
- Welt Wirtschafts Arhiv, Немачка
- Media C5N.
- Библиотека Националне историјске Академије, Буенос Ајрес, Аргентина
- Општи Архив Нације, Аргентина
- Библиотека Конгреса аргентинске Нације
- Архив САНУ, Србија Архив Јасеновац

БИОГРАФИЈА

Марија де лос Ангелес Јововић је књижевница која живи у Аргентини.

Професорка је визуелних уметности у средњој школи и предавач на предмету – Грађански проблеми у савременој Аргентини.

Такође је дипломирала на смеру информационе и комуникационе технологије примењене у образовању 2010. године и на смеру Управљање протоколима и односима с јавношћу 2014.

Њена књижевна каријера започела је 2011. године објављивањем стручне књиге, намењене наставницима, о употреби алата за примену нових технологија у учионицама. Поменути књигу *Школа 21. века: употреба ИКТ-а у учионици (Escuela Siglo 21: el uso de las TIC en el aula)* законодавно веће града Росарија је 2011. године прогласило општинским интересом.

Своју књигу песама *Блајословена земља (Bendita Tierra)* објавила је 2013. године.

Заједно са својим ученицима и у коауторству са две колегице, 2014. године је написала књигу која се бавила проблемом злостављања и насилништва у школама. Књига садржи приче, исповести, песме, као и професионални поглед психолога. Ову књигу *Хронике савременој друштва (Crónicas de la Sociedad Contemporánea)* општинско веће града Фунес, покрајина Санта Фе, прогласило је општинским интересом.

Свој кратки роман *Владимир Арсеновић: необични човек* (*Vladimir Arsenovich: un hombre poco común*), којим је освојила прву награду на књижевном конкурс у издавачке куће Де Лос Куатро Вијентос, објавила је 2016. године. Овај роман прича о перипетијама кроз које је морао проћи младић, емигрант из Црне Горе, који се нада да ће пронаћи бољу будућност у Аргентини.

Отпутовала је на Кубу 2015. године како би учествовала у културној размени писаца између Аргентине и Кубе коју је организовала Латиноамеричка издавачка кућа града Хуниин, покрајине Буенос Ајрес. У овој размени представила је неке своје списе на читалачким скуповима током 15 дана. Путовање на Кубу инспирисало ју је да напише свој следећи кратки роман: *Зид, кожа и жалосиј* (*Muro, Piel y Lamento*), објављен 2018. у издању издавачке куће Де Лос Куатро Вијентос. Овај роман је прича о брачном пару, потомцима афричких робова, који су живели у револуционарној Куби крајем 1950-их и током 1960-их. Пар, поклоници религије Сантерија, морао је да се одрекне својих обреда и обичаја. Ова прича приказује различите друштвене класе, њихове обичаје, верске обреде и свакодневне догодовштине прошаране бојом и радосћу овог народа.

Књижевни конкурси и награде

Као финалисткиња литерарног конкурса за издавачку кућу Дункен у Буенос Ајресу, ауторка је са својом песмом *Држим се њајира* (*Aferrada al papel*) ушла у антологију поезије под називом *Територија њожапа* (*Los territorios del fuego*).

Учествовала је на различитим државним и међународним књижевним конкурсима и, као финалисти, приче и поезија јој је уврштена у више од десет антологија. Добила је неколи-

ко часних и посебних награда у категоријама поезије и кратке приче.

Издавачка кућа Молескин из Шпаније 2014. године изабрала ју је као финалисткињу, да приреди антологију путописа, у којој је и сама била заступљена путописним мемоаром *Пуџ го сусреџа* (*Camino al Encuentro*).

Године 2014. добила је прву награду за кратку причу са приповетком *На ивици делирија* (*Bordeando su delirio*). Као награда јој је објављен роман *Владимир Арсеновић: необични човек* (*Vladimir Arsenovich: un hombre poco común*).

Године 2015. њена приповетка *Иза Иванових сенки* (*Tras las Sombras de Iván*) је објављена у антологији издавачке куће Ла ора дел Куенто.

Издавачка кућа Де Лос Куатро Вијентос јој је 2018. године доделила трећу награду за кратку причу *Францускиња* (*La Francesa*).

САДРЖАЈ

Увод.....	V
Поглавље I	
Благоје Јововић и УДБА	
МИТ И ИСТИНА	15
Ни Удбин агент, ни терориста.....	15
Поглавље II	
Одмазда црвених	33
Тито заповеда да се територија „очисти“	
од противника и непријатеља	36
Голи оток, срам Титовог режима	37
Православне владике, још једна мета тајне полиције.....	40
Интелектуалци и често осуђивана	
„непријатељска пропаганда“	46
Иностранци Титови непријатељи	48
Поглавље III	
АНТЕ ПАВЕЛИЋ – Геноцидно наслеђе.....	53
Змија и дрво	53
Перон и Павелић, пут од помоћи цркве до власти.....	55
Павелић и његово командовање геноцидом: НДХ.....	57
План бекства.....	68
Поглавље IV	
УСТАШКА ВЛАДА У ЕГЗИЛУ	75
Досије бр. 11 Аргентинског министарства	
спољних послова.....	75
Аргентина, плодно тло за починиоце геноцида	96

Поглавље V	
Оптужница у случају <i>Павелић</i>	105
Оптужница против Павелића	105
Поглавље VI	
ТЕМАТИКА ПАВЕЛИЋ	119
Између Буенос Ајреса и Београда, од пада Перона 1955. до атентата 1957.....	119
Године 1955. и 1956. у случају <i>ПАВЕЛИЋ</i>	119
Поглавље VII	
ПРАТЕЋИ ВУЧЈЕ ТРАГОВЕ	143
Пут за Аргентину – Почнимо од почетка	143
Долазак у јазбину	153
Просперитетан живот и неочекиван преокрет судбине	158
Нова прилика за хватање хрватског Фирера	165
Јазбина: вртни град Ломас дел Паломар.....	175
Припремајући план.....	186
Операција 9. април	197
После атентата, један поступак и збуњеност.....	210
Писмо које открива велику скривену истину.....	213
Пакт ћутње	218
Крај.....	229
Поглавље VIII	
ГЛАС МЕДИЈА НАКОН АТЕНТАТА.....	233
Медијска експлозија.....	233
Поглавље IX	
ВУЧИЈИ БЕГ	251
Писма, и још писама... ..	277
Година 1958, а о поглавнику у Аргентини нема новости. Павелић се скривао у Шпанији.....	306
Документацији нациста и његових сарадника је 1992. укинута ознака тајности у Аргентини? Аргентина наставља са својом бирократијом 2024.	309

Поглавље X

ПОВРАТАК КУЋИ	317
Родна кућа.....	317
Признање на планини.....	320
Дани радости и откровења.....	322
Нови рат, црно проклетство.....	328
Након новог рата, опроштај од једног хероја.....	331
ПРИЛОЗИ	343
Именски регистар	509
Географски регистар	517
БИБЛИОГРАФИЈА	523
БИОГРАФИЈА.....	529

Марија Јововић
БЛАГОЈЕ ЈОВОВИЋ
Српски херој у вучјој јазбини – Књига 2

Издавачи
ПРОМЕТЕЈ, Нови Сад
АРХИВ ВОЈВОДИНЕ, Нови Сад

За издаваче
Корана Боровић, директор ИК Прометеј
др Небојша Кузмановић, директор Архива Војводине

Припрема за штампу
ПРОМЕТЕЈ, Нови Сад

Штампа
САЈНОС, Нови Сад

Тираж
300

ISBN 978-86-515-2382-6 Прометеј
ISBN 978-86-6178-158-2 Архив Војводине

Прво издање, 2024.

CIP - Каталогизација у публикацији
Библиотека Матице српске, Нови Сад
929 Jovović B.

ЈОВОВИЋ, Марија, 1968-

Благоје Јововић : српски херој у вучјој јазбини. Књ. 2 / Марија Јововић; превела са шпанског Ксенија Никчевић. - 1. изд. - Нови Сад : Прометеј : Архив Војводине, 2024 (Нови Сад : Сајнос). - 536 стр. ; 24 cm
Превод дела: Blagoje Jovovic. El héroe serbio en la guarida del lobo / María de los Ángeles Jovovic. - Тираж 300. - Биографија: стр. 527-529. - Библиографија: стр. 521-526. - Регистри.

ISBN 978-86-515-2382-6 (Прометеј)
ISBN 978-86-6178-158-2 (AB)

а) Јововић, Благоје (1922-1999)
COBISS.SR-ID 154442505